

Mícéal Ó Fallamain

Na Ċeiṫre Soisgéil
as an
dTiomna Nua

An t-Aṫair Peadar Ua Laoġaire
Canonaċ, S.P.

d'aistriġ iad ó Laidin na Vulgáta;

agus do ḃreiṫniġ

An t-Aṫair Gearóid Ó Nualláin, M.A.,

iad i gcomparáid leis an nGréigis agus
leis na h-aistriġṫib ar a ḃfuil deiġmeas
na h-Eagailse.

Táid nótaí agus tagarṫa leó.

Baile Áṫa Cliaṫ:
Muintir na Leabar Gaeḋilge
THE IRISH BOOK COMPANY
6 Sráid D'Olier
Brún agus Nuallán
Forbaḋ Éiliṁ
Sráid Nasá
1915

Nihil Obstat:

GIRALDUS O'NOLAN,

Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,

Archiep. Dublinen.,

Hiberniae Primas.

Dublini, die 16 *Julii,* 1915,

Festo B.V.M. de Monte Carmelo.

ÓRD NA SOISGÉAL

agus a n-ainmneaċa fé leiṫ agus uiṁreaċa na gcaibidiol atá ionta fé leiṫ

Brún agus Nuallán Forbaḋ Éilim.

LIST OF SUBSCRIBERS

TO

Na Ċeiṫre Soisgéil ar an dTiomna Nua.

	£	s.	d.
His Eminence Cardinal Logue, Archbishop of Armagh and Primate of All Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Walsh, Archbishop of Dublin and Primate of Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Healy, Archbishop of Tuam	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Harty, Archbishop of Cashel	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Callaghan, Bishop of Cork	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Ferns ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Brownrigg, Bishop of Ossory	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dwyer, Bishop of Limerick	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Donnell, Bishop of Raphoe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Sheehan, Bishop of Waterford and Lismore	5	0	0
The Most Rev. Dr Browne, Bishop of Cloyne ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Hoare, Bishop of Ardagh and Clonmacnoise	5	0	0
The Most Rev. Dr. Foley, Bishop of Kildare and Leighlin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Kelly, Bishop of Ross ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Neill, Bishop of Dromore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dea, Bishop of Galway and Kilmacduagh	5	0	0
The Most Rev. Dr. Mangan, Bishop of Kerry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Fogarty, Bishop of Killaloe ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gaughran, Bishop of Meath ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacHugh, Bishop of Derry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacKenna, Bishop of Clogher	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gilmartin, Bishop of Clonfert	5	0	0
The Most Rev. Dr. Finegan, Bishop of Kilmore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Morrisroe, Bishop of Achonry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Naughton, Bishop of Killala ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Coyne, Bishop of Elphin ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Donnelly, Bishop of Canea ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Higgins, Bishop of Temno ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Cohalan, Bishop of Vaga ..	5	0	0
The Right Rev. Monsignor Hallinan, St. Ita's, Newcastle-West, Co. Limerick	5	0	0
The Right Rev. Monsignor O'Riordan, Rector of the Irish College, Rome	5	0	0
The Rev. W. F. Browne, C.C., Queenstown ..	0	10	0
R. I. Best, Esq.	0	5	0
P. Donnellan, Esq., M.D.	1	0	0
H. A. O'Neill, Esq.	0	5	0
Thomas Barry, Esq.	0	5	0
E. R. M'C. Dix, Esq	1	0	0

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

ṀAITIÚ

Maitiú Naoṁṫa, aon den dáréag asbol ab eaḋ é. Puibliocánaċ ab eaḋ é .i. fear cánaċ do ḃailiú, sar ar ġlaoiḋ ár Slánuiġṫeóir é ċun na h-Asbolaċta.* Levi ab ainim dó nuair a ḃí sé n-a ṗuibliocánaċ. B'é céad duine é, des na Soisgéalaiḋṫiḃ, a sgríḃ an Soisgéal, agus sa n-Eaḃrais, nú sa t-Suro-Ċaildaiaċ, a sgríḃ sé é, an teanga a ḃí d'á labairt ag na Iúdaiġ an uair sin, i gcríċ Ṗaileistín. Ní'l an sgríḃinn sin ar biṫ anois, aċ do h-aistriġeaḋ i nGréigis é i n-aimsir na n-asbol agus, d'á ḃríġ sin, tá an t-aistriú san ċóṁ maiṫ úġdarás leis an gcéad sgríḃinn féin. Timpal sé bliana tar éis deasġabála ár dTiġearna isead do sgríḃ sé.

CAIBIDIOL I.

Geinealaċ Ċríost: do gabaḋ agus do rugaḋ é ó Ṁaiġdin.

Leaḃar geinealaiġ Íosa Críost mic Dáiḃid [1] mic 1
Ábrahaim.
Do ġein Ábraham Isaac. Agus do ġein Isaac Iácób. 2
Agus do ġein Iácób Iúdas agus a ḋriṫáraċa. Agus 3
do ġein Iúdas Ṗáres agus Sára ó Ṫámar. Agus do
ġein Ṗáres Esron. Agus do ġein Esron Aram.
Agus do ġein Aram Aminadab. Agus do ġein 4
Aminadab Naasson. Agus do ġein Naasson
Salmon. Agus do ġein Salmon Boos ó Raċab. 5
Agus do ġein Boos Obed ó Rúṫ. Agus do ġein
Obed Iesse. Agus do ġein Iesse Dáiḃid an rí. 6
Agus do ġein Dáiḃid, an rí, Salomón ó'n mnaoi a
ḃí ag Urias. Agus do ġein Salomón Roboám. Agus 7
do ġein Roboám Abia. Agus do ġein Abia Asa.

[1] .i. de ṡlioċt Ábrahaim.

* Lúc. v. 27, agus Marc. ii. 14.

8 [8]Agus do ġein Ara Iósaṗat. Agus do ġein Iósaṗat
9 Ióram. Agus do ġein Ióram Ósias. [9]Agus do ġein
Ósias Ióatam. Agus do ġein Ióatam Aċas. Agus
10 do ġein Aċas Esecias. Agus do ġein Esecias Man-
asses. Agus do ġein Manasses Amon. Agus do
11 ġein Amon Iosias. Agus do ġein Iosias Ieċonias
12 agus a ḋriṫáraċa i ndaor-ḃruid na Babilóine. Agus
tar éis daor-ḃruide na Babilóine do ġein Ieċonias
13 Salatiel. Agus do ġein Salatiel Sorobabel. [13]Agus
do ġein Sorobabel Abiud. Agus do ġein Abiud
14 Eliacim. Agus do ġein Eliacim Asor. [14]Agus do
ġein Asor Sadoc. Agus do ġein Sadoc Aċim.
15 Agus do ġein Aċim Eliud. [15]Agus do ġein Eliud
Eleásar. Agus do ġein Eleásar Matan. Agus do
16 ġein Matan Iácób. Agus do ġein Iácób Ióseṗ, céile
Ṁuire, ó n-ar rugaḋ Íosa d'á ngoirtear Críost.*

17 D'á ḃríġ sin na geinealaċa go léir ó Ábraham go
dtí Dáibid is ceiṫre glúine déag iad. Agus ó Ḋáibid
go dtí daor-ḃruid na Babilóine ceiṫre glúine déag.
Agus ó ḋaorḃruid na Babilóine go dtí Críost ceiṫre
glúine déag.
18 Agus seo mar a ṫárla geineaṁaint Ċríost. [1] Nuair
a tugaḋ a ṁáṫair Muire, i gcuing ṗósta, do Ióseṗ,
agus roim ṫeaċt d'á céile ḋóib, do fuaraḋ go raiḃ
19 gein 'n-a broinn aici ó'n Spiorad Naoṁ. Aċ ó ba
ḋuine fíoraonta Ióseṗ, a fear, agus nár ṁaiṫ leis
maslaḋ puiblíḋe ṫaḃairt di, ba ṁian leis í ċur uaiḋ
20 a gan ḟios. Aċ ag maċtnaṁ dó ar an méid sin, féaċ,
do ṫaisbeáin aingeal an Tiġearna é féin dó i n-aisling,
agus duḃairt sé leis. A Ióseṗ, a ṁic Ḋáibid, ná bíoḋ
aon eagla ort do ḃan-céile, Muire, do ġlacaḋ ċúġat,
mar is ó'n Spiorad Naoṁ an ġein atá ar iompar aici.
21 Agus béarfaiḋ sí mac, [2] agus taḃarfair-se Íosa mar

[1] Lúc. i. 27. [2] Lúc. i. 31

* Ver. 16. "Céile Ṁuire."—Ṫug an Soisgéalaiḋe ḋúinn geinealaċ N. Ióseiph aṁáin, gan tráċt ar ġeinealaċ na Maiġdine, do réir nóis na n-Eabraċ. Aċ ó ḃí gaol gairid eatarṫa taisbeánann geinealaċ ḋuine acu geinealaċ an duine eile.

ainim air, óir slánóċaiḋ sé a ḋaoine ó n-a bpeacaiḃ.
Agus do ṫuit an méid sin go léir amaċ i dtreó go 22
gcómlíonfaí an rud a duḃairt an Tiġearna tré ḃéal
an fáiḋ nuair aduḃairt sé: [1] Féaċ, beiḋ gein 'n-a 23
broinn ag maiġdin, agus béarfaiḋ sí mac, agus taḃar-
faiḋ siad Emmanuél mar ainim air; agus cialluiġeann
an ainim sin, Dia linn. Agus nuair a ḋ'eiriġ Iósep 24
as a codla do ḋein sé mar a ḋ'órduiġ aingeal an
Tiġearna ḋó, agus do ġlac sé ċuiġe a ḃan-ċéile;
Agus níor ċuir sé aiṫne uirṫi go dtí gur rug sí a mac, 25
a céad-ġein, agus ṫug sé Íosa mar ainim air.*

CAIBIDIOL II.

Offrálaċa na suaḋ. An teiċe ċun na h-Éigipte. Marḃaḋ na leanḃ.

Ansan, nuair a [2]rugaḋ Íosa i mBetlehem Iúda, 1
i laeṫiḃ an rí Héróid, ṫáinig draoiṫe ó'n ndoṁan
toir go Ierúsalem, agus duḃradar: Cá ḃfuil an 2
rí seo na n-Iúdaċ atá beirṫe? Mar do ċonacam-
airne a réalt sa doṁan toir agus ṫánamair ċun é
ḋ'aḋraḋ. Nuair airiġ Héród, an rí, an méid sin 3
ṫáinig buaireaṁ air, agus ar Ierúsalem go léir ċóṁ
maiṫ. Agus ċruinniġ sé uaċtaráin na sagart agus 4
sgríḃneóirí an pobuil, agus d'fiafraiġ sé ḋíoḃ cá
mbéarfaí Críost. Agus duḃradar-san leis: I 5
mBetlehem Iúda, óir sin mar atá sgríoḃṫa ag an

[1] Isáias vii. 14. [2] Lúc. ii. 7.

* Ver. 25. "go dtí gur rug sí a mac, a céad-ġein."—Ó sna focalaiḃ sin, deir Helvidius agus eiriceadaiḋṫe eile go diaṁasluiġṫeaċ, go raiḃ ag an Maiġdin Muire tuille clainne i n-éagmais Ċríost: aċ taisbeánann Ierom naoṁṫa, le mórán samplaí ná raiḃ ins na focalaiḃ sin an tSoisgéalaiḋe aċ nós cainte amears na n-Eaḃraċ, agus ná raiḃ de ḃríġ leis an ráḋ "go dtí" aċ 'ġá ċur i gcéill cad é an níḋ nár deineaḋ, agus ná raiḃ aon ḃainṫ ag an ráḋ leis an aimsir a ḃí le teaċt. Deirtear, Gein., Caib. viii., v. 6 agus a 7, gur "ċuir Nóé amaċ fiaċ, agus gur imṫiġ an fiaċ amaċ agus nár ḟill sé go dtí gur ṫriomuiġ na h-uisgeaċa ar an dtalaṁ." B'é sin le ráḋ, nár ḟill sé i n-aon ċor. Agus deir Isáias, Caib. xlvi., ver. 4. "Deir Dia: 'Táimse

6 ḃfáiḋ: [1] Agus tusa, a Ḃetlehem, a ṫalaṁ Iúda, ní
tu is lúġa i n-aon ċor ar ṫaoiseaċaiḃ Iúda, óir is
asat-sa a ṫiocfaiḋ an taoiseaċ a ḋéanfaiḋ mo pobul
7 Israél do riaraḋ. Ansan do ġlaoiḋ Héróḋ
na draoiṫe ċuige, a gan fios, agus fuair sé
amaċ uaṫa go cruinn an t-am i n-ar taisbeánaḋ an
8 réalt dóiḃ. Agus do stiúruiġ sé go Ḃetlehem iad,
agus duḃairt sé: Cuarduiġiḋ go maiṫ an mac so;
agus nuair a ġeoḃaiḋ siḃ tuairisg air tagaiḋ agus
innsiḋ dóṁ-sa é, go dtéiġead agus go n-aḋrad é, leis.
9 Tar éis na cainte sin ó'n rí d'imṫiġeadar. Agus
féaċ, an réalt a ċonacadar sa doṁan toir do ġluais
sé rómpa go dtáinig sé agus gur stad sé os cionn na
10 h-áite i n-a raiḃ an leanḃ. Nuair a ċonacadar an
11 réalt do ṫáinig árd-áṫas orṫa. Agus ċuadar isteaċ
sa tiġ, agus fuaradar an leanḃ agus a ṁáṫair, Muire,
agus sléaċtadar dó agus d'aḋradar é; agus
d'osgaladar a gcuid stóir, [2] agus ṫugadar bronn-
12 tanas dó, ór agus túis agus mirr. Agus do tugaḋ
foláraṁ dóiḃ i dtaiḃreaṁ gan dul ṫar n-ais go dtí
Héróḋ, agus ċuadar bóṫar eile ṫar n-ais ċun a dtíre
féin.

13 Nuair a ḃíodar-san imṫiġṫe do ṫaisbeáin aingeal
an Tiġearna é féin do Iósep, 'n-a ċodla, agus
duḃairt sé. Eiriġ, agus tóg leat an leanḃ agus a

[1] Mich. v. 2; Eóin vii. 42. [2] Salm lxxi. 10.

ann go dtí go mbeir aosta.'" Cia a leóṁfiḋ a ráḋ ná raiḃ
Dia le beiṫ ann 'n-a ḋiaiḋ san!

Mar an gcéadna, i leabar a h-aon de sna Macabéiḃ.
v. 54, tá so: Agus ċuadar suas go cnuc Sióin, fé áṫas
agus fé aiteas, agus ḋeineadar íoḃiarṫa, toisg nár marbui-
ġeaḋ aoinne acu go dtí go rabdar tagaiṫe abaile i síoṫċáin. B'é
sin le ráḋ nár marbuiġeaḋ aoinne acu sar a dtánadar abaile.
Deir Dia le h-Aon Ṁac Dé: "Suiḋ ar mo ḋeis go gcuiread do
naṁaid mar stól fé d'ċosaiḃ." An aṁlaiḋ ná beiḋ se 'n-a
ṡuiḋe ann 'n-a ḋiaiḋ san? Beiḋ, agus ar feaḋ na síoruiḋeaċta.
Tai·ceánann Ieróm Naoṁṫa, leis, go dtugtí "céad-ġein" ar
aon-ġein ṁic, gan aon ṁac eile ṫeaċt 'n-a ḋiaiḋ. Óir, do réir na
dliġe do coisrictí ċun Dé gaċ céad-ġein ṁic. "Coisric
ċúġamsa," adeir an Tiġearna, "gaċ céad-ġein a ḋ'osgalann
an bruinne ameasg clainne Israéil,' 7rl., Exod. xiii. 2.

ṁáṫair agus imṫiġ go h-Éigipt, agus fan ann go
n-innseaḋ duit, mar beiḋ Héroḋ ag lorg an leinḃ
ċun a ṁarḃṫa. D'eiriġ seisean, agus tóg sé leis 14
an leanḃ agus a ṁáṫair, agus ċuaiḋ sé sa n-Éigipt;
agus ḃí sé sa n-áit sin ċun go ḃfuair Héroḋ bás;
ionus go gcóṁlíonfaí an focal aduḃairt an Tiġearna 15
tré ḃéal an fáiḋ, nuair aduḃairt sé: [1] As an Éigipt
do ġlaoḋas mo ṁac.
Ansan, nuair a ċonaic Héroḋ gur ṁeall na draoi- 16
ṫe é, ṫáinig fearg ana-ṁór air agus ċuir sé amaċ
a luċt airm agus ṁairḃ sé a raiḃ de ṁacaiḃ dá ḃlian,
nó fé n-a ḃun, i mBetlehem agus ins na tríúċaiḃ go
léir a ḃain léi, do réir an méid aimsire a fuair sé amaċ
ó ċaint na ndraoiṫe. Ansan isead do cóṁlíonaḋ 17
an ċaint aduḃairt Ieremias fáiḋ nuair aduḃairt sé:
[2] Do h-airiġeaḋ guṫ i Ráma, árd-ġol agus iomad 18
ologón, Ráchel ag caoine a clainne, agus ná glacfaḋ
sí sólás toisg gan iad a ḃeiṫ ann.
Tar éis ḃáis Héroid, áṁṫaċ, féaċ, do ṫaisbeáin aing- 19
eal an Tiġearna é féin do Iósep i dtaiḃreaṁ, sa n-
Éigipt. Agus duḃairt: Eiriġ, agus tóg leat an leanḃ 20
agus a ṁáṫair, agus imṫiġ go tír Israéil, óir an ṁuintir
a ḃí ar tí an leinḃ do ċur ċun báis táid siad tar éis
ḃáis. Agus d'eiriġ seisean agus tóg sé leis an leanḃ 21
⁊ a ṁáṫair, agus ṫáinig sé go tír Israéil. Aċ d'airiġ 22
sé Archelaus a ḃeiṫ 'n-a rí ar Iúdéa i n-inead a aṫar,
Héroḋ, agus níor leig eagla ḋó dul ansan; agus do
tugaḋ foláraṁ dó i n-a ċodla, agus ċuaiḋ sé i
gcríoċaiḃ Ġaililí. Agus ṫáinig sé ċun cóṁnuiġṫe sa 23
baile ar a dtugtar Nasaret, ionus go gcóṁlíonfaí
an níḋ aduḃairt na fáiḋe: Óir tabarfar Nasarénaċ
air.

CAIBIDIOL III.

Seanmóineaċt Eóin. Críost d'á ḃaiste.

Ins na laeṫanta san, áṁṫaċ, do ṫáinig Eóin Baiste 1
ag seanmóin i ḃfásaċ Iúdaéa, Agus deireaḋ sé: 2

[1] Osee xi. I. [2] Ierem. xxxi. 15.

[1]Deiniḋ aiṫriġe, óir tá ríġeaċt na bFlaṫas buailte liḃ.*
3 Óir sin é an t-é ar ar labair Isáias Fáiḋ nuair adub-
airt sé: [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ, Ollaṁ-
uiġiḋ an tslíġ do'n Tiġearna; deiniḋ a ḃóiṫre do
4 ḋíriú ḋó. Agus isé éadaċ a ḃí ar Eóin ná éadaċ
déanta de ruainneaċ camal, agus crios leaṫair ar a
ċom; agus isé bia a ḃí aige 'ná lócuirtí agus mil ḟiain.
5 [3] Agus ḃí Ierúsalem ag dul amaċ ag triall air an
uair sin, agus Iúdaéa go léir, agus an dúṫaiġ go léir
6 tímpal ar an Iórdan. Agus ḃí sé 'ġá mbaiste sa
n-Iórdan agus iad ag déanaṁ faoísdine i n-a bpea-
caiḃ.
7 Agus ċonaic sé mórán des na Fairisínig agus des
na Sadducíneaċaiḃ ag teaċt ċun an ḃaiste ċuige,
agus duḃairt sé leó: A ṡlioċt na n-aiṫreaċ niṁe,
cé ċuir ar ḃúr súiliḃ daoiḃ-se an ḟearg atá ċúġaiḃ do
8 ṡeaċnaḋ?† Má's eaḋ tugaiḋ toraḋ uaiḃ a ḃeiḋ do réir
9 na h-aiṫriġe. Ná h-abraiḋ i n-ḃúr n-aigne: Tá
Ábraham i n-a aṫair againn; óir deirimse liḃ gur
féidir do Ḋia clann a ḋéanaṁ d'Ábraham des na
10 cloċaiḃ sin. Tá an tuaġ ċeana féin ar ṗréiṁ na
gcrann. Agus gaċ crann ná tabarfaiḋ toraḋ fóġ-
11 anta uaiḋ leagfar é agus cuirfar sa teine é. Táim-se
ag ḃúr mbaiste le h-uisge ċun aiṫriġe, aċ an t-é atá
ag teaċt am' ḋiaiḋ is cóṁaċtaíġe é 'ná mise, agus ní
fiú me go ndéanfainn a ḃróga d'iompar; baistfiḋ
12 sé sin siḃ leis an Spiorad Naoṁ agus le teine. Tá
a ġléas cáiṫte i n-a láiṁ aige, agus glanfaiḋ sé a
úrlár buailte, agus cruinneóċaiḋ sé a ċuid cruiṫ-
neaċtan isteaċ sa sgioból, agus loisgfiḋ sé an
lóċán le teine naċ féidir a ṁúċaḋ.

[1]Marc. i. 4; Lúc. iii. 3. [2]Isáias xl. 3. [3]Marc. i. 5.

* Ver. 2. "Deiniḋ aiṫriġe," poenitentiam agite, μετανοεῖτε, do réir na h-úsáide a deintear de'n ḟocal san sa Sgríḃinn Diaḋa agus i sgríḃinniḃ na n-aṫarac naoṁṫa, ciallúiġeann sé, ní h-aṁáin aiṫriġe agus leasú beaṫa, aċ fós pionós, agus oibreaċa trosgaiḋ, agus fulag triobloídí, mar ṡásaṁ ins na peacaiḃ a deineaḋ.

† Ver. 7. "Fairisínig agus Sadducínig."—Ḋá aicme iad san a ḃí ameasg na n-Iúdaċ, agus luċt fill ab eaḋ an ċéad aicme acu; agus daoine nár ċreid aċ an rud a ṫaiṫn leo féin ab eaḋ an tarna h-aicme.

[1] Ansan do ṫáinig Íosa ó Ġaililí go dtí an Iórdan, 13
ag triall ar Eóin, ċun go mbaistfeaḋ Eóin é. Aċ 14
ḃí Eóin 'ġá ċosg, agus deireaḋ sé: Is dóṁ-sa is gáḋ
baiste d'ḟáġail uait-se; agus tusa ag teaċt ag triall
orm-sa? Agus d'ḟreagair Íosa é agus duḃairt sé 15
leis: Leig liom anois, óir is mar seo is cóir dúinn gaċ
[2]fíoraontaċt do ċóṁlíonaḋ. Ansan do ġéill sé dó.
Agus nuair a ḃí Íosa baistiṫe ṫáinig sé aníos as an 16
uisge láiṫreaċ; agus féaċ, do h-osgalaḋ na flaṫais
dó, agus ċonaic sé Spioraid Dé ag teaċt anuas i rioċt
colúir agus ag túirliocan air. [3] Agus féaċ, guṫ as 17
na flaṫais aduḃairt: Isé seo mo ṁac dílis ar a
ḃfuil mo ġreann.

CAIBIDIOL IV.

Trosgaḋ Ċríost ar feaḋ daċad lá.—Froṁaḋ á ḋéanaṁ air—é ag tosnú ar seanmóiniú; ar a ḋeisgiobuil do ġlaoḋaċ ċuige; agus ar ṁíorḃúiltíḃ a ḋéanaṁ.

Ansan do seól an Spioraid Íosa isteaċ sa ḃfásaċ 1
ċun go gcuirfí caṫ air ó'n ndiaḃal. Agus nuair a 2
ḃí trosgaḋ déanta aige ar feaḋ daċad lá agus daċad
oiḋċe, ansan do ṫáinig ocras air.
Agus ṫáinig an t-Áirseóir agus duḃairt sé leis: 3
Má's tu Mac Dé órduiġ arán a ḋéanaṁ des na
cloċaiḃ sin. Agus duḃairt seisean 'ġá ḟreagraḋ: 4
Tá sgríoḃṫa: [4] Ní h-ar arán aṁáin a ṁaireann an duine,
aċ ar an uile ḟocal d'á dtagann ó ḃéal Dé. Ansan 5
do ṫóg an t-Áirseóir leis é isteaċ sa ċaṫair naoṁṫa,
agus ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ ar spuaic an teampuill é.
Agus duḃairt sé leis: Má's tu Mac Dé caiṫ tu féin 6
le fánaiḋ. Óir tá sgríoḃṫa: [5] Mar go dtug sé órdú
d'á aingealaiḃ ad' ṫaoḃ, agus glacfaid siad 'n-a
láṁaiḃ tu sar a mbuailfá do ċos i gcoinniḃ cloiċe.

[1] Marc. i. 9.
[2] .i. gaċ dlíġ a baineann le fíoraontaċt.
[3] Marc. i. 11; Lúc. ix. 35; 2 Pead. i. 17.
[4] Deut. viii. 3. [5] Salm xc. 11.

7 Duḃairt Íosa leis: Tá rud eile sgríoḃṫa, leis: [1] Ná
8 dein fromaḋ ar do Ṫiġearna Dia. Ansan do ruġ an
t-Áirseóir leis é go mullaċ cnuic a ḃí ana-árd, agus
ṫaisbeáin sé dó ríġeaċta an domain go léir, agus a
9 ngradam ;* Agus duḃairt sé leis: Taḃarfad iad san
go léir duit aċ sléaċtaḋ dom agus mé d'aḋraḋ.
10 Ansan duḃairt Íosa leis: Imṫiġ, a Ṡátain; Óir tá
sgríoḃṫa: [2] Aḋarfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia, agus beiḋ
11 tú umal dó san amáin. Ansan d'imṫiġ an t-Áir-
seóir uaiḋ, agus féaċ, ṫáinig na h-aingil agus dein-
eadar friṫálaṁ air.

12 Agus nuair airiġ Íosa Eóin a ḃeiṫ 'n-a ṗríosúnaċ
13 d'imṫiġ sé go Gailili; Agus d'ḟág sé Nasaret, agus
ċuaiḋ sé ċun cóṁnuiġṫe i gCafarnaum i n-aice na
14 farraige, i gcríoċ Sabulon agus Neptalim. Ionus go
15 gcóṁlíonfaí an níḋ aduḃairt Isaias fáiḋ: [3] Talaṁ
Sabulon agus talaṁ Neptalim, fan na farraige lastall
16 de Iórdan, Gailili na ngeinte: Pobul a ḃí suiḋte i
ndorċadas, ċonacadar solus mór, agus d'eiriġ solus
do'n ṁuintir a ḃí suiḋte sa n-áit ar a raiḃ sgamall an
17 ḃáis. As san amaċ do ṫusnuiġ Íosa ar ṡeanmóin, agus
ar a ráḋ: Deiniḋ aiṫriġe, óir tá ríġeaċt na ḃflaṫas
buailte liḃ.
18 Agus ḃí Íosa ag siuḃal i n-aice mara Ġailili, agus
[4] ċonaic sé beirt driṫár, Símón, ar a dtugtar Peadar,
agus Aindrias, a ḋriṫáir, agus iad ag cur lín amaċ sa
19 ḃfarraige (mar iasgairí ab eaḋ iad), Agus duḃairt sé
leó: Tagaiḋ am' ḋiaiḋ-se, agus déanfad iasgairí ar
20 ḋaoiniḃ ḋíḃ. Agus gan ṁoill d'ḟágadar ansan na líon-
21 ta, agus do leanadar é. Agus ag imṫeaċt ó'n áit sin
dó, do ċonaic sé beirt eile driṫár, Séamus mac Sebedé
agus a ḋriṫáir Eóin, agus iad sa ḃád i dteannta a
n-aṫar Sebedé, ag deisiú a líonta; agus do ġlaoiḋ sé

[1] Deut. vi. 16. [2] Deut. vi. 13. [3] Isaias ix. 1.
[4] Marc. i. 16; Lúc. v. 2.

*Ver. 8. "ṫaisbeáin sé dó," ⁊rl.—Do ṫaisbeáin sé dó an treó baill i n-a raiḃ gaċ ríġeaċt, agus d'innis sé dó na maiṫeasaí agus an t-oirḋearcas a ḃí ins gaċ ríġeaċt díoḃ. Nú, 'n-a ṫeannta san, do ċuir sé os a cóṁair macsaṁail gaċ ríġeaċta díoḃ, fé mar a ḃeiḋis ar ṁapa mór leaṫan.

ċuige iad. Agus gan ṁoill d'ḟágadar ansan na líonta 22
agus a n-aṫair, agus do leanadar é.
Agus do ġluais Íosa mór-ṫimpal Ġaililí go léir, ag 23
teagasg ins na sinagógaiḃ, agus ag craoḃsgaoileaḋ
soisgéil na [1] ríġeaċta, agus ag leiġeas gaċ galair
agus gaċ breóiteaċta d'á raiḃ ar ḋaoine. Agus do 24
leaṫ a ċlú ar fuid Siria go léir, agus do tugaḋ ag
triall air na daoine go léir a ḃí ar a sláinte, gaḃṫa
le galaraiḃ agus le piantaiḃ, agus daoine go raiḃ
deaṁain ionta, agus daoine a ḃí ar a meaḃair, agus
daoine a ḃí gan lúṫ, agus do leiġis sé iad. Agus do 25
lean sluaiġte móra é a Gaililí agus a Decapolis
agus a Ierúsalem, agus ó'n dtaoḃ ṫall de Iórdan.

CAIBIDIOL V.

Seanmóin Ċríost ar an gcnoc. Na h-oċt mbiatí.

Agus nuair a ċonaic sé na sluaiġte ċuaiḋ sé suas ar 1
an gcnoc, agus nuair a ṡuiḋ sé ann ṫáinig a ḋeisgio-
buil ag triall air. Agus d'osgail sé a ḃéal agus do 2
ṫeagaisg sé iad, agus duḃairt sé:
Is aoiḃinn dos na boċtaiḃ sa spioraid, mar is leó 3
san ríġeaċt na ḃflaṫas.*
Is aoiḃinn do luċt ceannsaċta, mar isiad a ġeóḃ- 4
aiḋ seilḃ na talṁan.
Is aoiḃinn do luċt dubróin, mar isiad a ġeóḃaiḋ 5
sólás.
Is aoiḃinn do'n ṁuintir go ḃfuil ocras agus tart 6
ċun fíoraontaċta orṫa, mar 's iad a ġeoḃaiḋ a sáiṫ.
Is aoiḃinn do luċt na trócaire ḋéanaṁ, mar isiad 7
a ġeóḃaiḋ trócaire.
Is aoiḃinn do luċt an ċroiḋe ġlain, mar isiad a 8
ġeóḃaiḋ radarc ar Ḋia.

[1] .i. ríġeaċta na ḃflaṫas, .i. Soisgéal an ċreidiṁ a ḃí le cur ar bun aige.

* Ver. 3. "na boċtaiḃ sa spioraid," .i. na daoine a ḃíonn úṁal agus na daoine na bíonn dúil a gcroiḋe, nú a spioraide, i saiḃreas acu.

9 Is aoiḃinn do luċt na síoṫċána ḋéanaṁ, mar is
orṫa taḃarfar clann Dé
10 Is aoiḃinn do'n ṁuintir a ḋ'ḟuilingeann cráḋ ar
son fíoraontaċta, mar is leó san ríġeaċt na ḃflaṫas.
11 Is aoiḃinn daoiḃ-se nuair a ḋéanfar spíodiú oraiḃ
agus ciapaḋ, agus an uile ṡaġas tromaiḋeaċta éiṫiġ.
12 mar ġeall orm-sa; bíoḋ móráil agus gáirdeaċas
oraiḃ, mar is mór é ḃúr luaċt-saoṫair ins na flaṫais;
óir sin mar a ciapaḋ na fáiḋe róṁaiḃ.
13 Is siḃ-se salann na talṁan. [1] Aċ má ṫéiġeann an
salann i leaṁas conus a ḋéanfar salann arís de?
Ní'l de ṁaiṫ ann feasta aċ go gcaiṫfí amaċ é agus go
14 ngeóḃfaí do ċosaiḃ daoine ann. Is siḃ-se solus an
15 doṁain. Caṫair ar ċnoc ní féidir í ḋ'ḟolaċaḋ. Ní
lastar coinneal ċun í ċur fé ḃéal árṫaiġ, aċ ċun í ċur
ar ċoinnleóir, ċun go dtaḃarfaḋ sí solus d'á ḃfuil sa
16 tiġ. Lasaḋ ḃúr solus-sa ar an gcuma san os
cóṁair daoine, [2] i dtreó go ḃfeicfid siad ḃúr ngníoṁ-
arṫa fóġanta agus go molfaid siad ḃúr n-Aṫair atá
ins na flaṫais.

17 Ná measaiḋ gur ċun na dlíġe ná na ḃfáiḋ do ċur
ar neaṁníḋ a ṫánag-sa. Ní ċun iad do ċur ar neaṁ-
18 níḋ a ṫánag aċ ċun iad do ċóṁlíonaḋ.* Óir deirim liḃ
go fírinneaċ, go dtí go dtéiḋ an spéir agus an talaṁ
ar neaṁníḋ ná raġaiḋ aon ióta aṁáin ná aon púnc
aṁáin de'n dlíġ ar neaṁníḋ, go dtagaiḋ a h-iomláine
19 ċun cinn.† [3] An t-é d'á ḃríġ sin, a ṁillfiḋ aiṫne des
na h-aiṫeantaiḃ sin is lúġa, agus do ṁúinfiḋ na
daoine mar sin, taḃarfar air an t-é is luġa i ríġeaċt
na ḃflaṫas; aċ an t-é ċoimeádfiḋ iad, agus do
ṁúinfiḋ [a gcoimeád] taḃarfar duine mór air i ríġ-
20 eaċt na ḃflaṫas. Óir deirim liḃ mura mbeiḋ ḃúr

[1] Marc. ix. 49; Lúc. xiv. 43. [2] I Peaḋ. ii. 12. [3] Séam. ii. 10.

* Ver. 17. "Do ċóṁlíonaḋ," .i. ag cóṁlíonaḋ na ḃfigiúirí agus na dtarrgaireaċtaí, agus ag beaċtú gaċ a raiḃ neaṁbeaċt.

† Ver. 18. "Go fírinneaċ."—'Amen,' atá sa Laidin, .i. "go deiṁin," "go fíor." Focal Eaḃraise iseaḋ "Amen" agus cimeádtar é le h-úġdarás an ċeaṫrair soisgéalaiḋṫe. Do labair ár dTiġearna an focal ċun na fírinne do ḋeiṁniú go láidir.

ḃfíoraontaċt-sa níos líonṁaire ’ná fíoraontaċt na
Sgríḃneóirí agus na bḟairisíneaċ ní raġaiḋ siḃ isteaċ
i ríġeaċt na bḟlaṫas.*
Ċualaḃair conus mar aduḃraḋ leis na daoine a ḃí 21
ann fadó : [1] Ná dein marḃaḋ : Agus an t-é ḋéanfaiḋ
marḃaḋ beiḋ sé ciontaċ do’n ḃreiṫeaṁantas.† Aċ 22
deirim-se liḃ, gaċ duine atá i bḟeirg le n-a ḃráṫair
beiḋ sé ciontaċ do’n ḃreiṫeaṁantas. An t-é áṁtaċ
[2] a ḋéarfaiḋ le n-a ḃráṫair, Raca, beiḋ sé ciontaċ do’n
ċóṁairle. Agus an t-é a ḋéarfaiḋ, A amadáin, beiḋ
sé ciontaċ ċun teine ifrinn.‡ D’á ḃríġ sin, má ḃíonn 23
taḃartas agat d’á ṫaḃairt uait os cóṁair na h-altó-
raċ, agus go gcuiṁneóċair go ḃfuil rud éigin ad’
ċoinniḃ agat’ ḃráṫair; fág ansan do ṫaḃartas os 24
cóṁair na h-altóraċ, agus imṫiġ agus dein síoṫċáin
led’ḃráṫair, agus ansan tar agus bronn do ṫaḃ-
artas.
[3] Réiḋtiġ le t’easgarait go luaṫ, an faid ataoi i 25
n-aonḟeaċt leis sa tslíġ, le h-eagla go dtaḃarfaḋ an

[1] Exod. xx. 13.
[2] .i. an t-é ḋéanfaiḋ táiriúġaḋ, nó tarcaisniú, ar a ċóṁarsain.
[3] Lúc xii. 58.

* Ver. 20. “Na Sgríḃneóirí agus na bḟairisíneaċ.”—Doċtúirí dlíġe Ṁaoise na Sgríḃneóirí. Aicme daoine a ḃí ana ċruinn ab eaḋ na Fairisínig. Do ġlacaidís orṫa an dlíġ do ċóṁlíonaḋ go beaċt, agus mar ġeall air sin ḃíoḋ meas ana ṁór ag an bpobul orṫa.

† Ver. 21. “Beiḋ sé ciontaċ do’n ḃreiṫeaṁantas,” .i. beiḋ pionós tuillte aige ó’n gcaṫaoir beag, ar a dtugtí “an breiṫeaṁantas,” agus go dtriailtí cúiseana do’n tsórd san os a cóṁair.

‡ Ver. 22. “Raca,” focal ana-ṫarcuisneaċ, ana-ḟeargaċ, ab eaḋ an focal san. “Beiḋ sé ciontaċ do’n ċóṁairle”: .i. beiḋ pionós tuillte aige ó’n gcúirt ab airde, an ċúirt ar a dtugtí “an ċóṁairle” nú an “Sanhedrim.” I gcaṫair Ierúsalem a ḃí an ċúirt sin agus ḃí seaċt-ndeiċ-a-dó de ḃreiṫeaṁnaiḃ inti agus is os a cóṁair a triailtí na cúiseana ba ṫruime agus a tugtí na breiṫeana ba ṫruime.

Ver. 22. “A amadáin.”—Ḃí bríġ ana ṫarcuisneaċ leis an bfocal san nuair a labartí é le droċ-aigne agus le mailís. Mar ġeall air sin iseaḋ do labartar ċóṁ dian anso air. “Beiḋ sé ciontaċ ċun teine ifrinn.” “Beiḋ tuillte aige é ċaiṫeaṁ i nGehenna na teine,” do réir na Gréigise. Dein ar Slánuiġṫeoir úsáid des na focalaiḃ sin ċun pionóisí ifrinn do ċur i gcéill.

t-eascara suas tu do'n ḃreiṫeaṁ, agus go dtaḃ-
arfaiḋ an breiṫeaṁ suas d'á ġiolla tu, agus go
26 gcurfaí sa ċarcair ṫu. Go deimin adeirim leat, ní
ṫiocfair amaċ as san go ndíolair an ḟeóirling deir-
ineaċ.
27 Do ċualaḃair conus mar aduḃraḋ leis an muintir
28 fadó: [1] Ná dein adaltranas. Aċ deirim-se liḃ, an
t-é ḟéaċfaiḋ ar ṁnaoi le dúil sa droċ-ġníoṁ, go ḃfuil
peacaḋ an adaltranais déanta ċeana aige léi i n-a
ċroiḋe féin.
29 D'á ḃríġ sin, má's trúig peacṫa ḋuit do ṡúil ḋeas,
sṫrac amaċ í agus caiṫ uait í; óir is fearra ḋuit ball
de d'ḃallaiḃ do ċailleaṁaint 'ná do ċolann go léir
30 a ċur go h-ifreann.* Agus ma's trúig peacṫa ḋuit do
láṁ ḋeas, gearr anuas díot í agus caiṫ uait í; óir is
fearra ḋuit ball ded' ḃallaiḃ do ċailleaṁaint 'ná
do ċorp go léir a ḋul go h-ifreann.
31 Agus duḃraḋ, [2]An t-é a ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean pósta,
32 tugaḋ sé sgríḃinn a díbeartha ḋi. Aċ deirim-se liḃ,
aoinne a ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean pósta, aċ mar ġeall ar
adaltranas aṁáin, go gcuireann sé i dtreó í ċun
adaltranais a ḋéanaṁ, agus an t-é a ġlacfaiḋ mar
ċéile an ḃean díbeartha deineann sé adaltranas.
33 Airís, do ċualaḃair conus mar a duḃraḋ leis an
muintir fadó. [3] Ná taḃair leaḃar éiṫiġ, agus an níḋ
34 a ḋearḃuiġis cóṁlíon do'n Tiġearna é. Aċ deirim-se
liḃ [4] gan dearḃú i n-aon ċor; gan dearḃú dar neaṁ,
35 mar isé sin caṫaoir ríoga Dé;† ná dar talaṁ, mar
isé stól a ċos é; ná dar Ierúsalem, mar isí caṫair

[1] Exod. xx. 14. [2] Deut xxiv. 1.
[3] Exod. xx. 7. [4] Séam. v. 12.

* Ver. 29. "Trúig peacṫa ḋuit," .i. ma ḃíonn sí 'n-a trúig ḃaraċuirle ḋuit, nú n-a h-ócáid peacṫa ḋuit. Curtar i n-úil dúinn anso náċ foláir dúinn gaċ ócáid aċamair peacṫa do ṡeaċaint bíoḋ go gcuirfaḋ san ḟéaċaint orainn sgaraṁaint le rud go mbeaḋ sé ċóṁ deacair sgaraṁaint leis agus ḃeaḋ sé sgaraṁaint le láiṁ nú le súil.

† Ver. 34. "Gan dearḃú i n-aon ċor."—Ní'l sé coisgiṫe dearḃú sa ḃfírinne, i gceart, agus i mbreiṫeaṁantas; ar son onóra Dé; nú ċun sinn féin nú ár gcóṁarsa do ċosaint. Dearḃú obann, diaṁaslaċ, ċun cóṁráiḋ, gan ġáḋ gan riaċtanas, iseaḋ atá coisgiṫe.

an rí ṁóir í. Ná dearbuiġ dar do ċeann féin mar 36
ní'l ar do ċumas ruibe ann a ḋéanaṁ geal ná duḃ.
[1] Aċ abraiḋ, Seaḋ, 'seaḋ; Ní h-eaḋ, ní h-eaḋ. An 37
rud a ṫéiġeann ṫairis sin is ó'n olc é.
Do ċualabair conus mar aduḃraḋ, [2] Súil ar ṡúil, 38
agus fiacal ar ḟiacail. Aċ deirim-se liḃ-se gan cur i 39
n-aġaiḋ uilc; aċ má ḃuaileann duine tú ar an leacain
ndeis, iompuiġ an leaca eile ċuige, leis.* Agus má's 40
mian le duine an dlíġ ċur ort agus do ċasóg do ḃreiṫ
leis sgaoil leis do ḃrat 'n-a teannta. Agus an t-é 41
ċuirfiḋ ḟiaċaiḃ ort dul leis míle 'sliġ do t'aiṁ-
ḋeóin, eiriġ dá ṁíle eile leis dod' ḋeóin. An t-é a 42
ḋ'iarrfaiḋ rud ort, tabair dó é; agus má's mian le
duine iasaċt do lorg ort ná h-iompuiġ uaiḋ.
Do ċualabair conus mar a duḃraḋ: [3] Bíoḋ gráḋ 43
agat do d'ċaraid agus fuaṫ dod' naṁaid. Aċ 44
deirim-se liḃ-se: Bíoḋ gráḋ agaiḃ d'ḃúr naṁdaiḃ;
[4] deiniḋ maiṫ do'n ṁuintir a ṫugann fuaṫ ḋaoiḃ; agus
[5] deiniḋ guiḋe ar son na muintire a ḋeineann craḋ
agus tromaiḋeaċt oraiḃ. Ionus go mbeaḋ siḃ i nbúr 45
macaiḃ ag búr n-Aṫair atá ins na flaṫais, an t-é
ċuireann a ġrian ag éiriġe ar ḋaoine, idir olc agus
maiṫ, agus ċuireann an ḟearṫainn ag tuitim orṫa, idir
ċeart agus ainċeart. Óir má ṫugann siḃ gráḋ do'n 46
ṁuintir a ṫugann gráḋ ḋaoiḃ cad é an tuarasdal a
beiḋ agaiḃ? Ná deinid na puibliocánaiġ féin an méid
sin? † Agus mura ndeiniḋ siḃ-se aċ beannú d'ḃúr 47

[1] Séam v. 12.
[2] Exod. xxi. 24; Lebit. xxiv. 20; Deut. xix. 21.
[3] Lebit. xix. 18.
[4] Róṁ xii. 20
[5] Gníoṁ. vii. 59; Lúc. xxiii. 34.

* Ver. 39. "Gan cur i n-aġaiḋ uilc."—An rud a ḋ' órduíġtear anso iseaḋ olc do ġlacaḋ le foiḋne; cur suas le droċ-ċaint, agus beiṫ toilteanaċ ċun tuille uilc d'ḟulag níba ṫúisge 'ná mar a loirgeórí díoġaltas. Ní ċeangalann an ċuid eile de'n ċaint de réir na leitire. Níor iompuiġ Críost féin, ná Pól naoṁṫa, an leaca eile. Foiḋne Ċríostaṁail bríġ na cainte. Feic Eóin xviii., agus Gníoṁarṫa xxiii.

† Ver. 46. "Puibliocánaiġ."—Daoine iad san a bíoḋ ag bailiú na sraṫana, aicme a bí fé fuaṫ agus fe ṁí-ċlú ameasg na nIúdaċ, mar ġeall ar a ndeinidís de ṡárúġaḋ agus d'éagcóir.

ndríṫáraċaiḃ cad í an ḃreis a ḋeineann siḃ? Ná deiniḋ
48 na páganaiġ féin an méid sin? Bíḋiḋ-se, d'á ḃríġ
sin, fíor-ṁaiṫ, fé mar atá búr n-Aṫair ins na flaṫais
fíor-ṁaiṫ.

CAIBIDIOL VI.

An tseanmóin ar an gcnuc ar leanṁaint.

1 Seaċnaiḋ agus ná deiniḋ búr ḃfíoraontaċt-sa os
cóṁair daoine, i dtreó go ḃfeicfí siḃ, nó ní ḃeiḋ
tuarasdal le fáġail agaiḃ i láṫair búr n-Aṫar atá
2 ins na flaṫais.* D'á ḃríġ sin, nuair a ḃeiḋ déirc agat
'á ḋéanaṁ ná bíoḋ adarc d'á séideaḋ róṁat amaċ
agat, mar a ḃíonn ag na feallairiḃ ins na sinagó-
gaiḃ agus ar na sráidiḃ, i dtreó go dtaḃarfaḋ na
daoine onóir dóiḃ. Go deiṁin adeirim liḃ, tá
3 a dtuarasdal fáġalta acu. Nuair a ḋéanfair-se
déirc, áṁṫaċ, ná bíoḋ a ḟios agat' láiṁ ċlé cad a
4 ḋeineann do láṁ ḋeas. Ionus go mbeaḋ do ḋéirc
fé ċeilt, agus go dtaḃarfaḋ t'Aṫair, a ċíonn fé ċeilt,
do ṫuarasdal duit.
5 Agus nuair a ḋéanfaiḋ siḃ úrnuiġṫe, ná bíḋiḋ mar na
feallairí gur maiṫ leó úrnuiġṫe ḋéanaṁ 'n-a seasaṁ
ins na sinagógaiḃ agus ag cúinníḃ na sráideana, i
dtreó go ḃfeiceaḋ daoine iad. Go deiṁin adeirim
6 liḃ, tá a dtuarasdal fáġalta acu. Aċ nuair a
ḋéanfair-se úrnuiġṫe, eiriġ isteaċ ad' ṡeómra agus
dún an doras, agus cuir do ġuiḋe ċun t'Aṫar fé
ċeilt, agus taḃarfaiḋ t'Aṫair, a ċíonn fé ċeilt, do
7 ṫuarasdal duit. I nbúr nguiḋe, áṁṫaċ, ná deiniḋ
mórán cainte, mar a ḋeiniḋ na páganaiġ; óir is
8 dóiġ leó gur ar méid a gcainte do h-éistfar leó. D'á
ḃríġ sin ná bíḋiḋ-se mar iad; óir is eól d'ḃúr
n-Aṫair an níḋ is gáḋ ḋaoiḃ sar a ndeineann siḃ guiḋe
9 ċuige. Seo, d'á ḃríġ sin, mar a ḋéanfaiḋ siḃ guiḋe:

*Ver. 1. "búr ḃfíoraontaċt-sa," .i. na h-oibreaċa fíoraontaċta a ḋeineann siḃ, .i. trosgaḋ, úrnuiġṫe, déirc; agus gan iad a ḋéanaṁ le baois, ná ċun daoine ṡásaṁ, aċ iad a ḋéanaṁ ċun toile Dé do ṡásaṁ.

[1] Ár n-Aṫair atá ar neaṁ, go naoṁṫar t'ainim. Go 10
dtagaiḋ do ríġeaċt. Go ndeintear do ṫoil ar an
dtalaṁ mar a deintear ar neaṁ. Ár n-arán ró- 11
ḟubstainteaṁail tabair dúinn indiu.* Agus maiṫ dúinn 12
ár gcionta, mar ṁaiṫimíd-ne do ċáċ a ċiontuiġeann
i n-ár n-aġaiḋ. Agus ná leig sinn i gcaṫaiḃ; aċ saor 13
sinn ó olc.† Amen.

[2] Óir má ṁaiṫeann siḃ do ḋaoine a gcionta, maiṫfiḋ 14
búr n-Aṫair neaṁḋa daoiḃ-se búr bpeacaí. Aċ mura 15
maiṫfiḋ siḃ-se a bpeacaí do ḋaoine, ní ṁaiṫfiḋ búr
n-Aṫair daoiḃ-se búr bpeacaí.

Agus nuair a ḃeiḋ siḃ ag déanaṁ trosgaiḋ ná bíḋiḋ 16
gruaṁḋa ar nós na bfeallairí; óir do ṙéiġid siad a
gceannaċa, i dtreó go saṁlóċaḋ na daoine iad a ḃeiṫ
ag déanaṁ trosgaiḋ. Go deiṁin adeirim liḃ, tá a
dtuarasdal fáġalta acu. Aċ tusa, nuair a ḋéanfair 17
trosgaḋ, cuir oíle ar do ċeann agus nig t'aġaiḋ,
i dtreó ná feicfid daoine tú ḃeiṫ ag déanaṁ tros- 18
gaiḋ, aċ go bfeicfiḋ t'Aṫair tu, atá sé ceilt; agus
taḃarfaiḋ t'Aṫair, a ċíonn sé ceilt, do ṫuarasdal
duit.

Ná cúṁdaiġiḋ stór daoiḃ féin ar an dtalaṁ so, 19
mar a ndeinid na leóṁain agus an ṁeirg é ḋ'ídiú,
agus mar a ndeinid na biteaṁnaiġ é ṫóċ agus é ġuid.
Aċ deiniḋ stór do ċúṁdaċ daoiḃ féin ar neaṁ, an 20
áit ná deinid na leóṁain é ḋ'ídiú agus ná deinid
biteaṁnaiġ é ṫóċ ná é ḋ'ḟuadaċ Óir, an áit 'n-a 21
bfuil do stór is ann atá do ċroiḋe leis.

Isí do ṡúil solus do ċuirp. Má bíonn do ṡúil glan 22
beiḋ do ċorp go léir go solusṁar. Aċ má bíonn do 23
ṡúil [3]go h-olc beiḋ do ċorp go léir gan solus. Agus
má's ionan agus doirċeaċt an solus atá ionat, cad
é méid na doirċeaċta féin?

[1] Lúc. xi. 2.
[2] Eccli. xxviii. 3, 4, 5; Marc. xi. 25. [3] .i. gan radarc.

* Ver. 11. "Rósubstainteaṁail."—'Sé focal atá ag Lúcás Naoṁṫa i n-ionad an ḟocail seo ná, "ár n-arán laeṫaṁail." Tuigtear go gcialluiġeann sé arán na beaṫa, an t-arán a ġlacaimíd i Sácraimint Ċorp Ċríost.

† Ver. 13. "Ná leig sinn i gcaṫaiḃ," .i. ná leig do sna caṫiḃ buaċtaint orainn.

24 Ní féidir d'aoinne rud a ḋéanaṁ ar ḋá ṁáiġistir:
óir beiḋ fuaṫ aige do ṁáiġistir acu agus gráḋ do'n
ṁáiġistir eile; nó cuirfiḋ sé suas le duine acu agus
beiḋ droċ-ṁeas aige ar an nduine eile. Ní féidir
daoiḃ Dia agus Mammon d'ḟriṫálaṁ.*
25 D'á ḃríġ sin deirim liḃ, ná bíoḋ buairt oraiḃ i
dtaoḃ ḃúr mbeaṫa, féaċaint cad d'íosfaiḋ siḃ; ná
i dtaoḃ ḃúr gcuirp, féaċaint cad a ċuirfiḋ siḃ umaiḃ.
Náċ mó le ráḋ an t-anam 'ná an biaḋ, agus an corp
26 'ná an t-éadaċ? Féaċaiḋ éanlaiṫe an aeir; ní
ċuirid siad síol ná ní ḃainid siad fóġṁar, ná ní ḋeinid
siad cnuasaċ i sgioból; Agus deineann ḃúr n-Aṫair
neaṁḋa iad do ċoṫú. Náċ mó go mór le ráḋ
27 siḃ-se 'ná iad san? Cé'cu agaiḃ-se, ag maċtnaṁ dó
air, d'ḟéadfaḋ aon ḃanláṁa aṁáin do ċur le n-a
28 aoirde? Agus cad ċuige go mbíonn buaireaṁ
i dtaoḃ éadaiġ oraiḃ? Breiṫniġiḋ bláṫana an ḃáin,
conus mar ḟásaid siad; ní ḋeinid siad saoṫar ná
29 sníoṁ. Deirim liḃ, áṁṫaċ, ná raiḃ Salomón féin i n-a
30 ġradam go léir clúdaiṫe mar ċeann acu san. Má
ċuireann Dia maise de'n tsórd san ar ḟéar an tailiṁ,
atá ann indiu, agus a caiṫfar sa teine amáireaċ, náċ
mó go mór a ḋéanfaiḋ sé ḋaoiḃ-se, a luċt an ċrei-
31 diṁ suaraiġ? Ná bíḋiḋ ag déanaṁ buarṫa, d'á
ḃríġ sin, 'ġá ráḋ, Cad d'íosfaimíd? ná, Cad d'ól-
32 faimíd? ná, Cad a ċlúdóċaiḋ sinn? Óir, siniad
na neiṫe go mbíd na geinte 'ġá lorg. Óir tá 'fios
ag ḃúr n-Aṫair go ḃfuil gáḋ agaiḃ leis na neiṫiḃ sin
33 go léir. Loirgiḋ ar dtúis, d'á ḃríġ sin, ríġeaċt Dé
agus a ḟíoraontaċt, agus taḃarfar daoiḃ, leis, na
34 neiṫe sin go léir. Ná bíoḋ buaireaṁ oraiḃ, d'á ḃríġ
sin, i dtaoḃ an lae amáiriġ; tá a buaireaṁ féin
i gcóir an lae amáiriġ. Ní beag do gaċ lá a ċuid
uilc féin.

* Ver. 24. Mammon, .i. saiḋḃreas saoġalta.

CAIBIDIOL VII.

An tríṁaḋ cuid de'n tseanmóir ar an gcnoc.

Ná beiriḋ breiṫ, [1]ionnus na béarfaí breiṫ oraiḃ. 1
Mar is do réir na breiṫe a ṫaḃarfaiḋ siḃ a taḃarfar 2
breiṫ oraiḃ; agus an tóṁas le n-a dtóṁaisfiḋ siḃ, is
leis a tóṁasfar ċúgaiḃ. Cad ċuige ḋuit an dúra- 3
dán d'ḟeiscint i súil do ḃráṫar, agus ná feiceann
tu an tsail atá ad' ṡúil féin? Nó cad ċuige ḋuit 4
a ráḋ led' ḃráṫair: Leig dom an dúradán a ḃaint as
do ṡúil; agus sin sail ad' ṡúil féin? A ċluanaire, 5
bain an tsail as do ṡúil féin ar dtúis, agus ansan
ċífir conus an dúradán a ḃaint a' súil do ḃráṫar.
Ná tugaiḋ an níḋ naoṁṫa dos na madraiḃ [2]; agus 6
na caiṫiḋ ḃúr bpéarlaí ċun na muc, le h-eagla go
ngeóḃaidís do ċosaiḃ ionta, agus ansan go n-iom-
póċaidís oraiḃ agus go stracfaidís siḃ.

Iarraiḋ, agus taḃarfar daoiḃ; loirgiḋ, agus 7
ġeóḃaiḋ siḃ; buailiḋ, agus osgalófar daoiḃ. Óir gaċ 8
aoinne a iarrann tugtar dó; agus gaċ aoinne a loir-
geann ġeiḃeann sé, agus gaċ aoinne a ḃuaileann osgal-
tar dó. Nó [3]cé h-é an duine agaiḃ-se go n-iarrfaiḋ 9
a ṁac arán air agus gur cloċ a ṫaḃarfaiḋ sé ḋó?
Nó má iarrann sé iasg air a' dtaḃarfaiḋ sé aṫair niṁe 10
ḋó? Má's eól, d'á ḃríġ sin, daoiḃ-se atá go h-olc, 11
conus neiṫe fóġanta ṫaḃairt d'ḃúr gclainn, náċ
dóiċiġe gó mór go dtaḃarfaiḋ ḃúr n-Aṫair atá ins na
flaṫais neiṫe fóġanta ḋaoiḃ-se aċ iad d'iarraiḋ air?
[4]Gaċ níḋ, d'á ḃríġ sin, ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfaḋ 12
daoine ḋaoiḃ-se deiniḋ-se ḋóiḃ-sin. Siné agaiḃ an
dlíġ agus na fáiḋe.
Téiġiḋ isteaċ an dorus cuṁang, óir is fairsing 13
an dorus agus is leaṫan an bóṫar a ṫeólann ċun oiṫe,

[1] Lúc. vi. 37; Róṁ. ii. 1.
[2] .i. do sna droċ-ḋaoiniḃ a ṫaḃarfaḋ masla do'n níḋ naoṁṫa.
[3] Lúc. xi. 11. [4] Tobias iv. 16; Lúc. vi. 31.

14 agus tá a lán a leanann é. Is ana-ċumang an doras
agus is ana-ċaol an bóṫar a ṫeólann ċun na beaṫa,
agus ní mór a ġeibeann eólus air.
15 Seaċanaiḋ na fáiḋe falsa, a ṫagann ċúġaiḃ i gclúiḋ
na gcaorać agus gur faolċoin ċraosaċa laistiġ iad.
16 Ó n-a dtorṫaiḃ iseaḋ d'aiṫneóċaiḋ siḃ iad. An
mbaintear caora fíneaṁna de ḋrisreaċ nó fígí d'
17 ḟeóċadánaiḃ? Mar sin tugann gaċ crann fóġanta
toraḋ fóġanta uaiḋ, agus tugann an droċ-ċrann droċ-
18 ṫoraḋ uaiḋ. Ní féidir do'n ċrann fóġanta droċ-
ṫoraḋ ṫaḃairt ná do'n droċ-ċrann toraḋ fóġanta
19 ṫaḃairt. Gaċ crann ná tugann toraḋ fóġanta, gearr-
20 far é agus cuirfar sa teine é. D'á ḃríġ sin, as a
dtorṫaiḃ iseaḋ d' aiṫneóċaiḋ siḃ iad.

21 Ní h-é gaċ aoinne adeir liom-sa, A Ṫiġearna, a
Ṫiġearna, do raġaiḋ isteaċ i ríġeaċt na ḃflaṫas; aċ
an t-é a ḋéanfaiḋ toil m'Aṫar atá ins na flaṫais,
22 sin é a raġaiḋ isteaċ i ríġeaċt na ḃflaṫas. Déar-
faiḋ a lán daoine liom-sa an lá san; A Ṫiġearna, a
Ṫiġearna, náċ ad' ainim-se a ḋeineamair targair-
eaċt, agus náċ ad' ainim-se a ḋeineamair na deaṁ-
ain do ċur amaċ, agus náċ ad' ainim-se ḋeineamair
23 mórán mírbuiltí? Agus ansan adṁóċaiḋ mé ḋóiḃ:
Níor ċuireas-sa aiṫne riaṁ oraiḃ; [1] Imṫiġiḋ uaim, a
luċt an uilc a ḋéanaṁ.
24 [2] Gaċ duine, d'á ḃríġ sin, a ċloiseann an ċaint
seo adeirim-se agus do ḋeineann beart d'á réir, sam-
lófar é le duine ciallṁar a ḋein a ṫiġ ar an gcarraig.
25 Agus do ṫuit an ḟearṫainn, agus do ṫáinig na h-aiḃní,
agus d'éiriġ an ġaoṫ, agus do ġluaiseadar i gcoinniḃ
an tiġe sin; agus níor ṫuit sé; mar ḃí sé 'n-a ṡeasaṁ
26 ar an gcarraig. Agus gaċ duine a ċloiseann na focail
seo uaim-se agus ná deineann beart d'á réir, beiḋ sé
27 ar nós an amadáin a ḋein a ṫiġ ar an ngainiṁ; Agus
do ṫuit an ḟearṫainn, agus do ṫáinig na h-aiḃní, agus
d'éiriġ an ġaoṫ, agus ġluaiseadar i gcoinniḃ an tiġe
sin, agus do ṫuit sé; agus ba ṫiubaisteaċ é a ṫuitim.

[1] Salm vi. 9; Lúc. xiii. 27.
[2] Lúc. vi. 48.

Agus do ṫárla nuair a ḃí an ċaint sin críoċnuiġṫe ag 28
Íosa go raiḃ na daoine ag déanaṁ iongna d'á tea-
gasg. Óir do ḋein sé an teagasg mar a ḋéanfaḋ 29
duine go raiḃ cóṁaċt aige, murar ḃ'ionan agus na
Sgríḃneóirí agus na Fairisínig.

CAIBIDIOL VIII.

An lobar d'á ġlanaḋ ag Críost; seirḃíseaċ an taoisig céad, ⁊ máṫair céile Ṗeadair, ⁊ a lán eile aige 'á leiġeas. An stoirm ar an ḃfarraige á ċiúnú aige. Na ḋeaṁain dá gcur amaċ as an mbeirt a ḃí sealḃuiġṫe acu, ⁊ cead uaiḋ dos na deaṁnaiḃ dul isteaċ ins na mucaiḃ.

Ansan nuair a ṫáinig sé anuas ó'n gcnoc do lean 1
sluaiġte móra é. Agus féaċ, ṫáinig lobar, agus do 2
ṡléaċt sé ḋó agus duḃairt sé: A Ṫiġearna, tá ar do
ċumas mé ġlanaḋ má's áil leat. Agus do ṡín Íosa 3
a láṁ agus ċuir sé air í, agus duḃairt sé; Is áil liom
é: glantar tú. Agus do glanaḋ láiṫreaċ é ó n-a
lobra. Agus duḃairt Íosa leis: Féaċ, ná h-innis 4
d'aoinne é; aċ imṫiġ agus [1] taisbeáin tu féin do'n
tsagart, agus taḃair an offráil a ḋ'órduiġ Maois,
mar ḟiaḋnaise ḋóiḃ-sin.
Ansan nuair a ḃí sé tar éis dul isteaċ i gCafar- 5
naum ṫáinig ċuige taoiseaċ céad, 'ġá ġuiḋe, Agus 6
duḃairt sé: A Ṫiġearna, tá mo ḃuaċaill sa ḃaile 'n-a
luiġe gan lúṫ a ġéag, agus tá pianta móra air. Agus 7
duḃairt Íosa leis: Tiocfad-sa agus leiġisfead é. Agus 8
duḃairt an taoiseaċ céad: A Ṫiġearna, ní fiú mise
go dtiocfá fé m' ḋíon; aċ abair an focal aṁáin agus
beiḋ mo ḃuaċaill slán. Mar is duine mise atá 9
fé smaċt, agus tá saiġdiúirí fúm; agus deirim leis an
ḃfear so, Imṫiġ, agus imṫiġeann sé; agus le fear eile,
Tar, agus tagann sé, agus le m' ṡeirḃíseaċ, Dein so;
agus deineann sé é. Agus nuair airiġ Íosa san do ḋein 10
sé iongna ḋé; agus duḃairt sé leis an muintir a ḃí
'ġá leanṁaint: Go deiṁin adeirim liḃ, ní ḃfuaras a
leiṫéiḋ sin de ċreideaṁ i n-Israél. Agus deirim 11

[1] .i. ċun na teistiméireaċta ḋ'ḟágail. Lebit. xiv. 2.

liḃ go dtiocfaiḋ a lán daoine ó'n ndoṁan toir agus
ó'n ndoṁan tiar, agus go luiġfid siad i ḃfoċair
12 Ábrahaim agus Isaaic agus Iácóib, Agus caiṫfar clann
na ríġeaċta amaċ sa dorċadas atá amuiġ, mar a
13 mbeiḋ gol agus díosgán fiacal. Agus duḃairt Íosa
leis an dtaoiseaċ céad: Imṫiġ ort, agus fé mar a
ċreidis deintear duit. Agus ṫáinig a sláinte do'n
ḃuaċaill an uair sin.
14 Agus nuair a ṫáinig Íosa isteaċ i dtiġ Peadair
ċonaic sé máṫair a céile 'n-a luiġe agus éagcruas
15 uirṫi; Agus do rug sé ar láiṁ uirṫi, agus d'imṫiġ an
t-éagcruas di, agus d'éiriġ sí, agus dein sí frioṫálaṁ
orṫa.
16 Ansan, nuair a ṫáinig an tráṫnóna, ṫugadar ag
triall air a lán daoine go raiḃ deaṁain ionta; agus
ḃí sé ag díbirt na ndeaṁan le n-a ḟocal, agus ag
17 leiġeas na ndaoine a ḃí as a sláinte; ionus go ḃfíor-
faí an ċaint a duḃairt Isáias Fáiḋ, mar a nduḃairt
sé: [1] Do ġlac sé ċuige féin ár n-easláinti agus
d'ḟuiling sé ár ngalara.
18 Agus nuair a ċonaic Íosa na sluaiġte móra 'n-a
19 ṫimpal, d'órduiġ sé dul tar uisge. Agus ṫáinig fear
sgríbinne ċuige agus duḃairt sé leis: A Ṁáiġistir,
20 leanfad tú pé áit 'n-a ngeóḃair. Agus deir Íosa
leis: Táid pluaiseana ag na sionaċaiḃ agus neadaċa
ag éanlaiṫiḃ an aéir, agus ní'l ag Mac an Duine áit
21 ar a leigfeaḋ sé a ċeann. Duḃairt deisgiobul eile
leis, A Ṫiġearna, leig dom dul ar dtúis agus m'aṫair
22 d'aḋlacaḋ. Duḃairt Íosa leis, áṁtaċ: Lean mise,
agus leig dos na mairḃ a mairḃ d'aḋlacaḋ.
23 Agus nuair a ċuaiḋ sé ar bórd na luinge bige, do
24 lean a ḋeisgiobuil é. Agus féaċ, d'éiriġ suaṫaḋ
mór sa ḃfarraige, i dtreó go raiḃ an long d'á múċaḋ
25 leis na tonnaiḃ. Aċ ḃí seisean 'n-a ċodla. Agus
ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige agus ḋúisiġeadar é. A
Ṫiġearna, ar siad, saor sinn; tá an bás againn.
26 Agus duḃairt Íosa leó: Cad is eagal daoiḃ, a ḋaoine
gan puinn creidiṁ? Ansan d'éiriġ sé agus duḃ-
airt sé leis an ngaoiṫ agus leis an ḃfarraige fan-

[1] Isáias liii. 4; I Pead. ii. 24.

ṁaint socair, agus ṫáinig ciúnas mór. De sin do 27
ġlac iongnaḋ na daoine agus duḃradar: Cad é mar
ḋuine é seo go bfuil gaoṫ agus farraige úṁal ḋó?
Agus nuair a ċuadar treasna an uisge, isteaċ i 28
dtír na [1] nGerasénaċ, do ḃuail uime beirt go raiḃ
deaṁain ionta, agus iad ag teaċt amaċ as na h-uaġ-
naiḃ agus iad ana-ṁillteaċ, i dtreó nár ḃ'ḟéidir
d'aoinne gaḃáil an tslíġ sin acu. Agus féaċ, do 29
liúġadar agus duḃradar: Cad é sin dúinne ṫusa, a
Íosa, a Ṁic Dé? Ar ṫáinis anso roim an aimsir ċun
pionóis a ċur orainn? Ḃí tréad mór muc ar ḟosaiḋ- 30
eaċt i ngar dóiḃ. Agus d'iarr na deaṁain aċainiġe 31
air: Má ċuireann tú as so sinn, ar siad, cuir ins na
mucaiḃ sinn. Agus duḃairt sé leó: Imṫiġiḋ. Agus 32
d'imṫiġeadar isteaċ ins na mucaiḃ, agus féaċ, do riṫ
an tréad muc ar buile le fánaiḋ isteaċ sa ḃfarraige,
agus do báṫaḋ iad. Agus do riṫ na h-aoḋairí; agus 33
ṫánadar isteaċ sa ċaṫair, agus d'innseadar gaċ níḋ,
agus i dtaoḃ na beirte go raiḃ na deaṁain ionta.
Agus féaċ, do ġluais muintir na caṫraċ go léir 34
amaċ i gcoinniḃ Íosa; agus nuair a ċonacadar é
d'iarradar air imṫeaċt as a dtír.

CAIBIDIOL IX.

Duine gan lúṫ a ġéag dá leiġeas ag Críost. Maitiú d'á ġlaoḋaċ ċuige. An galar fola dá leiġeas. Ingean Iáirus á tógaint ón mbás aige. Raḋarc á ṫaḃairt aige do ḃeirt dall. Agus duine balb, go raiḃ deaṁan ann, dá leiġeas aige.

Agus ċuaiḋ sé ar bórd na luinge bige, agus ṫáinig 1
sé ṫar uisge isteaċ 'n-a ċaṫair féin. Agus féaċ, do 2
ṫugadar ag triall air, sínte ar ṫoċt, fear a ḃí gan
lúṫ. Agus nuair a ċonaic Íosa an creideaṁ a ḃí acu 3
duḃairt sé leis an ḃfear gan lúṫ: Glac misneaċ, a
ṁic, táid do ṗeacaí maiṫte ḋuit. Agus féaċ, duḃ-
airt cuid des na sgríḃneóiriḃ, 'n-a n-aigne féin:
Tá diaṁaslaḋ ag an ḃfear so d'á ḋéanaṁ. Agus ó 4
ċonaic Íosa na smuínte a ḃí acu, duḃairt sé: Cad

[1] nó, na nGadarénaċ.

ċuige ḋaoiḃ na droċ-smuínte ḃeiṫ i nbúr gcroiḋṫiḃ
5 agaiḃ? Cé 'cu is usa a ráḋ, Tá do ṗeacaí maiṫte
6 ḋuit; nó a ráḋ, Eiriġ agus siúḃluiġ? Aċ ionus
go mbeaḋ ḟios agaiḃ go ḃfuil ag Mac an Duine cóṁ-
aċt ar an dtalaṁ so ċun peacaí a ṁaiṫeaṁ (duḃairt
sé leis an ḃfear a ḃí gan lúṫ) Eiriġ-se, agus tóg suas
7 do leabaiḋ, agus imṫiġ ċun do ṫiġe féin. Agus
8 d'eiriġ sé, agus d'imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin. Agus
ṫáiniġ eagla ar an sluaġ nuair a ċonacadar an níḋ
sin, agus do ṁoladar Dia a ṫug a leiṫéid sin de ċóṁ-
aċt do ḋaoiniḃ.

9 [1] Agus nuair a d'imṫiġ Íosa ó'n áit sin ċonaic sé
duine dár ḃ'ainim Maitiú 'n-a ṡuiḋe i n-áit an ċus-
tuim, agus duḃairt sé leis: Lean mise. Agus d'eiriġ
sé agus do lean sé é.
10 Agus do ṫárla, agus é ag suiḋe ċun bíḋ sa tiġ, go
dtáiniġ a lán puibliocánaċ agus a lán peacaċ agus
gur ṡuiḋeadar i ḃfoċair Íosa agus a ḋeisgiobul.
11 Nuair a ċonaic na Fairisínig an níḋ sin duḃradar le
na ḋeisgiobuil: Cad ċuige go n-iṫeann ḃúr máiġistir
12 bia i ḃfoċair na bpuibliocánaċ agus na bpeacaċ? Aċ
d'airiġ Íosa an focal, agus duḃairt sé: Ní h-ag
daoine slána atá gáḋ le liaiġ aċ ag daoine breoite.
13 Imṫiġiḋ agus foġlumuiġiḋ a ḃríġ siúd: [2] Trócaire is
toil liom, agus ní h-íoḃairt. Óir ní ċun na ḃfíoraon
do ġlaoḋaċ a ṫánag, aċ ċun na bpeacaċ do ġlaoḋaċ.
14 Ansan do ṫáiniġ deisgiobuil le h-Eóin ag triall air,
agus duḃradar: Cad ċuige go ndeinimíd-ne agus na
Fairisínig trosgaḋ go minic agus ná deinid do ḋeis-
15 giobuil-se trosgaḋ? Agus duḃairt Íosa leó: An
féidir do ċlainn an Ċéile ḃeiṫ duairc an faid atá
an Céile 'n-a ḃfoċair? Aċ tiocfaiḋ an t-am i n-a
dtógfar uaṫa an Céile, agus ansan déanfaid siad
16 trosgaḋ.* Ní ċuireann aoinne preabán d'éadaċ nua

[1] Marc. ii. 14; Lúc. v. 27. [2] Ósee vi. 6.

* Ver. 15. "An féidir do ċlainn an Ċéile."—Nós cainte Eabraċ é sin, agus cialluíġeann sé "cáirde an Ċéile," nú "luċt aiṫne an Ċéile."

ar sean-ḃalcais éadaiġ; óir baineann sé a lán féin
as an mbalcais éadaiġ, agus bíonn an sracaḋ níosa
ṁeasa. Ná ní cuirtear fíon nua i sean'-árṫaiḃ leaṫair; nó 17
má deintear bristear na h-árṫaí agus doirtear an
fíon, agus imṫiġid na h-árṫaí gan tairḃe. Aċ cuirtear
an fíon nua i n-árṫaiḃ nua agus coimeádtar iad
araon.

An faid a ḃí sé ag ráḋ na cainte sin leó, féaċ ṫáinig 18
priúnsa áirġte ċuige, agus do sléaċt sé dó, agus
duḃairt sé: A Ṫiġearna, do fuair m'inġean bás
anois; aċ tar agus cuir do láṁ uirṫi, agus beiḋ sí beó.
Agus d'eiriġ Íosa agus do lean sé é, mar aon le n-a 19
ḋeisgiobulaiḃ.

Agus féaċ, ṫáinig lastiar dé bean a ḃí ag tabairt a 20
cod' fola ar feaḋ dá ḃliain déag, agus ċuir sí a láṁ
ar ḟaḃra a ḃrait. Mar, duḃairt sí 'n-a h-aigne féin, 21
Mura ndeineaḋ aċ baint le n-a ḃrat beiḋ mé slán.
D'iompuiġ Íosa, áṁṫaċ, agus ċonaic sé í, agus duḃ- 22
airt sé: Glac misneaċ, a 'ġníon ó; do slánuiġ do
ċreideaṁ tu. Agus ḃí an ḃean leiġiste ó'n uair
sin amaċ.

Agus nuair a ṫáinig Íosa ċun tiġe an ṗriúnsa, agus 23
nuair a ċonaic sé na ceóltóirí agus [1] an sluaġ ag
déanaṁ fotraim, Duḃairt sé leó: Druidiḋ siar; 24
ní marḃ atá an cailín, aċ 'n-a codlaḋ. Agus ḃíodar
ag fonaṁaid uime. Agus nuair a cuireaḋ na daoine 25
amaċ, do ċuaiḋ sé isteaċ, agus do rug sé ar láiṁ
uirṫi. Agus d'eiriġ an cailín. Agus do leaṫ an 26
sgéal san ar fuid na tíre sin go léir.

Agus nuair a ḃí Íosa ag imṫeaċt as an áit sin do 27
lean beirt dall é agus iad ag liúiriġ, agus deiridís,
Dein trócaire orainne a [2] Ṁic Dáiḃid. Agus nuair a 28
ṫáinig sé ċun an tiġe ṫáinig na daill ċuige. Agus
duḃairt Íosa leó: An gcreideann siḃ gur féidir dom
an níḋ seo a ḋéanaṁ daoiḃ? Duḃradar leis:
Creidimíd, a Ṫiġearna. Ansan do ċuir sé a láṁ ar 29
a súiliḃ, agus duḃairt sé: Deintear liḃ do réir

[1] B'é sin nós na tíre sin.
[2] .i. ainim na n-Iúdaċ ar an Slánuiġṫeóir a ḃí le teaċt.

30 ḃúr gcreidiṁ. Agus do h-osgalaḋ a súile, agus
ṫug Íosa foláraṁ dóiḃ: Tugaiḋ aire, ar seisean, ná
31 beiḋ a ḟios san ag aoinne. Aċ nuair a ċuadar-san
amaċ, do leaṫadar a ċlú ar fuid na tíre sin go léir.
32 Agus tar éis dul amaċ dóiḃ, do tugaḋ ċuige duine
33 a ḃí balḃ, agus ḃí deaṁan ann. Agus nuair a cuireaḋ
amaċ an deaṁan do laḃair an duine balḃ; agus ḃí
iongna ar na daoine, agus deiridís: Ní feacaṫas a
34 leiṫéid sin riaṁ i n-Israél. Aċ deireaḋ na Ḟairi-
sínig: Is le cóṁaċt rí na ndeaṁan a ċuireann sé amaċ
na deaṁain.

35 Agus do ġluais Íosa mór-ṫimpal, ins na caṫraċaiḃ
agus ins na bailtiḃ, ag teagasg ins na sinagógaiḃ,
agus ag craoḃsgaoileaḋ soisgéil na ríġeaċta, agus
36 ag leiġeas gaċ galair agus gaċ breoiteaċta. Agus
ċonaic sé na sluaiġte daoine agus ṫáinig truaġ aige
dóiḃ, mar go raḃadar go mí-áḋḃaraċ, caiṫte mar
37 ḃeaḋ caoire gan aoḋaire. Ansan duḃairt sé le n-a
ḋeisgiobulaiḃ: Tá an fóġṁar mór aċ tá an luċt oibre
38 suaraċ. Iarraiḋ, d'á ḃríġ sin, ar an dTiġearna gur
leis an fóġṁar, luċt oibre do ċur ag baint an ḟóġ-
ṁair dó.

CAIBIDIOL X.

An dá Aspol déag d'á gcur amaċ ag Críost agus cóṁaċt acu ċun mírbúiltí ḋéanaṁ. Teagasg aige á ṫaḃairt dóiḃ.

1 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige a ḋáréag deisgiobul, agus
ṫug sé dóiḃ cóṁaċt ar na h-ainsprioidiḃ, ċun iad do ċur
amaċ, agus ċun gaċ galair agus breoiteaċta do leiġ-
2 eas. Agus sidiad ainimneaċa an dáréag aspol:
Símón an ċéad duine, agus Peadar a tugtar air;
3 agus Aindrias a ḋriṫáir. Séamus mac Sebedé, agus
Eóin a ḋriṫáir, Pilib agus Partolán, Tomás, agus
Maitiú an puibliocánaċ, Séamus mac Alpéis, agus
4 Taddeus, Símón ó Ċanaan, agus Iudás [1] Iscariót,
an fear a ḋíol é.

[1] .i. ó n-a ḃaile dúċais.

Ċuir Íosa uaiḋ an dáréag san, agus ṫug sé órdú dóiḃ 5
mar seo: Ná h-imṫiġiḋ i slíġ na ngeinte agus ná téiġiḋ
isteaċ i gcaṫaraċaiḃ na Samaritánaċ; Aċ téiġiḋ 6
[1] fé ḋéin na gcaorach de ṫeiġleaċ Israéil atá imṫiġṫe
amú'. Imṫiġiḋ, agus deiniḋ craoḃsgaoileaḋ, agus 7
abraiḋ, Tá ríġeaċt na ḃflaṫas tagaiṫe i n-aċmaireaċt.
Leiġisiḋ daoine breoiṫe; tógaiḋ na mairḃ ó'n mbás; 8
glanaiḋ na loḃair; cuiriḋ amaċ na deaṁain. Is i
n-aisge do fuaraḃair; tugaiḋ uaiḃ i n-aisge.

Ná bíoḋ ór ná airgead ná saiḋḃreas i dtaisge agaiḃ 9
i nbúr gcrios. Ná bíoḋ mála ċun lóin ḃóṫair agaiḃ, 10
ná dá ċasóig, ná bróga, ná cleiṫ; óir is fiú an fear
oibre é ċoṫú. Agus pé caṫair nó dún n-a raġaiḋ siḃ 11
isteaċ ann, fiafraíġiḋ cé is creideaṁnaċ ann, agus
fanaiḋ ansan go dtí go mbeiḋ siḃ ag imṫeaċt. Agus 12
nuair a ḃeiḋ siḃ ag dul isteaċ i dtiġ, beannuiġiḋ do'n
tiġ sin agus abraiḋ; Síoṫċáin do'n tiġ seo. Agus 13
má's fiú an tiġ sin é, tiocfiḋ búr síoṫċáin air; mura
fiú, áṁ, fillfiḋ búr síoṫċáin oraiḃ féin. Agus pé 14
duine ná glacfaiḋ siḃ agus ná h-éistfiḋ le nbúr
mbréiṫriḃ, téiġiḋ amaċ as an dtiġ sin, nó as an gcaṫ-
air sin, agus caiṫiḋ an ceó d'ḃúr gcosaiḃ ann. Go 15
deiṁin adeirim liḃ, is saoire a ḃeiḋ an scéal ag tír
Ṡodom nó ag tír Ġomorra lá an ḃreiṫeaṁantais 'ná
ag an gcaṫair sin.

Féaċ, táim ag búr gcur amaċ ar nós caorach ameasg 16
faolċon. Bíḋiḋ, d'á ḃríġ sin, ċóṁ glic leis na
h-aiṫreaċaiḃ niṁe agus ċóṁ simplíḋe leis na colú-
raiḃ.* Aċ seaċnaiḋ siḃ féin ar na daoine. Óir, 17
taḃarfiḋ siad ar láiṁ siḃ, ins na cóṁairlíḃ agus
sgiúrsálfaid siad siḃ i n-a sinagógaiḃ; Agus béar- 18
faiḋ siad i láṫair ríġṫe agus uaċtarán siḃ mar ġeall
orm-sa [2] mar fiaḋnaise dóiḃ-sin agus dos na geintiḃ.
Nuair a ṫaḃarfid siad ar láiṁ siḃ, áṁṫaċ, ná 19
bíḋiḋ ag maċtnaṁ féaċaint cad' déarfaiḋ siḃ, ná
conus; óir taḃarfar daoiḃ an uair sin an níḋ a laḃ-

[1] Gníoṁ. xiii. 46.
[2] .i. ċun na fírinne ṫaisbeáint dóiḃ.

* Ver. 16. "Simplíḋe," .i. macánta, soiléir, fírinneaċ, gan feall.

20 arfaiḋ siḃ. Óir ní siḃ-se do laḃrann aċ Spioraid
21 ḃur n-Aṫar a laḃrann ionaiḃ. Agus taḃarfaiḋ an
driṫáir a ḋriṫáir le cur ċun báis, agus an t-aṫair a
ṁac; agus eireóċaiḋ an ċlann i gcoinniḃ a n-aṫar agus
22 a máṫar agus básóċaiḋ siad iad. Agus beiḋ fuaṫ
ag gaċ duine ḋaoiḃ-se mar ġeall ar m'ainim-se; Aċ
23 an t-é ḟeasóċaiḋ amaċ go deire isé a slánófar. Aċ
nuair a déanfar géar-leanṁaint oraiḃ sa ċaṫair sin,
imṫiġiḋ go caṫair eile: Go deiṁin adeirim liḃ, ní
beiḋ caṫaraċa Israéil siúḃalta agaiḃ sar a dtiocfiḋ
Mac an Duine.
24 Ní'l an deisgiobul níos fearr 'ná a ṁáiġistir, agus
25 ní'l an seirbíseaċ níos fearr 'ná a tiġearna. Is leór
do'n deisgiobul beiṫ mar a ṁáiġistir, agus do'n tseirḃ-
íseaċ beiṫ mar a tiġearna. Má tugadar Beelsebub
ar ḟear an tiġe, náċ mó 'ná san a taḃarfaiḋ siad ar
26 ṁuintir a tiġe é? Ná bíoḋ eagla agaiḃ rómpa d'á
ḃríġ sin. Óir ní'l aon rud fé ċlúid ná noċtfar, agus
27 ní'l rud i bfolaċ na h-aiṫneófar. An rud adeirim
liḃ sa doirċeaċt abraiḋ sa tsolus é; agus an rud a
ḋ'airiġeann siḃ [mar ċogar] sa ċluais deiniḋ é
28 ċraoḃsgaoileaḋ ar ḃarraiḃ na dtiġṫe. Agus ná
bíoḋ eagla agaiḃ roimis an muintir a ṁarḃuiġeann an
corp, agus náċ féidir dóiḃ an t-anam a ṁarḃú; aċ
bíoḋ eagla agaiḃ roimis an t-é gur féidir dó idir
29 anam agus corp do ċur go h-ifreann. Ná díoltar ḋá
ġealḃún ar ḟeóirling? Agus ní féidir do ġealḃún acu
30 tuitim ċun talaiṁ gan ḃúr n-Aṫair. Ní'l ruibe d'ḃúr
31 ngruaig ná fuil cóṁriġṫe. Ná bíoḋ eagla oraiḃ, d'á
ḃríġ sin. Is mó le ráḋ siḃ-se 'ná mórán des na ġeal-
32 ḃúnaiḃ. Gaċ duine, d'á ḃríġ sin, a ḋ'adṁóċaiḋ
mise os cóṁair daoine, adṁóċad-sa eisean os cóṁair
33 m'Aṫar atá ins na flaṫais. Aċ an t-é a ḟéanfaiḋ
mise os cóṁair daoine, séanfad-sa eisean os cóṁair
m'Aṫar atá ins na flaṫais.
34 Ná measaiḋ gur ċun na síoṫċána ċur ar an dtalaṁ
a ṫánag; ní ċun na síoṫċána ċur ann a ṫánag, aċ ċun
35 an ċlaiḋiṁ a ċur ann. Óir do ṫánag ċun an duine
ċur i n-eadraiḋ le n-a aṫair, agus ċun na h-inġine ċur
i n-agaiḋ a máṫar, agus ċun mná an ṁic do ċur i

n-aġaiḋ máṫar a céile.* [1]Agus naṁaid duine a luċt 36
aontíġis féin. An t-é gur measa leis a aṫair nó a 37
ṁáṫair 'ná mise, ní'l sé maiṫ a ḋóiṫin dom; agus an
t-é gur measa leis a ṁac nó a ingean 'ná mé, ní'l sé
maiṫ a ḋóiṫin dom. Agus an t-é ná glacfaiḋ a ċros 38
agus mise do leanṁaint, ní'l sé maiṫ a ḋóiṫin dom.
An t-é a ġeoḃaiḋ a anam féin caillfiḋ sé é; agus an 39
t-é a ċaillfiḋ a anam féin ar mo son-sa, ġeoḃaiḋ sé é.
An t-é a ġlacann siḃ-se, glacann sé mise; agus an 40
t-é a ġlacann mise, glacann sé an t-é a ċuir uaiḋ me.
An t-é a ġlacann fáiḋ i n-ainim fáiḋe, ġeoḃaiḋ sé 41
tuarasdal fáiḋe; agus an t-é a ġlacann fíoraon i
n-ainim fíoraoin, ġeoḃaiḋ sé tuarasdal fíoraoin.
[2] Agus an t-é a ṫaḃarfaiḋ le n-ól do ḋuine de'n 42
ċuid is suaraiġe ḋíoḃ san fiú cupán uisge fuair, i
n-ainim deisgiobuil, go deiṁin adeirim liḃ, ní ċaillfiḋ
sé a luaċt saoṫair.

CAIBIDIOL XI.

A ḋeisgiobuil ag Eoin dá gcur ag triall ar Ċríost. Na Iúdaiġ d'á gcáineaḋ ag Críost mar ġeall ar na creidfidís, agus na daoine d'á nglaoḋaċ ċuige a ṁoċuiġid ualaí troma ḃeiṫ orṫa.

Agus do ṫárla, nuair a ḃí na h-órduiġṫe taḃarṫa 1
ag Íosa d'á ḋáréag deisgiobul, gur imṫiġ sé as an
áit sin ċun teagasg agus craoḃsgaoileaḋ ḋéanaṁ i n-a
mbailtiḃ-sin.
[3] Agus nuair a ḋ'airiġ Eóin, agus é gaḃṫa, oibreaċa 2
Ċríost, ċuir sé beirt d'á ḋeisgiobulaiḃ féin ag triall
air, agus duḃairt sé leis: An tusa an t-é atá le 3
teaċt, nó an bfuil orainn feiṫeaṁ le duine eile? Agus 4
duḃairt Íosa leó 'ġá bfreagraḋ: Imṫiġiḋ agus innsiḋ
d'Eóin na neiṫe d'aireaḃair agus do ċonacaḃair;

[1] Mich. vii. 6. [2] Marc. ix. 40. [3] Lúc. vii. 18.

* Ver. 35. "Ṫánag ċun an duine ċur i n-earaid," ⁊rl.—Ní 'ġá ráḋ é gur b' fíné cúis bunaiḋ a ḃí ag ár Slánuiġṫeóir le teaċt, aċ go dtiocfaḋ na neiṫe sin as a ṫeaċt agus as a ṫeagasg, mar ġeall ar an gcuma 'n-a mbeaḋ a lán ag cur 'n-a ċoinniḃ go stuacaċ, agus ag ráḋ na ndaoine do leanfaḋ é.

5 [1] Tá raḋarc ag daill; tá siúḃal ag bacaiġ; glantar
na loḃair; tá éisteaċt ag daoine a ḃí boḋar; éiriġid
na mairḃ; Tá an Soisgéal d'á [2] ṫeagasg dos na
6 boċtaiḃ. Agus is aoiḃinn do'n t-é ná glacfaiḋ
sganall umam-sa.*
7 Agus nuair a ḃí an ḃeirt imṫiġṫe do ċrom Íosa ar
laḃairt leis na daoine i dtaoḃ Eóin: Cad a ḃí uaiḃ le
feisgint nuair a ṫánaḃair amaċ sa ḃfásaċ? Slat d'á
8 suataḋ le gaoiṫ? Aċ cad a ḃí uaiḃ le feisgint nuair
a ṫánaḃair amaċ? Fear i n-éadaiġiḃ míne? Féaċ, i
9 dtiġṫiḃ na rí atá luċt an éadaiġ ṁín. Aċ cad a ḃí
uaiḃ le feisgint nuair a ṫánaḃair amaċ? Fáiḋ, an
eaḋ? Aċ deirim-se liḃ gur duine é is mó 'ná fáiḋ.
10 Óir is air seo atá sgríoḃṫa: [3] Féaċ, táim-se ag cur
m'aingil róṁat amaċ ċun na sliġe d'ollaṁú róṁat.
11 Go deiṁin adeirim liḃ, níor eiriġ, ar ar rugaḋ ó
ṁnáiḃ, duine ba ṁó 'ná Eóin Baiste; aċ an t-é is
12 lúġa i ríġeaċt na ḃflaṫas is mó é 'ná eisean. Aċ ó
aimsir Eóin Baiste go dtí anois tá éigean 'á ḋéanaṁ
ar ríġeaċt na ḃflaṫas, agus iad luċt an éigin a ḃeir-
13 eann leó é.† Óir tarngaireaċt iseaḋ dein na fáiḋe go
14 léir agus an dlíġ, go dtí Eóin. Agus má's áil liḃ
15 a ġlacaḋ, isé [4] Elias é atá le teaċt.‡ An t-é ar a
ḃfuil cluasa ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.
16 Aċ cé leis go saṁlóċad an tslioċt so? Is cosṁail
iad le h-aos óg 'n-a suiḋe ar an maċa ag glaoḋaċ
17 ar a gcompánaiṫiḃ: Agus 'gá ráḋ: Deineamair ceól
daoiḃ ar píḃiḃ, agus níor ḋeineaḃair rinnce; do
18 ċaoineamair, agus níor ḋeineaḃair gol. Óir do
ṫáinig Eóin gan iṫe gan ól, agus deirid siad: Tá
19 deaṁan ann. Táinig Mac an Duine ag iṫe agus ag
ól, agus deirid siad: Féaċ, an duine craosaċ agus an

[1] Isáias xxxv. 5. [2] Isáias lxi. 1. [3] Mal. iii. 1.
[4] .i. Elias i gcóṁaċt; Mal. iv. 5.

* Ver. 6. "ná glacfaiḋ sganall umam sa," .i. ná glacfaiḋ sganall, nú díombáḋ, mar ġeall ar mé ḃeiṫ úṁal, agus mar ġeall ar an mbás sé ṫarcuisne atá agam lé fulag.

† Ver. 12. "Tá éigean," ⁊rl., .i. ní faġtar ríġeaċt na ḃflaṫas aċ le fóirneart, le h-éigin a ḋéanaṁ orainn féin tré ḋéine aiṫriġe agus tré ċur i gcoinniḃ ar ndroċ-ṁian.

‡ Ver. 14. "isé Elias é," ní h-i bpearsain, áṁ, aċ i sprioraid, cf. Lúc. i. 17.

fear fíona ḋ'ól, cara na bpuibliocánaċ agus na bpea-
caċ. Agus ġeiḃeann an eagna a ceart ó n-a clainn
féin.

Ansan do ċrom sé ar ṁilleán do ċur ar na caṫraċ- 20
aiḃ ionar h-oibriġeaḋ an ċuid ba ṁó d'á ċóṁaċtaiḃ,
toisg nár ḋeineadar aiṫriġe: Mairg duit, a Ċoro- 21
sain mairg duit, a Ḃetsáida! óir dá nḋeintí i dTuíre
agus i Sidón na fearta atá déanta ionaiḃ-se, is faḋó
a ḋéanfaidís aiṫriġe fé éadaċ ġarḃ agus fé luaiṫriġ.
Aċ deirim liḃ, áṁṫaċ, beiḋ an sgéal níos saoire lá an 22
ḃreiṫeaṁantais ag Tuíre agus ag Sidón 'ná agaiḃ-se.
Agus tusa, a Ċapharnaum, an suas go flaṫas Dé a 23
tógfar tú? Síos go h-ifreann iseaḋ a cursar tú; óir
dá mba i Sodomaiḃ a déanfaí na fearta a deineaḋ
ionat-sa, b'ḟéidir go mbeaḋ an ċaṫair sin ann go dtí
an lá so. Aċ deirim liḃ, áṁṫaċ, go mbeiḋ an sgéal 24
níos saoire lá an ḃreiṫeaṁantais ag muintir Ṡodom
'ná agat-sa. Sa n-am san d'ḟreagair Íosa agus 25
duḃairt: Adṁuiġim ad' láṫair-se, a Aṫair, a
Ṫiġearna neiṁe agus talṁan, mar gur ċeilis na neiṫe
seo ar luċt eagna agus tuisgiona, agus gur noċtais
iad do naoiḋeanaiḃ. Iseaḋ, a Aṫair; óir sin mar a 26
ḃí taiṫneaṁaċ ad' láṫair-se. Tá gaċ uile níḋ 27
tabarṫa ḋóṁ-sa ag m'Aṫair. Agus ní'l aiṫne ag
aoinne ar an Mac aċ ag an Aṫair; ná ar an Aṫair aċ
ag an Mac, agus ag an t-é gur toil leis an Mac a
ḋ'ḟoillsiú ḋó. Tagaiḋ go léir ag triall orm-sa, gaċ 28
duine go ḃfuil cruaḋtan agus tromualaċ air, agus
taḃarfad-sa faoiseaṁ oraiḃ. Tógaiḋ mo ċuing-se 29
oraiḃ, agus foglumaiḋ uaim, óir táim ceannsa agus
úṁal ó ċroiḋe; [1] agus ġeoḃaiḋ siḃ suaiṁneas d'ḃúr
gcroiḋtiḃ. [2] Óir is suairc mo ċuing-se agus is 30
éadtrom m'ualaċ.

[1] Ierem. vi. 16. [2] I Eóin v. 3.

CAIBIDIOL XII.

Daille na ḃFairisíneaċ dá cáineaḋ ag Críost, ⁊ iad á mbréagnú aige nuair a deirid siad gur le cóṁaċt Sátain a ḋeineann sé na mírbuiltí.

1 Sa n-am san do ġluais Íosa tré ġortaiḃ arḃair, lá
na sabbóide; agus ḃí ocras ar a ḋeisgiobuil, agus
2 ċromadar ar na diasaiḃ do stataḋ agus d'iṫe. Agus
ċonaic na Fairisínig iad, agus duḃradar: Féaċ, táid
do ḋeisgiobuil ag déanaṁ ruda naċ dleaġtaċ a
3 ḋéanaṁ lá na sabbóide. Aċ duḃairt seisean leó:
An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair [1] cad a ḋein Dáiḃid nuair a
ḃí ocras air féin agus ar an muintir a ḃí i n-aonḟeaċt
4 leis? Conus mar a ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ Dé agus
d'iṫ sé na bulóga a ḃí curṫa i láṫair Dé, niḋ nár ċead-
uiġṫe dó a d'iṫe, ná do'n ṁuintir a ḃí le n-a ċois, ná
5 d'aoinne [2] aċ dos na sagairt aṁáin?* Nó an aṁlaiḋ
nár léiġeaḃair sa dliġ conus mar a ḋeinid na sagairt
sa teampall an tsabbóid do ḃriseaḋ agus ná deinid
6 siad peacaḋ? Aċ deirim-se liḃ go ḃfuil anso aon
7 is mó 'ná an teampall. Aċ dá dtuigeaḋ siḃ cad é
an niḋ, [3] Trócaire is áil liom, agus ní h-íoḃirt, ní
8 ḋaorfaḋ siḃ coíḋce na neaṁċiontaċa. Óir isé
Tiġearna na sabbóide féin Mac an Duine.
9 Ansan d'ḟág sé an áit sin, agus ṫáinig sé isteaċ i
10 n-a sinagóig ċúċa. Agus féaċ, ḃí duine ann agus a
láṁ gan tapaḋ. Agus d'ḟiafraiġeadar de, An
dleaġtaċ leiġeas a ḋéanaṁ sa tsabbóid? ionus go
11 ḃféadfaidís rud a ċur 'n-a leiṫ. Agus duḃairt
seisean leo: Cé h-é an duine agaiḃ-se, dá mbeaḋ
aon ċaora aṁáin aige, agus go dtuitfeaḋ sí i bpoll
lá sabbóide, ná béarfaḋ uirṫi agus í ṫarang amaċ?
12 Náċ mó le ráḋ go mór duine 'ná caora? D'á ḃríġ
13 sin is dleaġṫaċ tairḃe ḋéanaṁ sa tsabbóid. Ansan
duḃairt sé leis an nduine: Sín amaċ do láṁ. Agus
do sín; agus ḃí sí ċóṁ slán leis an láiṁ eile.

[1] Ríġ. xxi. 6 [2] Lebit. xxiv. 9. [3] Ósee vi. 6.

* Ver. 4. . . . . .i. an dá ḃulóig déag a cuirtí ar aġaiḋ an tsanctuárium i dteampul Dé.

D'imṫiġ na Fairisíniġ amaċ, ámṫaċ, agus ċuadar 14
i gcóṁairle 'n-a ċoinniḃ ċun a ṁairḃte. Aċ ḃí a ḟios 15
san ag Íosa, agus d'imṫiġ sé as an áit sin; agus
do lean mórán daoine é, agus do leiġis sé iad
go léir. Agus d'órduiġ sé dóiḃ gan é ċur i n-iúil. 16
Ionus go gcóṁlíonfaí an niḋ aduḃraḋ tré Isáias 17
fáiḋ mar a ndeir sé: [1] Féaċ, mo ṡeirḃíseaċ, an 18
t-é a ṫoġas, an t-é is ionṁuin liom, an t-é ar a
ḃfuil gean ó m'anam. Cuirfead mo spiorad
air, agus fógróċaiḋ sé breiṫeaṁantas dos na geintiḃ.
Ní ḋéanfaiḋ sé aiġneas, agus ní ḋéanfaiḋ sé collóid; 19
agus ní cloisfar a ġuṫ ins na sráidiḃ. Ní ḃrisfiḋ 20
sé an ċuaile leóinte, agus ní ṁúċfaiḋ sé an líon
go ḃfuil an deataċ as, go dtí go gcuirfiḋ sé amaċ
breiṫeaṁantas ċun buaiḋte. Agus is ar a ainim a 21
ḃeiḋ a ṁainiġin ag na geintiḃ.

Ansan do tugaḋ ċuige duine go raiḃ deaṁan 22
ann, agus ḃí sé dall agus balḃ; agus do leiġis sé
é, i dtreó go raiḃ radarc agus urlaḃra aige. Agus 23
ṫáinig uaṫḃás ar na sluaiġtiḃ go léir, agus deiridís:
An féidir gur ḃ'é seo mac Ḋáiḃid? D'airiġ na 24
Fairisíniġ an ċaint sin, agus duḃradar: Ní ċuireann
sé seo na deaṁain amaċ aċ le cóṁaċt Ḃeelsebub,
rí na ndeaṁan. Aċ do ċonaic Íosa a smuínte, 25
agus duḃairt sé leó: Gaċ ríġeaċt a ḃeiḋ deiġilte
'n-a ċoinniḃ féin déanfaiḋ fásaċ dé; agus gaċ
caṫair, nó gaċ teiġleaċ, a ḃeiḋ deiġilte i gcoinniḃ a
ċéile, ní ṡeasóċaiḋ sé; Agus má 'sé Sátan a ċuireann 26
amaċ Sátan, siné deiġilte 'n-a ċoinniḃ féin é; agus
d'á ḃríġ sin conus a ṡeasóċaiḋ a ríġeaċt? Agus 27
má's le cóṁaċt Ḃeelsebub a ċuirim-se amaċ na
deaṁain, cad leis go gcuirid [2] ḃúr gclann féin amaċ
iad? Fágaim, d'á ḃríġ sin, fé ḃreiṫ ḃur gclainne
féin siḃ. Aċ má's le Spiorad Dé a ċuirim-se na 28
deaṁain amaċ, siné ríġeaċt Dé tagaiṫe i nḃúr measg.
Nó conus is féidir do ḋuine dul isteaċ i dtiġ an 29
fir láidir agus a ṡeóide d'ḟuadaċ, mura ndeiniḋ sé
an fear láidir do ċeangal ar dtúis? Ansan sgart-
álfaiḋ sé a ṫiġ. An t-é ná fuil liom, tá sé am' 30

[1] Isáias xlii. 1. [2] .i. na deisgiobuil.

agaiḋ; agus an t-é ná cnuasaiġeann am' ṫeannta,
sgaipeann sé.
31 Deirim liḃ, d'á ḃríġ sin: Maiṫfar do ḋaoine gaċ
peacaḋ agus gaċ diaṁasla, aċ diaṁasla i n-agaiḋ an
32 Spioraid ní maiṫfar do ḋaoine é.* Agus an t-é a
déarfaiḋ focal i n-agaiḋ Ṁic an Duine, maiṫfar dó
é; aċ an t-é a déarfaiḋ i n-agaiḋ an Spioraid Naoiṁ é,
ní maiṫfar dó é, ar an saoġal so ná ar an saoġal
atá le teaċt.†
33 Deiniḋ an crann a ḃeiṫ go maiṫ agus a ṫoraḋ fóġanta
air; nó deiniḋ an crann go h-olc agus an toraḋ go
h-olc air; óir is as a ṫoraḋ do h-aiṫniġtear an crann.
34 A ṡlioċt na naiṫreaċ niṁe, conus is féidir daoiḃ-se
neiṫe fóġanta do laḃairt agus siḃ go h-olc? óir is a
35 líonṁaireaċt an ċroiḋe do laḃrann an béal. Tugann
an fear fóġanta neiṫe fóġanta uaiḋ, amaċ a' stór
fóġanta; agus tugann an droċ-ḋuine droċ-neiṫe uaiḋ
36 amaċ a' droċ-stór. Agus deirim liḃ, an uile ḟocal
díoṁaoin d'á laḃraid daoine, go dtaḃarfaid siad
37 cúntas ann lá an ḃreiṫeaṁantais.‡ Óir is de ḃárr
do ḃréiṫre féin a saorfar tu, agus is de ḃárr do
ḃreiṫre féin a daorfar tu.

38 Ansan d'ḟreagair cuid des na Sgríḃneóiriḃ agus
des na Fairisínig agus duḃradar: A Ṁáiġistir, is

* Ver. 31. "Diaṁasla i n-agaiḋ an Spioraid," .i. an diaṁasla a ḃí ag na Fairisínig 'á ḋéanaṁ nuair a duḃradar gur le cóṁaċt Beelsebub a deintí na míorḃuiltí a ḃí ag Críost á ḋéanaṁ le comaċt an Spioraid Naoiṁ. Ḃí an peaca san ċóṁ ceanndána san agus ċóṁ toilteanaċ san i gcoinniḃ fírinne soiléire Spioraide Dé, go mba ró-ḋeacair do'n t-é a ḋéanfaḋ é iompáil ṫar n-ais ar Ḋia agus aiṫriġe ḋéanaṁ. Agus ní féidir peaca ṁaiṫeaṁ mura ndeintear aiṫriġe ann. Is fíor, áṁṫaċ, gur féidir do Ḋia an uile ṡaġas peaċta do ṁaiṫeaṁ aċ go ndéanfar aiṫriġe go fírinneaċ ann agus go gcurfar fé eoċraċa na h-eaġailse é.

† Ver. 32. "Ná ar an saoġal atá le teaċt."—Deir Augustín naoṁṫa agus Gregóir naoṁṫa gur léir ó'n ḃfocal san go ḃfuil maiṫeaṁnaċas peacaí ar an saoġal eile, agus d'á ḃríġ sin go ḃfuil porgadóireaċt ann.

‡ Ver. 36. "Gaċ focal díoṁaoin."—Taisbeánann san go ḃfuil inead ċun pionóis aimsire ar an saoġal eile mar a ndeintear cosṫa suaraċa do ḋíoġailt.

mian linn cómarṫa d'ḟeiscint uait.* Agus d'ḟreag- 39
air sé iad: [1] Tá droċ-ṡlioċt aḋaltranaċ ag lorg cóm-
arṫa; agus ní ṫaḃarfar de ċómarṫa dóiḃ aċ [2] cóm-
arṫa Iónais an ḟáiḋ. Óir, fé mar a ḃí Iónas trí lá 40
agus trí oiḋċe i mbolg an ṁíolṁóir, beiḋ Mac an
Duine trí lá agus trí oiḋċe i gcroiḋe na talṁan.†
[3] Eireoċaiḋ muintir Nineḃe i mbreiṫeaṁantas i n-aġaiḋ 41
an tsleaċta so, agus daorfaiḋ siad iad; óir do ḋein-
eadar-san aiṫriġe nuair a ṫeagaisg Iónas iad. Agus
féaċ duine is mó 'ná Iónas anso. Eireoċaiḋ ban- 42
ríġin na tíre ṫeas i mbreiṫeaṁantas i n-aġaiḋ an
tsleaċta so, agus daorfaiḋ sí iad; [4] óir do ṫáinig
sí ó imeall an tsaoġail ċun éisteaċt le h-eagna
Ṡalomóin. Agus féaċ duine is mó 'ná Salomón anso.
Agus nuair a ṫéiġeann an spiorad neaṁġlan amaċ 43
as an nduine, siúḃlann sé trí áiteana feóċta ag lorg
suaiṁnis, agus ní ḟaġann sé é. Agus deir sé, Raġad 44
tar n-ais ċun mo ṫiġe féin as a dtánag amaċ. Agus
tagann sé agus ġeiḃeann sé an tiġ folaṁ agus é
sguabṫa, glan, órnáideaċ. Ansan imṫiġeann sé, 45
agus tugann sé leis seaċt spioraid eile is measa 'ná
é féin, agus téiġid siad isteaċ, agus cóṁnuiġid siad
sa tiġ sin. Agus is measa an cor atá ar an nduine
sin sa deire 'ná mar a ḃí ar dtúis air. Sin mar a
ḃeiḋ an scéal ag an slioċt so atá cóṁ fíor-olc.
An ḟaid a ḃí sé ag caint leis an bpobul, ṫáinig a 46
ṁáṫair agus a [5] ḃráiṫre amuiġ agus iad a d'iarraiḋ
labairt leis. Agus duḃairt duine leis, Féaċ, tá do 47
ṁáṫair agus do ḃráiṫre amuiġ, agus iad a d'iarraiḋ
labarṫa leat. Aċ d'ḟreagair seisean agus duḃairt: 48
Cia h-í mo ṁáṫair, agus cé h-iad mo ḃráiṫre?‡ Agus 49

[1] Lúc. xi. 29; 1 Cor. i. 22 [2] Ión. ii. 1. [3] Ión. iii. 5.
[4] 3 Ríġ. x. 1; 2 Par. ix. 1. [5] .i. gaolta leis.

* Ver. 38. "Cómarṫa," .i., mírḃuilt ó neaṁ, N. Lúcás xi. 16.

† Ver. 40. "Trí lá," ⁊rl., .i., ní trí laeṫanta iomlána a deirtear, aċ cuid de trí lá, do réir ċóṁairiṁ na nIúdaċ, .i., ó ṫráṫnóna go tráṫnóna.

‡ Ver. 48. "Cia h-í mo ṁáṫair?" ní le h aon neaṁṡuim sa ṁáṫair a duḃraḋ an ċaint sin aċ ċun a ṫaisbeáint náċ ceart dúinn ċoíċe leogaint do ġráḋ aṫar 'ná máṫar sinn a ṫarraċ ó ġnó Dé: agus isé níḋ is mó a ṫaiṫn leis an dTiġearna 'n-a

do ṡín sé a láṁ ċun a ḋeisgiobul agus duḃairt sé:
50 Féaċ, siniad mo ṁáṫair-se agus mo ḃráiṫre. Óir pé
duine a ḋéanfaiḋ toil m'Aṫar-sa atá ins na flaṫais,
siné is bráṫair agus siúr agus máṫair agam-sa.

CAIBIDIOL XIII.

Parabal ċuradóra an ċogail, agus parabal an tsíl-ṁus-táird, ⁊rl.

1 Sa lá san ċuaiḋ Íosa amaċ as an dtiġ, agus ḃí sé
2 n-a ṡuiḋe ar ḃruaċ na farraige. Agus do ċruinniġ
sluaiġte móra, i dtreó go ndeaġaiḋ sé ar bórd na
luinge bige agus gur ṡuiḋ sé ínti, agus gur ṡeasaiṁ
3 an tsluaġ go léir ar an dtráiġ. Agus do ḋein sé a
lán cainte leó i bfuirm soluiḋi, agus duḃairt sé:
4 Féaċ, do ċuaiḋ síoladóir amaċ ag cur síl. Agus
nuair a ḃí sé ag cur an tsíl do ṫuit [1] cuid acu i n-aice
an ḃóṫair; agus ṫáinig éanlaiṫe an aeir agus d'itead-
5 ar iad. Agus do ṫuit cuid eile acu i n-áit i n-a raiḃ
cloċa agus itir ṡuarac; agus d'ḟásadar go luaṫ,
6 toisg gan doiṁnеas iṫreaċ a ḃeiṫ acu. Agus d'éiriġ
an ġrian agus do ġoill an teas orṫa; agus toisg gan
7 an préaṁ a ḃeiṫ acu d'ḟeóċadar. Agus do ṫuit cuid
eile acu ameasg na sgeaċ; agus d'ḟás na sgeaċa agus
8 ṁúċadar iad. Ṫuit cuid eile acu, áṁṫaċ, ar ṫalaṁ
ḟóġanta; agus ṫugadar toraḋ, cuid acu fó ċéad,
9 cuid acu fó ṫrí ficid, cuid acu fó ṫríoċad. An t-é go
bfuil cluasa air ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.
10 Agus ṫáinig na deisgiobuil ċuige agus duḃradar:
11 Cad fá gur i soluiḋiḃ a laḃrann tú leó? [11]Agus
d'ḟreagair sé agus duḃairt: Mar do tugaḋ daoiḃ-se
eólus do ċur ar rúndiaṁraiḃ ríġeaċta na bflaṫas; do'n
12 ċuid eile, áṁṫaċ, níor tugaḋ san. Óir an t-é go bfuil
aige tabarfar dó, agus beiḋ flúirse aige; agus an
13 t-é ná fuil aige tógfar uaiḋ a bfuil aige. Laḃraim

[1] .i. cuid de sna gráinníḃ.

ṁáṫair féin, ná go ndeineaḋ sí toil a Aṫar Ṡíoruiḋe ins na flaṫais. Is féidir, leis, gur ċuir an ċaint i n-iúil séanaḋ a ġaolta féin, .i. na n-Iúdaċ, agus glacaḋ na ngeinte.

leó i soluíḋiḃ mar tá radarc acu agus ní ḟeicid siad,
agus tá éisteaċt acu agus ní ċloisid siad, ná ní
tuigid siad. Agus cóṁlíontar ionta tarngaireaċt 14
Isáias, mar a ndeir sé: [1]Le cloisint cloisfiḋ siḃ agus
ní ṫuigfiḋ siḃ, agus ag féaċaint ċífiḋ siḃ agus ní feic-
fiḋ siḃ. Óir tá croiḋe an ṗobuil seo tromaiḋe, agus 15
le n-a gcluasaiḃ cloisid siad go boḋar, agus tá a
súile dúnta acu; le h-eagla, luaṫ ná mall, go ḃfeic-
fidís le n-a súiliḃ, agus go gcloisfidís le n-a gcluas-
aiḃ, agus go dtuigfidís i n-a gcroiḋe, agus go n-iompó-
ċaidís agus go slánóċainn iad. Aċ is aoiḃinn d'ḃúr 16
súiliḃ-se, óir ċíd; agus d'ḃúr gcluasaiḃ, óir cloisid.
Óir go deiṁin adeirim liḃ gur 'mó fáiḋ agus fíoraon 17
gur ṁian leó na neiṫe a ḋ'ḟeiscint a ċionn siḃ-se,
agus ní ḟeacadar iad; agus na neiṫe do ċlos a
ċloiseann siḃ-se agus níor ċloiseadar iad. Éistiḋ- 18
se anois le soluíd an tsíoladóra.

Gaċ duine a ċloiseann briaṫar na ríġeaċta agus ná 19
tuigeann é, tagann an droċ-spiorad agus tógann sé
an síol a cuireaḋ 'n-a ċroiḋe sin. Siné an síol a
cuireaḋ i n-aice an ḃóṫair. An t-é a ġlac an síol mar 20
a raiḃ na cloċa, siné an t-é a ċloiseann an briaṫar
agus do ġlacann láiṫreaċ é le h-áṫas; Aċ ní'l an 21
ṗréaṁ aige; ní leanann sé aċ tamall; agus nuair a
ṫagann an trioblóid agus an ġéarleanṁaint mar
ġeall ar an mbriaṫar, glacann sé sgannal. Agus an 22
t-é a ġlac an síol insa sgeaċaiḃ, siné an t-é a
ċloiseann an briaṫar, agus go ndeineann cúram an
tsaoġail seo agus meallaḋ saiḋḃris an briaṫar do
ṁúċaḋ, agus bíonn sé gan toraḋ. Aċ an t-é a ġlac an 23
síol isteaċ sa talaṁ fóġanta, siné an t-é a ċloiseann
an briaṫar agus do ṫuigeann é, agus a ṫugann toraḋ
uaiḋ, agus tugann sé cuid de'n toraḋ fó ċéad, agus
cuid eile ḋe fó ṫrí fiċid, agus cuid eile ḋe fó
ṫríoċad.

Ṫug sé soluíd eile ḋóiḃ, agus duḃairt sé: Is cos- 24
ṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le duine a ċuir síol fóġanta
'n-a ċuid tailiṁ; Aċ nuair a ḃí na daoine 'n-a gcod- 25

[1] Isáias vi. 9.

laḋ ṫáinig an naṁaid agus do ċuir sé cogal i lár na
26 cruiṫneaċtan, agus d'imṫiġ sé. Agus nuair a ḃí an
geaṁar ag fás, agus an toraḋ ag teaċt, do ċonac-
27 tar an cogal leis. Ansan ṫáinig na seirḃísiġ ċun
fir an tiġe, agus duḃradar leis: A Ṫiġearna, náċ
síol fóġanta a ċuiris ad' ċuid tailiṁ? Cá ḃfuair sé
28 an cogal mar sin? Agus duḃairt sé leó: Naṁaid
a ḋein an níḋ sin. Agus duḃairt na seirḃísiġ leis:
An toil leat sinn do ḋul agus an cogal a ḃaint?
29 Agus duḃairt sé: Ní toil; le h-eagla, ag stataḋ an
30 ċogail daoiḃ, go stataḟaḋ siḃ an ċruiṫneaċt leis. Leig-
tear dóiḃ araon fás go dtagaiḋ an fóġṁar, agus nuair
a ṫiocfaiḋ an fóġṁar déarfad leis na buanaiḋṫiḃ:
Bailiġiḋ an cogal ar dtúis, agus ceangalaiḋ é 'n-a
ḃunanaiḃ le dóġaḋ, aċ deiniḋ an ċruiṫneaċt do ḃailiú
isteaċ am' sgioból.

31 Agus ċuir sé soluíd eile os a gcóṁair, agus duḃ-
airt sé: Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le gráinne de
32 síol mustáird a ṫóg duine le cur 'n-a ġarraiḋe. Ní'l
síol ar biṫ is lúġa 'ná é; aċ nuair ḟásann sé ní'l
glasra ar biṫ is mó 'ná é, agus deineann crann dé, i
dtreó go dtagaid éanlaiṫe an aéir agus go neaduiġid
siad 'n-a ġéagaiḃ.

33 Do labair sé soluíd eile leó: Is cosṁail ríġeaċt
na ḃflaṫas leis an ngiost a ġlac an ḃean agus a ċuir
sí i ḃfolaċ i dtrí tóṁasaiḃ plúir, go dtí gur ġlac an
plúr go léir an giost.

34 Do laḃair Íosa na neiṫe seo go léir leis na daoine
i ḃfuirm soluídí; agus níor laḃair sé leó aċ i solu-
35 ídiḃ; ionus go gcóṁlíonfaí an focal a laḃair an fáiḋ
nuair aduḃairt sé: [1] Osgalóċad mo ḃéal i soluídiḃ;
noċtfad neiṫe atá foluiġṫe ó ċruṫniú an doṁain.

36 Ansan do ċuir sé ċun siuḃail an pobul, agus ṫáinig
sé isteaċ sa tiġ, agus ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige agus
duḃradar: Miniġ dúinn soluíd an ċogail sa ġort.
37 Agus d'ḟreagair sé agus duḃairt: Isé Mac an Duine
38 a ċuireann an síol fóġanta. Agus isé an doṁan an
gort. Agus clann na ríġeaċta, siniad an síol

[1] Salm lxxvii. 2.

fóġanta. Agus clann an uilc, siniad an cogal. Agus 39
an námaid a ċuir an cogal, siné an diabal. [1] Agus
isé deire an tsaoġail an fóġṁar; agus isiad na
h-aingil na buanaiḋṫe. D'á ḃríġ sin, mar a bailiġ- 40
tear an cogal agus a dóiġtear é sa teine, sin mar a ḃeiḋ
i ndeire an tsaoġail. Cuirfiḋ Mac an Duine a aingil 41
amaċ agus baileóċaiḋ siad as a ríġeaċt gaċ sgannal
agus luċt déanta an uilc. Agus cuirfiḋ siad sa lasair 42
ṫeine iad. Beiḋ sa n-áit sin gol agus díosgán fiacal.
[2] Ansan beiḋ na fíoraoin ag taiṫneaṁ ar nós na 43
gréine i ríġeaċt a n-Aṫar. An t-é go ḃfuil cluasa
air ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.

Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le stór a ḃeaḋ 44
i ḃfolaċ i bpáirc; agus an t-é a ġeiḃeann é
coimeádann sé rún air, agus tré ṁéid a áṫais
imṫiġeann sé agus díolann sé amaċ a ċuid go léir,
agus ceannuiġeann sé an ṗáirc sin.

Agus arís, is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le ceann- 45
aiḋe a ḃeaḋ ag lorg péarlaí fóġanta. Agus nuair a 46
fuair sé aon ṗéarla aṁáin ana-luaċṁar, do ḋíol sé a
raiḃ aige, agus do ċeannaiġ sé an péarla san. Arís, 47
is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le líon a cuirfaí amaċ sa
ḃfarraige, agus do ḃaileóċ' an uile ṡaġas éisg; Agus 48
nuair a ḃí sé lán, gur tarraingeaḋ amaċ é, agus gur
ṡuiḋ na daoine ar an dtráiġ, agus gur ṫógadar na
h-iasga maiṫe i n-árṫaiḃ agus gur ċaiteadar amaċ
na droċ-iasga. Sin mar a ḃeiḋ i ndeire an tsaoġail. 49
Imṫeóċaiḋ na h-aingil amaċ, agus deiġilfiḋ siad na
droċ-ḋaoine a' lár na ḃfíoraon. Agus cuirfiḋ siad 50
sa lasair ṫeine iad. Beiḋ gol agus díosgán fiacal
sa n-áit sin.

Ar ṫuigeabair na neiṫe sin go léir? Do ṫuigeam- 51
air, ar siad. Duḃairt sé leó: D'á ḃríġ sin, gaċ 52
sgríḃneóir atá múinte i dtaoḃ ríġeaċta na ḃflaṫas,
is cosṁail é le fear tiġe a ṫugann amaċ as a stór
neiṫe nua agus sean-neiṫe.

Agus do ṫárla, nuair a ḃí na solúidí sin críoċ- 53
nuiġṫe ag Íosa, gur ḟág sé an áit sin. Agus ṫáinig sé 54

[1] Apoc. xiv. 15. [2] Eagna iii. 7; Dan. xii. 3.

isteaċ 'n-a ḋúṫaiġ féin, agus ḃí sé ag múineaḋ na
ndaoine ins na sinagógaiḃ, i dtreó go mbíoḋ iongnaḋ
orṫa, agus go ndeiridís: Cá ḃfuair sé seo an eagna
55 so, agus na cóṁaċta? Náċ é seo mac an ċeardaiḋe?
Náċ ar a ṁáṫair a tugtar Muire, agus ar a ḃráiṫ-
56 riḃ Séamus agus Ioseph agus Símón agus Iúdás?* Agus
ná fuil a ṡiúraċa go léir i n-ár measg? Agus cá
57 ḃfuair sé sin na neiṫe seo go léir? Agus do ġlaca-
dar sgannal d'á ḋruim. Duḃairt Íosa leó, áṁṫaċ:
Ní'l fáiḋ gan onóir aċ 'n-a ḋúṫaiġ féin agus 'n-a
58 teaġlaċ féin. Agus níor ḋein sé puinn mírḃuiltí
sa n-áit sin, mar ġeall ar ḋíṫċreideaṁ na ndaoine
sin.

CAIBIDIOL XIV.

Eóin Baiste d'á ċur ċun báis ag Héród. Bia d'á ṫaḃairt ag Críost do ċúig míle duine sa ḃfásaċ. É ag siubal ar an ḃfarraige, agus an uile ṡaġas luċt galair d'á leiġeas aige, gan aċ iad do ḃaint le n-a ċuid éadaiġ.

1 Sa n-am san do ċualaiḋ Héród, an tetrarc, cáil
2 Íosa.† Agus duḃairt sé le n-a ṁuintir tiġe: Sidé
Eóin Baiste; d'éiriġ sé ósna mairḃ, agus is uime
sin atáid na mírḃuiltí d'á ndéanaṁ tríd.
3 [1] Óir ḃí Héród tar éis Eóin do ġabáil agus do
ċeangal agus do ċur i mbraiġdineas mar ġeall ar
4 Heródias, bean a ḋritár. Mar duḃairt Eóin leis:
5 Ní dleaġṫaċ duit í sin a ḃeiṫ agat. Agus ba ṁian
leis é ċur ċun báis, aċ ḃí eagla na ndaoine air, óir
6 do tuigeadar gur ḃ'fáiḋ Eóin Baiste. Aċ lá breiṫe
Héróid ḋein ingean Heródias rinnce 'n-a láṫair,
7 rinnce a taitn le Héród. Mar ġeall air sin do ḋear-

[1] Marc vi. 17; Lúc. iii. 19.

*Ver. 55. "Ar a ḃráiṫriḃ," .i. clann an Máire a ḃí pósta ag Cleophas. Deirḃṡiúr do'n Ṁaiġdin Ṁuire ab eaḋ an Máire sin (Mait. xxvii 56, Eóin, xix 25) agus d'á ḃriġ sin, do réir nóis cainte na Sgríbinne diaḋa, do tugtí bráiṫre, .i., gaolta, d'ár Slánuiġṫeóir orṫa.

† Ver. 1. "Tetrarc."—Cialluiġeann an focal san, is focal ó'n nGréigis é, duine a ḃeaḋ 'n-a rí ar ċeaṫraṁaḋ cuid ríġeaċta, fé mar a ḃí Héród an uair sin 'n-a rí ar Ġalilí, .i., ar an gceaṫraṁaḋ cuid de'n ríġeaċt a ḃí agá aṫair.

buiġ sé go dtaḃarfaḋ sé ḋi pé rud d'iarrfaḋ sí air.
Duḃairt sise, óir do ċuir a máṫair suas ċuige í: 8
Taḃair dom ar ṁéis ceann Eóin Baiste. Ṫáinig 9
buairt ar an rí; aċ mar ġeall ar an ndearḃú, agus
mar ġeall ar an gcuideaċtain a ḃí láiṫreaċ, d'órduiġ
sé é ṫaḃairt di. Agus ċuir sé daoine uaiḋ agus 10
ḃain sé an ceann d'Eóin sa ṗríosún. Agus do 11
tugaḋ a ċeann i láṫair, ar ṁéis; agus do tugaḋ do'n
ċailín é, agus do rug sise ag triall ar a máṫair é.
Agus ṫáinig a ḋeisgiobuil agus do rugadar leó a 12
ċorp, agus d'aḋlacadar é; agus ṫánadar agus
d'innseadar é d'Íosa.

Agus nuair airiġ Íosa é, d'imṫiġ sé ó'n áit sin, 13
i luing ḃig, isteaċ i ḃfásaċ uaigneaċ; agus nuair
a ḋ'airiġ na daoine san, do leanadar é 'n-a gcuis
ar na caṫraċaiḃ.
Agus ṫáinig sé amaċ agus ċonaic sé an sluaġ mór, 14
agus ṫáinig truaġ aige dóiḃ, agus do leiġis sé na
daoine gan sláinte a ḃí orṫa. Agus nuair a ṫáinig 15
an tráṫnóna ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige, agus duḃ-
radar: Fásaċ iseaḋ an áit seo, agus tá an aimsir
imṫiġṫe. Leig uait na daoine, go dtéiġid siad isteaċ
ins na sráidiḃ agus go gceannaiġid siad bia dóiḃ
féin. Agus duḃairt Íosa leó: Ní gáḋ dóiḃ imṫeaċt; 16
Tugaiḋ-se rud le n-iṫe dóiḃ. Agus d'ḟreagradar é: 17
[1] Ní'l anso againn aċ ċúig ḃulóga agus dá iasg. Agus 18
duḃairt sé: Tugaiḋ ċúġam anso iad san. Agus duḃ- 19
airt sé leis na daoine suiḋe ar an ḃféar; agus ṫóg sé
na ċúig ḃulóga agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ sé suas
ċun neiṁe agus ḃeannuiġ sé iad, agus ḃris sé iad,
agus ṫug sé dos na deisgiobuil iad, agus ṫugadar-
san dos na sluaiġtiḃ iad; Agus d'iṫeadar go léir, 20
agus ḃí a ndóiṫin acu. Agus do tógaḋ an fuiġleaċ,
dá ċiseán déag lán d'arán ḃriste. Agus isé méid 21
daoine a ḋ'iṫ bia ann, ċúig ṁíle fear, gan bac do
ṁnáiḃ agus do ṁion-daoine.
Agus láiṫreaċ 'n a ḋiaiḋ san do ċuir Íosa d'ḟiaċaiḃ 22
ar a ḋeisgiobulaiḃ dul ar bórd na luinge bige agus

[1] Eóin vi. 9.

dul roimis féin go dtí an taoḃ ṫall de'n uisge, ċun
23 go gcuirfeaḋ sé na daoine ċun siúḃail. Agus ċuir
sé uaiḋ na daoine, agus [1] d'imṫiġ sé an cnoc suas i
n-a aonar ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ. Agus ṫáinig an
24 tráṫnóna, agus ḃí sé ann i n-a aonar. Aċ ḃí an
long ḃeag i lár na farraige d'á cáiḃle ag na tonnaiḃ,
25 mar ḃí an ġaoṫ 'n-a coinniḃ. Agus sa ċeaṫramaḋ
faire de'n oiḋċe ṫáinig sé ag triall orṫa agus é
26 ag siúḃal ar an ḃfarraige. Agus nuair a ċona-
cadar é ag siúḃal ar an ḃfarraige, ṫáinig sgannra
orṫa. Saṁail isead é, ar siad; agus ḃíodar ag sgread-
27 aiġ le sgannra. Agus do laḃair Íosa leó láiṫreaċ:
Glacaiḋ misneaċ, ar seisean: Is mise atá ann. Ná
28 bíoḋ eagla oraiḃ. Agus d'ḟreagair Peadar: A
Ṫiġearna, ar seisean: má's tusa atá ann, órduiġ
29 dóṁ-sa teaċt ag triall ort ar ḃárr an uisge. Agus
duḃairt seisean: Tar ċúġam. Agus ṫáinig Peadar
anuas as an luing, agus ḃí sé ag siúḃal ar bárr uisge,
30 ag teaċt ċun Íosa. Aċ ċonaic sé an ġaoṫ láidir agus
ṫáinig eagal air; agus nuair a ṫusnuiġ sé ar ḋul fé
uisge do liúiġ sé: A Ṫiġearna, ar seisean: saor mé.
31 Agus do ṡín Íosa a láṁ, agus do rug sé láiṫreaċ air,
agus duḃairt sé: Ó a ḟir gan puinn creidiṁ, cad
32 ċuige duit mearḃall a ṫeaċt ort? Agus nuair a
33 ṫánadar ar an luing do stad an ġaoṫ. Agus ṫáinig
na daoine a ḃí ar an luing agus d'aḋradar é, agus
duḃradar, Is tu Mac Dé go fíor.

34 Agus ċuadar trearsna na farraige, agus ṫánadar
35 isteaċ i dtír Genésaret Agus nuair a ḋ'aiṫin muin-
tir na h-áite sin é, ċuireadar teaċtairí tríd an
nDúṫaiġ, agus ṫugadar ag triall air na daoine go léir
36 a ḃí as a sláinte; Agus d'iarradar air leigint dóiḃ
baint aṁáin le faḃra a ḃrait; agus an méid a ḃain,
do slánuiġeaḋ iad.

[1] Eóin vi. 15.

CAIBIDIOL XV.

Na Sgríbneóirí d'á n-imdeargaḋ ag Críost. Iṅġean na mná ó Ċanaan, agus a lán eile d'á leiġeas aige agus bia aige 'á ṫabairt do ċeiṫre ṁíle duine le seaċt mbolóġaib.

Ansan do ṫáinig Sgríbneóirí agus Fairisíniġ ag 1
triall air ó Ierúsalem, agus dubradar: Cad ċuige go 2
mbrisid do ḋeisgiobuil-se nósa na sean? Óir ní
niġid siad a láṁa nuair a ċaiṫid siad bia. Agus 3
d'ḟreagair sé iad, agus dubairt: Cad ċuige go
mbriseann sib-se dlíġ Dé ar son búr sean-nós? Óir
deir Dia: [1] Tabair do t' aṫair agus do d' ṁáṫair 4
onóir; agus, [2] An t-é ḋéanfaiḋ easgaine ar a aṫair
nó ar a ṁáṫair cuirtear ċun báis é. Deir sib-se, 5
áṁṫaċ, pé duine adeir le n-a aṫair nó le n-a ṁáṫair,
Gaċ tabartar d'á dtugaim-se uaim, [3] beiḋ a tairbe
agat-sa;* Agus ní onórfaiḋ sé a aṫair ná a ṁáṫair; 6
agus tá aiṫne Dé curṫa agaib ar neaṁníḋ ar son búr
sean-nós. A ċluanaiḋṫe, is maiṫ a ṫargair Isáias 7
i mbúr dtaoib nuair adubairt sé: [4] Onóraid na daoine 8
seo mé le n-a mbéal, aċ is fada uaim atá a gcroiḋe.
Agus is onóir gan bunús a ṫugaid siad dom, ag múin- 9
eaḋ teagaisg agus aiṫeanta daoine.†

[1] Exod. xx. 12; Deut. v. 16.
[2] Exod. xxi. 17; Lebit. xx. 9.
[3] .i. Nuair a ḃronnaim ar Dia é bronnaim ort-sa é.
[4] Isáias xxix. 13.

*Ver. 5. "Gaċ tabartar," ⁊rl., .i., an ofráil a ḋéanfadsa ċun Dé beiḋ sí i n-inead an ċostais a ċaiṫfinn a ḋéanaṁ ċun do ṫairbṫe-se. Nós é sin a bí ag na Fairisíniġ, .i., dá dtugaḋ an ċlann do'n teampall agus dos na sagairt an ċuid a bí orṫa a ṫabairt d'á n-aṫair agus d'á máṫair do ṡaorfaḋ san iad ó n-a tuille de ḋuaḋ aṫar 'ná máṫar ḟáġail; d'ḟág san ag na Fairisíniġ an saiḋbreas ba ċeart a ṫabairt do n aṫair agus do'n ṁáṫair. Bí san i gcoinniḋ dliġe Dé agus i gcoinnib dliġe nádúra, agus dubairt ár Slánuiġṫeóir go raib.

†Ver. 9. "Aiṫeanta daoine."—Na teagaisg agus na h-aiṫeanta do loċtuiġṫear anso, is neiṫe i gcoinnib dliġe Dé iad (mar atá failliġe i n-aṫair agus i máṫair agus an ċuid 'á ṫabairt do Dia mar ḋ'eaḋ), nú is neiṫe gan bríġ gan tairbṫe iad, gan aon ċongnaṁ ċun deaġ-ṁóideaċta, mar atá, níġe láṁ, ⁊rl., gan suim i nglaine an ċroiḋe. Aċ i dtaoib riaġalta agus

10 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige an pobul, agus duḃairt
11 sé leó: Cloisiḋ agus tuigiḋ: Ní h-é an rud a ṫéiġeann
isteaċ sa ḃéal a ṡailiġeann an duine, aċ an rud a ṫagann
12 amaċ as an mbéal, siné a ṡailiġeann an duine.* Ansan
do ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige, agus duḃradar leis.
An eol duit go ḃfuil sgannal glacaiṫe ag na Fairisíniġ
13 ó airiġeadar an focal san? Aċ d'ḟreagair seisean:
Gaċ curadóireaċt nár ċuir m'Aṫair neaṁḋa-sa,
14 stracfar as a préaċaiḃ é. Sgaoiliḋ leó san;
giollaí dalla ag dallaiḃ iseaḋ iad; agus má ḋeineann
dall giollaċt ar ḋall, tuitfid siad araon sa díg.
15 Agus d'ḟreagair Peadar agus duḃairt: Minig dúinn
16 an tsoluiḋ úd. Agus duḃairt seisean: Agus an ḃfuil
17 siḃ-se féin gan tuisgint fós? Ná tuigeann siḃ, gaċ
níḋ a ṫéiġeann isteaċ sa ḃéal, go dtéiġeann sé síos
18 sa ḃolg, agus go n-imṫiġeann sé sa ḃfiailteaċ? Aċ
na neiṫe a ṫagann as an mbéal, is ó'n gcroiḋe a
19 ṫagaid siad; agus isiad a ṡailiġeann an duine. Óir
is amaċ as an gcroiḋe a ṫagaid droċ-smuínte, dún-
ṁarḃaḋ, aḋaltranas, striapaċas, gadaiḋeaċt, leaḃair
20 éiṫiġ, diaṁasla; Siniad a ṡailiġeann an duine;
Agus ní bia a ḋ'iṫe gan láṁa do niġe a ṡaili-
ġeann an duine.

aiṫeanta na h-Eaglaise Naoṁṫa, mar ġeall ar trosgaḋ agus ar laeṫantaiḃ saoire, ⁊rl., ní'l aon rud i gcoinniḃ dlíġe Dé ionta san, aċ a ṁalairt. Neiṫe iseaḋ iad atá taiṫneaṁaċ le toil naoṁṫa Dé agus ana-ṫairḃṫeaċ do ċráiḃṫeaċt na gCríostaiḋṫe. Agus ní féidir "aiṫeanta daoine" ṫabairt orṫa, óir ní h-ó úġdarás daoine a ṫánadar aċ ó'n úġdarás a ṫug Críost féin dá Eaglais nuair a ċuir sé ar bun í, agus nuair órduiġ sé ḋúinn ḃeiṫ úṁal d'á cléir díreaċ mar a ḃeimís úṁal dó féin.

*Ver. 11. "Ní h-é an rud a ṫéiġeann isteaċ sa ḃéal," ⁊rl. Ní féidir d'aon tsalaċar bíḋ, 'ná d' aon tsalaċar láiṁ le linn an ḃíḋ a ḋ'iṫe, salaċar, nú truailliú, do ċur ar an anam. Ní'l ċun é sin do ḋéanaṁ aċ an peaca aṁáin, .i., easúṁluíġeaċt i n-aġaiḋ dlíġe Dé. Nuair a ḋ' iṫ Áḋaṁ ubal na h-aiṫne ní h-é an t-ubal a ṫruailliġ é aċ an easuṁluíġeaċt a ḋein sé i n-aġaiḋ dlíġe Dé. B'é an sgéal céadna é do'n Iúdaċ dá n-iṫeaḋ sé muic-ḟeóil fé'n seandlíġ, nú ag an gCríostaiḋe i n-aimsir na n-Aspol, dá n-iṫeaḋ sé fuil, nú ag aon Ċríostaiḋe anois dá mbriseaḋ sé aiṫne na h-Eaglaise le gan trosgaḋ ḋéanaṁ lá trosgaiḋ. Ins na cásanaiḃ sin go léir ní leis an mbia do truailleófí an t-anam aċ leis an bpeaca a ḋéanfí nuair a brisfí go toil-ṫeanaċ dlíġ Dé, nú an dlíġ a ḋeineann an Eaglais agus úġdarás ó Ḋia aici ċuige.

Agus d'imṫiġ Íosa as an áit sin, agus ċuaiḋ sé go 21
críoċaiḃ Tuíre agus Síodóin. Agus féaċ, táinig bean 22
ó Ċanaan amaċ as na críoċaiḃ sin, agus do ġlaoiḋ sí:
A Ṫiġearna, a Ṁic Dáiḃid, fóir orm! ar sisi; Tá
m'inġean d'á ciapaḋ go cruaiḋ ag deaṁan. Agus 23
níor ṫug sé aon ḟreagra uirṫi. Agus ṫáinig a ḋeis-
gioḃuil ċuige, agus d'iarradar air í leigint ċun siúḃail.
Leig ċun siúḃail í, ar siad; tá sí ag glaoḋaċ i n-ár
nḋiaiḋ. Ansan duḃairt sé léi: Níor cuireaḋ mé aċ 24
ċun na gcaorac a cailleaḋ ó ṫeaġlaċ Israéil. Aċ do 25
ṫáinig sisi agus do ṡléaċt sí ḋó, agus, Fóir orm, a
Ṫiġearna, ar sisi. Agus d'ḟreagair sé: Ní maiṫ an 26
rud bia na leanḃ a ṫaḃairt dos na coileánaiḃ. Aċ, a 27
Ṫiġearna, ar sisi, itid na coileáin an brúscar a ṫuit-
eann ó ḃórd a dtiġearnaí. Ansan d'ḟreagair Íosa 28
agus duḃairt sé léi: A ḃean, is mór é do ċreideaṁ.
Deintear duit mar is mian leat. Agus do slánuiġeaḋ
a h-inġean ó'n uair sin.

Agus d'imṫiġ Íosa ó'n áit, agus ṫáinig sé go bruaċ 29
mara Ġaililí; agus ċuaiḋ sé suas ar ċnoc, agus ṡuiḋ
sé ann. Agus ṫáinig sluaiġte móra ċuige, agus 30
daoine balḃa acu, agus daill, agus bacaiġ, agus
daoine leicṫe, agus mórán eile; agus ċaiṫeadar agá
ċosaiḃ iad, [1] agus do leiġis sé iad; i dtreó go 31
raiḃ iongnaḋ ar na sluaiġte nuair a ċonacadar na
daoine a ḃí balḃ ag caint, agus na daoine a ḃí bacaċ
ag siúḃal, agus radarc ag na dallaiḃ; agus do
ṁoladar Dia Israéil.

Ansan do ġlaoiḋ Íosa ċuige a ḋeisgioḃuil agus 32
duḃairt sé: Tá truaġ agam do'n tsluaġ, óir táid siad
tar éis fanṁaint trí lá am' ḟoċair agus ní'l aon níḋ
le n-iṫe acu; agus ní maiṫ liom iad do ċur uaim 'n-a
dtrosgaḋ, le h-eagla go dtuitfidís ar an slíġ. Agus 33
duḃairt a ḋeisgioḃuil leis: Aċ cá ḃfaiġmíd-ne, i
ḃfásaċ, oireaḋ aráin agus sásóċaiḋ a leiṫéid de
ṡluaġ? Agus duḃairt Íosa leó: An 'mó bulóg 34
agaiḃ? Agus duḃradar-san, Seaċt mbulóga, agus
raint d' iasgaiḃ beaga. Agus d'órduiġ sé do'n 35
tsluaġ suiḋe ar an dtalaṁ. Agus ṫóg sé na seaċt 36

[1] Isáias xxxv. 5.

mbuilóga agus na h-iasga, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas,
agus do ḃris sé iad, agus ṫug sé dos na deisgiobuil
37 iad, agus ṫugadar-san do'n tsluaġ iad. Agus
d'iṫeadar go léir, agus ḃí a ndóiṫin acu; Agus an bia
brisde do fágaḋ, do ṫógadar é i seaċt gciseánaiḃ
38 lána. Agus isé méid daoine a ċaiṫ bia ann ná ceiṫre
ṁíle duine, lasmuiġ de ṁionḋaoiniḃ agus de ṁnáiḃ.
39 Ansan do ċuir sé uaiḋ an tsluaġ, agus ċuaiḋ sé ar
bórd na luinge bige, agus ṫáinig sé i gcríoċaiḃ
[1] Magedan.

CAIBIDIOL XVI.

Críost ġá ḋiúltú cóṁarṫa ó neaṁ a ṫaisbeáint dos na Fairisíniġ. Aḋṁáil Ṗeadair agus a ṫoraḋ dó; a imḋeargaḋ mar ġeall ar ċur i n-aġaiḋ páise Ċríost. Ní foláir do ċualaċt Ċríost uile iad féin do ṡéanaḋ.

1 Ansan do ṫáinig ċuige na Fairisíniġ agus na Saddu-
cíniġ ċun triail a ḃaint as; agus d'iarradar air cóṁ-
2 arṫa ó neaṁ do ṫaisbeáint dóiḃ. Aċ d'ḟreagair
seisean agus duḃairt sé leó: Deirṫí-se um ṫráṫnóna,
3 Beiḋ soinean ann, mar tá an spéir dearg; Agus ar
maidin, Beiḋ stoirm ann, mar tá an spéir ag deargaḋ
go dorċa. Tá fios agaiḃ conus gnúis na spéire do
ḃreiṫniú; agus náċ féidir liḃ cóṁarṫaí na h-aimsire
4 d'aiṫint? Tá sliocṫ an uilc agus an aḋaltranais ag
lorg cóṁarṫa; aċ ní taḃarfar de ċóṁarṫa dóiḃ aċ
[2] cóṁarṫa Iónais Fáiḋ. Agus d'ḟág sé ansan iad
agus d'imṫiġ sé.

5 Agus nuair a ṫáinig a ḋeisgiobuil treasna na fair-
6 aige, ḋearmadadar arán a ṫaḃairt leó. Agus duḃairt
sé leó: Féaċaiḋ agus seaċnaiḋ giost na bFairisíneaċ
7 agus na Sadducíneaċ. Agus ḋeineadar-san maċt-
naṁ 'n-a n-aigne, 'ġá ráḋ, Níor ṫugamar arán linn.
8 Agus ḃí a fios san ag Íosa, agus duḃairt sé: A
ḋaoine gan puinn creidiṁ, cad é an maċtnaṁ so oraiḃ
9 toisg gan arán a ḃeiṫ agaiḃ? Ná fuil tuisgint agaiḃ

1 nó, Magdala.
2 .i. bás agus aiséirġe Ċríost. Ión. ii. 1; *et supra* xii. 39.

fós, nó nác cuiṁin liḃ na seaċt mbulóga do'n ċúig
ṁíle duine, agus an 'mó ciseán a tógaḃais? Ná na 10
seaċt mbulóga do'n ċeiṫre ṁíle duine, agus an 'mó
ciseán a tógaḃais? Cad 'n-a ṫaoḃ ná tuigeann siḃ 11
nác i dtaoḃ aráin aduḃart, Seaċnaiḋ giost na
bFairisíneaċ agus na Sadducíneaċ? Ansan do 12
ṫuigeadar ná duḃairt sé gur ḃ'é giost an aráin a ḃí
le seaċaint, aċ teagasg na bFairisíneaċ agus na Sad-
ducíneaċ.

Agus ṫáinig Íosa isteaċ i gcríoċaiḃ Ċaesaréa 13
Ṗilippí; agus do ċeistig sé a ḋeisgiobuil, agus
duḃairt: Cé h-é, dar le daoine, Mac an Duine?
Agus duḃradar: Deir cuid acu gur b'é Eóin Baiste 14
é; agus deir cuid acu gur b'é Elias é; agus deir cuid
acu gur b'é Ieremias é, nó duine des na fáiḋiḃ. Agus 15
duḃairt Íosa leó: Aċ dar liḃ-se cé h-é mé? Agus 16
d'ḟreagair Símón Peadar agus duḃairt: Is tú
Críost [1] Mac Dé Ḃí. Agus d'ḟreagair Íosa agus 17
duḃairt sé leis: Is aoiḃinn duit, a Ṡímóin ṁic Ióna,
óir ní feóil agus fuil a ḋ'ḟoillsig duit-se sin, aċ
m'Aṫair-se atá ins na flaṫais. Agus deirim-se leat- 18
sa gur Peadar tu, agus is ar an gcarraig seo a ċuirfead-
sa suas m'eaglais, agus ní ḃuaḋfaid geataí ifrinn
uirṫi.* [2] Agus taḃarfad duit eoċraċa ríġeaċta na 19

[1] .i. Mac Dé atá beó. [2] Isáias xxii. 22.

* Ver. 18. "Peadar tu," ⁊rl.—D'adṁuiġ Peadar anso, go solmanta, a ċreideaṁ i ndiaḋaċt Ċríost agus mar ḋíoluiġeaċt ḋó ar an adṁáil sin d'innis ár dTiġearna ḋó an oific uasal a ḃí ceapaiṫe aige a ṫaḃairt ḋó, .i., gur ċiallaiġ an ainim "Peadar" carraig (Eóin. I xlii.) agus gur ċarraig Peadar, carraig a ḃeaḋ laidir daingean ċun na h-Eaglaise d'iompar nuair a cuirfí suas í agus nuair a ḃeaḋ Peadar mar ċloiċḃuinn fúiṫi agus mar ċeann uirṫi agus iomláine na cóṁaċta aige a ċialluiġid eoċraċa ríġeaċta na bflaṫas.—Ibid. "Ar an gcarraig seo, ⁊rl." Dob ionan caint Ċríost an uair sin agus dá n-abraḋ sé, as Gaeluinn an rud aduḃairt sé a h-Eabrais na nIúdaċ, .i. "Is carraig tusa agus ar an gcarraig seo a ċuirfadsa suas m'Eaglais." I dtreó, do réir gluaiseaċta nadúrṫa na cainte, go ndeirtear gur b'é Peadar an ċarraig ar a raiḃ an Eaglais le cur suas, agus gur b'ar Ċríost féin a ḃí ioir ċloċ ḃuinn agus eile le cur agus le seasaṁ. Taḃair sé ndeara, leis, nuair a ċuir Críost an Eaglais ar an gcarraig, go raiḃ sí curṫa aige ó ḃaoġal gaċ stoirme gaoiṫe agus uisge, ar nós an ḟir

bflaṫas; agus pé rud a ċeangalóċair ar talaṁ, beiḋ
sé ceangailte ins na flaṫais; agus pé rud a sgaoilfir
20 ar talaṁ, beiḋ sé sgaoilte ins na flaṫais.* Ansan
d'órduiġ sé d'á ḋeisgiobulaiḃ gan a ḋ'innsint
d'aoinne gur b'é féin Íosa Críost.
21 Ansan do tosnuiġ Íosa ar a ṫaisbeáint d'á ḋeis-
giobuil nár ḃfoláir é féin a ḋul go Ierúsalem agus
mórán d'ḟulang ós na sinsearaiḃ agus ós na Sgríb-
neóiriḃ agus ó uaċtaránaiḃ na sagart, agus a ċur ċun
22 báis, agus a aiseiriġe an tríṁaḋ lá. Agus do ṫóg
Peadar é, agus ċrom sé ar aiġneas leis, agus duḃairt
sé: Abfad uait-se sin, a Ṫiġearna. Ní ṫiocfaiḋ san
23 ort-sa.† Agus d'iompuiġ seisean agus duḃairt sé
le Peadar: Imṫiġ lastiar díom a Ṡátain; cuireann tu
seirḃtean orm; mar ní h-iad na neiṫe a ḃaineann le Dia
a ṫaitneann leat-sa aċ na neiṫe a ḃaineann le daoine.
24 Ansan duḃairt Íosa le n-a ḋeisgiobuil: Ma's áil
le h-aoinne teaċt am' ḋiaiḋ-se, séanaḋ sé é féin, agus
25 tógaḋ sé a ċros, agus leanaḋ sé mé. Mar, an t-é
gur mian leis a anam do ṡábáil, caillfiḋ sé é; aċ an
t-é a ċaillfiḋ a anam ar ṁo ṡon-sa, ġeoḃaiḋ sé é.

ċiallṁair úd (R. Maiṫ. vii. 24, 25).—Ibid. "geataí ifrinn, ⁊rl." .i., cóṁaċta an dorċadais agus gaċ ar féidir do Satan agus d'á ċuallaċt a ḋéanaṁ. Óir, ó samaltar anso an Eaglais le tiġ nú le dún a ḃeaḋ déanta ar ċarraig, samaltar cóṁaċta a naṁad le tiġ eile a ḃeaḋ n-a coinniḃ, agus deirtear ná buaḋfid na cóṁaċta eile sin, .i., geataí an tiġe eile sin, go deó i gcoinniḃ caṫaraċ nú i gcoinniḃ Eaglaise Ċríost. Tugann san deiṁne ḋúinn náċ baoġal go ḃféadfiḋ adraḋ déiṫe fallsa 'ná eiriciḋeaċt, 'ná aon tsaġas eile éiṫiġ, buaḋtaint coiḋċe ar Eaglais Ċríost.

* Ver. 19. "Sgaoilfir ar talaṁ."—Loġa a tugtar ar sgaoile o'n bpríonós aimsire, do leanann an peaca. Agus isí an cóṁaċt a ḋeineann an sgaoile sin do tugtar anso.

† Ver. 22. "Agus do ṫóg Peadar é," .i. Do ṫóg Peadar i leiṫ taoiḃ leis é, agus tré méid a ġráḋ ḋó, agus na h-urama a ḃí aige ḋó, agus a ḋíograise ḋó, do ċrom sé ar ċaṫaint air agus ar ċur n-a ċoinniḃ, agus ar a ráḋ: "A Ṫiġearna, abfad uaitse bás d'ḟulag." Aċ duḃairt an Tiġearna le Peadar. "Imṫiġ," ⁊rl.—D'ḟéadfaḋ na focail sin a ċiallú, "Imṫiġ uaim." Aċ deir na h-Aṫaireaċa Naoṁṫa gur ċialluiġdar a ṁalairt sin, .i., gur ċialluiġdar "tar am ḋiaiḋ," agus gur b'aṁlaiḋ aduḃairt an Tiġearna le Peadar gabáil leis i bhfulag i n-inead beiṫ ag cur i gcoinniḃ toile Dé; agus go gcialluiġeann an focal san, "Sátan," sa n-Eabrais, "adbersárius," .i., "toirmisgóir."

Mar, cad é an tairḃe do ḋuine an doṁan go léir a 26
ḃuaċtaint, má ḋeineann sé a anam féin a ċailleaṁaint?
nó cad í an ṁalairt a ḋéanfaiḋ duine ar a anam féin ?
Óir tá Mac an Duine ċun teaċt i nglóire a Aṫar mar 27
aon le n-a aingealaiḃ ; [1] agus ansan taḃarfaiḋ sé do
gaċ duine do réir a ġníoṁarṫa. Go deiṁin adeirim 28
liḃ, tá cuid d'á ḃfuil 'n-a seasaṁ anso agus ní ḃlais-
fid siad bás go ḃfeicfid siad Mac an Duine ag teaċt
'n-a ríġeaċt.

CAIBIDIOL XVII.

An t-Aṫarú gné ar Ċríost. An leanb a ḃí n-a ġeilt d'á leiġeas aige. D'innis sé a páis a ḃeiṫ ag teaċt, agus ḋíol sé an diorachma.

Agus sé lá 'n-a ḋiaiḋ san do ṫóg Íosa leis Peadar 1
agus Séamus agus Eóin, a ḋriṫáir-sin, agus do rug
sé suas iad go bárr cnuic aoird, fé leiṫ, Agus ṫáinig 2
aṫrúġaḋ cló air ós a gcóṁair. Agus ṫáinig taiṫneaṁ
'n-a ġnúis ar nós na gréine, agus d'iompuiġ a ċuid éad-
aiġ ċóṁ geal le sneaċta. Agus féaċ, do ċonacadar 3
Maois agus Elias agus iad ag caint leis. Agus 4
d'ḟreagair Peadar agus duḃairt sé le h-Íosa: A
Ṫiġearna, is maiṫ an ḃall orainne ḃeiṫ anso; má's
áil leat deinimís anso trí puible, pubal duit-se,
agus pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias. Le linn 5
na cainte sin do ráḋ ḋó, féaċ, do ċlúdaiġ sgamall
soillseaċ iad ; [2] agus féaċ, guṫ as an sgamall, agus
duḃairt: Sidé mo Ṁac dilis ar a ḃfuil mo ġreann:
éistiḋ leis. Agus nuair airiġ na deisgiobuil an guṫ, 6
do ṫuiteadar ar a n-agaiḋ, agus eagla mór orṫa.
Agus ṫáinig Íosa agus ċuir sé a láṁ orṫa, agus duḃ- 7
airt sé leó: Eiriġiḋ, agus ná bioḋ eagal oraiḃ. Agus 8
d'ḟéaċadar suas, agus ní ḟeacadar aoinne aċ Íosa
féin. Agus ag teaċt anuas ó'n gcnoc dóiḃ duḃairt 9
Íosa leo: Ná h-innsiḋ d'aoinne an radarc go n-eiriġiḋ
Mac an Duine ós na mairḃ.

Agus d'ḟiafraiġ na deisgiobuil dé: Agus cad 10
ċuige go ndeir na Sgríḃneóirí náċ foláir Elias do

[1] Gníoṁ. xvii. 31; Róm. ii. 6. [2] *Supra* iii. 17; 2 Pead. i. 17.

11 ṫeaċt ar dtúis? Agus duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagra:
12 [1] Tiocfaiḋ Elias, agus ceartóċaiḋ sé gaċ níḋ. Aċ
deirim-se liḃ go dtáinig Elias ċeana, agus níor aiṫniġ-
eadar é, aċ d'imreadar a dtoil air. Agus sin mar
13 atá le fulang ag Mac an Duine uaṫa. Ansan do ṫuig
na deisgiobuil gur ar Eóin Baiste a ḃí sé ag tráċt
leó.
14 Agus nuair a ṫánadar go dtí an sluaġ, do ṫáinig
ċuige duine agus ċaiṫ sé é féin ar a ġlúiniḃ 'n-a láṫair:
A Ṫiġearna, ar seisean, dein trócaire ar mo ṁac;
mar tá sé 'n-a ġeilt, agus tá mórán pionóis air; agus
tuiteann sé sa teine go minic, agus sa n-uisge go
15 minic. Agus ṫugas ċun do ḋeisgiobul é, agus níor
16 ḟéadadar é leiġeas. Agus d'ḟreagair Íosa agus
duḃairt: Ó, a ṡlioċt díċ-ċreidiṁ do-ṫeagasgṫa, an
fada a ḃeiḋ mé i n-ḃúr measg? an fada a ċuirfead
17 suas liḃ? Tugaiḋ ċúġam anso é. Agus do smaċ-
tuiġ Íosa an deaṁan, agus d'imṫiġ sé as, agus ḃí an
18 mac leiġiste as san amaċ. Ansan ṫáinig na deisgio-
buil ag triall ar Íosa, a gan ḟios, agus duḃradar,
19 Cad 'n-a ṫaoḃ nár ḟéadamairne é ċur amaċ? Agus
duḃairt Íosa leó: Mar ġeall ar ḃúr n-easba creidiṁ.
Go deiṁin adeirim liḃ, [2] má ḃíonn fiú oiread gráinne
de ṡíol mustáird de ċreideaṁ agaiḃ, déarfaiḋ siḃ leis
an gcnoc so, Aistriġ as so anonn, agus aistri-
eóċaiḋ sé; agus ní ḃeiḋ aon ruḋ ná beiḋ ar ḃúr gcumas
20 a ḋéanaṁ.* Aċ ní cuirtear amaċ an sórd so aċ le
h-úrnuiġṫe agus le trosgaḋ.

21 Agus nuair a ḃíodar 'n-a gcóṁnuiḋe i nGaililí,
duḃairt Íosa leó: Tá Mac an Duine le taḃairt i láṁ
22 aiḃ daoine; Agus cuirfid siad ċun báis é, agus ais-
eireóċaiḋ sé an tríṁaḋ lá. Agus ṫáinig buairt ana
ṁór orṫa.
23 Agus nuair a ṫánadar go Caṗarnaum ṫáinig luċt

[1] Mal. iv. 5. [2] Lúc. xvii. 6.

* Ver. 19. "Fiú oiread gráinne de ṡíol mustáird., .i. creideaṁ beaċt, .i., creideaṁ a saṁaltar 'n-a ṁianaċ agus 'n-a ṫoraḋ, leis an ngráinne de ṡíol mustáird sa ṗarabal. Caib. xiii. 31.

na ndidraċma do ġlacaḋ ag triall ar Ṗeadar, agus
dubradar leis: Ná díolann búr máiġistir-se an di-
draċma? Dubairt seisean: Díolann.* Agus nuair a 24
ċuadar isteaċ sa tiġ do labair Íosa leis ar dtúis agus
dubairt: Cad a ċítear duit-se, a Ṡímóin? ríġte na
talṁan, cé uaṫa go nglacaid siad cíos nó cáin? an
ó n-a gclainn féin, nó ó ḋaoinib iasacta? Agus 25
dubairt seisean: Ó ḋaoinib iasacta. Dubairt Íosa
leis: D'á bríġ sin tá an ċlann saor. Aċ i dtreó ná 26
tabarfaimís sgannal dóib, imṫiġ ċun na farraige agus
caiṫ dubán; agus an ċéad iasg a ṫiocfaiḋ aníos, tóg
é; agus osgail a ḃéal, agus ġeobair statér[1] ann; tóg
é sin agus tabair dóib sin é aram-sa agus arat féin.

CAIBIDIOL XVIII.

Críost ġa ṫeagasg dóib an uṁluiġeaċt do ċleaċtaḋ; sgannal do ṡeaċaint; teiṫe ó ócáidib peacṫa; peacaċa leanaṁnaċa do ġearán leis an eaglais, agus a ṫuigsint gur cuma nú págánaiġ an ṁuíntir ná h-éisteann leis an eaglais. E 'á ġeallaṁaint d'á ḋeisgiobulaib cumas ar ċeangal agus ar sgaoile do ṫabairt dóib, agus go mbeiḋ sé féin 'na gcómṫionólaib. Ná maiṫfar do'n t-e ná maiṫfiḋ.

An uair sin táinig na deisgiobuil ċun Íosa agus 1
dubradar: Cé h-é, dar leat, an duine is mó i ríġeaċt na
bflaṫas? Agus do ġlaoiḋ Íosa ċuige leanb beag, agus 2
ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ 'n-a lár é. Agus dubairt sé: Go 3
deiṁin adeirim lib, mura n-iompuiġiḋ sib agus beiṫ ar
nós na leanb, ní raġaiḋ sib isteaċ i ríġeaċt na bflaṫas.
An t-é d'á bríġ sin, d'ísleóċaiḋ é féin ar nós an 4
leinb big sin, siné is mó i ríġeaċt na bflaṫas. Agus 5
an t-é a ġlacann aon leanb beag amáin de'n tsórd san
am' ainim-se, glacann sé mise. Aċ an t-é ṫabarfaiḋ 6
sgannal do ḋuine de'n ṁuintir beag so a ċreideann
ionam-sa, b'fearra dó go gcurfaí bró muilinn ar a

[1] Dob' fiú leaṫ-ċoróinn an statér.

* Ver. 23. "An didrachma," .i., leaṫ sicle, nú leaṫ statéir, .i. timpal cúig pingine déag d'airgead Sasana. Cáin ab eaḋ é a baintí de gaċ duine ċun seirbíse an teampuil.

ṁuineál agus é ċaiteaṁ isteaċ i ndoiṁneaċt na
farraige.*
7 Is mairg do'n doṁan mar ġeall ar na sgannalaiḃ.
Ní foláir na sgannail do ṫeaċt: aċ sa n-am gcéadna
8 is mairg an t-é go dtagann an [1]sgannal d'á ḋruim.† Má
ḋeineann do láṁ nó do ċos sgannal ḋuit, gearr anuas
díot í, agus caiṫ uait í; is fearra ḋuit dul isteaċ sa
ḃeaṫa ar leaṫ-láiṁ nó ar leaṫ-ċois 'ná ḋá láiṁ nó
ḋá ċois a ḃeiṫ agat agus tu ċur i dteine ṡíoruiḋe.‡
9 Agus má ḋeineann do ṡúil sgannal ḋuit, strac amaċ í
agus caiṫ uait í; is fearra ḋuit dul isteaċ 'sa ḃeaṫa
ar leaṫ-ṡúil 'ná dul i n-ifreann na teine agus do ḋá
ṡúil agat.
10 Tugaiḋ aire gan neaṁṡuim a ḋéanaṁ d'aoinne de'n
ṁuintir ḃeag san, mar deirim liḃ [2] go ḃfuil radarc
do ṡíor agá n-aingealaiḃ sin ins na flaṫais, ar ġnúis
m'Aṫar-sa, atá ins na flaṫais.
11 Óir do ṫáinig Mac an Duine ċun go sáḃálfaḋ sé
12 an níḋ a ḃí caillte. Cad is dóiġ liḃ? Má ḃíonn
céad caora ag duine, agus go raġaiḋ caora acu amú,
ná fágfaiḋ sé na naoi gcinn déag agus ċeiṫre fiċid
ar na cnocaiḃ, agus ná h-imṫeóċaiḋ sé ag lorg an
13 ċinn a ċuaiḋ amú? Agus má ráiniġeann dó í d'ḟáġail,
deirim liḃ, go deiṁin, gur mó an t-áṫas atá air mar
ġeall uirṫi sin 'ná mar ġeall ar na naoi gcinn déag
14 agus ċeiṫre fiċid nár ċuaiḋ amú. Mar an gcéadna,
ní toil le nḃúr n-Aṫair atá ins na flaṫais go gcaillfí
15 duine de'n ṁuintir ḃeag san. Aċ má ḋeineann do
ḃráṫair beart aḋ' ċoinniḃ, imṫiġ agus cóṁairliġ é
idir ṫu féin agus é féin aṁáin. Má éisteann sé leat,
16 tá do ḃráṫair buaiḋte agat. Mura n-éistiḋ sé leat,
tabair leat duine nó beirt eile, [3] i dtreó go seasóċaiḋ
17 gaċ focal i mbéal beirte nó triúr finniṫe. [4]Agus mura

[1] .i. droċ-ṡampla. [2] Salm xxxiii. 8.
[3] Deut. xix. 15. [4] I Cor. v. 9.

* Ver. 6. "Ṫabarfaiḋ sgannal," .i., do ċuirfiḋ triúis ḃaraṫuirle rómpa agus cuirfiḋ ḟéaċaint orṫa peaca ḋéanaṁ.

† Ver. 7. "Ní foláir," .i. Tá an saoġal ċóṁ h-olc san, ċóṁ cuirpṫe sin.

‡ Ver. 8. .i., Má's triúis ṗeacṫa ḋuit iad, .i., Má ċuirid siad ḟéaċaint ort peaca ḋéanaṁ.

n-éistiḋ sé leó san, innis do'n eaglais é; agus muna
n-éistiḋ sé leis an eaglais, bíoḋ sé 'n-a ṗágánaċ nó 'n-a
ṗuibliocánaċ agat. Go deiṁin adeirim lib, pé neiṫe 18
a ċeangalóċaiḋ siḃ ar talaṁ, beiḋ siad ceangailte
ar neaṁ; agus pé neiṫe a sgaoilfiḋ siḃ ar talaṁ,
beiḋ siad sgaoilte ar neaṁ.

Agus deirim liḃ 'n-a ṫeannta san, má ḃíonn beirt 19
agaiḃ ar aon aigne ar talaṁ i dtaoḃ aon ruda ar biṫ
a ḃeiḋ acu d'á iarraiḋ, go ḃfaġaiḋ siad an rud san a
ḋéanaṁ dóiḃ ó m' Aṫair-se atá ins na flaṫais. Óir, 20
an áit 'n-a ḃfuil beirt nó triúr cruinniġṫe am'
ainm-se, táim-se ansan 'n-a measg.*

Ansan do ṫáinig Peadar ċuige agus duḃairt. 21
A Ṫiġearna, an 'mó uair a ḋéanfaiḋ mo ḃráṫair beart
am' ċoinniḃ agus go maiṫfead dó? Cóṁ fada le
seaċt n-uaire, an eaḋ? Duḃairt Íosa leis: Ní 22
deirim leat cóṁ fada le seaċt n-uaire, aċ cóṁ fada
le seaċt n-uaire fó ṡeaċt ndeiċ.

D'á ḃríġ sin, is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le fear 23
a ḃí 'n-a rí, agus gur ṁian leis cúntas a ṡocarú le
n-a ṡeirḃíseaċaiḃ. Agus nuair a ṫosnuiġ sé ar an 24
gcúntas do ṡocarú do tugaḋ ċuige duine go raiḃ
deiċ míle talant [1]aige air.† Agus nuair ná raiḃ aon 25
rud aige ċun na ḃfiaċ a ḋíol, d'órduiġ an tiġearna
é féin agus a ḃean, agus a ċlann, agus a raiḃ aige,
do ḋíol amaċ agus díolfiaċ a ḋéanaṁ. Ansan do 26
ċaiṫ an seirḃíseaċ san é féin ar an dtalaṁ, ag guiḋe
an tiġearna, agus duḃairt sé: Dein foiḋne liom, agus
díolfad an iomláine leat. Agus do ġlac truaġ an 27
máiġistir do'n tseirḃíseaċ san, agus do sgaoil sé
ċun siuḃail é, agus do ṁaiṫ sé na fiaċa dó. D'imṫiġ 28
an seirḃíseaċ san amaċ, áṁṫaċ, agus do casaḋ air

1 .i. ag an rí ar an nduine.

* Ver. 20. "Táimse ansan 'n-a measg."—Tuigtear an ċaint sin i dtaoḃ cruinniġṫe a ḃíonn i n-ainim Ċríost agus i n-aondaċt eagailse Ċríost. Cyprian Naoṁṫa, De Unitate Ecclesiae.

† Ver. 24. "Talant."—Dob ionan talant agus 750 d'únsaiḃ airgid, .i., do réir ċoróinn an t-únsa céad oċt ndeiċ a seaċt de ṗúntaiḃ airgid agus deiċ sgillinge (£187 10s. 0d.).

cóṁ-ṡeirḃíseaċ dó féin go raiḃ céad pingin aige
air; agus do rug sé air, agus ḃí sé 'ġá ṫaċtaḋ, agus
29 'ġá ráḋ leis: Díol liom na fiaċa atá agam ort.* Agus
do ċaiṫ an cóṁ-ṡeirḃíseaċ é féin ar an dtalaṁ, agus
duḃairt sé: Dein foiḋne liom, agus díolfad leat an
30 iomláine. Ní déanfad, áṁṫaċ; aċ d'imṫiġ sé agus
31 ċuir sé sa ṗríosún é, go ndíolfaḋ sé na fiaċa. Aċ
nuair a ċonaic a ċóṁ-ṡeirḃísiġ-sin cad a ḃí déanta,
ṫáinig buairt ana-ṁór orṫa, agus ṫánadar agus
d'innseadar do'n ṫiġearna gaċ níḋ fé mar a
32 ṫuit amaċ. Ansan do ġlaoiḋ a ṫiġearna ar an ḃfear
san, agus duḃairt sé leis: A ṡeirḃísiġ ṁalluiġṫe,
do ṁaiṫeas-sa na fiaċa go léir duit-se, toisg tu 'ġá
33 iarraiḋ orm; Nár ċóir, d'á ḃríġ sin, duit-se truaġ
ḃeiṫ agat dod' ċóṁ-ṡeirḃíseaċ, fé mar a ḃí truaġ
34 agam-sa duit-se? Agus ḃí fearg ar an dtiġearna,
agus ṫug sé suas do na céasdóiriḃ é, go ndíolfaḋ sé
35 na fiaċa go léir. Agus sin mar a déanfaiḋ m'Aṫair-
se atá ins na flaṫais liḃ-se é mura maiṫfiḋ gaċ duine
agaiḃ d'á ḃráṫair, ó ċroiḋe.

CAIBIDIOL XIX.

Críost ġá deiṁniú go ḃfuil an pósaḋ do-sgaoilte: agus ġá ċóṁairliú dúinn sgaraṁaint le gaċ níḋ ar a son féin. An ċontabairt a leanann saiḋḃreas á ṫaisbeáint aige, agus an tuarastal atá ar gaċ níḋ do ṫréigean ar a son féin.

1 Agus do ṫárla, nuair a ḃí na cóṁráiḋte sin críoċ
nuiġṫe ag Íosa, gur ḟág sé Gaililí agus go dtáinig sé
2 i gcríoċaiḃ Iúdaéa lastall de'n Iórdan. Agus do
lean sluaġ mór é; agus do leiġis sé iad sa n-áit sin.
3 Agus ṫáinig na Fairisínig ċuige 'ġá ṫriail, agus
duḃradar: An dleaġṫaċ do duine a ḃean do ċur
4 uaiḋ ar gaċ aon tsaġas cúise? Agus do ḟreagair
sé iad, agus duḃairt: Nár léiġeaḃair, [1]an t-é
ċruṫuiġ an duine ar dtúis, gur ċruṫuiġ sé iad fírean

[1] Gen. i. 27.

* Ver. 28. "Céad pingin." An t-oċtṁaḋ cuid d'unsa a ḃí sa ṗingin Rómánaċ, .i., timpal seaċt bpingine goileiṫ d'airgead na h-aimsire seo.

agus bainean, agus duḃairt sé: [1] Mar ġeall air sin, 5
fágfaiḋ duine a aṫair agus a ṁáṫair, agus claoiḋfiḋ
sé le n-a ṁnaoi, agus beiḋ siad 'n-a mbeirt i n-aon
ḟeóil. D'á ḃríġ sin, ní dá ḟeóil iad feasda, aċ aon 6
ḟeóil amáin. Uime sin, an niḋ a ċeangail Dia ná
sgaoileaḋ duine é. Duḃradar san leis: Cad ċuige, 7
má 'seaḋ, gur [2] órduiġ Maois leitir a díbeartha taḃ-
airt di agus í ċur ċun siubail? Duḃairt sé leó: Do 8
ċeaduiġ Maois daoiḃ-se, toisg an croiḋe cruaiḋ a
ḃeiṫ agaiḃ, ḃúr mná do ċur uaiḃ; ní raiḃ an sgéal
mar sin, áṁṫaċ, ó tusaċ.[3] Aċ deirim-se liḃ, aoinne 9
ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean, aċ amáin mar ġeall ar ḋrúis, agus
do ṗósfaiḋ bean eile, go ndeineann sé adaltranas;
agus an t-é a ṗósfaiḋ an ḃean a díbreaḋ, go ndeineann
sé adaltranas.*

Duḃairt a ḋeisgiobuil leis: Má's mar sin atá an 10
sgéal ag duine i dtaoḃ a ṁná, ní maiṫ an rud pósaḋ.
Agus duḃairt sé leó: Ní h-é gaċ aoinne a ġlacann an 11
ċaint sin, aċ an ṁuintir gur tugaḋ san dóiḃ.† Óir 12
táid coillteáin do rugaḋ mar sin ó ḃroinn a máṫar;
agus tá coillteáin gur ṫug daoine an cor san orṫa;
agus tá coillteáin a ḋein iad féin do ċoillt ar son
ríġeaċta na ḃflaṫas. [4] An t-é go dtig leis a ġaḃáil, 13
gaḃaḋ.‡

Ansan do tugaḋ ċuige aos óg, go ndéanfaḋ sé a
láṁ do ċur orṫa agus guiḋe; agus ḃí na ḋeisgiobuil

[1] Gen. ii. 24. [2] Deut. xxiv. 1. [3] I Cor. vii. 10.
[4] .i. an t-é a ṫuigeann, tuigeaḋ.

* Ver. 9. "Aċ amáin," ⁊rl., .i., is dleaġṫaċ bean do ḋíbirt mar ġeall ar adaltranas, aċ ní féidir do'n ḟear bean eile do ṗósaḋ an faid a beiḋ an ḃean a díbreaḋ beó.

† Ver. 11. "Ní hé gaċ aoinne a ġlacann an ċaint sin," i., ní ġeiḃeann gaċ aoinne maireaċtaint singil agus geanmnaiġe mura n-iarraid siad ar Ḋia a ġrásta ṫabairt dóiḃ ċun san do ḋéanaṁ, agus tá cuid acu san féin agus níor ṁór dóiḃ trosgaḋ ḋéanaṁ ċóṁ maiṫ le guiḋe ċun Dé, agus tugtar dóiḃ sin é anuas.

‡ Ver. 12. "Táid coillteáin," ⁊rl.—ná glactar an ċaint seo do réir na leitire. Cialluiġeann an ċaint go bfuil daoine ann agus go bfuil ceapaiṫe 'n-a n-aigne acu fanṁaint singil, geanmnaiġe i gcaiṫeaṁ a saoġail i dtreó go bféadfidís réir Dé ḋéanaṁ níb' fearr 'ná dá mbeidís pósta. Feic Pól. n. 1 Cor. vii. 37, 38

14 ġá gcosg. Aċ duḃairt Íosa leó: Leigiḋ ċúġam an
ṁuintir ḃeag, agus ná coisgiḋ iad; óir is le n-a leit-
15 éidí sin ríġeaċt na ḃflaṫas. Agus nuair a ċuir sé a
láṁa orṫa, d'ḟág sé an áit sin.
16 Agus féaċ, ṫáinig duine ċuige agus duḃairt sé:
A Ṁaiġistir ṁaiṫ, cad í an ṁaiṫ a ḋéanfad ionus go
17 mbeaḋ agam beaṫa ṡíoruiḋe? Agus duḃairt sé leis:
Cad é an tráċt so agat ar ṁaiṫ? Ní'l aċ Aon is maiṫ,
'sé sin Dia. Aċ má's maiṫ leat dul isteaċ sa ḃeaṫa,
18 coimeád na h-aiṫeanta. Deir seisean leis: Cad iad
na h-aiṫeanta? Agus duḃairt Íosa: [1] Ná dein
marḃaḋ; Ná dein drúis; Na dein guid; Ná dein fiaḋ-
19 naise ḃréige; Tabair onóir do ṫ'aṫair agus dod'
ṁáṫair; agus, ġráḋuiġ do ċóṁarsa mar ṫu féin.
20 Duḃairt an t-óigḟear leis: Coimeádas iad san go
21 léir ó m'óige; cad eile is riaċtanaċ dom? Duḃairt
Íosa leis: Má's maiṫ leat ḃeiṫ beaċt, imṫiġ agus díol
amaċ a ḃfuil agat, agus taḃair dos na boċtaiḃ, agus
beiḋ stór ar neaṁ agat; agus tar agus lean mise.
22 Nuair airiġ an t-ógánaċ an ċaint sin, áṁṫaċ, d'imṫiġ
sé agus é go buarṫa; mar fear ab eaḋ é go raiḃ
mórán saiḋḃris aige.
23 Agus duḃairt Íosa le n-a ḋeisgiobuil: Go deiṁin
adeirim liḃ, is deacair do'n duine saiḋḃir dul isteaċ
24 i ríġeaċt na ḃflaṫas. Agus deirim aris liḃ é: Is usa
do ċamal gabáil tré ċró snáṫaide 'ná do'n duine
25 saiḋḃir dul isteaċ i ríġeaċt na ḃflaṫas. Nuair airiġ
na deisgiobuil an méid sin ṫáinig árd-iongnaḋ orṫa,
agus duḃradar: Má 'seaḋ, cé ḟéadfaiḋ dul saor?
26 D'ḟéaċ Íosa orṫa agus duḃairt sé: Ní féidir so do
ḋaoine; aċ is féidir le Dia gaċ níḋ.
27 Ansan d'ḟreagair Peadar agus duḃairt sé: Féaċ,
d'ḟágamair-ne gaċ níḋ, agus do leanamair tusa: Agus
28 cad a ḃeiḋ d'á ḃárr againn? Agus duḃairt Íosa leó:
Go deiṁin adeirim liḃ, siḃ-se do lean mé, sa n-aiṫġein-
eaṁaint, nuair a suiḋfiḋ Mac an Duine i gcaṫaoir a
ġradaim, súiḋfiḋ siḃ ar ḋá ċaṫaoir ḋéag ag tabairt
29 breiṫe ar ḋá ṫreiḃ ḋéag Israéil. Agus gaċ duine a
d'ḟágfaiḋ a ṫiġ, nó a ḋriṫáraċa, nó a ḋriḟéaraċa, nó

[1] Exod xx. 13.

a aṫair, nó a ṁáṫair, nó a ḃean, nó a ċlann, nó a ċuid
tailiṁ, ar son m'ainime-se, geoḃaiḋ sé fó ċéad, agus
ḃeiḋ an ḃeaṫa ṡíoruiḋe aige.

Aċ beiḋ a lán d'á ḃfuil ar tusaċ ar deire, agus d'á 30
ḃfuil ar deire ar tusaċ.

CAIBIDIOL XX.

Parabal an luċt oibre sa ḃfíonġort. Árd-aiċm ċlainne Sebedé. A radarc á ṫabairt ag Criost do ḃeirt dall.

Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le fear tiġe a ċuaiḋ 1
amaċ go moċ ar maidin ag réiḋteaċ le luċt oibre d'á
fíonġort. Agus do réiḋtiġ sé leis an luċt oibre ar 2
[1] pingin sa ló, agus ċuir sé ag obair iad sa ḃfíonġort.
Agus ċuaiḋ sé amaċ arís timpal an trímaḋ h-uair, 3
agus fuair sé tuille 'n-a seasaṁ díoṁaoin ag áit an
ṁargaiḋ; Agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ-se, leis, 4
isteaċ am' ḟíonġort-sa, agus taḃarfad daoiḃ sé mar
a ḃeiḋ ceart. Agus d'imṫiġeadar san. Agus ċuaiḋ 5
sé amaċ arís ar an séṁaḋ h-uair, agus ar an naoṁaḋ
h-uair, agus dein sé mar an gcéadna. Aċ do ċuaiḋ 6
sé amaċ timpal an t-aon uair déag, agus fuair sé
tuille 'n-a seasaṁ, agus duḃairt sé leó: Cad ċuige
daoiḃ ḃeiṫ anso i nḃúr seasaṁ díoṁaoin an lá go léir?
Duḃradar leis: Mar níor réiḋtiġ aoinne linn. Duḃ- 7
airt sé leó: Téiġiḋ-se, leis, isteaċ am' ḟíonġort-sa.
Nuair a ḃí an tráṫnóna ann, duḃairt tiġearna an fíon- 8
ġuirt le n-a stíḃard: Glaoiḋ ar an luċt oibre, agus
taḃair a dtuarasdal dóiḃ, agus tusnuiġ leis an muin-
tir is déanaiġe a ṫáinig, go dtí an ṁuintir is luaṫa a
ṫáinig. Ṫáinig an ṁuintir a ṫusnuiġ an obair ar uair 9
a h-aondéag, agus do tugaḋ pingin an duine dóiḃ.
Ansan do ṫáinig an ċéad ṁuintir agus ṁeasadar go 10
ḃfaġdís breis; aċ do fuaradar san, leis, pingin an
duine. Nuair a fuaradar é ċromadar ar ċeisneaṁ i n- 11
aġaiḋ an fir tiġe, Agus duḃradar: Níor deineadar so 12
a ṫáinig go déanaċ aċ uair oibre, agus ċuiris ar aon

[1] *Supra* xviii. 28, an nóta.

dul leó san sinne a ḋ'ḟuilinġ cruadtan agus broṫall
13 an lae. Do laḃair seisean le duine acu, agus duḃ-
airt; A ḋuine ṁuinntearṫa, ní'l aon éagcóir agam 'á
14 ḋéanaṁ ort. Náċ ar ṗingin a réiḋtiġis liom? Seo,
tóg leat do ċuid agus imṫiġ; aċ is toil liom oiread
a ṫaḃairt do'n ḟear so is déanaiġe a ṫáinig agus atá
15 agam 'á ṫaḃairt duit-se. An aṁlaiḋ náċ dleaġtaċ
dom an níḋ is toil liom a ḋéanaṁ? An droċ-ṡúil
16 atá agat, óir is duine fóġanta mise?* Sin mar a
ḃeiḋ an ṁuintir déanaċ ar tosaċ, agus an ṁuintir
ṫosaiġ ar deire. Óir tá glaoiḋte ar ṁórán agus
níl toġṫa aċ beagán.
17 Ḃí Íosa ag dul suas go Ierúsalem, agus ar an slíġ
dó tóg sé i leiṫ taoiḃ an dáréag deisgiobul, agus
18 duḃairt sé leó: Féaċ, táimíd ag dul suas go Ierú-
salem, agus taḃarfar Mac an Duine suas d'uaċtarán-
aiḃ na sagart agus dos na Sgríḃneóiriḃ, agus daor-
19 faid siad ċun báis é. Agus taḃarfaid siad dos na
geintiḃ é le tarcaisniú, agus le sgiúrsáil, agus le
céasaḋ ar ċrois; agus eireóċaiḋ sé aisís an tríṁaḋ
lá.
20 Ansan ṫáinig ċuige máṫair clainne Sebedé i n-aon-
ḟeaċt le n-a macaiḃ, agus do sléaċt sí dó, ag lorg
21 ruda éigin air. Agus duḃairt sé léi: Cad 'tá uait?
Duḃairt sí leis: Abair go suiḋfid an ḃeirt ṁac so
liom-sa, duine acu ar do ḋeis, agus duine acu ar do
22 ċlí ad' ríġeaċt. Aċ d'ḟreagair Íosa, agus duḃairt:
Ní h-eól daoiḃ cad 'tá agaiḃ 'á iarraiḋ. An ḃfuil siḃ
ábalta ar an gcailís a ḋ'ólfad-sa d'ól? Deirid siad
23 leis, Táimíd. Duḃairt sé leó: Is fíor go n-ólfaiḋ
siḃ mo ċailís; aċ suiḋe ar mo ḋeis nó ar mo ċlí, ní
h-agam-sa atá san a ṫaḃairt daoiḃ-se aċ do'n ṁuintir
24 go ḃfuil sé ceapaiṫe ag m'Aṫair dóiḃ. Agus nuair
airiġ an deiċniuḃar é, ḃí fearg acu ċun na beirte
25 driṫár. Agus do ġlaoiḋ Íosa ċuige iad agus duḃ-
airt: Is eól daoiḃ conus mar a ḋeinid tiġearnaí na
ngeinte iad do smaċtú, agus go ndeinid a ndaoine
26 móra a gcóṁaċt do ċur i ḃfeiḋm orta. Ní mar sin a

*Ver. 15. "An níḋ is toil liom," .i. lem' ċuid féin, agus i neiṫiḃ ata ag braṫ ar m'ḟóġantaċt féin.

ḃeiḋ eadraiḃ-se; aċ an t-é gur maiṫ leis ḃeiṫ mór
eadraiḃ, bíoḋ sé 'n-a ḟear ḟrioṫáilte agaiḃ; Agus an 27
t-é gur maiṫ leis ḃeiṫ i n'ḟear tosaiġ eadraiḃ, bíoḋ
sé 'n-a ḟeirḃíseaċ agaiḃ. [1] Fé mar nár ṫáinig Mac 28
an Duine ċun seirḃíse ḋ'ḟáġail, aċ ċun seirḃíse
ṫaḃairt uaiḋ, agus ċun a anama ṫaḃairt uaiḋ mar
ċeannaċ ar a lán.

Agus nuair a ḃíodar ag dul amaċ a' Iericó do lean 29
sluaġ mór éirean. Agus féaċ, ḃí beirt dall 'n-a 30
suiḋe i n-aice an ḃóṫair, agus d'airiġeadar gur ḃ'é
Íosa a ḃí ag gaḃáil ann, agus do liúġadar: A Ṫiġ-
earna, ar siad; déin trócaire orainn, a Ṁic Dáiḃid.
Agus ḃí an tsluaġ 'ġá gcosg, go n-éistfidís. Aċ sin 31
mar a ḃ'aoirde do liúġadar-san: A Ṫiġearna, ar siad;
déin trócaire orainn, a Ṁic Dáiḃid. Agus do stad 32
Íosa, agus ġlaoiḋ sé orta, agus duḃairt sé: Cad is
maiṫ liḃ a ḋéanfainn daoiḃ? Go n-osgalófaí ár 33
súile, a Ṫiġearna, ar siad. Agus ṫáinig truaġ ag 34
Íosa dóiḃ, agus ċuir sé a láṁ ar a súiliḃ: agus ṫáinig
a radarc dóiḃ láiṫreaċ, agus do leanadar é.

CAIBIDIOL XXI.

Críost ag dul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin an asail. An luċt ceannaiḋeaċta agus díoluiġeaċta dá ndíbirt amaċ as an dteampal aige. An mallaċt aige dá ċur ar an gcrann fíge. Cuireann sé féaċaint ar na sagairt agus ar na Sgríbneóiriḃ éisteaċt.

Agus nuair a ḃíodar ag teaċt i ngar d'Ierúsalem, 1
agus ḃíodar tagaiṫe go Beṫfagé i n-aice ċnuic
Oliḃet, ansan do ċuir Íosa uaiḋ beirt deisgiobul,
Agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ isteaċ sa ḃaile sin os 2
ḃúr gcóṁair, agus ġeoḃaiḋ siḃ ann gan ṁoill láir
asail agus í ceangailte, agus searraċ 'n-a teannta;
sgaoiliḋ í agus tugaiḋ ċugam iad. Agus má deir 3
aoinne aon ruḋ liḃ abraiḋ: Tá gnó ag an dTiġearna

[1] Ṗilip. ii. 7.

4 ḋíoḃ so; agus sgaoilfiḋ sé liḃ iad láiṫreaċ. Agus do
deineaḋ an méid sin go léir, ionas go gcóṁlíonfaí
5 caint an ḟáiḋ mar a ndeir sé: [1] Abraiḋ le h-ingin
Ṡióin: Féaċ do Rí ag teaċt go ceannsa ċúgat 'n-a
ḟuiḋe ar láir asail, agus ar searraċ, mac an asail
6 ċneasda. Agus d'imṫiġ na deisgiobuil, agus dein-
7 eadar mar a d'órduiġ Íosa dóiḃ. Agus ṫugadar leó
an láir asail agus an searraċ; agus ċuireadar a
mbrait féin anuas orṫa, agus ċuireadar eisean 'n-a
8 ḟuiḋe orṫa. Agus do leaṫ mórán de'n tsluaġ a
mbrait ar an sliġ; agus ḃain tuille acu géaga des na
9 crainn agus do leaṫadar iad ar an sliġ; Agus an
tsluaġ a ḃí lasmuiġ agus lastiar ḃíodar ag liúiriġ.
agus deiridís: Hósanna do Ṁac Ḋáiḃid; [2] Molaḋ do'n
t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna; Hósanna go
10 lán árd. Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ i n-Ierúsalem
ḃí an ċaṫair go léir ar suaṫaḋ, 'gá ráḋ: Cé h-é seo?"
11 Agus deireaḋ na daoine: Sidé Íosa an fáiḋ ó Nasa-
ret Ġaililí.

12 Agus ċuaiḋ Íosa isteaċ i dteampul Dé agus ċomáin
sé amaċ ar gaċ a raiḃ de ḋaoine ann ag díol agus ag
ceannaċ, agus do leag sé búird luċt airgid do ṡóin-
13 seáil agus caṫaoireaċa luċt colúr a ḋíol. Agus duḃ-
airt sé leó: Tá sgríoḃṫa, [3] Tiġ ċun úrnuiġṫe a taḃar-
ṫar ar mo ṫiġ: aċ tá pluais biṫeaṁnaċ déanta agaiḃ-
se de.

14 Agus ṫáiniġ na daill agus na bacaiġ ċuige sa team-
15 pul, agus do leiġis sé iad. Agus nuair a ċonaic
uaċtaráin na sagart, agus na Sgríḃneóirí, na h-iongnaí
a dein sé, agus an t-aos óg sa teampul ag liúiriġ,
16 Hósanna do Ṁac Ḋáiḃid; ṫáiniġ fearg orṫa. Agus
duḃradar leis: An airiġeann tú cad 'deir siad san?
Agus duḃairt Íosa leó: Airiġim; an aṁlaiḋ nár léiġ-
eaḃair riaṁ: [4] A' ḃéal leanḃ agus naoiḋean ar ċíoċaiḃ
17 do ḃeaċtuiġis molaḋ? Agus d'ḟág sé iad, agus
d'imṫiġ sé amaċ lasmuiġ de'n ċaṫair go Betánia; agus
d'ḟan sé ansan.

18 Agus ar maidin, agus é ag teaċt ċun na caṫraċ, ḃí

[1] Isáias lxii. 11; Zach. ix. 9. [2] Salm cxvii. 26.
[3] Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11. [4] Salm viii. 3.

ocras air; Agus ċonaic sé crann fíge i n-aice an 19
ḃóṫair, agus ṫáinig sé ċuige, agus ní ḃfuair sé aon
níḋ air aċ duilleaḃar, agus duḃairt sé leis: Nár
fásaiḋ toraḋ as so amaċ go bráṫ ort-sa. Agus
d'ḟeoċ an crann fíge láiṫreaċ. Agus ċonaic na deis- 20
giobuil san, agus ḃí iongnaḋ orṫa, agus deiridís:
Conus a ḋ'ḟeoċ sé ċóṁ tapaiḋ? Agus d'ḟreagair 21
Íosa agus duḃairt sé leó: Go deiṁin adeirim liḃ,
má ḃíonn creideaṁ agaiḃ, agus ná staonfaiḋ siḃ,
déanfaiḋ siḃ, ní h-aṁáin an níḋ seo an ċrainn fíge,
aċ má deireann siḃ leis an gcnoc so, Tóg agus caiṫ
ṫu féin isteaċ sa ḃfarraige, déanfar é. Agus gaċ 22
níḋ ar biṫ a ḋ'iarrfaiḋ siḃ i n-úrnuiġṫe, má ḃíonn
creideaṁ agaiḃ, ġeoḃaiḋ siḃ é.

Agus nuair a ṫáinig sé isteaċ sa teampul, agus 23
ḃí sé ag teagasg, ṫáinig ċuige uaċtaráin na sagart
agus seanóiri na ndaoine, agus duḃradar: Cad é an
t-úġdarás atá agat-sa ċun na neiṫe seo a ḋéanaṁ?
agus cé ṫug duit an t-úġdarás? D'ḟreagair Íosa 24
agus duḃairt sé leó: Cuirfad-sa, leis, aon ċeist
aṁáin ċugaiḃ-se, agus má réiḋtiġeann siḃ dom í, neós-
fad-sa ḋaoiḃ-se, leis, cad é an t-úġdarás atá agam
ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ. Cá dtáinig an baiste a 25
ḋein Eóin? an ó neaṁ a ṫáinig sé, nó an ó ḋaoiniḃ?
Agus deineadar-san maċtnaṁ eatarṫa féin, agus
duḃradar: Má aḃraimíd gur ó neaṁ é, déarfaiḋ 26
sé, Má 'seaḋ, cad 'n-a ṫaoḃ nár ċreideaḃair é? Aċ
má aḃraimíd gur ó ḋaoiniḃ, is baoġal dúinn na daoine;
mar 'fáiḋ ab eaḋ Eóin acu. Agus d'ḟreagradar 27
Íosa agus duḃradar, Ní feadramair. Agus duḃairt
seisean leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-sa ḋaoiḃ-se
cad é an t-úġdarás atá agam ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ.
Aċ cad é ḃúr dtuairim? Ḃí beirt ṁac ag fear 28
áiriṫe, agus ṫáinig sé ċun an ċéad ṁic, agus duḃairt
sé leis: A ṁic, imṫiġ indiu agus dein obair am'
fíonġort. Agus d'ḟreagair seisean agus duḃairt: 29
Ní h-áil liom. I n-a ḋiaiḋ san áṁ, ṫáinig aiṫreaċas
air, agus do ċuaiḋ sé. Ansan ṫáinig [2] sé ċun an ṁic 30

[1] *Supra* xiv. 5. [2] .i. an t-aṫair.

eile, agus duḃairt sé an rud céadna. Agus d'ḟreag-
air seisean agus duḃairt: Raġaḋ; agus níor ċuaiḋ.
31 Cia 'cu de'n ḃeirt a ḋein toil a aṫar? Duḃradar-san:
An ċéad ḟear. Duḃairt Íosa leó: Go deiṁin adeirim-
se lib-se, raġaid na puibliocánaiġ agus na strua-
32 paċa isteaċ i bḟlaṫas Dé róṁaib-se. Óir ṫáinig Eóin
ċugaiḃ i slíġ na fíoraontaċta, agus níor ċreideaḃair
é; aċ do ċreid na puibliocánaiġ agus na struapaċa é;
aċ do ċonacaḃair-se, agus níor ḋeineaḃair aiṫriġe
'n-a ḋiaiḋ san ionus go gcreidfeaḋ sib é.
33 Éistiḋ le soluid eile. [1] Ḃí fear tiġe ann agus ċuir
sé fíonġort, agus ċuir sé fál tímpal air, agus ḋéin
sé fásgadóir ann, agus ċuir sé suas túr ann, agus
ċuir sé ċun luċt saoṫruiġṫe é, agus d'imṫiġ sé go
34 dúṫaiġ iasaċta. Agus nuair a ḃí aimsir na dtorṫaí
ag teaċt, ċuir sé a ṡeirḃísiġ ag triall ar an luċt saoṫ-
35 ruiġṫe go nglacfaidís an toraḋ dó. Aċ do rug an
luċt saoṫruiġṫe ar na seirḃísiġ, agus ġaḃadar ar
ḋuine acu, agus ṁarḃuiġeadar duine acu, agus ġaḃa-
36 dar do ċloċaiḃ i nduine acu. Ansan do ċuir sé seir-
ḃísiġ eile ag triall orṫa arís, níba ṁó 'ná an ċéad ċuid
37 agus ṫugadar an cor céadna orṫa. Fé ḋeire, áṁṫaċ,
do ċuir sé a ṁac féin ag triall orṫa, agus duḃairt sé:
38 Beiḋ urraim acu do m' ṁac. Nuair a ċonaic an luċt
saoṫruiġṫe an mac, duḃradar eatarṫa féin: Sidé an
t-oiġre; téanam agus marḃuiġmís é, agus beiḋ an
39 oiġreaċt againn. Agus do rugadar air, agus ċuir-
eadar amaċ as an bfíonġort é, agus ṁarḃuiġeadar é.
40 D'á ḃríġ sin, nuair a ṫiocfaiḋ tiġearna an fíonġuirt,
cad a ḋéanfaiḋ sé leis an luċt saoṫruiġṫe sin?
41 Deirid siad leis: Taḃarfaiḋ sé droċ-íde ar na cuirp-
ṫeaċaiḃ sin, agus cuirfiḋ sé a ḟíonġort ċun luċt saoṫ-
ruiġṫe eile, a ṫaḃarfaiḋ toraḋ dó i n-aimsir na
dtorṫaí.
42 Duḃairt Íosa leó: Nár léiġeaḃair riaṁ sa sgríbinn:
[2] An ċloċ d'ár diúltuiġ na saoir, isí atá 'n-a ċloiċ cinn
cúinne: Isé an Tiġearna do ḋein é sin, agus is iongan-
43 taċ é i n-ár súilib-ne. D'á ḃríġ sin adeirim lib go
dtógfar uaib-se ríġeaċt Dé, agus go dtaḃarfar í do

[1] Isáias v. i; Ierem. ii. 21 [2] Salm cxvii 22.

ċine a ṫabarfaiḋ toraḋ uaṫa uirṫi. Agus an t-é a 44
ṫuitfiḋ ar an gcloiċ sin, brisfar é; aċ an t-é go
dtuitfiḋ sí air, meilfiḋ sí é.
Agus nuair airiġ uaċtaráin na sagart agus na Fair- 45
isíniġ na soluíḋí uaiḋ, ṫuigeadar gur b' orṫa féin a ḃí
sé ag caint. Agus ba ṁian leó é ġaḃáil, aċ ḃí eagla 46
acu roimis na daoine, mar fáiḋ ab eaḋ é acu.

CAIBIDIOL XXII.

Parabal na bainise. D'órduiġ Críost cáin do ḋíol le Caesar. Do ċlaoiḋ sé na Sadducíniġ. Do ṫaisbeáin se cad í an céad aiṫne sa dliġ. Do ċuir sé meargán mearaiḋe ar na Fairisíneaċaiḃ.

Agus d'ḟreagair Íosa agus do labair sé arís i 1
soluíḋiḃ, agus duḃairt sé: [1] Is cosṁail ríġeaċt 2
neiṁe le fear a ḃí 'n-a rí, agus do ḋein bainis d'á
ṁac. Agus ċuir sé a ṡeirḃísiġ ag glaoḋaċ ar na 3
daoine a fuair cuireaḋ ċun na bainise; agus níor
ḃ'áil leó teaċt. Agus ċuir sé seirḃísiġ eile uaiḋ 4
arís. Abraiḋ, ar seisean, leis an muintir a fuair
cuireaḋ, féaċ, tá an féasda ollaṁ agam; táid mo
ṁairt marḃ agus m'éalta raṁara, agus gaċ níḋ
ollaṁ: Tagaiḋ ċun na bainise. Aċ ḋeineadar-san 5
neaṁṡuim de, agus d'imṫiġeadar, duine acu ċun a
ṡeirme, agus duine acu ċun a ċeannaiḋeaċta. Agus 6
do rug an ċuid eile acu ar a ṡeirḃísiġ, agus ṫugadar
tarcuisne ḋóiḃ, agus ṁarḃuiġeadar iad. Nuair airiġ 7
an rí an níḋ sin ṫáiniġ fearg air, agus ċuir sé a
ṡluaiġte armṫa uaiḋ, agus d'íḋiġ sé na marḃṫóirí sin,
agus do loisg sé a gcaṫair. Ansan duḃairt sé le n-a 8
ṡeirḃíseaċaiḃ: Tá an bainḟeis ollaṁ; aċ an muintir
a fuair cuireaḋ, níor ḃfiú iad é. Imṫiġiḋ amaċ, d'á 9
ḃríġ sin, ar na bóiṫriḃ agus pé daoine a ġeoḃaiḋ siḃ,
glaoiḋiḋ isteaċ orṫa ċun na bainise. Agus d'imṫiġ 10
na seirḃísiġ amaċ ar na bóiṫriḃ, agus ḃailiġeadar
isteaċ gaċ a ḃfuaradar de ḋaoine, idir olc agus

[1] Lúc. xiv. 16; Apoc. xix. 9.

maiṫ, agus ḃí an ḃainis lán de ḋaoine 'n-a suiḋe
11 ċun bíḋ. Ansan do ṫáinig an rí isteaċ go ḃfeicfeaḋ
sé an ċuideaċta, agus ċonaic sé ann duine ná raiḃ
12 culaiṫ na bainise uime. Agus duḃairt sé leis:
A ċara, conus a ṫánais-se anso isteaċ gan culaiṫ na
ḃainise umat? Aċ níor laḃair seisean focal.
13 Ansan duḃairt an rí leis an luċt frioṫálṁa, Deiniḋ
a láṁa agus a cosa do ċeangal, agus caiṫiḋ amaċ é sa
doirċeaċt atá amuiġ, áit 'n-a mbeiḋ gol agus díoscán
14 fiacal. Óir tá glaoiḋṫe ar ṁórán, agus ní'l togṫa
aċ beagán.

15 Ansan d'imṫiġ na Fairisínig, agus ċuadar i gcóṁ-
airle go ndéanfaidís búntáiste ḃreiṫ air 'n-a ċaint.
16 Agus ċuireadar ċuige deisgiobuil leó féin i n-aon-
ḟeaċt le muintir Héróid, ċun a ráḋ leis: A Ṁáiġistir,
is eól dúinn gur duine fírinneaċ tu, agus go múineann
tú sliġ Dé sa ḃfírinne, agus ná fuil beann agat ar
aoinne; óir ní ḟéaċann tú ċun pearsan aon duine.
17 Innis dúinn, d'á ḃríġ sin, cad is dóiġ leat?* An
18 ceart cáin do díol le Caesar nó gan a díol? Aċ ḃí
fios a ndroċ-aigne ag Íosa agus duḃairt sé: A ċluan-
19 uiḋṫe, cad ċuige daoiḃ beiṫ a'm ḃraṫ? Taisbeán-
aiḋ dom píosa d'airgead na cána. Agus ṫugadar
20 dó pingin. Agus duḃairt Íosa leó: Cé leis an
21 íoṁáiġ seo agus an sgríḃinn seo? Le Caesar, ar
siad. Ansan duḃairt seisean leo: D'á ḃríġ sin
[1] ṫugaiḋ do Ċaesar na neiṫe is le Caesar; agus ṫugaiḋ
22 do Ḋia na neiṫe is le Dia. Nuair airiġeadar an
méid sin ṫáinig iongnaḋ orṫa, agus d'ḟágadar ansan
é, agus d'imṫiġeadar.

23 An lá san ṫáinig na Sadducínig ċuige,[2] daoine adeir
ná fuil aiseiriġe ann, agus ċeistiġeadar é, agus

[1] Róṁ. xiii. 7. [2] Gníoṁ. xxiii. 6.

*Vers. 16. "Muintir Héróid," .i., daoine ó Héród a ḃí ar aon aigne leis i dtaoḃ na cánaċ a ḋíol le Caesar, .i., le h-impire na Róṁa. Measaid drong go raiḃ ameasg na nIúdaċ aicme ar a dtugtí "Héródiánaiġ," toisg go ndeiridís gur ḃ'é Héród an Messias.

dubradar. A Ṁáiġistir, dubairt Maois,[1] Má ġeibeann 24
duine bás gan sliocht, pósaḋ a ḋriṫáir a ḃean, ionus
go dtógfaḋ sé sliocht d'á ḋriṫáir. Ḃí i n-ár measg-ne 25
mórṡeisear driṫár, agus do ṗós an ċéad duine acu
bean, agus fuair sé bás, agus toisg gan sliocht a ḃeiṫ
air, d'ḟág sé a ḃean agá ḋriṫáir; Mar an gcéadna an 26
tarna duine acu, agus an tríṁaḋ duine, gur ráinig an
seaċtṁaḋ duine. I n-a ndiaiḋ go léir fuair an ḃean 27
bás. Sa n-aiseiriġe, áṁṫaċ, cé'cu de'n ṁórṡeisear 28
gur leis í? mar, ḃí sí acu go léir. D'ḟreagair Íosa, 29
agus dubairt sé leó: Táṫaoi ag dul amú' toisg gan
eólus a ḃeiṫ agaiḃ ar an Scriptiúir ná ar ċóṁaċtaiḃ
Dé. Óir sa n-aiseiriġe ní pósfar ná ní tabarfar le 30
pósaḋ, aċ beid siad cosṁail le h-aingealaiḃ Dé ar
neaṁ. Aċ, i dtaoḃ aiseiriġe na marḃ, nár léiġ- 31
eaḃair an rud adubairt Dia, mar a ndeir sé liḃ: [2] Is 32
mise Dia Ábrahaim, agus Dia Ísaaic agus Dia Iácóib?
Ní Dia do ḋaoiniḃ marḃa Dia, aċ do ḋaoiniḃ beó.
Agus nuair a ḋ'airiġ na daoine é ḃíodar ag déanaṁ 33
iongna d'á teagasg.

Nuair airiġ na Fairisínig nár ḟág sé focal le ráḋ 34
ag na Sadducínig, tánadar i ḃfoċair a ċéile; Agus 35
ċeistiġ duine acu é, ollaṁ sa dliġ, ag baint trialaċ
as, agus dubairt: A Ṁáiġistir, cad í an aiṫne ṁór 36
sa dliġ? Dubairt Íosa leis:[3] Gráḋfaiḋ tú do 37
Ṫiġearna Dia ó d'ċroiḋe go h-iomlán, agus ó d'anam
go h-iomlán, agus ó d'aigne go h-iomlán. Sin í an 38
aiṫne is mó, agus isí an ċéad aiṫne í. Agus tá an 39
tarna h-aiṫne cosṁail léi:[4] Gráḋfaiḋ tú do ċóṁ-
arsa mar ṫu féin. Tá an dliġ go léir agus na fáiḋe 40
ag seasaṁ ar an dá aiṫne sin.

Ḃí na Fairisínig cruinniġte i ḃfoċair a ċéile, agus 41
do ċeisdiġ Íosa iad, Agus dubairt sé: Cad a tuig- 42
eann siḃ-se i dtaoḃ Ċríost? Cé 'ro mac é? Agus
dubradar leis: Mac Dáiḃid. Dubairt sé leó: 43
Ma 'seaḋ, cad uime go dtugann Dáiḃid, sa sprioraid,
a Ṫiġearna air, mar a ndeir sé: [5] Dubairt an 44

[1] Deut. xxv. 5.
[2] Exod. iii. 6.
[3] Deut. vi. 5.
[4] Lebit. xix. 18.
[5] Salm cix. 1.

Tiġearna le m' Ṫiġearna, Suiḋ ar mo ḋeis, go gcuiread
45 do naṁaid mar ḟuairmín fé d'ċosaiḃ? D'á ḃríġ sin,
má ṫugann Dáiḃid a Ṫiġearna air, conus atá sé 'n-a
46 ṁac aige? Agus ní raiḃ oiread agus focal ag aoinne
le ráḋ 'ġá ḟreagra; agus ó'n lá san amaċ níor leó-
ṁaiḋ aoinne é ċeistiú a tuille.

Caibidiol XXIII.

Do ċóṁairliġ Críost deaġ-ṫeagasg na Sgríḃneóirí agus na bFairisíneaċ do ġlacaḋ agus a ndroċ-sampla do seaċnaḋ, fógrann sé ar a Ḋeisgiobulaiḃ gan aiṫris do ḋéanaṁ ar a n-uaillṁian. A lán mairgí aige d'á ḃagairt orṫa mar ġeall ar an gceilg a ḃí ionta agus mar ġeall ar a ndaille.

1 Ansan do laḃair Íosa leis an bpobul agus le n-a
ḋeisgiobuil,
2 Agus duḃairt sé: Táid na Sgríḃneóirí agus na
3 Fairisínig suiḋte i gcaṫaoir Ṁaoise. D'á ḃríġ sin
pé rud a déarfaid siad liḃ a ċoiméad, coiméadaiḋ é
agus deiniḋ é; aċ ná deiniḋ do réir a n-oibreaċa;
4 óir deirid siad, agus ní ḋeinid siad. Óir cean-
galaid siad ualaí troma do-iompuir, agus cuirid siad
ar ġuailniḃ na ndaoine iad; aċ ní h-áil leó féin oiread
5 agus méar a ċur 'ġá gcorruiġe. Deinid siad gaċ obair
leó, áṁṫaċ, ionus go bfeicfeaḋ na daoine iad; leaṫ-
nuiġid siad a bfulacṫéirí agus méaduiġid siad
6 fabraí a mbrat.* Is mait leó ceann cláir ag suiḋe
ċun biḋ dóiḃ, agus na suiḋċáin uaċtaraċa ins na
7 sinagógaiḃ. Agus fáiltiú dóiḃ i n-áit an ṁargaiḋ,
8 agus go dtaḃarfaḋ na daoine Rabbí orṫa. Aċ ná
tugtar [1] Rabbí oraiḃ-se: óir is aoinne aṁáin atá 'n-a
9 Ṁáiġistir oraiḃ, agus is bráiṫre siḃ go léir. Agus

1.1. ná loirgiḋ é, le h-uaḃar.

Ver. 5. bfulacṫéirí, .i., giotaí beaga meamruim agus na deiċ n-aiṫeanta sgríoḃṫa orṫa, agus iad d'á gcaiṫeaṁ ag na Fairisíneaċaiḃ ar a n-éadan, ag taisbeáint a bfíoraontaċta, mar go raiḃ "an dlíġ os cóṁair a súl i gcómnuiḋe." Bíoḋ na meamruim níba leiṫne ag na Fairisínig 'ná ag daoiniḃ eile, 'ġá ċur i n-úil gur ṁó an meas a ḃí acu ar an ndlíġ.

[1] ná tugaiḋ búr n-aṫair ar aoinne ar an dtalaṁ so:
óir is aoinne aṁáin is Aṫair agaiḃ, an t-é atá ins na
flaṫais. Agus ná tugtar máiġistirí oraiḃ: óir is 10
aoinne aṁáin is Máiġistir agaiḃ, .i. Críost.* An t-é 11
is fearr oraiḃ, beiḋ sé 'n-a ḟeirḃíseaċ agaiḃ. Óir 12
an t-é a d'árdóċaiḋ é féin, ísleófar é; agus an t-é
a d'ísleóċaiḋ é féin, árdófar é.

Aċ is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí- 13
neaċa, a ċluanaiḋṫe: óir do ḋúnaḃair ríġeaċt na
bflaṫas i n-aġaiḋ na ndaoine; mar, ní ṫéiġeann siḃ
isteaċ, ná ní leigeann siḃ isteaċ na daoine atá ag dul
isteaċ.

Is mairg daoiḃ a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa, a 14
ċluanaiḋṫe: óir iṫeann siḃ tiġṫe na mbaintreaċ, ag
déanaṁ úrnuiġṫe fada; mar ġeall air sin is truime-de
an breiṫ a taḃarfar oraiḃ.

Is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí- 15
neaċa, a ċluanaiḋṫe: óir siuḃlann siḃ muir agus tír
ċun aoinne aṁáin a ṫaḃairt ċun búr gcreidiṁ; agus
nuair a ṫugann siḃ liḃ é déineann siḃ mac-ḟrinn de
níosa dá ṁeasa 'ná siḃ féin.

Is mairg daoiḃ-se, a ġiollaí dalla adeir: Pé duine 16
a ḋearḃóċaiḋ dar an teampal, is neaṁniḋ é; aċ
an t-é ḋearḃóċaiḋ dar ór an teampail tá an ceangal
air. A ḋaoine dalla gan ċiall: cé'cu is mó le ráḋ, 17
an t-ór, nó an teampal a beannuiġeann an t-or?
Agus: Pé duine ḋearḃóċaiḋ dar an altóir, is neaṁ- 18
niḋ é; aċ pé duine a ḋearḃóċaiḋ dar an dtaḃarṫas
atá ar an altóir, tá an ceangal air. A ḋaoine dalla: 19
Cé'cu is mó, an taḃarṫas nó an altóir a ċuireann an
beannuiġṫeaċt ar an dtaḃarṫas? D'á bríġ sin, an 20
t-é dearḃuiġeann dar an altóir, dearḃuiġeann sé
dar an altóir agus gaċ a bfuil uirṫi. Agus an t-é a 21

[1] Mal. i. 6.

*Ver. 9. 10. "Ná tugaiḋ búr n-aṫair ar aoinne," ⁊rl., .i. ní féidir aon aṫair do ċur i gcomparáid le n-ár n-Aṫair atá ar neaṁ, agus ní ceart rud a ḋéanaṁ ar aon ṁáiġistir a ṡeolfaḋ amú sinn ó Ċríost. Ní ċoisgeann san sinn, áṁṫaċ, ar onóir a ṫaḃairt, do réir dliġe Dé, d'ár n-aṫair agus d'ár máṫair saoġalta, agus d'ár n-aiṫreaċaiḃ spirideálta, agus d'ár máiġistiriḃ agus d'ár dteagasgóiriḃ. (Feic I Cor. iv. 15.)

dearḃuiġeann dar an teampal, dearḃuiġeann sé dar
an teampal agus dar an t-é atá 'n-a ċóṁnuiḋe ann.
22 Agus an t-é dearḃuiġeann dar neaṁ, dearḃuiġeann
sé dar caṫaoir ríoġa Dé, agus dar an t-é atá 'n-a
ṡuiḋe inti.
23 Is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí-
neaċa, a ċluanaiḋṫe: óir tugann siḃ deaċṁaḋ as an
miontais agus as an ainise agus as an gcuimín, agus
d'ḟágaḃáil gan cóṁlíonaḋ na neiṫe is truime sa dlíġ,
[1] breiṫeaṁantas, agus trócaire, agus creideaṁ; ḃí
sé ceart agaiḃ iad-san do ḋéanaṁ agus gan iad-súd do
24 leigint ar lár. A ġiollaí dalla, sgagann siḃ amaċ an
ċuil agus sloigeann siḃ an camal.
25 Is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa,
a ċluanaiḋṫe: óir glanann siḃ an taoḃ amuiġ de'n
ċupán agus de'n ṁéis; aċ tátaoi lán, laistiġ, de
26 ḃraduiol agus de ḟailiġṫeaċt. A Ḟairisíniġ daill,
glan ar dtúis an taoḃ istiġ de'n ċupán agus de'n
ṁéis, ionus go mbeaḋ an taoḃ amuiġ glan.
27 Is mairg daoiḃ, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa,
a ċluanaiḋṫe: óir is cuma siḃ nó uaġna aolta, a
ḟéaċann go h-áluinn lasmuiġ, fé ṡúiliḃ daoine, aċ
laistiġ táid siad lán de ċnáṁaiḃ daoine marḃa, agus
28 de'n uile ṡaġas bréantais. Ar an gcuma gcéadna
féaċann siḃ-se fíoraonta ar an dtaoḃ amuiġ, fé
ṡúiliḃ daoine; aċ laistiġ tátaoi lán de'n ḟeall agus
de'n ṁalluiġṫeaċt.
29 Is mairg daoiḃ, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa
an ḟill: a ḋeineann tuamaí do ċur suas do sna
fáiḋiḃ; agus a ċuireann na h-órnáidí ar uaġnaiḃ na
30 bḟíoraon, Agus deireann siḃ:* Dá mbeimís-ne beó
le linn ár sinsear ní ḃeimís páirteaċ leó i bḟuil na
31 bḟáiḋ. D'á ḃríġ sin is fínniṫe siḃ oraiḃ féin gur siḃ
32 sliocht na ndaoine a ṁairḃ na fáiḋe. Líonaiḋ-se
33 suas, mar sin, tóṁas búr sinsear. A aiṫreaċa niṁe,

[1] Mich. vi. 8.

*Ver. 29. "A ḋeineann tuamaí." Ní deir an ċaint sin gur droċ-níḋ uaġna na bḟáiḋ do ḋéanaṁ agus órnáid do ċur orta. Cáineann sí an feall a ḃí insna Fairisíniġ a ḃíoḋ ag onórú uaġna na bḟáiḋ mar ḋ'eaḋ, agus easonóir acu 'á taḃairt do ṫiġearna na bḟáiḋ.

a ṡliocht na n-aiṫreaċ niṁe, cad é an dul atá agaiḃ-se
ó ḃreiṫ ifrinn? D'á ḃríġ sin, féaċ, cuirim-se 34
ċúġaiḃ fáiḋe, agus luċt eagna, agus luċt sgríḃinne;
agus marḃóċaiḋ siḃ cuid acu, agus céasfaiḋ siḃ ar
ċrosaiḃ cuid acu agus sgiúrsálfaiḋ siḃ cuid acu i
nḃúr sinagógaiḃ, agus ruaigfiḋ siḃ iad ó ċaṫair go
caṫair. Ionus go dtiocfaḋ oraiḃ gaċ fuil fíoraonta 35
d'ár doirteaḋ ar an dtalaṁ, ó ḟuil an fíoraoin [1] Abel
go fuil [2] Ṡacariais mic Ḃaraċiais a ṁarḃaḃair idir
an teampal agus an altóir.* Go deiṁin adeirim 36
liḃ, tiocfaiḋ na neiṫe sin go léir ar an sliocht
so.

A Ierúsalem, a Ierúsalem, a ṁarḃuiġeann na 37
fáiḋe, agus a ġaḃann do ċloċaiḃ ins na daoine a
curtar ċúġat, cad é a ṁiniceaċt doḃ' áil liom do
ċlann a ḃailiú ċuġam mar a ḃailiġeann an ċearc a
h-ál fé n-a sgiaṫánaiḃ, agus níor ḃ'áil leat! Féaċ, 38
fágfar ḃúr dtiġ i n'uaigneas agaiḃ. Óir adeirim liḃ, 39
ní ḟeicfiḋ siḃ mise feasda go n-abraiḋ siḃ: Molaḋ
leis an t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna.

CAIBIDIOL XXIV.

An íde a ḃí le teaċt ar an dteampul; agus na cóṁarṫaí a ḃí le teaċt roimis; agus roime lá an ḃreiṫeaṁantais. Ní foláir dúinn ḃeiṫ ag faire i gcóṁnuiġe.

Agus do ċuaiḋ Íosa amaċ as an dteampul, agus 1
ḃí sé ag imṫeaċt; agus ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige ag
taisbeáint oibreaċa an teampail dó. Agus duḃairt 2
seisean leó 'ġá ḃfreagra: An ḃfeiceann siḃ na neiṫe
sin go léir? Go deiṁin adeirim liḃ, ní fágfar anso
cloċ ar muin cloiċe gan raoḃaḋ.

[1] Gen. iv. 8. [2] 2 Par. xxiv. 22.

* Ver. 35. "Ionus go dtiocfaḋ oraiḃ."—Ní 'ġá ráḋ é gur ṁó an pionós a ṫiocfaḋ orṫa ná mar a ḃí tuillte aca, aċ 'ġá ráḋ go dtiocfaḋ an uair sin orṫa aon díḃfeirg aṁáin 'n-a mbeaḋ ann coṫrom ar cuireaḋ riaṁ de díḃfeirgiḃ agus de pionóisiḃ ar luċt fola a ḃeaḋ neaṁċiontaċ do dortaḋ.

3 Agus do ṡuiḋ sé ar ċnoc Olibet, agus ṫáinig a
ḋeisgiobuil ċuige a gan ḟios, agus duḃradar: Innis
dúinn caṫain a ṫuitfid na neiṫe seo amaċ, agus cad
a beiḋ mar ċóṁarṫa ar do ṫeaċt-sa, agus ar ḋeire
4 an tsaoġail. Agus duḃairt Íosa leó 'ġá ḃfreagra:
[1] Seaċnaiḋ agus ná cuireaḋ aoinne amú' siḃ.
5 Óir tiocfaid a lán am' ainim-se agus déarfaid siad,
6 Is mise Críost; agus meallfaid siad a lán. Agus
aireóċaiḋ siḃ cogaí agus ráflaí ar ċogaiḃ. Seaċ-
naiḋ agus ná bíoḋ buaireaṁ oraiḃ; mar ní foláir na
7 neiṫe sin do ṫeaċt, aċ ní h-é an deire fós é. Óir
eireóċaiḋ cine i n-aġaiḋ cine, agus ríġeaċt i n-aġaiḋ
ríġeaċta; agus beiḋ galair, agus gorta, agus luasgaḋ
8 talṁan, ar fuid áiteana. Tosaċ na dtrioblóidí,
9 áṁṫaċ, iad san go léir. Ansan cuirfid siad siḃ-se
i gcruaḋtan, agus cuirfid siad ċun báis siḃ; agus
beiḋ fuaṫ ag na geintiḃ go léir daoiḃ mar ġeall ar
10 m'ainim-se. Ansan glacfaiḋ a lán daoine sgannal,
agus déanfaid siad feall ar a ċéile, agus beiḋ fuaṫ
11 acu d'á ċéile. Agus eireóċaid a lán fáiḋí fallsa,
12 agus meallfaid siad a lán. Agus toisg an ṁalluiġ-
ṫeaċt a ḃeiṫ iomarcaċ fuarfaiḋ an ċarṫanaċt i n-a
13 lán. Aċ an t-é a ḃeiḋ seasaṁaċ amaċ go deire,
14 raġaiḋ sé saor. Agus craoḃsgaoilfar an soi-
sgéal so na ríġeaċta tríd an ndoṁan go léir mar
ḟiaḋnaise do sna geintiḃ go léir; agus ansan tioc-
faiḋ an críoċnú.
15 D'á ḃríġ sin, nuair a ċífiḋ siḃ [2] gráin an léirsgriosa,
ar ar labair Daniel fáiḋ, 'n-a seasaṁ sa n-áit
16 naoṁṫa: an t-é a léiġfiḋ, tuigeaḋ: Ansan an ṁuintir
17 atá i n-Iúdéa teiṫidís ċun na gcnoc; Agus an duine
ar ḃuaic an tiġe, ná téiġeaḋ sé síos ċun aon ruḋ a
18 ḃreiṫ as a ṫiġ leis; Agus an duine sa páirc ná filleaḋ
19 sé a d'iarraiḋ a ḃraiṫ. Is mairg do luċt clainne
ḋ'iompar, áṁṫaċ, agus do luċt oileaṁna, ins na
20 laeṫiḃ sin. Aċ guiḋiḋ gan ḃúr dteiṫe ḃeiṫ sa ġeiṁ-
21 reaḋ ná ar an sabbóid. Óir beiḋ buaireaṁ mór an
uair sin, ná raiḃ a leiṫéid ó ṫosaċ an doṁain go dtí
22 so, agus ná beiḋ. Agus mura gciorruiġtí na lae-

[1] Ep. v. 6; Col. ii. 18. [2] Dan. ix. 27.

ṫanta san ní ḃeaḋ dul as ag feóil ar biṫ; Aċ ciorrófar
na laeṫanta san ar son na ḃfíoraon. An uair sin má 23
deir aoinne liḃ: Féaċ, tá Críost anso, nó ansúd; ná
creidiḋ. Mar, eireóċaid Críostana fallsa agus 24
fáidí fallsa, agus tabarfaid siad cómarṫaí móra
uaṫa agus iongnaí, i dtreó go seólfaí amú' na fíor-
aoin féin (dá mb' féidir é). Féaċ, ta innste agam 25
daoiḃ roim ré. D'á ḃríġ sin má deirid siad liḃ: 26
Féaċ, tá sé sa ḃfásaċ: ná téiġiḋ amaċ; Féaċ, tá
sé ins na seómraiḃ: ná creidiḋ. Óir, mar an splanc 27
a ṫagann as an dtaoḃ ṫoir agus a ċítear go dtí an
taoḃ ṫiar, sin mar a ḃeiḋ teaċt Ṁic an Duine. Pé 28
áit 'n-a mbeiḋ an corp, is ann a ċruinneóċaid na
fiolair.*

¹ Agus láiṫreaċ tar éis trioblóide na laeṫanta san 29
doirċeófar an ġrian, agus ní ṫabarfaiḋ an ġealaċ a
solus, agus tuitfid na réalta as an spéir, agus beid
cómaċta na ḃflaṫas d'á suaṫaḋ;† Agus ansan ċífar 30
cómarṫa Ṁic an Duine sa spéir; agus ansan caoifid
treaḃa an domain go léir, ² agus ċífid siad Mac an
Duine ag teaċt i sgamallaiḃ neiṁe le mór-ċómaċt
agus le gradam.‡ ³ Agus cuirfiḋ sé a aingil amaċ, 31
le trúmpa agus le guṫ árd: agus cruinneóċaid siad
a ḟíoraoin ós na ceiṫre gaoiṫiḃ, ó uaċtar na ḃflaṫas
go dtí a n-íoċtar. Foġlumuiġiḋ soluid ó'n gcrann 32
fíge. Nuair a ḃíonn a ġéag bog, agus a duilleaḃar
tagaiṫe amaċ, tá fios agaiḃ an saṁraḋ ḃeiṫ i n-aċmair-
eaċt. Mar sin daoiḃ-se, nuair a ċífiḋ siḃ na neiṫe 33
seo uile, bíoḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil sé i n-aice liḃ, ins
na dóirsiḃ. Go deiṁin adeirim liḃ, ní imṫeóċaiḋ an 34

¹ Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7.
² Apoc. i. 7.
³ I Cor. xv. 52; I Tess. iv. 11.

*Ver. 28. "Pé áit," ⁊rl.—Beiḋ teaċt Ċríost obann agus soiléir os cóṁair an domain, ar nós na splainnce tóirṫniġe, agus pé áit 'n-a dtiocfiḋ sé cruinneófar an ċine daona go léir ċuige ann, fé mar a cruinniġtear na fiolair ċun na h-áite 'n-a mbíonn an corpán.

†Ver. 29. "na réalta," .i., na lasraċa solais i ḃfuirm réaltan.

‡Ver. 30. "cómarṫa," .i., cruis céasta Ċríost.

tslioċt so go dtiocfaiḋ na neiṫe seo go léir ċun cinn.
35 Raġaiḋ an spéir agus an talaṁ ar neaṁníḋ, aċ ní
raġaiḋ mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.*

36 I dtaoḃ an lae sin, áṁṫaċ, agus na h-uaire sin, ní'l
fios ag aoinne, dá mb'iad aingil na ḃflaṫas féin iad,
37 aċ ag an Aṫair aṁáin. Óir mar a ḃí i laeṫiḃ Nóe isead
38 ḃeiḋ teaċt Ṁic an Duine. Mar a ḃíodar ins na lae-
ṫanta roimis an ndílinn ag iṫe agus ag ól, ag pósaḋ
agus ag tabairt le pósaḋ, díreaċ go dtí an lá 'na
39 ndeaġaiḋ Nóe isteaċ sa n-arc, Agus ní raiḃ
fios acu go dtí go dtáinig an díle, agus gur rug sí
ċun siúḃail iad go léir; sin mar a ḃeiḋ teaċt Ṁic an
40 Duine. Ansan beiḋ beirt i bpáirc: Tógfar duine
41 agus fágfar duine. Ḃeiḋ beirt ḃan ag meilt le
42 muileann: Tógfar bean agus fágfar bean. Deiniḋ
faire, d'á ḃríġ sin; mar ní fios daoiḃ cad é an uair a
43 tiocfaiḋ ḃúr dTiġearna. Aċ bíoḋ fios an méid seo
agaiḃ, dá mbeaḋ fios ag fear an tiġe cad é an uair a
ḃeaḋ an biteaṁnaċ le teaċt, go deiṁin do ḋéanfaḋ
sé faire, agus ní leigfeaḋ sé a tiġ do ḃriseaḋ isteaċ.
44 D'á ḃríġ sin, bíḋiḋ-se, leis, ollaṁ, mar an uair náċ
eól daoiḃ isead atá Mac an Duine le teaċt.
45 Cé h-é, is dóiġ leat, an seirḃíseaċ dílis, ciallṁar,
a ċuir a tiġearna os cionn a ṁuintire, ċun bíḋ a ṫaḃ-
46 airt dóiḃ do réir aimsire? [1] Is aoiḃinn do'n tseir-
ḃíseaċ san, nuair a tiocfaiḋ a tiġearna, má ġeiḃeann
47 sé é ag déanaṁ na h-oibre sin. Go deiṁin adeirim
48 liḃ, cuirfiḋ sé os cionn a ċoda go léir é. Aċ má
deir an droċ-ṡeirḃíseaċ san 'n-a ċroiḋe féin: Tá mo
49 tiġearna ag déanaṁ rigniḋ de teaċt; Agus má ḋirí-
ġeann sé ar a ċóṁ-ṡeirḃíseaċa do bualaḋ, agus ar
50 beiṫ ag iṫe agus ag ól i ḃfoċair luċt meisge; Tiocfaiḋ
tiġearna an tseirḃísiġ sin an lá náċ dóiġ leis, agus
51 an uair náċ eól dó; Agus deiġilfiḋ sé é, agus ceap-
faiḋ sé a ċuid ameasg luċt fill: beiḋ sa n-áit sin gol
agus díoscán fiacal.

*Ver. 35. "Raġaiḋ . . . ar neaṁníḋ." .i., atarófar iad i ndeire an tsaoġail agus déanfar neaṁ nua agus talaṁ nua díoḃ.

[1] Apoc. xvi. 15.

CAIBIDIOL XXV.

Parabal an deiċniúḃar maiġdean, agus na dtalant, agus tuairisg ar an mbreiṫeaṁantas déanaċ.

Ansan beiḋ ríġeaċt na bflaṫas cosṁail le deiċ- 1
niúḃar maiġdean a ṫóg a lóċranna agus a ċuaiḋ amaċ
i gcoinniḃ an céile agus na céile. Agus ḃí cúigear acu 2
ciallṁar, agus an cúigear eile gan ċiall. Agus an 3
cúigear a ḃí gan ċiall nuair a ṫógadar na lóċranna,
níor ṫugadar oile leó. Aċ do ṫug an cúigear a ḃí 4
ciallṁar oile leó i n-a n-árṫaiḃ i dteannta na lóċrann.
Agus do ḋein an céile moill, agus ṫáinig múisiún orta 5
go léir, agus do ṫuiteadar 'n-a gcodlaḋ. I lár na 6
h-oiḋċe, áṁṫaċ, do deineaḋ guṫ árd: Féaċ, tá an
céile ag teaċt; téiġiḋ amaċ 'n-a ċoinniḃ. Ansan 7
d'éiriġeadar na maiġdeana san go léir agus ċuir-
eadar a lóċranna i dtreó. Agus duḃairt an ċuid 8
a ḃí gan ċiall leis an gcuid a ḃí ciallṁar: Tugaiḋ
dúinne cuid de'n oile atá agaiḃ-se, mar tá ár loċ-
ranna ag dul i n-éag. D'ḟreagair an ṁuintir ċiall- 9
ṁar agus duḃradar: Ar eagla ná beaḋ ár ndóiṫin
ann dúinne agus daoiḃ-se, is fearr siḃ a ḋ'imṫeaċt
ċun na gceannaiḋṫe agus oile ċeannaċ daoiḃ féin.
Agus an faid a ḃíodar ag dul 'ġá ceannaċ, ṫáinig an 10
céile; agus an ṁuintir a ḃí ollaṁ ċuadar isteaċ i
n-aonḟeaċt leis ċun na bainise, agus do dúnaḋ an
doras. Ar ball ṫáinig na maiġdeana eile agus 11
duḃradar: A Ṫiġearna, a Ṫiġearna, osgail dúinne.
Aċ d'ḟreagair seisean agus duḃairt: Go deiṁin 12
adeirim liḃ, ní'l aon aiṫne agam oraiḃ.

Deiniḋ faire, d'á ḃrí sin, mar ní h-eól daoiḃ an 13
lá ná an uair.

Mar, ar nós an fir a ḃí ag dul abfad ó ḃaile, agus 14
do ġlaoiḋ ċuige a seirḃísiġ, agus ṫug a ċuid dóiḃ,
Agus ṫug cúig talanta do ḋuine acu agus ḋá ṫalant 15
do ḋuine eile, agus talant do ḋuine eile; do gaċ
duine do réir a ċumais oibre; agus d'imṫiġ láiṫ-
reaċ. Agus d'imṫiġ an t-é a fuair na cúig talanta, 16
agus d'oibriġ sé iad, agus ḋein sé cúig talanta eile.
Mar an gcéadna an t-é a fuair an dá talant ḋein 17

18 sé dá ċeann eile. Aċ an t-é a fuair an t-aon talant
amáin d'imṫiġ sé agus ḋein sé poll sa talaṁ, agus
19 ċuir sé airgead a ṫiġearna i bfolaċ. Tar éis mórán
aimsire, áṁṫaċ, ṫáinig tiġearna na seirḃíseaċ san,
20 agus ḟocaruiġ sé cúntas leó. Agus ṫáinig an t-é a
fuair na cúig talanta agus ṫug sé leis na cúig
talanta eile, agus duḃairt: A Ṫiġearna, ṫugais
cúig talanta dom. Féaċ, sin cúig cinn eile curṫa
21 leó agam. Duḃairt a ṫiġearna leis: Is maiṫ é sin, a
ṡeirḃísiġ ḟóġanta, ḋílis; ó ḃís dílis os cionn an
ḃeagáin cuirfead ṫu os cionn an ṁóráin; eiriġ isteaċ
22 i n-aoiḃneas do ṫiġearna. Agus ṫáinig an fear a
fuair an dá ṫalant agus duḃairt: A Ṫiġearna, ṫugais
dom dá ṫalant; féaċ, sin dá ċeann eile curṫa leó
23 agam. Duḃairt a ṫiġearna leis: Is maiṫ é sin, a
ṡeirḃísiġ ḟóġanta, ḋílis; ó ḃís dílis os cionn an
ḃeagáin cuirfead ṫu os cionn an ṁóráin; eiriġ
24 isteaċ i n-aoiḃneas do ṫiġearna. Ansan do ṫáinig an
fear a fuair an t-aon talant amáin, agus duḃairt: A
Ṫiġearna, is eól dom gur duine cruaiḋ tu; baineann
tú sa n-áit nár [1]ċuiris, agus cruinniġeann tú sa n-áit
25 nár sgaipis. Agus le h-eagla róṁat ċuireas do
ṫalant i bfolaċ sa talaṁ; seo, siné do ċuid féin
26 agat. Agus d'ḟreagair a ṫiġearna é, agus duḃairt
leis: A ḋroċ-ṡeirḃísiġ ḋíoṁaoin, dob' eól duit go
mbainim sa n-áit ná cuirim, agus go gcnuasuiġim sa
27 n-áit nár ḋeinear sgaipeaḋ ann. Ḃí sé ceart agat,
d'á ḃríġ sin, mo ċuid airgid a ṫaḃairt dos na ban-
cairiḃ, i dtreó, nuair a ṫiocfainn, go ḃfaiġinn mo
28 ċuid féin agus an t-úncumas. Tógaiḋ uaiḋ mar sin, an
talant agus tugaiḋ é do'n t-é go ḃfuil na deiċ
29 dtalanta aige. Óir an t-é go ḃfuil aige, taḃarfar
dó, agus beiḋ flúirse aige; agus an té ná fuil aige,
30 tógfar uaiḋ an rud a saṁluiġtear a ḃeiṫ aige. Agus
an seirḃíseaċ neaṁtairḃeaċ, caitiḋ amaċ é sa doir-
ċeaċt atá amuiġ; ansan iseaḋ beiḋ gol agus díoscán
fiacal.

31 Aċ nuair a ṫiocfaiḋ Mac an Duine 'n-a ġradam,
agus a aingil go léir i n-aonfeaċt leis, suiḋfiḋ sé

[1] .i. nár ċuiris síol.

gcaṫaoir a ġradaim ; Agus cruinneófar 'n-a láṫair 32
i a geinte go léir ; agus deiġilfiḋ sé ó n-a ċéile iad,
mar deiġileann an t-aoḋaire na caoire ós na gabair ;
Agus cuirfiḋ sé na caoire ar a láiṁ ḋeis, agus na 33
gabair ar a láiṁ ċlé. Ansan déarfaiḋ an Rí leis an 34
muintir a ḃeiḋ ar a láiṁ ḋeis : Téanaiḋ, a ḋaoine
beannuiġte le m'Aṫair, agus sealḃuiġiḋ an ríġeaċt
atá ollaṁ daoiḃ ó ċruiṫniú an domain : Mar, [1] ḃí 35
ocras orm, agus ṫugaḃair rud le n-iṫe ḋom ; ḃí tart
orm, agus ṫugaḃair le n-ól dom ; ḃíos ar fán, agus
ṫugaḃair ḃeiṫ istiġ dom ; Ḃíos noċt, agus ċlúda- 36
ḃair mé ; ḃíos breóite agus ṫánaḃair am' ḟéaċaint ;
ḃíos sa ṗríosún agus ṫánaḃair ċúġam. Ansan frea- 37
garóċaid na fíoraoin é, agus déarfaid siad : A
Ṫiġearna, caṫain a ċonacamair-ne ocras ort, agus
gur ṫugamair bia ḋuit ? Nó tart ort, agus gur ṫug-
amair deoċ duit ? Nó caṫain a ċonacamair ar fán 38
tu, agus gur ṫugamair ḃeiṫ istiġ duit ? nó noċt,
agus gur ċlúduiġeamair tu ? Nó caṫain a ċonaca- 39
mair ṫu breóite, nó i bpríosún, agus gur ṫánamair
ċúġat ? Agus déarfaiḋ an Rí 'gá ḃfreagra : 40
Go deiṁin adeirim liḃ, an ḟaid a ḋeineaḃair é do
ḋuine de'n ċuid is suaraiġe de m'ḃráiṫriḃ anso, do
ḋeineaḃair dóṁ-sa é. Ansan déarfaiḋ sé leis an 41
muintir a ḃeiḋ ar a láiṁ ċlé : [2] Imṫiġiḋ uaim, a ḋream
ṁallaiġte, isteaċ sa teine ṡíoruiḋe do h-olla-
ṁuiġeaḋ do'n diaḃal agus d'á aingealaiḃ ; Mar, ḃí 42
ocras orm, agus níor ṫugaḃair rud le n-iṫe ḋom ; ḃí
tart orm, agus níor ṫugaḃair deoċ dom. Ḃíos ar fán, 43
agus níor ṫugaḃair ḃeiṫ istiġ dom ; ḃíos noċt,
agus níor ċlúdaḃair mé ; ḃíos breóite, agus sa
ṗríosún, agus níor ṫánaḃair am' ḟéaċaint. Ansan 44
déarfaid siad-san leis, 'gá ḟreagra : A Ṫiġearna
caṫain a ċonacamair-ne tu fé ocras 'ná fé tart, ná
ar fán, ná noċt, 'ná breóite, ná i bpríosún, agus
nár ḋeineamair furtaċt ort ? Ansan déarfaiḋ sé 45
'gá ḃfreagra : Go deiṁin adeirim liḃ, an ḟaid nár
ḋeineaḃair d'aoinne de'n ṁuintir ṡuaraċ so é 'níor

[1] Isáias lviii. 7 ; Ezech. xviii. 7.
[2] Salm vi. 9.

46 deineaḃair dóṁ-sa é. [1] Agus imṫeóċaid siad san
isteaċ i bpiantaiḃ síoruiḋe; agus na fíoraoin isteaċ
i mbeaṫa síoruiḋe.

CAIBIDIOL XXVI.

Na h-Iúdaiġ ag déanaṁ ceilge i n-aġaiḋ Ċríost. Máire 'ġá ungaḋ. Feall Iúdáis. An suipéar deireannaċ. An ġuiḋe sa ġáirdín. Gabáil ár dTiġearna. An cor do tugaḋ air i dtiġ Ċaiphas.

1 Agus do ṫárla, nuair a ċríoċnuiġ Íosa na briaṫra
2 san go léir, go nduḃairt sé le n-a ḋeisgiobulaiḃ: Is
eól daoiḃ go mbeiḋ an Ċáisg ann tar éis ḋá lá, agus
taḃarfar Mac an Duine suas ċun a ċéasda.
3 Ansan do ṫáinig i bfoċair a ċéile uaċtaráin na
sagart agus seanóirí an pobuil i halla an árd-
4 ṡagairt, dár b'ainim Caipas; Agus deineadar cóṁ-
airle ċun go ndéanfaidís Íosa do ġabáil le ceilg,
5 agus é ċur ċun báis. Duḃradar, áṁṫaċ, Ná dein-
tear é lá na féile, le h-eagla go mbeaḋ coirmeasg
sa pobul.
6 Aċ nuair a ḃí Íosa i mBetánia, i dtiġ Símóin, an
7 loḃar, Ṫáinig [2] bean ċuige agus árṫaċ alabastair aici
a ḃí lán d'ungaḋ ana-ḋaor, agus do ḋoirt sí ar a
8 ċeann é, agus é 'n-a luiġe. Agus nuair a conaic na
deisgiobuil san, ḃí díombáḋ orṫa, agus duḃradar:
9 Cad ċuige an ḃásta so? D'féadfaí é sin do ḋíol ar
10 ṁórán, agus é ṫabairt dos na boċtaiḃ. Do ṫuig Íosa,
áṁṫaċ, agus duḃairt leó: Cad ċuige daoiḃ beiṫ ag
iomaiġ leis an mnaoi seo? Is gníoṁ maiṫ atá déanta
11 aici orm-sa. Óir tá na boiċt i gcóṁnuiġe agaiḃ
12 i ndúr bfoċair, aċ ní'lim-se i gcóṁnuiġe agaiḃ.* Mar,

[1] Dan. xii. 2.

[2] Máire ab ainm di, agus driṡiúr ab eaḋ í do Lasarus a tógaḋ ó'n mbás.

* Ver. 11. "Nílimse i gcóṁnuiġe agaiḃ," .i., go sofeicse, mar a ḃí sé anso ar an saoġal 'n-a measg, agus mar atáid na boiċt againn, ċun cabruiġṫe leó i n-aġaiḋ an lae.

nuair a ċuir sí seo an ungaḋ so ar mo ċorp-sa, is ċun
m'aḋlacta a ḋein sí é. Go deiṁin adeirim liḃ, pé 13
áit ar fuid an doṁain go léir go gcraoḃsgaoilfar an
Soisgéal so ann, 'neósfar, leis, mar ċuiṁne uirṫi
seo, an gníoṁ so atá déanta aici.

Ansan d'imṫiġ duine de'n dáréag, dár ḃ'ainim 14
Iúdás Iscariot, ag triall ar uaċtaránaiḃ na sagart,
Agus duḃairt sé leó: Cad is toil liḃ a ṫaḃairt dóṁ- 15
sa agus taḃarfad suas daoiḃ é? Agus ḟocaruiġea-
dar-san leis ar ṫríoċad píosa airgid. Agus as san 16
amaċ ḃí sé ag faire ar ċaoi ċun é ṫaḃairt suas.

An ċéad lá, áṁṫaċ, de laeṫantaiḃ féile an 17
arán gan gort táinig a ḋeisgiobuil ċun Íosa, agus
duḃradar: Cár ṁaiṫ leat go ndéanfaimís an ċáisg
d'ollaṁú duit le caiṫeaṁ? Agus duḃairt Íosa: 18
Téiġid ar ċaṫair ċun duine áiriṫe, agus abraid leis:
Deir an Máiġistir: Tá m'aimsir i ngoireaċt dom;
déanfad féin agus mo ḋeisgiobui lan Ċáisg agat-sa.
Agus ḋein na deisgiobuil mar a ḋ'órduiġ Íosa dóiḃ, 19
agus d'ollaṁuiġeadar an Ċáisg.

Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann, do ṡuiḋ sé 20
i ḃfoċair a ḋáréag deisgiobul. Agus nuair a ḃíodar 21
ag iṫe, duḃairt sé: Go deiṁin adeirim liḃ go ḃfuil
duine agaiḃ atá ċun mé ḋíol. Agus ṫáinig ana- 22
ḃuairt orta, agus ċromadar, gaċ duine, ar a ráḋ, An
mise é, a Ṫiġearna? Agus duḃairt seisean 'ġá 23
ḃfreagra: An t-é a ċuir a láṁ sa ṁéis am' ċuiḃreann,
díolfaiḋ sé mé. Tá Mac an Duine ag imṫeaċt, [1] fé 24
mar atá sgríoḃta 'n-a ṫaoḃ; aċ is mairg do'n ḟear
san tré a ndéanfar Mac an Duine do ḋíol. Ḃa
ṁaiṫ an rud do'n ḟear san gan é ṫeaċt riaṁ ar an
saoġal. Ansan, do ḟreagair Iúdás, an fear a ḋíol 25
é, agus duḃairt: An mise é, a Ṁáiġistir? Duḃairt
sé leis: Duḃrais é.

An fad a ḃíodar ag iṫe, do ṫóg Íosa arán, agus 26
ḃeannuiġ é, agus ḃris é, agus ṫug d'á ḋeisgiobulaiḃ é;

[1] Salm xl. 10.

agus duḃairt: Glacaiḋ agus iṫiḋ: Is é mo ċorp é seo.*
27 Ansan do ṫóg sé an ċailís agus ġaiḃ sé buiḋeaċas:
agus ṫug sé ḋóiḃ, agus duḃairt: Ólaiḋ go léir as so.†
28 Óir is í mo ċuiḋ fola, fuil an tiomna nua, í seo a doirt-
29 far ar son a lán ċun peacaí do ṁaiṫeaṁ.‡ Deirim
liḃ, áṁṫaċ: Ní ólfad arís de'n toraḋ so na fíneaṁna
go dtí an lá san 'n-a n-ólfad é go nua mar aon liḃ-se
i ríġeaċt m'Aṫar.§
30 Agus tar éis hiṁna do ráḋ ḋóiḃ, ċuadar amaċ
go cnoc Oliḃet.
31 Ansan duḃairt Íosa leó: Glacfaiḋ siḃ go léir sgan-
• nal umam-sa anoċt. Óir tá sgríoḃṫa: [1] Buailfad
32 an t-aoḋaire agus sgaipfar caoire an tréada.‖ Aċ
33 tar éis aiseirġṫe dom raġad rómaiḃ sa nGaililí. Agus
duḃairt Peadar 'ġá ḟreagra: Bíoḋ go nglacfaiḋ an
uile ḋuine sgannal umat, ní ġlacfad-sa sgannal

[1] Zach. xiii. 7.

* Ver. 26. "Is é mo ċorp é seo."—Ní deir sé, "figiúir mo ċuirp é seo," aċ "Is é mo ċorp é seo." (An tarna Cóṁairle ag Nice, aċt a 6.) Ná ní deir sé "sa níḋ seo atá mo ċorp," ná "ag an níḋ séo atá mo ċorp," aċ lom díreaċ, "Is é mo ċorp é seo," caint a ṫugann transubstantiátio le tuisgin go soiléir.

† Ver. 27. "Ólaiḋ go léir as so," Do labraḋ an ċaint sin leis an dáréag Asbol, mar bíodar go léir láiṫreaċ, agus d'óladar go léir as, mar adeir, Marc. xiv. 23. Aċ ní ṫaisbeánann san go ḃfuil ar na Críostaiḋṫiḃ go léir ól as an gcailís; aċ cóṁ beag agus a ṫaisbeánann sé go ḃfuil ceangailte orṫa go léir an ċonsecrátio do déanaṁ, nú an Corp Naoṁṫa do roint ar an bpobul, de ḃríġ gur órduiġ Críost dos na h-Asboil an uair ċéadna an níḋ sin do ḋéanaṁ, nuair aduḃairt sé (Lúc. xxii. 19) "Déiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm-sa."

‡ Ver. 28. "Fuil an tiomna nua."—Fé mar a ṫioḋnaic Maois an sean-ṫiomna le fuil na neiṫe a h-íoḋbireaḋ, nuair aduḃairt se: "Fuil an tiomna an ḟuil seo," ⁊rl. (Eabhraiġ. ix. 20.), ar an gcuma gcéadna, tíoḋnactar agus curtar ar bun, an tiomna nua anso, i ḃfuil Ċríost, dá dortaḋ go rúndiaṁarac, leis na focalaiḃ seo "Is í mo ċuid fola í seo, fuil an tiomna nua," ⁊rl.

§ Ver. 29. "Toraḋ na fíneaṁna."—Do réir ċúntais Lúcáis, xxii. 18, ní h-ar ċailís an tsácramint do labraḋ na focail sin aċ ar an ḃfíon a h-ólaḋ leis an uan cásga. Aċ d'féadfí "toraḋ na fíneaṁna" do ṫabairt ar ċailís an tsácramint leis, óir is ó ḟíon do coisreacaḋ é agus do lean air gné an ḟíona agus cáilíḋeacṫaí eile an ḟíona.

‖ Ver. 31. "Sgannal umam-sa," .i., de ḃríġ go gcuirfiḋ mo ġabáil ḟéaċaint oraiḃ go léir teiṫe agus me ṫréigean.

umat coíḋċe. Duḃairt Íosa leis: Go deiṁin 34
adeirim leat, anoċt féin, sar a nglaoiḋfiḋ an coil-
eaċ, séanfair-se mise trí h-uaire. Duḃairt Peadar 35
leis: Bíoḋ go mbeaḋ orm bás d' ḟáġail i n-aon-
feaċt leat ní séanfad tu. Duḃairt na deisgiobuil
go léir an ċaint céadna.

Ansan do ṫáinig Íosa agus iad féin ċun an ḃaile ar a 36
dtugtar Getsemaní; agus duḃairt sé le n-a ḋeis-
giobuil: Suiḋiḋ-se anso go dtéiġead-sa ansúd
anonn ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ. Agus tóg sé leis 37
Peadar agus beirt ṁac Sebedé agus tusnuiġ sé ar
ḃeiṫ go buarṫa agus go brónaċ. Ansan duḃairt 38
sé leó: Tá brón an ḃáis ar m'anam: Fanaiḋ anso agus
deiniḋ faire am' ṫeannta. Ansan do ḋruid sé 39
tamall uaṫa, agus do ṫuit sé ar a aġaiḋ, ag guiḋe,
agus duḃairt sé: A Aṫair, má's féidir é, gaḃaḋ [1] an
ċailís seo ṫaram; aċ sa n-am gcéadna, ná deintear
mar is toil liom-sa, aċ mar is toil leat-sa. Agus 40
ṫáinig sé ċun a ḋeisgiobul, agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ
iad, agus duḃairt sé le Peadar: An aṁlaiḋ nár
féadaḃair faire ḋéanaṁ aon uair a' ċluig aṁáin
liom? Deiniḋ faire agus úrnuiġṫe, ionus ná raġaḋ 41
siḃ i gcaṫaiḃ. Tá an spiorad tugṫa, aċ tá an feóil
lag. Ċuaiḋ sé i leiṫ taoiḃ arís ag guiḋe, agus duḃ- 42
airt: A Aṫair, mura féidir an ċailís seo do ḋul ṫarm
gan me 'ġá h-ól, do toil-se go ndeintear. Agus 43
ṫáinig sé arís agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ iad; óir do
ḃí mairḃitiġe ar a súiliḃ. Agus d'ḟág sé iad, agus 44
d'imṫiġ sé arís, agus dein sé guiḋe an tríṁaḋ h-uair,
ag ráḋ na cainte céadna. Ansan ṫáinig sé ċun na 45
ndeisgiobul, agus duḃairt leó: Deiniḋ codlaḋ
anois, agus glacaiḋ suaiṁneas: féaċ, tá an uair
buailte linn agus taḃarfar Mac an Duine i láṁaiḃ
na bpeacaċ. Eiriġiḋ, gluaisimís: Féaċ, tá an fear 46
a ḃraṫfaiḋ mé ag teaċt.

Agus é ag ráḋ na ḃfocal san, féaċ, ṫáinig Iúdás, 47
duine de'n dáréag, agus sluaġ le n-a ċois a ċuir

1 .i. An páis.

uaċtaráin na sagart agus seanóirí an ṗobuil leis,
48 agus claiḋṁte acu agus bataí. An fear a ḃrat é,
áṁṫaċ, ṫug sé cóṁarṫa ḋóiḃ; duḃairt sé leó: An
t-é go dtaḃarfad-sa póg dó, sin é; gaḃaiḋ greim
49 air. Agus láiṫreaċ ṫáinig sé ċun Íosa, agus duḃ-
airt: Go mbeannuiġṫear duit a Ṁáiġistir. Agus
50 ṫug sé póg dó. Agus duḃairt Íosa leis: A ċara,
cad ċuige go dtánais? Ansan ṫánadar agus ċuir-
eadar a láṁa ar Íosa agus ċoimeádadar greim air.
51 Agus féaċ, duine de'n ṁuintir a ḃí i ḃfoċair Íosa do
ṡín sé a láṁ, agus ṫarraing sé a ċlaiḋeaṁ; agus ḃuail
sé seirḃíseaċ an árd-ṡagairt, agus ḃain sé an ċluas
52 de. Ansan duḃairt Íosa leis: Cuir do ċlaiḋeaṁ
ṫar n-ais i n-a ionad féin. Óir, [1] gaċ duine a ṫóg-
53 faiḋ claiḋeaṁ, is le claiḋeaṁ a ṫuitfiḋ sé. An
aṁlaiḋ is dóiġ leat náċ féidir dóṁ-sa a iarraiḋ ar
m'Aṫair, agus cuirfiḋ sé ċúġam láiṫreaċ níos mó
54 'ná dá [2] legión déag aingeal? Conus, d'á ḃríġ
sin, a cóṁlíonfar an [3] scriptiúir, óir ní foláir a
55 ṫuitim amaċ mar seo. An uair sin duḃairt Íosa leis
an sluaġ: Ṫánaḃair amaċ ċun beirṫe orm, agus
claiḋṁte agus bataí agaiḃ, mar a ṫiocfaḋ siḃ ċun
beirṫe ar ḃiṫeaṁnaċ. Ḃíos am' ṡuiḋe sa teampall
gaċ lá ag teagasg i nḃúr measg, agus níor rugaḃair
56 orm. Aċ tá so go léir déanta ċun go gcóṁlíonfaí
scriptiúirí na ḃfáiḋ.[4] Ansan d'ḟág a ḋeisgiobuil
go léir é, agus do teiṫeadar.

57 Aċ do ċoimeád an ṁuintir eile greim ar Íosa, agus
do rugadar leó é i láṫair an árd-ṡagairt, Caiṗas, mar
a raiḃ na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig cruinniġṫe.
58 Do lean Peadar é, áṁṫaċ, aḃfad siar, go dtí teaġlaċ
an árd-ṡagairt; agus ċuaiḋ sé isteaċ agus ṡuiḋ sé
ameasg na seirḃíseaċ, go ḃfeicfeaḋ sé deire na
h-oibre.
59 Agus ḃí uaċtaráin na sagart agus an ċóṁairle go

[1] Gen. ix. 6; Apoc. xiii. 10.
[2] Idir ċeiṫre ṁíle fear agus sé ṁíle fear a ḃíoḋ sa legión Rómánaċ.
[3] Isaias liii. 10. [4] Éagcaoine iv. 20.

léir ag lorg fiaḋnaise bréige i n-aġaiḋ Íosa, ċun go
ndaorfaidís ċun báis é; Agus do ċeip orta, bíoḋ 60
go dtáinig a lán finnite bréige suas. Fé deire
ṫáinig beirt finnite bréige, Agus duḃradar: Deir 61
sé seo: Tá ar mo ċumas-sa teampal Dé do leagaḋ,
agus é ċur suas arís i gceann trí lá. Ansan d'eiriġ 62
an t-árd-ṡagart 'n-a ṡeasaṁ, agus duḃairt sé leis:
Ná h-abrann tú focal leis na neiṫiḃ atá acu so d'á
ḋearbúġaḋ ort? Aċ níor labair Íosa. Agus duḃ- 63
airt an t-Árd-ṡagart leis: Iarraim ort i n-ainim Dé
atá beó go neósfá dúinn an tu an Críost, Mac Dé.
Duḃairt Íosa leis: Duḃrais é. Aċ ní lúġa adeirim- 64
se liḃ-se, [1] Ċífiḋ siḃ 'n-a ḋiaiḋ so Mac an Duine 'n-a
ṡuiḋe ar ḋeasláiṁ nirt Dé, agus ag teaċt i néallaiḃ
neiṁe. Ansan do strac an t-árd-ṡagart a ċuid 65
éadaiġ, agus duḃairt: Tá diaṁasla déanta aige;
cad is gáḋ dúinn a tuille finnite? Féaċ, anois do
ċloiseaḃair an diaṁasla: Cad a ċítear daoiḃ? Agus 66
duḃradar san 'gá ḟreagra: Tá bás tuillte aige.
[2] Ansan do ċaiṫeadar seilí sa n-aġaiḋ air, agus 67
ḃuaileadar le dóirniḃ é; agus ḃuail cuid eile acu le
n-a mbasaiḃ sa n-aġaiḋ é, Agus deirdís: Targair 68
dúinn, a Ċríost, cé h-é a ḃuail tu?

Aċ ḃí Peadar 'n-a ṡuiḋe amuiġ sa ríġteaġlaċ; 69
agus ṫáinig duine de sna cailíniḃ ċuige, agus duḃ-
airt sí: Ḃís-se, leis, i bfoċair Íosa, an Gaililiaċ.
Agus do ṡéan seisean os a gcóṁair go léir, agus 70
duḃairt sé: Ní ḟeadar cad 'tá agat d'á ráḋ. Agus ḃí 71
sé ag gabáil an dorus amaċ, agus ċonaic cailín eile
é, agus duḃairt sí leis na daoine a ḃí láiṫreaċ: Ḃí sé
seo, leis, i bfoċair Íosa, an Nasarénaċ. Agus do 72
ṡéan seisean arís agus do ḋearbuiġ sé: Ní'l aon
aiṫne agam ar an nduine. Agus tar éis tamaill ḃig 73
ṫáinig na daoine a ḃí láiṫreaċ agus duḃradar le
Peadar: Go deiṁin is díoḃ súd tusa, mar noċtann
do ċaint tú. Ansan do ċrom sé ar a ḋeiṁniú agus ar 74
a ḋearbú ná raiḃ aon aiṫne aige ar an nduine. Agus
le n-a linn sin do ġlaoiḋ an coileaċ. Agus do ċuiṁniġ 75

[1] *Supra* xvi. 27; Róṁ. xiv. 10; I Tess. iv. 16.
[2] Isaias l. 6.

Peadar ar an ḃfocal úd aduḃairt Íosa : Sar a nglaoiḋ-
fiḋ an coileaċ séanfair-se mise trí h-uaire. Agus
d'imṫiġ sé amaċ, agus do ġoil sé go dúḃaċ.

CAIBIDIOL XXVII.

Tuairisg páise Ċríost ar leanṁaint. A ḃás agus a aḋlacaḋ

1 Agus nuair a ṫáinig an ṁaidion, ċuaiḋ uaċtaráin
na sagart go léir agus seanóirí an pobuil i gcóṁ-
airle i n-aġaiḋ Íosa, ċun go gcuirfidís ċun báis é.
2 Agus ṫugadar leó é gaḃṫa, agus ṫugadar suas é do
Pontius Pilát, an riaġaltóir.
3 Ansan nuair a ċonaic Iúdás, a ḋíol é, go raiḃ sé
daor ċun báis, ṫáinig aiṫreaċas air, agus ṫug sé an
tríoċad píosa airgid ṫar n-ais ag triall ar uaċta-
4 ránaiḃ na sagart agus ar na seanóiriḃ. Agus duḃ-
airt sé: Ḋeineas peacaḋ, mar do ḋíolas fuil neaṁ-
ċiontaċ. Aċ duḃradar san: Cad é sin dúinne sin?
5 Bíoḋ ort féin. Ansan do ċaiṫ sé na píosaí airgid
isteaċ sa teampul, agus d'fág sé an áit, agus
6 d'imṫiġ sé [1] agus do ċroċ sé é féin le téid. Agus do
ṫóg uaċtaráin na sagart na píosaí airgid agus duḃ-
radar: Ní ceart iad do ċur sa ċorbóna, mar is
7 airgead fola iad.* Aċ ḋeineadar cóṁairle, agus
ċeannuiġeadar leó páirc an potadóra, ċun daoine
8 iasaċta d'aḋlacaḋ ann. [2] Mar ġeall air sin do
tugaḋ ar an bpáirc sin Haceldama, 'sé sin, Páirc
9 na fola, go dtí an lá so. Ansan iseaḋ do cóṁlíonaḋ
an ċaint aduḃairt Ieremias fáiḋ, mar a nduḃairt sé:
[3] Agus do ġlacadar tríoċad píosa airgid, luaċ an
t-é a luaḋaḋ, an t-é a luaḋdar a' clannaiḃ Israéil,
10 Agus ṫugadar iad ar páirc an potadóra, fé mar a
ċeap an Tiġearna dom.

[1] Gníoṁ. i. 18. [2] Gníoṁ. i. 19.
[3] Zach. xi. 12.

* Ver. 6. "Corbóna."—Áit sa teampul i n-a gcuireaḋ na daoine na tabartaisí, nú an offráil a ṫugaidís uata.

Agus ḃí Íosa 'n-a ṡeasaṁ os cóṁair an riaġaltóra 11
agus do ċeistiġ an riaġaltóir é, agus duḃairt sé:
An tusa rí na nIúdaċ? Duḃairt Íosa leis: Deir
tú é. Agus nuair a ċuir uaċtaráin na sagart agus na 12
seanóirí neiṫe 'n-a leiṫ, níor ṫug sé aon ḟreagra orṫa.
Ansan duḃairt Pilát leis: Ná h-airiġeann tú na 13
neiṫe móra a ċuirid na fínniṫe ad' leiṫ? Agus níor 14
ṫug sé freagra air do ḟocal ar biṫ; i dtreó go raiḃ
árd-iongnaḋ ar an riaġaltóir.

An lá solmanta san, áṁṫaċ, ba ġnáṫ leis an riaġ- 15
altóir aon ċime aṁáin do leigint saor ċun na ndaoine,
pé cime ba ṁaiṫ leó. Ḃí aige an uair sin árd-ċime, 16
agus Barabbas ab ainim dó. Do ċruinniġ Pilát iad, 17
agus duḃairt sé: Cé is toil liḃ a leigfinn saor
ċúġaiḃ, Barabbas nó Íosa ar a dtugtar Críost?
Mar ḃí fios aige gur le formad a ḋeineadar é taḃ- 18
airt ċun láṁa. Agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe 'n-a ċaṫaoir 19
ḃreiṫeaṁantais, agus ċuir a ḃean teaċtaireaċt
ċuige, agus duḃairt sí: Ná bíoḋ aon ḃaint agat leis
an nduine fíoraonta san; óir tá a lán fuilingṫe agam
indiu mar ġeall air, tré aisling. Aċ do ċuir uaċta- 20
ráin na sagart agus na seanóirí na daoine suas ċun
Barabbais do toġaḋ, agus Íosa do ḋíṫiú. Agus 21
d'ḟreagair an riaġaltóir agus duḃairt sé leó: Cé'cu
de'n ḃeirt is maiṫ liḃ a leigfinn saor? Agus duḃ-
radar san: Barabbas. Duḃairt Pilát leó: Agus cad 22
a ḋéanfad i dtaoḃ Íosa, ar a dtugtar Críost?
Duḃradar go léir: Céasdar é. Duḃairt an riaġ- 23
altóir leó: Aċ cad é an t-olc atá déanta aige? Aċ
do liúġadar níḃ' airde: Céasdar é. Nuair a ċonaic 24
Pilát ná raiḃ ag eiriġe leis, aċ gur toirmeasg a ḃí
ag teaċt, fuair sé uisge, agus do niġ sé a láṁa os
cóṁair na ndaoine, agus duḃairt sé: Táim-se saor
ar ḟuil an fíoraoin seo; oraiḃ-se bíoḋ. Agus 25
d'ḟreagair na daoine go léir: A ċuid fola orainne
agus ar ár slioċt. Ansan do leig sé saor ċúċa 26
Barabbas, agus ṫug sé Íosa suas dóiḃ le céasaḋ, tar
éis a sgiúrsála.

Ansan do ṫóg saiġdiúirí an riaġaltóra Íosa leó[1] 27

[1] Salm xxi. 17.

amaċ sa halla, agus ċruinniġeadar ċuige an ḃuiḋean
28 go léir. Agus ḃaineadar de a ċuid éadaiġ, agus
29 ċuireadar clóca dearg uime. Agus d'ḟiġeadar
coróinn deilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í, agus
ċuireadar cleiṫ 'n-a láiṁ. Agus do leigidís iad féin
ar a leaṫ-ġlúin ar a aġaiḋ amaċ ag magaḋ faoi, agus
30 deiridís, Slán duit, a Rí na n-Iúdaċ! Agus caiṫidís
seile air, agus tógaidís an ċleiṫ agus ḃuailidís buille
31 ḋí sa ċeann air. Agus nuair a ḃí a gcuid magaiḋ
déanta acu ḃaineadar de an clóca, agus ċuireadar
a ċuid éadaiġ féin uime, agus do rugadar leó é ċun
é ċéasaḋ.

32 Agus nuair a ċuadar amaċ fuaradar duine ó
Ċiréné, dár ḃ'ainim Símón; agus ċuireadar féaċ-
aint ar an nduine sin dul leó agus a ċros d'iompur.
33 Agus ṫánadar ċun áite ar a dtugtar Golgota, 'sé
34 sin, áit Ċalḃarí.[1] Agus ṫugadar le n-ól dó fíon
gur cuireaḋ domblas tríd; agus nuair a ḃlais sé
35 é ní ólfaḋ sé é. Agus nuair a ḋeineadar é ċéasaḋ,
do roinneadar a ḃaill éadaiġ eatarṫa, 'ġá gcur
ar ċrannaiḃ; ionus go gcóṁlíonfaí an níḋ atá
ráiḋte ag an ḃfáiḋ: [2]Do roinneadar eatarṫa mo
ḃaill éadaiġ, agus ċuireadar ar ċrannaiḃ mo
36 ċuid éadaiġ. Ansan do ṡuiḋeadar ag faire air.
37 Agus ċuireadar os cionn a ċinn a cúis sgríoḃṫa: ÍOSA,
38 RÍ NA N-IÚDAĊ, É SEO. Ansan do céasaḋ, mar aon
leis, beirt ḃiṫeaṁnaċ, duine acu ar a láiṁ ḋeis, agus
39 duine acu ar a láiṁ ċlé. Agus an ṁuintir a ġaḃaḋ
40 ṫairis ṫugaidís masla dó, ag croṫaḋ a gcinn, Agus
deiridís, Ḃah, do leagfá teampal Dé agus ċurfá
suas arís é i gceann trí lá; dein tu féin do ṡaoraḋ.
41 Má's tu Mac Dé tar anuas ó'n gcrois. Agus ar an
gcuma gcéadna uaċtaráin na sagart, ag déanaṁ
magaiḋ, mar aon leis na Sgríḃneóiriḃ agus leis na
42 seanóiriḃ, deiridís: Do ṡáḃáil sé daoine eile; ní'l
ar a ċumas é féin do ṡáḃáil. Má'sé Rí Israéil e,
tagaḋ sé anuas anois ó'n gcrois agus creidfimíd ann.
43 Ḃí a ṁuinġin as Dia, saoraḋ Dia anois é, má's áil

[1] .i. áit an ċloiginn. [2] Salm xxi. 19.

leis é: Óir duḃairt sé, Is mé Mac Dé. Agus na biṫ- 44
eaṁnaiġ a ḃí céasda i n-aice leis, ṫugadar an ṁasla
ċéadna dó.

Agus ó'n séṁaḋ h-uair ṫáinig doirċeaċt ar an 45
ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ h-uair. Agus 46
tímpal an naoṁaḋ h-uair do laḃair Íosa do ġuṫ ana
árd, agus duḃairt sé: [1] Éli, Éli, lamá sabactáni? 'sé
sin, A Ḋia, a Ḋia, cad uime gur ṫréigis mé? Agus 47
ḃí daoine 'n-a seasaṁ ann agus d'airiġeadar é, agus
duḃradar: Tá sé sin ag glaoḋaċ ar Élias. [2] Agus 48
do riṫ duine acu láiṫreaċ, agus d'aimsiġ sé spúinse,
agus ṫúm sé i ḃfínéigir é, agus ċuir sé ar ċleiṫ é,
agus ṫug sé le n-ól dó. Agus duḃairt an ċuid eile: 49
leig dó; feiceam an dtiocfaiḋ Élias 'ġá ḟaoraḋ.

Agus d'éiġiṁ Íosa arís do ġuṫ árd, agus ṫug sé a 50
anam uaiḋ.

Agus féaċ, do stracaḋ 'n-a ḋá ċuid ó ḃárr go bun 51
brat an teampail; agus do luaisg an talaṁ, agus do
sgoilt na carraigreaċa; Agus do h-osgalaḋ na 52
h-uaġna agus d'eiriġ a lán de ċorpaiḃ na naoṁ a
ċodail, Agus tar éis aiséiriġṫe dó ṫánadar amaċ as na 53
h-uaġnaiḃ, agus ṫánadar isteaċ sa ċaṫair naoṁṫa,
agus ċonaic a lán iad.

An taoiseaċ céad, áṁṫaċ, agus an ḃuiḋean a ḃí 'n-a 54
ṫeannta ag faire Íosa, nuair a ċonacadar an luasgaḋ
talṁan agus na neiṫe do ṫuit amaċ, ṫáinig eagla ana-
ṁór orṫa agus duḃradar: Go fíor dob' é Mac Dé é sin.

Agus ḃí a lán ban ann aḃfad amaċ, do lean 55
Íosa ó Ġaililí ag frioṫálaṁ air: Ar a raiḃ Máire 56
Ṁagdalén, agus Máire, máṫair Ṡéamuis agus Ióseṗ,
agus máṫair clainne Sebedé.

Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann ṫáinig duine 57
saiḋḃir, ó Arimatéa, dár ḃ' ainim Ióseṗ, agus duine
de ḋeisgiobulaiḃ Íosa dob' eaḋ é: Ċuaiḋ an duine sin 58
ag triall ar Ṗilát, agus d'iarr sé corp Íosa air.
Ansan d'órduiġ Pilát an corp a ṫabairt dó. Do 59
fuair Ióseṗ an corp, agus d'ḟill sé i línéadaċ glan é,
Agus ċuir sé 'n-a ṫuama nua féin é, a ḃí gearrṫa aige 60

[1] Salm xxi. 2. [2] Salm lxviii. 22.

i gcarraig; agus ċuir sé cloċ ṁór ċun béil na h-uaġa,
agus d'imṫiġ sé. Ḃí ann, áṁṫaċ, Máire Ṁagdalén
61 agus an Máire eile agus iad 'n-a suiḋe ar aġaiḋ na
h-uaġa amaċ.
Agus an lá 'n-a ḋiaiḋ san, an lá i ndiaiḋ lae an
62 ollaṁuiġṫe, ṫáinig uaċtaráin na sagart agus na
Fairisínig i n-aonḟeaċt ag triall ar Pilát,* Agus
63 duḃradar: A Uasail, is cuiṁin linn go nduḃairt an
64 feallaire úd nuair a ḃí sé beó: I gceann trí lá eireó-
ċad aisír. Órduiġ-se, d'á ḃríġ sin, gárda ċur ar an
uaiġ go dtí an tríṁaḋ lá: le h-eagla go dtiocfaḋ a
ḋeisgiobuil agus go ngoidfidís é, agus go ndéar-
faidís leis na daoine: D'éiriġ sé ós na mairḃ: agus
beiḋ an feall deireannaċ níos measa 'ná an ċéad
ḟeall. Duḃairt Pilát leó: Tá gárda agaiḃ. Im-
65 ṫiġiḋ, agus déiniḋ an ġárdáil mar is eól daoiḃ.
D'imṫiġeadar, agus ḋaingniġeadar an tuama, ag cur
66 séala ar an gcloiċ, agus ag ceapaḋ luċt faire.

CAIBIDIOL XXVIII.

Aiseiriġe Ċríost. An gnó a ṫug sé le déanaṁ d'á ḋeisgio-bulaiḃ.

1 Agus i ndeire na sabbóide, nuair a ḃí an ċéad lá
de'n tseaċtṁain ag soillsiú ṫáinig Máire Ṁagdalén
2 agus an Máire eile ag féaċaint na h-uaġa. Agus
féaċ, ṫáinig luasgaḋ mór talṁan. Mar ṫáinig
aingeal an Tiġearna anuas ó neaṁ, agus ċuaiḋ sé
agus d'iompuiġ sé siar an ċloċ, agus ṡuiḋ sé uirṫi;
3 Agus ḃí a ġnúis mar lasair ṫeintriġe, agus a ċuid éad-
4 aiġ mar an sneaċta. Agus le h-eagla roimis ṫáinig
sgannra ar an luċt coimeádta, agus ba ċuma iad nó
5 daoine a ḃéaḋ marḃ. Agus d'ḟreagair an t-aingeal
agus duḃairt sé leis na mnáiḃ: Ná bíoḋ aon eagla
oraiḃ-se; mar tá fios agam gur b'é Íosa, do céasaḋ,
6 atá uaiḃ. Ní'l sé anso: Mar d'aiseiriġ sé, sé mar

* Ver. 62. "Lae an ollaṁuiġṫe," .i. an lá a déintí an t-olṁúċán go léir, óir ní ceaduiġtí fiú olṁú bíḋ lá na sabbóite.

a ġeall sé: tagaiḋ agus féaċaiḋ ar an áit 'n-ar cuir-
eaḋ an Tiġearna. Imṫiġiḋ anois go luaṫ, agus 7
innsiḋ d'á ḋeisgiobulaiḃ gur aiseiriġ sé; agus féaċ,
tá sé ag dul róṁaiḃ go Gaililí: ċífiḋ siḃ sa n-áit sin é;
féaċ tá innste agam daoiḃ roim ré. Agus d'imṫiġ- 8
eadar amaċ go tapaiḋ ó'n uaiġ, agus ḃí eagla mór
orṫa agus áṫas mór, agus iad ag ruiṫ ċun an sgéil
a ḋ' innsint dos na ḋeisgiobuil. Agus féaċ, do 9
ḃuail Íosa úmpa, agus duḃairt sé: Slán daoiḃ. Agus
do ṫánadar agus do rugadar ar ċosaiḃ air, agus
d'aḋradar é. Ansan duḃairt Íosa leó: Ná bíoḋ 10
eagla oraiḃ; imṫiġiḋ, agus innsiḋ dom' ḃráiṫriḃ,
ionus go raġaidís go Gaililí; Ċífid siad sa n-áit
sin mé.

Agus nuair a ḃíodar imṫiġṫe, ṫáinig cuid de'n 11
luċt coimeádta isteaċ sa ċaṫair, agus d'innseadar
d'uaċtaránaiḃ na sagart cad a ḃí tuitiṫe amaċ.
Agus ṫánadar-san i ḃfoċair a ċéile, mar aon leis na 12
seanóiriḃ, agus ċuadar i gcómairle, agus ṫugadar
cuid mór airgid dos na saiġdiúiriḃ, Agus duḃradar 13
leó: Abraiḋ, ṫáinig a ḋeisgiobuil sa n-oíḋċe, agus
ġoideadar é agus sinne i n-ár gcodlaḋ, Agus má 14
airiġeann an riaġaltóir an sgéal labarfaimíd-ne
leis, agus cuirfimíd siḃ-se ó ḃaoġal. Agus do 15
ġlacadar-san an t-airgead, agus ḋeineadar mar a
duḃraḋ leó. Agus tá an sgéal san leaṫta a measg na
n-Iúdaċ go dtí an lá indiu.

Agus d'imṫiġ an t-aoinneḋéag deisgiobul go 16
Gaililí, go dtí an cnoc mar a raiḃ ceapaiṫe ag Íosa
ḋóiḃ. Agus nuair a ċonacadar é d'aḋradar é; aċ ḃí 17
cuid acu lag-ċreideaṁaċ. Agus ṫáinig Íosa agus 18
do labair sé leó, agus duḃairt: Do tugaḋ ḋóṁ-sa gaċ
cómaċt ar neaṁ agus ar talaṁ.* [1] Imṫiġiḋ, d'á ḃríġ 19

[1] Marc. xvi. 15.

*Ver. 18. "Gaċ cómaċt."—Féaċ ansan an t-úġdarás a tugaḋ dos na h-Asbolaiḃ, agus an cúram a cuireaḋ orṫa féin agus ar na h-easbogaiḃ agus an an gcléir a ṫáinig 'n-a ndiaiḋ. Do fuair Críost ó'n Aṫair Síoruiḋe gaċ cómaċt ar neaṁ agus ar talaṁ, agus as neart na gcómaċt san cuireann sé uaiḋ iad-san fé mar a ċuir an t-Aṫair uaiḋ é féin, (Eóin xx. 21.) ċun múine agus teagasg a ṫabairt, ní do ḋuine 'ná do ḃeirt, aċ do'n ċine

sin, agus múiniḋ na geinte go léir, agus baistiḋ iad
i n-ainim an Aṫar, agus an Ṁic, agus an Spioraid
20 Naoiṁ. Agus teagaisgiḋ iad ċun gaċ ar órduiġear-
sa ḋaoiḃ do ċoimeád: agus féaċ, táim-se i nbúr
ḃfoċair tríd na laeṫanta go léir, go dtí críoċnú an
tsaoġail.

daona go léir; ċun na ḃfírinní go léir a ṁúine ḋóiḃ; agus i dtreó go mbeaḋ sé féin ag cabrú leó go h-éifeaċtaṁail sa ċúram san, ġeall se ḋóiḃ go mbeaḋ sé 'n-a dteannta, ní h-ar feaḋ céad blian ná ar feaḋ míle blian, aċ gaċ aon lá, go dtí deire an doṁain. Conus is féidir, dá ḃríġ sin, do'n Eaglais Ċaitiliciḋe dul amú, agus go ḃfuil, i ḃfoċair a cléire aici i gcóṁnuiġe, mar atá geallta anso, Críost féin, "an tslíġ, an ḟírinne, agus an beaṫa"? (Eóin xiv.)

SOISGÉAL NAOṀTA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

ṀARCUIS

Deisgiobul do N. Peadar ab eaḋ Marcus Naoṁṫa agus míniġṫeóir dó (adeir N. Ierom). Do réir mar airiġ sé ó Ṗeadar féin do sgríḃ sé, sa Róiṁ, sé mar iarr na bráiṫre air, Soisgéal gearr, timpal deiċ mbliana tar éis deasgaḃála ár Slánuiġṫeóra. Do ṁol N. Peadar an sgríḃinn sin, nuair airiġ sé é, agus d'órduiġ sé go léiġfí é go puiblíḋe san Eaglais. Deir Baronius, agus tuille gur sa Laidin a deineaḋ an sgríḃinn, aċ tá níos mó adeir gur sa Ġréigis a deineaḋ é.

CAIḂIDIOL I.

Seanmóiniú Eóin Baiste. Críost d'á baiste aige. É ag glaoḋaċ a ḋeisgiobul agus ag déanaṁ mírbúiltí.

Tosaċ Soisgéil Íosa Ċríost, Mic Dé. 1
Mar atá sgríoḃṫa i n-Isáias fáiḋ: [1] Féaċ, táim 2
ag cur mo ṫeaċtaire róṁat ċun na slíġe d'ollaṁú
róṁat. [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ: Ollaṁ- 3
uiġiḋ an tslíġ do'n Tiġearna; deiniḋ a ċasáin do
ḋíriú ḋó. Ḃí Eóin sa ḃfásaċ ag baisteaḋ agus ag 4
fógairt baiste ċun aiṫriġe agus ċun maiṫeaṁnaċais
peacaí. Agus ḃí muintir Iudaéa agus muintir 5
Ierúsalem go léir ag dul amaċ ag triall air, agus
ḃí sé 'ġá mbaisteaḋ i n-abainn Iórdain, agus iad ag
adṁáil a bpeacaí. Agus ruainneaċ camail iseaḋ 6
ḃí mar éadaċ ar Eóin, agus crios leaṫair ar a ċom,
[3] agus isé bia a ḃí aige 'ná lócuistí agus mil fiain.
Agus seo mar a deineaḋ sé fógairt: Tá duine is 7
mó cóṁaċt 'ná mise ag teaċt am ḋiaiḋ, agus ní fiú
mé go gcromfainn agus go sgaoilfinn iall a ḃróige.

[1] Mal. iii. 1. [2] Isáias xl. 3. [3] Lebit. xi. 22.

8 [1] Do ḃaisteas-sa siḃ le h-uisge; ḃaistfiḋ sé siúḋ
siḃ, áṁṫaċ, leis an Spioraid Naoṁ.
9 Agus do ṫárla, ins na laeṫiḃ sin, go dtáinig Íosa
ó Nasaret Ġaililí agus gur ḃaist Eóin é sa n-Iórdan.
10 Agus láiṫreaċ nuair a ṫáinig sé aníos as an uisge,
do ċonaic sé na flaṫais ar osgailt agus an Spioraid
Naoṁ ag teaċt anuas i ḃfuirm colúir agus ag túir-
11 ling air. Agus ṫáinig an guṫ ar na flaṫais: Is tusa
mo Ṁac dílis; is ort atá mo ġreann.
12 Agus láiṫreaċ do ṡeól an Spioraid amaċ sa ḃfásaċ
13 é; Agus ḃí sé sa ḃfásaċ daċad lá agus daċad oiḋċe,
agus ḃí Sátan ag cur caṫa air, agus ḃí sé ameasg na
mbeiṫiġeaċ allta, agus ḃí na h-aingil ag frioṫálaṁ
air.

14 Agus nuair a ḃí Eóin curṫa sa ṗriosún, ṫáinig
Íosa isteaċ i nGaililí ag craoḃsgaoileaḋ soisgéil
15 ríġeaċta Dé. Agus duḃairt sé: Tá an aimsir
caiṫte, agus tá ríġeaċt Dé buailte liḃ. Deiniḋ
aiṫriġe agus creidiḋ an soisgéal.
16 Agus ḃí sé ag siuḃal ar bruaċ mara Ġaililí agus
ċonaic sé Símón agus Aindrias a ḋriṫáir ag cur
17 líonta sa ḃfarraige (mar iasgairí ab eaḋ iad). Agus
duḃairt Íosa leó: Leanaiḋ mise agus déanfad iasg-
18 airí ar ḋaoine ḋíḃ. Agus d'ḟágadar ansan na
19 líonta agus do leanadar é láiṫreaċ. Agus nuair
a ḃí sé imṫiġṫe tamall beag ó'n áit sin ċonaic sé
Séamus mac Sebedé agus Eóin a ḋriṫáir agus iad
20 ag socarú a líonta sa luing; Agus do ġlaoiḋ sé
orṫa láiṫreaċ agus d'ḟágadar ansan sa luing
Sebedé a n-aṫair agus a luċt oibre, agus do leana-
dar eisean.

21 Agus ċuadar isteaċ i gCaṗarnaum, agus gan ṁoill,
sa tsabbóid, ṫéiġeaḋ sé isteaċ sa tsinagóig agus
22 ḋeineaḋ sé teagasg. [2] Agus do ċuir a ṫeagasg
iongna orṫa, mar do ṫeagaisg sé mar duine go
raiḃ coṁaċt aige, murar ḃ'ionan a's na Sgríḃ-
neóirí.

[1] Gníoṁ i. 5; ii. 4; xi. 16; xix. 4.
[2] Mait. vii. 28; Lúc. iv. 32.

Agus ḃí sa tsinagóig acu duine go raiḃ spiorad 23
neaṁġlan istiġ ann, agus do liúiġ sé amaċ: Cad 24
í an ḃaint atá agatsa agus againne le n-a ċéile, a Íosa
Nasareit? ar seisean. An ċun sinn a ṁilleaḋ a
ṫáinis annso? Tá ḟios agam cé h-é tu, Aon Naoṁṫa Dé.
Agus do smaċtuiġ Íosa é agus duḃairt sé: Bí ciúin 25
agus imṫiġ amaċ as an nduine. Ansan do ċuir an ann- 26
sprid truailliġṫe sgreaḋ as, agus ḃain sé stracaḋ
as an nduine, agus d'imṫiġ sé amaċ as. Agus 27
ṫáinig iongna ar na daoine go léir, agus ḃíodar ag
ḟiafraiġe dá ċéile; agus deiridís: Cad é seo? cad
é an teagasg nua é seo? go gcuireann sé smaċt ar
na h-annspridiḃ truailliġṫe féin, agus go ngéillid
siad dó? Agus do ġluais a ṫuairisg láiṫreaċ tré 28
crích Ġaililí go léir.

Agus ṫánadar láiṫreaċ amaċ as an sinagóig agus 29
ċánadar go tiġ Ṡímóin agus Aindriais, i n-aonḟeaċt
le Séamus agus le h-Eóin. Agus ḃí máṫair céile 30
Ṡímóin 'n-a luiġe le fiaḃras, agus do laḃradar leis
láiṫreaċ 'n-a taoḃ. Agus ṫáinig sé agus do rug sé 31
ar láiṁ uirṫi agus ṫóg sé suas í, agus d'imṫiġ an
fiaḃras di láiṫreaċ, agus ḋein sí friоṫálaṁ orṫa.

Agus nuair a ṫáinig an tráṫnóna agus ċuaiḋ grian 32
fé, ṫugadar ag triall air gaċ aoinne a ḃí as a ṡláinte
agus gaċ aoinne go raiḃ deaṁan ann. Agus ḃí 33
muintir an ḃaile go léir cruinniġṫe ag an ndorus;
Agus do leiġis sé na sluaiġte daoine ó gaċ saġas 34
galair d'á raiḃ orṫa, [1]agus ċuir sé amaċ na sluaiġte
deaṁan, agus níor leig sé ḋóiḃ labairt, mar d'aiṫ-
níġeadar é.

Agus d'eiriġ sé ana-ṁoċ ar maidin, agus d'imṫiġ 35
sé amaċ agus ċuaiḋ sé go h-áit uaigneaċ, agus ḃí sé
ag guiḋe ann. Agus do lean Símón é, agus an 36
ṁuintir a ḃí 'n-a ṫeannta. Agus nuair a fuaradar 37
é duḃradar leis: Táid na daoine go léir at' lorg.
Agus duḃairt sé leó: Téiġmís isteaċ ins na sráidiḃ 38
agus ins na bailtiḃ beaga atá i n-ár gcómġar go
ndeineaḋ craoḃsgaoileaḋ ionta, óir is ċuige sin a
ṫánag.

1 Lúc. iv. 41.

39 Agus ḃí sé ag seanmóin ins na sinagógaiḃ acu ar
fuid Ġaililí go léir, agus ag cur deaṁan amaċ.
40 Agus ṫáinig ċuige lobar, 'ġá ġuiḋe, agus d'úṁ-
luiġ sé ḋó agus duḃairt sé: Má's toil leat é is
41 féidir duit mé ġlanaḋ. Agus ṫáinig truaġ ag Íosa
ḋó, agus do ṡín sé a láṁ agus ċuir sé air í, agus
42 duḃairt sé: Is toil liom é; glantar tu. Agus nuair
a duḃairt sé an focal d'imṫiġ an lobra de'n duine
43 láiṫreaċ, agus ḃí sé glan. Agus ṫug sé foláraṁ ḋó
44 agus ċuir sé uaiḋ amaċ é láiṫreaċ, Agus duḃairt sé
leis: Seaċain agus ná h-innis d'aoinne é, aċ imṫiġ
agus taisbeáin tu féin d'uaċtarán na sagart, agus
taḃair, ar do ġlanaḋ, [1] na neiṫe a ḋ'órduiġ Maois,
45 mar fiaḋnaise ḋóiḃ-sin. Aċ ċóṁ luaṫ agus ċuaiḋ
seisean amaċ ḋíriġ sé ar an scéal a ḋ'innsint agus
do ċraoḃsgaoileaḋ, i dtreó nár ḟéad Íosa dul
isteaċ go puiblíḋe sa ċaṫair, agus gur ḟan sé las-
muiġ ins na h-áiteanaiḃ uaigneaċa, agus gur ċruinniġ
na daoine ċuige as gaċ áird.

CAIBIDIOL II.

An duine a ḃí gan lúṫ a ġéag dá leiġeas ag Críost. Maitiú dá ġlaoḋaċ aige. A ḋeisgiobuil aige 'á cosaint.

1 Agus i gcionn rainnt laeṫanta ṫáinig sé arís isteaċ
2 i gCaṗarnaum. Agus do h-airiġeaḋ go raiḃ sé
i dtiġ ann, agus do ċruinniġ a lán daoine ann, i dtreó
ná raiḃ slíġ ḋóiḃ sa tiġ ná ag an ndorus féin, agus
3 ḃí an briaṫar aige d'á labairt leó. Agus ṫáinig
daoine ċuige agus duine a ḃí gan lúṫ a ġéag acu, d'á
4 iompar idir ċeaṫrar. Agus nuair ná féadfaidís é
ṫaḃairt 'n-a láṫair, mar ġeall ar an mbrúṫ, do noċt-
adar barr an tiġe sa n-áit 'n-a raiḃ sé, agus dein-
eadar oscailt agus do leigeadar síos tríd an
oscailt, 'n-a luiġe ar leabaiḋ, an duine a ḃí gan lúṫ.
5 Agus nuair a ċonaic Íosa an creideaṁ a ḃí acu,

[1] Lebit. xiv. 2.

duḃairt sé leis an nduine: A ṁic, táid do ṗeacaí
maiṫte ḋuit. Agus ḃí cuid de sna Sgríḃneóiriḃ ann 6
'n-a suiḋe agus iad ag maċtnaṁ 'n-a gcroiḋe: Cad 7
é seo adeir sé seo? Tá diaṁasla aige d'á
ḋéanaṁ. [1] Cé ḟéadfaḋ peacaí ṁaiṫeaṁ aċ Dia
aṁáin? Agus ḃí a ḟios ag Íosa láiṫreaċ, i n-a 8
spioraid féin, an maċtnaṁ a ḃeiṫ 'n-a n-aigne acu-
san, agus duḃairt sé leó: Cad ċuige ḋaoiḃ an maċt-
naṁ san a ḃeiṫ i nbúr gcroiḋe agaiḃ? Cé 'cu is usa 9
a ráḋ: Táid do ṗeacaí maiṫte ḋuit; nó a ráḋ: Eirig,
agus tóg suas do leabaiḋ agus siuḃluiġ? Aċ, 10
ionus go mbeaḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil ag Mac an
Duine ar an dtalaṁ so cóṁaċt ċun peacaí ṁaiṫeaṁ
(duḃairt sé leis an nduine gan lúṫ:) Deirim-se 11
leat-sa, Eiriġ, agus tóg suas do leabaiḋ, agus
imṫiġ ċun do tiġe féin. Agus d'eiriġ an duine 12
láiṫreaċ agus ṫóg sé suas an leabaiḋ agus d'imṫiġ sé,
os cóṁair a súl go léir, i treó go raiḃ iongna orṫa
go léir agus gur ṫugadar onóir do Ḋia, agus, Ní
ḟeacamair riaṁ a leiṫéid, a deiridís.

Agus d'imṫiġ sé amaċ arís ċun na farraige, agus 13
do lean na daoine go léir é, agus ḃí sé 'ġá dteagasg.
Agus ag gaḃáil ṫairis dó do ċonaic sé Léḃí, mac 14
Alpeí, 'n-a ṡuiḋe ag bórd an ċusduim agus duḃairt
sé leis: Lean-sa mise. Agus d'eiriġ seisean agus
do lean sé é.

Agus do ṫárla, nuair a ṡuiḋ sé ċun biḋ 'n-a tiġ 15
sin, gur ṡuiḋ mórán puibliocánaċ agus mórán
peacaċ i gcuiḃreann Íosa agus a ḋeisgiobul; mar
ḃí a lán acu ann, agus iad-san 'ġá leanṁaint, leis.
Agus nuair a ċíoḋ na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig 16
é ag caiṫeaṁ biḋ i gcuiḃreann puibliocánaċ agus
peacaċ, deiridís le n-a ḋeisgiobuil: Cad ċuige
d'ḃúr máiġistir-se ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól i gcuiḃ-
reann puibliocánaċ agus peacaċ? D'airiġ Íosa san, 17
agus duḃairt sé leó: Ní h-ag daoine slána atá gáḋ
le doċtúir aċ ag daoine gan sláinte. Ní ċun na
ḃfíoraon do ġlaoḋaċ a ṫánag-sa [2] aċ ċun na bpeacaċ
do ġlaoḋaċ.

[1] Iób xiv. 4; Isáias. xliii. 25. [2] I Tim. i. 15.

18 Agus ḃí deisgiobuil Eóin agus na Fairisínig ag
déanaṁ trosgaiḋ, agus ṫánadar ċuige agus duḃ-
radar: Cad 'n-a ṫaoḃ go ndeinid deisgiobuil Eóin
agus na bFairisíneaċ trosgaḋ, agus ná deinid do
19 ḋeisgiobuil-se trosgaḋ? Agus duḃairt Íosa leó:
An aṁlaiḋ is féidir do ċlainn na bainise ḃeiṫ ag
déanaṁ trosgaiḋ an fad atá an céile acu? An
fad atá an céile acu 'n-a ḃfoċair ní féidir dóiḃ
20 trosgaḋ ḋéanaṁ; Aċ tiocfaiḋ an lá i n-a dtógfar
uaṫa an céile, agus ansan déanfaid siad trosgaḋ
21 insna laeṫantaiḃ sin. Ní ċuireann aoinne píosa
d'éadaċ nua ag deisiú seana-éadaig; nó má ċuir-
eann, béarfaiḋ an píosa nua leis tuille de'n tseana-
22 éadaċ, agus méadófar an stracaḋ. Agus ní ċuir-
eann aoinne fíon nua i sean-árṫaiḃ leaṫair; nó má
ċuireann, brisfiḋ an fíon nua na sean-árṫaí agus
doirtfar an fíon agus caillfar na h-árṫaí; aċ is
i n-árṫaiḃ nua is ceart an fíon nua do ċur.
23 Agus do ṫárla, uair eile, an Tiġearna agus a ḋeis-
giobuil a ḃeiṫ ag gaḃáil tré ġortaiḃ arḃair sa trab-
bóid, agus ḋíriġ na deisgiobuil, agus iad ag siuḃal,
24 ar na diasaiḃ do staṫaḋ. Agus duḃairt na Fairis-
ínig leis: Féaċ; Cad ċuige dóiḃ sin ḃeiṫ ag déanaṁ
25 ruda náċ dleaġtaċ a ḋéanaṁ sa trabbóid? Agus
duḃairt sé leó: An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair riaṁ
[1] cad a ḋein Dáiḃid nuair ab éigean dó é ḋéanaṁ,
nuair a ḃí an t-ocras air féin agus ar an muintir
26 a ḃí i n-aonḟeaċt leis? Conus mar a ċuaiḋ sé
isteaċ i dtiġ Dé i n-aimsir an árd-ṡagairt Abiatar,
agus conus mar a d'iṫ sé na bulóga fiaḋnaise
[2] nár ḋleaġtaċ d'aoinne a d'iṫe aċ do sna sagairt,
agus ṫug sé le n-iṫe iad do'n ṁuintir a ḃí i n-aon-
27 ḟeaċt leis? Agus duḃairt sé leó: Níor deineaḋ
an duine ar son na sabbóide, aċ do ceapaḋ an
28 trabbóid ar son an duine. I gcás go bfuil Mac
an Duine 'n-a ṁáiġistir ar an sabbóid féin.

[1] I Ríġ. xxi, 6. [2] Lebit. xxiv. 9.

CAIBIDIOL III.

An láṁ a ḃí feóċta dá leiġeas ag Críost. An dáréag dá dtoġaḋ aige. Na Fairisínig dá gcur i bprúnc aige, agus an diamasla acu á ḋéanaṁ.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ arís sa tsinagóig, agus ḃí 1
duine ann agus ḃí láṁ leis feóċta. Agus ḃíodar ag 2
faire air, féaċaint a' nDéanfaḋ sé an leiġeas sa trab-
bóid, i dtreó go gcuirfidís 'n-a leiṫ é. Agus duḃairt 3
sé leis an ḃfear: Seasaiṁ amaċ anso i lár baill.
Agus duḃairt sé leó-san: Cé 'cu is dleaġṫaċ, maiṫ 4
a ḋéanaṁ nó olc a ḋéanaṁ sa trabbóid? anam duine
do ṡaoraḋ nó do ṁilleaḋ? Níor labradar-san
focal. Agus d'ḟéaċ sé 'n-a ṫimpal orṫa go feasg- 5
aċ, agus ḃí brón air mar ġeall ar an gcroiḋe ḃeiṫ
ċóṁ dall acu, agus duḃairt sé leis an ḃfear: Sín
do láṁ. Do ṡín; agus ḃí an láṁ leiġiste. Agus 6
d'imṫiġ na Fairisínig amaċ láiṫreaċ agus ċuadar
féin agus muintir Héróid i gcóṁairle 'n-a ċoinniḃ
féaċaint conus a ṫiocfaḋ leó é ṁilleaḋ.

Aċ d'imṫiġ Íosa agus a ḋeisgiobuil ċun na farraige; 7
agus do lean pobul mór é a' Gaililí agus a' Iudaéa,
Agus a' Ierúsalem, agus a h-Idúméa, agus ó'n 8
dtaoḃ ṫall de'n Iórdan, agus muintir na mball
tímpal Tuire agus Sídóin, sluaṫantais daoine a
ṫáinig ag triall air nuair airiġeadar a ġníoṁarṫa.
Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil long ḃeag a 9
ċoimeád dó, mar ġeall ar an sluaġ, le h-eagla go
mbrúṫfaidís é. Óir ḃí mórán daoine aige 'á leiġ- 10
eas, agus ḃí na daoine go raiḃ aon ġearán orṫa ag
brúṫ isteaċ air a d'iarraiḋ teangaḃáil leis; Agus 11
na h-annsprıdí truaillıġṫe, nuair a ċídís é, do
sléaċtaidís dó, agus deiridís go h-árd: Is tusa 12
Mac Dé. Agus ṫugaḋ sé órdú dian dóiḃ gan é
d'ḟoillsiú. Agus ċuaiḋ sé suas ar an gcnoc agus 13
do ġlaoiḋ sé ċuige na daoine ba ṫoil leis féin, agus
ṫánadar ċuige.

Agus socaruiġ sé ar ḋáréag a ḃeiṫ i n-a ḟoċair, 14
agus go gcuirfeaḋ sé ag craoḃsgaoileaḋ iad. Agus 15
ṫug sé cumas dóiḃ ar ġalaraiḃ do leiġeas agus ar

16 ḋeaṁnaiḃ do ċur amaċ. Agus ṫug sé Peadar mar
17 ainm ar Ṡímón. Agus Séamus mac Sebedé agus
Eóin a ḋriṫáir, agus ṫug sé Bóanerges orṫa, sé sin
18 maca tóirṫniġe. Agus Aindrias, agus Pilib, agus
Párṫalán, agus Maitiú, agus Tomás, agus Séamus
mac Alpei, agus Taddeus, agus Símón an Can-
19 áníteaċ, Agus Iúdás Iscariót, an fear a ḋíol é.
20 Agus ṫánadar ċun an tiġe, agus ṫáinig an sluaġ
arís i dtreó nár ḃ'ḟéidir ḋóiḃ fiú bia do ċaiṫeaṁ.
21 Agus nuair airiġ a ṁuíntir féin é do ċuadar amaċ
ċun beirṫe air. mar duḃradar: Is as a ṁeaḃair
22 atá sé. Agus na Sgríḃneóirí a ṫáinig anuas ó Ierú-
salem, [1] duḃradar gur ḃ'é Beelsebub a ḃí istiġ ann,
agus gur le cóṁaċt rí na ndeaṁan a ḃí sé ag cur
23 na ndeaṁan amaċ. Agus do ġlaoiḋ sé ċuige iad,
agus do laḃair sé leó i soluíḋiḃ: Conus ḟéadfaḋ
24 Sátan Sátan do ċur amaċ? Agus má ḃíonn ríġ-
eaċt deiġilte 'n-a coinniḃ féin ní féidir do'n ríġ-
eaċt san seasaṁ; Agus má ḃíonn teaġlaċ ag gaḃáil
25 i gcoinniḃ a ċéile 'n-a ċodaiḃ ní féidir do'n teaġlaċ
26 san seasaṁ; Agus má eiriġeann Sátan 'n-a ċoinniḃ
féin, tá se 'n-a ċodaiḃ rannṫa, agus ní féidir ḋó
27 seasaṁ, agus tá deire leis. Ní féidir do ḋuine
dul isteaċ i dtiġ fir láidir agus a ċuid d'ḟuadaċ,
mura ndeiniḋ sé an fear láidir do ċeangal ar dtúis,
28 agus ansan féadfaiḋ sé a tiġ do robáil. [2] Go deiṁin
adeirim liḃ, maiṫfar do'n ċine daona gaċ peacaḋ
29 agus gaċ diaṁasla d'á ndéanfaid siad; Aċ an
t-é a ḋéanfaiḋ diaṁasla i n-aġaiḋ an Spioraid
Naoiṁ, ní ḃeiḋ maiṫeaṁnaċas go deó aige le
30 fáġail, aċ beiḋ sé ciontaċ i bpeacaḋ ṡíoruiḋe. Mar
go nduḃradar: Is annsprid truaillíġṫe atá aige.
31 Agus ṫáinig a ṁáṫair agus a ḃráiṫre agus ḃíodar
'n-a seasaṁ amuiġ, agus ċuireadar teaċtaireaċt
32 isteaċ ag glaoḋaċ air. Agus ḃí na daone 'n-a suiḋe
'n-a ṫimpal, agus duḃradar leis: Féaċ, tá do ṁá-
33 ṫair agus do ḃráiṫre amuiġ agus iad at' lorg. Agus
duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagra: Cé h-iad mo ṁáṫair-se
34 agus mo ḃráiṫre? Agus d'ḟéaċ sé 'n-a ṫimpal ar

[1] Mait. ix. 34. [2] Mait. xii. 31; Lúc. xii. 10; 1 Eóin v 16.

an muintir a ḃí timpal air agus duḃairt: Siniad mo
ṁáṫair-se agus mo ḃráiṫre. Óir, an t-é a ḋéan- 35
faiḋ toil Dé, sin é is bráṫair agus siúr agus máṫair
agam-sa.

CAIBIDIOL IV.

Parabal an ċuradóra. An stoirm d'á ciúnaḋ ag Críost.

Agus do ṫosnuiġ sé airís ar ṫeagasg i n-aice na 1
fairge, agus do ċruinniġ sluaġ mór ċuige, i dtreó
go ndeaġaiḋ sé ar bórd luinge ar an uisge agus gur
ṡuiḋ sé ann, agus ḃí an tsluaġ i n-aice an uisge,
ar an dtalaṁ tirim. Agus ṫug sé mórán teagaisg 2
dóiḃ i soluídiḃ, agus duḃairt leó sa teagasg:
Éistiḋ liom: Féaċ, ċuaiḋ curadóir amaċ ag cur 3
síl. Agus ag cur an tsíl dó, do ṫuit cuid de'n tsíol 4
i n-aice an ḃóṫair, agus ṫáinig éanlaiṫe an aéir agus
d'iṫeadar é. Agus do ṫuit tuille ḋe ar áit i n-a 5
raiḃ iomad cloċ, agus ní raiḃ puinn iṫreaċ aige ann,
agus d'ḟás sé suas go tapaiḋ mar ní raiḃ an iṫir
doiṁinn. Agus nuair a ḋ'éiriġ an ġrian ṫáinig an 6
broṫall air, agus toisg gan an ṗréaṁ a ḃeiṫ aige
d'ḟeóċ sé. Agus ṫuit tuille ḋe ins na sgeaċaiḃ, 7
agus d'ḟás na sgeaċa agus ṁúċadar an ċuid sin, agus
níor ṫug sé toraḋ uaiḋ. Agus do ṫuit cuid eile ḋe 8
ar ṫalaṁ ḟóġanta, agus d'ḟás sé agus d'éiriġ sé,
agus ṫug sé toraḋ uaiḋ, cuid de fó ṫríoċad, cuid
de fó ṫrí fiċid, agus cuid dé fó ċéad. Agus duḃ- 9
airt sé: An t-é go ḃfuil cluasa air ċun cloisint
cloiseaḋ sé.

Agus nuair a ḃí sé i n'aonar d'ḟiafruiġ an dáréag 10
a ḃí i n'ḟoċair fios na soluíde ḋe. Agus duḃairt sé 11
leó: Do tugaḋ daoiḃ-se eólus d'ḟáġail ar rún-
diaṁ raiḃ ríġeaċta Dé, aċ do'n ṁuintir sin atá las-
muiġ, deintear gaċ níḋ i soluídiḃ; [1] i dtreó ag féaċ- 12
aint dóiḃ go ḃfeicfidís agus ná feicfidís, agus
ag éisteaċt go n-aireóċaidís agus ná tuigfidís,

[1] Isáias vi. 9.

sar a ndéanfidís ċóiḋċe iompáil agus go maiṫfí a
13 bpeacaí ḋóiḃ.* Agus duḃairt sé leó: An aṁlaiḋ
ná tuigeann siḃ an tsoluid sin? Má seaḋ, conus
14 a ṫuigfiḋ siḃ na soluídí go léir? An t-é a ċuireann
15 an síol isé an briaṫar a ċuireann sé. An ṁuintir
i n-aice an ḃóṫair, sin iad an ṁuintir, nuair a cur-
tar an briaṫar agus go gcloisid siad é, go dtagann
an naṁaid láiṫreaċ agus go dtógann sé ċun siuḃail an
16 briaṫar a cuireaḋ mar ṡíol 'n-a gcroiḋṫiḃ. Agus
mar an gcéadna an ṁuintir a ġlacann an síol ins na
cloċaiḃ, siniad an ṁuintir, nuair a ḋ'airiġid siad an
17 briaṫar, a ġlacann láiṫreaċ é le h-áṫas, Agus ní'l
an ṗréaṁ acu ionta féin, aċ seasuiġid siad ar feaḋ
tamaill; ansan, nuair a ṫagann an trioblóid, agus an
caṫ d'á ċur orṫa mar ġeall ar an mbriaṫar, glacaid
18 siad sgannal láiṫreaċ. Agus tá daoine agus gla-
caid siad an síol amearsg na sgeaċ; siniad na daoine
19 a ḋ'éisteann leis an mbriaṫar, Agus tagann
cúram an tsaoġail isteaċ, agus [1] meallaḋ saiḋḃris,
agus ainṁianta i dtaoḃ neiṫe eile, agus múċaid siad
20 an briaṫar, agus curtar ó ṫoraḋ ṫaḃairt é. Agus
an ṁuintir a ġlac an síol isteaċ sa talaṁ fóġanta,
siniad an ṁuintir a ḋ'éisteann leis an mbriaṫar,
agus do ġlacann é agus do ṫugann toraḋ uaṫa, duine
fó ṫrioċad, duine fó ṫrí fiċid, agus duine fó
ċéad.
21 Agus duḃairt sé leó: An ċuige ṫagann an lóċrann
soluis ċun go gcuirfí fé ḃéal árṫaig é, nú fé lea-
22 baiḋ? Náċ anáirde ar ċoinnleóir a curtar é? Óir
ní'l ruḋ i ḃfolaċ ná taḃarfar ċun soluis, agus níor
23 deineaḋ rún de aċ i dtreó go noċtfaí e. Má tá
cluasa ċun aireaċtaint ag aoinne airiġeaḋ sé.
24 Agus duḃairt sé leó: Féaċ cad a ḋ'airiġeann siḃ.
An tómas 'n-a dtóṁaisfiḋ siḃ, sin é an tómas 'n-a

[1] I Tim. vi 17.

* Ver. 12. "Ag féaċaint dóiḃ go ḃfeicfidís."—Mar ḋíḃfeirg orṫa toisg a súile a ḃeiṫ dúnta go toilteanaċ acu, ċimeád Dia uaṫa, fé mar a ḃí tuillte acu, an solus agus na grásta a ḃí le fáġail acu dá n-úṁluiġidís iad féin, agus ṫaḃarfaḋ na grásta san agus an solus san ċun a leasa iad.

dtóṁasfar ċúġaiḃ, agus cuirfar tuille leis. Óir an 25
t-é go ḃfuil aige taḃarfar tuille ḋó, agus an t-é ná
fuil aige tógfar uaiḋ a ḃfuil aige.

Agus duḃairt sé: Sin mar atá ríġeaċt Dé, sé mar 26
a ċaiṫfeaḋ duine an síol sa talaṁ, Agus go mbeaḋ 27
sé ag dul a ċodlaḋ agus ag éiriġe gaċ n-oíḋċe agus
gaċ lá, agus go mbeaḋ an síol ag préaṁú agus ag fás
a gan fios ḋó. Óir tugann an talaṁ a ṫoraḋ 28
i n-aisge, an geaṁar ar dtúis, ansan an dias, ansan
an t-arḃar iomlán sa déis. Agus nuair a ṫugann 29
sé an toraḋ uaiḋ, cuireann seisean an corán ann
láiṫreaċ mar tá an fóġṁar buailte leis.

Agus duḃairt sé: Cad leis go saṁlóċaimíd ríġ- 30
eaċt Dé? nó cad í an tsoluíd le n-a gcuirfeam
i gcomparáid é? [1] Mar an ngráinne síl mustáird, 31
nuair a curtar é sa talaṁ gur lúġa é 'ná aon tsíol eile
d'á ḃfuil sa talaṁ, Agus nuair a curtar é, agus go 32
n-éiriġeann sé, go mbíonn sé níos mó 'ná aon ġlas-
ara eile, agus go dtagann géaga móra air i dtreó
go ḃféadaid éanlaiṫe an aeir cóṁnuiḋe ḋéanaṁ fé
n-a sgáṫ.

Agus i mórán soluídí de'n tsórd san do laḃair sé 33
leó an briaṫar fé mar a d'ḟéadadar éisteaċt leis.
Agus níor laḃair sé leó aċ i soluídiḃ; aċ do ṁiniġ 34
sé gaċ aon rud d'á ḋeisgioḃulaiḃ i leiṫ taoiḃ.

Agus duḃairt sé leó an lá san, nuair a ḃí an 35
déanaiġe ann: Téiġmís anonn treasna. Agus cuir- 36
eadar uaṫa na daoine agus ṫógadar leó é, mar a ḃí
sé, isteaċ sa luing, agus ḃí loingeas eile i n'ḟoċair.
Agus d'éiriġ stoirm mór ġaoiṫe, a ḃí ag cur na 37
dtonn isteaċ sa luing i dtreó go raiḃ an long d'á
líonaḋ. Agus ḃí sé féin i ndeire na luinge, agus 38
é 'n-a ċodlaḋ ar adart; agus dúisiġid é, agus
deirid: A Ṁáiġistir, an cás leat é go ḃfuilimíd d'ár
mbáṫaḋ? Agus d'éiriġ sé agus do smaċtuiġ sé 39
an ġaoṫ, agus duḃairt sé leis an ḃfarraige: Éist, bí
ciúin. Agus do ṫáinig ciúnas mór. Agus duḃairt 40
sé leó-san: Cad fá an t-eagla so oraiḃ? Ná fuil

[1] Mait. xiii. 31; Lúc. xiii. 19.

creideaṁ agaiḃ fós? Agus ḃí eagla ana-ṁór orta,
agus deiridís le n-a ċéile: Cé h-é seo dar leat, go
ḃfuil gaoṫ agus farraige úṁal dó?

CAIBIDIOL V.

Legión deaṁan ag Críost dá ċur amaċ a duine. An ċailleaṁ-aint fola aige dá leigeas. Ingean Iairuis aige á tógaint ó'n mbás.

1 [1] Agus ṫánadar treasna na farraige go tír na
2 nGerasénaċ. Agus nuair a ṫáinig sé amaċ as an
luing do ḃuail uime duine agus é ag teaċt as na
3 h-uaġnaiḃ, agus ḃí deaṁan ann, Agus ins na h-uaġ-
naiḃ a ċóṁnuiġeaḋ sé, agus níor ḃ'féidir fearda é
4 ċeangal le slaḃraiḃ féin, Óir do ceangalaḋ é go
minic le geiṁliḃ agus le slaḃraiḃ, agus do ḃris sé
na slaḃraí agus do stras sé na geiṁle as a ċéile,
5 agus ní raiḃ ar ċumas aoinne smaċt a ċur air. Agus
ḃíoḋ sé i gcóṁnuiḋe, do ló agus d'oiḋċe, ins na
h-uaġnaiḃ agus ins na cnocaiḃ, ag liúirig agus 'ġá
6 ġearraḋ féin le cloċaiḃ. Agus nuair a ċonaic sé
Íosa aḃfad uaiḋ do riṫ sé ċuige agus do ṡléaċt sé
7 dó. Agus do liúiġ sé do ġuṫ árd agus duḃairt:
Cad é an ċuid atá agat díom-sa, a Íosa, a Ṁic Dé
is aoirde? Iarraim ort i n-ainim Dé gan mé ṗianaḋ.
8 Óir duḃairt sé leis: Imtiġ amaċ as an nduine, a
9 spioraid ṡailiġ. Ansan do ċeistiġ sé é: Cad is
ainim duit? Agus duḃairt seisean: [2] Legión is
10 ainim dom, óir is líonṁar sinn. Agus ḃí sé 'ġá
11 iarraiḋ go cruaiḋ air gan é ċur as an áit amaċ. Ḃí
tréad mór muc ann agus iad ag inníor timpal an
12 ċnuic. Agus d'iarr na deaṁain aċainiġe air, agus
duḃradar: Cuir ins na mucaiḃ sinn go raiġmíd isteaċ
13 ionta. Agus ṫug Íosa an aċainiġe dóiḃ láiṫreaċ.
Agus d'imtig na deaṁain ṡalaċa amaċ agus ċuadar
isteaċ ins na mucaiḃ, agus do ġluais na muca, suas

[1] Maiṫ. viii. 28; Lúc. viii. 26.
[2] .i. sluaġ mór. Feic Maiṫ. xxvi. 53, an nóta.

le dá ṁíle acu, i ndiaiḋ ṁullaċ a gcinn, isteaċ sa
ḃfarraige agus do báṫaḋ iad sa ḃfarraige. Agus na 14
daoine a ḃí 'ġá n-aoḋaireaċt do riṫeadar agus
d'innseadar sa ḃaile agus ar fuid na tíre é. Agus
ṫáinig na daoine amaċ féaċaint cad a ṫárla. Agus 15
ṫánadar ag triall ar Íosa agus ċonacadar an fear
go mbíoḋ an deaṁan 'ġá ṁilleaḋ, 'n-a ṡuiḋe agus a
ċuid éadaiġ uime agus é 'n-a lán-ṁeabair, agus
ṫáinig eagal orṫa. Agus d'innis an ṁuintir a 16
ċonaic é dóiḃ cad a ṫárla do 'n ḟear go raiḃ an
deaṁan ann, agus i dtaoḃ na muc. Agus ċroma- 17
dar ar ṫaṫant air go n-imṫeóċaḋ sé as a dtír.

Agus nuair a ḃí sé ag dul ar bórd na luinge do 18
ċrom an fear, go raiḃ an deaṁan 'ġá ċráḋ, ar a iarr-
aiḋ go leigfí leis é. Aċ níor leig sé leis é, aċ 19
duḃairt leis: Imṫiġ ċun do ṫiġe agus ċun do
ḋaoine, agus innis dóiḃ ar ḋein an Tiġearna ḋuit
agus an trócaire a ḋein sé ort. Agus d'imṫiġ sé 20
agus ċrom sé ar a innsint i nDecapolis cad iad na
neiṫe móra a ḋein Íosa ḋó, agus ḃí iongna orṫa go
léir.

Agus nuair a ṫáinig Íosa tar uisge arís, sa luing, 21
do ḃailiġ pobul mór ċuige, agus é ar bruaċ na far-
aige. [1] Agus ṫáinig duine d'uaċtaránaiḃ na sina- 22
góige, dár ḃ' ainim Iáirus, agus nuair a ċonaic sé
é do ċaiṫ sé é féin ag á ċosaiḃ, Agus d'iarr sé 23
aċainíġe air, agus duḃairt: Tá m'inġean ag dul ċun
báis; tar agus cuir do láṁ uirṫi ionas go leiġisfí í
agus go mairfeaḋ sí. Agus d'imṫiġ sé 'n-a ṫeannta, 24
agus ċuaiḋ mórán daoine i n-aonḟeaċt leis, agus
ḃíodar ag brúṫ air.

Agus ḃí bean ann go raiḃ a cuid fola ag imṫeaċt 25
uaiṫi ar feaḋ dá ḃliain déag, Agus ḃí mórán fuil- 26
ingṫe aici ó iomad doċtúirí, agus ḃí a raiḃ an saoġal
aici caiṫte aici leó, agus ní raiḃ aon ḟeabus uirṫi, aċ
í ag dul i n-olcas; Nuair airiġ sí i dtaoḃ Íosa ṫáinig 27
sí amearsg na ndaoine lastiar ḋé, agus ċuir sí a láṁ
ar a éadaċ; Óir duḃairt sí: Mura ndeineaḋ aċ siú 28
baint le n-a ḃrat beiḋ mé slán. Agus do ṫriomuiġ 29

[1] Mait. ix. 18; Lúc. viii. 41

sruṫ a cod' fola an neómat san, agus d'aiṫin sí ar
30 a colainn go raiḃ sí leiġiste ó'n ngearán. Agus
láiṫreaċ do ṫuig Íosa, ann féin, an ċóṁaċt san do
ḋul amaċ uaiḋ, agus d'iompuiġ sé ċun na ndaoine,
agus duḃairt sé: Cé ṫeangḃuiġ le m'ċuid éadaiġ?
31 Agus duḃairt a ḋeisgiobuil leis: Ċíonn tú na daoine
ag brúṫ ort, agus deirir: Cé ṫeangḃuiġ liom?
32 Agus d'ḟéaċ sé 'n-a ṫimpal go ḃfeicfeaḋ sé an ḃean
33 a ḋein é. Agus ṫáinig criṫ-eagla ar an mnaoi, mar
ḃí 'ḟios aici cad a ṫarla, agus ṫáinig sí agus do
ṡléaċt sí ḋó, agus d'innis sí ḋó iomláine na fírinne.
34 Agus duḃairt seisean léi: A 'nġean ó, do ṡlánuiġ
do ċreideaṁ tú. Imtiġ i síoṫċáin, agus bí slán ó'n
ngearán.
35 Le linn na ḃfocal san a ráḋ ḋó, ṫáinig cuid de
ṁuintir uaċtaráin na sinagóige, agus duḃradar:
Tá t'inġean tar éis ḃáis. Cad ab áil leat ag cur a
36 ṫuille trioblóide ar an Máiġistir? Agus d'airiġ
Íosa an focal san agus duḃairt sé le h-uaċtarán na
37 sinagóige: Ná bíoḋ eagal ort, aċ aṁáin creid. Agus
níor leig sé d'aoinne dul leis aċ Peadar agus
38 Séamus agus Eóin driṫáir Ṡéamuis. Agus ṫánadar
isteaċ i dtiġ uaċtaráin na sinagóige, agus ċonaic sé
an ḃuairt agus an t-árd-ġol agus an lóġóireaċt go
39 léir. Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ duḃairt sé
leó: Cad ċuige an ḃuairt agus an gol? Ní marḃ atá
40 an cailín, aċ 'n-a codlaḋ. Agus do ġáireadar uime.
Aċ do ċuir sé iad go léir amaċ, agus ṫóg sé leis
aṫair agus máṫair an ċailín, agus an ṁuintir a ḃí
le n-a ċois féin, agus ċuaiḋ sé isteaċ mar a raiḃ an
41 cailín 'n-a luiġe. Agus do rug sé ar láiṁ ar an
gcailín agus duḃairt sé léi: Talita cúmi, 'sé sin, ar
42 ṁíniú, Eiriġ, (adeirim leat) a ċailín. Agus d'eiriġ
an cailín 'n-a suiḋe láiṫreaċ agus ṡiúḃluiġ sí, (ḃí sí
ḋá ḃliain déag) agus ṫáinig uaṫḃás ana-ṁór orṫa.
43 Agus d'órduiġ sé ḋóiḃ go dian gan a ḟios a ḃeiṫ ag
aoinne, agus duḃairt sé rud le n-iṫe ṫaḃairt di.

CAIBIDIOL VI.

Críost ag Nasaret agus é ag taḃairt teagaisg uaiḋ. An dáréag Asbol dá gcur amaċ aige. Bia á ṫaḃairt aige do ċúig ṁíle duine a' ċúig bológaiḃ, agus é ag siuḃal ar an ḃfarraige.

Agus d'imṫiġ sé ó'n áit sin agus ṫáinig sé ċun a 1
ṫíre féin, agus do leanadar a ḋeisgiobuil é. Agus 2
ṫáinig an tsabbóid, agus ċuaiḋ sé ag teagasg sa
tsinagóig, agus ḋein a lán, nuair airiġeadar é, iong-
na d'á ṫeagasg, agus deiridís: Ca ḃfuair sé seo
na neiṫe seo go léir? agus cad í an eagna a tugaḋ
dó, agus a leiṫéid d'oibreaċaiḃ móra agus a déin-
tear tré n-a láṁaiḃ? Nác é seo an siúinéir, mac 3
Ṁuire, bráṫair Séamuis, agus Ióseiṗ, agus Iúdáis,
agus Ṡímóin? An aṁlaiḋ ná fuil a ḋriféaraċa anso
i n-ár measg? Agus do ġlacadar sgannal uime.
Agus deireaḋ Íosa leó: Ní ḃíonn fáiḋ gan onóir aċ 4
'n-a ḋúṫaiġ féin, agus 'n-a ṫeaġlaċ féin, agus
amearg a ġaolta féin. Agus níor ḟéad sé aon 5
ċóṁaċt d'oibriú sa n-áit sin, aċ gur ċuir sé a láṁ
ar rainnt ḃeag daoine breóite agus gur leiġis sé
iad.* Agus ḋein sé iongna de'n easba creidiṁ 6
a ḃí ionta, agus do ṡiúḃluiġ sé na bailte mór-ṫimpal,
ag teagasg.

Agus ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag, agus ṫosnuiġ sé ar 7
iad do ċur uaiḋ 'n-a mbeirt a's 'n-a mbeirt, agus ṫug
sé dóiḃ cumas ar na sprioraidiḃ truailliġṫe. Agus 8
d'órduiġ sé dóiḃ gan aon níḋ ṫógaint i gcóir an
ḃóṫair aċ amáin cleiṫ: ḃeiṫ gan mála, gan arán,
gan airgead i gcrios. [1] Gan a ḃeiṫ ar a gcosaiḃ aċ 9
sandala, agus gan an tarna casóg a ḃeiṫ úmpa.
Agus duḃairt sé leó: Pé áit 'n-a raġaiḋ siḃ isteaċ 10
i dtiġ, fanaiḋ ann go ḃfágaiḋ siḃ an áit sin. Agus 11
pé duine ná glacfaiḋ siḃ nó ná h-éistfiḋ liḃ, imṫiġ-

[1] Gníoṁ. xii. 8.

* Ver. 5. "Níor ḟéad sé."—Ní le h-easba cóṁaċta é, aċ níor ḃ'áil leis mírbúiltí déanaṁ do ḋaoiniḃ stuacaċa ná creidfeaḋ. Níor ḃ'fiú iad é.

iḋ as an áit sin agus deiniḋ an ceó ċrotaḋ
12 d'ḃúr gcosaiḃ mar fiaḋnaise 'n-a gcoinniḃ.[1] Agus
ċuadar amaċ agus d'ḟógradar aiṫriġe déanaṁ.
13 Agus ċuireadar mórán deaṁan amaċ a' daoine, agus
ċuireadar ola ar a lán daoine breoite agus do leiġ-
seadar iad.

14 Agus d'airiġ Héród, an rí, (óir bí [2] a ainim-sin
puiblíḋe), agus deireaḋ sé: Tá Eóin Baiste eir-
iġṫe ós na mairḃ, agus d'á ḃríġ sin táid cóṁaċta d'á
15 n-oibriú tríd. Agus deireaḋ daoine eile: Isé
Elias atá ann. Agus deireaḋ daoine eile: Fáid-
16 ireaḋ é, mar ḃeaḋ duine des na fáidiḃ. Agus nuair
a d'airiġ Héród é duḃairt sé: Eóin, gur ḃainear-sa
an ceann de, siné atá eiriġṫe ós na mairḃ.
17 Óir do ċuir Héród fir uaiḋ agus do ġaiḃ sé Eóin,
agus ċeangail sé é agus ċuir sé i bpríosún é, mar
ġeall ar Héródias, bean Pilib, a ḋriṫár, mar ḃí sí
18 'n-a mnaoi aige. Agus deireaḋ Eóin le Héród:
[3] Ní dleaġṫaċ duit bean do ḋriṫár a ḃeiṫ 'n-a mnaoi
19 agat. Agus bí Heródias ag déanaṁ ceilge 'n-a
ċoinniḃ, a d'iarraiḋ é ċur ċun báis, agus ní raiḃ ag
20 eiriġe léi. Óir bí eagal ar Héród roim Eóin, mar
bí fios aige gur duine naoṁṫa, fíoraonta é, agus bí
sé 'ġá ċoimeád, agus deineaḋ sé a lán neiṫe ar a
ċóṁairle, agus ṫugaḋ sé cluas dó go toilṫeanaċ.*
21 Agus nuair a ṫáinig lá oireaṁnaċ ċuige dein
Héród féasta lae a ḃeirṫe do ṗriúnsaiḃ agus do
22 ṫaoiseaċaiḃ agus d'uaislib Gaililí, Agus ṫáinig
inġean Héródias isteaċ agus dein sí rinnce agus
do ṫaiṫn sí le Héród agus leis an gcuideaċtain,
agus duḃairt an rí leis an gcailín: Iarr orm aon níḋ
23 is maiṫ leat, agus taḃarfad duit é. Agus do ḋear-

[1] Ġeiḃmíd annso sa nGréigis na focail seo:—"go deiṁin adeirim liḃ, beiḋ sé níos saoire do Sodom agus do Gomorra lá an ḃreiṫeaṁantais 'ná do'n ċaṫair sin."

[2] .i. ainim Íosa. [3] Lebit. xviii 16.

*Ver. 20. "Agus bí sé ġá ċoimeád," .i., ar Héródias; agus le h-eagla roimis na daoine ní ċuirfaḋ sé ċun báis é, bíoḋ go raiḃ sí ġá iarraiḋ air. Do ḋein sí a toil 'n-a ḋiaiḋ san le congnaṁ a h-inġine.

ḃuiġ sé ḋi: Pé rud a iarrfair orm taḃarfaḋ duit é,
dá mba leat mo ríġeaċta é. Agus ċuaiḋ sise amaċ, 24
agus duḃairt sí le n-a máṫair: Cad a d'iarrfad?
agus duḃairt an ṁáṫair: Ceann Eóin Ḃaiste. Agus 25
do riṫ sí isteaċ i láṫair an rí ċun iarraiḋṫe, agus
duḃairt sí: Is maiṫ liom go dtaḃarfá dom láiṫ-
reaċ, ar ṁéis, ceann Eóin Ḃaiste. Agus ṫáinig 26
buairt ar an rí; mar ġeall ar an ndearḃú agus ar na
daoine a ḃí láiṫreaċ níor ṁaiṫ leis dólás a ċur uirṫi;
Agus do ċuir sé an básaire uaiḋ, agus d'órduiġ sé 27
an ceann a ṫaḃairt leis ar ṁéis. Agus do ḃain sé 28
an ceann de sa ṗríosún, Agus ṫug sé an ceann leis
ar ṁéis; agus ṫug sé do'n ċailín é, agus ṫug an cailín
d'á máṫair é. Agus d'airiġ a ḋeisgiobuil an sgéal, 29
agus ṫánadar agus do rugadar leó an corp, agus
ċuireadar sa n-uaiġ é.

[1] Agus ṫáinig na h-Aspoil ċun Íosa, agus d'inn- 30
seadar dó gaċ níḋ, a raiḃ déanta acu agus a raiḃ
múinte acu. Agus duḃairt sé leó: Tagaiḋ i leiṫ- 31
taoiḃ go h-áit uaigneaċ agus glacaiḋ suaiṁneas
ar feaḋ tamaill. Óir ḃí a raiḃ ag teaċt agus ag im-
ṫeaċt líonṁar, agus ní raiḃ uain acu ċun bíḋ a ċaiṫ-
eaṁ. Agus ċuadar ar bórd luinge agus d'imṫiġ- 32
eadar go h-áit uaigneaċ, fé leiṫ.

Agus ċonaic na daoine iad ag imṫeaċt, agus d'aiṫn- 33
iġeadar iad, agus do riṫeadar 'n-a gcuis, amaċ ar
na bailtiḃ go léir, ċun na h-áite, agus ḃíodar ann
rómpa. Agus ṫáinig Íosa amaċ agus ċonaic sé an 34
sluaġ mór, agus ṫáinig truaġ aige dóiḃ, óir ḃíodar
mar ḃeaḋ caoire gan aoḋaire, agus ċrom sé ar a lán
neiṫe ṫeagasg dóiḃ.

Agus nuair a ḃí mórán de'n lá caiṫte ṫáinig a ḋeis- 35
giobuil agus duḃradar: Fásaċ iseaḋ an áit seo agus
tá an lá imṫiġṫe; leig ċun siuḃail iad, i dtreó go 36
ragaid siad isteaċ ins na bailtiḃ agus ins na sráidiḃ is
giorra dóiḃ, agus go gceannóċaid siad bia dóiḃ féin
le n-iṫe. Agus duḃairt sé leó 'gá bfreagraḋ: Tugaiḋ- 37
se rud le n-iṫe dóiḃ. Agus duḃradar leis: An

[1] Lúc. ix. 10.

aṁlaiḋ a ḋ'imṫeoċaimíḋ agus ċeannóċaimíḋ ar ḋá
38 ċéad pingin arán le tabhairt dóiḃ le n-iṫe? Agus
duḃairt sé leó: An 'mó bulóg arán agaiḃ? Imṫiġiḋ
agus féaċaiḋ. Agus nuair a ḃí 'ḟios acu duḃradar:
39 Cúig ḃulóga, agus ḋá iasg. Agus d'órduiġ sé dóiḃ
na daoine go léir do ċur 'n-a suiḋe 'n-a gcuideaċta-
40 naiḃ ar an ḃféar glas. Agus do suiḋeadar 'n-a
41 mbuiḋniḃ, 'n-a gcéadaiḃ agus 'n-a gcaogadaiḃ. Agus
ṫóg sé na cúig ḃulóga agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ
sé suas ċun na ḃflaṫas, agus ḃeannuiġ sé iad agus
ḃris, agus ṫug d'á ḋeisgiobulaiḃ le cur os cóṁair na
ndaoine; agus do roinn sé an dá iasg orṫa go léir.
42 Agus d'iṫeadar go léir, agus ḃí a ndóiṫin acu.
43 Agus ṫógadar an fuiġleaċ, dá ċiseán déag de ḃia
44 ḃriste, agus des na h-iasgaiḃ. Agus ḃí cúig ṁíle
fear sa méid daoine do ċaiṫ an bia.
45 Agus láiṫreaċ ċuir sé fiaċaiḃ ar a ḋeisgiobulaiḃ
dul ar bórd na luinge ċun go raiġdís trasna go
Beṫsaida, agus go gcuirfeaḋ sé féin na daoine ċun
46 siuḃail. Agus nuair a ċuir sé ċun siuḃail iad,
d'imṫiġ sé an cnoc suas ċun úrnuiġṫe déanaṁ.
47 Agus nuair a ḃí an déanaíġe ann ḃí an long i lár
na farraige, agus ḃí sé féin i n'aonar ar an dtalaṁ
48 tirim. [1] Agus conaic sé iad ar a ndíċeall ag
ráṁaiḋeaċt, mar ḃí an ġaoṫ 'n-a gcoinniḃ; agus
timpal na ceaṫraṁaḋ faire de'n oiḋċe ṫáinig sé
ċúċa agus é ag siuḃal ar an ḃfarraige, agus ṁeas sé
49 gaḃáil ṫórsa. Agus nuair a ċonacadar-san é ag
siuḃal ar an ḃfarraige ċeapadar gur samail a ḃí ann
50 agus do liúġadar. Óir do ċonacadar go léir é, agus
ḃí sgannra orṫa. Agus do laḃair sé leó láiṫreaċ
agus duḃairt: Glacaiḋ misneaċ; mise atá ann; ná
51 bioḋ eagal oraiḃ. Agus ṫáinig sé ċúċa ar bórd na
luinge agus do stad an ġaoṫ. Agus do ṁéaduiġ ar
52 a n-uaṫḃás i n-a n-aigne. Óir níor ṫuigeadar i dtaoḃ
na mbulóg, mar ḃí a gcroiḋe dúr.

53 Agus nuair a ḃí tagaiṫe trasna acu ḃíodar i dtír
54 Ġenesaret, agus ṫánadar ċun puirt. Agus nuair

[1] Mait. xiv. 24, 25.

a ṫánadar as an luing d'aiṫniġeadar láiṫreaċ é, Agus 55
ċrom daoine ar ruiṫ tríd an dtír sin go léir agus
ar ḋaoine breóite ḃreiṫ leó mór-ṫimpal, ar ṫoċtaiḃ,
ċun na h-áite i n-a n-airiġdís é ḃeiṫ; Agus pé ball 56
'n-a dtéiġeaḋ sé isteaċ, i sráidiḃ nó i mbailtiḃ nó
i gcaṫraċaiḃ, ċuiridís na daoine breóite ar na
sráidiḃ, agus ḃídís 'ġá iarraiḋ air leigint dóiḃ fiú
baint le faḃra a ḃrait; agus an méid a ḃaineaḋ leis
do leiġistí iad.

CAIBIDIOL VII.

Na Fairisínig dá n-imḋeargaḋ ag Críost. Inġean na mná ó Ċanaan dá leiġeas aige, agus an fear a bí boḋar balḃ.

Agus ṫáinig Fairisínig agus raint des na Sgríḃ- 1
neóiriḃ ó Ierúsalem, agus ḃailiġeadar ċuige. Agus 2
nuair a ċonacadar cuid d'á ḋeisgiobuil ag iṫe aráin
agus a láṁa coitċian, 'sé sin gan niġe, ċasadar
leó é. Óir ní iṫid na Fairisínig ná na Iúdaiġ bia gan 3
a láṁa do niġe go minic, ag coimeád nóis na sin-
sear. Agus ar ṫeaċt ó'n margaḋ dóiḃ ní iṫid bia 4
gan iad féin do niġe, agus tá a lán eile sean-nós
atá orṫa a ċoimeád, ar a ḃfuil na cupáin do niġe,
agus na crúscaí, agus na h-árṫaí prais, agus na lea-
paċa. Agus d'ḟiafraiġ na Fairisínig agus na Sgríḃ- 5
neóirí ḋé: Cad 'n-a ṫaoḃ ná siuḃlaid do ḋeisgiobuil-
se do réir nóis na sinsear, agus go n-iṫid siad bia
gan a láṁa do niġe? Aċ d'ḟreagair seisean iad 6
agus duḃairt: Is maiṫ an tairgireaċt a ḋein Isáias
oraiḃ-se, a luċt an ḟill, mar a ḃfuil sgríoḃta:
[1] Molaid na daoine seo mé le n-a mbéal, aċ is fada
uaim atá a gcroiḋe; Aḋraḋ folaṁ a ṫugaid siad dom, 7
ag múineaḋ teagasg agus aiṫeanta daoine.* Óir 8
tréigeann siḃ órdú Dé, agus coimeádann siḃ nós
daoine; deineann siḃ na crúscaí agus na cupáin do

[1] Isáias xxix. 13.

*Ver. 7. "Teagasg agus aiṫeanta daoine." Feic an nótú ar Maiṫ. xv. 9, 11.

9 niġe, agus mórán neiṫe eile de'n tsórd san. Agus
duḃairt sé leó: Is maiṫ a ċuireann siḃ órdú Dé ar
10 neaṁníḋ ċun nós búr sinsear do ċoimeád. Óir duḃ-
airt Maois: [1] Taḃair dot' aṫair agus dod' ṁáṫair
onóir; agus: [2] An t-é ṫaḃarfaiḋ droċ-ċaint d'á
11 aṫair nó d'á ṁáṫair cuirtar ċun báis é. Aċ dar
liḃ-se: Má deir duine le n-a aṫair nó le n-a ṁáṫair:
[3] Gaċ corban, ('sé sin, gaċ tabartar) d'á dtugaim-se
12 uaim, bíoḋ a ṫairḃe agat-sa; Agus ní leigeann siḃ
dó aon níḋ eile a ḋéanaṁ d'á aṫair ná d'á ṁáṫair.
13 Ag cur bréiṫir Dé ar neaṁníḋ leis na sean-nósaiḃ
a ċleaċtaḃair féin. Agus tá a lán neiṫe de'n tsórd
san agaiḃ 'á ḋéanaṁ.
14 Agus do ġlaoiḋ sé na daoine ċuige arís, agus
15 duḃairt sé leó. Ní'l aon rud atá lasmuiġ de'n
duine, agus a ṫéiġeann isteaċ ann, d'ḟéadfaḋ é
ṡailiú, aċ na neiṫe a ṫagann amaċ as an nduine siniad
16 a ṡailiġeann an duine. Má tá cluasa ċun éisteaċta
ag duine, éisteaḋ sé.
17 Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ ó'n sluaġ
18 d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil de bríġ na soluíde. Agus
duḃairt sé leó: Agus an bḟuil siḃ-se leis gan breiṫ-
eaṁantas mar sin? Ná tuigeann siḃ, pé rud a ṫéiġ-
eann isteaċ sa duine ó'n dtaoḃ amuiġ náċ féidir do
19 an duine ṡailiú, Mar ní ṫéiġeann sé isteaċ 'n-a
ċroiḋe, aċ i n-a bolg a ṫéiġeann sé agus téiġeann
20 sé amaċ sa bḟiailteaċ, ag glanaḋ gaċ bíḋ amaċ. Agus
duḃairt sé gur b'iad na neiṫe a ṫagann amaċ as an
21 nduine a ṡailiġeann an duine, [4] Óir is ó'n dtaoḃ istiġ,
amaċ a' croiḋe an duine, a ṫagann droċ-smuínte, agus
adaltranas, agus gníoṁarta drúise, agus dúnṁar-
22 baḋ, ġuid, saint, éagcóir, feall, mí-ġeanmnaiġeaċt,
23 droċ-ṡúil, diaṁasla, uaḃar, mí-ċiall. Ó'n dtaoḃ
istiġ iseaḋ ṫagaid na h-olca san go léir, agus isiad
a ṡailiġeann an duine.

24 Agus d'eiriġ sé as san, agus ċuaiḋ sé go crioċaiḃ

[1] Exod. xx. 12; Deut. v. 16.
[2] Exod. xxi. 17; Leḃit. xx. 9.
[3] .i. do tugtí do sna Fairisínig an rud ba ċeart a ṫaḃairt do'n aṫair agus do'n ṁáṫair. [4] Gen. vi. 5.

Tuíre agus Sídóin, agus ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ, agus
ba ṁian leis gan a ḟios a ḃeiṫ ag aoinne, agus níor
ḟéad sé é féin do ċeilt. Óir do ṫáinig ċuige agus 25
do ċait í féin agá ċosaiḃ, ċóṁ luaṫ agus d'airiġ sí
trácht air, bean go raiḃ sprioraid truaillighṫe 'n-a
h-ingin. Agus bean Ġréagaċ ab eaḋ í, Siroṗoenaċ 26
do réir ċinéil, agus ḃí sí ag guiḋe ċuige go ndéanfaḋ
sé an deaṁan do ḋíbirt as a h-ingin. Agus duḃ- 27
airt sé léi: Fan go mbeiḋ a sáiṫ ag an gclainn; óir
ní maiṫ an rud bia na clainne ṫógaint agus é ṫaḃairt
do sna gaḋaraiḃ. Aċ d'ḟreagair sise agus duḃairt: 28
Isead, a Ṫiġearna, óir itid na coileáin fé'n mbórd
an bia brisde a tuiteann ó'n gclainn. Agus duḃairt 29
seisean: Mar ġeall ar an ḃfocal san imṫiġ leat, tá
an deaṁan imṫiġṫe as t'ingin. Agus nuair a ċuaiḋ 30
sí abaile ċun a tiġe fuair sí a h-ingean 'n-a luiġe ar
a leabaiḋ, agus an deaṁan imṫiġṫe airsti.

Agus ċuaiḋ sé amaċ arís a' críċiḃ Tuíre, agus 31
ṫáinig sé tré Sídón go muir Ġaililí, tré lár críċe Deca-
polis. Agus tugadar ċuige duine a ḃí boḋar balḃ, 32
agus ḃíodar ag taṫant air a láṁ a ċur air. Agus 33
ṫóg sé leis i leiṫ-taoiḃ é ó'n sluaġ, agus ċuir sé a
ṁéireana isteaċ 'n-a ċluasaiḃ, agus ċuir sé seile
amaċ agus ċuir sé an seile ar ṫeangain an duine,
Agus d'ḟéaċ sé suas ċun na ḃflaṫas agus ḋein sé 34
osna, agus duḃairt Eppeta, 'sé sin, Osgail. Agus, 35
láiṫreaċ, do h-osgalaḋ a ċluasa ḋó, agus do bogaḋ
an ceangal d'á ṫeangain, agus do laḃair sé go
cruinn, Agus d'órduiġ sé ḋóiḃ gan é d'innsint 36
d'aoinne. Aċ d'á ṁéid a d'órduiġ sé ḋóiḃ é isead
is mó a d'innseadar é, Agus isead is mó a ḋeineadar 37
iongna ḋé, agus a deiridís: Deineann sé gaċ niḋ
go maiṫ: tugann sé éisteaċt do'n ḃoḋar agus caint
do'n ḃalḃ.

CAIBIDIOL VIII.

Bia ag Críost d'á ṫaḃairt do ċeiṫre ṁíle duine. Raḋarc a ṫaḃairt do ḋall. An páis a ḃí ag Críost le fulang.

Ins na laeṫiḃ sin arís, nuair a ḃí sluaġ mór ann 1
agus gan aon niḋ acu le n-iṫe, do ġlaoiḋ sé ċuige a

2 ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó: Tá truaġ agam
do'n tsluaġ, mar, féaċ, táid siad am' ḟoċair le trí
3 lá, agus ní'l aon rud le n-iṫe acu; Agus má ċuirim
abaile iad 'n-a dtrosgaḋ tuitfid siad ar an slíġ, óir
4 do ṫáinig cuid acu aḃfad. Agus d'ḟreagair a ḋeis-
giobuil é: Conus is féidir d'aoinne a ndóiṫin aráin
5 a ṫabairt dóiḃ anso sa n-uaigneas? Agus d'ḟiaf-
raiġ sé ḋíoḃ: An 'mó bulóg aráin agaiḃ? Agus duḃ-
6 radar-san: Seaċt mbulóga. Agus d'órduiġ sé do'n
tsluaġ suiḋe síos ar an dtalaṁ; agus ṫóg sé na
seaċt mbulóga, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas, agus ḃris
sé an t-arán, agus ṫug sé d'á ḋeisgiobulaiḃ é le cur
7 os cóṁair na ndaoine, agus ċuireadar. Agus ḃí
iasga beaga acu, agus ḃeannuiġ sé iad, agus d'órduiġ
8 sé iad do ċur os cóṁair na ndaoine. Agus d'iṫ-
eadar, agus ḃí a ndóiṫin mór acu. Agus ṫógadar an
9 bia briste do fágaḋ, seaċt gciseáin de. Agus
timpal ceiṫre ṁíle duine iseaḋ ḃí tar éis an ḃíḋ a
ċaiṫeaṁ; agus ċuir sé ċun siubail iad.
10 Agus ċuaiḋ sé láiṫreaċ ar bórd na luinge i n-aon-
ḟeaċt le n-a ḋeisgiobuil agus ṫáinig sé i dtriúċaiḃ Dal-
11 manúṫa. Agus d'imṫiġ na Fairisínig amaċ agus
ċromadar ar aiġneas leis, 'ġá iarraiḋ air cóṁarṫa ó
12 neaṁ a ṫabairt dóiḃ, ag baint trialaċ as. Agus ḋein
sé osna 'n-a spiorad, agus duḃairt sé: Cad ab áil
leis an sliocht san ag lorg cóṁarṫa? Go ḋeiṁin a
ḋeirim liḃ, ní ṫaḃarfar cóṁarṫa do'n tsliocht san.

13 Agus ċuir sé uaiḋ iad, agus ċuaiḋ sé ar bórd na
luinge arís agus d'imṫiġ sé tar uisge.
14 Agus ḋearmadadar arán a ṫabairt leó, agus ní
15 raiḃ sa luing acu aċ aon ḃulóg aṁáin. Agus ṫug sé
foláraṁ dóiḃ agus duḃairt: Féaċaiḋ, agus seaċ-
16 naiḋ [1] giost na bFairisíneaċ agus giost Héróid. Agus
bíodar ag pléiḋ eatarṫa féin, 'ġá ráḋ: Ní'l arán
17 againn. Agus ḃí a ḟios san ag Íosa agus duḃairt
sé leó: Cad é an pléiḋ seo agaiḃ toisg gan arán a
ḃeiṫ agaiḃ? Ná h-aiṫniġeann siḃ agus ná tuigeann
18 siḃ fós? An ḃfuil ḃúr gcroiḋe dall fós? An ḃfuil

[1] .i. seall na bFairisíneaċ

súile agaiḃ agus ná feiceann siḃ? An ḃfuil cluasa
oraiḃ agus ná h-airiġeann siḃ? [1] Nó an aṁlaiḋ náċ
cuiṁin liḃ? Nuair a ḃriseas na cúig ḃulóga do'n 19
ċúig ṁíle duine, an 'mó ciseán a ṫógaḃair de'n ḃia
ḃriste? Duḃradar-san: Dá ċiseán déag. Agus 20
na seaċt mbulóga do'n ċeiṫre ṁíle, an 'mó ciseán a
ṫógaḃair? Agus duḃradar: Seaċt gciseáin. Agus 21
duḃairt sé leó: Conus ná tuigeann siḃ fós?

Agus ṫánadar go Betsaida; agus ṫugadar ċuige 22
dall, agus d'iarradar air láṁ a ċur air. Agus do 23
rug sé ar láiṁ ar an ndall, agus do rug sé as an
mbaile beag é, agus ċuir sé seile ar a ṡúiliḃ, agus
ċuir sé a ḋá láiṁ air, agus d'ḟiafraiġ sé de an
ḃfeacaiḋ sé aon niḋ. Agus d'ḟéaċ an duine suas 24
agus duḃairt sé: Ċím daoine mar ḃeaḋ crainn agus
iad ag siuḃal. Ansan do ċuir sé a láṁ arís ar a 25
ṡúiliḃ, agus ċrom an duine ar ḟéaċaint suas, agus
mar sin ṫáinig raḋarc dó i dtreó go ḃfeacaiḋ sé
gaċ niḋ go soiléir. Agus ċuir sé an duine ċun a 26
ṫiġe féin agus duḃairt sé leis: Imṫiġ ċun do ṫiġe,
agus má ṫéiġeann tú isteaċ sa tsráid ná h-innis
d'aoinne.

Agus ċuaiḋ Íosa agus a ḋeisgiobuil sa ḃaile sin 27
Caesaraeá Ṗilippí, agus ar an sliġ dó do ċeistiġ sé
a ḋeisgiobuil agus duḃairt sé: [2] Dar leis na daoine
cé h-é mise? Agus d'ḟreagradar é agus duḃradar: 28
Eóin Baiste; agus dar le tuille, Elias; agus dar le
tuille, aon de sna fáidiḃ. Ansan duḃairt sé leó: 29
Aċ dar liḃ-se cé h-é me? Agus d'ḟreagair Peadar
agus duḃairt: Is tusa Críost. Agus ṫug sé folá- 30
raṁ dóiḃ gan a ḋ'innsint d'aoinne 'n-a ṫaoḃ.

Agus ċrom sé ar a ṫeagasg dóiḃ nár ḃfoláir do 31
Ṁac an Duine mórán d'ḟulang, agus na seanóirí 'ġá
ḟéanaḋ, agus uaċtaráin na sagart, agus na Sgríḃne-
óirí; agus go gcurfaí ċun báis é, agus tar éis trí lá
go n-éireóċaḋ sé ó'n mbás. Agus do laḃair sé an 32
ċaint go soiléir. Agus do rug Peadar air agus do
ċrom sé ar ċur 'n-a ċoinniḃ. Aċ d'iompuiġ seisean 33
agus d'ḟéaċ sé ar a ḋeisgiobulaiḃ, agus do laḃair sé

[1] *Supra* vi 41. [2] Lúc. ix. 18.

go bagarṫaċ le Peadar, agus duḃairt sé: Imṫiġ las-
tiar díom, a Ṡátain, óir ní h-iad na neiṫe a ḃaineann
le Dia is mian leat, aċ na neiṫe a ḃaineann le daoine.
34 Agus ġlaoiḋ sé ċuige na daoine agus a ḋeisgiobuil
i n-aonḟeaċt, agus duḃairt sé leó: [1] Má's mian le
h-aoinne mise do leanṁaint, séanaḋ sé é féin, agus
35 glacaḋ sé ċuige a ċros, agus leanaḋ sé mé. Óir, an
t-é gur mian leis a anam do ṡaoraḋ, caillfiḋ sé a
anam; agus an t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa agus
36 ar son an tsoisgéil, saorfaiḋ sé a anam. Mar, cad
é an tairḃe do ḋuine an saoġal go léir a ḃuaċtaint
37 má ċailleann sé a anam féin? Nó cad í an ṁalairt
38 a ḋéanfaiḋ duine ar a anam? Óir an t-é go mbeiḋ
náire air mar ġeall orm-sa agus ar mo ḃréiṫre
i láṫair an tsleaċta so atá aḋaltranaċ peacaṁail,
beiḋ náire ar Ṁac an Duine uime sin nuair a ṫioc-
faiḋ sé i nglóire a Aṫar i ḃfoċair na n-aingeal
39 naoṁṫa. Agus duḃairt sé leó: Go deiṁin a deirim
liḃ, tá cuid d'á ḃfuil 'n-a seasaṁ anso agus ní ḃlais-
fid siad an bás go ḃfeicfid siad ríġeaċt Dé ag
teaċt i gcóṁaċt.

CAIBIDIOL IX.

An t-Aṫrú gné ar Ċríost. Deaṁain balḃa aige dá gcur amaċ as daoine. Úṁaluiġeaċt aige dá ṫeagasg, ⁊ sgannal do seaċnaḋ.

1 Agus i gceann sé lá do ṫóg Íosa leis Peadar agus
Séamus agus Eóin agus do ṡeól sé iad, 'n-a n-aonar,
suas ar ċnoc árd, fé leiṫ, agus d'aṫruiġ a ḋealḃ os
2 a gcóṁair. Agus ḃí a ċuid éadaiġ ag taiṫneaṁ cóṁ
geal le sneaċta, ar ċuma ná féadfaḋ aon úcaire ar
3 talaṁ iad do ġealaḋ. Agus do taisbeánaḋ dóiḃ
4 Elias agus Maois agus iad ag caint le h-Íosa. Agus
d'ḟreagair Peadar agus dubairt sé le h-Íosa: A
Ṁáiġistir, is maiṫ an bail orainne beiṫ anso; agus
leig dúinn trí puible ḋéanaṁ anso, pubal duit-se,

[1] Maiṫ. x. 38; xvi. 24.

agus pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias. Óir ní 5
féidir sé cad a ḃí aige d'á ráḋ, mar ḃíodar sgann-
ruiġṫe le h-eagla. Agus ṫáinig sgamal agus ċlú- 6
duig sé iad agus ṫáinig guṫ as an sgamal a duḃairt:
Isé seo mo Ṁac ró-ionṁuin: éistiḋ leis. Agus, láiṫ- 7
reaċ, d'ḟéaċadar 'n-a dtímpal agus ní ḟeacadar aoinne
a ṫuille aċ Íosa aṁáin 'n-a ḃfoċair. Agus ag teaċt 8
anuas dóiḃ ó'n gcnoc, ṫug Íosa foláraṁ dóiḃ gan an
raḋarc a ċonacadar a ḋ'innsint d'aoinne go dtí go
mbeaḋ Mac an Duine eiriġṫe ós na mairḃ. Agus 9
ċoimeádadar an focal san eatarṫa 'ġá ḟiafraiġe
d'á ċéile cad é a ḃríġ sin, go mbeaḋ sé eiriġṫe ós
na mairḃ.

Agus ċuireadar ceist ċuige, agus duḃradar: 10
[1] Cad ċuige, má 'seaḋ, go ndeir na Fairisínig agus na
Sgríḃneóirí náċ foláir Elias do ṫeaċt ar dtúis? Agus 11
duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagraḋ: Nuair a ṫiocfaiḋ
Elias ar dtúis cuirfiḋ sé gaċ níḋ 'n-a ċeart arís;
agus conus mar atá [2] sgríoḃṫa i dtaoḃ Ṁic an Duine,
go ḃfuilingeóċaḋ sé mórán agus go dtaḃarfaí
tarcuisne dó. Aċ deirim-se liḃ-se go dtáinig 12
Elias ceana féin, agus gur imreadar a dtoil air, mar
atá sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ.

Agus ṫáinig sé ċun a ḋeisgiobul, agus ċonaic sé 13
sluaġ mór 'n-a dtímpal agus na Sgríḃneóirí ag aiġ-
neas leó. Agus, láiṫreaċ, nuair a ċonaic na daoine 14
go léir Íosa ṫáinig sgannra orṫa agus uaṫḃás, agus do
riṫeadar ċuige agus d'ḟáiltiġeadar roimis, Agus
d'ḟiafraiġ sé ḋíoḃ: Cad é an ceisdiúċán é seo atá 15
eadraiḃ? Agus d'ḟreagair duine de'n tsluaġ agus 16
duḃairt sé: A Ṁáiġistir, ṫugas liom anso ag triall
ort mo ṁac, mar tá deaṁan balḃ ann. Agus pé ball 17
'n-a mbeireann sé é bíonn sé 'ġá ċaiṫeaṁ, agus cúḃar
leis, agus a ḟiacala ag díoscán, agus é d'á ṡnaoi amaċ.
Agus d'iarras ar do ḋeisgiobulaiḃ é ċur amaċ, agus
níor ḟéadadar é. Agus d'ḟreagair seisean agus duḃ- 18
airt: Ó, a ṡlioċt gan creideaṁ, cad é an fad a ḃeiḋ
mé eadraiḃ? Cad é an fad a ḋ'ḟuilingeóċad liḃ?
Tugaiḋ ċúġam-sa é. Agus ṫugadar ċuige é. Agus 19

[1] Mal. iv. 5. [2] Isáias liii. 3, 4.

ċóṁ luaṫ agus ċonaic sé é d'oibriġ an deaṁan ann,
agus ṫuit sé ar an dtalaṁ 'ġá iomlosg féin agus
20 cúḃar leis. Agus d'ḟiafraiġ sé de'n aṫair: Cad é
an fad aimsire atá ó ṫárla so dó? Agus duḃairt
21 seisean: Ó ḃí sé 'n-a leanḃ; Agus is minic a ċaiṫ sé
sa teine é, agus sa n-uisge, ċun é ṁarḃú; aċ má tá
sé ar do ċumas i n-aon ċor, dein trócaire orainn
22 agus fóir orainn. Agus duḃairt Íosa leis: Má's
féidir leat creideaṁaint, tá gaċ níḋ ar ċumas an t-é a
23 ċreideann. Agus, láiṫreaċ, do sgread aṫair an
ḃuaċalla, agus na deóra leis: Creidim, a Ṫiġearna:
24 fóir m'easba creidiṁ. Agus nuair a ċonaic Íosa an
tsluaġ ag cruinniú do smaċtuiġ sé an ainsprid
truailliġṫe, agus duḃairt: A ainsprid ḃoḋar, ḃalḃ,
orduiġim duit imṫeaċt amaċ as san, agus gan teaċt
25 isteaċ ann arís. Agus do sgread sé, agus d'oibriġ
sé é go h-ana-ḋian, agus d'imṫiġ sé amaċ as; agus
ḃí sé mar a ḃeaḋ sé marḃ, i dtreó go nduḃairt a lán:
26 Tá sé marḃ. Aċ do rug Íosa ar láiṁ air, agus do
27 ṫóg sé suas é; agus d'eiriġ sé. Agus nuair a ċuaiḋ
sé isteaċ sa tiġ d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil dé, a gan
ḟios: Cad 'n-a ṫaoḃ nár ḟéadamair-ne é ċur amaċ?
28 Agus duḃairt sé leó: Ní féidir do'n sórd san dul amaċ
le h-aon níḋ aċ le h-úrnuiġṫe agus le trosgaḋ.

29 Agus d'imṫiġeadar ó'n áit sin, agus ċuadar tríḋ
an nGaililí; agus níor ḃ'áil leis a ḟios a ḃeiṫ ag
30 aoinne. Agus ḃí sé ag teagasg a ḋeisgiobul, agus
'ġá ráḋ leó: Taḃarfar Mac an Duine i láṁaiḃ
daoine, agus cuirfid siad ċun báis é, agus tar éis
31 a ṁarḃuiġṫe eireóċaiḋ sé an treas lá. Aċ níor
32 ṫuigeadar an ċaint, agus ḃí sgáṫ orṫa é ċeistiú. Agus
ṫánadar go Capharnaum. Agus nuair a ḃíodar sa
tiġ d'ḟiafraiġ sé ḋíoḃ: Cad a ḃí ar siuḃal agaiḃ
33 san ḃóṫair? Agus níor laḃradar; óir ḃíodar ag
diospóireaċt, san ḃóṫair, féaċaint cé 'cu ḋíoḃ ba
ṁó.

34 Agus do ṡuiḋ sé, agus ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag,
agus duḃairt sé leó: Má's mian le h-aoinne ḃeiṫ
i n-ḟear toraiġ, isé a ḃeiḋ ar deire ar fad, agus 'n-a
35 ṡeirḃíseaċ ag các. Agus do rug sé ar leanḃ, agus

ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ é i lár baill eatarṫa; ansan do
ṫóg sé an leanḃ i n-a uċt agus duḃairt sé leó: An 36
t-é a ġlacfaiḋ am' ainim-se leanḃ mar an leanḃ so,
is mise a ġlacann sé; agus an t-é a ġlacfaiḋ mise,
ní mise a ġlacann sé, aċ an t-é a ċuir uaiḋ mé.

Agus d'ḟreagair Eóin é, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, 37
ċonacamair duine ag cur deaṁan amaċ ad' ainim-se,
aċ ní ġaḃann an duine sin linne, agus do ċoisgeamair
é. Agus duḃairt Íosa [leis]: Ná coisgiḋ é; [1] mar 38
ní'l aon duine a ḋéanfaḋ mírḃuilt am' ainim-se agus a
ḋ'ḟéadfaḋ droċ-ḟocal a ráḋ orm go luaṫ. Óir, an 39
t-é ná fuil i n-ḃúr gcoinniḃ tá sé liḃ.

Óir, aoinne ṫaḃarfaiḋ le n-ól daoiḃ, am' ainim-se, 40
ó's le Críost siḃ, fiú cupán uisge, go deiṁin a
deirim liḃ, ní ḃeiḋ sé gan a ṫuarasdal. Agus 41
aoinne ṫaḃarfaiḋ droċ-ṡampla do ḋuine de'n
ṁuintir ḃeag so a ċreideann ionam-sa, b'ḟearra ḋó
dá gcurtí bró muilinn ar a ṁuineál agus é ċaiṫeaṁ sa
ḃfarraige.

Agus má ṫugann do láṁ sgannal duit, gearr 42
anuas díot í; óir is fearra ḋuit dul isteaċ sa ḃeaṫa
ar leaṫ-láiṁ 'ná dul, agus dá láiṁ ort, isteaċ
i n-ifreann, sa teine náċ féidir a ṁúċaḋ, An áit ná 43
h-éagann an ṗiast acu, agus ná múċtar an teine.
Agus má ṫugann do ċos sgannal duit, dein í ġearraḋ 44
díot; is maiṫ an rud dul go beaṫa ṡíoruiḋe agus tu
bacaċ, seaċas tu ċur go h-ifreann na teine gan
múċaḋ, agus do ḋá ċois agat, [2]An áit ná h-éagann 45
an ṗiast acu, agus ná múċtar an teine. Agus má 46
ṫugann do ṡúil sgannal duit, strac amaċ í; is maiṫ
an ṁaise ḋuit dul go flaṫas Dé ar leaṫ-ṡúil seaċas
tu ċur go h-ifreann na teine, agus dá ṡúil ionat,
An áit ná h-éagann an ṗiast acu, agus ná múċtar an 47
teine. [3] Óir sáilfar gaċ n-aon le teine, agus sáil- 48
far gaċ íḋbirt le salann. Is maiṫ an rud salann; 49
aċ má ḃíonn an salann leaṁ cad leis go nḋéanfaiḋ
siḃ deiġḃlasta é? Bíoḋ an salann ionaiḃ, agus
bíoḋ an tsíoṫċáin eadraiḃ.

[1] 1 Cor. xii. 3. [2] Isaias lxvi. 24. [3] Lebit. ii. 13.

CAIBIDIOL X.

Níḋ dorsgaoilte an pósaḋ. Níḋ contabartaċ an saiḋbreas. Árdṁian ċlainne Sebedé. Radarc á ṫabairt do ḋall.

1 Agus d'ḟág sé an áit sin, agus ṫáinig sé go crío-
ċaiḃ Iúdaéa, lastall de'n Iórdan, agus ḃailiġ na
daoine ċuige arís. Agus mar ba ġnáṫ leis, do ṫea-
2 gaisg sé arís iad. Agus ṫáinig na Fairisínig agus
ċuireadar an ċeist ċuige, 'ġá ṫriail: An dleaġtaċ do
3 ḋuine a ḃean ṗósta do ċur uaiḋ? Agus 'ġá ḃfrea-
graḋ duḃairt sé: Cad a ḋ'órduiġ Maois daoiḃ?
4 Agus duḃradar: [1] Do ċeaduiġ Maois litir imṫ-
5 eaċta do sgríḃ di agus í ċur ċun siuḃail. Agus d'ḟrea-
gair Íosa agus duḃairt leó: Mar ġeall ar ḋúire
ḃúr gcroiḋe isead do sgríḃ sé an aiṫne sin daoiḃ-se.
6 I dtúsaċ, áṁṫaċ, [2] do ċruṫuiġ Dia iad fireann agus
7 baineann: Mar ġeall air sin [3] fágfaiḋ duine a aṫair
agus a ṁáṫair, agus claoiḋfiḋ sé le n-a ṁnaoi,
8 [4] Agus beid siad 'n-a mbeirt i n-aon ḟeóil: I gcás
9 náċ dá ḟeóil iad feasda aċ aon ḟeóil aṁáin. Dá
ḃríġ sin, an níḋ a ċeangail Dia ná sgaoileaḋ duine é.
10 Agus 'n-a ḋiaiḋ san, sa tiġ, do ċeistiġ a ḋeisgio-
11 buil é ar an níḋ gcéadna; Agus duḃairt sé leó: Aon
duine ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean agus do ṗósfaiḋ bean eile,
12 deineann sé adaltranas 'n-a coinniḃ. Agus má
ċuireann bean a fear uaiṫi agus fear eile do ṗósaḋ,
deineann sí adaltranas.
13 Agus ḃíodar ag tabairt na leanḃ ċuige ċun go
gcuirfeaḋ sé a láṁ orta. Agus ḃí na deisgiobuil
14 ag cosg na ndaoine a ḃí 'ġá dtabairt ċuige. Agus
ċonaic Íosa iad, agus ġlac sé díombáḋ, agus duḃairt
sé leó: Leigiḋ ċúġam na leanḃaí, agus ná bíḋiḋ ġá
15 gcosg, óir is d'á leitéidí sin flaṫas Dé. Go deiṁin
a deirim liḃ, an t-é ná glacfaiḋ ríġeaċt Dé ar nós
16 leinḃ, ní raġaiḋ sé isteaċ ann. Agus do ġlac sé
ċuige in' uċt iad, agus ċuir sé a láṁa orta, agus
ḃeannuiġ sé iad.

[1] Deut. xxiv. 1.
[2] Gen. i. 27.
[3] Gen. ii. 24; 1 Cor. vii. 10.
[4] 1 Cor. vi. 16.

Agus ċuaiḋ sé amaċ ar an mbóṫar, agus do riṫ 17
duine ċuige agus ċaiṫ sé é féin ar a ġlúinib 'n-a
láṫair, agus d'fiafraiġ sé ḋe: A Ṁáiġistir ṁaiṫ, cad
a ḋéanfad ionus go mbeaḋ an ḃeaṫa ṡíoruiḋe agam?
Agus duḃairt Íosa leis: Cad ċuige ḋuit maiṫ do 18
ṫaḃairt orm? Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin.* Is eól 19
duit na h-aiṫeanta: [1] Ná dein drúis, Ná dein marḃú,
Ná dein guid, Ná dein fiaḋnaise ḃréige, Ná dein feall,
Taḃair onóir do ṫ'aṫair agus do ḋ'ṁáṫair. Agus 20
d'ḟreagair an duine agus duḃairt sé: A Ṁáiġistir,
ṫáid na neiṫe sin go léir coimeádta agam ó m'óige.
Ansan d'ḟéaċ Íosa air, agus ṫug sé grád ḋó, agus 21
duḃairt sé leis: Tá aon níḋ aṁáin i n-easnaṁ ort:
imṫiġ agus díol a ḃfuil agat agus taḃair dos na
boċtaiḃ é, agus beiḋ saiḋḃreas ar neaṁ agat; agus
tar agus lean mise. Agus do ċuir an ċaint sin 22
buairt ar an nduine, agus d'imṫiġ sé fé ḃrón; mar
duine ab eaḋ é go raiḃ a lán saiḋḃris aige.

Agus d'ḟéaċ Íosa 'n-a ṫimpal agus duḃairt sé le 23
n-a ḋeisgiobuil: Náċ deacair do luċt saiḋḃris dul
isteaċ i ríġeaċt Dé! Agus do ċuir a ċaint uaṫḃás 24
ar na deisgiobuil. Aċ d'ḟreagair Íosa arís, agus
duḃairt sé leó: A ċlann ó, náċ deacair do ḋaoine
go ḃfuil a mainiġin a' saiḋḃreas dul isteaċ i ríġeaċt
Dé! Is usa do ċamal dul tré ċró snáṫaide 'ná do 25
ḋuine ṡaiḋḃir dul isteaċ i ríġeaċt Dé. Agus is 26
aṁlaiḋ a ṁéaduiġ an iongna orṫa, agus duḃradar
eaṫorṫa féin: Má seaḋ cé ḟéadfaiḋ dul saor? Agus 27
d'ḟéaċ Íosa orṫa, agus duḃairt: Ní'l san ar ċumas
daoine, aċ tá sé ar ċumas Dé; óir is féidir le Dia
gaċ níḋ a ḋéanaṁ.

Agus do ċrom Peadar ar a ráḋ: Féaċ, d'ḟágamair- 28
ne gaċ aon rud agus do leanamair tusa. Agus 29
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt. Go deiṁin adeirim-
se liḃ-se, níl aon duine a ḋ'ḟágfaiḋ a ṫiġ, ná a ḋriṫ-
áraċa, ná a ḋriféaraċa, ná a aṫair ná a ṁáṫair, ná a

[1] Exod. xx. 13.

* Ver. 18. "Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin," .i. Ní maiṫ aoinne ann féin, go h-iomlán, agus 'n-a ḃiṫinn féin, aċ Dia aṁáin. Má's maiṫ aon duine is tré ṁaiṫeas Dé is maiṫ é.

ċlann, ná a ċuid talaiṁ, ar mo ṡon-sa agus ar son
30 an tsoisgéil, Ná faiġiḋ a ċéad oiread sa n-aimsir
seo anois, tiġṫe, agus driṫáraca agus driféaraċa,
agus máiṫreaċa, agus clann, agus talaṁ, mar aon
le cráḋ; agus an beaṫa ṡíoruiḋe sa traoġal atá le
31 teaċt. Óir [1] beiḋ mórán d'á ḃfuil ar tusaċ ar
deire, agus d'á ḃfuil ar deire ar tusaċ.

32 Agus ḃíodar ar an sliġ ag dul suas go Ierúsalem;
agus ḃí Íosa rómpa amaċ, agus ḃí iongna orṫa, agus
ḃíodar ag teaċt 'n-a ḋiaiḋ agus eagal orṫa. Agus
do ṫog sé an dáréag arís, agus ċrom sé ar a ḋ'inn-
33 sint dóiḃ cad a ḃí le tuitim amaċ dó: Féaċ, táimíd
ag dul suas go Ierúsalem, agus taḃarfar Mac an
Duine suas d'uaċtaránaiḃ na sagart, agus do sna
Sgríḃneóiriḃ, agus dos na seanóiriḃ, agus daorfaid
siad ċun báis é, agus taḃarfaid siad suas do sna
34 geintiḃ é; Agus déanfaid siad magaḋ faoi, agus
caiṫfid siad seilí air, agus sgiúrsálfaid siad é,
agus marḃóċaid siad é; agus eireóċaiḋ sé arís an
tríṁaḋ lá.
35 Agus ṫáinig ċuige Séamus agus Eóin, clann Sebedé,
agus duḃradar: A Ṁáiġistir, is mian linn go ndéan-
36 fá dúinn pé níḋ a ḋ'iarrfimíd ort. Agus duḃairt
seisean leó: Cad ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfainn daoiḃ?
37 Agus duḃradar-san: Taḃair dúinn go suiḋfeaḋ
duine againn ar do láiṁ ḋeis, agus an duine eile ar
38 do láiṁ ċlé, ad' ġlóire. Duḃairt Íosa leó, áṁṫaċ: Ní
h-eól daoiḃ cad tá agaiḃ 'á iarraiḋ. An féidir liḃ
an ċailís a ḋ'ól atá agam-sa 'á ḋ'ól, nó siḃ a ḃais-
teaḋ sa ḃaisteaḋ seo i n-a ḃfuilim-se am' ḃaisteaḋ?
39 Agus duḃradar: Is féidir. Agus duḃairt Íosa leó:
Is fíor go n-ólfaid siḃ an ċailís atá agam-sa d'á ól,
agus go mbaistfar siḃ sa ḃaisteaḋ 'n-a mbaistear
40 mise: Aċ suiḋe ar mo ḋeis nó ar mo ċlí, ní h-agam
atá san a ṫaḃairt daoiḃ, aċ do'n ṁuintir go ḃfuil
sé ceapaiṫe ḋóiḃ.
41 Agus nuair airiġ an deiċniúḃar é ṫosnuiġ fearg ar
42 ṫeaċt orṫa ċun Séamuis agus ċun Eóin. Aċ do

[1] Maiṫ. xix. 30.

ġlaoiḋ Íosa ċuige iad agus duḃairt sé leó : [1] Ċíonn
siḃ, an ṁuintir a saṁluiġtear a ḃeiṫ os cionn na
ngeinte, go mbíonn smaċt acu orṫa, agus tá cóṁaċt
agá bpriúnsaiḃ os a gcionn. Ní mar sin, áṁṫaċ, 43
daoiḃ-se, aċ an t-é gur mian leis ḃeiṫ os ḃur gcionn,
beiḋ sé 'n-a ḟeirḃíseaċ agaiḃ ; Agus an t-é gur mian 44
leis ḃeiṫ ar tusaċ eadraiḃ, beiḋ sé ag friotálaṁ ar
gaċ aoinne. Óir níor ṫáinig Mac an Duine ionus 45
go ndéanfaí friotálaṁ air, aċ ionus go ndéanfaḋ sé
friotálaṁ, agus ċun go dtaḃarfaḋ sé a anam féin
mar ċeannaċ ar a lán daoine.

Agus ṫánadar go Iericó. Agus nuair a ḃí sé féin 46
agus a ḋeisgiobuil ag dul amaċ a' Iericó agus mórán
daoine i n-aonḟeaċt leó, ḃí an dall, Bar-Timéus,
mac Timéi, 'n-a ṡuiḋe i n-aice an ḃóṫair agus é a
d'iarraiḋ déarca. Agus nuair airiġ sé gur ḃ'é Íosa 47
Nasareit a ḃí ann, ċrom sé ar ġlaoḋaċ agus ar a ráḋ :
A Íosa, a Ṁic Dáiḃiḋ, dein trócaire orm. Agus ḃí 48
a lán daoine ag bagairt air éisteaċt. Aċ b'ṡin mar
ba ṁó a ġlaoiḋ seisean : A Ṁic Dáiḃiḋ, dein trócaire
orm. Agus do stad Íosa, agus duḃairt sé glaoḋaċ 49
ar an nduine. Agus ġlaoḋadar ar an ndall agus
duḃradar leis : Glac misneaċ ; eiriġ ; Tá sé ag
glaoḋaċ ort. Agus ċaiṫ sé ḋe a ḃrat agus do ṗreab 50
sé 'n-a ṡuiḋe, agus ṫáinig sé ag triall ar Íosa ; Agus 51
d'ḟreagair Íosa, agus duḃairt sé : Cad ba ṁaiṫ leat
a ḋéanfainn duit ? Agus duḃairt an dall : Raḋarc
a ṫaḃairt dom, a Ṫiġearna. Agus duḃairt Íosa leis : 52
Imṫiġ leat, do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu. Agus ḃí
raḋarc aige láiṫreaċ, agus do lean sé é sa tslíġ.

CAIBIDIOL XI.

Críost do ḋul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin asail. An eascaine aige á ċur ar an gcrann fíge a ḃí seasg, agus na daoine a ḃí ag díol agus ag ceannaċ dá dtiomáint amaċ as an dteampul aige.

Agus nuair a ṫánadar i n-aice Ierúsaleim agus 1
Betánia ag Cnoc na n-Ola-ċrann, ċuir sé ċun siuḃail

[1] Lúc. xxii. 25.

beirt d'á ḋeirsgiobulaiḃ, Agus duḃairt sé leó:
2 Téiġiḋ do'n ḃaile úd ṫall os ḃúr gcóṁair, agus nuair
a raġaiḋ siḃ isteaċ ann ġeoḃaiḋ siḃ ann ceangailte,
searraċ nár ṡuiḋ aon duine riaṁ fós air; sgaoiliḋ é,
3 agus tugaiḋ ċúġam é. Agus má deir aoinne liḃ, Cad
é sin agaiḃ 'á ḋéanaṁ? abraiḋ: Teastuiġeann sé ó'n
dTiġearna; agus leigfiḋ sé liḃ é, gan stad, anso.
4 Agus d'imṫiġeadar, agus fuaradar an searraċ
ceangailte ag dorus, ar an dtaoḃ amuiġ, i gcóṁrac
5 dá slíġe; agus do sgaoileadar é. Agus duḃairt
cuid d'á raiḃ 'n-a seasaṁ ann: Cad ab áil liḃ ag
6 sgaoileaḋ an tsiorraiġ? Agus duḃradar-san leó
mar a ḋ'órduiġ Íosa ḋóiḃ; agus do leigeadar leó é.
7 Agus ṫugadar an searraċ ag triall ar Íosa, agus
ċuireadar a mbrait anuas air, agus do ṡuiḋ sé air.
8 Agus do leaṫ a lán de sna daoine a mbrait ar an
slíġ; agus ḃain tuille acu géaga de sna crannaiḃ
9 agus do leaṫadar ar an slíġ iad. Agus an ṁuintir
a ḃí ar tosaċ agus ar deire ḃíodar ag liúiriġ, agus
deiridís: [1] Hósanna. Is beannuiġṫe an t-é atá ag
10 teaċt i n-ainim an Tiġearna. Is beannuiġṫe ag
teaċt an ríġeaċt so ár n-aṫar Dáiḃid. Hósanna ins
11 na flaṫais is aoirde. Agus do ċuaiḋ Íosa isteaċ
i n-Ierúsalem agus isteaċ sa teampul; agus d'ḟéaċ
sé n-a ṫimpal ar gaċ níḋ, agus nuair a ḃí an tráṫ-
nóna ann ċuaiḋ sé féin agus an dáréag amaċ go
Betánia.
12 Agus an lá n-a ḋiaiḋ san, agus iad ag teaċt ó
13 Ḃetánia, ḃí ocras air. Agus ċonaic sé, aḃfad uaiḋ,
crann fíge agus duilleaḃar air, agus ṫáinig sé ag
féaċaint an ḃfaġaḋ sé aon níḋ air. Agus nuair a
ṫáinig sé ní ḃfuair sé aon níḋ air aċ na bileóga, mar
14 ní raiḃ aimsir na ḃfígí tagaiṫe. Agus d'ḟreagair sé
agus duḃairt sé leis an gcrann: As so amaċ go bráṫ
airís nár iṫiḋ duine toraḋ uait-se. Agus d'airiġ
a ḋeirsgiobuil é.
Agus ṫánadar go Ierúsalem. Agus nuair a ċuaiḋ
sé isteaċ sa teampul do ċrom sé ar an muintir a
15 ḃí ag díol agus ag ceannaċ ann do ċomáint amaċ

[1] Salm cxvii. 26.

ar, agus ar na bórdaiḃ a leagaḋ ar luċt an airgid do
ḟóinséail, agus ar na caṫaoireaċa do leagaḋ ar luċt
na gcolúr a ḋíol. Agus ní lamálfaḋ sé d'aoinne 16
árṫaċ a ḃreiṫ leis tríd an dteampul. Agus ḃí sé 17
ag teagasg, agus duḃairt sé leó: Ná fuil sgríoḃṫa:
[1] Taḃarfar tiġ ċun úrnuiġṫe do sna geintiḃ go léir
ar mo ṫiġ-se? Aċ tá cuinigéar ḃiṫeaṁnaċ déanta
agaiḃ-se ḋe. Agus ḃí uaċtaráin na sagart agus na 18
Sgríḃneóirí ag éisteaċt leis, agus ḃíodar ag maċt-
naṁ féaċaint conus a ṫiocfaidís ar é ṁarḃú; óir ḃí
eagla acu roimis, mar ḃí na daoine go léir ag déanaṁ
iongna d'á ṫeagasg.

Agus nuair a ṫáinig an tráṫnóna d'imṫiġ sé amaċ 19
as an gcaṫair.

Agus nuair a ḃíodar ag gaḃáil ṫar an áit ar maidin 20
ċonacadar an crann fige agus é feóċta go préaṁa-
ċaiḃ. Agus ċuiṁniġ Peadar, agus duḃairt sé leis: 21
A Ṁáiġistir, an crann fige gur ċuiris an ṁallaċt air,
féaċ, tá sé feóċta. Agus d'ḟreagair Íosa agus 22
duḃairt sé leó: Bíoḋ creideaṁ Dé agaiḃ. Go 23
deiṁin a deirim liḃ, an t-é a déarfaiḋ leis an gcnoc
so: Tógtar tu agus caiṫtear sa ḃfarraige ṫu, agus ná
staonfaiḋ sé 'n-a ċroiḋe, aċ go gcreidfiḋ sé go ndéan-
far an rud adeir sé, déanfar é ḋó. Deirim liḃ d'á 24
ḃríġ sin: An uile rud ar doṁan a ḃeiḋ agaiḃ 'á iar-
raiḋ i nbúr n-úrnuiġṫe, creidiḋ go ḃfaġaiḋ siḃ é agus
ġeoḃaiḋ siḃ é. Agus nuair a stadfaiḋ siḃ ċun 25
úrnuiġṫe ḋéanaṁ, má ḃíonn aon níḋ agaiḃ i gcoinniḃ
aoinne, maiṫiḋ ḋó é; ionus go maiṫfeaḋ búr
n-Aṫair atá ins na flaṫais búr bpeacaí ḋaoiḃ-se. Agus 26
mura maiṫfiḋ siḃ-se, ní lúġa 'ná mar a ṁaiṫfiḋ búr
n-Aṫair atá ins na flaṫais búr bpeacaí ḋaoiḃ-se.

Agus ṫánadar arís go Ierúsalem. Agus nuair a 27
ḃí sé ag siuḃal istiġ sa teampul ṫáinig ċuige uaċ-
taráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus na sean-
óirí, Agus duḃradar leis: Cad é an t-úġdarás atá 28
agat ċun na neiṫe seo do ḋéanaṁ? agus cé ṫug duit
an t-úġdarás ċun iad a ḋéanaṁ? Agus d'ḟreagair 29

[1] Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11.

Íosa iad agus duḃairt: Cuirfead-sa, leis, aon ċeist
aṁáin ċúgaiḃ-se, agus tugaiḋ freagra orm, agus
ansan neósfad-sa ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá
30 agam ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ. An baisteaḋ a ḋein
Eóin ar ḃ' ó neaṁ é nó ó ḋaoine? Tugaiḋ freagra
31 orm. Aċ do ċromadar ar ṁaċtnaṁ 'n-a n-aigne,
agus duḃradar: Má deirimíd gur ḃ' ó neaṁ é, déar-
faiḋ sé, Cad 'n-a ṫaoḃ, má 'seaḋ, nár ċreideaḃair
32 é? Agus má deirimíd gur ḃ' ó ḋaoine é, is baoġal
dúinn an pobul; óir, dar leis na daoine, fáiḋ dáiri-
33 riḃ ab eaḋ Eóin. Agus d'ḟreagradar agus duḃ-
radar le h-Íosa: Ní ḟeadramair. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-sa
ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá agam ċun na neiṫe
seo ḋéanaṁ.

CAIBIDIOL XII.

Parabal an ḟíonġuirt agus an luċt saoṫruiġṫe. Ceart Ċéasair ċun na cánaċ. Na Sadducíniġ i bpúnc. An ċéad aiṫne; cianóg na baintríġe.

1 Agus do ċrom sé ar labairt leó i soluídiḃ: [1] Do
ċuir duine fíonġort, agus ḋein sé fál 'n-a ṫimpal,
agus ḋein sé clais ann ċun an fíona do ḃrúṫ, agus
ċuir sé suas túr ann, agus do ċuir sé é ċun luċt
2 saoṫruiġṫe, agus d'imṫiġ sé i gcéin. Agus nuair a
ṫáinig an t-am ċuir sé seirḃíseaċ ag triall ar an luċt
saoṫruiġṫe ċun toraḋ an fíonġuirt d'ḟáġail ó'n luċt
3 saoṫruiġṫe. Agus do rugadar ar an seirḃíseaċ,
agus ġaḃadar air, agus ċuireadar ċun siubail folaṁ
4 é. Agus arís ċuir sé ċúca seirḃíseaċ eile; agus do
ġoineadar é sin, sa ċeann, agus ṫugadar tarcuisne
5 ḋó. Agus arís ċuir sé seirḃíseaċ eile ag triall
orṫa: agus do ṁarbuiġeadar é féin; agus mórán
6 eile; do ġaḃadar ar ċuid acu, agus do ṁarbuiġeadar
cuid acu. Aċ do ḃí aige aon ṁac aṁáin, ró-ḋílis;
agus ċuir sé é sin ċúca sa deire, agus duḃairt sé

[1] Isáias v. 1.

Taḃarfaiḋ siad uraim dom' ṁac. Aċ duḃairt an 7
luċt saoṫruiġṫe le n-a ċéile: Siḋé an t-oiġre; téa-
nam, cuirimis ċun báis é, agus beiḋ an oiġreaċt
againn. Agus do rugadar air, agus do ċuireadar 8
ċun báis é, agus ċaiṫeadar lasmuiġ de'n ḟíonġort é.
Cad a ḋéanfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt sin? Tioc- 9
faiḋ sé agus ḋéanfaiḋ sé díbeirg ar an luċt saoṫ-
ruiġṫe sin agus taḃarfaiḋ sé an fíonġort d'á malairt.
Agus an aṁlaiḋ nár léiġeaḃair an scriptiúir seo, 10
[1] An ċloċ ná glacfaḋ na saoir, isí atá 'n-a cloiċ ċinn
cúinne; isé an Tiġearna do ḋein an níḋ sin, agus is 11
iongantaċ é i n-ár súiliḃ-ne? Agus ḃíodar a d'iar- 12
raiḋ beirṫe air, aċ ḃí eagla acu roimis an bpobul;
óir ḃí fios acu gur ċúca féin a ḃí sé sa tsoluiḋ sin.
Agus d'ḟágadar é agus d'imṫiġeadar.
Agus ċuireadar ċuige cuid de sna Fairisíniġ agus 13
de ṁuintir Héróid ċun buntáiste ḃreiṫ air 'n-a ċaint.
Agus ṫánadar ċuige agus duḃradar leis: A Ṁáiġ- 14
istir, is eól dúinn gur duine fírinneaċ tu, agus ná
fuil beann agat ar aoinne; mar ní ḟéaċann tú ċun
gnúise aon duine, aċ sliġ Dé do ṁúineaḋ do réir
fírinne. An dleaġtaċ cíos a ḋíol le Caesar nó gan
a ḋíol? An dtaḃarfam é nó an gcoimeádfam é?
Aċ do ċonaic sé an feall a ḃí ionta, agus duḃairt sé 15
leó: Cad ċuige daoiḃ beiṫ am' ḃraṫ? Tugaiḋ
ċugam píosa airgid go ḃfeiceaḋ é. Agus ṫugadar 16
ċuige é. Agus duḃairt sé leó: Cé leis an íoṁáiġ seo
agus an sgríḃinn seo? Duḃradar leis: Le Caesar.
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: [2] Tugaiḋ, 17
d'á ḃríġ sin, do Ċaesar na neiṫe is le Caesar, agus do
Ḋia na neiṫe is le Dia.
Ansan ṫáinig ċuige na Sadducíniġ, daoine a ḟéan- 18
ann aiseiriġe na marḃ, agus ċuireadar ceist ċuige
agus duḃradar: A Ṁáiġistir, do sgríḃ Maois 19
dúinn: [3] Má ġeiḃeann driṫáir duine bás agus go
ḃfágann sé a ḃean, agus ná fágann sé clann 'n-a
ḋiaiḋ, go nglacfaiḋ a ḋriṫáir an ḃean, agus go dtóg-
faiḋ sé clann d'á ḋriṫáir. Aċ ḃí mórseisear driṫár 20
ann, agus do ṗós an ċéad duine acu bean, agus fuair

[1] Salm cxvii. 22; Isaias xxviii. 16. [2] Róṁ. xiii. 7. [3] Deut. xxv. 5.

21 sé bás gan clann ḟágáilt. Agus do ġlac an tarna
duine acu í, agus fuair sé bás, agus níor ḟág sé sin
clann aċ ċóṁ beag. Agus an tríṁaḋ fear ar an
22 gcuma gcéadna. Agus do ġlac an móirḟeisear í ar
an gcuma san, agus níor ḟágadar clann. I n-a
23 ndiaiḋ go léir do fuair an bean bás. D'á ḃríġ sin,
nuair ṫiocfaiḋ an aiséirġe, agus nuair a ḋ'eireó-
ċaid siad go léir, cé 'cu díoḃ gur leis an bean? Óir
24 ḃí sí 'n-a mnaoi ag an móirḟeisear. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt sé leó: Nác é atá 'ḃúr gcur amú
gan eólus a ḃeiṫ agaiḃ ar an scriptiúir, ná ar ċóm-
25 aċtaiḃ Dé? Óir, nuair a ḋ'eireóċaid siad ó sna
mairḃ ní ḃeiḋ pósaḋ ná tabairt le pósaḋ feasta, aċ
26 beid siad ar nós na n-aingeal insa flaṫais. I
dtaoḃ na marḃ, áṁtaċ, go n-eireóċaid siad, nár
léiġeaḃair i leaḃar Ṁaoise, conus mar aduḃairt
Dia leis as an dtor: [1] Is mise Dia Ábrahaim agus
27 Dia Isaaic agus Dia Iacóib. Ní do ḋaoine marḃa is
Dia é aċ do ḋaoine atá beó. D'á ḃríġ sin is mór
atáṫaoi-se amú.

28 Agus ṫáinig ċuige duine de sna Sgríḃneóiriḃ a ḃí
ag éisteaċt leó-san ag déanaṁ an aiġnis, agus nuair
a ċonaic a ḟeaḃar do ḟreagair sé iad, d'ḟiafraiġ sé
ḋe cad í an ċéad aiṫne de sna h-aiṫeantaiḃ go léir.
29 Agus d'ḟreagair Íosa é: Isí an ċéad aiṫne díoḃ go
léir: [2] Clois, a Israéil, is aon Dia aṁáin do Ṫiġ-
30 earna Dia-se; Agus gráḋfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia
ód' ċroiḋe go h-iomlán, agus ót' anam go h-iomlán,
agus ót' aigne go h-iomlán, agus ód' neart go
31 h-iomlán. Sini an ċéad aiṫne. Agus is cosṁail léi an
tarna h-aiṫne; [3] Gráḋfair do ċóṁarsa mar ṫu féin.
32 Ní'l aiṫne eile is mó ná iad san. Agus duḃairt an
Sgríḃneóir leis: Maiṫ, a Ṁáiġistir. Do laḃrais
fírinne, aon gur b'eaḋ Dia, agus ná fuil ann aċ é.
33 Agus é ġráḋú ó ċroiḋe go h-iomlán, agus ó ṫuisgint
go h-iomlán, agus ó anam go h-iomlán, agus ó neart
go h-iomlán, agus an ċóṁarsa do ġráḋú mar ḋuine
féin. Is mó san 'ná gaċ íoḃirt agus 'ná gaċ ofráil.
34 Agus nuair a ċonaic Íosa gur ḟreagair sé go ciallṁar,

[1] Exod. iii. 6. [2] Deut. vi. 4. [3] Lebit. xix. 18.

duḃairt sé leis: Nílir-se aḃfad ó ríġeaċt Dé. Agus
níor leóṁaiġ aoinne é ċeisdiú as san amaċ.
Agus ḃí Íosa ag teagasg sa teampul agus duḃ- 35
airt sé: Conus adeir na Sgríḃneóirí gur mac do Ḋáiḃid
Críost? Óir deir Ḋáiḃid féin, sa Spioraid Naoṁ, 36
[1] Duḃairt an Tiġearna lem' Ṫiġearna, Suiḋ ar mo
ḋeis go gcuireaḋ do naṁaid mar ṫaca féd' ċosaiḃ.
Mar sin, tugann Ḋáiḃid féin a Ṫiġearna air, agus 37
conus atá sé 'n-a ṁac aige? Agus d'éist an pobul
mór leis agus áṫas orṫa.
Agus duḃairt sé leó agus é 'ġá dteagasg: Seaċ- 38
naiḋ na Sgríḃneóirí. Is maiṫ leó siuḃal i n-éadaiġiḃ
fada, agus go ndéanfaí úṁlú ḋóiḃ i n-áit an ṁargaiḋ;
Agus suiḋe ins na caṫaoireaċaiḃ uaċtair ins na sina- 39
gógaiḃ, agus ins na h-ineadaiḃ tosaiġ ċun búird;
Itid siad [2] teaġlaċa na mbaintreaċ ar sgáṫ úrnuiġṫe 40
fada: Ġeoḃaid siad san an ḃreiṫ is truime.
Agus do ṡuiḋ Íosa i n-aice áite an ċiste, agus ṫug 41
sé fé ndeara conus a ċuireaḋ na daoine airgead
isteaċ ann, agus do ċuir a lán daoine saiḋḃire mórán
isteaċ ann. Agus do ṫáinig baintreaċ ḋealḃ agus 42
ċaiṫ sí isteaċ ḋá ċianóig, 'sé sin feóirling. Agus 43
ġlaoiḋ sé ċuige a ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó:
Go deiṁin a deirim liḃ gur mó a ċuir an ḃaintreaċ
boċt ḋealḃ so isteaċ sa ċiste 'ná mar a ċuir aoinne
eile d'ár ċuir puinn ann; Óir do ċuir an ċuid eile ann 44
as a ḃflúirse, aċ do ċuir sí seo ann, d'á dealḃas, a
raiḃ aici, a cuid an tsaoġail.

CAIBIDIOL XIII.

An íde a ḃí le teaċt ar an dteampul, agus na cóṁarṫaí atá le teaċt roim Lá an Ḃreiṫeaṁantais.

Agus nuair a ḃí sé ag dul amaċ as an dteampul 1
duḃairt duine d'á ḋeisgiobuil leis: Féaċ, a Ṁáig-
istir, cad iad mar ċloċa agus cad é mar ḋéanaṁ!
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt leis: Ċíonn tú na 2

[1] Salm. cix. 1. [2] .i. a saoġaltas.

h-oibreaċa móra san go léir? Ní fágfar cloċ ar
muin cloiċe ḋíoḃ gan leagaḋ.
3 Agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe ar Ċnoc na n-Olaċrann ar
aġaiḋ an teampail, agus ḃí Peadar agus Séamus
agus Eóin agus Aindrias 'ġá ḟiafraiġe ḋe, ar leiṫliġ:
4 Innis dúinn, caṫain a ṫiocfaiḋ na neiṫe seo? agus
caḋ é an cóṁarṫa a ḃeiḋ air, nuair a ṫosnóċaiḋ na
5 neiṫe seo go léir ar teaċt ċun cinn. Agus do ċrom
Íosa, 'ġá ḃfreagraḋ, ar a ráḋ leó: [1] Seaċain agus ná
meallaḋ aoinne siḃ.
6 Óir tiocfaiḋ a lán daoine am' ainim-se, agus déar-
7 faiḋ siad, Is mise é; agus meallfaiḋ siad a lán. Aċ
nuair a ḋ'aireóċaiḋ siḃ cogaí agus ráflaí ar ċogaiḃ,
ná bíoḋ eagal oraiḃ, óir ní foláir iad san a ḃeiṫ ann;
8 aċ ní hé an deire fós é. Óir eireóċaiḋ cine i n-aġaiḋ
cine agus ríġeaċt i n-aġaiḋ ríġeaċta, agus beiḋ luas-
gaċa talṁan go tiuġ ann, agus gorta. Tosaċ na
9 buarṫa iad san. Aċ féaċaiḋ ċúġaiḃ féin. Óir tabarfaiḋ
siad i láṫair na gcóṁairlí siḃ, agus sgiúrsálfar siḃ
ins na sinagógaiḃ, agus seasóċaiḋ siḃ i láṫair ríġṫe
agus uaċtarán mar ġeall orm-sa, mar ḟiaḋnaise
10 ḋóiḃ-sin. Agus ní foláir ar dtúis an soisgéal do
11 ċraoḃsgaoileaḋ ċun na ngeinte go léir. Agus nuair
a ṫabarfaiḋ siad leó siḃ ċun siḃ a ṫabairt ar láiṁ,
ná bacaiḋ a ḃreiṫniú roim ré caḋ déarfaiḋ siḃ; aċ
an rud a tabarfar daoiḃ an uair sin, abraiḋ é; óir
12 ní siḃ-se a laḃrann, aċ an Spioraid Naoṁ. Óir déan-
faiḋ an driṫáir feall báis ar a ḋriṫáir, agus an
t-aṫair ar a ṁac; agus eireóċaiḋ an ċlann i n-aġaiḋ
a n-aṫar agus a máṫar, agus imireóċaiḋ siad bás orṫa.
13 Agus beiḋ fuaṫ ag gaċ aoinne ḋaoiḃ mar ġeall ar
m' ainim-se. Aċ an t-é a ḃeiḋ seasaṁaċ go deire isé
a raġaiḋ slán.
14 Aċ nuair a ċífiḋ siḃ [2] gráin an léirsgriosa 'n-a
seasaṁ sa n-áit naċ dual (an t-é a léiġeann tuigeaḋ
sé), ansan an ṁuintir atá i n-Iúdaéa teiṫidís ċun na
15 gcnoc. Agus an t-é ḃeiḋ ar [3] ḃuaic a ṫiġe ná tagaḋ
sé anuas sa tiġ agus ná téiġeaḋ sé isteaċ ċun ruda

[1] Ephes. v. 6; 2 Tess. ii. 3. [2] Dan. ix. 27.
[3] .i. buaic mar úrlár a ḃíoḋ ar ṫiġṫiḃ ann.

ḃreiṫ ar an dtiġ; Agus an t-é a ḃeiḋ sa ṗáirc ná 16
filleaḋ sé a d'iarraiḋ a ḃrait. Agus is mairg do 17
luċt clainne d'iompar agus do luċt clainne ḋ'oil-
eaṁaint ins na laeṫib sin; Agus bíḋiḋ ag guiḋe gan 18
iad a ḃeiṫ sa ġeiṁre. Óir beiḋ ins na laeṫib sin 19
cruaḋtan ná raib a leiṫéid ann ó ṫosaċ an ċruiṫniú
a ċruiṫniġ Dia go dtí anois, agus ná beiḋ. Agus 20
mura gcioruiġeaḋ an Tiġearna na laeṫanta ní ḃeaḋ
dul as ag feóil ar biṫ; aċ ar son na bfíoraon atá toġṫa
aige do ċioruiġ sé na laeṫanta. Agus anois má deir 21
aoinne lib, Féaċ, tá Críost anso; féaċ, tá sé ansúd:
ná creidiḋ. Óir eireóċaid críosdana fallsa agus 22
fáiḋí fallsa, agus tabharfaid siad cóṁarṫaí uaṫa agus
iongnaí, ċun na bfíoraon féin do ṁeallaḋ, dá
mb'féidir é. Tugaiḋ-se aire, d'á ḃríġ sin; féaċ, tá 23
gaċ níḋ innste agam daoib roim ré.

[1] Aċ ins na laeṫib sin, tar éis na buarṫa san, dor- 24
ċóċaiḋ an ġrian agus ní ṫabharfaiḋ an ġealaċ a solus,
Agus beiḋ na réilte ag tuitim as an spéir, agus beiḋ 25
na cóṁaċta atá ins na flaṫais d'á suaṫaḋ. Agus 26
ansan ċífid siad Mac an Duine ag teaċt ins na
sgamalaib, le mórán cóṁaċt' agus glóire. Agus 27
ansan cuirfiḋ sé a aingil amaċ agus cruinneóċaiḋ
sé a ḟíoraoin ó sna ceiṫre gaoiṫib, ó ḟíor-imeall an
talaiṁ go fíor-imeall neiṁe. Fóġlumuiḋ ó'n gcrann 28
fíge soluíd. Nuair a bíonn a géag bog agus an
duilleabar tagaiṫe is eól daoib an saṁraḋ ḃeiṫ
i n-aċmaireaċt. Mar sin daoib-se nuair a ċífiḋ sib 29
na neiṫe seo ag teaċt ċun cinn, bíoḋ fios agaib é
ḃeiṫ ins na dóirsib buailte lib. Go deiṁin a deirim 30
lib, ní h-imṫeóċaiḋ an tsliocṫ so go dtagaid na neiṫe
seo go léir ċun cinn. Raġaiḋ spéir agus talaṁ ar 31
neaṁníḋ, aċ ní raġaiḋ mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.

Ní fios d'aoinne, áṁṫaċ, an lá san ná an uair, d'á 32
mb'iad na h-aingil ins na flaṫais iad, nó an Mac,*

[1] Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7; Ióel ii. 10.

*Ver. 32. "Nó an Mac."—Ní 'ġá ráḋ é go bfuil Mac Dé gan aon eolus ar lá an ḃreiteaṁantais, aċ 'ġá ráḋ ná raib an t-eólus aige le teagasg ḋúinne i n' oide againn; níḋ nár ṁaiṫ ḋúinn.

33 aċ do'n Aṫair. Tugaiḋ aire, deiniḋ faire agus
úrnuiġṫe ; óir ní fios daoiḃ caṫain a ḃeiḋ an t-am
34 ann. Ar nós duine a ḋ'ḟág a ṫiġ agus d'imṫiġ
i gcéin, agus a ṫug d'á ṡeirḃíseaċaiḃ déanaṁ gaċ
oibre, agus a duḃairt leis an ndóirseóir faire
35 ḋéanaṁ ; Deiniḋ-se faire, d'á ḃríġ sin, (óir ní fios
daoiḃ caṫain a ṫiocfaiḋ an tiġearna, um ṫráṫnóna,
i lár na h-oiḋċe, ar ġlaoḋaċ an ċoiliġ, nó ar maidin)
36 le h-eagla, nuair a ṫiocfaḋ sé, gur i ndúr gcodlaḋ a
37 ġeoḃaḋ sé siḃ. Agus an rud a deirim liḃ-se deirim
le gaċ aoinne é : Deiniḋ faire.

CAIBIDIOL XIV.

An ċéad ċuid de ṫuairisg páise Ċríost.

1 Agus i gcionn dá lá ḃí féile na Cásga agus an
arán gan giost le ḃeiṫ ann, agus ḃí uaċtaráin na
sagart agus na Sgríḃneóirí 'ġá ċuiṁneaṁ conus a
2 ḋéanfaidís breiṫ air agus é ċur ċun báis. Aċ duḃ-
radar : Ná deintear é lá na féile, le h-eagla go
n-eireóċaḋ aċrann ameasg an ṗobuil.
3 Agus ḃí sé i mBetánia, i dtiġ Ṡímóin loḃair, 'n-a
ṡuiḋe ċun biḋ agus ṫáinig bean agus borca alabas-
tair aici d'ola spicnárd a ḃí ana-ḋaor, agus do ḃris
sí an borca alabastair agus ḋoirt sí an ola ar a
4 ċeann. Agus ḃí daoine láiṫreaċ agus ṫáinig fearg
orṫa, agus duḃradar 'n-a n-aigne féin : Cad ċuige
5 an ḃásta san a ḋéanaṁ ar an ola ? D'ḟéadfaí an
ola san do ḋíol ar níos mó 'ná trí ċéad [1] píosa airgid
agus é ṫaḃairt do sna boċtaiḃ. Agus ḃíodar ag
6 casaoid léi. Agus duḃairt Íosa : Leigiḋ di. Cad
ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ ag casaoid léi ? Is gníoṁ maiṫ atá
7 déanta aici orm-sa. Óir táid na boiċt i ndúr ḃfo-
ċair agaiḃ i gcóṁnuiġe, agus féadfaiḋ siḃ maiṫ a

[1] Denarius (nó drachma) a tugtar ar an bpíosa airgid sin b'é an ṗingin Róṁánaċ é. Feic Mait. xvii. 23; Lúc. xv. 18, na nótaí.

ḋéanaṁ dóiḃ nuair is áil liḃ; aċ ní'limse i gcóṁ-
nuiḋe agaiḃ. An níḋ a ḃí aici seo le ḋéanaṁ tá sé 8
déanta aici; tá ola curṫa roim ré aici ar mo ċorp-sa
i gcóir aḋlacṫa. Go deiṁin adeirim liḃ: pé áit 'n-a 9
gcraoḃsgaoilfar an soisgéal so ar fuid an doṁain
go léir, neósfar ann, mar ċuiṁneaṁ uirṫi seo, an níḋ
atá déanta aici.

Agus d'imṫiġ Iúdás Iscáriót, duine de'n dáréag, 10
ag triall ar uaċtaránaiḃ na sagart, ċun é ḋíol leó.
Agus nuair airiġeadar é ḃí áṫas orṫa, agus ġealla- 11
dar dó go dtaḃarfaí airgead dó. Agus ḃí sé ag
faire ċun caoi ḟáġail ar é ṫaḃairt suas.

Agus an ċéad lá de laeṫiḃ an aráin gan giost nuair 12
a deintí íoḋbirt na Cásga, duḃairt a ḋeisgiobuil leis:
Cár ṁait leat go raġmís agus go ndéanfaimís an
Ċáisg d'ollaṁú duit le n-iṫe? Agus cuir sé uaiḋ 13
beirt d'á ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ
isteaċ sa ċaṫair, agus casfar oraiḃ fear agus árṫaċ
uisge ar a ṁuin aige; leanaiḋ é. Agus pé áit 'n-a 14
raġaiḋ sé isteaċ abraiḋ le fear an tiġe, Deir an
Máiġistir, Cá ḃfuil an seómra 'n-a n-íosfad an Ċáisg
i dteannta mo ḋeisgiobul? Agus taisbeánfaiḋ sé 15
daoiḃ seómra mór, agus é curṫa i dtreó, agus déiniḋ
ollaṁú dúinn ann.

Agus d'imṫiġ na deisgiobuil agus ṫánadar sa 16
ċaṫair, agus fuaradar mar a duḃairt sé, agus
d'ollaṁuiġeadar an Ċáisg.

Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann ṫáinig sé i n-aon- 17
ḟeaċt leis an dáréag. Agus nuair a ḃíodar 'n-a 18
suiḋe agus ag iṫe, duḃairt Íosa: Go deiṁin a deirim
liḃ, tá duine agaiḃ-se, atá ag iṫe am ṫeannta,
agus díolfaiḋ sé mé. Agus ṫáinig buairt orṫa, 19
agus ċromadar ar a ráḋ leis, 'n-a nduine a's 'n-a
nduine: An mise é? Agus duḃairt sé leó: Duine 20
de'n dáréag, duine a ċuireann a láṁ sa n-aon ṁéis
liom. Is fíor go ḃfuil Mac an Duine ag imṫeaċt, 21
[1] pé mar atá sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ; aċ is ró-ṁairg do'n
ḟear san tré a ndéanfar Mac an Duine do ṫaḃairt

[1] Salm xl. 10; Gníoṁ. i. 16.

suas. B'ḟearra do'n ḟear san ná tiocfaḋ sé riaṁ
ar an saoġal.
22 [1] Agus an ḟaid a bíodar ag iṫe do ṫóg Íosa arán
agus beannuiġ sé é, agus bris sé é, agus ṫug sé
ḋóiḃ é, agus duḃairt sé: Glacaiḋ, iṫiḋ; is é mo ċorp
23 é seo. Agus ṫóg sé cailís, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas,
24 agus ṫug sé ḋóiḃ í, agus d'ólaḋar go léir aisti. Agus
duḃairt sé leó: Is í mo ċuid fola, fuil an tiomna nua, í
25 sin, a doirtfar ar son a lán. Go deiṁin adeirim liḃ,
ná h-ólfad fearsda de'n toraḋ so na fíneaṁna go
dtí an lá san 'n-a n-ólfad nua é i ríġeaċt Dé.
26 Agus tar éis an iomuin do ġaḃáil ḋóiḃ ċuadar go
Cnoc na n-Ola-ċrann.
27 Agus duḃairt Íosa leó: Glacfaiḋ siḃ go léir
sgannal umam-sa anoċt; óir tá sgríoḃṫa, [2] Buail-
28 fead an t-aoḋaire agus sgaipfar na caoire. Aċ
29 tar éis m'aiseirġe raġad róṁaiḃ go Gaililí. Agus
duḃairt Peadar leis: Bíoḋ go nglacfaidís go
30 léir sgannal umat, ní ġlacfad-sa. Agus duḃairt
Íosa leis: Go deiṁin adeirim leat, sa lá so againn,
anoċt féin, séanfair mé fó ṫrí sar a nglaoiḋfiḋ an
31 coileaċ an tarna h-uair.* Aċ sin mar ba ḋéine do
labair seisean: Dá gcaitinn dul ċun báis i n-aon-
ḟeaċt leat ní ḟéanfad tú. Agus do laḃradar go
léir ar an gcuma gcéadna.

32 Agus ṫánadar ċun na h-áite ar a dtugtar Get-
sémané, agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Suiḋiḋ
anso go ndeineaḋ úrnuiġṫe.
33 Agus do rug sé leis Peadar agus Séamus agus
Eóin, agus ṫosnuiġ sé ar beiṫ go crit-eaglaċ agus go
34 dúḃaċ; Agus duḃairt sé leó: Tá brón an báis ar
m'anam; fanaiḋ anso agus deiniḋ faire.

[1] I Cor. xi. 24. [2] Zach. xiii. 7.

*Ver 30. "Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ an tarna h-uair."—glaoiḋid na coiliġ dá uair sé leiṫ san oiḋċe, .i. timpal uair an ṁeaḋan oiḋċe ar dtúis agus ansan aisís timpal na h-uaire ar a dtugtar "glaoḋ an ċoiliġ." B'ṡiní an ġlaoḋ ar ar labair ár Slánuiġṫeóir: agus d'á ḃríġ sin ní ṫráċtaid na soisgéalaiḋṫe eile i n-aon ċor ar an gcéad ġlaoḋ.

Agus d'imṫiġ sé tamall uaṫa, agus ṫuit sé anuas 35
ar an dtalaṁ, agus ġuiḋ sé go ngeoḃaḋ an uair
ṫairis dá mb'ḟéidir é. Agus duḃairt sé: Abba, a 36
Aṫair, tá gaċ níḋ ar do ċumas; cuir an ċailís seo
i leiṫ taoiḃ uaim; ná deintear áṁṫaċ, an níḋ is toil
liom-sa, aċ an níḋ is toil leat-sa. Agus ṫáinig sé 37
agus fuair sé 'n-a g-codlaḋ iad. Agus duḃairt sé
le Peadar: A Ṡímóin, an ad' ċodlaḋ ataoí? Nár
ḟéadais faire déanaṁ ar feaḋ aon uaire aṁáin?
Déiniḋ faire agus guiḋe, ionus ná raġaḋ siḃ i gcaṫaiḃ. 38
Tá an spiorad tugṫa, is fíor, aċ tá an ḟeóil lag.
Agus d'imṫiġ sé arís, agus ḋein sé an guiḋe 39
céadna ins na focalaiḃ céadna. Agus ṫáinig sé 40
an tarna h-uair agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ iad, (óir
do ḃí mairḃitiġe ar a súiliḃ), agus ní ḟeadradar
cad é an freagra ṫaḃarfaidís air. Agus ṫáinig sé an 41
tríṁaḋ h-uair agus duḃairt sé leó: Deiniḋ codlaḋ
anois agus suaiṁneas. Ní beag é: tá an uair tag-
aiṫe; féaċ, taḃarfar Mac an Duine ar láṁaiḃ na
bpeacaċ. Eiriġiḋ, téanaiḋ; féaċ, tá i ḃfogus 42
dúinn an fear a ḃraṫfaiḋ mé.

Le linn na ḃfocal a ráḋ dó, ṫáinig Iúdás Iscariót, 43
duine de'n dáréag, agus sluaġ mór i n-aonḟeaċt
leis, ó uaċtaránaiḃ na sagart agus ó sna Sgríḃ-
neóirí agus ó sna seanóirí, agus ḃí claiḋiṁte agus
bataí acu. Agus ḃí cóṁarṫa taḃarṫa aige-sean 44
dóiḃ, mar duḃairt sé: An t-é go dtaḃarfad-sa póg
dó, sin é; beiriḋ air agus tugaiḋ liḃ é go h-aireaċ.
Agus nuair a ṫáinig sé do ḋein sé air isteaċ agus 45
duḃairt sé: Go mbeannuiġṫear duit, a Ṁáiġistir,
agus ṫug sé póg dó. Agus ġreamuiġeadar-san a 46
láṁa air, agus ċoimeádadar é. Agus ṫarraing duine 47
d'á raiḃ láiṫreaċ claiḋeaṁ, agus ḃuail sé seirḃí-
seaċ an árdsagairt agus ḃain sé an ċluas de. Agus 48
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé: An dtánaḃair
amaċ, agus claiḋiṁte agus bataí agaiḃ, ċun beirṫe
orm mar a ṫiocfaḋ siḃ ċun beirṫe ar ḃiṫeaṁnaċ?
Ḃíos gaċ lá i nḃúr measg sa teampul, ag teagasg 49
agus níor rugaḃair orm. Aċ is ċun an sgriptiúra

50 do ċóṁlíonaḋ é. Ansan d'ḟág a ḋeisgiobuil é
51 agus do ṫeiṫeadar go léir. Agus ḃí buaċaill 'ġá
leanṁaint n-a raiḃ ball línéadaiġ fan noċta a
52 ċoim air, agus do rugadar air. Agus do sgaoil
seisean an ball línéadaiġ leó, agus d'imṫiġ sé uaṫa
tárnoċt.

53 Agus ṫugadar Íosa leó i láṫair an árdsagairt;
agus do ċruinniġ ann na sagairt go léir agus na
54 Sgríḃneóirí agus na seanóirí. Agus do lean Peadar
é, abfad siar, go dtí go raiḃ sé istiġ i halla an árd-
ṡagairt, agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe i dteannta na seirḃ-
íseaċ, ċun na teine, 'ġá ṫéiḋ féin.
55 Agus ḃí na h-árdsagairt agus an ċóṁairle go
léir ag lorg fínné i gcoinniḃ Íosa, ċun é ḋaoraḋ
56 ċun báis; agus ḃí ag teip orṫa. Agus ḃí a lán ag
taḃairt fiaḋnaise ḃréige 'n-a ċoinniḃ, aċ níor
57 réiḋtiġ a ḃfiaḋnaise le n-a ċéile. Agus d'éiriġ
daoine éigin agus ṫugadar fiaḋnaise ḃréige 'n-a
58 ċoinniḃ agus duḃradar: D'airiġeamair-ne é agus
duḃairt sé: [1] An teampal so a deineaḋ le láṁaiḃ
daoine, leagfad-sa é agus i gcionn trí lá cuirfead
59 suas ceann eile, agus ní le láṁaiḃ daoine é. Agus
60 níor réiḋtiġ a ḃfiaḋnaise le n-a ċéile. Agus d'éiriġ
an t-árdsagart, i lár na h-áite, agus ċuir sé ceist
ċun Íosa, agus duḃairt: Ná fuil aon ḟreagra agat le
61 taḃairt ar a ḃfuil acu san 'á ċur ad' leiṫ? Aċ níor
laḃair seisean agus níor ṫug sé aon ḟreagra. Agus
do ċeistiġ an t-árdsagart é, agus duḃairt sé: An
62 tusa Críost Mac Dé beannuiġṫe? Agus ansan
duḃairt Íosa leis: Is mé; agus ċífiḋ siḃ Mac an
Duine 'n-a ṡuiḋe ar ḋeasláiṁ ċóṁaċta Dé agus ag
63 teaċt i sgamallaiḃ neiṁe. Ansan [2] do strac an
t-árdsagart a ḃrat, agus duḃairt sé: Cad ab áil linn
64 d'á tuille fínnite? D'airiġeaḃair an diamasla: cad
a ċítear daoiḃ? Agus duḃradar go léir go raiḃ bás
65 tuillte aige. Agus do ċrom cuid acu ar seilí ċaiṫ-
eaṁ air, agus ar a aġaiḋ do ċlúdaċ agus ar é bua-

[1] Aċ is ar ṫeampul a ċuirp do laḃair sé. Féiċ Eóin ii. 19-21.
[2] Cóṁarṫa buarṫa acu é sin.

laḋ le dóirnib, agus deirdís: Targair: agus ḃí na
seirḃísiġ 'ġá bualaḋ le n-a mbasaib.
Agus ḃí Peadar sa halla ṫíos, agus ṫáinig duine 66
de ċailínib aimsire an árdṡagairt, Agus nuair a 67
ċonaic sí Peadar 'ġá ṫéiḋ féin, d'ḟéaċ sí air agus
dubairt sí: Agus do ḃís-se leis i bfoċair Íosa Nasa-
reit. Agus do ṡéan seisean agus dubairt: Ní'l 68
fios ná eólus agam ar cad deirir. Agus d'imṫiġ
sé amaċ lasmuiġ de'n halla; agus do ġlaoiḋ an
coileaċ. Agus do ċonaic an cailín arís é, agus 69
dubairt sí leis an muintir a ḃí 'n-a seasaṁ ann: Is
duine acu súd é seo. Agus do ṡéan seisean arís. 70
Agus tar éis tamaill ḃig dubairt an ṁuintir a ḃí
'n-a seasaṁ ann arís, le Peadar: Go deiṁin is duine
acu súd tu, mar is Gaililiaċ tu. Agus do ċrom 71
seisean ar eascainiḋe agus ar a ḋearḃú: Ní'l aon
aiṫne agam ar an nduine sin adeireann siḃ. Agus 72
ansan do ġlaoiḋ an coileaċ an tarna h-uair. Agus
do ċuiṁniġ Peadar ar an bfocal adubairt Íosa:
Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ ḋá uair séanfair mé trí
h-uaire. Agus ċrom sé ar ġol.

CAIBIDIOL XV.

Tuairisg na páise ar leanṁaint.

Agus ar maidin lár n-a ṁáireaċ go luaṫ ċuaiḋ uaċ- 1
taráin na sagart i gcóṁairle leis na seanóirib agus
leis na Sgríbneóirib, agus leis an gcóṁairle coitċian,
agus ṫugadar suas Íosa, gabṫa, do Ṗilát. Agus 2
d'ḟiafraiġ Pilát de: An tusa rí na n-Iúdaċ? Agus
d'ḟreagair seisean agus dubairt: [1] Deirir-se é.
Agus do ċuir uaċtaráin na sagart a lán neiṫe 'n-a 3
leiṫ. Agus ċeistiġ Pilát arís é, agus dubairt: 4
Náċ bfuil aon ḟreagra agat le tabairt? Féaċ a
bfuil acu 'á ċur ad' leiṫ. Agus níor ḟreagair Íosa 5
focal eile, i dtreó go raib iongna ar Ṗilát.

[1] .i. Is fíor an níḋ a deirir.

6 I gcaiṫeaṁ lae na féile, áṁṫaċ, ba ġnáṫ leis aon
ṗríosúnaċ aṁáin do leigint saor ċúca, aon ṗrío-
7 súnaċ a iarrfidís. Agus ḃí aon ṗríosúnaċ aṁáin
ann gur ḃ'ainim dó Barabbas, agus ḃí sé gaḃṫa
ameasg an luċt ceannairce, agus ṁairḃ sé duine
8 i gceannairc. Agus ṫáinig an pobul agus ċroma-
dar ar iarraiḋ, mar ba ġnáṫ leis a ḋéanaṁ dóiḃ.
9 Agus d'ḟreagair Pilát iad agus duḃairt sé: An toil
10 liḃ go leigfinn saor ċúġaiḃ rí na n-Iúdaċ? Mar
ḃí ḟios aige gur le mioscais a ḋein uaċtaráin na
11 sagart é ṫaḃairt ċun láṁa. Agus ċuir na sagairt
suas an pobul ċun a ráḋ gur ḃ'é Barabbas a leigfeaḋ
12 sé saor ċúca. Agus d'ḟreagair Pilát arís iad agus
duḃairt: Agus cad is toil liḃ a ḋéanfad le rí na
13 n-Iúdaċ? Agus do liúġadar arís: Céas é.
14 Agus duḃairt Pilát leó: Sdó, cad é an t-olc atá
déanta aige? Aċ sin mar ab' aoirde do liúġadar:
15 Céas é. Agus ċun an ṗobuil do ṡásaṁ do leig Pilát
Barabbas saor ċúca, agus ṫug sé Íosa le céasaḋ,
tar éis a sgiúrsála.
16 Agus do rug na saiġdiúirí leó é isteaċ i halla na
17 cúirte, agus ċruinniġeadar an ḃuiḋean go léir. Agus
ċuireadar brat corcra uime agus d'ḟiġeadar coróinn
18 ḋeilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í; Agus
ċromadar ar ḃeannú dó: Go mbeannuiġtear duit,
19 a rí na n-Iúdaċ. Agus ansan do ḃuailidís sa ċeann
é le cleiṫ, agus ċaiṫidís seile air, agus do ċrom-
20 aidís a nglúine 'ġá onórú. Agus nuair a ḃí an
magaḋ déanta acu faoi do ḃaineadar de an brat
corcra, agus ċuireadar a ċuid éadaiġ féin arís
uime, agus do rugadar leó é ċun é ċéasaḋ.

21 Agus ḃí duine ag gaḃáil an ḃóṫair, n-ar ḃ' ainim
dó Símón Cirénéaċ, ag teaċt ó'n dtuaṫ, aṫair
Alecsandair agus Rúfis, agus do sdadadar é, agus
22 ċuireadar féaċaint air an ċros a ḋ'iompar dó. Agus
do rugadar leó é go dtí an áit Golgota, le n-a gciall-
23 uiġtear áit an Cloiginn. Agus ṫugadar deoċ dó,
24 fíon agus mirr tríd, agus níor ġlac sé é. Agus do
ċéasadar é, agus do roinneadar a ċuid éadaiġ, 'ġá
gcur ar ċrannaiḃ féaċaint cé ḃéarfaḋ gaċ ball díoḃ.

25 *Agus bí an tríṁaḋ tráṫ ann, agus ċéasadar é. Agus 26
bí teidiol a ċúise sgríoḃṫa: RÍ NA N-IÚDAĊ.
Agus do ċéasadar i n-aonḟeaċt leis beirt biṫeaṁ- 27
naċ, duine acu ar a ḋeis agus an duine eile ar a ċlí.
Agus do ċóṁlíonaḋ an sgriptiúir adeir: [1] Agus do 28
luaḋaḋ é le cuirpṫeaċaiḃ. Agus na daoine ġaḃaḋ 29
ṫairis ṫugaidís masla ḋó, agus ċroṫaidís a gceann
agus deiridís: Ḃáṫ! do leagfá teampal Dé agus
ċurfá suas arís é i gceann trí lá: Saor ṫu féin 30
anois, agus tar anuas de'n ċrois. Mar an gcéadna 31
uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí, ag caint
le ċéile ag déanaṁ magaiḋ: Ṡáḃáil sé daoine eile,
adeiridís; ní'l ar a ċumas é féin do ṡáḃáil. Tagaḋ 32
Críost, rí Israéil, anuas de'n ċrois anois go ḃfeic-
eam agus go gcreideam. Agus an ḃeirt a ḃí céasda
i n-a aice ṫugadar masla ḋó.

Agus nuair a ṫáinig an séṁaḋ tráṫ do luiġ doir- 33
ċeaċt ar an ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ tráṫ.
Agus sa naoṁaḋ tráṫ do ġlaoiḋ Íosa do ġuṫ árd: 34
[2] Elói, Elói, lamá sabacṫáni? níḋ a míníġṫear mar
seo: A Ḋia, a Ḋia, cad uime gur ṫréigis mé? Agus 35
duḃairt cuid d'á raiḃ láiṫreaċ: Féaċ, tá sé ag
glaoḋaċ ar Elias. Agus do riṫ duine acu agus do 36
líon sé spúinse d' ḟínéigir agus ċuir sé ar ḃata é,
agus ṫug sé ḋó é le n-ól, agus duḃairt sé: Fanaiḋ
go ḃfeiceam an dtiocfaiḋ Elias ċun é ṫógaint anuas.

Agus do ġlaoiḋ Íosa do ġuṫ árd, agus d'éag sé. 37

Agus do sracaḋ brat an teampail 'n-a ḋá ċuid 38
ó ḃarr go bun. Agus nuair a ċonaic an taoiseaċ 39
céad a bí 'n-a ṡeasaṁ ar a aġaiḋ amaċ go ḃfuair sé
bás agus an guṫ árd san aige d'á ċur as duḃairt sé:
Gan aṁras dob' é Mac Dé an duine sin. Agus bí 40
mná ann aḃfad uaiḋ agus iad ag féaċaint air, ar a raiḃ
Máire Magdalén, agus Máire máṫair Ṡéamuis ḃig

[1] Isáias liii. 12. [2] Salm xxi. 2.

* Ver. 25. "An tríṁaḋ tráṫ."—Do rainn an seana-ċúntas an lá 'n-a ċeiṫre tráṫanaiḃ agus do h-ainimniġeaḋ gaċ tráṫ o'n uair ar ar ṫusnuiġ sé, .i. an ċéad tráṫ, an tríṁaḋ tráṫ, an séṁaḋ tráṫ, agus an naoṁaḋ tráṫ. Do ceasaḋ ár dTiġearna beagán roiṁ ṁeaḋan lae sar ar ċríoċnuiġ an tríṁaḋ tráṫ, agus nuair a ḃí an séṁaḋ tráṫ díreaċ ag teaċt.

41 agus Ióseiḃ, agus Salómé ; Agus siniad a ḃíoḋ 'ġá
leanṁaint agus ag frioṫálaṁ air nuair a ḃíoḋ sé
i nGailílí ; agus a lán ban eile a ṫáinig i n-aonḟeaċt
leis aníos go Ierúsalem.

42 Agus nuair a ḃí an ḋéanaíġe ann, (óir b' é lá an
43 ollaṁuiġṫe é, a ṫagann roimis an sabbóid), Ṫáinig
Iósep ó Arimataéa, duine uasal, decúrio, fear a ḃí
ag súil le ríġeaċt Dé ċóṁ maiṫ le các, agus ċuaid
sé isteaċ go dána i láṫair Ṗiláit, agus d'iarr se
44 corp Íosa air. Agus ḃí iongna ar Ṗilát a rád go
mbeaḋ sé tar éis ḃáis ċeana féin. Agus ċuir sé
fios ar an dtaoiseaċ céad agus d'ḟiafraiġ sé ḋe an
45 raiḃ sé tar éis ḃáis. Agus nuair a fuair sé amaċ
ó'n dtaoiseaċ céad go raiḃ, d'órduiġ sé an corp
46 do ṫaḃairt do Iósep. Agus do ċeannuiġ Iósep
línéadaċ agus ṫóg sé anuas ó'n gcrois é, agus d'ḟill
sé sa línéadaċ é, agus ċuir sé isteaċ é i dtuama a
ḃí ġearrṫa a' carraig, agus d'iompuiġ sé leac ċun
47 dorus an tuama. Agus ḃí Máire Magdalén agus
Máire [máṫair] Ióseiḃ ag féaċaint ar an áit 'n-ar
cuireaḋ é.

CAIBIDIOL XVI.

Aiseiríġe Ċríost agus a ḋeasgabáil.

1 Agus nuair a ḃí an tsabbóid imṫiġṫe ċeannuiġ
Máire Magdalén agus Máire, máṫair Séamuis, agus
Salómé, spíosra cúṁrṫa ċun go dtiocfaidís agus
2 go n-ungfaidís Íosa. Agus ṫánadar go h-ana-ṁoċ,
ar maidin an ċéad lae de'n tseaċtṁain, go dtí an
3 tuama, agus ḃí an ġrian 'n-a suiḋe ;* Agus ḃíodar
'ġá rád le n-a ċéile : Cé ḋ'iompóċaiḋ siar an ċloċ

* Ver. 2. "Agus ḃí an ġrian n-a suiḋe."—Do ġluaiseadar sar a dtáinig an solus ag dul ċun na h-uaġa, aċ ḃí an ġrian 'n-a suiḋe um an dtaca 'nar ṡroiseadar an áit. Nú, i ḃfigiúir, tráċtṫar anso ar ġréin an ċirt, .i., ar Íosa Críost, ár dTiġearna, a ḃí eiriġṫe sar a dtánadar.

dúinn ó ḃéal an tuama? Agus nuair ḟéaċadar con- 4
acadar an ċloċ iompuiġṫe siar. Agus cloċ ana-
ṁór ab eaḋ í. Agus ċuadar isteaċ sa tuama agus 5
ċonacadar an fear óg 'n-a ṡuiḋe ar ṫaoḃ na láṁa
deise agus éide ġeal uime, agus ṫáinig eagal orṫa.
Agus duḃairt sé leó: Ná glacaiḋ aon sgannra. 6
Íosa Nasareit a céasaḋ isé atá uaiḃ. D'eiriġ sé;
ní'l sé anso; féaċ an áit 'n-ar ċuireadar é. Aċ 7
imṫiġiḋ, agus innsiḋ d'á ḋeisgiobulaiḃ agus do
Ṗeadar, go ḃfuil sé ag dul róṁaiḃ go Gaililí; ċífiḋ
siḃ sa n-áit sin é, mar aduḃairt sé liḃ.

Aċ do riṫeadar amaċ as an uaiġ, mar do ṫáinig 8
sgannra agus criṫeagla orṫa, agus ní duḃradar
focal le h-aoinne, mar ḃí an t-eagal orṫa.

Aċ nuair aiseiriġ sé ar maidin an ċéad lae de'n 9
treaċtṁain, ṫaisbeáin sé é féin ar dtúis do Ṁáire
Ṁagdalén, an bean as ar ḋíbir sé na seaċt ndeaṁain.
Agus d'imṫiġ sí sin agus d'innis sí é do'n ṁuintir 10
a ḃíoḋ i n-a ḟoċair, agus do ḃí ag gol agus ag caoi. 11
Agus nuair airiġeadar é ḃeiṫ beó, agus go ḃfeacaiḋ
sí é, níor ċreideadar an sgéal. [1] Agus 'n-a ḋiaiḋ 12
san do ṫaisbeáin sé é féin i gcruṫ eile do ḃeirt acu
agus iad ag siuḃal, ag dul fá'n dtuaṫ. Agus ṫána- 13
dar san agus d'innseadar do'n ċuid eile é; agus
níor ċreideadar iad aċ ċoṁ beag.

Fé deire, ḃí an t-aoinne déag acu 'n-a suiḋe 14
i ḃfoċair a ċéile, agus ṫaisbeáin sé é féin dóiḃ;
agus do ċas sé leó a ndíṫċreideaṁ agus a ndúr-
ċroiḋe, toisg nár ċreideadar an ṁuintir a ċonaic
go raiḃ sé tar éis aiseiriġe.

Agus duḃairt sé leó: Gluaisiḋ tríd an ndoṁan 15
go léir agus deiniḋ an soisgéal do ċraoḃsgaoileaḋ
do'n uile ċréatúir. An té a ċreidfiḋ agus a baist- 16
fear saorfar é: an té, áṁ, ná creidfiḋ, daorfar é.
Agus leanfaid na cóṁarṫaí seo an ṁuintir a ċreid- 17
fiḋ: [2] Cuirfid siad deaṁain a' seilḃ am' ainim-se:
[3] Labarfaid siad i dteangṫaċaiḃ nua. [4] Tógfaid 18
siad aiṫreaċa niṁe, agus má ólaid siad deoċ marḃ-

[1] Lúc. xxiv. 13.
[2] Gníoṁ. xvi. 18.
[3] Gníoṁ. ii. 4; x. 46.
[4] Gníoṁ. xxviii. 5.

uiġṫeaċ ní ġortóċaiḋ sé iad: [1] Cuirfid siad a lámha
19 ar ḋaoine breóite agus beid siad go maiṫ. Agus
an Tiġearna Íosa, tar éis laḃarṫa leó ḋó, [2] do
tógaḋ suas ar neaṁ é, agus tá sé 'n-a ṡuiḋe ar ḋeas-
20 láiṁ Ḋé. Agus do ġluaiseadar-san agus do
ċraoḃsgaoileadar ins gaċ áit; agus do ċaḃruiġ an
Tiġearna leó ag neartú a gcainte le mírḃúiltiḃ
'ġá leanṁaint.

[1] Gníoṁ xxviii. 8. [2] Lúc 24 51

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST
DO RÉIR
LÚCÁIS

I n-Antíoch príoṁ-ċaṫair na Siria isead do rugaḋ Lúcás Naoṁṫa. Liaġ ab eaḋ é, agus deir cuid de sna sean-sgríḃneóirí go raiḃ sé n-a ṗéintéir oilte. D'iompuiġ Pól naoṁṫa 'n-a Ċríostaiḋe é agus ḃí sé aige 'n-a ḋeisgiobul agus 'n-a ċom-rádaiḋe ar a ċuardaiḃ, agus ag obair 'n-a ṫeannta i ngnó an tSoisgéil. Do sgríḃ sé i nGréigis, tímpal ċeiṫre bliana fiċid tar éis deasgaḃála ár dTiġearna.

CAIBIDIOL I.

Coimbeart Eoin Ḃaiste, agus coimbeart Ċríost. Cuairt na Maiġdine Muire, agus a cantic. Teaċt Eóin Ḃaiste ar an saoġal, agus cantic Sacariais.

Ó ṫárla go ḃfuil iarraċt déanta agá lán daoine 1
ar ċúntas a ṫaḃairt, i ndiaiḋ ċéile, ar na neiṫiḃ seo atá
tagaiṫe ċun cinn i n-ár measg, Fé mar a tugaḋ dúinn 2
iad ó sna daoine a ċonaic iad le n-a súiliḃ agus do
ḋein frioṫálaṁ ar an sgaint, Ċeapas féin go ḃféaċ- 3
fainn isteaċ go cruinn ionta go léir ó ṫúsaċ agus go
ndéanfainn iad do sgrí síos i ndiaiḋ ċéile ḋuit-se,
[1]a Ṫéoṗiluis uasail, i dtreó go mbeaḋ agat fios 4
fírinne na ḃfocal a múineaḋ duit.

Do ḃí, i n-aimsir Héróid rí Iúdaéa, sagart áiriṫe 5
dar ḃ'ainim Sacarias, [2] d'uanuiġeaċt Abia, agus de
ṡlioċt Aaron ab eaḋ a ḃean, agus Elisabet ab ainim di.*

[1] Gníoṁ. i. 1. [2] I Par. xxiv. 10.

* Ver. 5. "D'uanuiġeaċt Abia," .i., de rang Abia, agus glactar an focal sa Ġréigis, do ġnáṫ, i gcéill oibre aon lae aṁáin, aċ sa n-áit seo cialluiġeann sé obair seaċtṁaine. Óir, tré ċeapaḋ Ḋáiḃid (1. Paral, 24) do rainneaḋ slioċt Aaróin 'n-a ceiṫre treaḃċasaiḃ fiċid, agus is ó Abia ṫáinig an t-oċtṁaḋ ċreaḃċas díoḃ, agus is ar an dtreaḃċas san a ḃí Sacarias, agus ḃí sé sin an uair sin 'n-a ṡeaċtṁain oibre sagairt.

6 Agus ḃí an ḃeirt fíoraonta i láṫair Dé ag siubal i
n-aiṫeantaiḃ agus i ndlistineasaiḃ an Tiġearna, go
7 h-iomlán, gan ċáim. Agus ní raiḃ clann acu, mar ḃí
Elisabet aimrid agus ḃíodar araon ana-aosta.
8 Do ṫárla, áṁṫaċ, agus a ḋualgas sagairt aige 'á
9 ḋéanaṁ, do réir a uanuiġeaċta, os cóṁair Dé, gur
ḃ'air a ṫuit an crann, do réir nóis na sagart, agus
go ndeaġaiḋ sé isteaċ i dteampul an Tiġearna ċun
10 na túise do ḋóġaḋ. [1] Agus ḃí an pobul mór go léir
11 amuiġ ag guiḋe le linn uaire na túise. Agus do
taisbeánaḋ ḋó aingeal an Tiġearna 'n-a ṡeasaṁ ar
12 ḋeis altóraċ na túise. Agus ṫáinig buaireaṁ agus
13 eagla ar Ṡacarias nuair a ċonaic sé é. Agus duḃ-
airt an t-aingeal leis: Ná bíoḋ eagal ort, a Ṡaca-
riais, óir tá éisteiṫe le t' guiḋe, agus béarfaiḋ do
ḃean, Elisabet, mac duit, agus taḃarfair Eóin mar
14 ainim air; Agus beiḋ áṫas agus gáirdeaċas ort,
agus beiḋ áṫas ar a lán de ḃárr é teaċt ar an
15 saoġal. Óir beiḋ sé mór i láṫair Dé, agus ní ólfaiḋ
sé fíon ná deoċ ṁeisgeaṁail, agus beiḋ sé lán de'n
16 Spioraid Naoṁ ó ḃroinn a ṁáṫar féin. Agus iom-
póċaiḋ sé a lán de ċlainn Israéil ar a dTiġearna Dia:
17 Agus gluaiseóċaiḋ sé roimis amaċ i spioraid agus
i gcóṁaċt Elias, [2] ċun croiḋṫe na n-aṫar d'iompáil
ar an gclainn, agus ċun luċt diṫċreidiṁ d'iompáil
ċun eagna na ḃfíoraon, agus pobul fíoraon d'ollaṁú
18 do'n Tiġearna. Agus duḃairt Sacarias leis an
aingeal: Conus a ḃeiḋ a fios san agam? Óir táim-
19 se am' ṡeanduine agus tá mo ḃean ró-aosta. Agus
d'ḟreagair an t-aingeal é, agus duḃairt: Is mise
Gabriél atá am' ṡeasaṁ i láṫair Dé, agus do cuireaḋ
mé ċun labarṫa leat-sa agus na neiṫe seo do ċraoḃ-
20 sgaoileaḋ duit. Agus féaċ, beiḋ tú gan caint, agus
ní ḟéadfair labairt go dtí an lá 'n-a gcóṁlíonfar
na neiṫe seo, toisg nár ċreidis mo ċaint-se do ṫioc-
21 faiḋ ċun cinn 'n-a h-aimsir féin. Agus ḃí na daoine
ag feiṫeaṁ le Sacarias, agus ḃí iongna orṫa é ḃeiṫ
22 ag déanaṁ righnis sa teampul. Agus nuair a
ṫáinig sé amaċ ní ḟéadfaḋ sé labairt leó, agus ḃí

[1] Exod. xxx. 7; Lebit. xvi. 17. [2] Mal. iv. 6.

’ḟios acu go bḟeacaiḋ sé raḋarc sa teampul. Agus
ḃí se ag déanaṁ cóṁarṫaí dóiḃ, agus do lean an
ḃailḃe air.

Agus do ṫárla, tar éis aimsire a ḋualgais sagairt 23
do ċur ḋé, gur imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin. Agus tar 24
éis na laeṫanta san do ġaiḃ a ḃean, Elisabet, gein,
agus d’ḟolaiġ sí í féin ar feaḋ ċúig ṁí, agus duḃairt
sí : Seo mar a ḋein an Tiġearna liom é ins na laeṫiḃ 25
’n-ar ḟéaċ sé orm agus ’n-ar ṫóg sé ḋíom an aiṫis a
ḃí orm ameasg na ndaoine. Agus sa séṁaḋ mí do 26
cuireaḋ an t-aingeal Gabriél ó Ḋia go caṫair
i nGaililí dar ḃ’ainim Nasaret, ag triall ar ṁaiġdin
a ḃí luaiḋte le fear dar ḃ’ainim Ióseṗ, agus Muire
ab ainim do’n ṁaiġdin. Agus ṫáinig an t-aingeal 27
isteaċ ag triall uirṫi, agus duḃairt sé : Go mbean- 28
nuiġtear duit atá lán de ġrástaiḃ ; tá an Tiġearna
ad’ ḟoċair ; is beannuiġṫe tu idir ṁnáiḃ. Agus nuair 29
airiġ sí é do ċuir an ċaint buaireaṁ uirṫi, agus ṁaċt-
nuiġ sí cad é an sagas an beannú san. Agus duḃairt 30
an t-aingeal léi : Ná glac eagla, a Ṁuire, óir tá
grásta fáġalta agat i láṫair Ḋé. [1] Féaċ, geoḃair gein 31
ad’ ḃroinn, agus béarfair mac, agus taḃarfair [2] Íosa 32
mar ainim air. Beiḋ an mac san mór, agus taḃarfar
Mac Dé Aoirde air, agus taḃarfaiḋ an Tiġearna Dia
ḋó an ċaṫaoir rí a ḃí agá aṫair, ag Dáiḃid ; [3] agus
beiḋ sé ’n-a rí i dteaġlaċ Iácóib go deó. Agus 33
ní beiḋ deire le n-a ríġeaċt. Agus duḃairt 34
Muire leis an aingeal : Conus a ḃeiḋ san aṁlaiḋ
agus gan aiṫne fir agam-sa ? Agus d’ḟreagair 35
an t-aingeal agus duḃairt sé léi ; Túirliceóċaiḋ
an Spioraid Naoṁ ort, agus clúdóċaiḋ cóṁaċt Dé
Aoirde tú, agus d’á ḃríġ sin taḃarfar ar an ngein
naoṁṫa a ṫiocfaiḋ uait Mac Dé. Agus féaċ, siní 36
Elisabet, do ṡiúr, tá leanḃ mic ar iompar aici agus
í aosda, agus sidé an séṁaḋ mí aici sin go dtugtar
aimrid uirṫi. Óir ní ḃeiḋ ráḋ ar biṫ náċ féidir do 37
Ḋia. Ansan duḃairt Muire : Féaċ, mise cailín an 38
Tiġearna, deintear liom do réir t’ḟocail. Agus
d’imṫiġ an t-aingeal uaiṫi.

[1] Isáias vii. 14. [2] *Infra* ii. 21. [3] Dan. vii. 14, 27; Mich. iv. 7.

39 Agus d'eiriġ Muire insna laeṫiḃ sin, agus d'imṫiġ
gan ríġneas fé ḋéin na gcnoc, go caṫair Iúdaċ.
40 Agus ṫáinig sí isteaċ i dtiġ Ṡacariais, agus ḃean-
41 nuiġ sí d'Elisabet. Agus do ṫárla, nuair a ḋ'airiġ
Elisabet beannaċaḋ Ṁuire gur léim an leanḃ a ḃí
'n-a ḃroinn, agus do líonaḋ Elisabet de'n Spiorad
42 Naoṁ. Agus do laḃair sí do ġuṫ árd, agus duḃ-
airt: Is beannuiġṫe ṫu idir ṁnáiḃ, agus is bean-
43 nuiġṫe toraḋ do ḃroinne. Agus cad a ṫug so
ḋóm-sa, máṫair mo Ṫiġearna do ṫeaċt ag triall orm?
44 Mar, féaċ, ċóṁ luaṫ agus ċuaiḋ guṫ do ḃeannaċta
am' ċluasaiḃ do léim an leanḃ le h-áṫas am' ḃroinn.
45 Agus is aoiḃinn duit-se gur ċreidis, óir cóṁlíon-
46 far duit na neiṫe a geallaḋ duit ó'n dTiġearna.
Agus duḃairt Muire: Mór-ṁolaḋ ó m'anam-sa do'n
47 Ṫiġearna, Agus do ġlac mo spiorad gáirdeaċas
48 i nDia mo Ṡlánuiġṫeóir; Óir d'ḟéaċ sé ar ísleaċt a
ċailín; mar féaċ, as so amaċ, déarfaid na sleaċta
49 go léir gurab aoiḃinn dom.* Óir do ḋein an t-é atá
cóṁaċtaċ neiṫe móra ḋom, agus is naoṁṫa a ainim.
50 Agus tá a ṫrócaire ó ṡlioċt go slioċt ar an muintir
ar a ḃfuil a eagla.

51 [1] D'oiḃriġ sé cóṁaċt le n-a láiṁ; do sgaip sé
52 luċt an uaḃair 'n-a gcroiḋe agus 'n-a n-aigne. Do
leag sé luċt cóṁaċt ó n-a gcaṫaoireaċaiḃ ríoga,
53 agus d'árduiġ sé luċt na h-úṁluiġeaċta. [2] Do
líon sé le neiṫiḃ fóġanta luċt an ocrais, agus ċuir
sé ċun siuḃail folaṁ luċt an tsaiḋḃris.

54 Do ġlac sé Israél, a ṡeirḃíseaċ, ag cuiṁneaṁ dó
55 ar a ṫrócaire; Fé mar a laḃair sé le n-ár n-aiṫreaċ-
aiḃ [2] le h-Ábrahám agus le n-a ṡlioċt go deó.
56 Agus d'ḟan Muire 'n-a ḟoċair-sin timpal trí ṁí,
agus ansan ṫáinig sí ċun a tiġe féin.

[1] Isáias li. 9; Salm xxxii. 10. [2] I Ríġ. ii. 5; Salm xxxiii. 11.
[2] Gen. xvii. 9; xxii. 16; Salm cxxxi. 11; Isáias xli. 8.

* Ver. 48. "Déarfaid . . . gurab aoiḃinn dom." Innstear anso an onóir a ḃí le taḃairt ag an Eaglais do'n Ṁaiġdin Muire i gcaiṫeaṁ na gcéadta blian go léir. Féaċaḋ Protestúntaiġ an mbaineann an targaireaċt so leó i n-aon ċor.

Agus ṫáinig aimsir Elisabet ċun a clainne ċur di, 57
agus do rug sí mac. Agus d'airiġ a cóṁarsain agus 58
a gaolta go raiḃ an Tiġearna tar éis a ṁór-ṫrócaire
ḋéanaṁ uirṫi, agus ḋeineadar gáirdeaċas léi. Agus 59
nuair a ṫáinig an t-oċtṁaḋ lá, do tánatar ċun tim-
pal-ġearraḋ do ḋéanaṁ ar an leanḃ, agus ḃíṫeas
ċun Sacarias a ṫaḃairt mar ainim air, ainim a aṫar.
Agus d'ḟreagair a ṁáṫair agus duḃairt sí: Ní h-eaḋ, 60
aċ Eóin a taḃarfar air. Agus duḃradar léi: Ar 61
nDó, ní'l aoinne ar do ġaoltaiḃ-se go ḃfuil an ainim
sin air. Agus do ḃagradar ar a aṫair cad é an 62
ainim ba ṁaiṫ leis a taḃarfaí ar an leanḃ. Agus 63
d'iarr sé gléas ċun sgríoḃṫa agus do sgríoḃ sé:
[1] Eóin is ainim dó. Agus ḃí iongna orṫa go léir.
Agus do h-osglaḋ láiṫreaċ a ḃéal agus a ṫeanga 64
ḋó-san, agus do laḃair sé agus do ṁol sé Dia.
Agus ṫáinig eagla air na cóṁarsain go léir, agus 65
do h-innseaḋ na neiṫe sin uile ar fuid sléiḃte
Iúdaéa ar fad. Agus gaċ aoinne a ḋ'airiġ iad coim- 66
eád sé cuiṁne orṫa, agus deiridís le n-a céile:
Cad a ḃeiḋ againn ar ball 'n-a leiṫéid seo de leanḃ,
dar leat? Óir ḃí láṁ an Tiġearna leis.

Agus do líonaḋ Sacarias, a aṫair, leis an Spioraid 67
Naoṁ, agus do ṫarngair sé mar seo:

[2] Molaḋ leis an dTiġearna, Dia Israéil, óir d'ḟéaċ 68
sé ċun a ḋaoine agus dein sé a slánú; [3] Agus do ċuir 69
sé suas aḋarc ċun slánuiġṫe ḋúinn i dteaġlaċ
Dáiḃid a ṡeirḃíseaċ.* Fé mar a laḃair sé tré ḃéal 70
na ḃfáiḋ naoṁṫa atá ann aige ó ṫosaċ. Saoraḋ 71
ḋúinn ó n-ár naṁaid, agus ó láiṁ gaċ n-aon a ṫug
fuaṫ ḋúinn, Ag déanaṁ trócaire ar ár n-aiṫreaċ- 72
aiḃ, agus ag coimeád cuiṁne ar a ṫiomna ḃean-
nuiġṫe féin. [4] An dearḃú a ḋearḃuiġ sé d'ár n-aṫair 73
Ábraham a ṫaḃarfaḋ sé ḋúinn, Go ndéanfaimís, 74
gan eagla, seirḃís dó, agus sinn saor ó láṁaiḃ ár

[1] *Supra* 13. [2] Salm lxxiii. 12. [3] Salm cxxxi. 17.
[4] Gen. xxii. 16.

* Ver. 69. Aḋarc ċun slánuiġṫe, .i. slánú cóṁaċtaċ, mar a ċuireann Dr. Uetem síos é. . . . Sa Scriptiúir cialluiġeann "aḋarc" neart, nú cóṁaċt.

75 naṁad, i naoṁṫaċt agus i ḃfíoraontaċt 'n-a láṫair,
gaċ lá d'ár saoġal.

76 Agus tusa, a leinḃ, taḃarfar ort fáiḋ an Árd-
Ḋia, óir gluaiseóċair roimis an dTiġearna amaċ ag
77 ollaṁú na sliġe dó, [1] Ag taḃairt eóluis slánuiġte
78 d'á ṗobul, ionus go maiṫfí a bpeacaí dóiḃ; Tré
inniḃ trócaire ár nDia, n-ar ṫáinig 'ġár ḃféaċaint
79 an lóċaint a' doiṁnear na ḃflaṫas. Ċun soluis a
ṫaḃairt do'n ṁuintir atá 'n-a suiḋe i ndorċadas agus
fé sgáil an báis; ċun ár gcosa do ṡeóladh i slíġ na
síoṫċána.

80 Agus d'fás an leanḃ agus do neartuiġ sé i sprioraid
agus ḃí sé ins na h-áiteanaiḃ uaigneaċa go dtáinig
an lá 'n-a raiḃ air é féin a ṫaisbeáint i láṫair Israéil.

CAIBIDIOL II.

Beirtear Críost. Tugtar do'n Tiġearna é. Targaireaċt Simeón. Faġtar Críost, i n-aois a dá ḃliain déag, ameasg na ndoċtúirí.

1 Do ṫárla, áṁṫaċ, ins na laeṫiḃ sin go ndeaġaiḋ
reaċt amaċ ó Ċaesar Augustus go ndéanfaí áireaṁ ar
2 an ndoṁan go léir. Do deineaḋ an ċéad áireaṁ so
3 nuair a ḃí Cuirínus i n' uaċtarán ar críċ Siria. Agus
do ġluais na daoine go léir ċun go ndéanfaí iad
4 d'áireaṁ, gaċ aoinne 'n-a ċaṫair féin. Agus ċuaiḋ
Ioseṗ ó Ġailili, ó ċaṫair Nasareit, suas go Iúdaéa,
go [3] caṫair Ḋáibid ar a dtugtar [4] Betlehem, toisg
5 go mba de ṫeaġlaċ agus de ṡlioċt Dáibid é. Ċun go
ndéanfaí é d'áireaṁ i n-aonfeaċt le Muire, a ḃan-
ċéile a ḃí ag iompar clainne.
6 Agus do ṫárla, agus iad ann, go dtáinig a
7 h-aimsir ċun na clainne do ḃreiṫ; Agus do rug sí a

[1] Mal. iv. 5. [2] Mal. iv. 2. [3] I Ríġ. xx. 6. [4] Mich. v. 2.

mac, a ċéadġein, agus d'ḟill sí i n-éadaiġiḃ é, agus
ċuir sí 'n-a luiġe i mainséar é, mar ní raiḃ aontslíġ
ḋóiḃ sa tiġ ósda.*
Agus do ḃí aoḋairí sa ċeanntar ċéadna agus iad 8
ag faire na dtrát sa n-oiḋċe ar a dtréad. Agus 9
féaċ, ṫáinig aingeal ó'n dTiġearna agus seasaiṁ sé
'n-a n-aice, agus do las solus Dé 'n-a dtimpal, agus
ṫáinig eagla mór orta. Agus duḃairt an t-aingeal 10
leó: Ná bíoḋ eagla oraiḃ, mar féaċ, tugaim sgéala
ḋaoiḃ ar lúṫġáir ṁór atá le teaċt ċun na ndaoine
go léir; mar go ḃfuil Slánuiġṫeóir beirṫe ḋaoiḃ 11
indiu, 'sé sin Críost an Tiġearna, i gcaṫair Ḋáiḃid.
Agus seo cómarṫa ḋaoiḃ: Ġeoḃaiḋ siḃ an leanḃ 12
fillte i n-éadaiġiḃ 'n-a luiġe i mainséar. Agus 13
láiṫreaċ do ḃí i ḃfoċair an aingil mór-ḟluaġ na
ḃflaṫas agus iad ag molaḋ Dé, agus deiridís:
Glóire do Ḋia ins na flaṫais go h-árd, agus ar talaṁ 14
síoṫċáin do luċt deaġ-ṁéinne.

Agus do ṫárla, nuair a d'imṫiġ na h-aingil uaṫa 15
suas ins na flaṫais, gur laḃair na h-aoḋairí le n-a
céile: Téiġmís go Betlehem agus feicimís an bria-
ṫar so do ṫárla ann, agus a ṫaisbeáin Dia ḋúinn.
Agus ṫánadar ar luas, agus do fuaradar Muire agus 16
Iósep, agus an leanḃ 'n-a luiġe sa ṁainséar. Agus 17
nuair a ċonacadar do tuigeadar 'n-a n-aigne i dtaoḃ
an ḃréiṫir a labraḋ leó ar an leanḃ san. Agus gaċ 18
ar airiġ iad, deineadar iongna de sna neiṫe a
d'innis na h-aoḋairí ḋóiḃ. Agus do ċoiméád Muire 19
na labarṫa san go léir, gá mbreiṫniú 'n-a croiḋe.
Agus d'ḟill na h-aoḋairí agus tugadar molaḋ agus 20
glóire do Ḋia mar ġeall ar a ḃfeacadar agus ar
ar ċloiseadar, fé mar a duḃraḋ leó.
[1] Agus nuair a críoċnuiġeaḋ an t-oċt lá agus a 21
deineaḋ an timpalġearraḋ ar an leanḃ, do tugaḋ

[1] Gen. xvii. 12; Lebit. xii. 3.

* Ver. 7. "A céadġein." Ní h-aṁlaiḋ a ċialluiġeann an ċaint go raiḃ tuille clainne aici n-a ḋiaiḋ san. Nós cainte ag na h-Eabraiġ ab eaḋ "céadġein" do taḃairt ar leanḃ bíoḋ ná beaḋ ag an lánṁain sin aċ an t-aon leanḃ aṁáin sin.

mar ainm air ÍOSA, an ainm a ṫug an t-aingeal air
san ar gabaḋ é sa ḃroinn.
22 Agus nuair a ḃí laeṫanta a h-íoḋnuiġṫe caiṫte
[1] do réir dliġe Ṁaoise, do rugadar leó an leanḃ
go Ierúsalem ċun go gcuirfidís i láṫair an Tiġearna é,
23 Do réir mar atá sgríoḃṫa i ndliġ an Tiġearna: [2] Gaċ
fírean ag osgailt ḃroinne is naoṁṫa ċun an Tiġ-
24 earna é. Agus ċun go dtaḃarfaidís an ofráil [3] mar a
h-órduiġṫear i ndliġ an Tiġearna, cúpla colúr nó
dá ġearrcaċ colúir.
25 Agus féaċ, ḃí i n-Ierúsalem duine dár ḃ'ainm
Simeón, agus ḃí an duine sin fíoraonta, diaḋa, ag
súil le sólás Israéil, agus ḃí an Spiorad Naoṁ ann.
26 Agus do tugaḋ foillsiú ḋó ó'n Spiorad Naoṁ ná
feicfeaḋ sé bás ċun go ḃfeicfeaḋ sé Críost an Tiġ-
27 earna. Agus ṫáinig sé, sa spiorad, isteaċ sa team-
pul. Agus nuair a ṫug a ṁuintir an leanḃ Íosa
28 isteaċ ann, ag cóṁlíonaḋ nóis na dliġe ḋó, Do ṫóg
seisean ċuige i n-uċt é, agus ṫug sé molaḋ do Ḋia
agus duḃairt sé:

29 Anois a leigeann tú ċun siuḃail, a Ṫiġearna, do
30 seirḃíseaċ, do réir t'focail i sioṫċáin, Óir ċonaic mo
31 súile do ṡlánú, A ḋ'ollaṁuiġis os cóṁair na bpobal
32 go léir; Solus ċun na ngeinte do ḟoillsiú, agus
glóire do ḋ'pobul féin Israél.

33 Agus ḃí Iósep agus an ṁáṫair ag déanaṁ iongna
34 de sna neiṫe a ḃí ḋ'á ráḋ 'n-a ṫaoḃ; Agus do ċuir
Simeón a ḃeannaċt orṫa, agus duḃairt sé le Muire
a ṁáṫair: Féaċ, [4] tá so ceapaiṫe ċun diṫe agus ċun
aiseirġe ḋ'á lán i n-Israél, agus ċun ḃeiṫ 'n-a ċóṁ-
35 arṫa a ġeoḃaiḋ diúltaḋ;* Agus ragaiḋ claiḋeaṁ

[1] Lebit. xii. 6. [2] Exod. xiii, 2; Uiṁ. viii. 16.
[3] Lebit. xii, 8. [4] Isaias viii. 14.

* Ver. 34. "ċun diṫe." Ṫáinig Críost ċun na cine daona go léir do ṡaoraḋ, aċ d'innis Simeón anso an níḋ a ḃí le teaċt. .i. go mbeaḋ a lán a diúltóċaḋ', tré n-a gceanntréine féin agus tré n-a ndaille toilteanaċ féin, do ṫeagasg Críost, agus ná glacfaḋ a ċreideaṁ, agus go mbeaḋ san 'n-a ṫrúig diṫe ḋóiḃ; agus go mbeaḋ a lán eile a ḃeaḋ uṁal do Ċríost agus do ġlacfaḋ an creideaṁ agus a ċimeadfaḋ a dliġ, agus go mbeaḋ san, i n' aḋḃar aiseirġe ḋóiḃ sin.

tré t'anam-sa féin, ionus go noċtfaí smuínte as
mórán croiḋe.
Agus ban-fáiḋ dob' eaḋ Anna inġean Ṗanuéil, de 36
ṫreib Aser agus ḃí sí tar éis mórán laeṫanta ċur
di, agus ḃí sí tar éis seaċt mbliana ó n-a h-óige do
ċaiṫeaṁ agá fear, Agus ḃí sí sin 'n-a baintriġ go 37
dtí go raiḃ sí ceiṫre bliana agus ċeiṫre fiċid, agus
ní ḟágaḋ sí an teampal, aċ ag déanaṁ trosgaiḋ agus
úrnuiġṫe i n-onóir do Ḋia do ló agus d'oiḋċe. Agus 38
ṫáinig sí sin do láṫair an uair ċéadna, agus d'ad-
ṁuiġ sí an Tiġearna agus do laḃair sí 'n-a ṫaoḃ le
gaċ duine a ḃí ag súil le fuasgailt Israéil.
Agus nuair a ḃí gaċ níḋ cóṁlíonta acu do réir 39
dliġe an Tiġearna, d'ḟilleadar go Gailílí agus go
dtí a mbaile féin Nasaret.

Agus d'ḟás an mac agus do neartuiġ sé, lán 40
d'eagna, agus ḃí grásta Dé ann.
Agus do ṫéiġeaḋ a ṁuintir go Ierúsalem gaċ 41
bliain uiṁ ḟéile na Cásga. Agus nuair a ḃí sé ḋá 42
ḃliain déag do ċuadar suas go Ierúsalem do réir
ġnáis na féile, Agus nuair a ḃí na laeṫanta caiṫte 43
agus iad ag filleaḋ d'ḟan an mac, Íosa, i n-Ierú-
salem, agus ní raiḃ a ḟios san agá ṁuintir. Ċeapa- 44
dar go raiḃ sé ameasg na ndaoine, agus ṫánadar
siuḃal aon lae ar aġaiḋ, agus ḃíodar 'ġá lorg
ameasg a ngaolta agus a luċt aiṫne, Aċ ní ḃfuara- 45
dar é, agus d'ḟilleadar go Ierúsalem, 'ġá lorg.
Agus do ṫárla, tar éis trí lá, go ḃfuaradar é sa 46
teampul 'n-a ṡuiḋe ameasg na n-ollaṁ, ag éisteaċt
leó agus 'ġá gceisdiú. Agus ḃí iongna ar a raiḃ 47
ag éisteaċt leis, mar ġeall ar a ġuntaċt agus ar na
freagraí a tugaḋ sé. Agus ḃí iongna orṫa-san 48
nuair a ċonacadar é. Agus duḃairt a ṁáṫair leis:
A ṁic, cad é seo atá déanta agat orainn? Féaċ,
ḃí t'aṫair agus mise go buarṫa ar do lorg. Agus 49
duḃairt sé leó: Cad ċuige go raḃaḃair ar mo lorg?
Ná raiḃ 'ḟios agaiḃ naċ foláir mé ḃeiṫ ins na neiṫiḃ
a ḃaineann le m'Aṫair? Agus níor ṫuigeadar-san 50
an focal a laḃair sé leó. Agus d'ḟill sé anuas 51
leó agus ṫáinig sé go Nasaret, agus ḃí sé úṁal dóiḃ.

Agus do ċoimeáḋ a ṁáṫair na focail sin go léir 'n-a
croiḋe féin.
52 Agus do ċuaiḋ Íosa ar aġaiḋ i n-eagna agus
i n-aois, agus i ngrásta i láṫair Dé agus daoine.

CAIBIDIOL III.

Misiún Eóin agus a ṡeanmóiniú. Críost dá ḃaisteaḋ aige.

1 Sa ċúigṁaḋ bliain déag d'impireaċt Tiberius
Caesair, nuair a ḃí Pontius Pilát i n-uaċtarán ar
Iúdaéa, agus Héród 'n-a ṫetrarc ar Ġaililí, agus a
ḋriṫáir Pilib 'n-a ṫetrarc ar Iturea agus ar ċríċ
Traconitis, agus Lisanias 'n-a ṫetrarc ar Abilina,
2 [1] I n-aimsir an dá árdṡagart Annas agus Caiphas, do
ṫárla briaṫar Dé ar Eóin mac Sacariais sa ḃfásaċ.
3 Agus ṫáinig sé ar fuid na gcríoċ go léir ar bruaċ
Iórdain ag fógairt baiste ċun aiṫriġe agus ċun
4 maiṫeaṁnaċais peacaí, Mar atá sgríoḃṫa i leaḃar na
ḃfocal aduḃairt Isaias fáiḋ: [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ
sa ḃfásaċ: Deiniḋ slíġ an Tiġearna d'ollaṁú:
5 Deiniḋ na bóiṫre do ḋíriú ḋó; líonfar gaċ gleann,
agus ísleófar gaċ sliaḃ agus gaċ cnoc, agus beiḋ
gaċ cam 'n-a ḋíreaċ agus gaċ garḃ 'n-a ṡlíġ réiḋ,
6 Agus ċífiḋ gaċ feóil an slánú a ḋéanfaiḋ Dia.
7 Agus deireaḋ sé leis an muintir a ṫagaḋ amaċ ċun
go mbaistfí iad: A ṡíol na n-aiṫreaċ niṁe, cé ṁúin
8 daoiḃ-se conus dul ó'n ndíoḃfeirg atá ag teaċt?
Tugaiḋ uaiḃ, d'á ḃríġ sin, toraḋ a beiḋ ċóṁ maiṫ
leis an aiṫriġe, agus ná cromaiḋ ar a ráḋ: Tá
Ábraham i n-aṫair againn. Deirim liḃ go ḃféadfaḋ
Dia slioċt do ṫógaint ċun Ábrahaim ó-s na cloċ-
9 aiḃ sin. Tá an tuaġ curta ar ṗréiṁ na gcrann
ċeana féin. Agus gaċ crann ná taḃarfaiḋ toraḋ
fóġanta uaiḋ gearrfar é, agus cursfar sa teine é.
10 Agus do ċeistiġ na daoine é, agus duḃradar: Caḋ

[1] Gníoṁ. iv. 6. [2] Isáias xl. 3.

'tá le déanaṁ againn má 'seaḋ? Agus d'ḟreagair 11
sé agus duḃairt leó: [1] An t-é go bḟuil dá ċasóig
aige tugaḋ sé do'n t-é ná fuil aige; agus an t-é go
bḟuil bia aige deineaḋ sé mar an gcéadna. Agus 12
ṫáinig puibliocánaiġ ag triall air go mbaistfí iad,
agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
againn? Agus duḃairt seisean leó: Ná deiniḋ níos 13
mó 'ná mar atá ceapaiṫe daoiḃ le déanaṁ. Agus 14
do ċeistiġ saiġdiúirí é, agus duḃradar: Cad tá le
déanaṁ againne? Agus duḃairt sé leó: Ná deiniḋ
láṁláidir ar aoinne, agus ná deiniḋ cúlċaint ar
aoinne, agus bíḋiḋ sásta le nbúr dtuarasdal.
Agus ḃí na daoine ag breiṫniú agus ag maċtnaṁ 15
'n-a gcroiḋe féin i dtaoḃ Eóin, go mb'ḟéidir gur
b'é Críost é. Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt leó 16
go léir: Táim-se ag búr mbaisteaḋ le h-uisge; aċ
tiocfaiḋ duine is treise 'ná mé, duine náċ fiú mé
go ndéanfainn iall a bróige do sgaoileaḋ. [2] Baist-
fiḋ sé sin siḃ leis an Spiorad Naoṁ agus le teine.
Tá a ġaoṫrán 'n-a láiṁ aige agus glanfaiḋ sé a úrlár 17
buailte, agus cruinneóċaiḋ sé a ċuid cruiṫneaċtan
isteaċ 'n-a sgioból, agus dóġfaiḋ sé an cáṫ le teine
náċ féidir a ṁúċaḋ.

Agus do ċraoḃsgaoil sé a lán neiṫe eile do sna 18
daoine 'ġá gcóṁairliú. Aċ Héród, an tetrarc, 19
nuair a labair sé leis i dtaoḃ Héródias, bean a
ḋriṫár, agus i dtaoḃ na ndroċ-ḃeart eile a dein
Héród, Ċuir sé an méid seo leó go léir, agus ċuir 20
sé Eóin i bpríosún.

Do ṫárla, áṁṫaċ, nuair a ḃí na daoine go léir d'á 21
mbaisteaḋ, agus nuair a baisteaḋ Íosa agus ḃí sé ag
guiḋe, gur h-osgalaḋ an spéir, Agus gur ṫúirling 22
an Spiorad Naoṁ air i riocht corparta, mar ḃeaḋ
colúr, agus ṫáinig guṫ as an spéir: [3] Is tusa mo
Ṁac dílis; is ort atá mo ġreann.
Agus ḃí Íosa féin ag dul 'n-a deiċṁaḋ bliain 23
fiċid nó mar sin, 'n-a ṁac, dar le daoine, ag Iósep,

[1] Séam. ii. 15; 1 Eóin iii. 17. [2] Gníoṁ. i. 5; xi. 16; xix. 4.
[3] Mait. iii. 17; xvii. 5. *Infra* ix. 35. 2 Pead. i. 17.

24 mac Héli, mic Maṫat,* [24]mic Lebi, mic Melċi, mic Ianna,
25 mic Iósep, [25]Mic Matatias, mic Amos, mic Nahúm,
26 mic Heisli, mic Nagge, [26]Mic Mahat, mic Matatias, mic
27 Semei, mic Iósep, mic Iúda. Mic Ioanna, mic Résa,
28 mic Sorobabel, mic Salatiel, mic Nérí, [28]Mic Melċi,
mic Addi, mic Ċósam, mic Elmadain, mic Héir,
29 Mic Iósé, mic Elieseir, mic Iórím, mic Maṫat, mic
30 Lebi, [30]Mic Simeóin, mic Iúda, mic Iósep, mic Iónain,
31 mic Eliacim, [31]Mic Melea, mic Menna, mic Matata,
32 mic Nátán, mic Dáibid, [32]Mic Iessé, mic Óbéd, mic
33 Boos, mic Salmóin, mic Naassóin, [33]Mic Aminadaib,
34 mic Áram, mic Essróin, mic Ṗáres, mic Iúda. Mic
Iacóib, mic Isaaic, mic Ábrahaim mic Tárá, mic
35 Naċór, [35]Mic Sarug, mic Ragau, mic Ṗaleg, mic Ebeir,
36 mic Sale, [36]Mic Cainan, mic Arṗacsad, mic Sém, mic
37 Nóe, mic Lameċ, [37]Mic Matúsala, mic Enóċ, mic
38 Iáred, mic Malaleél, mic Caïnán, [38]Mic Enós, mic
Sét, mic Adam, mic Dé.

CAIBIDIOL IV.

Trosgaḋ Ċríost, agus caṫ d'á ċur air. Géarleanṁaint air i Nasaret: a ṁírbúiltí i gCarbarnaum.

1 Agus ḃí Íosa lán de'n Spiorad Naoṁ, agus ṫáinig
sé ṫar n-ais ó'n Iórdan, agus do ṡeól an Spiorad
2 isteaċ sa ḃfásaċ é, Ar feaḋ daċad lá, agus do
cuireaḋ caṫ air ó'n annsprid; agus níor iṫ sé bia
i gcaiṫeaṁ na h-aimsire sin; agus nuair a ḃí an aimsir
3 caiṫte ṫáinig ocras air. Agus duḃairt an diaḃal
leis: Má's tu Mac Dé abair leis an gcloiċ seo go
4 ndéanfaḋ arán di. Agus d'ḟreagair Íosa é: Tá

* Ver. 23. "Mac Héli," ó Iacób a ṡíolruiġ N. Ióseph do réir nadúra, aċ i gcúntas na dliġe mac do Héli ab eaḋ é, óir clann aon ṁáṫar ab eaḋ Iacób agus Héli, agus Héli an fear ba ṡine acu. Fuair Héli bás gan aon ċlann. Ansan b'éigion do Ióseph, do réir na dliġe baintreaċ Héli do ṗósaḋ, agus an mac a ṫáinig ó'n bpósaḋ san, is do Héli a h-ainmniġeaḋ é. B'ṡin é an dliġ.

sgrioḃta: [1] Ní h-ar arán aṁáin a ṁaireann an duine
aċ ar gaċ briaṫar a ṫagann ó Ḋia. Agus do ṡeól 5
an diaḃal é go mullaċ cnuic aoird, agus ṫaisbeáin
sé dó, i n-aon ṗúnc aṁáin aimsire, ríġeaċta an
doṁain go léir, Agus duḃairt sé leis: Taḃarfad- 6
sa ḋuit-se na cóṁaċta san uile go léir, agus a ngra-
dam, óir do tugaḋ dom iad, agus tugaim iad do
m'roġa duine. D'á ḃríġ sin, má ḋeineann tú mise 7
ḋ'aḋraḋ, ansan os mo ċoṁair, is leat iad go léir.
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt leis: Tá sgrioḃ- 8
ta: [2] Aḋarfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia agus déan-
fair seirḃís dó san aṁáin. Agus do rug sé leis é 9
isteaċ i n-Ierúsalem, agus ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ é ar
spuaic an teampail, agus duḃairt sé leis: Má's tu
Mac De caiṫ tu féin le fánaiḋ; Óir tá sgrioḃta: 10
[3] Gur ṫug sé órdú ad' ṫaoḃ d'á aingealaiḃ go ndéan-
faidís tu ṫaḃairt saor, Agus go ndéanfaidís tu 11
ġaḃáil 'n-a nglacaiḃ sar a' mbuailfá do ċos i gcoinn-
iḃ cloiċe. Agus duḃairt Íosa 'ġá ḟreagraḋ: Tá 12
ráidte, leis: [4] Ná déin froṁaḋ ar do Ṫiġearna Dia.
Agus nuair a ḃí an caṫ go léir críoċnuiġṫe d'imṫiġ an 13
diaḃal uaiḋ ar feaḋ aimsire.

Agus ṫáinig Íosa, i gcóṁaċt an Spioraid, tar 14
n-ais go Gaililí agus ċuaiḋ a ċáil amaċ ar fuid na
tíre sin go léir. Agus ḃíoḋ sé ag teagasg ins na 15
sinagógaiḃ agus iad go léir 'ġá ṁolaḋ.

Agus ṫáinig sé go Nasaret mar ar h-oileaḋ é, 16
agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ leis, lá na sabbóide,
isteaċ sa tsinagóig, agus d'eiriġ sé 'n-a ṡeasaṁ ċun
léiġṫeóireaċta déanaṁ. Agus do tugaḋ dó 17
leaḃar Isáias faiḋ. Agus d'osgail sé an leaḃar
go dtáinig sé ċun na h-áite 'n-a raiḃ sgrioḃta: [5] Tá 18
Spiorad an Tiġearna orm, agus d'á ḃríġ sin d'ong
sé me, ċun soisgéil do ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċ-
taiḃ, do ċuir sé uaiḋ mé ċun luċt an ċroiḋe ḃrúiġte
do leiġeas, Ċun fuasgailte ḋ'ḟógairt do'n ṁuintir 19
atá i mbraiġdineas, agus radarc do sna dallaiḃ, agus

[1] Deut. viii. 3. [2] Deut. vi. 13; x. 20. [3] Salm xc. 11.
[4] Deut. vi. xvi. [5] Isaias lxi. 1.

dul ar do'n ṁuintir atá i gcruaḋtan, ċun bliana
faḃair an Tiġearna a ḋ'ḟógairt, agus lae an tuaras·
20 dail. Agus nuair a ḋún sé an leaḃar agus ṫug sé
ṫar n-ais é do'n timṫire, do ṡuiḋ sé; agus ḃí súile a
raiḃ de ḋaoine sa tsinagóig dlúitte air.
21 Agus ṫusnuiġ sé ar a ráḋ leó: Tá an scriptiúir
22 sin tagaiṫe ċun cinn indiu i nbúr gcluasaiḃ-se. Agus
ṫugadar go léir fiaḋnuise ḋó; agus dob' iongna
leó an grásta a ḃí sa ċaint a ḃí ag teaċt as a ḃéal,
23 agus deiridís: Nác é mac Ióseiph é seo? Agus
duḃairt sé leó: Gan amras déarfiḋ siḃ liom, mar
adeir an seanḟocal, A liaiġ, leiġis tu féin. Na
neiṫe móra a ḋ'airiġeamair a ḋeinis i gCapharnaum,
24 dein anso ad' ḋúṫaiġ féin iad. Agus duḃairt sé
leó: Go deiṁin adeirim liḃ, ní glactar aoinne
25 i n'ḟáiḋ 'n-a ḋúṫaiġ féin. Deirim liḃ le fírinne
go raiḃ mórán baintreaċ i n-Israél i laeṫiḃ Elias,
nuair a ḃí an spéir dúnta ar feaḋ trí bliana agus sé
26 ṁí, agus an gorta mór sa tír go léir: Agus ní h-ag
triall ar aoinne acu do cuireaḋ Elias [1] aċ ag triall
ar an mnaoi a ḃí 'n-a baintriġ i Sarepta Ṡidónia.
27 Agus ḃí a lán loḃar i n-Israél le linn an ḟáiḋ Eli-
saéus agus níor glanaḋ aoinne acu [2] aċ Naaman
28 an Siriánaċ. Agus ḃí a raiḃ sa tsinagóig lán
29 d'ḟeirg nuair airiġeadar an ċaint sin. Agus d'eir-
iġeadar agus ċomáineadar amaċ as an gcaṫair é;
agus do rugadar leó é go h-imeall an ċnuic ar a
30 raiḃ an ċaṫair déanta, ċun é ċaiṫeaṁ le fánaiḋ. Aċ
do ġluais sé tré n-a lár agus d'imṫiġ sé uaṫa.

31 Agus ċuaiḋ sé síos go Capharnaum, caṫair atá
i nGailílí, agus ḃí sé ag teagasg na ndaoine ansan
32 gaċ sabbóid. Agus ċuireaḋ a ṫeagasg eagla orṫa,
mar do laḃair sé fé mar a ḃeaḋ cóṁaċt aige.
33 Agus ḃí sa tsinagóig duine n-a raiḃ deaṁan neaṁ-
34 ġlan ann, agus do ġlaoiḋ sé do ġuṫ árd, Agus
duḃairt: Leig dúinn; cad í an ḃaint atá againne
leat-sa, a Íosa Nasareit? An ċun sinn a ṁilleaḋ
do ṫáinis? Tá 'ḟios agam ce h-é tu, Aon Naoṁṫa Dé.

[1] 3 Ríġ. xvii. 9. [2] 4 Ríġ. v. 14.

Agus do smaċtuiġ Íosa é agus duḃairt : Ná laḃair, 35
agus imṫiġ amaċ as. Agus do ċaiṫ an deaṁan an
duine ar lár an úrláir, agus d'imṫiġ sé amaċ as gan
aon díoḃáil a ḋéanaṁ dó. Agus ṫáinig criṫ-eagla 36
ar na daoine go léir, agus ḃíodar ag caint eatarṫa
féin, agus deiridís: Cad é seo mar ḃriaṫar, go
smaċtuiġeann sé le cóṁaċt agus le neart na h-ann-
spridí neaṁġlana, agus go n-imṫiġid siad amaċ?
Agus do leaṫ a ċlú ins gaċ aon ṗáirt de'n tír. 37
Agus nuair eiriġ Íosa ó'n tsinagóig ċuaiḋ sé isteaċ 38
i dtiġ Ṡímóin, [1] agus ḃí éagcruas ana-ṫrom ar
ṁáṫair céile Ṡímóin, agus ḃíodar ag cur aċainiġe
ċuige ar a son. Agus do seasaiṁ sé os a cionn 39
agus d'órduiġ sé do'n éagcruas imṫeaċt, agus
d'imṫiġ an t-éagcruas di. Agus d'eiriġ sí láiṫ-
reaċ agus dein sí frioṫálaṁ orṫa.
Agus tar éis dul gréine fé, an ṁuintir go raiḃ 40
daoine gan sláinte acu nó go raiḃ aon tsaġas daoine
breóite acu ḃíodar 'ġá dtaḃairt ċuige; agus ċuireaḋ
sé a láṁ ar gaċ duine acu agus leiġiseaḋ sé iad. Agus 41
nuair a ḃíoḋ na deaṁain ag imṫeaċt amaċ as a lán
daoine ḃídís ag liúiriġ, agus deiridís: Is tusa Mac
Dé; agus do smaċtuiġeaḋ sé iad agus ní leigeaḋ
sé dóiḃ laḃairt, óir d'aiṫniġdís gur ḃ'é Críost é.
Agus nuair ṫáinig an lá d'imṫiġ sé amaċ agus ċuaiḋ 42
sé i n-áit uaigneaċ, agus ḃí na sluaiġte 'ġá lorg,
agus ṫánadar ċun na h-áite 'n-a raiḃ sé, agus ḃío-
dar 'ġá ċoimeáḋ le h-eagla go n-imṫeóċaḋ sé uaṫa.
Agus duḃairt sé leó: Ní foláir dom ríġeaċt Dé 43
do ċraoḃsgaoileaḋ i gcaṫraċaiḃ eile, óir is ċuige
sin a cuireaḋ amaċ mé.

Agus ḃí sé ag seanmóin i sinagógaiḃ Gaililí. 44

[1] Maiṫ. viii. 14; Marc. i. 31.

CAIBIDIOL V.

An tógáilt ṁírḃúilteaċ éisg. Leiġeas an loḃair, agus leiġeas an duine a ḃí gan lúṫ. Maitiú d'á ġlaoḋaċ.

1 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sluaġ mór ag brúṫ air
go n-aireoċaidís briaṫar Dé, go raiḃ sé féin 'n-a
2 ḟeasaṁ ar ḃruaċ loċa Genésaret. Agus do ċonaic sé
dá luing 'n-a stad ag imeall an loċa; mar ḃí na
h-iasgairí tagaiṫe i dtír agus iad ag niġe a líonta.
3 Agus ċuaiḋ sé ar bórd luinge acu, long Ṡímóin,
agus d'iarr sé air druidim tamaillín amaċ ó'n dtír.
Agus do ṡuiḋ sé agus ṫeagaisg sé na daoine ó 'n
4 luing. Nuair a stad sé de'n ċaint duḃairt sé le
Símón: Gluais amaċ fé'n bpoll agus cuiriḋ amaċ
5 búr líonta ċun éisg a ṫógaint. Agus d'ḟreagair
Símón agus duḃairt: A Ṁáiġistir, tá an oiḋċe caitte
againn ag obair, agus níor ṫógamair aon níḋ; aċ ó
6 deirir-se é sgaoilfead amaċ an líon. Deineadar
san, agus do ġaḃadar cruinniú mór iasg, i dtreó go
7 raiḃ an líon d'á ḃriseaḋ orṫa. Agus do ḃagradar ar
a gcáirde a ḃí sa luing eile teaċt agus congnaṁ a
ṫaḃairt dóiḃ. Agus do ṫánadar, agus do líonadar
an dá luing, i dtreó go raḃadar náċ mór ag dul fé
8 uisge. Nuair a ċonaic Símón Peadar an níḋ sin
do ċaiṫ sé é féin ag glúiniḃ Íosa, agus duḃairt:
Imṫiġ uaim, a Ṫiġearna, mar is duine peacaṁail
9 mé. Óir do ṫáinig uaṫbás air féin agus ar a raiḃ i n'
ḟoċair, mar ġeall ar an ngaḃáil iasg a ḃí tógṫa acu;
10 Agus mar an gcéadna ar Ṡéamus agus ar Eóin, clann
Sebedé, a ḃí i bpáirtiḋeaċt le Símón. Agus duḃairt
Íosa le Símón: Na bíoḋ eagal ort. Is ag gaḃáil
11 daoine a ḃeiḋ tú feasda. Agus ċuireadar a loing-
eas ar tír, agus d'ḟágadar gaċ níḋ 'n-a ndiaiḋ, agus
do leanadar eisean.

12 Agus ḃí sé i gceann de sna caṫraċaiḃ, agus féaċ,
ṫáinig duine a ḃí lán de loḃra, agus nuair a ċonaic
sé Íosa do ċaiṫ sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ,
agus ġuiḋ sé é, agus duḃairt: A Ṫiġearna má's
13 toil leat é is féidir duit mé ġlanaḋ. Agus do ṡín

sé a láṁ agus ċuir sé air í, agus duḃairt: Is toil;
glantar tú. Agus d'imṫiġ an loḃra ḋe láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé leis gan é ḋ'innsint d'aoinne; aċ, 14
imṫiġ agus taisbeáin tú féin do'n tsagart, [1] agus
taḃair an offráil as do ġlanaḋ, fé mar a ḋ'órduiġ
Maois, mar ḟiaḋnuise ḋóiḃsin.
Aċ sin mar ba ṁó do leaṫ an ċaint 'n-a ṫaoḃ, agus 15
do ḃailiġ na sluaiġte móra ċun go n-éistfidís leis,
agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ. Agus 16
d'imṫiġeaḋ sé féin isteaċ sa n-uaigneas ag guiḋe.
Agus do ṫárla, lá, go raiḃ sé 'n-a ṡuiḋe ag teagasg. 17
Agus ḃí na Fairisínig 'n-a suiḋe ann, agus doċ-
túirí na dliġe, a ḃí tagaiṫe ó gaċ baile i nGaililí
agus i nIúdaéa agus ó Ierúsalem, agus ḃí cóṁaċt ó'n
dTiġearna ag dul ċun a slánuiġṫe. Agus féaċ, daoine 18
agus fear acu d'á iompar ar ṫoċt, agus é gan lúṫ,
agus ḃíodar a d'iarraiḋ é ḃreiṫ isteaċ agus é ċur
'n-a láṫair; Agus do ṫeip orṫa aon tslíġ ḟaġáil ċun 19
é ḃreiṫ isteaċ, mar ġeall ar an mbrúṫ daoine, agus
ċuadar anáirde ar an dtiġ agus do leigeadar síos
tríd an slinn é féin agus an toċt, i ḃfiaḋnuise Íosa.
Agus nuair a ċonaic sé an creideaṁ a ḃí acu, duḃairt 20
sé: A ḋuine, maiṫtear do ṗeacaí ḋuit. Agus do 21
ċrom na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig ar ṁaċtnaṁ,
agus ar a ráḋ: Cad é mar ḋuine é seo a laḃrann dia-
ṁasla? Cé ḟéadann peacaí do ṁaiṫeaṁ aċ Dia
aṁáin? Aċ ó ḃí fios a smuínte ag Íosa d'ḟreagair 22
sé iad agus duḃairt: Cad ċuige an maċtnaṁ so
i nbúr gcroiḋe agaiḃ? Cé'cu is usa a ráḋ, Maiṫ- 23
tear do ṗeacaí ḋuit, nó a ráḋ, Eiriġ ad' ṡeasaṁ agus
siuḃluiġ? Aċ ionus go mbeaḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil 24
ag Mac an Duine ar an dtalaṁ so cóṁaċt ċun peacaí
do ṁaiṫeaṁ (duḃairt sé leis an ḃfear a ḃí gan lúṫ),
Eiriġ, adeirim leat, agus tóg suas do ṫoċt, agus
imṫiġ ċun do ṫiġe féin. Agus d'eiriġ an duine láiṫ- 25
reaċ bonn, agus tóg sé an toċt ar a raiḃ sé 'n-a luiġe,
agus d'imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin agus é ag molaḋ
Dé. Agus ṫáinig uaṫḃás ar na daoine go léir, agus 26
ḃíodar ag taḃairt glóire do Ḋia; agus ḃíodar lán

[1] Leḃit. xiv. 4.

ḋ'eagla agus deiridis: Ċonacamair neiṫe iongan-
taċa indiu.

27 Agus tar éis an méid sin d'imṫiġ sé amaċ, agus
ċonaic sé puiblioċánaċ dár ḃ' ainim Leḃí 'n-a suiḋe
ag bórd an ċursuim agus duḃairt sé leis: Lean-sa
28 mise. Agus d'ḟág seisean gaċ níḋ 'n-a ḋiaiḋ, agus
d'eiriġ sé agus do lean sé é.
29 Agus do ḋein Leḃí féasta mór dó 'n-a ṫiġ, agus ḃí
cuideaċta ṁór ann de ṗuiblioċánaiġ agus de ḋaoine
30 eile a ḃí 'n-a suiḋe ċun bíḋ 'n-a ḃfoċair. Agus ḃí
na Fairisíniġ agus na Sgríḃneóirí ag gluaiseán, agus
deiridis le n-a ḋeirsiobuil-sin: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól i gcuiḃreann puiblioċánaċ
31 agus peacaċ? Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt
leó: Ní h-ag luċt sláinte atá gáḋ le liaiġ, aċ ag
32 daoine breóite. Ní ċun fíoraon do ġlaoḋaċ ċun aiṫ-
riġe a ṫánag, aċ ċun peacaċ do ġlaoḋaċ ċun aiṫriġe.
33 Aċ duḃradar-san: Cad 'n-a ṫaoḃ go mbíd deirsio-
buil Eóin ag déanaṁ trosgaiḋ agus úrnuiġṫe go
minic, agus deirsiobuil na bFairisíneaċ mar an
gcéadna, agus go mbíd do ḋeirsiobuil-se ag iṫe agus
34 ag ól? Agus duḃairt sé leó: An féidir daoiḃ
teaġlaċ an ċéile do ċur ag déanaṁ trosgaiḋ agus an
35 céile 'n-a ḃfoċair? Aċ tiocfaiḋ na laeṫanta nuair
a ḃéarfar uaṫa an céile, ansan déanfaid siad tros-
36 gaḋ insna laeṫantaiḃ sin. Agus duḃairt sé leó
i soluid: Ní ċuireann aoinne preabán, gearrṫa de
ḃall éadaiġ a ḃeaḋ nua, mar ḋeisiú ar seana-ḃall
éadaiġ, mar do loitfeaḋ sé an t-éadaċ nua, agus an
preabán a baineaḋ de'n éadaċ nua ní oirfeaḋ sé
37 do'n tsean-éadaċ. Agus ní ċuireann aoinne fíon nua
i sean-árṫaiḃ leaṫair, mar brisfiḋ an fíon nua an
seana-leaṫar, agus doirtfar an fíon agus caillfar
38 an t-árṫaċ leaṫair. Aċ ní foláir an fíon nua do
ċur i n-árṫaiḃ nua i dtreó go gcoimeádfar iad araon.
39 Agus aoinne a ḃíonn ag ól sean-fíona ní ṫaiṫnfiḋ
an fíon nua láiṫreaċ leis, óir deir sé, Is fearr an
sean-fíon.

CAIBIDIOL VI.

Críost ag gabháil leathsgéil a dheisgiobol. Leigheas d'á dhéanamh aige lá na sabbóide. An dáréag dá dtoghadh aige agus seanmóin aige á thabhairt dóibh.

Agus do ṫárla go raiḃ sé ag gaḃáil tré ġortaiḃ 1
arḃair an tarna céadṡabbóid, agus go raiḃ na deis-
giobuil ag stataḋ na ndias agus 'gá gcimilt idir a
mbasaiḃ agus 'gá n-iṫe.* Agus duḃairt cuid de sna 2
Fairisínigh leó: Cad ċuige ḋaoiḃ níḋ náċ dleaġtaċ
a ḋéanaṁ sa tsabbóid? Agus d'ḟreagair Íosa 3
agus duḃairt leó: An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair an níḋ
a ḋein Dáiḃid nuair a ḃí an t-ocras air féin agus ar
an muintir a ḃí i n'ḟoċair? [1] Conus mar a ċuaiḋ 4
sé isteaċ i dtiġ Dé agus ṫóg sé na bulóga fiaḋnaise
agus d'iṫ, agus ṫug sé do'n ṁuintir a ḃí i n'ḟoċair,
agus ní dleaġtaċ d'aoinne iad a d'iṫe [2] aċ do sna
sagairt? Agus duḃairt sé leó: Is tiġearna Mac 5
an Duine os cionn na sabbóide féin.

Agus do ṫárla, lá eile sabbóide, go ndeaġaiḋ sé 6
isteaċ sa tsinagóig agus go raiḃ sé ag teagasg;
agus ḃí duine ann agus ḃí a láṁ ḋeas seirgṫe.
Agus ḃí na Sgríḃneóirí agus na Fairisínigh ag faire 7
air féaċaint a' ndéanfaḋ sé an leiġeas lá na sab-
bóide, agus go mbeaḋ níḋ acu le cur 'n-a leiṫ. Aċ 8
ḃí fios a smuinte aige, agus duḃairt sé leis an
nduine n-a raiḃ an láṁ seirgṫe aige: Eiriġ, agus
seasaiṁ i lár baill. Agus d'eiriġ agus do ṡeasaiṁ.
Agus duḃairt Íosa leó-san: Cuirim an ċeist seo 9
ċúġaiḃ, cé 'cu is cóir maiṫ a ḋéanaṁ nó olc a
ḋéanaṁ sa tsabbóid, anam do ṡaoraḋ nó é ṁil-
leaḋ? Agus d'ḟéaċ sé orṫa sa tímpal, agus duḃ- 10
airt leis an nduine: Sín amaċ do láṁ. Do ṡín;
agus ḃí sí slán aige. Agus ḃíodar-san lán de ṁí- 11

[1] Ríġ. xxi. 6. [2] Exod. xxix. 32; Lebit. xxiv. 9.

* Ver. 1. "An tarna céad-ṡabbóid."—Deir drong gur b'í Sabbóid na Cinncíse a ciallaiġtear anso, mar gur ḃí sin an tarna féile ṁór do réir úird; deir drong eile go gcialluiġtear ann an tsabbóid a ṫagann i ndiaiḋ aon ḟéile folmanta.

ċiall, agus ḃíoḋar ag caint eatarṫa féin féaċaint
cad a ḋéanfaiḋís le h-Íosa.

12 Agus do ṫárla ins na laeṫanta san go ndeaġaiḋ
sé amaċ ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ, agus
13 go dtug sé an oiḋċe ag guiḋe ċun Dé. Agus
nuair a ṫáinig an lá do ġlaoiḋ sé ċuige a ḋeisgiobuil,
agus do ṫoġ sé dáréag acu, agus ṫug sé Aspoil mar
14 ainim orṫa san; Símón, ar ar ṫug sé Peadar, agus
a ḋríṫáir Aindrias, Séamus agus Eóin, Pilib agus
15 Bartoleméus, Maitiú agus Tomás, Séamus mac
16 Alṗéuis agus Símón ar a dtugtar Sélótés, Agus Iúdás
dríṫáir Iacóib, agus Iúdás Iscariót, an fear a ḋíol é.
17 Agus ṫáinig sé anuas i n-aonfeaċt leó, agus
ḟeasaiṁ sé ar áit leiḃéalta, agus cruinniú dá ḋeis-
giobuil agus sluaġ ṁór daoine ó Iúdaéa go léir agus
ó Ierúsalem, agus ó ċríoċaiḃ Tuíre agus Sidóin
18 cois na farraige, Daoine a ṫáinig ċun go n-éist-
fidís leis agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ.
Agus an ṁuintir a ḃí d'á gciapaḋ ag spioraidiḃ
19 neaṁġlana do leiġiseaḋ iad. Agus ḃí an tsluaġ
go léir a d'iarraiḋ teangaḃáil leis, óir ḃí cóṁaċt
ag dul amaċ uaiḋ a ḃí ag slánú gaċ aoinne.

20 [1]Agus ṫóg sé suas a ḟúile agus d'ḟéaċ sé ar a
ḋeisgiobuil agus duḃairt: Is aoiḃinn daoiḃ-se a
ḋaoine atá boċt, óir is liḃ ríġeaċt Dé.
21 Is aoiḃinn daoiḃ-se ar a ḃfuil an t-ocras anois,
óir ġeoḃaiḋ siḃ búr sáiṫ. Is aoiḃinn daoiḃ-se atá
anois ag gol, óir gáirfiḋ siḃ.
22 Is aoiḃinn daoiḃ-se nuair a ṫaḃarfaid na daoine
fuaṫ ḋaoiḃ, agus a ḟéanfaid siad siḃ, agus ṫaḃarfaid
siad tarcuisne ḋaoiḃ, agus nuair a ċuirfid siad búr
n-ainim amaċ 'n-a droċ-ainim, mar ġeall ar Ṁac an
23 Duine. Deiniḋ gáirdeaċas an lá san, agus mór-
tais: óir féaċ, is mór é búr dtuarasdal ar neaṁ:
óir is mar sin a ḋein a sinsear é leis na fáidiḃ.
24 [2] Aċ is mairg daoiḃ-se, a ḋaoine saiḋḃre, óir tá
búr sólás agaiḃ.

[1] Mait. v. 2. [2] Eccli. xxxi. 8; Amos vi. 1.

[1] Is mairg daoiḃ-se atá sáiṫeaċ, óir beiḋ siḃ ocraċ. 25
Is mairg daoiḃ-se atá anois ag gáirí, óir beiḋ siḃ ag
gol agus ag caoi.
Is mairg daoiḃ nuair a ḃeid na daoine ag bean- 26
naċtaí oraiḃ, óir sin mar a ḋeineaḋ a sinsear leis na
fáiḋiḃ fallsa.
Aċ deirim liḃ-se atá ag éisteaċt liom: *Tugaiḋ 27
gráḋ d'ḃúr naṁaid, deiniḋ maiṫ do'n ṁuintir a
ṫaḃarfaiḋ fuaṫ daoiḃ. Tugaiḋ beannaċt do'n 28
ṁuintir a ṫaḃarfaiḋ mallaċt daoiḃ, agus deiniḋ
guiḋe ar an muintir a ḋéanfaiḋ tromaiḋeaċt oraiḃ.
Agus an t-é a ḃuailfiḋ tu ar leacain leat, iom- 29
puiġ ċuige an leaca eile; agus má ḃeireann duine
do ḃrat uait, leig leis do ċasóg ċóṁ maiṫ. Gaċ 30
aoinne a ḋ'iarrfaiḋ rud ort, taḃair dó é; agus má
ḃeireann duine do ċuid uait ná h-éiliṁ ṫar n-ais
air é.
Agus fé mar ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfaḋ daoine liḃ 31
deiniḋ-se leó. Má ṫugann siḃ gráḋ do'n ṁuintir 32
a ṫugann gráḋ ḋaoiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir
a ḃeiṫ oraiḃ? Tugaid na peacaċa gráḋ do'n ṁuin-
tir a ṫugann gráḋ ḋóiḃ. Agus má ḋeineann siḃ 33
maiṫ do'n ṁuintir a ḋeineann maiṫ ḋaoiḃ, cad é
an buiḋeaċas is cóir a ḃeiṫ oraiḃ? Ar nḋó deinid
na peacaċa an níḋ sin. [2] Agus má ṫugann siḃ 34
iasaċt do'n ṁuintir ó n-ar ḋóiġ liḃ go mbeiḋ ias-
aċt le fáġail agaiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir a
ḃeiṫ oraiḃ? Óir tugaid na peacaċa iasaċtaí uaṫa
do ṗeacaċaiḃ ag súil le n-a gcoṫrom a ḋ'ḟáġail ṫar
n-ais. Aċ deiniḋ-se gráḋ ṫaḃairt d'ḃúr *naṁ- 35
aid; deiniḋ maiṫ, agus tugaiḋ iasaċt uaiḃ, gan súil le
níḋ ḋ'á ḃárr, agus beiḋ ḃúr luaċt saoṫair líonmar,
agus beiḋ siḃ i nḃúr gclainn ag Dia na glóire;
óir bíonn sé féin go maiṫ do ḋaoine ná gaḃann a
buiḋeaċas leis, agus do ḋroċ-ḋaoine. Bíḋiḋ, d'á 36
ḃríġ sin, atruaġaċ fé mar atá ḃúr n-Aṫair atruaġaċ.
Ná tugaiḋ breiṫ, agus ní taḃarfar breiṫ oraiḃ; ná 37
daoraiḋ, agus ní daorfar siḃ; maiṫiḋ, agus maiṫfar

[1] Isáias lxv. 13. [2] Deut. xv. 8.
* Sin rud nár h-iarraḋ a ḋéanaṁ roiṁis sin.

38 daoiḃ. Tugaiḋ uaiḃ, agus taḃarfar daoiḃ: tóṁ-
as maiṫ, dingṫe, croiṫte, cruaċta, isead ċuirfid
siad i nbúr n-uċt ċúgaiḃ. Óir mar a ṫóṁaisfid
siḃ uaiḃ isead a tóṁasfar ċúgaiḃ ṫar n-ais.
39 Agus ansan do laḃair sé soluid leó: An féidir
do ḋall dall a ġiollaċt? Ná tuitfid siad araon
40 sa díg? Ní'l an deisgiobul os cionn a ṁáiġistir;
tá duine go sár-ṁaiṫ má tá sé mar atá a ṁáiġistir.
41 Cad uime, áṁṫaċ, go bfeiceann tú an ḋúraḋán
i súil do ḃráṫar, agus ná tugann tú fé ndeara an
42 trail atá ad' súil féin? Nó conus is féidir duit
a ráḋ le t'ḃráṫair: A ḃráṫair, leig dom an ḋúraḋán
a ḃaint as do ṡúil, agus ná feiceann tú an trail ad'
ṡúil féin? A ċluanaiḋe, bain an trail as dtúis as
do ṡúil féin, agus ansan ċífir conus an ḋúraḋán
a ḃaint a' súil do ḃráṫar.
43 Óir ní'l crann fóġanta a ṫugann droċ-ṫoraḋ
uaiḋ, ná droċ-ċrann a ṫugann toraḋ fóġanta uaiḋ.
44 Mar aiṫniġtear gaċ crann as a ṫoraḋ. Óir ní
bailiġtear fígí de sgeaċaiḃ ná caora fíneaṁna de
45 ḋriseaċ. Tugann an deaġ-ḋuine an deaġ-níḋ
amaċ a' deaġ-stór a ċroiḋe féin; agus tugann
an droċ-ḋuine an droċ-níḋ amaċ a' droċ-stór a
ċroiḋe; óir a' flúirse an ċroiḋe is eaḋ do laḃrann
an béal.
46 Agus cad ċuige go ndeir siḃ liom-sa, [1] A Ṫiġ-
earna, a Ṫiġearna, agus ná deineann siḃ an rud
47 adeirim? Gaċ duine a ṫagann ċúgam-sa agus
d'éisteann le m' ċaint agus a ḋeineann d'á réir
48 taisbeánfad daoiḃ cé leis gur cosṁail é: Is cos-
ṁail é le fear a ḃí ag déanaṁ tiġe agus do róṁar
sé síos go doiṁinn gur ċuir sé an ċloċ-ḃuinn ar an
gcarraig; agus ṫáinig an tuile agus do buaileaḋ an
tiġ sin go dian aċ níor corruiġeaḋ é, mar ḃí sé dain-
49 gean ar an gcarraig. Aċ an t-é a ċloiseann agus
ná deineann, is cosṁail é leis an ḃfear a ḋein a
ṫiġ ar an gcré gan ċloiċ ḃuinn, agus gur ḃuail an
tuile 'n-a ċoinniḃ, agus do ṫuit sé láiṫreaċ, agus ba
ṫiubaisteaċ é tuitim an tiġe sin.

[1] Maiṫ. vii. 21; Róṁ. ii. 13; Séam. i. 22.

CAIBIDIOL VII.

Seirḃíseaċ an taoisiġ céad dá leiġeas ag Críost. Mac na baintiriġe da ṫógaint ó'n mbás aige. Freagra uaiḋ do sna teaċtairí a ṫáinig ó Eóin, agus maiṫeaṁnaċas 'á ṫabairt aige do'n ṗeacaċ aiṫríġeaċ.

Agus nuair a ḃí iomláine a ċainte go léir labarṫa 1
aige isteaċ i gcluasaiḃ na ndaoine, ṫáinig sé isteaċ
go Caṗarnaum. Agus ḃí taoiseaċ céad n-a raiḃ 2
seirḃíseaċ leis breóite, agus ba ṁór aige an seir-
ḃíseaċ, agus ḃí sé ag dul ċun báis. Agus d'airiġ sé 3
i dtaoḃ Íosa, agus ċuir sé ag triall air seanóirí
Iúdaċa 'ġá iarraiḋ air teaċt agus a ṡeirḃíseaċ do
leiġeas. Agus nuair a ṫánadar-san ag triall ar 4
Íosa d'iarradar go cruaiḋ air dul, agus duḃradar:
Is fiú é go ndéanfá an níḋ sin dó, Óir tá gráḋ 5
aige d'ár gcine, agus do ċuir sé féin suas sinagóg
dúinn. Agus ḃí Íosa ag dul leó, agus nuair a ḃío- 6
dar tagaiṫe i n-aċmaireaċt do'n tiġ do ċuir an
taoiseaċ céad cáirde leis ag triall air ċun a ráḋ:
A Ṫiġearna, ná cuir ṫu féin ċun trioblóide, mar ní
fiú mise go dtiocfá fá m'ḋíon isteaċ: Is uime sin 7
nár ṫuigeas gur ḃ'ḟiú mé mé féin do ḋul ag triall
ort; aċ abair i ḃfocal é agus beiḋ mo ṡeirḃíseaċ
slán. Óir is duine mise atá socair fé smaċt, agus 8
tá fir fé smaċt agam; agus deirim le fear, Imṫiġ,
agus imṫiġeann sé; agus le fear eile, Tar, agus
tagann sé; agus le m'ṡeirḃíseaċ, Dein so, agus
deineann sé é. Agus nuair a ḋ'airiġ Íosa an méid 9
sin dein sé iongna de, agus d'iompuiġ sé ċun na
ndaoine a ḃí 'ġá leanṁaint, agus duḃairt sé leó:
Go deiṁin a deirim liḃ, ní'l a leiṫéid sin de ċreid-
eaṁ fáġalta agam i n-Israél féin. Agus na daoine 10
a ṫáinig do ċuadar ṫar n-ais abaile, agus an seirḃíseaċ
a ḃí ag dul ċun báis fuaradar leiġiste é.

Agus do ṫárla 'n-a ḋiaiḋ san go raiḃ sé ag dul 11
go dtí an ċaṫair ar a dtugtar Náim, agus ḃí a ḋeis- 12
giobuil i n-aonfeaċt leis agus sluaġ mór. Agus
nuair a ḃí sé ag teaċt ċun geata na caṫraċ, féaċ,
ḃí corp d'á ḃreiṫ amaċ, aonṁac a ḃí agá ṁáṫair,

agus baintreaċ ab eaḋ an ṁáṫair; agus ḃí soċraiḋ
13 ṁór de ṁuintir na caṫraċ léi. Agus nuair a ċonaic
an Tiġearna í ṫáinig truaġ aige ḋí agus duḃairt
14 sé léi: Ná bí ag gol. Agus ṫáinig sé agus ċuir sé a
láṁ ar an gcóṁrainn. (Agus do stad an ṁuintir
a ḃí ag iompar na cóṁran.) Agus duḃairt sé: A
15 óigḟir, deirim leat, eirig. Agus d'eirig an duine
marḃ 'n-a ṡuiḋe agus ċrom sé ar ċaint. Agus ṫug
16 sé d'á ṁáṫair é. Agus ṫáinig eagal ar na daoine
go léir, agus ṫugadar glóire do Ḋia, agus duḃ-
radar: Tá fáiḋ mór eirigṫe 'n-ár measg, agus
17 [1] ṫáinig Dia ag féaċaint a ḋaoine. Agus do leaṫ an
focal san amaċ 'n-a ṫaoḃ tré Iúdaéa go léir agus
tríd an ndúṫaig mór-ṫimpal;
18 Agus d'innseadar a ḋeirgiobuil d'Eóin na neiṫe
19 sin go léir. Agus do ġlaoiḋ Eóin ċuige beirt d'á
ḋeirgiobulaiḃ, agus ċuir sé ċun Íosa iad 'gá ráḋ:
An tusa an t-é a ḃí le teaċt nó a' ḃfuil orainn feiṫ-
20 eaṁ le duine eile? Agus nuair a ṫánadar na fir
ċuige duḃradar: Ċuir Eóin Ḃaiste ag triall ort-sa
sinn 'gá ráḋ: An tusa an t-é atá le teaċt, nó an
21 ḃfuil orainn feiṫeaṁ le duine eile? Agus an uair
ċéadna san do leiġis sé mórán daoine ó n-a ngal-
araiḃ agus ó n-a gcneaḋaiḃ, agus ó ainsprioḋaiḃ, agus
22 ṫug sé raḋarc do ṁórán dall. Ansan d'ḟreagair sé
iad-san agus duḃairt leó: Téiġiḋ ṫar n-ais agus
innsiḋ d' Eóin cad a ċloiseaḃair agus cad a ċona-
caḃair; [2]raḋarc 'á ṫaḃairt do ḋallaiḃ, siuḃal do
ḃacaċaiḃ, na loḃair d'á nglanaḋ, éisteaċt 'á ṫaḃ-
airt do ḃoḋaraiḃ, na mairḃ ag aiseirige, an soi-
23 sgéal d'á ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċtaiḃ. Agus
is aoiḃinn do'n t-é ná glacfaiḋ sgannal umam-sa.
24 Agus nuair a ḃí teaċtairí Eóin imṫiġṫe ċrom sé
ar a ráḋ leis na daoine i dtaoḃ Eóin: Cad 'á
ḋ'ḟeisgint go ndeaġaḃair amaċ sa ḃfásaċ? Cuaille
25 d'á ṡuaṫaḋ le gaoiṫ an eaḋ? Aċ cad 'á ḋ'ḟeisgint
go ndeaġaḃair amaċ? Duine i n-éadaiġiḃ mine
an eaḋ? Féaċ, is i dtiġṫiḃ na ríġṫe a ḃíonn luċt an
26 éadaiġ uasail agus an ḃeaṫa ṡóġaiġ. Aċ cad a ḃí

[1] .i. ċun trócaire ḋéanaṁ orṫa. [2] Isaias XXXV. 5.

uaiḃ le feicsint nuair a ċuaḋabair amaċ? Fáiḋ an
eaḋ? Iseaḋ, a deirim liḃ, agus duine is mó 'ná
fáiḋ. Sidé an duine ar a ḃfuil sgrioḃṫa: [1] Féaċ, 27
tá m'aingeal agam d'á ċur rómat amaċ agus oll-
ṁóċaiḋ sé do ṡliġ rómat. Deirim liḃ é: Ar ar rugaḋ 28
ó ṁnáiḃ de ḋaoiniḃ ní'l fáiḋ is mó 'na Eóin Ḃaiste;
agus an t-é is lúġa i ríġeaċt Dé is mó é 'ná eisean.
Agus nuair airiġ na daoine go léir agus na puiblio- 29
cánaiġ an ċaint sin d'aḋṁuiġdar ceart Dé, óir ḃíodar
tar éis a mbaiste le baisteaḋ Eóin.* Aċ na Fairisíniġ 30
agus doċtúirí na dliġe, ṫugadar earúṁluiġeaċt
do ċóṁairle Dé 'n-a gcoinniḃ féin, óir níor ġlacadar a
ḃaisteaḋ-sin.

Duḃairt an Tiġearna, áṁṫaċ: Cé leis, d'á ḃríġ 31
sin, go saṁlóċad muintir an tsleaċta so? Agus
cé leis gur cosṁail iad? Is cosṁail iad le leanḃaí 32
'n-a suiḋe ar áit an ṁargaiḋ agus ag caint le n-a
ċéile, nuair a deirid siad: Ḋeineamair ceól daoiḃ
ar ṗíbiḃ, agus níor ḋeineaḃair rinnce; ḋeineamair
caoine, agus níor ġoileaḃair. [2] Óir do ṫáinig Eóin 33
Ḃaiste agus ní raiḃ sé ag iṫe aráin 'ná ag ól fíona;
agus deirtí-se, Tá deaṁan ann. Ṫáinig Mac an 34
Duine agus é ag iṫe agus ag ól; agus deirtí-se,
Féaċ an fear craosaċ, fear an ḟíona d'ól, cara na
bpuibliocánaċ agus na bpeacaċ. Agus tá an eagna 35
ceartuiġte ó n-a clainn féin go léir.

Agus d'iarr duine de sna Fairisíniġ air dul agus 36
bia ċaiṫeaṁ i n' ḟoċair; agus ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ
an Ḟairisíniġ, agus do ṡuiḋ sé ċun búird.† Agus 37
féaċ ḃí bean a ḃí 'n-a peacaċ sa ċaṫair, agus fuair sí
amaċ go raiḃ sé ag caiṫeaṁ biḋ i dtiġ an Ḟairisíniġ
agus tug sí léi alabastrom ola, Agus seasaiṁ sí lastiar 38
i n-aice a ċos, agus ċrom sí ar a ċosaiḃ do niġe
le n-a deóraiḃ, agus ar iad do ṫriomú le n-a gruaig,
agus ḃí sí ag pógaḋ a ċos agus ag cimilt na h-ola
díoḃ. Agus do ċonaic an Fairisíneaċ a ṫug cuireaḋ 39

[1] Mal. iii. 1. [2] Mait. iii. 4; Marc. i. 6.

* Ver. 29. "D'aḋṁuiġdar ceart Dé," .i. do ṁoladar Dia mar ġeall ar a ċeart, agus ṫáinig eagla Dé orta. D'aḋṁuiġdar é beiṫ ceart agus é beiṫ trócaireaċ.

† Ver. 36. "Duine de sna Fairisíniġ," .i. Símón.

ḋó an níḋ sin agus duḃairt sé i n'aigne féin: Dá
mba fáiḋ an fear so beaḋ fios aige, gan aṁras, cé h-í
an bean so atá ag teangaḃáil leis agus cad é an
40 sagas í, gur bean ṗeacaṁail í. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt leis: A Ṡímóin, tá níḋ agam le
ráḋ leat. Agus duḃairt seisean: Abair é, a
41 Ṁáiġistir. Ḃí fear ann agus ḃí fiaċa aige ar ḃeirt;
ḃí ċúig céad píosa airgid aige ar ḋuine acu agus
42 caogad píosa ar an nduine eile. Ní raiḃ ar ċumas
aoinne acu díoluiġeaċt a ḋéanaṁ, agus do ṁaiṫ
sé na fiaċa ḋóiḃ araon. Cé 'cu de'n ḃeirt is mó
43 gráḋ ḋó? Agus d'ḟreagair Símón agus duḃ irt:
Measaim gur b'é an t-é is mó n-ar ṁaiṫ sé ḋó. Agus
44 duḃairt sé leis: Tá do ḃreiṫ ceart. Agus d'iom-
puiġ sé ċun na mná, agus duḃairt sé le Símón: An
bfeiceann tú an bean san? Ṫánag isteaċ ad' tiġ-
se, níor ṫugais-se dom uisge dom' ċosaiḃ; aċ do
niġ sí seo mo ċosa le n-a deóraiḃ, agus do ṫriomuiġ sí
45 iad le n-a gruaig. Níor ṫugais-se póg dom; aċ ó
ṫáinig sí seo isteaċ níor stad sí aċ ag pógaḋ mo ċos.
46 Níor ongais-se mo ċeann le h-ola, aċ d'ong s seo
47 mo ċosa le h-ola. D'á ḃríġ sin adeirim leat: iṪáid
a lán peacaí maiṫte ḋi tré ṁéid a gráḋa. An t-é,
áṁṫaċ, d'á maiṫtear an beagán is beagán a ġráḋ.*
48 Agus duḃairt sé léi-se: [1] Táid na peacaí maiṫte
49 ḋuit. Agus do ċrom an ṁuintir a ḃí ag an mbórd
ar a ráḋ 'n-a n-aigne féin: Cé h-é seo, a ṫéiġeann
50 ċóṁ fada le peacaí ṁaiṫeaṁ? Agus duḃairt seis-
ean leis an mnaoi: Do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu;
imṫiġ i síoṫċáin.

[1] Maiṫ. ix. 2.

* Ver. 47. "Táid a lán peacaí maiṫte ḋi tré ṁéid a gráḋa." Sa scriptiuir, uaireanta, ainimníġtear toraḋ d'aon ċúis aṁáin bíoḋ go m-bíonn a lán cúiseana ag dul ċuige. Deirtear anso go bfuilid a peacaí maiṫte do n ṁnaoí seo mar ġeall ar "ṁéid a gráḋa," aċ i Ver. 50, deir Críost léi, "do ṡaor do ċreideaṁ tu." Fágann sán go dtéiḋeann creideaṁ agus dóċas agus gráḋ agus dólás croiḋe, agus a lán eile deaġ-ṁéinní, ċun duine ḋ'iompáil ar Dia.

CAIBIDIOL VIII.

Parabal an tsíl. An stoirm d'á ciúnú ag Críost. An legion deaṁan d'á gcur amaċ aige. An ġluaiseaċt fola d'á leiġeas, agus inġean Iáirus d'á tógaint ón mbás aige.

Agus do ṫárla, 'n-a ḋiaiḋ san, é féin a ḃeiṫ ag 1
gabáil tré ċaṫaraċaiḃ agus tré ḃailtiḃ, ag seanmóin
agus ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus an dáréag
i n-aonḟeaċt leis. Agus raint ban a saoraḋ ó ann- 2
sprioidiḃ agus ó ġalaraiḃ: Máire, ar a dtugtar Mag-
dalén, n-ar imṫiġ na seaċt ndeaṁain airti, Agus 3
Ióanna, bean Ċúsa, stíoḃard Héróid, agus Súsanna,
agus a lán eile ban, agus iad ag frioṫálaṁ air as a
ngustal féin.

Agus tráṫ d'á raiḃ sluaġ ana-ṁór cruinniġṫe, 4
agus iad ag ruiṫ amaċ as na caṫaraċaiḃ ag triall
air, duḃairt sé, i ḃfuirm soluíde:

Ċuaiḋ curadóir amaċ ag cur a ċod' síl; agus nuair 5
a ḃí sé ag cur an tsíl do ṫuit cuid de i n-aice an
ḃóṫair; agus do gabaḋ do ċosaiḃ ann, agus d'iṫead-
ar éanlaiṫe an aeir é. Agus do ṫuit tuille de ar an 6
gcarraig; agus d'ḟeóċ sé sa ḃfás, mar ní raiḃ an úr-
ṁaireaċt aige. Agus do ṫuit tuille de ameasg na 7
sgeaċ; agus d'ḟás na sgeaċa i n-aonḟeaċt leis, agus
ṁúċadar é. Agus do ṫuit tuille de sa talaṁ 8
fóġanta agus d'ḟás sé, agus ṫug sé toraḋ fó ċéad.
Nuair a duḃairt sé an méid sin do laḃair sé árd:
An t-é go ḃfuil cluasa le h-éisteaċt air cloiseaḋ sé.

Agus d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil de cad í an tsolúid 9
í sin. Agus duḃairt sé leó: Do tugaḋ daoiḃ-se 10
rúndiaṁar ríġeaċta Dé a ḋ'aiṫint; do'n ċuid eile,
áṁṫaċ, i ḃfuirm soluídí, [1] i dtreó go ḃfeicfidís
agus ná feicfidís, agus go gcloisfidís agus ná
tuigfidís.* Sidí an tsoluíd. Isé briaṫar Dé an 11
síol. An ċuid a ṫuiteann i n-aice an ḃóṫair, siniad 12
na daoine a ċloiseann, agus tagann an diaḃal 'n-a

[1] Isáias vi. 9; Gníoṁ xxviii. 26.

* Ver. 10. "Ionus go ḃfeicfidís agus ná feicfidís." (Feic an nóta, Marc. iv. 12.)

ḋiaiḋ san agus tógann sé an focal as a gcroiḋe,
13 i dtreó ná creidfidís agus ná saorfaí iad. Agus
an ċuid a ṫuiteann ar an gcarraig, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal le h-áṫas nuair airiġid siad é;
aċ ní ḃíd na préaċa acu san; creidid siad ar feaḋ
tamaill agus i n-am an ċaṫa téiġid siad ar gcúl.
14 An ċuid áṁṫaċ, a ṫuit ameasg na sgeaċ, siniad an
ṁuintir a d'airiġ an focal, aċ ag dul dóiḃ i ndiaiḋ
cúraim agus saiḋḃris agus pléisiúir an tsaoġail múċ-
15 tar iad agus ní ṫugaid siad toraḋ. Aċ an ċuid a
ṫuiteann ar an dtalaṁ fóġanta, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal leis an ndeaġ-ċroiḋe is fearr
nuair a ċloisid siad é, agus coimeádaid siad é,
agus tugaid siad toraḋ uaṫa le foḋfulang.
16 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus í ċur
fé ḃéal árṫaiġ nó fé leabaiḋ, aċ curtar ar ċoinn-
leóir í, i dtreó go ḃfeicfeaḋ na daoine a ṫagann
17 isteaċ an solus. [1] Óir ní'l rud i ḃfolaċ ná noċt-
far, ná rud fé ċeilt ná h-aiṫneófar agus ná tiocfaiḋ
18 amaċ go h-osgailte. Féaċaiḋ, d'á ḃríġ sin, conus
a ċloiseann siḃ. Óir an t-é go ḃfuil aige taḃar-
far dó; agus an t-e ná fuil aige, tógfar uaiḋ gaċ a
mearann sé atá aige.
19 Agus ṫáinig ċuige a ṁáṫair agus a ḃráiṫre, agus
níor féadadar teaċt ag triall air mar ġeall ar an
20 sluaġ. Agus do h-innseaḋ dó: Tá do ṁáṫair agus
do ḃráiṫre 'n-a seasaṁ amuiġ, agus ba ṁaiṫ leó
21 tu d'ḟeisgint. Agus d'ḟreagair sé agus duḃairt
leó: An ṁuintir a ḋ'éisteann le briaṫar Dé agus a
ḋeineann beart d'á réir, siniad mo ṁáṫair agus mo
ḃráiṫre.

22 Agus do ṫárla, lá de sna laeṫiḃ sin, go ndeaġaiḋ
sé féin agus a ḋeisgiobuil ar bórd luinge, agus
duḃairt sé leó: Téiġmís treasna an loċa. Agus
23 ċuadar ar aġaiḋ. Agus an faid a ḃíodar-san ag
cur na sliġe ḋíoḃ do ċuaiḋ seisean a ċodla. Agus
ṫáinig stoirm gaoiṫe ar an loċ, agus ḃíodar d'á
24 líonaḋ agus ḃíodar i gcontaḃairt. Agus ṫánadar

[1] Mait. x. 26; Marc. iv. 22.

ċuige agus ḋúisiġeadar é agus duḃradar: A
Ṁáiġistir, tá an bás againn. Agus d'eiriġ sé agus
do laḃair sé leis an ngaoiṫ agus leis na tonnaiḃ
uisge, agus do stadadar agus ṫáinig ciúnas. Agus 25
duḃairt sé leó-san: Cá ḃfuil ḃúr gcreideaṁ? Mar
ḃí eagal orṫa agus iongna, agus iad 'gá ráḋ le
n-a céile, Cad é mar duine é seo, go smaċtuiġ-
eann sé gaoṫ agus farraige agus go ndeinid siad
rud air?

Agus do ṡeóladar an long go tír na nGerasar- 26
énaċ atá ar agaiḋ Ġaililí anonn. Agus cóṁ luaṫ 27
agus ṫánadar i dtír do riṫ ċuige fear n-a raiḃ dea-
ṁan ann ar feaḋ mórán aimsire, agus ní raiḃ éadaċ
uime, ná ní ḟanaḋ sé i dtiġ, aċ ins na tuamaiḃ. Agus 28
nuair a conaic sé Íosa do ċaiṫ sé é féin ar an dta-
laṁ 'n-a láṫair agus do laḃair sé do ġuṫ árd:
Cad é an ċuid atá agat díom-sa, a Íosa, a Ṁic an
Árd-Ḋia? Iarraim ort gan mé ṗianaḋ. Óir ḃí 29
sé 'gá órdú do'n ansprid teaċt amaċ as an nduine.
Óir do ḃeireaḋ sé air go minic; agus do ceangailtí
é le slaḃraiḃ agus le geiṁliḃ, agus do ḃriseaḋ sé
na slaḃraí agus ċomáineaḋ an deaṁan amaċ fé'n
ḃfásaċ é. Agus do ċeistiġ Íosa é agus duḃairt: 30
Cad é an ainim atá ort? Agus duḃairt seisean:
Leigión; mar ḃí mórán deaṁan tar éis dul isteaċ
ann. Agus ḃíodar 'gá iarraiḋ air gan a ḋ'órdú 31
dóiḃ dul síos sa n-aiḃéis. Agus ḃí tréad mór muc 32
sa n-áit agus iad ag inníor ar an sliaḃ, agus d'iar-
radar air leigint dóiḃ dul isteaċ ionta. Agus do
leig. Ansan d'imtiġ na deaṁain as an nduine agus 33
ċuadar isteaċ ins na mucaiḃ, agus do ġluais an
tréad, le buile, ar ṁullaċ a gcinn isteaċ sa loċ
agus do báṫaḋ iad. Agus nuair conaic an luċt 34
foraiḃeaċta an níḋ a ṫarla, do riṫeadar agus d'inns-
eadar sa ċaṫair é agus ins na bailtiḃ. Agus ṫáinig 35
na daoine amaċ go ḃfeicfidís cad a ḃí tuitiṫe amaċ,
agus ṫánadar ag triall ar Íosa; agus fuaradar,
'n-a ṡuiḋe ag cosaiḃ Íosa, 'n-a ġlan-ṁeabair agus
éadaċ uime, an duine as ar imtiġ na deaṁain, agus
ḃí eagal orṫa. Agus an ṁuintir a conaic é d'inns- 36

37 eadar dóiḃ conus a slánuiġeaḋ é ó'n Leigión; Agus
d'iarr pobul na nGerarénaċ go léir air imṫeaċt uaṫa,
mar ḃí eagla ana-ṁór orṫa. Agus ċuaiḋ sé ar bórd
38 na luinge agus ṫáinig sé ṫar n-ais. Agus an fear
gur imṫiġ na deaṁain as d'iarr sé air leigint dó dul
leis. Aċ do ċuir Íosa uaiḋ é, agus duḃairt sé leis:
39 Imṫiġ ċun do ṫiġe féin agus innis na neiṫe móra atá
déanta ag Dia duit. Agus d'imṫiġ sé agus d'ḟógair
sé tríd an gcaṫair go léir na neiṫe móra a ḋein Íosa
dó.

40 Agus do ṫárla, ar a ṫeaċt ṫar n-ais d'Íosa,
gur ġlac sluaġ mór é, mar ḃíodar go léir ag feiṫ-
41 eaṁ leis. [1] Agus féaċ, ṫáinig ċuige fear dár ḃ'
ainim Iáirus, agus dob' é uaċtarán na sinagóige é;
agus do ċaiṫ sé é féin ag cosaiḃ Íosa 'ġá iarraiḋ
42 air dul ċun a ṫiġe, Mar go raiḃ aon inġean aṁáin
aige agus í tímpal dá ḃliain déag, agus go raiḃ sí
ag dul ċun báis. Agus, ag dul ann dó, do ṫárla go
raiḃ an tsluaġ ag brúṫ air.

43 Agus ḃí bean áiriṫe a ḃí ag cailleaṁaint a cod'
fola ar feaḋ dá ḃliain déag roimis sin, agus go raiḃ
a maoin saoġalta caillte aici le doċtúiríḃ agus é
44 teipiṫe orṫa í leiġeas; Agus ṫáinig sí ċuige, lastiar
dé, agus ċuir sí a láṁ ar ḟaḃra a ḃrait, agus do stad
45 an fuil láiṫreaċ bonn aici. Agus duḃairt Íosa: Cé
h-é a ṫeangḃaiḋ liom? Agus do ḟéan gaċ aoinne,
agus duḃairt Peadar agus an ṁuintir a ḃí i n'ḟoċ-
air: A Ṁáiġistir, tá an tsluaġ ag brúṫ ort agus
at' ċiapaḋ, agus a' ndeirir, Cé h-é a ṫeangḃaiḋ liom?
46 Agus duḃairt Íosa: Do ṫeangḃaiḋ duine éigin liom;
óir is eól dóṁ-sa go ndeaġaiḋ cóṁaċt amaċ uaim.
47 Agus nuair a ṫuig an ḃean nár ċuaiḋ sí gan aiṫint.
ṫáinig sí agus ċaiṫ sí í féin agá ċosaiḃ agus í ag criṫ,
agus d'innis sí os cóṁair na ndaoine go léir cad é
an ċúis n-ar ṫeangḃaiḋ sí leis, agus conus mar a
48 leiġiseaḋ í láiṫreaċ. Agus duḃairt seisean léi:
Do leiġis do ċreideaṁ ṫú, a 'nġean ó; imṫiġ leat
i síoṫċáin.

49 Agus é ag ráḋ na cainte sin ṫáinig duine ċun uaċ-
taráin na sinagóige agus duḃairt sé leis: Tá

[1] Mait. ix. 18; Marc. v. 22.

t'ingean ṫar éis báis, ná bí 'ġá ċur ċun trioblóide.
Agus d'airiġ Íosa an focal agus duḃairt sé le h-aṫair 50
an ċailín: Ná bíoḋ eagal ort: creid amáin, agus
beiḋ sí slán. Agus nuair a ṡrois sé an tiġ níor 51
leig sé aoinne isteaċ i n-aonḟeaċt leis aċ Peadar agus
Séamus agus Eóin, agus aṫair agus máṫair an
ċailín. Agus ḃí na daoine go léir ag gol agus ag 52
caoi 'n-a diaiḋ. Agus duḃairt sé leó: Ná bíḋiḋ ag
gol; ní marḃ atá an cailín, aċ 'n-a codla. Agus 53
ḃíodar ag gáirí uime, mar ḃí fios acu í ḃeiṫ marḃ.
Aċ do rug sé féin ar láiṁ uirṫi, agus do laḃair sé 54
do ġuṫ árd agus duḃairt: A ċailín, eiriġ. Agus 55
ṫáinig a h-anam ṫar n-ais, agus d'eiriġ sí láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé rud le n-iṫe ṫaḃairt di. Agus 56
ḃí sgárd ar a h-aṫair agus ar a máṫair; aċ duḃairt
sé leó gan a ḋ'innsint d'aoinne cad a ḃí tuitiṫe
amaċ.

CAIBIDIOL IX.

Na h-Asboil dá gcur amaċ ag Críost. Bia dá ṫaḃairt aige do ċúig ṁíle duine a' ċúig ḃulógaiḃ. An t-Aṫarú gné do ṫeaċt air. Deaṁan a' duine dá ċur amaċ aige.

[1] Do ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag Aspol agus ṫug 1
sé dóiḃ cóṁaċt agus cumas ar gaċ aicme deaṁan,
agus leiġeas ar ġalaraiḃ. Agus ċuir sé uaiḋ iad 2
ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus ag leiġeas
daoine breóite. Agus duḃairt sé leó: Ná tógaiḋ 3
aon rud i gcóir an ḃóṫair, bata ná mála ná arán ná
airgead, agus ná bíoḋ ḋá ḃrat ag aoinne agaiḃ;
Agus pé tiġ n-a raġaiḋ siḃ isteaċ ann, fanaiḋ ann, 4.
agus ná h-imṫiġiḋ amaċ as. Agus pé daoine ná 5
glacfaiḋ siḃ imṫiġiḋ amaċ as an gcaṫair sin [2] agus
deiniḋ an ceó do ċroṫaḋ d'ḃúr gcosaiḃ mar fiaḋ-
nuise 'n-a gcoinniḃ.
Agus do ġluaiseadar amaċ mór-ṫimpal tré sna 6
bailtiḃ ag craoḃsgaoileaḋ an tSoisgéil agus ag leiġ-
eas ins gaċ aon ḃall.

[1] Mait. x. 1; Marc. iii. 15.   [2] Gníoṁ. xiii. 51.

7 Agus d'airiġ Héród, an tetrarc, gach níḋ a ḃí aige
'á ḋéanaṁ, agus ḃí sé ar mearḃall, mar deireaḋ
8 daoine, gur ḃ'é Eóin a ḋ'éiriġ ós na mairḃ; agus
deireaḋ daoine eile gur ḃ'é Elias a ṫaisbeáin é
féin; agus deireaḋ daoine eile gur ḋuine éigin de
9 sna sean-fáiḋiḃ a ḋ'éiriġ. Agus duḃairt Héród:
Ḃaineas-sa an ceann d'Eóin; ach cé h-é seo go
n-airiġim na neiṫe seo mar ġeall air? Agus ḃí sé
a d'iarraiḋ é ḋ'ḟeicsint.
10 Agus ṫáiniġ na h-Aspoil tar n-ais agus d'innseadar
dó gach a raiḃ déanta acu; agus do ruġ sé leis iad
i leiṫṫaoiḃ i n-áit uaigneach dár ḃ'ainm Betsaida.
11 Agus nuair a fuair na sluaiġte amach an méid sin
do leanadar é; agus do ġlac sé iad, agus ḃí sé ag
caint leó i dtaoḃ ríġeachta Dé, agus na daoine a
ḃíoḋ i ngáḋ le leiġeas do leiġiseaḋ sé iad.
12 Agus ṫurnuiġ an lá ar ḋul i ndéanaiġe. Agus
ṫáiniġ an dáréag ċuige agus duḃradar leis: Leig
na sluaiġte ċun siuḃail, i dtreó go n-imteóċaid siad
ar fuid na mbailte agus na dtiġṫe mór-ṫimpal agus
go ḃfaiġid siad lóisdín agus bia, óir is i ḃfásach
13 atáimíd anso. Agus duḃairt sé leó: Tugaiḋ-se
rud le n-iṫe ḋóiḃ. Agus duḃradar-san: [1] Ní'l
againn ach cúig bulóga agus ḋá iasg, murab aṁlaiḋ a
raiġmís agus bia ċeannach do'n tsluaġ mór so go
14 léir. Ḃí timpal cúig ṁíle fear sa tsluaġ. Agus
duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Cuiriḋ 'n-a suiḋe iad
'n-a gcuideachtanaiḃ, caogad i ngach cuideachtain.
15 Agus ḋeineadar aṁlaiḋ, agus ċuireadar na daoine
16 go léir 'n-a suiḋe. Ansan do ṫóg sé na cúig bulóga
agus an dá iasg, agus d'ḟéach sé suas ċun neiṁe
agus ḃeannuiġ sé iad, agus do ḃris, agus ṫug d'á
17 ḋeisgiobuil le cur os cóṁair na ndaoine. Agus
d'iṫ na daoine go léir a ndóiṫin, agus do tógaḋ
ḋá ċiseán déag de ḃia briste a fágaḋ.

18 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé i n-aonar ag guiḋe, go
raiḃ a ḋeisgiobuil i n-ḟocair, agus ċeistiġ sé iad
19 agus duḃairt sé: Cé adeir na daoine is mise? Agus

[1] Eóin vi. 9.

d'ḟreagradar-san agus duḃradar: Eóin Baiste;
agus deir cuid acu Elias; agus deir tuille acu
gurab aṁlaiḋ a d'eirig duine de sna sean-ḟáidiḃ.
Agus duḃairt sé leó: Aċ siḃ-se, cé adeir siḃ is 20
mé? Agus d'ḟreagair Símón Peadar agus duḃairt:
Críost Dé. Agus ṫug sé foláraṁ dóiḃ agus duḃairt 21
leó gan an níḋ sin a d'innsint d'aoinne, 'ġá ráḋ:
[1] Ní foláir do Ṁac an Duine mórán d'ḟulang, 22
agus go séanfaḋ na seanóirí é, agus uaċtaráin na
sagart, agus na Sgríḃneóirí, agus go gcurfaí ċun
báis é, agus go n-aiseireóċaḋ sé an tríṁaḋ lá.
Agus duḃairt sé leó uile: Má's áil le h-aoinne teaċt 23
am' ḋiaiḋ séanaḋ sé é féin, agus tógaḋ sé a ċros
gaċ lá, agus leanaḋ sé mé. Óir an t-é gur maiṫ 24
leis a anam féin do ṡáḃáil, caillfiḋ sé é; agus an
t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa, sáḃálfaiḋ sé a
anam. Óir cad é an tairḃe do ḋuine má ḋeineann 25
sé an saoġal mór do ḃuaċtaint agus é féin do
ṁilleaḋ agus do ċailleaṁaint? [2] Óir an t-é do 26
ġlacfaiḋ náire mar ġeall orm-sa agus ar mo
ḃréiṫre, glacfaiḋ Mac an Duine náire mar ġeall ar
an nduine sin, nuair a ṫiocfaiḋ sé 'n-a ġradam agus
i ngradam a Aṫar agus na n-aingeal naoṁṫa,
Deirim liḃ go fíor, áṁṫaċ, go ḃfuil daoine 'n-a sea- 27
saṁ anso ná blaisfiḋ bás go ḃfeicfid siad ríġ-
eaċt Dé.
Agus do ṫárla, tímpal oċt lá tar éis na cainte 28
sin, gur ṫóg sé leis Peadar agus Séamus agus Eóin,
agus go ndeaġaiḋ sé suas ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe
ḋéanaṁ. Agus an faid a ḃí sé ag guiḋe d'aṫruiġ 29
a ġnúis, agus d'iompuiġ a ċuid éadaiġ geal, taiṫ-
neaṁaċ. Agus féaċ, ḃí beirt ag cóṁráḋ leis, agus 30
Maois agus Elias iad san. Do ċonactas iad 31
i nglóire, agus do ṫráċtadar ar a ḃás, an bás a ḃí
aige le críoċnú i nIerúsalem. Agus ṫáinig mairḃ- 32
iṫiġe codlata ar Peadar agus ar an muintir a ḃí
i n'foċair. Agus do ṁúsgladar, agus do ċona-
cadar a ġradam, agus an beirt a ḃí 'n-a seasaṁ 'n-a

[1] Mait. xvii. 21; Marc. viii. 31; ix. 30.
[2] Mait. x. 33; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.

33 ṫeannta. Agus do ṫárla, nuair a ḃíodar ag im-
ṫeaċt uaiḋ, go nduḃairt Peadar le h-Íosa: A
Ṁáiġistir, is maiṫ an ḃail orainne ḃeiṫ anso; agus
deinimís anso trí puible, pubal duit-se, agus
pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias; agus gan
34 a ḟios aige cad a ḃí aige d'á ráḋ. Agus an ḟaid
a ḃí sé ag ráḋ an méid sin ṫáinig sgamall agus do
ċlúdaiġ sé iad, agus ṫáinig eagal orta nuair a
35 ḃíodar ag dul isteaċ sa sgamall. Agus do laḃ-
air guṫ as an sgamall agus duḃairt: [1] Isé seo mo
36 Ṁac dílis-se; deiniḋ éisteaċt leis. Agus le linn
an ġuṫa do laḃairt do ḟuaraḋ Íosa i n-aonar. Agus
ḃíodar-san ciúin, agus níor innseadar d'aoinne ins na
laeṫanta san aon níḋ de sna neiṫiḃ a ċonacadar.
37 Agus do ṫárla, an lá 'n-a ḋiaiḋ san, ag teaċt
anuas ó'n gcnoc dóiḃ, gur ḃuail sluaġ mór uime.
38 Agus féaċ, do laḃair duine de'n tsluaġ amaċ agus
duḃairt sé: A Ṁáiġistir, guiḋim tú, féaċ ar mo ṁac,
39 mar ní'l agam aċ é; Agus féaċ, beireann an deaṁan
air, agus cuireann sé sgread as go h-obann, agus
bíonn sé 'ġá leagaḋ agus 'ġá stracaḋ as a ċéile,
agus cúḃar leis, agus is ar éigin a sgarann sé leis
40 aċ 'ġá stracaḋ. Agus d'iarras ar do ḋeisgiobuil
41 é ċur amaċ, agus do teip sé orta. Agus d'ḟreag-
air Íosa agus duḃairt: Ó, a ḟlioċt ċlaon gan creid-
eaṁ, an fada a ḃeiḋ mé eadraiḃ ag cur suas liḃ?
42 Taḃair anso do ṁac. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
43 do leag an deaṁan é, agus ḃí sé 'ġá stracaḋ. Agus
do smaċtuiġ Íosa an deaṁan truailliġṫe, agus do
44 leiġis sé an buaċaill, agus tug sé d'á aṫair é. Agus
ḃí uaṫḃás ar na daoine go léir tré ṁór-ċóṁaċt Dé.
Agus nuair a ḃíodar go léir ag déanaṁ iongna
de sna gníoṁarta a ḃí aige 'á ḋéanaṁ, duḃairt sé le
n-a ḋeisgiobulaiḃ: Coimeádaiḋ-se cuiṁne ar an
gcaint sin i nḃúr gcroiḋe: óir tá Mac an Duine le
taḃairt i láṁaiḃ daoine.
45 Agus níor tuigeadar bríġ na cainte sin, agus ḃí
an bríġ i bḟolaċ uaṫa, ionus ná motóċaidís é; agus
níor leig eagla dóiḃ é ċeistiú i dtaoḃ na cainte sin.

[1] 2 Pead. i. 17.

[1] Agus d'éiriġ tnúṫ eatarṫa féaċaint cé 'cu ḋíoḃ 46
ba ṁó. Agus ċonaic Íosa na smuinte a ḃí 'n-a 47
gcroiḋe, agus do rug sé ar leanḃ, agus ċuir sé 'n-a
ṡeasaṁ i n'aice é. Agus duḃairt sé leó-san: An 48
t-é a ġlacfaiḋ an leanḃ san am' ainim-se glacann
sé mise; agus an t-é a ġlacfaiḋ mise glacann sé an
t-é do ċuir uaiḋ mé; óir an t-é is lúġa agaiḃ go léir
isé is mó.

Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt: A Ṁáiġistir, 49
ċonacamair duine agus é ag cur deaṁan amaċ ad'
ainim-se, agus ċoisgeamair é, toisg ná gaḃann sé
linne. Agus duḃairt Íosa leis: Ná coisgiḋ é: mar, 50
an t-é ná fuil i nḃúr gcoinniḃ tá sé [2] liḃ.

Agus do ṫárla, sé mar a ḃí laeṫanta a ḋeasgaḃ- 51
ála d'á gcríoċnú, go raiḃ a ġnúis daingean aige féin
ar ḋul go Ierúsalem. Agus ċuir sé teaċtairí roimis 52
amaċ, agus ċuadar isteaċ i gcaṫair de ċaṫraċaiḃ na
Samaritánaċ ċun neiṫe ċur i dtreó ḋó. Agus níor 53
leigeadar isteaċ é toisg a ġnúis a ḃeiṫ daingean ar
ḋul go Ierúsalem. Agus nuair a ċonaic a ḋeisgiobuil, 54
Séamus agus Eóin, an niḋ sin duḃradar: [3] A Ṫiġ-
earna, an toil leat go ndéarfaimís teine teaċt ó
neaṁ ċun iad do losgaḋ? Agus d'iompuiġ sé 55
orṫa agus ṫug sé milleán dóiḃ, agus duḃairt sé:
Ní fios daoiḃ an sprioraid atá ionaiḃ. [4] Ní ċun anam- 56
naċa do ṁilleaḋ a ṫáinig Mac an Duine, aċ ċun iad
do ṡáḃáil. Agus d'imṫiġeadar go baile eile.

Agus ṫárla, an faid a ḃíodar ar an sliġ, go nduḃ- 57
airt duine éigin leis: Leanfad-sa ṫusa, a Ṫiġearna,
pé ball 'n-a ngeoḃair. Agus duḃairt Íosa leis: 58
Táid poill talṁan ag na madraiḃ ruaḋa, agus a
neadaċa ag éanlaiṫe an aeir, aċ ag Mac an Duine
ní'l áit 'n-a leigfeaḋ sé a ċeann. Duḃairt sé, 59
áṁṫaċ, le duine eile: Leansa mise; agus duḃairt
seisean: A Ṫiġearna, leig dom dul ar dtúis agus
m'aṫair do ċur. Agus duḃairt Íosa leis: Leig do 60
sna mairḃ na mairḃ do ċur; aċ imṫiġ-se agus dein

[1] Mait. xviii. 1; Marc. ix. 33.
[2] .i. ag caḃrú liḃ.
[3] 4 Ríġ. i. 10.
[4] Eóin iii. 17; xii. 47.

61 ríġeaċt Dé d'ḟógairt. Agus duḃairt duine eile:
Leanfad tú, a Ṫiġearna, aċ leig dom dul agus é
62 d'innsint do'n ṁuintir atá sa ḃaile. Duḃairt Íosa
leis: Aoinne a ċuirfiḋ a láṁ ar an gcéaċta agus
ansan a ḃeiḋ ag féaċaint lastiar de, ní'l sé oireaṁ-
naċ do ríġeaċt Dé.

CAIBIDIOL X.

Teagasg ag Críost á ṫabairt do'n dáréag ar trí fiċid deisgiobul. Iad dá gcur amaċ ċun oibre. An Samaritánaċ fóġanta.

1 Tar éis na neiṫ sin do ċeap an Tiġearna dáréag
agus trí fiċid eile, agus ċuir sé roimis amaċ iad,
'n-a mbeirt a's 'n-a mbeirt, ċun gaċ baile agus áit
n-a raiḃ sé féin le teaċt ann.
2 Agus duḃairt sé leó: Fóġṁar mór agus meiṫiol
suaraċ. Iarraiḋ, d'á ḃríġ sin, ar an t-é gur leis
an fóġṁar luċt oibre do ċur ċun an fóġṁair.
3 Imṫiġiḋ: Féaċ, táim 'ḃúr gcur i nḃúr n-uanaiḃ
4 ameasg maċtíri. Ná bíoḋ agaiḃ mála ná sparán
ná bróga, agus [1] ná deiniḋ beannaċaḋ d'aoinne ar
5 an sliġ. Aon tiġ n-a ragaiḋ siḃ isteaċ ann abraiḋ
6 ar dtúis, Síoṫċáin ar an dtiġ seo. Agus má's mac
síoṫċána a ḃeiḋ ann fanfaiḋ ḃúr síoṫċáin air;
7 muraḃ eaḋ fillfiḋ ḃúr síoṫċáin oraiḃ féin. Agus
fanaiḋ sa tiġ ċéadna, ag iṫe agus ag ól na neiṫe atá
acu, [2] óir is fiú an fear oibre a ṫuarasdal fáġáil.
Ná bíḋiḋ ag imṫeaċt ó ṫiġ go tiġ.
8 Agus pé caṫair n-a ragaiḋ siḃ isteaċ inti agus
go nglacfar siḃ, iṫiḋ na neiṫe a cuirfar os ḃúr
9 gcóṁair; Agus leiġisiḋ na daoine breóite sa ċaṫ-
air sin, agus abraiḋ leó, Tá ríġeaċt Dé buailte liḃ.
10 Aċ pé caṫair n-a ragaiḋ siḃ isteaċ inti agus ná
glacfar siḃ, téiġiḋ amaċ ar ṡráidiḃ na caṫraċ san
11 agus abraiḋ: [3] Fiú ceó ḃúr gcaṫraċ atá ar ár gcos-
aiḃ glanaimíd dinn é i nḃúr gcoinniḃ. Aċ bíoḋ

[1] 4 Ríġ. iv. 29. [2] Deut. xxiv. 14; 1 Tim. v. 18. [3] Gníoṁ. xiii. 51.

fios an méid seo agaiḃ, go bfuil ríġeaċt Dé
i n-aċmaireaċt. Deirim liḃ gur saoire a raġaiḋ 12
muintir Ṡodom ar an lá san 'ná mar a raġaiḋ muintir
na caṫraċ san.

Mairg duit-se, a Ċorosáin, mairg duit-se, a Ḃet- 13
sáida, óir dá ndeintí i dTuire agus i Sídón na mírḃ-
úiltí a deineaḋ ionaiḃ-se, is fadó ḃeaḋ aiṫriġe
déanta acu 'n-a suiḋe i n-éadaċ garḃ agus i luaiṫ-
riġ. Agus is saoire a raġaid Tuire agus Sídón 14
ar lá an ḃreiṫeaṁntais 'ná mar a raġaiḋ siḃ-se ar.
Agus tusa, a Ċaṗarnaum, a tógaḋ suas go neaṁ, 15
cuirfar síos tu go h-ifreann.

[1] An t-é a ḋ'éisteann liḃ-se, is liom-sa a ḋ'éis- 16
teann sé; agus an t-é a ṫugann tarcuisne ḋaoiḃ-se,
is ḋóṁ-sa a ṫugann sé tarcuisne; agus an t-é a
ṫugann tarcuisne ḋóṁ-sa is do'n t-é a ċuir uaiḋ
mé a ṫugann sé tarcuisne.

Agus ṫáinig an ḋáréag a's trí fiċid ṫar n-ais agus 17
gáirdeaċas orṫa, agus duḃradar: A Ṫiġearna, táid
na deaṁain féin fé n-ár smaċt tré t'ainim-se. Agus 18
duḃairt sé leó: Ḃíos ag féaċaint ar Ṡátan nuair
a ṫuit sé ó neaṁ mar a ṫuitfeaḋ splannc. Féaċ, 19
tá taḃarṫa agam daoiḃ cumas ar ṡatailt ar aiṫreaċaiḃ
niṁe agus ar scorpiónaiḃ, agus ar gaċ cóṁaċt de
ċóṁaċtaiḃ an naṁad, gan doċar daoiḃ. Sa n-am 20
gcéadna ná bíoḋ gáirdeaċas oraiḃ toisg spioraidí
ḃeiṫ fé nbúr smaċt, aċ bíoḋ gáirdeaċas oraiḃ toisg
búr n-ainimneaċa ḃeiṫ sgríoḃṫa ins na flaṫais.

Le linn na h-uaire céadna san do ṫáinig gáirde- 21
aċas an Spioraid Naoiṁ air, agus duḃairt sé: Aḋṁ-
uiġim duit, a Aṫair, a Ṫiġearna neiṁe agus talṁan,
mar gur ċeilis na neiṫe seo ar luċt eagna agus
eóluis, agus gur ḟoillsiġis iad do sna leanḃaiḃ.
Ḋeinis san, a Aṫair, óir b'é sin do toil.* Do ṫug 22
m'Aṫair ḋóṁ-sa gaċ uile níḋ, agus ní h-eól d'aoinne
cé h-é an Mac aċ do'n Aṫair, ná cé h-é an t-Aṫair

[1] Maiṫ. x. 40; Eóin xiii. 20.

* Ver. 21. Do ṫáinig gáirdeaċas an Spioraid Naoiṁ air, .i. Do réir a ḋaonaċta do ġlac sé áṫas sa Spioraid Naoṁ agus ġaiḃ sé buiḋċas le n' Aṫair Síoruiḋe.

aċ do'n Ṁac agus do'n t-é d'ár toil leis an Mac é
23 d'ḟoillsiú. Agus d'iompuiġ sé ċun a deisgiobul,
agus duḃairt sé: [1] Is aoiḃinn do sna súiliḃ a ċíonn
24 na neiṫe a ċíonn siḃ-se. Óir deirim liḃ gur ṁian
le mórán fáide agus ríġṫe na neiṫe d'ḟeisgint a ċíonn
siḃ-se, agus ní ḟeacadar iad; agus na neiṫe do ċlos
a ċloiseann siḃ-se, agus níor ċloiseadar iad.

25 Agus féaċ, d'éiriġ fear dliġe ċun triail a ḃaint
as, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
26 agam ċun na beaṫa síoruiḋe do ḟealḃú? Agus
duḃairt seisean leis: Cad 'tá sgríoḃṫa sa dliġ?
27 Conus a léiġeann tú? Agus d'ḟreagair sé agus
duḃairt: [2] Gráḋfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia ó d'ċroiḋe
go h-iomlán, agus ó t'anam go h-iomlán, agus ó
d'neart go h-iomlán, agus ó t'aigne go h-iomlán;
28 agus do ċóṁarsa mar ṫú féin. Agus duḃairt sei-
sean leis: Ṫugais freagra cruinn. Dein an méid
29 sin agus mairfir. Aċ duḃairt sé le h-Íosa, a
d'iaraiḋ é féin do ċeartú: Agus cé h-é mo ċóṁarsa?
30 Agus duḃairt Íosa 'ġá ḟreagraḋ: Ḃí duine ag dul
síos ó Ierúsalem go Ieriċó, agus do seólaḋ ameasg
biṫeaṁnaċ é, agus do robáladar é, agus do ġaḃa-
dar air, agus d'imṫiġeadar agus d'ḟágadar 'n-a
31 ndiaiḋ é leaṫṁarḃ. Agus do ṫárla go raiḃ sagart
ag gaḃáil síos an bóṫar céadna, agus ċonaic sé an
32 duine, agus ḃuail sé ṫairis. Mar an gcéadna do
ṫárla go raiḃ Leḃiteaċ i n-aice na h-áite, agus
33 ċonaic sé an duine, agus ḃuail sé ṫairis. Aċ ḃí
Samaritánaċ ag gaḃáil an bóṫar agus ṫáinig sé
i n-aice an duine, agus ċonaic sé é, agus ṫáinig truaġ
34 aige dó; Agus ċuaiḋ sé anonn ċuige agus do ċean-
gail sé suas a ċneaḋaċa tar éis oile agus fíona do
ċur ionta, agus ċuir sé ar muin a ḃeiṫiġ féin é, agus
ṫug sé leis é go dtí an tiġ ósda, agus ṫug sé aire dó.
35 Agus amáireaċ a ḃí ċúġainn ṫóg sé amaċ dá ṗinginn
agus ṫug sé do 'n fear ósda iad, agus duḃairt sé:
Taḃair aire dó san, agus pé méid a ḃeiḋ tú caillte
36 leis, nuair a ṫiocfad-sa arís taḃarfad duit é. Cé

[1] Mait. xiii. 16. [2] Deut. vi. 5.

'cu de'n triúr san is dóiġ leat-sa ba ċómarsa do'n
duine a seólaḋ ameasg na mbiṫeaṁnaċ? Agus 37
duḃairt seisean: An t-é a ḋein an ċarṫanaċt air.
Agus duḃairt Íosa leis: Imṫiġ-se agus dein mar
an gcéadna.

Do ṫárla, agus iad ar an slíġ, go ndeaġaiḋ sé 38
isteaċ i sráid, agus gur ġlac bean dár ḃ' ainim
Marta isteaċ 'n-a tiġ féin é. Agus ḃí ag an mnaoi 39
sin driḟiúr dár ḃ'ainim Máire, agus do ṡuiḋ sí ag
cosaiḃ an Tiġearna ag éisteaċt le n-a ḃriaṫar. Agus 40
ḃí Marta ana-ḃruiḋeaṁail ag déanaṁ mórán gnóṫa,
agus do ṡeasaiṁ sí agus duḃairt: A Ṫiġearna, an
aṁlaiḋ náċ cás leat conus mar atá an gnó go léir
fágṫa orm-sa agam' ḋriḟiúr? Abair léi anois con-
gnaṁ a ṫaḃairt dom. Agus d'ḟreagair an Tiġearna 41
agus duḃairt sé léi: A Ṁarta, a Ṁarta, tá mórán
neiṫe a'd ċur tré ċéile agus ag cur buarṫa ort,
Agus gan aċ aon niḋ aṁáin riaċtanaċ. Do ṫoġ 42
Máire an niḋ is fearr, agus ní tógfar uaiṫi é.

CAIBIDIOL XI.

Críost ġá ṁúineaḋ d'á ḋeisgiobolaiḃ conas guiḋe ċun Dé. Deaṁan bailbe dá ċur amaċ a' duine aige. Na Fairisínig dá gcur i bponc aige, agus mairgí dá ḃfógairt orṫa, tré na ḃ feall.

Agus do ṫárla, agus é i n-áit áiriṫe ag déanaṁ 1
úrnuiġṫe, go nduḃairt duine d'á ḋeisgiobuil leis
nuair a stad sé: A Ṫiġearna, teagaisg dúinn conus
úrnuiġṫe déanaṁ fé mar a ṫeagaisg Eóin d'á ḋeis-
giobuil. Agus duḃairt sé: Nuair a ḃeiḋ siḃ ċun 2
úrnuiġṫe déanaṁ abraiḋ: [1] Ár n-Aṫair atá ar neaṁ,
go naoṁṫar t'ainim, go dtagaiḋ do ríġeaċt, go
ndeintear do ṫoil ar an dtalaṁ mar a deintear
ar neaṁ. Ár n-arán laeṫaṁail taḃair dúinn indiu. 3
Agus maiṫ dúinn ár gcionta mar ṁaiṫimíde do 4

[1] Mait. vi. 9.

ċáċ a ḋeineann cionta i n-ár n-aġaiḋ; agus ná leig
sinn i gcaṫaiḃ, aċ saor sinn ó olc.
5 Agus duḃairt sé leó: Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ
duine muintearṫa aige, agus a raġaḋ ag triall
air i lár na h-oiḋċe, agus a déarfaḋ leis: A
ḋuine ṁuintearṫa, tabair trí bulóga aráin ar ias-
6 aċt dom, Óir do ṫáinig cara dom ag triall orm ar
a ṡliġ agus ní'l aon níḋ agam le cur os a ċóṁair,
7 Agus go ndéarfaḋ an fear istiġ, Ná bí a'm ċráḋ;
tá an doras dúnta, agus tá mo ċlann sa leabaiḋ
am' ṫeannta; ní ḟéadfainn eiriġe agus rud a ṫaḃ-
8 airt duit; Agus má leanann seisean ag bualaḋ,
deirim liḃ, bíoḋ ná h-eireóċaḋ sé agus rud a ṫaḃ-
airt dó toisg gur b'é a ḋuine muintearṫa é, go
n-eireóċaiḋ sé agus go dtaḃarfaiḋ sé dó pé neiṫe
atá i n-easnaṁ air, mar ġeall ar é ḃeiṫ ċóṁ leanaṁ-
9 naċ. Agus deirim-se liḃ-se: [1] Iarraiḋ, agus taḃ-
arfar daoiḃ; loirgiḋ, agus ġeoḃaiḋ siḃ; buailiḋ,
10 agus osgalófar daoiḃ. Óir gaċ n-aon a ḋ'iarrann
tugtar dó; agus an t-é a loirgeann ġeiḃeann sé;
11 agus an t-é a ḃuaileann osgalófar dó. Agus cé'cu
agaiḃ-se a ḋ'iarrfaiḋ arán ar a aṫair, agus gur cloċ
12 a ṫaḃarfaiḋ sé dó? nó iasg, agus gur aṫair niṁe a
ṫaḃarfaiḋ sé dó i n-ineaḋ éisg? Nó má iarrann sé
13 uḃ, an dtaḃarfaiḋ sé scorpión dó? Ar an aḋḃar
san, má's eól daoiḃ-se, atá go h-olc, neiṫe fóġanta
ṫaḃairt d'ḃúr gclainn, náċ mó 'ná san go mór a
ṫaḃarfaiḋ búr n-Aṫair ó neaṁ an Spioraid maiṫ do'n
ṁuintir a ḋ'iarrfaiḋ air é?
14 Agus ḃí deaṁan aige d'á ḋíbirt as duine, agus
deaṁan balḃ ab eaḋ é. Agus nuair a ḃí an
deaṁan curṫa amaċ aige do laḃair an duine balḃ;
15 agus ḃí iongna ar an sluaġ. Duḃairt cuid acu,
áṁṫaċ, Is le cóṁaċt Ḃeelsebub, rí na ndeaṁan, a
16 ċuireann sé na deaṁain amaċ. Agus d'iarr tuille
acu air, ag déanaṁ froṁṫa air, cóṁarṫa ó neaṁ
17 a ṫaisbeáint dóiḃ. Agus, ó ċonaic sé na smuínte a
ḃí acu, duḃairt sé leó: Gaċ ríġeaċt a ḃeiḋ
deiġilte na coinniḃ féin, déanfaiḋ fásaċ de.

[1] Maiṫ. vii. 7; xxi. 22; Márc. xi. 24; Eóin xiv. 13; Séam. i. 5.

[1] tuitfiḋ tiġ ar ṫiġ. Agus má tá Sátan deiġilte 'n-a 18
ċoinniḃ féin conus a ṡeasóċaiḋ a ríġeaċt? Agus
go ndeirtí-se gur le cóṁaċt Ḃeelsebub a ċuirim-se
na deaṁain amaċ. Má's le cóṁaċt Ḃeelsebub a 19
ċuirim-se na deaṁain amaċ, cad í an ċóṁaċt le n-a
gcuirid ḃúr gclann féin amaċ iad? D'á ḃríġ sin
taḃarfaid siad-san breiṫ oraiḃ-se. Agus má's le 20
cóṁaċt Dé a ċuirim amaċ na deaṁain, dar ndó siné
ríġeaċt Dé tagaiṫe i nḃúr measg. Nuair a ḃíonn 21
fear láidir, armṫa, ag coimeád a ṫiġe bíonn sioċ-
ċáin ar gaċ níḋ 'n-a ṡeilḃ. Aċ má ṫagann fear is 22
treise 'ná é agus go mbuaḋann sé air, tógfaiḋ sé leis
an t-arm go léir ar a raiḃ a ṡeasaṁ-san, agus rainn-
fiḋ sé a ċuid. An t-é ná fuil liom tá sé am' 23
ċoinniḃ, agus an t-é ná deineann cnuasaċ mar aon
liom deineann sé scaipeaḋ.

Nuair a ḃíonn an spiorad truailliġṫe imṫiġṫe as 24
an nduine gluaiseann sé tré áiteanaiḃ gan uisge a
d'iarraiḋ suaiṁnis, agus nuair a ṫeipeann air, deir
sé: Fillfead ċun mo ṫiġe as a dtánag amaċ. Agus 25
nuair a ṫagann sé ġeibeann sé an tiġ sguabṫa glan
órnáideaċ. Ansan imṫiġeann sé agus tugann sé 26
leis seaċt spiorada eile is measa 'ná é féin, agus
téiġid siad isteaċ agus cóṁnuiġid siad sa tiġ sin.
Agus is measa staid deireannaċ an duine sin 'ná a
ċéad staid.

Agus do ṫárla, nuair a duḃairt sé an méid sin, 27
gur laḃair bean sa tsluaġ do ġuṫ árd agus go nduḃ-
airt sí: Is beannuiġṫe an ḃroinn a d'iompar ṫu agus
na cíoċa a ḋeólais. Aċ duḃairt seisean: Abair, 28
áṁṫaċ, is beannuiġṫe an ṁuintir a ċloiseann bria-
ṫar Dé agus do ċoimeádann é.

Agus nuair a ḃailiġ na daoine ċuige ṫosnuiġ sé 29
ar a ráḋ leó: [2] Slioċt ṁalluiġṫe iseaḋ an tslioċt
so; tá cóṁarṫa uata, aċ ní taḃarfar aon ċóṁarṫa
ḋóiḃ aċ cóṁarṫa Iónais an fáiḋ. [3] Óir, fé mar a 30
ḃí Iónas 'n-a ċóṁarṫa do ṁuintir Ninebe, beiḋ Mac
an Duine 'n-a ċóṁarṫa do'n tslioċt so. Eir- 31

[1] Mait. xii. 25; Marc. iii. 25. [2] Mait. xii. 39.
[3] Ión. ii. 1.

eóċaiḋ [1] Banríġin na ḋeisceirte i mbreiṫeaṁantas
i gcoinniḃ muintire an tsleaċta so, agus tabarfaiḋ
sí daorḃreiṫ orṫa; óir do ṫáinig sí ó imeallaiḃ an
doṁain ċun éisteaċt le h-eagna Ṡalomóin; agus
32 féaċ duine anso is mó 'ná Salomón. Eireóċaiḋ
muintir Ninebe i mbreiṫeaṁantas i n-agaiḋ an
tsleaċta so, agus tabarfaiḋ siad daor-ḃreiṫ orṫa;
[2] mar do ḋeineadar aiṫrige nuair fógair Iónas dóiḃ
é; agus féaċ duine anso is mó 'ná Iónas.
33 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus ansan
í ċur i bfolaċ, nó i ċur fé ḃéal árṫaiġ, aċ ar ċoinn-
leóir, ionus go bfeicfeaḋ na daoine a ṫagann
34 isteaċ an solus. Is í do ṡúil solus do ċuirp. Má
ḃíonn do ṡúil glan beiḋ do ċorp go léir soillseaċ,
aċ má bíonn sí go h-olc beiḋ do ċorp go léir i ndor-
35 ċadas. Tabair aire, d'á bríġ sin, gan an solus atá
36 ionat a ḃeiṫ 'n-a ḋoirċeaċt agat. Dá bríġ sin, má
ḃíonn do ċorp go léir soillseaċ, gan aon ċuid aige
de ḋorċadas, beiḋ sé soillseaċ go h-iomlán, agus
soillseóċaiḋ sé ṫu mar a ḋéanfaḋ lóċran soluis.
37 Agus an fad a ḃí sé ag caint, d'iarr duine de
sna Fairisíniġ air dul agus bia ċaiṫeaṁ i n'ḟoċair.
38 Agus ċuaiḋ sé isteaċ agus ṡuiḋ sé ċun bíḋ. Agus
do ċrom an Fairisíneaċ ar ṁaċtnaṁ i n-a aigne agus
ar a ráḋ leis féin: Cad n'a ṫaob ná níġeann sé é
39 féin roim bia ċaiṫeaṁ? Agus duḃairt an Tiġearna
leis: Anois, a Ḟairisíneaċa, glanann siḃ-se an taoḃ
amuiġ de'n ċupán agus de'n ṁéis; agus bíonn an
taoḃ istiġ díḃ féin lán de ġadaiḋeaċt agus de ṁal-
40 luiġṫeaċt. A ḋaoine gan ċiall, náċ é an t-é a ḋein
41 an taoḃ amuiġ do ḋein an taoḃ istiġ? Aċ ċeana, d'á
ḃfuil agaiḃ tugaiḋ déirc uaiḃ, agus féaċ, tá gaċ
níḋ glan daoiḃ.
42 Aċ is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir cuireann
siḃ deaċṁaḋ ar an miontuis agus ar an ruiḃ agus
ar gaċ uile luiḃ, agus ní'l suim agaiḃ i mbreiṫeaṁ-
antas Dé ná i ngráḋ Dé. Is aṁlaiḋ ba ċeart so do
ḋéanaṁ agus gan súd do leigint ar lár.
43 Is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir isiad na suiḋ-

[1] .i. banríġin Séba; féic 3 Ríġ. x. 1. [2] Ión. iii. 5.

ċáin uaċtaraċa ins na sinagógaiḃ atá uaiḃ, agus
daoine ḃeiṫ ag beannú ḋaoiḃ i n-áit an ṁargaiḋ. Is 44
mairg daoiḃ, óir is cuma siḃ nó na h-uaġna ná feic-
tear, agus náċ eól do sna daoine a ṡiúḃlann orṫa.
Agus d'ḟreagair duine de'n luċt dlíġe é, agus 45
duḃairt: A Ṁáiġistir, ag ráḋ na cainte sin duit
tá masla agat 'á ṫaḃairt dúinne, leis. Agus duḃairt 46
sé leis: Agus is mairg daoiḃ-se féin, a luċt eóluis ar
an ndlíġ, óir cuireann siḃ ar na daoine ualaí náċ
féidir dóiḃ a d'iompar, agus ní ċuireann siḃ féin
bara méire ċun na n-ualaí.*
Is mairg daoiḃ-se a ċuireann suas na leaċta do 47
sna fáidiḃ, agus gur b'iad ḃúr n-aiṫreaċa do ṁarḃ-
uiġeaḋ na fáide.† Go deiṁin tairbeánann siḃ go 48
ḃfuiltí ar aon aigne le nḃúr n-aiṫreaċaiḃ 'n-a
ngníoṁarṫaiḃ, ḃúr n-aiṫreaċa 'ġá marḃaḋ agus siḃ-
se ag cur na leaċt suas dóiḃ. Uime sin isead aduḃ- 49
airt eagna Dé: Cuirfead ċúċa fáidí agus aspoil
agus déanfaid siad cuid acu do ṁarḃú agus do
ċráḋ; i dtreó go n-éileófar ar an sliocht so fuil na 50
ḃfáiḋ go léir, a doirteaḋ ó ċruiṫniú an domain. [1] Ó 51
fuil Ábeil go fuil [2] Ṡacarias a marḃuiġeaḋ idir an
altóir agus an teampal. Mar sin, adeirim liḃ,
éileófar é ar an sliocht so.
Is mairg daoiḃ-se atá oilte ar an ndlíġ, óir do 52
ṫógaḃair liḃ eoċair na h-eagna; níor ċuaḋaḃair féin
isteaċ, agus an ṁuintir a ḃí ag dul isteaċ do ċoisg-
eaḃair iad.
Agus nuair a ḃí na neiṫe sin aige 'á ráḋ leó, do 53
ċrom na Fairisínig agus luċt na dlíġe ar aiġneas
leis go h-ana-ḋian, agus ar a ḃéal do ċluiċe ar a lán
neiṫe, Ag déanaṁ fill air, a d'iarraiḋ go dtógfaidís 54
suas focal éigin uaiḋ agus go gcuirfidís 'n-a leiṫ é.

[1] Gen. iv. 8. [2] 2 Par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "Mairg daoiḃ-se féin, a luċt eolais ar an ndlíġ," .i. doċtúirí dlíġe Maoise, .i. na Sgríḃneóirí.

† Ver. 47. "Is mairg daoiḃ-se."—Ní ġá ráḋ é gur ḋroċ-níḋ na tuamaí ċur suas do sna fáidiḃ ċun onóra ṫaḃairt dóiḃ, aċ ag imḋeargaḋ na gcuirpṫeaċ úd a ḃíoḋ ag déanaṁ na n-oibreaċa san ar ṁaiṫe leó féin, ċun creideaṁna d'ḟáġail dóiḃ féin, ċun ainm cráiḃṫeaċta d'ḟáġail, i dtreó go ḃféadfaidís easonóir a ṫaḃairt do Rí na ḃfáidí.

CAIBIDIOL XII.

Foláram ag Críost á ṫabairt dúinn gan cealgaireaċt do ḋéanaṁ; gan eagla ḃeiṫ orainn roimis an saoġal; agus ḃeiṫ i gcóṁnuiġe ag faire orainn féin.

1 Agus nuair a ḃí sluaiġte móra 'n-a tímpal,
i dtreó go rabadar ag satailt ar a ċéile, do ṫus-
nuiġ sé ar a ráḋ le n-a ḋeisgiobuil: Seaċnaiḋ siḃ
féin ar ġiost na ḃFairisíneaċ, an níḋ is cealgaireaċt.
2 Óir ní'l aon ruḋ fé ċlúiḋ ná noċtfar, ná i ḃfolaċ
3 ná tiocfaiḋ ċun eóluis. Óir na neiṫe a duḃrabair
sa doirċeaċt déarfar sa tsolus iad; agus an ruḋ
a dúḃrabair i gcogar, i seómra, craoḃsgaoilfar é
ó ḃaraiḃ na dtiġṫe.
4 Deirim áṁṫaċ, liḃ-se, a ċáirde: Ná bíoḋ eagla
agaiḃ roimis an muintir a ṁarḃuiġeann an corp,
5 agus ansan ná fuil a ṫuille acu le déanaṁ. Aċ
taisbeánfad daoiḃ cé roimis n-a mbeiḋ eagla agaiḃ:
Bíoḋ eagla agaiḃ roimis an t-é, tar éis duine
ṁarḃú, go ḃfuil ar a ċumas é ċur go h-ifreann.
6 Bíoḋ, adeirim liḃ, eagla agaiḃ roimis sin. Ná díol-
tar cúig gealḃúin ar dá ḟeóirlinn? agus ní'l aon
ġealḃún acu ann a gan fios do Ḋia. Ní h-eaḋ, aċ tá
7 ruibí ḃúr ngruaige go léir cóṁriġṫe. Ná bíoḋ eagla
oraiḃ, d'á ḃriġ sin. Is mó le ráḋ siḃ-se 'ná a lán
gealḃún.
8 Agus deirim liḃ: [1] An uile duine d'aḋmóċaiḋ
mise os cóṁair daoine, aḋmóċaiḋ Mac an Duine
9 eisean os cóṁair aingeal Dé. Agus an t-é a ṡéan-
faiḋ mise os cóṁair daoine, séanfar eisean os cóṁ-
air aingeal Dé.
10 Agus aoinne a déarfaiḋ focal i n-aġaiḋ Ṁic an
Duine, maiṫfar dó é; [2] aċ an t-é a ḋéanfaiḋ dia-
ṁasla i n-aġaiḋ an Spioraid Naoiṁ, ní maiṫfar dó é
11 Agus nuair a ḃéarfaiḋ siad isteaċ siḃ insna sina-
gógaiḃ, agus i láṫair giúistísí agus daoine cóṁaċ-
taċa, ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ cad a ḟreagró-

[1] Mait. x. 32; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.
[2] Mait. xii. 32; Marc. iii. 29.

ċaiḋ siḃ, ná conus, ná cad déarfaiḋ siḃ. Óir múin- 12
fiḋ an Spiorad Naoṁ daoiḃ, i láṫair na h-uaire sin,
cad is ceart daoiḃ a ráḋ.

Agus duḃairt duine de'n tsluaġ leis: A Ṁáiġ- 13
istir, abair lem'ḋriṫáir an oiġreaċt do raint liom.
Agus duḃairt seisean leis: A ḋuine, cé ċeap mise 14
am' ḃreiṫeaṁ ná am' rainneadóir os ḃúr gcionn?
Agus duḃairt sé leó-san: Féaċ, seaċnaiḋ gaċ saint; 15
óir ní sa ḃflúirse atá ag aoinne, de sna neiṫe is
leis, atá a ḃeaṫa.

Ansan do laḃair sé soluíd leó, agus duḃairt sé: 16
[1] Ṫug a ċuid tailiṁ ana-ṫoraḋ d'ḟear saiḋḃir áiriṫe.
Agus do ṁaċtnaiṁ sé i n' aigne agus duḃairt sé: 17
Cad a ḋéanfad? óir ní'l áit agam n-a gcruinne-
óċad mo ċuid tortaí. Agus duḃairt sé: Déanfad 18
so; leagfad mo sgiobóil, agus cuirfead suas sgio-
bóil a ḃeiḋ níos mó 'ná iad, agus cruinneóċad mo
ṫortaí go léir agus mo ṁaoin ionta; Agus déar- 19
faiḋ mé le m'anam, A anam, tá mórán coda agat
i gcóir mórán blian; glac do suaiṁneas; dein iṫe
agus ól agus súgaċas. Aċ duḃairt Dia leis: A 20
amadáin, éileófar t-anam ort anoċt féin, agus cé
aige go mbeiḋ a ḃfuil cruinniġṫe agat? Sin mar 21
atá ag an t-é a ḋeineann stór dó féin agus ná bíonn
saiḋḃir ċun Dé.

Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Deirim liḃ, 22
d'á ḃríġ sin, [2] ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ ḃúr
n-anama, cad a ḋ'iosfaiḋ siḃ, ná i dtaoḃ an ċuirp,
cad a ċlúdóċaiḋ siḃ. Is mó le ráḋ an t-anam 'ná 23
an bia, agus is mó le ráḋ an corp 'ná an t-éadaċ.
Féaċaiḋ na fiaċa duḃa; ní ċuirid siad síol agus ní 24
ḃainid siad fóġṁar; ní ḃíonn cúil stórais acu ná
sgioból; agus coṫuiġeann Dia iad. Naċ mó go
mór le ráḋ siḃ-se 'ná iad san? Cé'cu agaiḃ-se 25
d'ḟéadfaḋ, le neart maċtnaiṁ air, aon ḃanlá aṁáin
do ċur le n'aoirde féin? Agus mura féidir daoiḃ 26
an rud is suaraiġe ḋéanaṁ, cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ
ag ceisneaṁ i dtaoḃ aon níḋ eile. Féaċaiḋ ar na 27

[1] Eccli. xi. 19. [2] Salm liv. 23; Maiṫ. vi. 25; I Pead. v. 7.

liliḃ, conus mar a ḋ'ḟásaid siad; ní ḋeinid siad
saoṫar ná sníoṁ; agus ḋeirim-se liḃ-se ná raiḃ
Salomón 'n-a ġradam éidiġṫe mar ċeann acu san.
28 Agus má éidiġeann Dia ar an gcuma san an féar
atá indiu ar an mbán agus a caiṫfar sa teine am-
áireaċ, náċ mó 'ná san [éideoċaiḋ sé] siḃ-se, a luċt
29 an ċreidiṁ ḟuaraiġ? Ná bíḋiḋ-se ag lorg na neiṫe
a ḋ'iosfaiḋ siḃ ná a ḋ'ólfaiḋ siḃ, agus ná bíoḋ
30 eirġe anáirde oraiḃ. Óir siniad go léir na neiṫe
a ḃíonn ag geinte an doṁain d'á lorg. Aċ is eól
d'ḃúr n-Aṫair go ḃfuil gáḋ agaiḃ leis na neiṫiḃ
31 sin. Loirgiḋ ar dtúis, áṁṫaċ, ríġeaċt Dé agus a
ḟíoraontaċt, agus ġeoḃaiḋ siḃ mar ṫuille na neiṫe
sin go léir.
32 Ná bíoḋ eagal oraiḃ, a ṫréad ḃeag, óir isé toil ḃúr
33 n-Aṫar an ríġeaċt a ṫaḃairt daoiḃ. [1] Díolaiḋ a
ḃfuil agaiḃ agus tugaiḋ déirc uaiḃ; deiniḋ daoiḃ
féin sparáin ná críonfaiḋ, [2] stór ins na flaṫais ná
caillfiḋ oraiḃ; ná guidfiḋ biṫeaṁnaċ uaiḃ; ná
34 millfiḋ leóṁan oraiḃ. Óir an áit 'n-a ḃfuil ḃúr
stór is ann a ḃeiḋ ḃúr gcroiḋe.
35 Bíoḋ ḃúr gcriosa fáisgiṫe agaiḃ, agus lóċrana
36 ar lasaḋ i nḃúr láṁaiḃ. Agus siḃ mar ḃeaḋ
daoine a ḃeaḋ ag feiṫeaṁ le n-a dTiġearna go ḃfill-
feaḋ sé ó'n mbainis; ionus, nuair a ṫiocfaiḋ sé agus
37 ḃuailfiḋ sé, go n-osgalóċaid siad láiṫreaċ dó. Is
aoḃinn do sna seirḃísiġ sin a ġeoḃaiḋ a dTiġearna
ag déanaṁ na faire nuair a ṫiocfaiḋ sé; go deiṁin
adeirim liḃ, cuirfiḋ sé a ċrios uime agus cuirfiḋ
sé 'n-a suiḋe iad, agus déanfaiḋ sé frioṫálaṁ orṫa sa
38 timpal. Agus má ṫagann sé sa tarna faire, agus sa
tríṁaḋ faire má ṫagann sé, agus go ḃfaġaiḋ sé mar sin
39 iad, is aoiḃinn do sna seirḃísiġ sin. Aċ bíoḋ fios an
méid seo agaiḃ, dá mbeaḋ fios ag fear tiġe caṫoin
a ṫiocfaḋ an biṫeaṁnaċ, déanfaḋ sé faire agus ní
40 leigfeaḋ sé a ṫiġ do ḃriseaḋ. Agus bíḋiḋ-se ollaṁ,
óir [3] ní'l fios agaiḃ caṫain a ṫiocfaiḋ Mac an Duine.
41 Agus duḃairt Peadar leis: A Ṫiġearna, an linne
atá an ċaint sin agat 'á ráḋ, nó leis na daoine go

[1] Mait. xix. 21. [2] Mait. vi. 20. [3] Apoc. xvi. 15.

léir? Agus duḃairt an Tiġearna: Cé h-é, dar 42
leat-sa, an stíobard dílis ciallṁar a ċuir an Tiġ-
earna os cionn a ṫeaġlaiġ ċun a dtóṁais cruiṫ-
neaċtan a ṫabairt dóiḃ i dtráṫ? Is aoiḃinn do'n 43
tseirḃíseaċ san n-a dtiocfaiḋ a Ṫiġearna air ag
déanaṁ na h-oibre sin nuair a ṫiocfaiḋ sé. Deirim 44
liḃ go fíor go gcuirfiḋ sé os cionn a ċoda go léir é.
Aċ má deir an seirḃíseaċ san, 'n-a ċroiḋe féin, Tá 45
mo Ṫiġearna aḃfaḋ gan teaċt; agus má ċromann
sé ar na buaċaillí agus na cailíní do ḃualaḋ, agus
ar iṫe agus ar ól agus ar ṁeisgeóireaċt: Tioc- 46
faiḋ Tiġearna an tseirḃísiġ sin an lá ná beiḋ coinne
aige leis, agus an uair náċ eól dó, [1] agus deiġilfiḋ
sé é agus ceapfaiḋ sé a ċuid dó ameasg luċt díṫ-
ċreidiṁ.

Agus an seirḃíseaċ san go raiḃ fios toile a Ṫiġ- 47
earna aige, agus nár dein ollaṁú, ná beart do réir
a ṫoile, geoḃfar air go mór. Aċ an t-é ná raiḃ 48
ḟios aige, agus do ḋein neiṫe a ṫuill bualaḋ, geoḃfar
air beagán. Óir an t-é gur tugaḋ mórán dó, éileó-
far mórán air; agus an t-é gur ṫugadar cuid mór dó
le coiméad iarrfaid siad breis air.

Ċun teine ċur ar an dtalaṁ so iseaḋ ṫánag, agus 49
cad 'tá uaim aċ go lasfaḋ sí? Agus tá agam bais- 50
teaḋ le n-a mbaistfar mé, agus cad é mar atáim
i gcúṁangraċt go dtí go gcóṁlíonfar é!

[2] An dóiġ liḃ gur ċun síoṫċána ċur ar an dtalaṁ 51
so do ṫánag-sa? Ní h-eaḋ, adeirim liḃ, aċ ċun
deiġilte. Óir beiḋ, feasda, cúigear sa n-aon tiġ 52
deiġilte, triúr i n-aġaiḋ beirte, agus beirt
i n-aġaiḋ triúr. Deiġilfar an t-aṫair i n-aġaiḋ an 53
ṁic agus an mac i n-aġaiḋ a aṫar; an ṁáṫair
i n-aġaiḋ na h-inġine agus an inġean i n-aġaiḋ na
máṫar; an ṁáṫair céile i n-aġaiḋ mná an ṁic agus
bean an ṁic i n-aġaiḋ máṫar a céile.

Agus dubairt sé leis an sluaġ: Nuair a ċíonn 54
siḃ sgamal ag éiriġe lastiar, aḃrann siḃ láiṫreaċ:
Tá ciṫ ag teaċt; agus bíonn aṁlaiḋ; Agus (nuair 55
a ċíonn siḃ) an ġaoṫ andeas aḃrann siḃ: Beiḋ brotal

[1] .i. gearrfaiḋ sé amaċ é ó ḟíoraonaiḃ. [2] Maiṫ. x. 34.

56 ann; agus bíonn. A ċealgairí, féadann siḃ an
spéir agus an talaṁ do ḃreiṫniú: agus conus ná
breiṫniġeann siḃ an aimsir atá ann?
57 Agus cad 'n-a ṫaoḃ ná breiṫniġeann siḃ uaiḃ féin
58 an níḋ is ceart? [1] Agus nuair a ḃeiḋ tú ag dul,
i n-aonfeaċt led'naṁaid, i láṫair an ṗriúnsa, dein
do ḋíċeal ċun sgaraṁaint leis, le h-eagla go
mbéarfaḋ sé i láṫair an ḃreiṫiṁ tu, agus go dtaḃ-
arfaḋ an breiṫeaṁ suas tu do'n ḟeiḋmeadóir, agus
go gcuirfeaḋ an feiḋmeadóir sa ċarcair tu.
59 Deirim leat ná tiocfair amaċ as san go ndíolair
an ċianóg deireannaċ.

CAIḂIDIOL XIII.

An riaċtanas atá le h-aiṫriġe ḋéanaṁ. An crann fíge a ḃí seasg. Leiġeas na mná a ḃí leice, ⁊rl.

1 Agus ḃí daoine láiṫreaċ an uair ċéadna san a
d'innis dó i dtaoḃ na nGaililiaċ n-ar ṁeasg Piláṫ
a gcuid fola ar a n-íoḃairtiḃ.
2 Agus duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagraḋ: An dóiġ
liḃ gur ṗeacaċa na Gaililiaċa san ṫar Ġaililiaċaiḃ
3 eile, treás go dtáinig an íde sin orṫa? Deirim
liḃ nár ḃ' eaḋ; aċ mura ndeiniḋ siḃ-se aiṫriġe
tiocfaiḋ íde de'n tsaġas ċéadna oraiḃ go léir.
4 Dalta na n-oċt ḃfeara déag úd n-ar ṫuit an túr
orṫa i Silóe, agus gur ṁairḃ sé iad, an dóiġ liḃ go
raḃadar ciontaċ ṫar a raiḃ de ḋaoiniḃ i n-Ierúsa-
5 lem? Deirim liḃ ná raḃadar; aċ mura ndeiniḋ
siḃ-se aiṫriġe go dtiocfaiḋ íde de'n tsaġas ċéadna
oraiḃ go léir.
6 Agus do laḃair sé leó an tsoluíd seo: Ḃí crann
fíge curṫa ag duine 'n-a ḟionġort, agus ṫáinig sé
7 ag lorg toraḋ ar an gcrann, agus ní ḃfuair. Agus
duḃairt sé leis an saoṫruiġṫeóir: Féaċ, táim le trí
bliana ag teaċt anso ag lorg toraḋ ar an gcrann
fíge seo agus ní ḃfaġaim é; gearr é: [2] cad ċuige

[1] Mait. v. 25. [2] .i. bíoḋ an áit ag crann fóġanta.

go mbeaḋ an talaṁ aige? Agus duḃairt seisean 8
'ġá ḟreagraḋ: A Ṫiġearna, sgaoil leis an ḃliain
seo go ndeineaḋ róṁar 'n-a ṫimpal agus go gcuir-
eaḋ leasú leis, Ansan má ṫugann sé toraḋ uaiḋ; 9
aċ mura dtugaiḋ, gearrfar é feasda.
Agus ḃíoḋ sé ag teagasg 'n-a sinagóig insna sab- 10
bóidiḃ. Agus féaċ, bean i n-a raiḃ spioraid laga- 11
ċair ar feaḋ oċt mbliana déag, agus ḃí sí cromṫa,
agus ní ḟéadfaḋ sí féaċaint suas i n-aon ċor; Agus 12
nuair a ċonaic Íosa í do ġlaoiḋ sé ċuige uirṫi, agus
duḃairt sé léi: A ḃean, táir sgarṫa led'ġearán.
Agus ċuir sé a dá láiṁ uirṫi, agus do díriġeaḋ suas 13
í láiṫreaċ, agus ṫug sí glóire do Ḋia. Agus 14
d'ḟreagair uaċtarán na sinagóige, agus fearg air
toisg Íosa do ḋéanaṁ an leiġis lá na sabbóide,
agus duḃairt sé leis na daoine: Tá sé lá ann 'n-ar
ċeart obair a ḋéanaṁ; tagaiḋ aon lá ḋíoḃ san, agus
leiġistear siḃ; agus ná tagaiḋ lá na sabbóide. Agus 15
d'ḟreagair an Tiġearna é agus duḃairt sé: A ċeal-
gairí, ná sgaoileann gaċ aoinne agaiḃ-se a ḃó nó a
asal ó'n mainséar, agus ná beireann sé ċun uisge
iad, lá na sabbóide? Aċ an inġean so Ábrahaim 16
á ḃí sé ċeangal ag Sátan ar feaḋ oċt mblian ndéag,
níor ċeart í ḟuasgailt ó'n gceangal san lá na sab-
bóide? Agus nuair a duḃairt sé an ċaint sin do 17
las a naṁaid go léir le náire, agus do ġaiḃ gáir-
deaċas an pobul mar ġeall ar na neiṫe go léir a
deineaḋ sé ċóṁ glórṁar.
Agus duḃairt sé: Cad leis gur cosṁail ríġeaċt 18
Dé, agus cad leis go saṁlóċad é? [1] Is cosṁail é 19
le gráinne mustáird n-ar ḋein duine é ṫógaint agus é
ċur 'n-a ġáirdín, agus d'ḟás sé, 'gur ḋein crann mór
de, agus do neaduiġ éanlaiṫe an aéir 'n-a ġéagaiḃ.
Agus duḃairt sé arís: Cad leis go saṁlóċad
ríġeaċt Dé? [2] Is cosṁail é leis an ngiost a ṫóg 20
bean, agus d'ḟoluiġ sí i dtrí tómasaiḃ mine go dtí 21
gur ġlac an ṁin go léir an giost.

Agus do ġluais sé tré sna caṫaraċaiḃ agus tré 22

[1] Maiṫ. xiii. 31.; Marc. iv. 31. [2] Maiṫ. xiii. 33.

sna bailtiḃ ag teagasg, agus é ag dul fé ḋéin Ierú-
23 salem. Agus duḃairt duine leis: A Ṫiġearna,
an aṁlaiḋ ná saorṫar aċ beagán? Agus duḃairt
24 seisean leó: [1] Deiniḋ díċeall ar dul isteaċ an dorus
cuṁang; óir deirim liḃ go mbeiḋ a lán a d'iarraiḋ
25 dul isteaċ, agus ní ḟéadfaiḋ siad é. [2] Agus nuair a
ḃeiḋ fear an tiġe imtiġte isteaċ agus an dorus
dúnta aige, tusnóċaiḋ siḃ-se ar ḟeasaṁ amuiġ agus
ar an ndorus do ḃualaḋ, agus ar a ráḋ: A Ṫiġ-
earna, osgail dúinn! agus déarfaiḋ sé a' ḃúr
26 ḃfreagraḋ: Ní ḟeadar cad as daoiḃ-se. Ansan
tusnóċaiḋ siḃ ar a ráḋ: D'iteamair agus d'ólamair
os do ċóṁair, agus deinis teagasg i n-ár sráidiḃ.
27 Agus déarfaiḋ sé liḃ: [3] Ní ḟeadar cad as
daoiḃ-se; [4] imtiġiḋ go léir uaim, a luċt an uilc a
28 ḋéanaṁ. Ansan a ḃeiḋ an gol agus an díosgán
fiacal, nuair a ċífiḋ siḃ Ábraham agus Isaac agus
Iácób agus na fáiḋe go léir istiġ i ríġeaċt Dé, agus
29 siḃ féin díbearṫa amaċ. Agus tiocfaid siad ó'n
ndoṁan toir agus ó'n ndoṁan tiar, ó'n gceann
tuaiḋ agus ó'n gceann teas, agus suiḋfid siad síos i
30 ríġeaċt Dé. Agus féaċ, tá daoine ar deire a ḃeiḋ
ar tusaċ, agus tá daoine ar tusaċ a ḃeiḋ ar deire.
31 An lá céadna san táinig cuid de sna Fairisínig
ċuiġe agus duḃradar leis: Imtiġ agus fág an áit
32 seo, óir tá Héród ar tí do ṁarḃṫa. Agus duḃairt
sé leó: Imtiġiḋ agus abraiḋ leis an mada ruaḋ san:
Féaċ, táim ag cur deaṁan amaċ agus ag déanaṁ
leiġeas indiu agus amáireaċ, agus beiḋ deire liom
33 an tríṁaḋ lá. Aċ ceana, ní foláir dom ḃeit ag
siúḃal indiu agus amáireaċ agus amanarṫar, óir ní
dual faiḋ d'ḟáġail ḃáis lasmuiġ d'Ierúsalem.
34 [5] A Ierúsalem, a Ierúsalem, a ṁarḃuiġeann na
fáiḋe, agus a ġaḃann do ċloċaiḃ ar na daoine a
curtar ċúġat, cad é a ṁinice dob' áil liom do ċlann
a ċruinniú, mar a ċruinniġeann an t-éan a h-ál fé

[1] Mait. vii. 13. [2] Mait. xxv. 10. [3] Mait. vii. 23.
[4] Salm vi. 9. [5] Mait. xxiii. 37.

* Ver. 24. "A d'iarraiḋ dul," .i. beiḋ siad a d'iarraiḋ a n-anam do ṡáḃáil, aċ ní féadfaid siad é toisg nár ḋeineadar díċeall air, agus ná raḃdar dáiríriḃ sa ġnó.

n-a sgiaṫánaiḃ, agus níor ḃ'áil leat! Féaċ, fág- 35
far agaiḃ ḃúr dtiġ go folaṁ, agus deirim liḃ ná
feicfiḋ siḃ mise go dtagaiḋ an tráṫ 'n-a ndéarfaiḋ
siḃ, Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt i n-ainim an
Tiġearna.

CAIḂIDIOL XIV.

An duine go raiḃ an líonaḋ ann dá leiġeas ag Críost. Parabal an tsuipéir. An riaċtanas atá le gaċ níḋ do ṫréigean ċun go leanfí Críost.

Agus do ṫárla go ndeaġaiḋ Íosa isteaċ i dtiġ 1
uaċtaráin do sna Fairisínig sa tsabbóid ċun biḋ a
ċaiteaṁ, agus go raḃadar san ag faire air. Agus 2
féaċ bí 'n-a láṫair duine go raiḃ líonaḋ ann. Agus 3
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leis an luċt dlíġe
agus leis na Fairisínig: An ceart leiġeas a déanaṁ
sa tsabbóid? Agus níor laḃradar. Aċ tóg sé 4
an duine agus do leiġis sé é, agus ċuir sé ċun
siúḃail é. Agus duḃairt sé 'gá ḃfreagairt sin: Cé'cu 5
agaiḃ-se, n-a dtuitfeaḋ asal leis nó bó leis i bpoll,
ná tarraiceóċaḋ amaċ é lá na sabbóide? Agus níor 6
féadadar freagra tabairt air sin.
Duḃairt sé ansan soluid leis an muintir a fuair 7
cuireaḋ nuair a ċonaic sé iad ag dul suas ins na suiḋ-
ċánaiḃ uaċtaraċa. Nuair a ġeoḃair cuireaḋ ċun 8
bainise ná suiḋ sa tsuiḋċán uaċtarac, le h-eagla
go mbeaḋ duine is onóraiġe 'ná tu tar éis cuireaḋ
d'ḟágail uaiḋ, Agus nuair a ṫiocfaḋ sé sin go 9
ndéarfaḋ an t-é a ṫug cuireaḋ duit-se agus dó-san
leat, Tabair an áit sin dó so; agus ansan go gcait-
fá dul agus fanṁaint sa n-áit is ísle agus náire
ort. Aċ nuair a ġeoḃair an cuireaḋ suiḋ sa n-áit 10
is ísle, i dtreó, nuair a ṫiocfaiḋ an t-é a ṫug cuir-
eaḋ duit, go ndéarfaiḋ sé leat: [1] A ċara, eiriġ níos
sia suas. Ansan beiḋ onóir ag dul duit ó'n gcuid-
eaċtain. Óir [2] gaċ aoinne a d'árdóċaiḋ é féin, 11

[1] Sean-ráiḋte xxv. 7. [2] Mait. xxiii. 12.

ísleófar é; agus an t-é a ḋ'ísleóċaiḋ é féin, árd-ófar é.
12 Agus duḃairt sé leis an t-é a ṫug an cuireaḋ ḋó
féin: [1] Nuair a ḋéanfair dinnéar nó suipéar ná
glaoiḋ ar do ċáirdiḃ, ná ar do ḃráiṫre, ná ar do
ġaolta, ná ar do ċóṁarsanaiḃ saiḋḃre, le h-eagla go
dtaḃarfaidís sin cuireaḋ ṫar a ċeann duit-se, agus
13 go dtaḃarfaí do ċuid ṫar n-ais duit. Aċ nuair
a ḋéanfair féasda glaoiḋ ċúġat na daoine boċta, na
14 daoine gortuiġṫe, na bacaiġ, na daill, Agus beiḋ
áṫas ort, mar ní ḃeiḋ ar a gcumas cúiteaṁ a ḋéanaṁ
leat; agus déanfar an cúiteaṁ leat i n-aiseiriġe
na ḃfíoraon.
15 Nuair a ḋ'airiġ duine d'á raiḃ láiṫreaċ an focal
san duḃairt sé: Is aoiḃinn do'n t-é a ḋ'íosfaiḋ
16 arán i ríġeaċt Dé. Agus duḃairt seisean leis:
[2] Do ḋein fear féasda mór, agus ṫug sé cuireaḋ
17 d'á lán daoine. Agus ċuir sé a ṡeirḃíseaċ amaċ,
nuair a ṫáinig am an ḟéasda, ċun a ráḋ leis an muin-
tir a fuair cuireaḋ gur ṁitiḋ ḋóiḃ teaċt mar go raiḃ
18 gaċ niḋ ollaṁ. Agus ċromadar go léir i n-aon-
ḟeaċt ar leaṫsgéal do ġaḃáil. Duḃairt an ċéad
duine, Tá tiġ ceannuiġṫe agam, agus ní mór ḋom
dul amaċ 'ġá ḟeisgint: iarraim ort mo leaṫsgéal a
19 ġaḃáil. Agus duḃairt duine eile, Ċeannuiġeas
cúig seisreaċa daṁ, agus táim ag dul 'ġá dtriail:
20 iarraim ort mo leaṫsgéal a ġaḃáil. Agus duḃairt
duine eile, Ṗósas bean, agus d'á ḃríġ sin ní féidir
21 dom teaċt. Agus d'ḟill an seirḃíseaċ agus d'innis
sé na neiṫe sin d'á ṁáiġistir. Ansan ṫáinig fearg
ar ḟear an tiġe, agus duḃairt sé le n-a ṡeirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ d'uraċar i sráidiḃ agus i ḃpóirsiḃ na
caṫraċ, agus taḃair leat anso isteaċ na daoine
boċta agus na daoine gortuiġṫe agus na daill agus
22 na bacaiġ. Agus duḃairt an seirḃíseaċ, A ṫiġ-
earna, do deineaḋ mar a ḋ'órduiġis, agus tá slíġ
23 fós. Agus duḃairt an tiġearna leis an seirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ fan na mbóiṫre agus fan na sgart, agus
24 comáin isteaċ iad, i dtreó go líonfar mo ṫiġ. Deirim

[1] Tob. iv. 7; Sean-ráiḋte iii. 9. [2] Mait. xxii. 2; Apoc. xix. 9.

liḃ áṁṫaċ, an ṁuinntir úd a fuair cuireaḋ, ní ḃlais-
fiḋ aon fear acu mo ḃia.
Agus ḃí mórán daoine ag gluaiseaċt i n-aonfeaċt 25
leis, agus d'iompuiġ sé agus duḃairt sé leó: Má 26
tagann duine cúġam-sa agus gan fuaṫ aige d'á
aṫair agus d'á ṁáṫair, agus d'á ṁnaoi agus d'á
ċlainn, agus d'á ḋriṫáraċa agus d'á ḋriféaraċa, agus
fós d'á anam féin, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgio-
bul agam.* Agus an t-é ná deineann a ċros féin 27
d'iompar agus teaċt am' ḋiaiḋ, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a
ḋeisgiobul agam. Óir cé'cu agaiḃ-se gur ṁaiṫ 28
leis túr do ċur suas ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ċun
an ċosdais, nár ḃfoláir a ḋéanaṁ, do ṁeas, féaċ-
aint an mbeaḋ dóiṫin na h-oibre aige? Le h-eagla, 29
tar éis an ḃuinn do ċur agus gan ar a ċumas críoċnú,
go dtusnóċaḋ gaċ a ḃfeicfeaḋ é ar ṁagaḋ fé, Agus 30
go ndéarfaidís: Ḋein an duine seo tusnú ar ċur
suas, agus ní'l ar a ċumas críoċnú. Nó cé h-é an 31
rí a ḃeaḋ ag dul ċun cogaiḋ a ḋéanaṁ le rí eile,
ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ag déanaṁ maċtnaiṁ,
féaċaint ar ḃ' féidir dó, le deiċ míle, seasaṁ
i n-aġaiḋ an t-é atá ag teaċt 'n-a ċoinniḃ agus fiċe
míle aige? Agus muna féidir, an faid a ḃeiḋ an 32
fear eile aḃfad uaiḋ, cuirfiḋ sé teaċtaireaċt
ċuige ag fiafraiġe i dtaoḃ síoṫċána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gaċ duine agaiḃ-se ná tugann druim láṁa
le n-a ḃfuil aige, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgiobul
agam-sa.
Is maiṫ an rud salann, aċ má ċailleann an salann 34
a ḃlas, cad leis go ndéanfar deiġ-ḃlasta é? Ní'l 35
tairḃe ann do'n talaṁ ná ċun aoiliġ; caiṫtear amaċ
é. An t-é go ḃfuil cluasa air ċun éisteaċta cloiseaḋ
sé.

* Ver. 26. "gan fuaṫ aige."—Ní ċeaduiġeann dliġ Ċríost dúinn fuaṫ a ṫaḃairt d'ár naṁaid féin, gan tráċt ar ár n-aṫair agus ár máṫair. Aċ isé bríġ atá leis an gcaint 'ná so, .i. gur ceart dúinn ár n-aigne ḃeiṫ socair againn ar sgaraṁaint le gaċ níḋ, agus le gaċ duine d'á annsaċt, do ċoisgfaḋ sinn ar Ċríost do leanṁaint.

CAIBIDIOL XV.

Parabal na caoraċ a cailleaḋ, agus parabal an ṁic a ḃí ró-ċaiṫteaċ.

1 Agus ḃí na puibliocánaiġ agus na peacaiġ ag teaċt
2 ċuige ag éisteaċt leis. Agus ḃí na Fairisíniġ agus
na Sgríḃneóirí ag ceisneaṁ, agus deiridís: Ar nDó,
glacann an fear so na peacaiġ agus iṫeann sé bia
'n-a ḃfoċair.
3 Agus do labair seisean leó an tsolúid seo:
4 [1] Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ céad caora aige,
agus go raġaḋ caora acu amú uaiḋ, ná fágfaḋ na
naoi gcinn déag agus ceiṫre fiċid sa ḃfásaċ agus
ná raġaḋ ar lorg an ċinn a cailleaḋ go dtí go
5 ḃfaġaḋ sé í? Agus nuair a ġeiḃeann sé í tógann
6 sé ar a ġuailliḃ í, agus áṫas air, Agus nuair a
ṫagann sé abaile glaoḋann sé ċuige a ċáirde agus
a ċóṁarsain agus deir sé leó: Deiniḋ gáirdeaċas
liom, mar do fuaras mo ċaora do cailleaḋ.
7 Deirim liḃ gurab sin mar a ḃeiḋ gáirdeaċas ar neaṁ
mar ġeall ar aon peacaċ aṁáin a ḋéanfaiḋ aiṫriġe
seaċas naoi nduine déag agus ceiṫre fiċid de ḋaoiniḃ
córa ná fuil gáḋ le h-aiṫriġe acu.
8 Nó cé h-í an ḃean go mbeaḋ deiċ [2] ndraċma aici
agus go gcaillfeaḋ sí draċma ḋíoḃ, ná déanfaḋ
coinneal do lasaḋ agus an tiġ do sguabaḋ, agus
an draċma do lorg go géar go dtí go ḃfaġaḋ sí
9 é? Agus nuair a ġeiḃeann sí é, glaoḋann sí ċúiċi
a cáirde agus a cóṁarsain agus deir sí leó: Deiniḋ
gáirdeaċas liom, mar do fuaras an draċma a ċail-
10 leas. Deirim-se liḃ-se gur b' sin mar a ḃeiḋ
gáirdeaċas i láṫair aingeal Dé mar ġeall ar aon
peacaċ aṁáin a ḋéanfaiḋ aiṫriġe.*

[1] Mait. xviii. 12.

[2] .i. Pingin Rómánaċ: an t-oċtṁaḋ cuid d'uinge airgid.

* Ver. 10. "i láṫair aingeal Dé."—Taisbeánann an ċaint sin go ḃfuil suim ag aingealaiḃ na ḃflaṫas ionainne atá annso tíos. agus go mbíonn áṫas orṫa nuair a ḋeinimíd aiṫriġe, agus d'á ḃríġ sin go mbíonn eólus acu air.

Agus duḃairt sé: Ḃí fear ann agus ḃí beirt ṁac 11
aige; Agus duḃairt an mac ab óige acu le n'aṫair, 12
A aṫair, taḃair dóṁ-sa an méid atá ag dul dom de
d'ċuid, agus do rainn sé an ċuid eatarṫa. Agus 13
tar éis beagán laeṫanta do ḃailiġ an mac ab óige
ċuige a ċuid go léir, agus d'imṫiġ sé go dúṫaiġ ias-
aċta aḃfad ó ḃaile, agus do sgaip sé a ċuid le
baois agus le rabairne. Agus nuair a ḃí gaċ aon 14
rud caitte aige ṫáinig gorta ana-ḋian sa tír sin,
agus tuisnuiġ sé ar ḃeiṫ i n-uireasba. Agus 15
d'imṫiġ sé agus do réiḋtiġ sé le duine de ṁuintir
na tíre sin. Agus do ċuir seisean é amaċ ċun a
ċod' tailiṁ ag coṫú ṁuc. Agus ba ṁaiṫ leis a ḃolg 16
a líonaḋ de sna féitleógaiḃ a ḋ'iteaḋ na muca, agus
ní ṫaḃarfaḋ aoinne ḋó iad. Agus do ṁaċtnaiṁ 17
sé i n'aigne agus duḃairt sé: Cad a ḃfuil de luċt
tuarasdail a ṫuilleaṁ i dtiġ m'aṫar agus a ndói-
ṫin aráin acu, agus mise anso ag fáġail ḃáis do'n
ġorta! Eireóċad agus raġad ag triall ar 18
m'aṫair agus déarfad leis, A Aṫair, tá peacaḋ
déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad' láṫair-se;
Ní fiú mé feasda go ndéarfaí gur mac duit mé. 19
Leig dom beiṫ mar duine ded' luċt tuarasdail a
ṫuilleaṁ.

Agus d'eiriġ sé agus ṫáinig sé fé ḋéin a aṫar. 20
Agus an fad a ḃí sé fós aḃfad uaiḋ, do ċonaic an
t-aṫair é, agus ṫáinig ana-ṫruaġ aige ḋó, agus do riṫ
sé ċuige agus ċaiṫ sé é féin ar a ḃráġaid agus do
ṗóg sé é. Agus duḃairt an mac leis: A aṫair, 21
tá peacaḋ déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad'
láṫair-se; ní fiú mé feasda go ndéarfaí gur mac
duit mé. Agus duḃairt an t-aṫair le n-a ṡeirḃí- 22
seaċaiḃ, Brostuiġiḋ agus tugaiḋ amaċ an ċulaiṫ
éadaiġ is fearr agus cuiriḋ uime í, agus cuiriḋ
fáinne ar a láiṁ, agus bróga ar a ċosaiḃ, Agus 23
tugaiḋ liḃ an gaṁain ramar agus marḃuiġiḋ é, agus
iṫimís agus bímís súgaċ; Óir ḃí an mac so liom 24
marḃ, agus tá sé beó arís; do cailleaḋ é, agus
do fuaraḋ é. Agus ċromadar ar ḃeiṫ go súgaċ.

Aċ ḃí an mac ba ṡine aige amuiġ sa páirc, agus 25

ḃí sé ag teaċt ċun an tiġe, agus d'airiġ sé an ceól
agus an rinnce, Agus ġlaoiḋ sé ar ḋuine de sna
seirḃísiġ, agus d'ḟiafraiġ sé ḋe cad é seo a ḃí ar
27 siuḃal. Agus duḃairt seisean, Ṫáinig do ḋriṫáir,
agus do ṁairḃ t'aṫair an gaṁain ramar toisg é
28 ṫeaċt slán ċuige. Agus ṫáinig fearg air, agus ní
raġaḋ sé isteaċ. Ansan ṫáinig an t-aṫair amaċ
29 agus ċrom sé ar ṫaṫant air. Agus duḃairt seisean
le n'aṫair 'ġá ḟreagraḋ: Féaċ, táim-se ag obair
duit na blianta so go léir, agus níor ḋiúltuiġeas
riaṁ do rud a ḋéanaṁ ort, agus níor ṫugais riaṁ
dom oiread agus mionán ċun súḃaċais a ḋéanaṁ le
30 m'ċáirdiḃ; Aċ an mac so ḋuit, ċóṁ luaṫ agus
ṫáinig sé, tar éis a ċoda do ċaiṫeaṁ le striapaċaiḃ,
31 ṁarḃuiġis an gaṁain ramar ḋó. Duḃairt seisean
leis áṁṫaċ: A ṁic, taoi-se am' ḟoċair i gcóṁnuiġe,
32 agus is leat a bfuil agam; Aċ ba ċóir súḃaċas agus
gáirdeaċas a ḋéanaṁ, óir ḃí do ḋriṫáir anso marḃ,
agus tá sé beó arís; ḃí sé caillte, agus do fuaraḋ é.

CAIBIDIOL XVI.

Parabal an stíḃaird ṁí-ṁacánta, agus parabal an fir
saiḋḃir agus Lasaruis.

1 Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ḃí duine
saiḋḃir ann agus ḃí stíḃard aige, agus do h-innseaḋ
2 do, 'n-a ṫaoḃ, go raiḃ sé ag sgaipeaḋ a ċoda. Agus
do ġlaoiḋ sé ċuige é, agus duḃairt sé leis, Cad é
seo a ċloisim ad' ṫaoḃ-sa? Taḃair cúntas ad'
stíḃardaiḋeaċt, mar ní ḟéadfair beiṫ ad' stíḃard
3 feasda. Ansan duḃairt an stíḃard i n'aigne féin,
Cad a ḋéanfad, ó tá mo ṁáiġistir ag baint na stíḃ-
ardaiḋeaċta ḋíom? Ní'lim ábalta ar róṁar a
4 ḋéanaṁ; is nár liom déirc do lorg. Tá fios agam
cad a ḋéanfad, i dtreó, nuair a curfar as an stíḃ-
ardaiḋeaċt mé, go nglacfaid siad 'n-a dtiġṫiḃ mé.
5 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige, 'n-a nduine a's 'n-a
nduine, an muintir go raiḃ fiaċa agá ṁáiġistir orṫa

agus duḃairt sé leis an gcéad duine: An mór atá
agam' ṁáiġistir ort? Agus duḃairt seisean: 6
Céad bairille oile. Agus duḃairt sé leis: Tóg do
ḃille láiṫreaċ agus suiḋ ansan, agus sgríḃ caogad
bairille. Ansan duḃairt sé le duine eile: Agus 7
tusa, an mór atá ort? Agus duḃairt seisean:
Céad ceaṫraṁaḋ cruiṫneaċtan. Duḃairt sé leis:
Glac do ḃille agus sgríḃ ċeiṫre ficid ceaṫraṁaḋ.
Agus do ṁol an máiġistir an rógaire sċiḃaird, mar 8
gur ḋein sé beart ġasta; óir tá clann an tsaoġail
seo níos gasta 'ná clann an tsoluis do réir a gcinéil
féin. Agus deirim-se liḃ-se: Deiniḋ daoine muin- 9
teartha ḋaoiḃ féin leis an saiḋḃreas claon so,
i dtreó, nuair a ḃeiḋ siḃ claoiḋte, go nglacfaiḋ-
ís siḃ isteaċ ins na tiġṫiḃ síoruiḋe.*
An t-é a ḃíonn dílis sa rud is lúġa, bíonn sé dílis 10
i rud mór; agus an t-é a ḃíonn mí-ṁacánta i rud beag,
bíonn sé mí-ṁacánta, i rud mór, leis. D'á ḃríġ 11
sin, murar ḋílis siḃ-se sa tsaiḋḃreas ḃréagaċ, cé
ċuirfiḋ ar ḃúr láiṁ an saiḋḃreas fírinneaċ? Agus 12
murar ḋílis siḃ i gcuid duine eile, cé ṫaḃarfaiḋ
daoiḃ búr gcuid féin? [1] Ní féidir d'aon tseirḃí- 13
seaċ rud a ḋéanaṁ ar ḋá ṁáiġistir; óir beiḋ fuaṫ
aige do ḋuine acu, agus gráḋ do'n duine eile; nó
claoiḋfiḋ sé le duine acu, agus cuirfiḋ sé neaṁ-
ṡuim sa duine eile. Ní féidir daoiḃ Dia d'ḟrio-
ṫalaṁ agus [2] mammon.
Agus ḃí na Fairisínig ag éisteaċt leis na neiṫe sin 14
go léir, agus daoine santaċa b'eaḋ iad, agus ḃío-
dar ag déanaṁ magaiḋ faoi. Agus duḃairt sé leó: 15
Is siḃ-se a ḋeineann siḃ féin fíoraonta i súiliḃ

[1] Mait. vi. 24. [2] .i. saiḋḃreas saoġalta.

* Ver. 9. "An saiḋḃreas claon," nó "mammon na malluiġṫeaċta."—cialluíġeann Mammon saiḋḃreas. Tugtar annso ar ṡaiḋḃreas "mammon na malluiġṫeaċta," óir is minic a ġeibtear go h-olc é, agus is minic a curtar go h-olc é, agus is minic olc ag teaċt as. Agus pé maiṫ atá ann is rud saoġalta é agus is rud bréagaċ é. Ní h-é an fíor-ṡaiḋḃreas é do'n Ċríostaiḋe.—"i dtreo go nglacfidís"—ibid. Taisbeánann san dúinn go mb' féidir go bḟéadfaḋ boċta Dé, gur ṫugamair faoiseaṁ orṫa le déirc anso, ár n-anam do ḃreiṫ isteaċ i bflaṫas Dé 'n-a ḋiaiḋ so le n-a nguiḋe.

daoine, aċ is eól do Ḋia búr gcroiḋte; agus an rud
atá árd i súiliḃ daoine, tá gráin ag Dia air.
16 An dliġ agus na fáiḋe go dtí Eóin; [1] as san amaċ
tá ríġeaċt Dé d'á ċraoḃsgaoileaḋ, agus gaċ aoinne
ag cur 'n-a ċoinniḃ go dian.
17 Aċ is usa neaṁ agus talaṁ do ḋul ar neaṁniḋ 'ná
aon ṗúnc aṁáin de'n dliġ do ḋul ar neaṁniḋ.
18 [2] Gaċ aoinne a ċuireann uaiḋ a ḃean agus do
ṗósann bean eile, deineann sé adaltranas; agus
an t-é a ṗósann an ḃean a cuireaḋ ó n-a fear, dein-
eann sé adaltranas.
19 Ḃí duine saiḋḃir ann agus é i n-éadaċ corcra agus
i lín-éadaċ ṁín agus é ag caiṫeaṁ bíḋ ḃuacaiġ gaċ
20 lá. Agus ḃí lasmuiġ d'á ḋorus sínte, boċtán dár
21 b'ainim Lasarus, agus é lán d'oṫrasaiḃ; Agus ba
ṁian leis an t-ocras a ḃaint de féin leis an mbrúsc-
car bíḋ a ḃí ag tuitim de ḃórd an fir saiḋḃir, agus
ní taḃarfaí ḋó é; agus ṫagaḋ na gaḋair agus do
22 liġdís a ċréaċta. Agus ṫárla go ḃfuair an duine
boċt bás, agus gur rug na h-aingil suas é go h-uċt
Ábrahaim. Agus fuair an fear saiḋḃir bás, agus
23 do cuireaḋ i n-ifreann é.* Agus nuair a ḃí sé ag
fulang na bpian d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic sé,
24 aḃfad uaiḋ, Lasarus agus é i n-uċt Ábrahaim; Agus
do liúiġ sé amaċ agus duḃairt sé: A aṫair Ábrahaim,
glac truaġ ḋom agus cuir ċúġam Lasarus go gcuiriḋ
sé bara a ṁéire i n-uisge agus go ḃfuaraiḋ sé mo
25 ṫeanga, óir táim a'm loisgaḋ sa lasair seo. Agus
duḃairt Ábraham leis: Cuiṁniġ, a ṁic, conus mar
a fuarais-se neiṫe fóġanta i gcaiṫeaṁ do ḃeaṫa
agus go ḃfuair Lasarus droċ-neiṫe; aċ anois tá sé
26 seo i sólás agus tusa i bpéin. Agus d'á éaġmuis
sin a's uile, tá doiṁneas mór suiḋte daingean idir
siḃ-se agus sinne, i dtreó an t-é gur ṁian leis dul
as so ag triall oraiḃ-se náċ féidir dó é, ná teaċt
27 as san ag triall orainne. Agus duḃairt sé: Iar-

[1] Maiṫ. xi. 12. [2] Maiṫ. v. 32; Marc. x. 11; I Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uċt Ábrahaim," .i. an t-inead suainis 'n-a raiḃ anamnaċa na naoṁ a fuair bás roim Ċríost go dtí gur osgail Críost geataí na bflaṫas.

raim ort, d'á bríġ sin, a aṫair, é ċur go tiġ m'aṫar:
Mar tá cúigear driṫár agam: go dtaḃarfaḋ sé 28
foláraṁ dóiḃ, i dtreó ná tiocfaidís anso ins na
piantaiḃ seo. Agus duḃairt Ábraham leis: Tá 29
Maois acu, agus na fáiḋe; éistidís leó san. Agus 30
duḃairt seisean: Ní h-eaḋ, a aṫair Ábrahaim, aċ
má téiġeann duine de sna mairḃ ag triall orṫa
déanfaid siad aiṫriġe. Agus duḃairt sé leis: 31
Mura n-éistid siad le Maois agus leis na fáiḋe,
ní ċreidfidís duine de sna mairḃ féin, dá dtéiġeaḋ
sé ag triall orṫa.

CAIBIDIOL XVII.

Teagasg ar conus sgannal do seaċaint: ar éifeaċtaṁlaċt creidiṁ, ⁊rl. An deiċniúḃar lobar. An moḋ ar a dtiocfaiḋ Críost.

Agus duḃairt sé le n-a deisgiobuil: Ní féidir gan 1
sgannail do teaċt, aċ is léanṁar do'n t-é tré n-a
dtagaid siad. B' fearra dó gur bró ṁuilinn a 2
cuirfí ar a ṁuineál agus é ċaiteaṁ sa ḃfaraige 'ná
go dtaḃarfaḋ sé sgannal do ḋuine de'n ṁuintir
beag so.
Tugaiḋ aire daoiḃ féin. [1] Má deineann do 3
driṫáir beart ad' ċoinniḃ, cas leis é; agus má ḃíonn
caṫú air, maiṫ dó é. Agus má deineann sé beart 4
ad' ċoinniḃ seaċt n-uaire sa lá, agus má iompuiġeann
sé ċúġat seaċt n-uaire sa lá agus go ndéarfaiḋ sé,
Tá caṫú orm: maiṫ dó.
Agus duḃairt na h-Aspoil leis an dTiġearna: 5
Méaduiġ creideaṁ dúinn. Agus duḃairt an Tiġ- 6
earna: [2] Dá mbeaḋ oiread gráinne mustáird de
ċreideaṁ agaiḃ, déarfaḋ siḃ leis an gcrann sicamín
seo, Tógtar as do ṗréaṁaċaiḃ tú agus cuirtar sa
ḃfaraige tu, agus déanfaḋ sé rud oraiḃ.
Agus cé h-é an duine agaiḃ-se go ḃfuil seirḃí- 7
seaċ aige, ag treaḃaḋ nó ag aeḋreaċt, agus a déar-
faiḋ leis nuair a tiocfaiḋ sé isteaċ ó'n ḃpáirc,

[1] Lebit. xix. 17; eccli. xix. 13; Mait. xviii. 15. [2] Mait. xvii. 19.

Imṫiġ láiṫreaċ agus suiḋ ċun ḃiḋ? Agus ná déar-
8 faiḋ leis, Faiġ ruḋ le n-iṫe ḋom, agus criosuiġ ṫu
féin agus dein frioṫálaṁ orm go mbeiḋ itte
agus ólta agam, agus 'n-a ḋiaiḋ san déanfair-
9 se iṫe agus ól. An aṁlaiḋ a ġeoḃaiḋ sé a ḃuiḋ-
eaċas leis an seirḃíseaċ san toisg gur ḋein sé an
10 ruḋ a ḋ'órduiġ sé ḋó a ḋéanaṁ? Ní h-eaḋ, dar liom.
Mar sin daoiḃ-se, nuair a ḃeiḋ gaċ níḋ déanta agaiḃ
mar atá órduiġṫe ḋaoiḃ, abraiḋ: Seirḃísiġ gan ṁaiṫ
isead sinn; an ruḋ a ḃí fiaċaiḃ orainn a ḋéanaṁ isé
a ḋeineamair.

11 Agus do ṫárla, agus é ag dul go Ierúsalem, go
12 raiḃ sé ag gaḃáil tré lár Ṡamaria agus Ġaililí; Agus
ag dul isteaċ dó i mbaile áiriṫe do ḃuail deiċ-
niúḃar loḃar uime, agus do ṡeasuiġeadar aḃfad
amaċ uaiḋ, Agus d'árduiġeadar a nglór agus duḃ-
13 radar: A Íosa, a Ṁáiġistir, déin trócaire orainne.
14 Agus nuair a ċonaic sé iad duḃairt sé leó: [1] Imṫiġiḋ
agus taisbeánaiḋ sib féin do sna sagairt. Agus do
15 ṫárla, ar an slíġ ḋóiḃ, gur glanaḋ iad. Aċ ḃí duine
acu agus nuair a ċonaic sé go raiḃ sé glan, d'ḟill
16 sé tar n-ais agus é ag molaḋ Dé go h-árd, Agus
ċaiṫ sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ ag cosaiḃ Íosa
ag gaḃáil a ḃuiḋeaċais leis, agus Samaritánaċ dob'
17 eaḋ é. Agus d'ḟreagair Íosa é agus duḃairt: Nár
glanaḋ deiċniúḃar? Agus an naonḃúr eile, cá
18 ḃfuil siad? Nár fuaraḋ aoinne ċun teaċt agus
19 glóire taḃairt do Ḋia aċ an duine iasaċta so? Agus
duḃairt sé leis: Eirig agus imṫiġ leat, óir do ṡlánuiġ
do ċreideaṁ tú.

20 Agus d'ḟiafraiġ na Fairisíniġ de: Caṫain a ṫioc-
faiḋ ríġeaċt Dé? Agus duḃairt sé 'ġá ḃfreag-
raḋ: Ní ṫiocfaiḋ ríġeaċt Dé i rioċt go ḃféadfar
21 ḃeiṫ ag faire air. Ná ní déarfar, Féaċ anso é, ná
Féaċ ansúd é. Óir, féaċ, tá ríġeaċt Dé i nḃúr
measg.

22 Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Tiocfaiḋ
na laeṫanta 'n-a mbeiḋ dúil agaiḃ aon lá aṁáin de

[1] Leḃit. xiv. 2.

laeṫiḃ Ṁic an Duine a ḋ'ḟeisgint, agus ní ḟeicfiḋ
siḃ é. Agus déarfaid siad liḃ, Féaċ anso é, agus, 23
Féaċ ansúd é. Ná téiġiḋ ann, agus ná leanaiḋ iad.
Óir, mar an splannc a lasann fé'n spéir, ar na 24
neiṫe atá fé'n spéir, isead ḃeiḋ Mac an Duine 'n-a
lá féin. Ní foláir dó ar dtúis, ámṫaċ, mórán 25
d'ḟulang, agus an tsliocṫ só 'ġá ḟéanaḋ. [1] Agus 26
mar a ṫárla i laeṫiḃ Nóe isead ḃeiḋ i laeṫiḃ Ṁic
an Duine. Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag pósaḋ ban 27
agus ag taḃairt ban le pósaḋ, go dtí an lá 'n-ar
ċuaiḋ Nóe isteaċ sa n-áirc; agus ṫáinig an díle agus
do ḃáiḋ sí iad go léir. [2] Díreaċ mar a ṫárla i laeṫiḃ 28
Loit: Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag ceannaċ agus
ag díol, ag cur síl agus ag déanaṁ tiġṫe; Agus an 29
lá a ḋ'imṫiġ Lot amaċ a' Sodomaiḃ do ṫuit an ciṫ
teine agus an ċloċġoirm ó neaṁ orṫa, agus do
loisgeaḋ iad go léir. Mar sin isead ḃeiḋ, an lá 30
a taisbeánfar Mac an Duine.
An lá san, an t-é ḃeiḋ ar ḃuaic an tiġe, agus a 31
ċuid sa tiġ, ná téiġeaḋ sé isteaċ a d'iarraiḋ a ċoda;
agus an t-é a ḃeiḋ sa ṗáirc, ar an gcuma gcéadna,
ná téiġeaḋ sé ṫar n-ais. Cuiṁniġiḋ ar ṁnaoi Loit. 32
Pé duine ḃeiḋ a d'iarraiḋ a anama ṡábáil, caillfiḋ 33
sé é; agus an t-é a ċaillfiḋ a anam sábálfaiḋ sé é.
Deirim liḃ, ḃeiḋ, an oiḋċe sin, beirt i n-aon lea- 34
baiḋ: tógfar duine acu agus fágfar an duine eile.
Ḃeiḋ beirt ban ag meilt i n-aonḟeaċt: tógfar bean 35
acu agus fágfar an ḃean eile; Ḃeirt fear sa ṗáirc:
tógfar duine acu agus fágfar an duine eile. Duḃ- 36
radar leis 'ġá ḟreagraḋ: Canad, a Ṫiġearna? Agus 37
duḃairt sé leó: An áit 'n-a mbeiḋ an corp, is ann
a cruinneofar na fiolair.

[1] Gen. vii. 7. [2] Gen. xix. 25.

CAIBIDIOL XVIII.

Ní foláir dúinn beiṫ ag guiḋe ċun Dé i gcóṁnuiġe. Na Fairisíniġ agus na puibliocánaiġ. An contabairt atá i saiḋbreas. A radarc a ṫabairt do'n dall.

1 Agus do laḃair sé solaoid leó ar conus mar is
ceart [1] beiṫ coitċianta ag guiḋe ċun Dé, agus gan
2 beiṫ corṫa de. Agus duḃairt sé: Ḃí breiṫeaṁ
i gcaṫair áiriṫe, agus ní raiḃ eagla Dé air ná beann
3 ar ḋaoine aige. Agus ḃí baintreaċ sa ċaṫair ċéadna,
agus ṫáinig sí ċuige agus duḃairt sí: Dein díoġaltas
4 dom ar mo naṁaid.* Agus ní ḋéanfaḋ ar feaḋ
aḃfaḋ. Aċ 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt sé i n'aigne féin,
Bíoḋ ná fuil eagla Dé orm ná beann ar ḋaoine
5 agam, sa n-am gcéadna, ó tá an baintreaċ so a'm
buaireaṁ déanfaiḋ mé ceart di, i dtreó ná beiḋ sí
6 ag teaċt coiḋċe go mbead ciapaiṫe aici. Agus duḃ-
airt an Tiġearna leó: Cloiseann sib cad duḃairt
7 an breiṫeaṁ ainċeart; Agus an aṁlaiḋ a ḋéanfaiḋ
Dia riġneas agus gan ceart do ċur i bfeiḋm d'á
fíoraonaiḃ féin, agus iad ag glaoḋaċ air do ló
8 agus d'oiḋċe? Deirim liḃ go gcuirfiḋ sé ceart i
bfeiḋm dóiḃ go mear. Aċ sa n-am gcéadna, nuair
a ṫiocfaiḋ Mac an Duine an dóiġ leat an
bfaġaiḋ sé creideaṁ ar talaṁ?
9 Agus duḃairt sé an tsolaoid seo le roinnt daoine
a ḃí mainġíneaċ asta féin, mar d'eaḋ go raḃadar
fíoraonta, agus droċ-ṁeas acu ar ḋaoiniḃ eile:
10 Ċuaiḋ beirt suas sa teampul ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ.
Fairisíneaċ ab eaḋ duine acu agus puibliocánaċ ab
11 eaḋ an duine eile. Ṡeasaiṁ an Fairisíneaċ agus
dein sé a ġuiḋe mar seo i n-a aigne féin: A Ḋia,
beirim a buiḋeaċas leat ná fuilim-se mar an ċuid
eile de sna daoine, biṫeaṁnaiġ, luċt éagcóra, luċt
aḋaltranais, ar nós an puibliocánaiġ seo féin.
12 Deinim-se trosgaḋ dá uair sa tseaċtṁain: tugaim

[1] Eccli. xviii. 22; I Tess. v. 17.

* Ver. 3. "Dein díoġaltas dom ar mo naṁaid," .i. "bain mo ċeart amaċ dom." Nós cainte ab eaḋ é ag na h-Eabraiġ.

deaċṁaḋ ar a ḃfuil agam. Agus do seasaiṁ an 13
puibliocánaċ abfaḋ amaċ, agus níor ḃ'áil leis a súile
aṁáin d'iompáil suas ċun na ḃflaṫas, aċ é ag bualaḋ
a uċta agus a' ráḋ: A Ḋia, déin trócaire orm óir
is peacaċ mé. Deirim liḃ, do ċuaiḋ sé sin abaile 14
ar staid na ngrást, muraḃ ionan a's an fear eile.
Óir gaċ duine d'árdóċaiḋ é féin, úṁlófar é; agus
gaċ duine a ḋ'úṁlóċaiḋ é féin, árdófar é.

Agus ḃíodar ag tabairt na leanḃ féin ag triall 15
air go gcuirfeaḋ sé a láṁ orta; agus nuair ċonaic
na deisgiobuil an níḋ sin ḃíodar 'ġá gcosg. Agus 16
ġlaoiḋ Íosa ċuige iad, agus duḃairt sé: Leigiḋ do
sna leanḃaí teaċt ċúġam agus ná bíḋiḋ 'ġá gcosg;
óir is d'á leiṫéidí sin ríġeaċt Ḋé. Go deiṁin 17
adeirim liḃ: Aoinne ná glacfiḋ ríġeaċt Ḋé mar a
ḋéanfaḋ leanḃ ní raġaiḋ sé isteaċ ann.
Agus ceistiġ duine de sna priúnsaiḃ é, agus duḃ- 18
airt sé: A Ṁáiġistir ṁaiṫ, cad tá le déanaṁ agam
i dtreó go mbeiḋ an beaṫa síoruiḋe agam? Agus 19
duḃairt Íosa leis: Cad ċuige go ndeirir gur maiṫ
mé? Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin. Táid na 20
h-aiṫeanta agat: [1] Ná dein marḃaḋ; Ná dein drúis;
Ná dein guid; Ná tabair fiaḋnuise ḃréige; Tabair
do t'aṫair agus dod'ṁáṫair onóir. Agus duḃairt 21
seisean: Táid siad san go léir coiméadta agam ó m'
óige. Nuair airiġ Íosa an níḋ sin duḃairt sé: Tá 22
aon rud aṁáin i n-easnaṁ ort fós: Díol amaċ gaċ
a ḃfuil agat agus tabair do sna boċtaiḃ é, agus beiḋ
stór agat ar neaṁ; agus tar agus lean mise. Nuair 23
airiġ seisean an méid sin ṫáinig buairt air, mar
fear ana-ṡaiḋḃir ab eaḋ é. Agus nuair a ċonaic 24
Íosa an ḃuairt air duḃairt sé: Cad é a deacraċt do
luċt saiḋḃris dul isteaċ i ríġeaċt Ḋé! Is usa do 25
ċamal dul tré ċró snáṫaide 'ná do ḋuine saiḋḃir
dul isteaċ i ríġeaċt Ḋé. Agus duḃairt an ṁuintir 26
a ḃí ag éisteaċt leis: Má 'seaḋ cé féadfaiḋ dul
saor? Agus duḃairt sé leó: Neiṫe náċ féidir 27
i láṫair daoine is féidir i láṫair Ḋé iad.

[1] Exod. xx. 13.

28 Agus duḃairt Peadar: Féaċ, d'ḟágamairne gaċ aon
29 rud agus do leanamair tusa. Agus duḃairt sé leó:
Deirim liḃ go fíor, ní'l aon duine a d'ḟág tiġ ná
muintir ná driṫáraċa ná bean ná clann ar son ríġ-
30 eaċta Dé, ná faiġiḋ mórán níos mó ar an saoġal
so, agus an ḃeaṫa ṡíoruiḋe sa tsaoġal atá le teaċt.
31 [1] Agus do ṫóg Íosa an dáréag, agus duḃairt sé
leó: Féaċ, táimíd ag dul suas go Ierúsalem, agus
cóṁlíonfar gaċ níḋ d'á ḃfuil sgríoḃṫa ag na fáiḋiḃ
32 i dtaoḃ Ṁic an Duine. Óir taḃarfar suas do sna
geintiḃ é, agus tarcuisneófar é, agus sgiúrsálfar
33 é, agus caiṫfar seilí air; Agus tar éis é sgiúrsáil
cuirfid siad ċun báis é, agus eireóċaiḋ sé airís an
34 tríṁaḋ lá. Agus níor ṫuigeadar-san aon níḋ de
sna neiṫiḃ sin, agus ḃí an ċaint sin foluiġṫe uaṫa
agus níor ṫuigeadar na neiṫe a duḃraḋ.

35 [2] Agus nuair a ḃíodar ag teaċt i gcóṁgar do
Ieriċó do ṫárla go raiḃ dall i n-aice an ḃóṫair ag
36 lorg déarca. Agus nuair airiġ sé an sluaġ ag
37 gaḃáil ṫairis d'ḟiafraiġ sé cad ab é sin. Agus duḃ-
radar leis gur ḃ'é Íosa Nasareit a ḃí ag gaḃáil an
38 treó. Agus do liúiġ sé agus duḃairt sé: A Íosa,
39 a Ṁic Dáiḃid, déin trócaire orm. Agus na daoine
a ḃí ag gaḃáil ṫairis ḃíodar ag bagairt air éisteaċt,
aċ is aṁlaiḋ do liúiġ sé níba ṁó, A Ṁic Dáiḃid, déin
40 trócaire orm. Agus do stad Íosa agus duḃairt
sé é ṫaḃairt ċuige. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
'n-a ċóṁgar ċuir sé an ċeist ċuige agus duḃairt sé:
41 Cad ba ṁaiṫ leat mé déanaṁ duit? Agus duḃ-
42 airt sé: Go ḃfeicfinn, a Ṫiġearna. Agus duḃairt
Íosa leis: Féaċ suas; do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu.
43 Agus fuair sé a radarc láiṫreaċ, agus do lean sé
eisean ag molaḋ Dé; agus nuair a ċonaic na daoine
go léir an níḋ sin ṫugadar molaḋ do Ḋia.

[1] Mait. xx. 17; Marc. x. 32. [2] Mait. xx. 29; Marc. x. 46.

CAIBIDIOL XIX.

Críost dá ġlacaḋ ag Sacaeus 'n-a ṫiġ. Parabal na bpúnt. Críost ar muin an asail. É ag gol os cionn Ierúsalem.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ i n-Iericó agus ḃí sé ag 1
siuḃal tríd an gcaṫair. Agus féaċ, ḃí fear ann agus 2
Sacaeus ab ainm dó, agus ḃí sé i n'uaċtarán ar na
puibliocánaiġ, agus duine saiḋḃir ab eaḋ é. Agus 3
ḃí sé a d'iarraiḋ Íosa d'ḟeisgint, eadon, Cé'r ḃ'é, agus
do ṫeip sé air mar ġeall ar an sluaġ, mar ṗirín íseal
ab eaḋ é. Agus do riṫ sé rómpa amaċ, agus ċuaiḋ 4
sé suas i gcrann sícamóir i dtreó go bḟeicfeaḋ sé é,
mar ḃí sé ċun gaḃáil an tslíġ sin. Agus nuair a 5
ṫáinig Íosa ċun na h-áite d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic
sé é, agus duḃairt sé leis: A Ṡacaeuis, brostuiġ
agus tar anuas, mar is ad' ṫiġ-se a ċaiṫfeaḋ-sa
stad indiu. Agus do ḃrostuiġ seisean anuas, agus 6
do ġlac sé é go h-áṫasaċ. Agus nuair a ċonaic na 7
daoine go léir an níḋ sin ḃíodar ag ceisneaṁ, agus
deiridís gur ag triall ar ḋuine ṗeacaṁail a ċuaiḋ sé
ar aoiḋeaċt. Agus do ṡeasaiṁ Sacaeus agus duḃ- 8
airt sé leis an dTiġearna: Féaċ, a Ṫiġearna, tá
leaṫ mo ċoda agam 'á ṫaḃairt do sna daoine boċta;
agus má deinear éagcóir ar aoinne tá leóirġníoṁ
agam 'á ḋéanaṁ leis fó ċeaṫair. Agus duḃairt Íosa 9
leis: Tá slánú fágalta indiu ag an dtiġ seo de ḃríġ
gur de ċlainn Ábrahaim é, leis. [1] Óir is ċun a raiḃ 10
caillte do ċuardaċ agus do ṡlánú a ṫáinig Mac an
Duine.

Agus iadsan ag éisteaċt leis na neiṫiḃ sin do ċuir 11
sé leó agus do laḃair sé soluiḋ, mar ḃí sé ag teaċt
i ngar do Ierúsalem, agus ṁeasadar-san go dtais-
beánfaí ríġeaċt Dé láiṫreaċ.

Duḃairt sé, d'á ḃríġ sin: [2] D'imṫiġ duine uasal 12
áiriṫe go dúṫaiġ iasaċta ċun ríġeaċta ġaḃáil dó
féin agus teaċt tar n-ais. Agus ġlaoiḋ se ċuige 13
deiċniúḃar seirḃíseaċ leis, agus ṫug sé ḋóiḃ deiċ
bpúint, agus duḃairt sé leó, Ḃíḋiḋ ag déanaṁ cean-

[1] Mait. xviii. 12. [2] Mait. xxv. 14.

14 naiḋeaċta go dtagad.* Aċ ḃí fuaṫ agá ḋaoine ḋó,
agus do ċuireadar teaċtaireaċt 'n-a ḋiaiḋ 'gá ráḋ:
15 Ní h-áil linn é seo ḃeiṫ 'n-a rí orainn. Aċ do ṫárla
go ḃfuair sé an ríġeaċt agus go dtáinig sé tar n-ais,
agus d'órduiġ sé na seirḃísiġ gur tug sé an t-air-
gead dóiḃ do ġlaoḋaċ ċuige go mbeaḋ 'fios aige an
mór a ḋein gaċ aoinne acu leis an gceannaiḋeaċt.
16 Ṫáinig an céad duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do
17 ṗúnt deiċ bpúint. Agus duḃairt sé leis, Is maiṫ
é sin, a ṡeirḃísiġ ṁaiṫ; ó ḃís dílis sa ḃeagán beiḋ
18 cóṁaċt agat ar deiċ mbailtiḃ. Agus ṫáinig an tarna
duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do ṗúnt ċúig ṗúint.
19 Agus duḃairt sé leis sin, Agus tusa, bíse os cionn
20 ċúig mbailte, Agus ṫáinig fear eile agus duḃairt
sé, A rí, sin é do ṗúnt agat. Ḃí sé fillte i n-éadaċ
21 agam. Óir ḃí eagal agam róṁat, mar is duine
cruaiḋ tu. Tógann tú an rud nár ċuiris síos, agus
22 baineann tú an fóġṁar nár ċuiris. Agus duḃairt
sé leis, As do ḃéal féin a ḃeirim breiṫ ort, a ḋroċ-
ṡeirḃísiġ. Ḃí 'fios agat gur duine cruaiḋ mé, go
dtógaim an rud nár ċuireas síos, agus go mbainim
23 an fóġṁar nár ċuireas; Agus cad 'n-a ṫaoḃ nár
ċuiris mo ċuid airgid sa ḃanc, i dtreó, nuair a ṫioc-
24 fainn go n-éileóċainn é féin agus an t-úncamus? Agus
duḃairt sé leis an muintir a ḃí láiṫreaċ, Tógaiḋ
uaiḋ an púnt agus tugaiḋ é do'n fear go ḃfuil na
25 deiċ bpúint aige. Agus duḃradar, A rí, tá deiċ
26 bpúint aige. Deirim-se liḃ-se, áṁṫaċ, an t-é go
ḃfuil aige taḃarfar dó, agus beiḋ flúirse aige;
agus an t-é ná fuil aige, tógfar uaiḋ an rud atá
27 aige. Aċ na h-eascáirde seo nár ḃ'áil leó mise
ḃeiṫ am' rí orta, tugtar anso iad agus curtar ċun
báis os mo ċóṁair iad.

28 Agus nuair a ḃí an méid sin ráiḋte aige, ċuaiḋ sé
ar aġaiḋ ag dul suas go h-Ierúsalem.

29 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar do

* Ver. 13. "Ṫug sé dóiḃ deiċ bpúint."—An níḋ ar a dtugtar púnt anso is mná a tugtí an uair sin air, nú, sa Laidin mina, agus dob ionan é agus trí púint leaṫ-ċoróinn, d' airgead na h-aimsire seo.

Ḃetṗagé i mḂetánia, láiṁ leis an sliaḃ ar a dtugtar
Oliḃet, gur ċuir sé uaiḋ beirt d'á ḋeisgiobuil, Agus 30
go nduḃairt sé leó: Téiġiḋ isteaċ sa ḃaile atá ar ḃur
n-agaiḋ anonn; agus nuair a ragaiḋ siḃ isteaċ ann
geoḃaiḋ siḃ ceangailte ann searraċ asail nár ṡuiḋ
aon duine riaṁ fós air; sgaoiliḋ é agus tugaiḋ ċúgam
é. Agus má ḟiafraiġeann aoinne ḋíḃ, Cad ċuige 31
ḋaoiḃ é sgaoileaḋ? abraiḋ leis mar seo: Mar teas-
duiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus d'imṫiġ na teaċ- 32
tairí, agus fuaradar, mar a duḃairt sé, an searraċ
'n-a ṡeasaṁ. Agus nuair a ḃíodar 'gá sgaoileaḋ 33
duḃairt an ṁuintir n-ar leó é: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag sgaoileaḋ an tsiorraiġ? Agus duḃradar- 34
san: Mar teasduiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus 35
ṫugadar ag triall ar Íosa é, agus do leaṫadar a
mbrait ar an searraċ agus ċuireadar Íosa ar a ṁuin.
Agus ag gluaiseaċt dó ḃíodar ag leaṫaḋ a mbrat 36
amaċ ar an sliġ. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar 37
d'ḟánaiḋ Oliḃeit, tosnuiġ na deisgiobuil go léir
ar Ḋia do ṁolaḋ le gáirdeaċas, do ġuṫ árd, mar
ġeall ar na mírḃúiltí móra go léir a ċonacadar.
Agus deiridís: Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt 'n-a rí 38
i n-ainim an Tiġearna; síoṫċáin ar neaṁ agus glóire
insna flaṫais. Agus ḃí cuid de sna Fairisínig sa 39
tsluaġ agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cuir
smaċt ar do ḋeisgiobuil. Agus duḃairt sé leó: 40
Deirim liḃ, má éistid siad san, go liúġfaid na cloċa
amaċ.

Agus nuair a ṫáinig sé i gcóṁgar agus ċonaic sé 41
an ċaṫair do ġoil sé ar a son, agus duḃairt sé: Agus 42
dá mbeaḋ 'fios agat-sa, sa lá so féin atá agat, na
neiṫe atá ċun síoṫċána duit; táid siad, áṁṫaċ, i
bfolaċ ó d'ṡúiliḃ. Óir tiocfaid na laeṫanta ionat 43
agus cuirfid do naṁaid claiḋe mór-tímpal ort, agus
dúnfaid siad isteaċ tu agus déanfaid siad cuṁ-
angaraċ ort ó'n uile taoḃ. Agus déanfaid siad ṫu 44
ṫreasgairt ar an dtalaṁ, tu féin agus do ċlann atá
ionat, agus ní ḟágfaid siad cloċ ar muin cloiċe ionat,
toisg nár aiṫniġis an t-am 'n-a dtáinig Dia ċúgat.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ sa teampul, agus ċrom sé 45
ar an muintir a ḃí ag díol agus ag ceannaċ ann do

46 ḋíbirt amaċ as. 'Ġá ráḋ leó: Tá sgríoḃṫa: [1] Tiġ
cun úrnuiġṫe isead mo ṫiġ-se: Aċ tá cuinigéar biṫ-
eaṁnaċ déanta agaiḃ-se ḋe.

47 Agus ḃí sé ag teagasg sa teampul gaċ lá. Agus
ḃí uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus na
48 h-uaisle á ḋ'iarraiḋ é ċur ċun báis, Agus níor
ḃ' ḟéidir leó cuiṁneaṁ ar caḋ a ḋéanfaidís, mar ḃí
na daoine go léir ar tinniol ag éisteaċt leis.

CAIBIDIOL XX.

Parabal an luċt saoṫruiġṫe. I dtaoḃ cánaċ a ḋíol le Caesar. Agus i dtaoḃ aiséirġe na marḃ

1 Agus do ṫárla, lá de sna laeṫantaiḃ sin, agus é
ag teagasg na ndaoine sa teampul agus ag craoḃ-
sgaoileaḋ an tsoisgéil, go dtáinig uaċtaráin na
2 sagart agus na Sgríḃneóirí agus na seanóirí, Agus
go nduḃradar leis: Innis ḋúinn caḋ é an t-úġdarás
atá agat ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ? agus cé ṫug
3 duit an t-úġdarás san? Agus duḃairt Íosa leó
'ġá bfreagraḋ: Fiafróċad-sa, leis, ḋíḃ-se aon ḟocal
4 amáin. Tugaiḋ freagra orm: An baisteaḋ a ḋein
5 Eóin, ar ḃ' ó neaṁ é nó ó ḋaoine? Agus ḃíodar ag
maċtnaṁ 'n-a n-aigne, agus duḃradar leó féin: Má
deirimíd gur ḃ'ó neaṁ é ḋéarfaiḋ sé: Caḋ 'n-a
6 ṫaoḃ nár ċreideaḃair é, má seaḋ? Agus má deir-
imíd gur ḃ' ó ḋaoine é geoḃaid na daoine go léir do
ċloċaiḃ ionainn, óir is deiṁin leó gur fáiḋ Eóin.
7 Agus d'ḟreagradar ná raiḃ fios acu cár ḃ' as é.
8 Agus duḃairt Íosa leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-
sa ḋaoiḃ-se caḋ é an t-úġdarás atá agam ċun na
neiṫe seo ḋéanaṁ.
9 Agus ċrom sé ar an solaoid seo do laḃairt leis na
daoine: [2] Do ḋein duine fíongort agus ċuir sé é
ċun luċt saoṫruiġṫe, agus ḃí sé féin i ndúṫaiġ iar-

[1] Isaias lvi. 7; Ierem. vii. 11. [2] Isaias v. 1; Ierem. ii. 21.

acta ar feaḋ aḃfaḋ. Agus nuair ṫáinig an t-am ċuir 10
sé seirḃíseaċ leis ag triall ar an luċt saoṫruiġṫe
a d'iarraiḋ toraḋ an ḟíonġuirt. Agus do ġaḃadar
air, agus ċuireadar uaṫa folaṁ é. Agus ċuir sé 11
seirḃíseaċ eile ċúca. Ġaḃadar air sin, leis, agus
ṫugadar tarcuisne ḋó, agus ċuireadar uaṫa folaṁ
é. Agus ċuir sé ċúca an tríṁaḋ duine Do ċréaċt- 12
nuiġdar é sin, agus ċaiṫeadar amaċ é. Ansan 13
duḃairt tiġearna an ḟíonġuirt: Cad a ḋéanfaḋ?
Cuirfead ċúca mo ṁac dílis féin; b'ḟéidir nuair a
ċífid siad é sin go mbeiḋ urraim acu ḋó. Aċ nuair 14
a ċonaic an luċt saoṫruiġṫe é ḋeineadar maċtnaṁ,
agus duḃradar: Siḋé an t-oiġre; marḃuiġmís é
i dtreó go mbeiḋ an oiġreaċt againn. Agus ċaiṫ- 15
eadar amaċ as an bḟíonġort é, agus ṁarḃuiġeadar
é. Cad a ḋéanfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt leó san?
Tiocfaiḋ sé agus ḋéanfaiḋ sé íde ar an luċt saoṫ- 16
ruiġṫe sin, agus tabarfaiḋ sé an fíonġort do
ḋaoiniḃ eile. Agus nuair airiġeadar-san an focal
duḃradar: Nár leigiḋ Dia san! Agus d'ḟéaċ sé 17
orṫa agus duḃairt sé: Má seaḋ cad é seo atá
sgríoḃṫa: [1] An ċloċ a ċaiṫ na saoir uaṫa tá sí 'n-a
cloiċ ċinn ċúinne. An t-é a ṫuitfiḋ ar an gcloiċ sin, 18
bascfar é; aċ an t-é go dtuitfiḋ sí air, meilfiḋ sí é.

Agus ḃí uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí 19
a d'iarraiḋ a láṁ do ċur air láiṫreaċ, aċ ḃí eagla
na ndaoine orṫa; óir ḃí fios acu gur ċúca féin an
tsoluíd a labair sé.

Agus ḃíodar ag faire, agus ċuireadar ċuige luċt 20
fill do leigfeaḋ orṫa gur ḋaoine macánta iad, ċun
buntáiste ḃreiṫ air 'n-a ċaint, i dtreó go ndéan-
faidís é ṫabairt suas do ċóṁaċt agus d'úġdarás an
ġoibearnóra. Agus ċuireadar ceist ċuige agus duḃ- 21
radar: A Ṁáiġistir, is eól dúinn go labrann tú
agus go muineann tú do réir na fírinne, agus ná
fuil beann agat ar ṗearsain, aċ an tslíġ ċun Dé do
ṁúineaḋ go fíor; An dleaġtaċ dúinn cíos do ḋíol 22
le Caesar, nó gan a ḋíol? Agus mar ċonaic sé an 23
feall a ḃí ionta, duḃairt sé leó: Cad ċuige ḋaoiḃ

[1] Salm cxvii. 22; Isaias xxviii. 16; Gníoṁ. iv. 11.

24 ḃeiṫ a'm ḃraṫ? Taisbeánaiḋ pingin dom. Cé leis
an íoṁáiġ agus an sgríḃinn atá uirṫi? D'ḟreag-
25 radar agus duḃradar: Le Caesar. Agus duḃairt
sé leó: [1] Má seaḋ tugaiḋ do Ċaesar na neiṫe is le
26 Caesar agus tugaiḋ do Ḋia na neiṫe is le Dia. Agus
níor ḟéadadar loċt ḟágail ar a ċaint i láṫair na
ndaoine; agus le h-iongna, mar ġeall ar an
bḟreagra, d'éisteadar.
27 Agus ṫáinig cuid de sna Saddúcíneaċaiḃ, daoine
a ṡéanann aiseirġe na colna, agus ċuireadar ceist
28 ċuige Agus duḃradar: A Ṁáiġistir, do sgríoḃ Maois
dúinn, [2] Má ġeiḃeann driṫáir duine bás agus bean
ṗósta aige, agus gan clann aige, go nglacfaḋ a
ḋriṫáir an bean agus go dtógfaḋ sé sliocht d'á
29 ḋriṫáir. Ḃí mórḟeisear driṫár ann, agus do ṗós
an ċéad duine acu bean, agus fuair sé bás gan
30 sliocht. Do ṫóg an tarna duine acu an bean, agus
31 fuair sé sin bás, leis, gan sliocht. Do ṫóg an tríṁaḋ
duine í. Agus mar sin do'n ṁórḟeisear go léir,
32 agus níor ḟágadar sliocht, agus fuaradar bás. 'N-a
33 ndiaiḋ go léir fuair an bean bás. Sa n-aiseirġe,
áṁṫaċ, cé'cu díoḃ go mbeiḋ sí 'n-a mnaoi aige? óir
34 ḃí sí 'n-a mnaoi, ag an mórḟeisear. Agus duḃairt
Íosa leó: Pósaiḋ agus tugtar le pósaḋ clann an
35 tsaoġail seo. Aċ an ṁuintir go bfeicfar gur fiú
iad an saoġal úd a ṫabairt dóiḃ agus an aiseirġe ó-s
na mairḃ, ní pósfar iad agus ní ġlacfaid siad mná.
36 Óir ní ḟéadfaid siad bás d'ḟáġail a tuille; óir beiḋ
siad ar aon dul leis na h-aingil agus 'n-a gclainn ag
Dia, mar is iad clann na h-aiseirġe iad.
37 Aċ taisbeánann Maois féin, ag an dtor, go
n-eireóċaiḋ na mairḃ, mar a dtugann sé ar an dTiġ-
earna [3] Dia Ábrahaim agus Dia Isaaic agus Dia
38 Iácóib. Ní do ḋaoine atá marḃ is Dia é áṁṫaċ, aċ
39 do ḋaoine atá beó; óir is beó dó iad go léir. Agus
d'ḟreagair cuid de sna Sgríḃneóiriḃ é agus duḃ-
40 radar: A Ṁáiġistir, is maiṫ adubrais é. Agus as
san amaċ níor leóṁaiġ aoinne acu aon ċeist do
ċur ċuige.

[1] Róṁ. xiii. 7. [2] Deut. xxv. 5. [3] Exod. iii. 6.

Agus duḃairt sé leó : Conus adeirid siad Críost 41
a ḃeiṫ 'n-a ṁac ag Dáiḃid, Agus go ndeir Dáiḃid 42
féin, i leaḃar na Salm, [1] Duḃairt an Tiġearna le
m' Ṫiġearna : Suiḋ ar mo ḋeis, go gcuireaḋ do 43
naṁaid mar ṫaca fé d'ċosaiḃ. Tugann Dáiḃid a 44
Ṫiġearna air ; agus conus atá sé 'n-a ṁac aige ?
Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobulaiḃ agus na 45
daoine go léir ag éisteaċt leis : Seaċnaiḋ na Sgríḃ- 46
neóirí. Is maiṫ leó siuḃal i róbaiḃ fada, agus
daoine ḃeiṫ ag fáiltiú ḋóiḃ ar an margaḋ, agus na
suiḋċáin uaċtaraċa d'ḟaġáil ins na sinagógaiḃ, agus
na h-ionada uaċtaraċa ag na féastaiḃ. Sloigid 47
siad tiġṫe na mbaintreaċ, 'ġá leigint orṫa úrnuiġṫe
fada do ráḋ. Isiad a ġeoḃaiḋ an daor-ḃreiṫ is
troime.

Caibidiol XXI.

Cianóg na baintríġe. Na cóṁarṫaí a ṫiocfaḋ roim íḋe Ierúsalem, agus roim ḋeire an tsaoġail.

Agus ḃí sé ag féaċaint ar na daoine a ḃí saiḋḃir 1
agus iad ag cur a dtaḃartas isteaċ sa ċiste. Agus 2
ċonaic sé baintreaċ ḃoċt ag teaċt, agus ċuir sí dá
ċianóig isteaċ ann. Agus duḃairt sé : Go deiṁin 3
adeirim liḃ, do ċuir an ḃaintreaċ ḃoċt san níos mó
isteaċ 'ná mar a ċuir an ċuid eile go léir. Óir is 4
d'á n-iomarca a ċuireadar san go léir rud isteaċ
i dtaḃartas Dé, aċ is d'á h-uireasba a ċuir sí seo
isteaċ rud, a raiḃ an tsaoġal aici.

Agus ḃí daoine éigin 'á ráḋ, i dtaoḃ an teampail, 5
gur ḃ' áluinn na cloċa a ḃí ann agus na tiodlaicí, agus
duḃairt sé : Na neiṫe sin a ċíonn siḃ, tiocfaiḋ na 6
laeṫanta agus ní fágfar cloċ ar muin cloiċe ḋíoḃ
gan raoḃaḋ. Agus ċeistiġeadar é agus duḃradar : 7
A Ṁáigistir, caṫain a ḃeiḋ san aṁlaiḋ, agus cad é
an cóṁarṫa a ḃeiḋ ar na neiṫe sin a ḃeiṫ ag teaċt ?

[1] Salm cix. 1.

8 Agus duḃairt sé: Seaċnaiḋ agus ná mealltar siḃ;
óir tiocfaiḋ a lán am' ainim-se agus déarfaiḋ siad:
Is mise é, agus tá an t-am i bfogus: aċ ná leanaiḋ
iad.

9 Agus nuair a ḋ'aireóċaiḋ siḃ caṫana agus cair-
mearṫa ná bíoḋ sgannraḋ oraiḃ, óir ní foláir na
neiṫe sin a ṫeaċt ar dtúis, aċ ní deire láiṫreaċ é
10 fós. Ansan duḃairt sé leó: Eireóċaiḋ cine i
n-aġaiḋ cine agus ríġeaċt i n-aġaiḋ ríġeaċta,

11 Agus beiḋ luascaċa móra talṁan i n-a lán áit-
eana, agus pláiġeana, agus gorta, agus neiṫe sgann-
raṁla ó'n spéir, agus cóṁarṫaí móra.

12 Aċ roim ṫeaċt do sna neiṫiḃ sin go léir cuirfid
siad a láṁa oraiḃ-se agus craḋfaiḋ siad siḃ, ag ḃúr
mbreiṫ i láṫair na sinagóg, agus ins na prísúnaiḃ;
ag ḃúr dtarrang i láṫair ríġṫe agus i láṫair uaċt-
13 arán, mar ġeall ar m'ainim-se. Beiḋ san i n'ḟiaḋ-
14 nuise ḋaoiḃ-se, áṁṫaċ. Ceapaiḋ i nḃúr n-aigne,
d'á ḃríġ sin, gan maċtnaṁ a ḋéanaṁ roim ré ar conus
15 a ḟreagróċaiḋ siḃ, Óir taḃarfad-sa ḋaoiḃ béal agus
eagna ná féadfaiḋ ḃúr naṁaid go léir cur 'n-a gcoinn-
16 iḃ 'ná labairt 'n-a gcoinniḃ. Agus taḃarfaiḋ ḃúr
n-aiṫreaċa agus ḃúr máiṫreaċa suas d'ḃúr naṁaid
siḃ, agus ḃúr ndrioṫáraċa, agus ḃúr ngaolta, agus
17 cuirfid siad cuid agaiḃ ċun báis. Agus beiḋ fuaṫ
18 ag gaċ aoinne ḋaoiḃ mar ġeall ar m'ainim-se. Aċ
19 ruibe de ġruaig ḃúr gcinn ní raġaiḋ amú. I nḃúr
ḃfoiḋne a ċoimeáḋfaiḋ siḃ ḃúr n-anamnaċa.

20 [1] Aċ nuair a ċífiḋ siḃ Ierúsalem d'á timpalaḋ le
sluaġ bíoḋ fios agaiḃ an uair sin a h-ídiú beiṫ buailte
21 liḃ. Ansan na daoine atá i n-Iudaéa teiṫidís ċun
na gcnoc, agus na daoine atá 'n-a lár imṫiġdís amaċ,
agus na daoine ins na tuaiṫiḃ ná téidís isteaċ inti;
22 Óir is laeṫanta díbeirge na laeṫanta san, agus cóṁ-
23 líonfar gaċ a bfuil sgríobṫa. Is léanmar, áṁṫaċ,
do luċt clainne ḋ'iompar agus do luċt banaltranais
ins na laeṫanta san, óir beiḋ guais ana-ḋian ar an
24 ndúṫaiġ, agus fearg ċun na ndaoine seo. Agus
tuitfid siad le béal an ċlaiḋiṁ, agus béarfar

[1] Dan. ix. 27.

i mbraiġdineas iad ar fuid na ngeinte go léir, agus
beiḋ Ierusalem treasgarṫa fé ċosaiḃ na ngeinte, go
ḋtí go gcóṁlíonfar tréiṁseaċa na ngeinte.
[1] Agus beiḋ cóṁarṫaí sa ġréin agus sa rae agus 25
ins na réiltiḃ; agus brúḋ na ngeinte ins na tíor-
ṫaiḃ, tré mearḃall fotraim na mara agus na dtonn.
Daoine ḋ'á ḃfeoċaḋ le sgannraḋ, ag cuiṁneaṁ ar 26
caḋ a ḃeiḋ le teaċt ar an nḋoṁan go léir, mar beiḋ
cóṁaċta na ḃflaṫas ḋ'á suaṫaḋ. Agus an uair sin 27
ċífiḋ siad Mac an Duine ag teaċt i sgamal le mór-
ċóṁaċt agus le gradam. Nuair a ḃeiḋ na neiṫe seo 28
ag tosnú, áṁṫaċ, ḋéiniḋ-se féaċaint suas agus ḃúr
gcinn do ṫógáilt, mar tá ḃúr ḃfuasgailt buailte
liḃ. Agus do laḃair sé soluíḋ leó: Ċíonn siḃ an 29
crann fíge agus na crainn go léir; Nuair a ḃíonn a 30
dtoraḋ acu ḋ'á ċur amaċ is eól daoiḃ an saṁra ḃeiṫ
buailte liḃ. Mar sin daoiḃ-se; nuair a ċífiḋ siḃ na 31
neiṫe seo ag teaċt bíoḋ 'fios agaiḃ ríġeaċt Dé ḃeiṫ
buailte liḃ. Abraim liḃ go deiṁin ná beiḋ an 32
tslioċt so imṫiġṫe go gcóṁlíonfar na neiṫe seo go
léir. Raġaiḋ neaṁ agus talaṁ ar neaṁníḋ, aċ ní 33
raġaiḋ mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.
Aċ tugaiḋ aire daoiḃ féin sara raġaḋ ḃúr gcroiḋṫe 34
i nḋúire le craos agus le meisge agus le cúram
an tsaoġail seo, agus go dtiocfaḋ an lá úḋ go
h-obann oraiḃ. Óir tiocfaiḋ sé ar nós gaiste ar 35
na daoine go léir atá suiḋte ar uaċtar an doṁain
uile. Déiniḋ faire, ḋ'á ḃríġ sin, ag déanaṁ úr- 36
nuiġṫe coitċianta, ionus gur ḃfiú siḃ dul ó sna
neiṫe sin go léir atá le teaċt, agus seasaṁ i láṫair
Ṁic an Duine.
Agus bíoḋ sé ag teagasg sa teampul gaċ lá; 37
agus ḋ'imṫiġeaḋ sé amaċ agus ṫugaḋ sé an oiḋċe
ar an sliaḃ ar a dtugtar Olibet. Agus ṫagaḋ na 38
daoine go léir go moċ ar maidin isteaċ sa teampul
ċun ḃeiṫ ag éisteaċt leis.

[1] Isáias xiii. 19; Ezech. xxxiii. 7; Ióel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIDIOL XXII.

Feall Iúdáis. An suipéar deireanaċ. An ċéad ċuid de ṫuairisg na Páise.

1 Agus ḃí féile an aráin gan giost i n-aċmaireaċt,
2 ar a dtugtar an Ċáisg. Agus ḃí uaċtaráin na sagart
agus na Sgríḃneóirí ag cuiṁneaṁ ar conus a ṫioc-
faidís ar Íosa ċur ċun báis; aċ ḃí eagla na ndaoine
3 orta. Aċ do ċuaiḋ Sátan isteaċ i n-Iúdás, ar a
4 dtugtí Iscarióṫ, duine de'n dáréag. Agus d'imṫiġ
sé agus do laḃair sé le h-uaċtaráin na sagart agus
leis na giúistísíḃ, ar conus a ḋéanfaḋ sé é ṫabairt
5 suas dóiḃ. Agus ḃí áṫas orta, agus ḋeineadar
6 margaḋ leis go dtaḃarfaidís airgead dó. Agus
ḋein sé an margaḋ leó, agus ḃí sé ag faire go
ḃfaġaḋ sé caoi ar é ṫabairt suas dóiḃ nuair ná beaḋ na
daoine ann.

7 Agus ṫáinig lá an aráin gan giost, nuair ba ċeart
8 an t-uan cásga do ṁarḃú. Agus ċuir sé uaiḋ
Peadar agus Eóin, agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ
9 agus ollaṁuiġiḋ an ċáisg dúinn go n-iṫeam é. Agus
duḃradar-san: Canad is toil leat go n-ollaṁóċ-
10 aimís é? Agus duḃairt sé leó: Féaċ, nuair a
raġaiḋ siḃ isteaċ sa ċaṫair, buailfiḋ duine umaiḃ
agus árṫaċ uisge aige d'á iompar; leanaiḋ é go dtí
11 an tiġ go raġaiḋ sé isteaċ ann; Agus abraiḋ le fear
an tiġe sin, Ḋeir an Máiġistir leat: Cá ḃfuil an
seómra bíḋ go n-iṫead an ċáisg i ḃfoċair mo
12 ḋeisgiobul? Agus taisbeánfaiḋ sé ḋaoiḃ seómra
mór agus é curṫa i dtreó, agus deiniḋ an t-ollaṁú
13 ansan. Agus d'imṫiġeadar agus fuaradar gaċ níḋ mar
a duḃairt sé leó agus d' ollaṁuiġeadar an ċáisg.
14 Agus nuair a ṫáinig an t-am do ṡuiḋ sé, agus an
15 dáréag Aspol i n-a ḟoċair; Agus duḃairt sé leó:
Ba ṁór é mo ṁian an ċáisg seo d'iṫe 'nḃur ḃfoċair
16 roiṁ ḟulang dom; Óir deirim liḃ ná h-iosfad é
17 feasda go dtí go gcóṁlíonfar é i ríġeaċt Dé. Agus
ṫóg sé an cailís agus do ġaiḃ sé buiḋeaċas agus

duḃairt: Glacaiḋ agus rainniḋ eadraiḃ; Óir deirim 18
liḃ ná h-ólfad de toraḋ na fíneaṁna go dtagaiḋ
ríġeaċt Dé. [1] Agus tóg sé arán agus ġaiḃ sé buiḋ- 19
ċas agus do ḃris sé é agus tug sé ḋóiḃ é agus
duḃairt sé: 'Sé mo ċorp é seo, a tugtar ar ḃúr son;
déiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm.* Agus mar 20
an gcéadna an ċailís, tar éis suipéir, agus duḃairt
sé: An ċailís í seo an tiomna nua am' ċuid fola, a
doirtfear ar ḃúr son.

Aċ féaċ, tá láṁ an t-é a ḋíolfaiḋ mé ar an mbórd 21
am' ṫeannta. Is fíor go ḃfuil Mac an Duine ag 22
imṫeaċt, [2] fé mar atá ceapaiṫe, aċ is léanṁar do'n
t-é sin tré n-a mbraṫfar é. Agus ċromadar-san ar 23
a ḟiafraiġe eatarṫa féin cé'cu ḋíoḃ a ḃí ċun san do
ḋéanaṁ.

Agus ḃí tnúṫ eatarṫa, leis, féaċaint cé'cu ḋíoḃ 24
ba ċuiḃe ḃeiṫ i n-uaċtar. Agus duḃairt sé leó: 25
Gaḃaid ríġṫe na ngeinte forlámas orṫa, agus tugtar
daoine foġanta ar na daoine go mbíonn cóṁaċt acu.
Ní mar sin daoiḃ-se áṁṫaċ; aċ an t-é is mó oraiḃ 26
bíoḋ sé mar an t-é is óige, agus an fear cinn riain
i n'ḟear friotálṁa. Óir cé'cu is mó, an t-é atá 'n-a 27
ṡuiḋe nó an t-é atá ag friotálaṁ? Náċ é an t-é
atá 'n-a ṡuiḋe? Aċ táim-se i nbúr measg ar nós
an t-é a deineann friotálaṁ. Agus is siḃ-se do 28
lean am' ṫoċair-se am' ċataiḃ. Agus tugaim-se 29
daoiḃ-se ríġeaċt, fé mar a tug m'Aṫair dóṁ-sa;
Siḃ a ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól ar mo ḃórd, am' ríġeaċt, 30
agus i nbúr suiḋe ar ċaṫaoireaċaiḃ ríoga ag taḃairt
breiṫe ar dá ṫreiḃ déag Israéil.

[1] I Cor. xi. 24. [2] Salm xl. 9.

* Ver. 19. "Deiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm."—Tá an íoḋbirt sin agus an t-sácraimínt sin le leanṁaint sa n-Eaglais go dtí deire an tsaoġail, ċun báis Ċríost do ṫaisbeáint os árd go dtí go dtiocfiḋ sé. Aċ ní ċuireann an commemoratio san, nú an cuiṁneaṁ san, i n-aon ċor, i gcoinniḃ fola agus feóla ár Slánuiġṫeóra a ḃeiṫ láiṫreaċ go fírinneaċ, fé ġné an aráin agus an ḟíona so a ċuireann i n-úil a ḃás. A ṁalairt is fíor, óir is le n-a órdú féin a deintear an cuiṁneaṁ san agus an commemoratio san ar a ḃás, nuair ofráltar i n-íoḋbirt agus nuair a glactar, sa tsácraimínt, a ċorp naoṁṫa féin agus a ċuid fola naoṁṫa féin, le n-ar ḟuasgail sé sinn.

31 Agus duḃairt an Tiġearna: A Ṡímóin, a Ṡímóin,
féaċ, tá Sátan ar ḃúr dtí ċun siḃ a ċriaṫraḋ mar a
32 déanfaí cruiṫneaċt do ċriaṫraḋ; Aċ do ḋeineas-
sa guiḋe ar do ṡon ionus ná caillfeaḋ ar do ċreid-
eaṁ. Agus ar ball, nuair a ċasfair, neartuiġ do
33 ḃráiṫre. Agus duḃairt seisean leis: A Ṫiġearna,
táim ollaṁ ar ḋul leat-sa ċun príosúin agus ċun
34 báis. Aċ duḃairt seisean: Deirim leat, a Ṗeadair,
ná glaoiḋfiḋ an coileaċ indiu go séanair-se trí
h-uaire aon aiṫne ḃeiṫ agat orm. Agus duḃairt sé
leó:
35 [1] Nuair a ċuireas uaim siḃ gan sparán gan mála
36 gan bróga, an raiḃ aon níḋ i n-easnaṁ oraiḃ? Agus
duḃradar: Ní raiḃ. Agus duḃairt sé leó: Aċ anois,
an t-é 'go ḃfuil sparán aige beireaḋ sé leis é; agus
mar an gcéadna mála, agus an t-é ná fuil, díolaḋ
37 sé a ḃrat agus ceannuiġeaḋ sé claiḋeaṁ. Óir
deirim liḃ náċ foláir an méid seo fós atá sgríoḃta
do ċóṁlíonaḋ ionam-sa: [2] Agus do luaḋaḋ é le
coirpṫeaċaiḃ: óir, na neiṫe a ḃaineann liom, tá
38 deire leó. Agus duḃradar-san leis: Féaċ, a
Ṫiġearna, dá ċlaiḋeaṁ anso. Agus duḃairt sé
leó: Ní beag san.

39 Agus ċuaiḋ sé amaċ, agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ,
go Cnoc na n-Ola-ċrann. Agus do lean a ḋeisgiobuil
40 é. Agus nuair a ṫáinig sé ċun na h-áite duḃairt sé
leó: Deiniḋ úrnuiġṫe sar a dtuitfeaḋ siḃ i gcaṫaiḃ
41 [3] Agus d'imṫiġ sé féin uaṫa timpal faid urċair
42 cloiċe, agus ṫáinig sé ar a ġlúiniḃ ag guiḋe, agus
duḃairt sé: A Aṫair, má's toil leat é, beir uaim an
ċailís seo: aċ ċeana, ná deintear mo toil-se aċ dein-
43 tear do toil-se. Agus do taisbeánaḋ dó aingeal
ó neaṁ ag cur misniġ air. Agus ḃí sé i n-anaiṫe ḋian
44 agus ag guiḋe go cruaiḋ. Agus ḃí allus air a ḃí 'n-a
45 ḃraonaċaiḃ fola ag tuitim ċun tailiṁ. Agus nuair
a ḋ'eiriġ sé ó'n nguiḋe agus ṫáinig sé ċun a ḋeis-
46 giobuil fuair sé iad 'n-a gcodla tré ḃrón. Agus
duḃairt sé leó: Cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ i nbúr gcodla?

[1] Mait. x. 9. [2] Isáias liii. 12. [3] Mait. xxvi. 39; Marc. xiv. 35.

Eiriġiḋ agus deiniḋ úrnuiġṫe sar a raġaḋ siḃ i gcaṫ-
aiḃ.
An faid a ḃí sé ag caint, féaċ, ṫáinig sluaġ, agus 47
an t-é ar a dtugtí Iúdás, duine de'n dáréag, rómpa
amaċ, agus ṫáinig sé ċun Íosa ċun póige ṫabairt dó.
Agus duḃairt Íosa: A Iúdáis, an le póig a ḋein- 48
eann tú Mac an Duine do ḃraṫ? Agus nuair a 49
ċonaic an ṁuintir a ḃí i n'aice cad a ḃí ag teaċt
duḃradar: An mbuailfimíd le claiḋeaṁ, a Ṫiġearna?
Agus do ḃuail duine acu seirḃíseaċ an árd-ṡagairt 50
agus ḃain sé an ċluas dear de. Agus d'ḟreagair 51
Íosa agus duḃairt: Fanaiḋ go fóil; agus ċuir sé a
láṁ ar ċluais an duine agus do leiġis sé é. Agus 52
duḃairt Íosa leis an muintir a ṫáinig ċuige, uaċtar-
áin na sagart agus giúistísí an teampail agus na sean-
óirí: An ċun beirte ar ḃiṫeaṁnaċ a ṫánaḃair amaċ
le claiḋṁtiḃ agus le cleaṫaċaiḃ? Ḃíos agaiḃ gaċ 53
aon lá sa teampul agus níor ṡíneaḃair láṁ ċúġam;
aċ sidé ḃúr dtráṫ, agus cóṁaċt an dorċadais.

Agus do ġaḃadar é, agus do rugadar leó é go 54
tiġ an árd-ṡagairt; agus do lean Peadar iad, aḃfad
siar. Agus nuair a lasaḋ teine i lár an halla, agus 55
ḃíodar 'n-a suiḋe 'n-a timpal, ḃí Peadar 'n-a measg.
Agus ċonaic cailín aimsire é 'n-a ṡuiḋe sa solus, 56
agus d'ḟéaċ sí go dlúṫ air, agus duḃairt sí: Ḃí sé
seo leis, i n'ḟoċair siúd. Agus do ṡéan seisean é, 57
agus duḃairt sé: A ḃean, ní'l aon aiṫne agam air.
Agus i gcionn tamaill ḃig ċonaic duine eile é, agus 58
duḃairt sé: Is díoḃ súd tusa leis. Agus duḃairt
Peadar: A duine, ní díoḃ.* [1] Agus i gcionn timpal 59

[1] Eóin xviii. 26.

* Ver. 58. "Agus i gcionn . . ."—Tabair fé ndeara anso, ċun na ċeiṫre soisgéalaiḋṫe ṫabairt d'á ċéile, go raiḃ níos mó ná aoinne aṁáin do ċuir i leiṫ Peadair gur ḋeisgiobol do Ċríost é, go dtí, fé ḋeire, gur ċuireadar féaċaint air é ṡéanaḋ trí h-uaire. 1. Cailín an doruis do leog isteaċ é, ċonaic sí ag an dteine é 'n-a ḋiaiḋ san, agus isí do ċuir an ċeist ar dtúis ċuige, agus do ḋeiṁniġ sí go raiḃ sé i ḃfoċair Ċríost. 2. Ansan ċuir cailín eile 'n-a leiṫ é, os cóṁair a raiḃ láiṫreaċ, agus, as san, do ċuir duine des na fearaiḃ 'n-a leiṫ é, agus ḋein Peadar an tarna séanaḋ. 3. Ansan ṫug tuille d'á raiḃ

uair a' ċluig 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt duine eile: Go
deiṁin bí sé seo 'n-a ṫeannta súd, mar is Gailili-
60 aċ é. Agus duḃairt Peadar: A ḋuine, ní h-eól
dom cad 'tá agat d'á ráḋ. Agus láiṫreaċ, le linn
61 an ḟocail a ráḋ dó, do ġlaoiḋ an coileaċ. Agus
d'iompuiġ an Tiġearna agus d'ḟéaċ sé ar Ṗeadar.
Agus ċuiṁniġ Peadar ar an bfocal aduḃairt an
Tiġearna: Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ séanfir-se
62 mise trí h-uaire. Agus d'imṫiġ Peadar amaċ agus
do ġoil sé go dubaċ.
63 Agus na fir go raiḃ Íosa gaḃṫa acu, bíodar ag déa-
64 naṁ magaiḋ faoi agus 'ġá ḃualaḋ. Agus ḋeineadar
a agaiḋ do ċlúdaċ agus é ḃualaḋ, agus deiridís:
65 Targair dúinn, cé h-é an t-é a ḃuail tu? Agus
deiridís a lán neiṫe eile leis ag taḃairt masla dó.
66 [1] Agus nuair ṫáinig an lá do ṡuiḋ uaċtaráin na
sagart agus seanóirí an poḃuil agus na Sgríḃneóirí
i gcóṁairle, agus ṫugadar eisean isteaċ sa ċóṁ-
airle, agus duḃradar: Innis dúinn an tusa Críost.
67 Agus duḃairt sé leó: Má innsim daoiḃ é ní ċreid-
68 fiḋ siḃ mé; Agus má ċeistiġim siḃ ní ḟreagróċaiḋ
69 siḃ mé, 'ná ní leigfiḋ siḃ uaiḃ mé. Aċ ó'n dtráṫ
so amaċ beiḋ Mac an Duine 'n-a ṡuiḋe ar deasláiṁ
70 cóṁaċta Dé. Ansan duḃradar go léir: D'á ḃríġ
sin an tusa Mac Dé? Agus duḃairt sé: [2] Deirtí-
71 se gur mé. Agus duḃradar-san: Cad is gáḋ dúinn a
tuille fiaḋnuise? Óir d'airiġeamair as a ḃéal féin é.

CAIBIDIOL XXIII.

Tuairisg na Páise ar leanṁaint.

1 Agus d'eiriġeadar go léir agus do rugadar ag
2 triall ar Ṗilát é. Agus ċromadar ar neiṫe do ċur
'n-a leiṫ, agus deiridís: Fuaramair é seo ag cur na

Láiṫreaċ fé ndeara gur Gaililiaċ, é agus bí gaol do Ṁalchus
Láiṫreaċ agus duḃairt se go ḃfeacaiḋ sé féin sa ġáirdín é,
ansan do ḋein Peadar an tríṁaḋ séanaḋ.

[1] Maiṫ. xxvii. 1; Marc. xv. 1; Eóin. xviii. 28. [2] .i. Is fíor gur mé.

ndaoine ar a n-aiṁleas, [1] agus ag cosg cíosa do
ṫabairt do Ċaesar, agus 'gá ráḋ gur b'é Críost an
rí é. Agus do ċuir Pilát ceist ċuige agus duḃairt 3
sé: An tusa rí na n-Iúdaċ? Agus duḃairt seisean
'gá ḟreagraḋ: Deirir é.
Agus duḃairt Pilát le h-uaċtaráin na sagart agus 4
leis an sluaġ: Ní ḃfaiġim aon ċoir sa duine seo.
Aċ do ġéaruiġ orta-san agus dubradar: Tá sé ag 5
buaireaṁ na ndaoine, ag teagasg ar fuid Iúdaéa
go léir, ag tosnú ó Ġaililí go dtí an áit seo. Nuair 6
a ḋ'airiġ Pilát Gaililí d'ḟiafraiġ sé ar Ġaililiaċ an
duine. Agus nuair a ṫuig sé gur le cóṁaċt Héróid 7
a bain sé, ċuir sé ag triall ar Héróḋ é, mar ḃí
Héróḋ i n-Ierúsalem na laeṫanta san.
Agus nuair a ċonaic Héróḋ Íosa ḃí áṫas ana-ṁór 8
air, óir ḃí sé abfad ag súil le h-é ḋ'ḟeisgint, mar ḃí
sé tar éis a lán d'aireaċtaint 'n-a ṫaoḃ, agus ḃí súil
aige go ḃfeicfeaḋ sé mirḃúilt ṁór éigin aige 'á
ḋéanaṁ. Agus ḋein sé a lán cainte 'gá ċeistiú. 9
Aċ níor ṫug seisean aon ḟreagra air. Agus ḟeasaiṁ 10
uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus iad
coitċianta ag cur 'n-a leiṫ. Agus ṫug Héróḋ agus 11
a luċt airm tarcuisne ḋó, agus ċuir sé éadaċ bán
air, ċun magaiḋ, agus ċuir sé ṫar n-ais ag triall ar
Pilát é. Agus ṫáinig caradas an lá san idir Pilát 12
agus Héróḋ, mar, naṁaid ab eaḋ iad d'á ċéile roimis
sin.
Agus do ċruinniġ Pilát uaċtaráin na sagart agus 13
maiṫe an pobuil agus na daoine. Agus duḃairt sé 14
leó: Ṫugaḃair ċúġam an duine seo mar go raiḃ sé ag
cur na ndaoine ar aiṁleas, agus féaċ, do ċeistiġeas
os búr gcóṁair é agus [2] ní ḃfuaras ciontaċ i n-aon
níḋ é de sna neiṫiḃ atá agaiḃ 'á ċur 'n-a leiṫ. Agus 15
ní lúġa 'ná mar a fuair Héróḋ; mar do ċuireas ag
triall air siḃ, agus féaċ, níor deineaḋ aon níḋ leis
ba ċóṁionan le bás. Smaċtóċaḋ é agus leigfeaḋ 16
ċun siubail é.
Aċ ḃí air aoinne aṁáin do leigint saor ċúċa mar 17
ġeall ar lá na féile. Aċ do liúiġ an pobul go léir 18

[1] Maiṫ. xxii 21; Marc. xii 17. [2] Eóin. xviii. 38; xix. 4.

agus duḃradar: Tóg uainn é seo agus sgaoil ċúġ-
19 ainn Barabbas, fear a ḃí istiġ le marḃú duine
agus mar ġeall ar ċeannairc a deineaḋ sa ċaṫair.
20 Aċ do laḃair Pilát leó arís a d'iarraiḋ Íosa do
21 leigint saor. Agus is aṁlaiḋ a liúġadar níos
22 aoirde: Dein é ċéasaḋ; dein é ċéasaḋ. Agus
duḃairt seisean leó an tríṁaḋ h-uair: [1] Agus cad
é an t-olc atá déanta aige? Ní ḃfaiġim aon ċoir
ḃáis ann; smaċtóċad é, d'á ḃríġ sin, agus leigfeaḋ
23 ċun siuḃail é. Aċ do leanadar-san ag liúiriġ do
ġuṫanaiḃ árda go ndéanfaí é ċéasaḋ, agus do ḃuaiḋ a
24 nguṫana. Agus ṫug Pilát mar ḃreiṫ an níḋ a ḃí
25 uaṫa do ḋéanaṁ. Agus do leig sé saor ċúċa an
fear a d'iarradar, an fear a ḃí istiġ le marḃú
duine agus le ceannairc; agus ṫug sé Íosa ḋóiḃ
ċun a dtoile d'imirt air.

26 Agus nuair a ḃíodar 'ġá ḃreiṫ leó do rugadar
ar duine ó Ċiréné dár ḃ'ainm Símón, agus é ag
teaċt isteaċ ó'n dtuaiṫ, agus ċuireadar an ċros ar a
ṁuin ċun í d'iompar i ndiaiḋ Íosa.
27 Agus ḃí mórán daoine 'ġá leanṁaint, agus mná,
28 agus iad ag gol agus ag caoi mar ġeall air. Agus
d'iompuiġ Íosa orṫa agus duḃairt sé leó: A ṁná
Ierúsaleim, ná bíḋiḋ ag gol mar ġeall orm-sa, aċ
bíḋiḋ ag gol ar ḃúr son féin agus ar son ḃúr
29 gclainne. Óir tiocfaiḋ na laeṫanta 'n-a ndéarfar,
Is aoiḃinn do sna h-aimsiriḃ, agus do sna broinníḃ
nár rug clann, agus do sna cíoċaiḃ nár ṫál bainne.
30 [2] An uair sin cromfaiḋ daoine ar a ráḋ leis na
sléiḃtiḃ, Tuitiḋ anuas orainn; agus leis na cnocaiḃ,
31 Clúdaiġiḋ sinn. Óir má deiniḋ siad na neiṫe seo
sa n-adṁaḋ ġlas, cad a déanfar sa n-adṁaḋ ċríon?
32 Agus ḃí beirt eile, beirt ṁéirleaċ, d'á mbreiṫ
i n-aonfeaċt leis ċun iad do ċur ċun báis.
33 Agus nuair a ḃíodar tagaiṫe ċun na h-áiṫe ar a
dtugtar Áit an Ċloiginn do ċéasadar ansan é, agus an
ḃeirt ḃiṫeaṁnaċ, duine acu ar a láiṁ deis agus an duine

[1] Mait. xxvii. 23; Marc. xv. 14.
[2] Isáias ii. 19; Osee x. 8; Apoc. vi. 16.

eile ar a láiṁ ċlé. Agus duḃairt Íosa: A Aṫair, 34
maiṫ dóiḃ; óir ní fios dóiḃ cad 'tá acu 'á ḋéanaṁ.
Agus do rainneadar a ḃaill éadaiġ, 'ġá gcur ar
ċrannaiḃ.

Agus ḃí na daoine 'n-a seasaṁ ag féaċaint air, 35
agus ḃí na h-uaċtaráin ag magaḋ faoi leó, agus
deiridís: D'ḟóir sé ar ḋaoiniḃ eile, fóireaḋ sé air
féin, má 'sé an Críost é a toġaḋ ó Ḋia. Agus ḃí 36
na saiġdiúirí ag déanaṁ magaiḋ faoi, ag teaċt agus
ag tabairt fínéigre dó, Agus deiridís: Má's tú rí 37
na n-Iúdaċ saor tú féin. Agus ḃí sgríḃinn sgríoḃ- 38
ta os a ċionn i litreaċaiḃ Gréigise agus Laidne
agus Eaḃra: RÍ NA N-IÚDAĊ É SEO.

Agus tug duine de'n ḃeirt ḃiṫeaṁnaċ a ḃí ar 39
croċaḋ masla dó, agus deireaḋ sé: Má's tú Críost
dein tu féin agus sinne do saoraḋ. Aċ do ḟrea- 40
gair an fear eile é ag milleán air, agus duḃairt sé:
An aṁlaiḋ ná fuil eagla Dé ort agus tú fé'n ndaor-
ḃreiṫ céadna? Sinne áṁṫaċ, le ceart, mar do 41
tugaḋ dúinn an rud a ḃí tuillte againn; aċ níor ḋein
an duine seo aon droċ-níḋ. Ansan duḃairt sé le 42
h-Íosa: A Ṫiġearna, nuair a ṫiocfair ad ríġeaċt
cuiṁniġ orm-sa. Agus duḃairt Íosa leis: Deirim 43
leat go fíor go mbeiḋ tú i bḟlaṫas Dé indiu am'
ḟoċair-se.*

Ansan ḃí sé timpal na séṁaḋ h-uaire, agus ṫáinig 44
doirċeaċt ar an ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ
h-uair. Agus do doirċiġeaḋ an ġrian; agus do 45
stracaḋ brat an teampail tré n-a lár. Agus 46
duḃairt Íosa, do ġut árd: [1] A Aṫair, cuirim mo
spioraid isteaċ ad' láṁaiḃ. Agus ag ráḋ na ḃfocal
san dó, d'éag sé.

Agus nuair a ċonaic an taoiseaċ céad cad a ṫárla 47

[1] Salm xxx. 6.

* Ver. 43. "i bḟlaṫas Dé," .i. sa n-ionad suaimnis agus áṫais agus aoiḃnis síoruiḋe. B'é toil Íosa Críost, i bḟuirm priḃléide áiriṫe, luaċt saoṫair a ċreidiṁ agus a aoṁála ṫabairt do'n ḟoġluiḋe sin a ḋein aiṫriġe, .i. a ṗeacaí agus gaċ pionós d'ár lean iad do ṁaiteaṁ dó agus é ḃreiṫ leis, tar éis a ḃáis, isteaċ i gcóṁluadar na naoṁ, sa limbo san a ḃí le h-aṫarú n-a ṗáraitis cóṁ luaṫ agus do raġaḋ ár Slánuiġṫeóir síos ann.

ṫug sé glóire do Ḋia, agus duḃairt sé: Fíoraon ab
48 eaḋ an duine seo gan aṁras. Agus an tsluaġ go
léir daoine a ḃí ann ag féaċaint ar an radarc san,
agus do ċonaic na neiṫe a ṫuit amaċ, ṫánadar tar
49 n-ais agus iad ag bualaḋ a n-uċt. Agus a luċt
aiṫne go léir, agus na mná do lean é ó Ġaililí, do
ṡeasuiġeadar aḃfad amaċ, ag féaċaint ar na neiṫe
sin.

50 Agus féaċ, [1] fear dár ḃ'ainim Iósep, agus de'n
51 ċóṁairle ab eaḋ é, fear fóġanta fíoraonta; Níor
ṫoiliġ sé leis an gcóṁairle 'ná le n-a ngníoṁarta;
ó Arimatéa ḃ'eaḋ é, caṫair i n-Iúdaéa; agus ḃí sé
52 ag súil le ríġeaċt Dé: Ṫáiniġ sé sin ag triall ar
53 Pilát, agus d'iarr sé corp Íosa air. Agus ṫóg sé
anuas é, agus d'ḟill sé i línéadaċ é, agus ċuir sé
i dtuama é a ḃí gearrṫa i gcarraig, agus nár cuireaḋ
54 aoinne ann go dtí san, Agus ḃí lá an ollaṁuiġṫe
ann, agus ḃí an tsabbóid ag teaċt.*
55 Agus ṫáiniġ na mná a lean é ó Ġaililí agus ċona-
cadar an tuama agus conus mar a ḃí an corp curta
56 ann. Agus d'ḟilleadar agus d'ollaṁuiġeadar
spíosra agus oile, agus ansan [2] do ġlacadar a
suaiṁneas i gcaiṫeaṁ na sabbóide, do réir na
h-aiṫne.

[1] Maiṫ. xxvii. 57; Marc. xv. 43; Eóin. xix. 38 [2] Exod. xx. 10

* Ver. 54. "Parasceue," .i. an oiḋċe, nú lá an ollaṁuiġṫe, do'n tSabbóid

CAIBIDIOL XXIV.

Aiseiriġe Ċríost, agus conus mar a ṫug sé é féin le feiscint d'á ḋeisciobulaiḃ.

Aċ an ċéad lá de'n tseaċtṁain, go h-ana-ṁoċ ar 1
maidin, ṫánadar go dtí an tuama agus ṫugadar leó
an spíosra a ḃí ollaṁ acu. Agus fuaradar an ċloċ 2
iompuiġṫe siar ó'n dtuama. Agus ċuadar isteaċ 3
agus ní ḃfuaradar corp an Tiġearna Íosa. Agus 4
do ṫárla, nuair a ḃí an allṫaċt orṫa mar ġeall air
sin, go raiḃ, féaċ, beirt fear 'n-a seasaṁ 'n-a n-aice
agus éadaċ lonnraċ orṫa. Agus ṫáinig eagal orṫa, 5
agus ċromadar a n-agaiḋ ċun an talaiṁ, agus duḃ-
radar-san leó: Cad ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ ag lorg an ḃeó
amears na marḃ? Ní'l sé anso, aċ tá sé tar éis 6
eiriġṫe; cuiṁniġiḋ conus a laḃair sé liḃ agus é fós
i nGaililí, Nuair aduḃairt sé: [1] Ní foláir Mac an 7
Duine do ṫaḃairt i láiṁ na bpeacaċ, agus é ċéasaḋ,
agus é ḋ'eiriġe an tríṁaḋ lá. Agus do ċuiṁniġea- 8
dar ar an gcaint a duḃairt sé. Agus d'ḟilleadar 9
ó'n dtuama, agus d'innseadar na neiṫe sin go léir
don aoinne déag féin agus do'n ċuid eile go léir.
Agus isí Máire Magdelén, agus Ióanna agus Máire 10
Iacóiḃ, agus na mná eile a ḃí 'n-a ḃfoċair, a ḋ'innis
na neiṫe sin do sna h-Aspolaiḃ. Agus do saṁlúiġeaḋ 11
dóiḃ ná raiḃ sa ċaint sin aċ caint gan ċiall agus
níor ṫugadar aon ċreideaṁaint di. Aċ d'eiriġ 12
Peadar agus do riṫ sé ċun an tuama, agus nuair a
ċrom sé ní ḟeacaiḋ sé aċ na h-éadaiġe lín ann, agus
d'imṫiġ sé agus é ag déanaṁ iongna d'á raiḃ tuit-
iṫe amaċ.

Agus féaċ, [2] ḃí beirt acu-san ag imṫeaċt an lá 13
céadna ag dul go dtí baile a ḃí trí fiċid stad ó
Ierúsalem, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
ḃíodar ag caint eatarṫa féin ar na neiṫe sin go léir
a ḃí tuitiṫe amaċ. Agus do ṫárla, agus iad ag 15
cóṁráḋ agus ag tagairt eatarṫa féin, go dtáinig
Íosa ċúca agus gur ṡiuḃluiġ sé le n-a gcois; Agus 16

[1] *Supra* ix. 22.
[2] Marc. xvi. 12.

17 do coimeádaḋ a súile gan é ḋ'aiṫint. Agus duḃ-
airt sé leó: Cad í an ċaint seo ar siúḃal agaiḃ ead-
18 raiḃ, ar an sliġ, agus siḃ buarṫa? Agus d'ḟreagair
duine acu é dár b' ainim Cleopas, agus duḃairt sé:
An tusa an t-aoinne aṁáin iasaċta atá i n-Ierúsalem
náċ eól dó na neiṫe a deineaḋ ann ins na laeṫantaiḃ
19 seo? Agus duḃairt sé leó: Cad iad na neiṫe?
Agus duḃradar: I dtaoḃ Íosa Nasareit a ḃí i n-a
ḟáiḋ, cóṁaċtaċ i ngníoṁ agus i mbriaṫar i láṫair
20 Dé agus daoine, Agus conus mar a ḋein na h-árd-
ṡagairt agus ár n-uaisle é ḃraṫ agus é ḋaoraḋ ċun
21 báis, agus é ċéasaḋ. Aċ ḃí súil againne go raiḃ sé
ċun Israéil a ḋ'ḟuasgailt, agus n-a ṫeannta san a's
uile sidé an tríṁaḋ lá ó ṫuit na neiṫe sin amaċ.
22 Agus ḃí mná linn ag an dtuama roiṁ ṡolus an lae,
23 agus ċuireadar sgannraḋ orainn, Agus ní ḃfuaradar
an corp, agus ṫánadar agus duḃradar go ḃfeacadar
24 aingil aḋeir go ḃfuil sé beó. Agus d'imṫiġ daoine
uainn go dtí an tuama agus fuaradar neiṫe mar
25 aduḃairt na mná, aċ ní ḃfuaradar é féin. Agus
duḃairt sé féin leó: Ó, a ḋaoine dalla dúr-ċroiḋ-
eaċa ċun gaċ níḋ aduḃairt na fáiḋe do ċreideaṁ-
26 aint. Ná raiḃ ar Ċríost na neiṫe sin d'ḟulang agus
27 teaċt ar an gcuma san isteaċ 'n-a ġlóire? Agus
ṫosnuiġ sé le Maois agus do noċt sé dóiḃ bríġ na
ḃfáiḋ go léir ins gaċ níḋ a ḃí sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ féin.
28 Agus ḃíodar tagaiṫe ċun an ḃaile go raḃadar ag
dul ann, agus do leig seisean air go raiḃ sé ag dul
29 níos sia. Agus ḋeineadar taṫant air, agus duḃ-
radar: Fan againne, mar tá sé n-a ṫráṫnóna agus
tá an lá caiṫte ċeana féin. Agus ċuaiḋ sé leó
30 isteaċ. Agus do ṫárla, an fad a ḃí sé ag caiṫeaṁ
bíḋ 'n-a ḃfoċair, gur ṫóg sé arán, agus gur ḃeann-
uiġ sé é agus gur ḃris sé é, agus gur ṫug sé ḋóiḃ é.
31 Ansan do h-osgalaḋ a súile agus d'aiṫniġeadar
32 é, agus d'imṫiġ sé as a radarc. Agus duḃradar le
ċéile: Ná raiḃ ár gcroiḋe ar lasaḋ ionainn nuair a
ḃí sé ag caint linn agus ag noċtaḋ bríġe an sgrip-
33 tiúra dúinn? Agus d'eiriġeadar láiṫreaċ agus
ṫánadar tar n-ais go Ierúsalem; agus fuaradar

an t-aoinne déag i ḃfoċair a ċéile, agus a raiḃ
i n-aonḟeaċt leó, Agus: Tá an Tiġearna eiriġte go 34
deiṁin, agus taisbeáin sé é féin do Ṡímón, ar siad.
Agus d'innseadar féin cad a ḃí d'éis tuitim amaċ 35
ar an sliġ, agus conus mar a ḋ'aiṫniġeadar é
i mbriseaḋ an aráin.
[1] Agus an ḟaid a ḃíodar ag caint mar sin, do ṡeas- 36
aiṁ Íosa 'n-a measg agus duḃairt sé leó: Síoṫċáin
daoiḃ. Is mise atá ann; ná bíoḋ eagal oraiḃ. Aċ 37
ḃí buaireaṁ orṫa, agus sgannraḋ, mar do ṁeasadar
gur sprioraid a ċonacadar. Agus duḃairt sé leó: 38
Cad ċuige ḋaoiḃ an t-eagla ḃeiṫ oraiḃ, agus smuínte
ḃeiṫ ag eiriġe i nḃúr gcroiḋe? Féaċaiḋ mo láṁa 39
agus mo ċosa, gur mé féin atá ann; cuiriḋ ḃúr láṁa
orm agus feiciḋ; ní'l feóil agus cnáṁa ag sprioraid
mar a ċíonn siḃ atá agam-sa. Agus nuair a duḃairt 40
sé an méid sin taisbeáin sé ḋóiḃ a láṁa agus a ċosa.
Agus nuair ná creidfidís fós, aċ iad ag déanaṁ 41
iongna tré ṁéid a n-áṫais, duḃairt sé: An ḃfuil
anso agaiḃ aon niḋ a ḋ'íosfí? Agus tugadar 42
ċuige blúire d'iasg rósta agus criaṫar meala. Agus 43
nuair a ḃí iṫte aige os a gcóṁair tóg sé an fuiġleaċ
agus ṫug sé ḋóiḃ é.
Agus duḃairt sé leó: Sidiad na focail a laḃras 44
liḃ nuair a ḃíos fós i nḃúr measg, náċ foláir gaċ niḋ
do ċóṁlíonaḋ d'á ḃfuil sgríoḃṫa orm-sa i nḋlíġ
Ṁaoise agus ins na fáiḋiḃ agus ins na salmaiḃ.
Ansan d'osgail sé a n-aigne ḋóiḃ i dtreó go dtuig- 45
fidís an scriptiúir. Agus duḃairt leó: [2] Sin mar 46
atá sgríoḃṫa, agus sin mar nár ḃfoláir do Ċríost
fulang, agus aiséirġe ó-s na mairḃ an tríṁaḋ lá,
Agus go ḃfógrófaí i n' ainim, tré sna geinte go léir, ag 47
tosnú ó Ierúsalem, aiṫriġe agus maiteaṁnaċas peacaí.
[3] Agus is finnite siḃ-se ar na neite sin. [49]Agus táim- 48
se ag cur geallaṁna m' Aṫar ċúgaiḃ; aċ fanaiḋ-se
sa ċaṫair go dtí go gcuirfar umaiḃ cóṁaċt ó neaṁ.*

[1] Marc. xvi. 14; Eóin xx. 19 [2] Salm xviii. 6.
[3] Gníoṁ. i. 8.

* Ver. 49. Geallaṁna m'Aṫar," .i. An Spiorad Naoṁ n-ar ġeall Críost go gcuirfaḋ an t-Aṫair ċúca é. (Eóin, xiv. 26, agus xvii. 7.)

50 Agus do rug sé leis amaċ iad go Betania, agus
ṫóg sé a ḋá láiṁ os a gcionn agus ċuir sé a beannaċt
51 orṫa. [1] Agus le linn a beannaċt do ċur orṫa ḋó,
do ḋruid sé uaṫa, agus do tógaḋ suas ins na flaṫ-
52 ais é. Agus deineadar-san Dia d'aḋraḋ agus ṫána-
53 dar ṫar n-ais go Ierúsalem agus áṫas mór orṫa. Agus
ḃídís coitċianta sa teampul ag molaḋ Dé agus 'ġá
aḋraḋ. Amen.

[1] Marc xvi 9; Gníoṁ. i 9.

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

EÓIN

Mac do Ṡebedé agus do Ṡalómé, agus dearḃráṫair do Ṡéamus Mór, ab eaḋ N. Eóin, Asbol agus Soisgéalaiḋe. Do tugtí air, deisgiobol ionṁuin Ċríost, agus ḃí sé n-a ṡeasaṁ i láṫair an ċéasta. Do sgriḃ sé an Soisgéal tar éis na Soisgéalaiḋṫe eile 'ġá sgrí .i. timpal trí bliana agus trí ficid tar éis deasgaḃála ár Slánuiġṫeóra. Ċuir sé síos n-a sgríḃinn a lán neiṫe nár ċuireadar-san síos. Do sgriḃ sé an Soisgéal i nGréigis agus tugaid na Gréagaiġ an teidiol "diaḋa" ḋó. Innseann N. Ierōm go raiḃ na bráiṫre ag taṫant air an Soisgéal do sgrí agus go nduḃairt sé go sgríobfaḋ dá ndeinidís go léir trosgaḋ i n-aonfeaċt agus a nguíḋe do ċur suas ċun Dé 'n uile ċóṁaċt. Do deineaḋ san, agus ansan, lán de ḟoilsiú ó neaṁ, do sgaoil sé amaċ an tusnú so, "I dtusaċ do ḃí an Briaṫar," ⁊rl.

CAIBIDIOL I.

Diaḋaċt Ċríost agus a Ioncolnaḋ. Fiaḋnaise á ḋéanaṁ ag Eóin air. Críost ag tosnú ar a ḋeisgiobuil do ġlaoḋaċ.

I dtusaċ do ḃí an Briaṫar, agus ḃí an Briaṫar 1
i ḃfoċair Dé, agus Dia ab eaḋ an Briaṫar. Do ḃí 2
so i dtusaċ i ḃfoċair Dé. Is tríd a deineaḋ an 3
uile níḋ, agus gan é níor deineaḋ aon níḋ d'ár
deineaḋ. Is ann a ḃí beaṫa, agus b'é solus na 4
ndaoine an beaṫa. Agus taiṫneann an solus sa 5
dorċadas, agus níor ġlac an dorċadas é.

[1] Ḃí fear a cuireaḋ ó Ḋia, agus Eóin ab ainim ḋó. 6
Ṫáinig sé sin ċun fiaḋnaise, ionus go ndéanfaḋ sé 7
fiaḋnaise i dtaoḃ an tsoluis, ionus go gcreidfeaḋ
gaċ aoinne tríd. Níor ḃ'é an solus é, aċ ċun fiaḋ- 8
naise ḋéanaṁ i dtaoḃ an tsoluis. Dob' é sin an 9

[1] Mait. iii. 1; Marc. i. 2.

solus fíor a ḟoillsiġeann gaċ duine d'á dtagann ar
10 an saoġal so. Ḃí sé ar an saoġal, [1] agus is tríd
a deineaḋ an saoġal, agus níor aiṫin an saoġal é.
11 Is ċun a ċoda féin a ṫáinig sé, agus níor ġlac a ṁuin-
12 tir féin é. Aċ an méid a ġlac é tug sé dóiḃ go
ndéanfaí clann Dé díoḃ, an ṁuintir a ċreideann
13 i n-a ainim. Náċ a' folaiḃ, ná a' toil na colna, ná
ó toil fir, a ṡíolradar, aċ ó Ḋia.

14 [2] Agus do ḋein feóil de'n Ḃriaṫar, agus do
ċóṁnuig i n-ár measg, agus ċonacamair a ġlóire mar
ġlóire Aon Ṁic an Aṫar, lán de ġrásta agus d'fír-
15 inne. Tugann Eóin fiaḋnaise 'n-a ṫaoḃ, agus laḃ-
rann sé os árd agus deir sé: B'é seo an t-é ar
a nduḃart: An t-é atá le teaċt am' ḋiaiḋ do cuireaḋ
16 róṁam é, óir ḃí sé róṁam. [3] Agus as a lion-
ṁaire isea ġlacamairne go léir, agus grásta ar
17 grásta. Óir do tugaḋ an dlíġ tré Ṁaois, agus
do deineaḋ grásta agus fírinne tré Íosa Críost.
18 [4] Ní feacaiḋ aoinne riaṁ Dia; an t-Aon Ṁac atá
i n-uċt an Aṫar isé d'aiṫris.

19 Agus sidé fiaḋnaise Eóin, nuair a ċuir na Iúdaig
ag triall air ó Ierúsalem sagairt agus leḃiteaċa
20 ċun a fiafraiġe de, Cé h-é tusa? Agus d'aḋṁuig
sé, agus níor ṡéan sé; agus d'aḋṁuig sé: Ní mise
21 Críost. Agus d'fiafraiġeadar de: Cad eile má
'seaḋ? An tu Elias? Agus duḃairt sé; Ní mé.
22 An tu an fáiḋ? Agus duḃairt sé: Ní mé. Duḃ-
radar leis, d'á ḃríġ sin: Cé h-é tu, ionus go mbéar-
faimís freagra ag triall ar an muintir a ċuir anso
23 sinn? Cad deirir ad' ṫaoḃ féin? Duḃairt sé:
[5] Guṫ duine isead mé ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ, Deiniḋ
slíġ an Tiġearna do ḋíriú; mar aduḃairt Isáias
24 fáiḋ. Agus de sna Fairisínig ab ead na teaċtairí.
25 Agus do ċeistiġeadar é, agus duḃradar leis: Cad
ċuige go ndeineann tú baisteaḋ mura tu Críost
26 ná Elias, ná an fáiḋ? D'ḟreagair Eóin iad agus

[1] Eaḃr. xi. 3.
[2] .i. Do ġlac Mac Dé colann daona. Feic Mait. i. 16; Lúc. ii. 7.
[3] I Tim. vi. 17. [4] I Tim. vi. 16; I Eóin iv. 12. [5] Isáias xl. 3.

duḃairt sé leó: [1] Deinim-se baisteaḋ i n-uisge,
aċ tá ’n-a ṡeasaṁ i nḃúr measg duine náċ aiṫin
daoiḃ-se. Siné an t-é atá ag teaċt am’ ḋiaiḋ-se 27
agus go ḃfuil tusaċ aige orm, agus náċ fiú mise go
nḋéanfainn iall a ḃróige do sgaoileaḋ. Do ṫárla 28
na neiṫe sin i mḂetánia lastall de’n Iórdan, mar a
raiḃ Eóin ag baisteaḋ na ndaoine.

An lá ’n-a ḋiaiḋ san do ċonaic Eóin Íosa ag teaċt 29
fá n-a ḋéin, agus duḃairt sé: Féaċ Uan Dé, féaċ an
t-é a ṫógann peacaḋ an doṁain. Sidé an t-é ar a 30
nduḃart: Tá fear ag teaċt am’ ḋiaiḋ, agus do
luaḋaḋ róṁam é, óir do ḃí sé róṁam; Agus níor 31
aiṫniġeas-sa é, aċ ionus go dtaisbeánfaí d’Israél é,
uime sin iseaḋ do ṫánag-sa ag déanaṁ baiste i
n-uisge.

Agus do ṫug Eóin fiaḋnaise uaiḋ agus duḃairt: 32
[2] Do ċonac an Spiorad Naoṁ ag teaċt anuas
ó neaṁ i riocht colúir, agus do stad sé air. Agus 33
níor aiṫniġeas-sa é, aċ an t-é a ċuir mé ag déanaṁ
baiste i n-uisge duḃairt sé liom: An t-é go ḃfeicfir
an Spiorad ag túirling air agus ag fanṁaint air,
siné an t-é a deineann baisteaḋ sa Spiorad Naoṁ.
Agus do ċonac; agus tugas fiaḋnaise gur b’é Mac 34
Dé é seo.

An lá ’n-a ḋiaiḋ san arís ḃí Eóin ’n-a stad, agus 35
beirt d’á ḋeisgiobuil, Agus ḃí sé ag féaċaint ar 36
Íosa ag siuḃal, agus duḃairt sé: Féaċ Uan Dé.
Agus d’airiġ an beirt deisgiobul é ag ráḋ na cainte, 37
agus do leanadar Íosa. Agus d’iompuiġ Íosa, 38
agus ċonaic sé iad ’gá leanṁaint, agus duḃairt sé
leó: Cad ’tá uaiḃ? Agus duḃradar leis: A Rabbí
(sé sin le ráḋ, a Ṁáiġistir), cá gcóṁuiġeann tú?
Agus duḃairt sé leó: Tagaiḋ agus feiciḋ. Agus 39
ṫánadar agus ċonacadar cár ċóṁnuiġ sé, agus
d’fanadar i n’foċair an lá san; agus ḃí sé timpal
an deiċṁaḋ h-uair.

Agus duine de’n ḃeirt a ḃí ag éisteaċt le h-Eóin 40

[1] Mait. iii. 11; Gníoṁ. i. 5, xi. 16, xix. 4.
[2] Mait. iii. 16; Marc. i. 10; Lúc. iii. 22.

agus do lean Íosa ab eaḋ Aindrias, drioṫáir
41 Símóin ar ar tugaḋ Peadar. Do fuair sé sin ar
dtúis a ḋrioṫáir féin, Símón, agus duḃairt sé leis;
do fuaramair an Messias (sé sin le ráḋ, an Críost).
42 Agus tug sé leis é ag triall ar Íosa. Agus d'ḟéaċ
Íosa air, agus duḃairt sé: Tusa Símón mac Ióna.
Taḃarfar ort Céṗas (eaḋon Peadar).
43 Ba ṁian leis dul, lár n-a ṁáireaċ, go Gailílí, agus
do fuair sé Pilib; agus duḃairt Íosa leis; Lean
44 mise. Agus ó Ḃetsaida, ó ċaṫair Aindriais agus
45 Ṗeadair, ab eaḋ Pilib. Agus do fuair Pilib
Natanaél agus duḃairt sé leis: [1] An t-é úd ar ar
sgríoḃ Maois sa dlíġ, agus [2] na fáiḋe, do fuaramair
46 é, Íosa mac Ióseṗ ó Nasaret. Agus duḃairt
Natanaél: An féidir aon níḋ fóġanta teaċt ó
47 Nasaret? Deir Pilib leis, Tar agus feic. Agus
ċonaic Íosa Natanaél, agus duḃairt sé: Sin Israél-
48 íteaċ fírinneaċ ná fuil feall ann. Agus duḃairt
Natanaél: Conus aiṫniġeann tú mé? Duḃairt Íosa
leis 'ġá ḟreagraḋ: Sar ar glaoiḋ Pilib ort, nuair a
49 ḃís fé'n gcrann fíge, do ċonac tu. D'ḟreagair
Natanaél agus duḃairt sé: A Ṁáiġistir, is tusa Mac
50 Dé, is tusa rí Israéil. D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt: Toisg mé 'ġá ráḋ leat: Ḃíos ag féaċaint
ort agus tú fé'n gcrann fíge, creideann tú. Ċífir
51 neiṫe is mó 'ná san. Agus duḃairt sé leis: Go
deiṁin deiṁin adeirim liḃ, ċífiḋ siḃ na flaiṫis ar
osgailt, agus aingil Dé ag dul suas agus ag teaċt
anuas ar Ṁac an Duine.

CAIBIDIOL II.

Uisge á aṫrú i n'ḟíon ag Críost. Na díoltóirí á dtiomáint aige amaċ as an dteampul.

1 Agus an tríṁaḋ lá ḃí pósaḋ d'á ḋéanaṁ i gCána,
2 sa Ġailílí, agus ḃí máṫair Íosa ann. Agus ḃí cuir-
eaḋ fáġalta ag Íosa, leis, agus agá deisgiobuil, ċun

[1] Gen. xlix. 10; Deut. xviii. 18.
[2] Isaías xl. 10, xlv. 8; Ierem. xxiii. 5; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24; Dan. ix. 24, 25.

na baineise. Agus do ċuaiḋ d'á gcuid ḟíona agus 3
duḃairt máṫair Íosa leis: Ní'l aon ḟíon acu. Agus 4
duḃairt Íosa léi: Cad é sin dóṁ-sa agus duit-se
sin, a ḃean? Níor ṫáinig m'aimsir-se fós.* Agus 5
duḃairt an ṁáṫair leis na seirḃísiġ: Pé rud a déar-
ḟaiḋ sé liḃ a déanaṁ, deiniḋ é. Agus ḃí sa n-áit 6
sé daḃaċa cloiċe, a cuireaḋ ann ċun láṁ do niġe,
do réir nóis na n-Iúdaċ; agus do raġaḋ dó nó trí
ṁeadraiḃ ins gaċ daḃaċ díoḃ. Duḃairt Íosa leó: 7
Líonaiḋ na daḃaċa d'uisge. Agus do líonadar iad
go ḃara. Agus duḃairt Íosa leó: Tarraingiḋ anois 8
é agus beiriḋ ag triall ar an ḃfear tiġis é. Agus do
rugadar. Agus nuair a ḃlais an fear tiġis an 9
t-uisge agus é i n'ḟíon, agus gan a ḟios aige cá
dtáinig sé (aċ a ḟios ag an luċt friotálṁa do tarr-
aing an t-uisge), do ġlaoiḋ sé ar an ḃfear nua-
ṗósta, Agus duḃairt sé leis: Cuireann gaċ aoinne 10
an fíon fóġanta ar bórd ar dtúis, agus ansan, nuair a
ḃíonn cuid ṁaiṫ ólta ag daoine, an fíon ná bíonn
ċóṁ maiṫ. Aċ do ċoimeádais-se an fíon fóġanta
go dtí so. Dein Íosa an turnú san ar a ṁírḃúiltiḃ 11
i gCána na Gaililí, agus do ṫaisbeáin sé a ċóṁaċt,
agus do ċreid a deisgiobuil ann. Ansan do ċuaiḋ 12
sé síos go Capharnaum, é féin agus a ṁáṫair agus a
ḃráiṫre agus a deisgiobuil, agus d'ḟanadar ann
beagán laeṫanta.

Agus ḃí cáisg na n-Iúdaċ i n-aċmaireaċt, agus 13

* Ver. 4. "Cad é sin dómsa ⁊ duit-se sin?" ⁊rl. Tuigid roint miniġṫeóirí go raiḃ a beag nú a mór de ġéire ins na focalaiḃ sin do labair ár Slánuiġṫeóir le n-a Ṁáṫair. Ní ṫuigfidís, dá mb'áil leó féaċaint ar an gcaint a ṫagann láiṫreaċ 'n-a ḋiaiḋ san. "Pé rud a déarfiḋ sé liḃ a ḋéanaṁ, deiniḋ é," arsan Ṁaiġdean leis na seirbísiġ. Taisbeánann an ċaint sin go raiḃ ḟios aici go raiḃ sé ċun mírḃúilte éigin a ḋéanaṁ bíoḋ ná raiḃ "a ṫráṫ tagaiṫe." An ḃféadfaḋ urraim d'á Ṁaṫair dul níba sia 'ná a ṫabairt le tuisgint di go raiḃ sé ċun a toile do ṫabairt di bíoḋ ná raiḃ a ṫráṫ ann fós? Do ḋein sé an ṁírḃúilt ná déanfaḋ sé mura mbeaḋ í ġá iarraiḋ air. Urraim ṁírḃúilteaċ ab eaḋ é sin. D'á éaġmuis sin, níor ḃ'féidir d'aoinne aċ do ḋuine a ḃeaḋ láiṫreaċ an ċaint do ṫuisgint i gceart, .i. cia 'cu ḃí géire inti nú na raiḃ. An ċaint a ḃeaḋ feargaċ nuair a labarfí í i nguṫ agus i nglór áiriṫe, d'ḟéadfaḋ sí beiṫ ana-ṗéiṁ i n-a ṁalairt de ġuṫ agus de ġlór.

14 ċuaiḋ Íosa suas go Ierúsalem. Agus fuair sé sa
teampul daoine agus ba acu 'á ḋíol, agus caoire,
agus colúir, agus luċt airgid do ṡóinseáil 'n-a
15 suiḋe ann. Agus dein sé mar ḃeaḋ sgiúirse de
ṫéadaiḃ caola, agus ċomáin sé iad go léir amaċ as an
dteampul, agus na caoire agus na ba, agus do
sgaip sé an t-airgead ar an luċt sóinseála, agus
16 do leag sé na búird orṫa. Agus duḃairt sé leis an
muintir a ḃí ag díol na gcolúr: Tógaiḋ na neiṫe sin
as so, agus ná bíḋiḋ ag déanaṁ tiġe margaiḋ de tiġ
17 m'Aṫar. Ansan do ċuiṁnig a ḋeisgiobuil ar an
níḋ atá sgríoḃṫa: [1] Tá díograis do ṫiġe á'm iṫe.
18 Agus d'ḟreagair na Iúdaiġ agus duḃradar: Cad
é an cóṁarṫa a ṫaisbeánann tú dúinn, fá a ndein-
19 eann tú na neiṫe seo? D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt sé leó: Leagaiḋ ar lár an teampal so, agus
20 cuirfead suas é i n-aon trí lá aṁáin. Agus duḃairt
na Iúdaiġ: Sé bliana agus daċad a ḃítear ag cur
an teampail seo suas, agus cuirfir-se suas é i
21 n-aon trí lá aṁáin? Aċ is ar teampul a ċuirp
22 féin a duḃairt seisean an ċaint. Agus nuair a
d'eiriġ sé ós na mairḃ do ċuiṁnig a ḋeisgiobuil ar
conus mar a duḃairt sé an ċaint sin, agus [2] ċreideadar
an scriptiúir agus an ċaint aduḃairt Íosa.
23 Agus nuair a ḃí sé i n-Ierúsalem sa Ċáisg, lá na
féile, do ċreid a lán daoine i n-a ainim nuair a ċona-
24 cadar na mírḃúiltí a ḃí aige 'á ḋéanaṁ. Aċ níor
ṫug Íosa é féin ar iontaoiḃ dóiḃ, toisg eólus a ḃeiṫ
25 aige ar an uile duine, Agus toisg gan aon ġáḋ ḃeiṫ
aige le teistiméireaċt ó aoinne ar aon duine; óir
dob' eól dó féin cad a ḃí sa duine.

CAIBIDIOL III.

Caint Ċríost le Nicodémus. Fiaḋnaise Eóin.

1 Agus ḃí duine de sna Fairisíneaċaiḃ dár ḃ'ainim
Nicodémus, agus priúnsa de sna Iúdaiġ ab eaḋ é.
2 Ṫáinig an duine sin ag triall ar Íosa sa n-oiḋċe,

[1] Salm. lxviii. 10. [2] Salm. iii. 6, lvi. 9.

agus duḃairt sé leis: A Rabbí, is eól dúinn gur
ó Ḋia a ṫáinís ad' oide, mar ní ḟéadfaḋ aon duine
na mírḃúiltí a ḋeineann tusa do ḋéanaṁ gan Ḋia
ḃeiṫ leis. Duḃairt Íosa leis 'ġá ḟreagraḋ: Go 3
deiṁin deiṁin adeirim leat, mura mbéarfar duine
an tarna h-uair, ní féidir dó ríġeaċt Dé a ḋ'ḟeisgint.
Duḃairt Nicodémus leis: Conus ab ḟéidir go mbéar- 4
fai duine agus é 'n-a ṡeanduine? An aṁlaiḋ ḟéad-
faḋ sé dul isteaċ arís i mbroinn a ṁáṫar agus
teaċt ar an saoġal an tarna h-uair? Duḃairt Íosa 5
'ġá ḟreagraḋ: Go deiṁin adeirim leat, [1] mura
n-aiṫġeintear duine ó uisge agus ó'n Spiorad Naoṁ,
ní féidir é ḋul isteaċ i ríġeaċt Dé.* An niḋ a gein- 6
tear ó'n ḃfeóil is feóil é, agus an niḋ a geintear ó'n
Spiorad is spiorad é. Ná dein iongna ḋe go 7
nduḃart leat: Ní foláir siḃ a ḃreiṫ an tarna h-uair.
Gluaiseann an Spiorad pé treó is áil leis. Clois- 8
eann tú a ġuṫ, [2] aċ ní h-eól duit cá dtagann sé ná
cá ngaḃann sé. Sin mar atá ag gaċ duine a
geintear o'n Spiorad. D'ḟreagair Nicodémus agus 9
duḃairt sé: Conus is féidir na neiṫe sin a ḃeiṫ
aṁlaiḋ? Duḃairt Íosa leis 'ġá ḟreagraḋ: Is oide 10
i n-Israél tusa, agus ní h-eól duit na neiṫe sin?

Go deiṁin deiṁin adeirim leat, an niḋ atá ar 11
eólus againn gur b'é adeirimíd, agus an niḋ a
ċonacamair gur b'air a ḋeinimíd fiaḋnaise, agus ní
ġlacann siḃ ár ḃfiaḋnaise. Má innsear neiṫe saoġ- 12
alta ḋaoiḃ agus ná creideann siḃ mé, conus a ċreid-
fiḋ siḃ mé má innsim neiṫe neáṁṫa ḋaoiḃ? Agus 13
níor ċuaiḋ aoinne suas ar neaṁ aċ an t-é a ṫáinig
anuas ó neaṁ, Mac an Duine atá ar neaṁ. [3] Agus 14
fé mar a ḋein Maois an t-aṫair niṁe do ċur anáirde
sa ḃfásaċ, sin mar a ċaiṫfar Mac an Duine do ċur
anáirde; I dtreó, gaċ duine a ċreidfiḋ ann, ná 15
caillfí é, aċ go mbeaḋ beaṫa ṡíoruiḋe aige.

[1] .i. mura mbaistear é. [2] Salm. cxxxiv. 7. [3] Uiṁ. xxi. 9.

* Ver. 5. "Mura n-aiṫġeintear duine." Deiṁniġeann ár Slánuiġṫeóir leis an gcaint sin go ḃfuil baisteaḋ riaċtanaċ, agus ó ainimníġeann sé an t-uisge is léir náċ folair an t-uisge do ċur i n-aonḟeaċt leis na focalaiḃ. Mait. xxviii. 19.

16 [1] Óir do ġráḋuiġ Dia an doṁan ċóṁ mór san gur
tug sé a Aon Ṁac féin uaiḋ, i dtreó, gaċ duine a
ċreidfeaḋ ann, ná caillfí é, aċ go mbeaḋ beaṫa
17 ṡíoruiḋe aige. Mar ní ċun go dtaḃarfaḋ sé breiṫ
ar an saoġal a ċuir Dia a Ṁac uaiḋ ar an saoġal,
aċ ċun go ndéanfaí an saoġal do ṡaoraḋ tríd.
18 An t-é a ċreideann ann, ní tugtar breiṫ air; aċ an
t-é ná creideann, tá breiṫ taḃarṫa air ċeana féin,
toisg nár ċreid sé i n-ainim Ṁic Dé, an t-Aon Ġein.*
19 Agus siḋ í an breiṫ, [2] go dtáinig an solus ar an
saoġal agus gur ġlac na daoine an doirċeaċt mar
roġa roimis an solus, toisg a ngníoṁarṫa beiṫ go
20 h-olc.† Óir, gaċ aoinne a ḃíonn ag déanaṁ an uilc
bíonn fuaṫ aige do'n tsolus, agus ní ṫagann sé ċun
21 an tsoluis le h-eagla go gcáinfí a ġníoṁarṫa. Aċ an
t-é a ḋeineann gníoṁ na fírinne tagann sé ċun an
tsoluis, i dtreó go dtaisbeánfaí a ġníoṁarṫa, óir is
i nDia a deineaḋ iad.‡

22 Ansan do ṫáinig Íosa agus a ḋeisgiobuil isteaċ
i dtalaṁ Iúdaéa agus bí sé 'n-a ċóṁnuiġe ann mar
23 aon leó agus [3] ag déanaṁ baiste. Agus ḃí Eóin
ag baisteaḋ na ndaoine i n-Aennon i n-aice Ṡalim,
mar ḃí coṫrom uisge ann, agus ṫagaḋ na daoine ann
24 agus do baistí iad. Óir ḃí Eóin fós gan cur isteaċ
sa ṗríosún.
25 Agus d'éirig aiġneas idir ḋeisgiobuil le h-Eóin
26 agus na Iúdaiġ i dtaoḃ níġeaċáin. Agus ṫánadar
ag triall ar Eóin agus duḃradar leis: A Rabbí, an
t-é úd a ḃí ad' ḟoċair-se lastall de'n Iórdan [4] agus
gur ḋeinis fiaḋnaise ḋó, féaċ, tá sé sin ag déanaṁ
baiste agus táid na daoine go léir ag dul ag triall

[1] I Eóin iv. 9. [2] *Supra* i. 9. [3] *Infra* iv. 1, 2. [4] *Supra* i. 19.

* Ver. 18. "Ní tugtar breiṫ air." An t-é a ċreideann, .i. le creideaṁ a ḋ'oibriġeann tré ġráḋ, ní tugtar breiṫ air, .i. ní daortar é. Aċ an díċreidṁeaċ ceanntréan, tugtar breiṫ air, .i. tá sé daor ċeana féin toisg go bfuil sé tar éis é féin do ġearraḋ amaċ ó ċóṁluadar Ċríost agus na h-Eaglaise.

† Ver. 19. "An breiṫ." .i. cúis a ḋaorṫa.

‡ Ver. 21. "An t-é a ḋeineann fírinne," .i. an t-é a ḋeineann do réir fírinne, .i. do réir dliġe Dé. "Is fírinne do ḋliġ." Salm cxviii. 142.

air. D'ḟreagair Eóin agus duḃairt sé: Ní féidir 27
do ḋuine aon níḋ do ġlacaḋ mura dtugtar dó é ó
neaṁ. Is finnite ḋóṁ-sa siḃ-se féin go nduḃart: 28
[1] Ní mise an Críost, aċ is aṁlaiḋ a cuireaḋ roimis
amaċ mé An t-é go ḃfuil an ḃainċéile aige siné an 29
céile; aċ cara an ċéile, atá 'n-a ṡeasaṁ ag éisteaċt
leis, glacann sé áṫas mór ó ġuṫ an ċéile. An
t-áṫas so d'á ḃriġ sin atá orm-sa, tá sé iomlán.
Méaḋú is dual dó-san, luiġeaḋú is dual dóṁ-sa. 30
An t-é a ṫáinig anuas, tá sé os cionn ċáċ. An t-é 31
atá ó'n dtalaṁ, is ó'n dtalaṁ atá sé, agus
is neiṫe talṁanta a laḃrann sé; an t-é a ṫáinig
ó neaṁ, tá sé os cionn gaċ aoinne. Agus an 32
níḋ a ċonaic sé agus d'airiġ sé, déineann sé
fiaḋnaise air; agus ní ġlacann aoinne a fiaḋ-
naise. An t-é a ġlac a fiaḋnaise tá urúḋas 33
déanta aige [2] ar Ḋia ḃeiṫ fíor. Óir an t-é a ċuir Dia 34
uaiḋ laḃrann sé ḃréiṫre Ḋé; mar ní do réir tóṁais
a ṫugann Dia an Spioraid uaiḋ. Tá gráḋ ag an 35
Aṫair do'n Ṁac agus tá gaċ níḋ taḃarṫa 'n-a láiṁ
dó aige. An t-é a ċreideann sa Ṁac tá an ḃeaṫa 36
ṡíoruiḋe aige; an t-é, áṁṫaċ, a ḋiúltuiġeann do
ċreideaṁaint sa Ṁac ní ḟeicfiḋ sé an ḃeaṫa, aċ tá
fearg Ḋé socair air.

Caibidiol IV.

Críost ag labairt leis an mnaoi Ṡamaritánaiġ. Mac an riaġaltóra á leiġeas aige.

Nuair a ċonaic Íosa gur airiġ na Fairisínig go 1
raiḃ níos mó deisgiobul ag Íosa 'á déanaṁ agus 'á
ḃaisteaḋ 'ná mar a ḃí ag Eóin (bíoḋ nár ḃ' é Íosa a 2
ḃí ag baisteaḋ aċ a ḋeisgiobuil), D'ḟág sé Iúdaéa 3
agus d'imtiġ sé arís go Gaililí. Agus níor ḃfoláir 4
dó gaḃáil tré Ṡamaria.
Ṫáinig sé isteaċ go caṫair i Samaria, gur ḃ' 5
ainim di Siċar, láiṁ leis an ḃfearann [3] a ṫug Iácób
d'á ṁac Ióseph. Ansan iseaḋ ḃí tobar Iácóib. Ḃí 6

[1] *Supra* i. 20. [2] Róṁ. iii 4.
[3] Gen. xxxiii. 19, xlviii. 22; Iosué xxiv. 32.

Íosa tuirseaċ ó'n mbóṫar agus do ṡuiḋ sé mar sin
os cionn an tobair; tímpal an ṡéiṁaḋ h-uair ab
7 eaḋ é. Agus ṫáinig bean ó Ṡamaria a d'iarraiḋ
8 uisge. Duḃairt Íosa léi: Taḃair dom deoċ. Óir
ḃí a ḋeisgiobuil imṫiġṫe isteaċ sa ċaṫair ag ceann-
9 naċ bíḋ. Agus duḃairt an ḃean leis: Conus is
féidir duit-se, agus gur Iúdaċ tu, deoċ a ḋ'iar-
raiḋ orm-sa, agus gur bean Ṡamaritánaċ mé? Ní
ḋeinid Iúdaiġ agus Samaritánaiġ cóṁarsanaċt
10 eatarṫa féin. D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé léi:
Dá mb'eól duit taḃartas Dé, agus cé h-é a deir
leat, Taḃair dom deoċ, is dóiġ gur tusa a ḋ'iarr-
faḋ deoċ air-sean, agus taḃarfaḋ sé duit uisge
11 beó. Duḃairt an ḃean leis: A uasail, ní'l níḋ agat
ċun an uisge tógaint aníos, agus tá an tobar
doiṁinn; cá ḃfuil an t-uisge beó le fáġail agat?
12 An aṁlaiḋ is mó tu 'ná ár n-aṫair Iacób a ṫug dúinn
an tobar so, agus gur ól se féin as, agus a ċlann,
13 agus a áirnéis? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé
léi: An t-é a ḋ'ólfaiḋ an t-uisge seo beiḋ tart airís
air; aċ an t-é a ḋ'ólfaiḋ an t-uisge a ṫaḃarfad-sa
14 ḋó, ní ḃeiḋ tart go deó airís air; Aċ an t-uisge a
ṫaḃarfad ḋó déanfaiḋ tobar uisge ḋé istiġ ann,
15 ag fiaraḋ ċun beaṫa síoruiḋe. Duḃairt an ḃean
leis: A Ṫiġearna, taḃair dóṁ-sa an t-uisge sin,
i dtreó ná beiḋ tart orm agus ná beaḋ ag teaċt
16 anso a d'iarraiḋ uisge. Duḃairt Íosa léi: Imṫiġ
17 agus glaoiḋ ar t'ḟear, agus fill anso. D'ḟreagair
an ḃean agus duḃairt sí: Ní'l aon ḟear agam.
Duḃairt Íosa léi: Duḃrais go maiṫ é, Ní'l aon ḟear
18 agam; Óir do ḃí cúigear fear agat, agus an t-é atá
anois agat ní h-é t'ḟear-sa é. D'innsis an ḟírinne
19 sa méid sin. Duḃairt an ḃean leis: A uasail, ċím
20 gur fáiḋ tu. Is ar an gcnoc so a ḋein ár sinsear-ne
Dia d'aḋraḋ, agus dar liḃ-se [1] is i n-Ierúsalem atá
21 an áit 'n-ar ceart Dia d'aḋraḋ.* Duḃairt Íosa léi:
A ḃean, creid-se uaim-se go ḃfuil an t-am ag teaċt

[1] Deut. xii. 5.

* Ver. 20. "an cnoc so," .i. Garisim, mar a raiḃ a dteampal síosmaċ ag na Samaritánaiġ.

nuair náċ ar an gcnoc so ná i n-Ierúsalem a ḋéan-
faiḋ siḃ an t-Aṫair a ḋ'aḋraḋ. [1] Aḋrann siḃ-se 22
an níḋ náċ eól daoiḃ. Aḋraimíd-ne an níḋ is eól
dúinn, óir is ó sna Iúdaiġ atá an slánú. Aċ tig 23
an uair, agus is anois é, 'n-a ndéanfaid na h-aḋar-
ṫóirí fírinneaċa an t-Aṫair a ḋ'aḋraḋ i spioraid
agus i ḃfírinne. [2] Spiorad iseaḋ Dia, agus an 24
ṁuintir a ḋ'aḋrann é, is i spioraid agus i ḃfírinne
is ceart dóiḃ é ḋ'aḋraḋ. Duḃairt an ḃean leis: Tá 25
fios agam go ḃfuil an Messias ag teaċt, an t-é ar a
dtugtar Críost; agus nuair a ṫiocfaiḋ sé sin neós-
faiḋ sé gaċ aon ruḋ dúinn. Duḃairt Íosa léi: Is 26
mise é, atá ag caint leat.

Agus le n-a linn sin ṫáinig a ḋeisgiobuil agus ḃí 27
iongna orṫa é ḃeiṫ ag caint leis an mnaoi. Ní
duḃairt aoinne, áṁṫaċ, Cad tá uait? ná, Cad 'n-a
ṫaoḃ duit ḃeiṫ ag caint léi?

Agus ḋ'fág an ḃean an t-árṫaċ 'n-a diaiḋ, agus 28
ḋ'imṫiġ sí isteaċ sa ċaṫair agus duḃairt sí leis na
daoine: Tagaiḋ go ḃfeicfiḋ siḃ fear a ḋ'innis dóṁ-sa 29
gaċ níḋ ḋ'ár ḋeinear; an féidir gur ḃ'é an Críost
é? Agus do ġluaiseadar amaċ as an gcaṫair agus 30
ṫánadar ag triall air. Aċ sa n-am gcéadna ḋ'iarr- 31
adar a ḋeisgiobuil air, agus duḃradar: A Ṁáiġistir,
iṫ ruḋ. Agus duḃairt sé leó: Tá agam-sa le 32
n-iṫe bia náċ eól daoiḃ-se. Agus duḃairt na deis- 33
giobuil eatarṫa féin: An féidir gur ṫug aoinne ruḋ
le n-iṫe ċuige? Duḃairt Íosa leó: Isé is bia 34
dóṁ-sa go ndéanfainn toil an t-é a ċuir uaiḋ mé,
agus go gcuirfinn a ġnó ċun cinn. Ná fuil, dar 35
liḃ-se, an fóġṁar ag teaċt i gceann ceiṫre ṁí? Féaċ
mé 'gá ráḋ liḃ: Tógaiḋ ḃúr súile agus féaċaiḋ ar
na críoċaiḃ, [3] conus mar atáid siad geal ċeana féin
ċun an fóġṁair. Agus an t-é a ḃaineann an fóġ- 36
ṁar ġeiḃeann sé a ṫuarastal, agus cruinniġeann sé
toraḋ, ċun na beaṫa síoruiḋe; ionus go ḃfagaḋ idir
ċuraḋóir agus buanaiḋe áṫas i n-aonfeaċt. Óir is 37
fíor sa níḋ seo an ráḋ, go gcuireann duine an síol
agus go mbaineann duine eile an fóġṁar. Ċuirear-sa 38

[1] 4 Ríġ. xvii, 29, 41. [2] 1 Cor. iii. 17. [3] Maiṫ. ix. 37.

sib-se uaim ag baint an fóġṁair nár ḋeineaḃair a
ṡaoṫrú; daoine eile a ḋein an saoṫrú, agus ċuaḋ-
aḃair-se isteaċ 'n-a saoṫar.
39 Agus do ċreid mórán de Ṡamaritánaiġ na caṫraċ
san ann, mar ġeall ar ċaint na mná ag tabairt na
fiaḋnaise: D'innis sé dom gaċ níḋ d'ár ḋeineas.
40 Agus táinig na Samaritánaiġ ag triall air, agus
d'iarradar air fanṁaint sa n-áit. Agus d'fan sé
41 ann dá lá. Agus do ċreid mórán níba ṁó díoḃ ann
42 mar ġeall ar a ċaint féin Agus deiridís leis an
mnaoi: Ní mar ġeall ar do ċaint-se a ċreidimid
anois; mar tá éistiṫe againn féin leis agus tá
fios againn gur b'é seo go fíor Slánuiġṫeóir an
doṁain.
43 Aċ tar é s dá lá d'fág sé an áit agus d'imṫiġ sé
44 go Gaililí [1] Óir do tug Íosa féin fiaḋnaise ná
45 faġann fáiḋ onóir 'n-a ḋúṫaiġ féin. Agus nuair a
ṫáinig sé go Gaililí do ġlac muintir na Gaililí é,
mar ḃíodar tar éis gaċ níḋ a ḋ'ḟeisgint d'ár ḋein
Íosa i n-Ierúsalem lá na féile, óir ḃíodar tar éis
teaċt ċun na féile.
46 Ṫáinig sé, d'á ḃríġ sin, go Cána na Gaililí [2] mar
ar ḋein sé fíon de'n uisge. Agus ḃí taoiseaċ
áiriġṫe ann go raiḃ a ṁac breóite i gCaḟarnaum.
47 Nuair airiġ sé sin Íosa ḃeiṫ tagaiṫe ó Iúdaéa
isteaċ i nGaililí d'imṫiġ sé ag triall air, agus ḃí sé
'ġá iarraiḋ air dul síos agus a ṁac do leiġeas; óir
48 ḃí sé i bpúnc an báis. Agus duḃairt Íosa leis: Gan
fearta agus mírḃúiltí a ḋ'ḟeisgint ní ċreideann
49 siḃ. Aċ duḃairt an taoiseaċ leis: A Ṫiġearna, tar
50 anuas sar a ḃfaġaiḋ mo ṁac bás. Duḃairt Íosa leis:
Imṫiġ leat; tá do ṁac beó. Do ċreid an duine an
51 focal aduḃairt Íosa leis agus d'imṫiġ sé. Agus
nuair a ḃí sé ar an sliġ ag gaḃáil síos do ḃuail a
ṡeirḃísiġ uime agus d'innseadar dó go raiḃ a ṁac
52 beó. Agus d'ḟiafraiġ sé díoḃ cad é an uair a
ṫáinig feaḃas air. Agus duḃradar leis: Indé, ar
an seaċtṁaḋ h-uair iseaḋ d'imṫiġ an t-éagcruas de.
53 Agus ḃí fios ag an aṫair gur le linn na h-uaire sin

[1] Maiṫ. xiii. 57; Marc. vi. 4; Lúc. iv. 24. [2] *Supra* ii. 9.

aduḃairt Íosa leis, Tá do ṁac beó; agus do ċreid
sé féinagus a ṫeaġlaċ go léir.
B'é sin aiṙís an tarna gníoṁ míorḃúilteaċ a dein 54
Íosa tar éis teaċt dó ó Iúdaéa isteaċ i nGaililí.

CAIBIDIOL V.

Críost ag leiġeas, lá na Sabbóide, an duine a ḃí gan sláinte ar feaḋ tríoċad a h-oċt de ḃlianaiḃ. An ċaint a ḋein sé an uair sin.

Tar éis na neiṫe sin do ṫárla [1] lá féile ag na 1
Iúdaiġ, agus ċuaiḋ Íosa suas go Ierúsalem. Tá 2
ag Ierúsalem loċ ar a dtugtar Probatica, agus
Betsaida a tugtar air sa teangain Eaḃra, agus cúig
cinn de sgáṫanaiḃ i n'aice.* Agus ḃíoḋ ionta san 3
cruinniú mór de ḋaoiniḃ laga, de ḋallaiḃ, de ḃacaċ-
aiḃ, de ḋaoine crapaiṫe, agus iad ag feiṫeaṁ le
corruiġe an uisge. Óir do ṫagaḋ aingeal an Tiġ- 4
earna anuas ar uairiḃ áiriṫe, sa loċ, agus do cor-
uiġtí an t-uisge. Agus an t-é ba ṫúisge ḃíoḋ istiġ
sa loċ tar éis ċorruiġe an uisge, do leiġistí é ó pé
gearán a ḃíoḋ air. Aċ ḃí aon duine aṁáin ann agus 5
ḃí oċt mbliana déag ar ḟiċid caiṫte aige ann agus
a ġearán air. Nuair a ċonaic Íosa an duine sin 'n-a 6
luiġe, agus a ḟios aige go raiḃ an aimsir ḟada caiṫte
aige ann, duḃairt sé leis: Ar ṁaiṫ leat go slánó-
ḟaí tu? Agus duḃairt an duine breóite: A Ṫiġ- 7
earna, ní'l duine agam ċun mé ċur sa loċ nuair a
corruiġtear an t-uisge, agus an ḟaid a ḃím ag teaċt
bíonn duine eile istiġ róṁam. Duḃairt Íosa leis: 8
Eiriġ, agus tóg suas do leabaiḋ agus siuḃluiġ. Agus 9

[1] Leḃit. xxiii. 5; Deut. xvi. 1.

* Ver. 2. "Probatica," .i. "loċán na gcaoraċ;" toisg gurab ann do niġtí na caoire a ḃíoḋ le h-íoḃirt sa teampul; nú toisg é ḃeiṫ i n-aice ġeata na gcaoraċ. Is léir ó'n dtéax naoṁṫa go ndeintí míorḃúiltí sa loċ san. Agus is léir, leis, náċ leiġeas náḋúrṫa a ḃí sa n-uisge, óir ní leiġstí aċ aoinne aṁáin de sna daoine a cuirtí isteaċ ann nuair a ċorruiġeaḋ an t-uisge, dá mba i náḋúr an uisge ḃeaḋ an leiġeas do leiġisfí gaċ aoinne a cuirfí isteaċ an uair sin.

do leiġiseaḋ an duine sin láiṫreaċ, agus tóg sé a
leabaiḋ agus do ṡiuḃluiġ sé. Agus ḃí an tsabbóid
ann an lá san.
10 Agus duḃairt na Iúdaiġ leis an nduine a leiġis-
eaḋ: Tá an tsabbóid ann; [1] ní ceaduiġṫe duit
11 ḃeiṫ ag iompar do leabṫa. D'ḟreagair sé iad: An
t-é do leiġis mé duḃairt sé liom: Tóg suas do leabaiḋ
12 agus siuḃluiġ. Agus d'ḟiafraiġeadar de: Cé h-é
an duine sin aduḃairt leat: Tóg suas do leabaiḋ agus
13 siuḃluiġ? Aċ ní raiḃ fios ag an t-é do leiġiseaḋ
cé 'r ḃ'é. Óir do ċuaiḋ Íosa i leiṫ taoiḃ ó sna
14 daoine a ḃí cruinniġṫe sa n-áit. Do fuair Íosa 'n-a
ḋiaiḋ san é sa teampul agus duḃairt sé leis: Féaċ,
táir leiġisṫe; ná dein peacaḋ feasda sar a mbain-
15 feaḋ rud éigin níosa ṁeasa duit. D'imṫiġ an duine
agus d'innis sé do sna Iúdaiġ gur ḃ'é Íosa do leiġis
16 é. D'á ḃríġ sin ḃí na Iúdaiġ ag cur ar Íosa mar ġeall
ar na neiṫe sin a ḋéanaṁ sa tsabbóid.
17 Agus d'ḟreagair Íosa iad: Oibriġeann m'Aṫair go
18 dtí anois, agus oibriġim-se. Mar ġeall air sin ba
ró-ṁian leis na Iúdaiġ é ċur ċun báis, toisg nár ḃ'é
aṁáin go raiḃ sé ag briseaḋ na sabbóide, aċ 'n-a
ṫeannta san go raiḃ sé 'ġá ráḋ gur ḃ'é Dia a aṫair,
'ġá ċur féin ar aon dul le Dia.

19 Aċ d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: Go
deiṁin deiṁin adeirim liḃ, ní féidir do'n Ṁac aon
niḋ a ḋéanaṁ aċ an niḋ a ċíonn sé ag an Aṫair 'á
ḋéanaṁ; óir pé neiṫe a ḋeineann seisean deineann
20 an Mac, leis, iad ar an gcuma gcéadna. Óir is ion-
ṁuin leis an Aṫair an Mac, agus noċtann sé ḋó gaċ
niḋ d'á ndeineann sé féin; agus noċtfaiḋ sé ḋó
oibreaċa is mó 'ná iad so, i dtreó go mbeiḋ iong-
21 na oraiḃ-se. Óir, fé mar a tógann an t-Aṫair na
mairḃ agus deineann sé beó iad, ar an gcuma
gcéadna deineann an Mac beó an ṁuintir is toil leis.
22 Óir ní ḃeireann an t-Aṫair breiṫ ar aoinne, aċ tá
23 gaċ breiṫ taḃarṫa aige do'n Ṁac. I dtreó go dtaḃ-
arfaḋ gaċ aoinne onóir do'n Ṁac, fé mar a tugaid

[1] Exod. xx. 11; Ierem. xvii. 24.

siad onóir do'n Aṫair; an t-é ná tugann onóir do'n
Ṁac ní ṫugann sé onóir do'n Aṫair a ċuir uaiḋ an
Mac. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, an t-é a 24
ḋ'éisteann le m'ḃriaṫar-sa agus a ċreideann an t-é
a ċuir uaiḋ mé tá beaṫa ṡíoruiḋe aige, agus ní
ṫagann sé isteaċ sa ḃreiṫ, aċ téiġeann sé ó ḃás go
beaṫa. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ go dtig an 25
uair, agus is anois é, i n-a n-aireóċaid na mairḃ guṫ
Ṁic Dé, agus an ṁuintir a ḋ'aireóċaiḋ beid siad beó.
Óir, fé mar atá beaṫa ag an Aṫair ann féin, ar an 26
gcuma gcéadna do ṫug sé do'n Ṁac beaṫa ḃeiṫ aige
ann féin. Agus ṫug sé cóṁaċt dó ċun breiṫe do 27
ḋéanaṁ, mar isé Mac an Duine é. Ná déiniḋ iong- 28
na de seo, mar tá an uair ag teaċt 'n-a n-aireóċaid
a ḃfuil ins na h-uaġnaiḃ guṫ Ṁic Dé. [1] Agus tioc- 29
faid luċt deaġ-ġníoṁ amaċ go h-aiseiriġe na beaṫa
agus luċt droċ-ġníoṁ go h-aiseiriġe na breiṫe.* Ní 30
féadaim-se aon níḋ do ḋéanaṁ uaim féin. Mar a
ċloisim isead ṫugaim breiṫ; agus bíonn mo ḃreiṫ
ceart, óir ní h-í mo ṫoil féin is áil liom, aċ toil an
t-é a ċuir uaiḋ mé.

Má ṫugaim-se fiaḋnaise am ṫaoḃ féin ní'l m'ḟiaḋ- 31
naise fíor. [2] Tá neaċ eile a ṫugann fiaḋnaise 32
am' ṫaoḃ, agus is eól dom gur fíor an ḟiaḋnaise a
ṫugann sé am' ṫaoḃ. Ċuireaḃair-se ag triall ar 33
Eóin, agus ṫug sé fiaḋnaise ar an ḃfírinne. Aċ ní 34
ġlacaim-se fiaḋnaise ó ḋuine; aċ deirim na neiṫe
seo i dtreó go saorfaí siḃ-se. Lóċran ar lasaḋ 35
agus ag taiṫneaṁ ab eaḋ é siúd, agus níor ṁisde
liḃ-se ar feaḋ tamaill áṫas a ḋ'ḟáġail 'n-a ṡolus.
Aċ tá agam-sa fiaḋnaise is mó 'ná Eóin, óir, na h-oib- 36
reaċa gur ṫug m'Aṫair dom iad le déanaṁ, na
h-oibreaċa san féin a ḋeinim, tugaid siad fiaḋ-
naise am' ṫaoḃ gur b'é an t-Aṫair a ċuir uaiḋ mé.
Agus an t-Aṫair féin a ċuir mé uaiḋ [3] do ṫug sé 37
fiaḋnaise am' ṫaoḃ. Agus níor ċloiseaḃair-se

[1] Mait. xxv. 46. [2] Mait. iii. 17; *Supra* i. 15.
[3] Mait. iii. 17, xvii. 5.

* Ver. 29. go h-aiseiriġe na breiṫe, .i. ċun daor-ḃreiṫeaṁantais.

38 riaṁ a ġuṫ, [1] ná ní ḟeacaḃair a ḋealḃ. Agus ní'l a
ḃriaṫar agaiḃ ag fanṁaint ionaiḃ, óir an t-é a ċuir
seisean uaiḋ ní ṫugann siḃ-se creideaṁaint dó.
39 Cuardaiġṫear na scriptiúirí, óir is dóiġ liḃ gur ionta
atá beaṫa ṡíoruiḋe le fáġáil; agus isiad san a
40 ṫugann fiaḋnaise am' ṫaoḃ-sa.* Agus ní h-áil liḃ
41 teaċt ċúġam i dtreó go mbeaḋ an ḃeaṫa agaiḃ. Ní
42 ġaḃaim glóire ó ḋaoine. Aċ tá aiṫne agam oraiḃ-se,
43 ná fuil grá Dé agaiḃ istiġ ionaiḃ. Do ṫánag-sa
i n-ainim m'Aṫar, agus ní ġlacann siḃ mé: má ṫagann
44 duine eile i n-a ainim féin glacfaiḋ siḃ é. Conus
aḃ ḟéidir go gcreidfeaḋ siḃ-se agus gur ó n-a ċéile
a ġlacann siḃ glóire, [2] agus gan aon lorg agaiḃ ar
45 an nglóire a ṫagann ó Ḋia aṁáin? Ná measaiḋ go
ḃfuilim-se ċun siḃ a ġearán leis an Aṫair; tá duine
a ḋeineann gearán oraiḃ, eaḋon, Maois, an t-é go ḃfuil
46 ḃúr mainiġin as. Óir dá gcreideaḋ siḃ Maois
ḃ'ḟéidir go gcreidfeaḋ siḃ mise; óir [3] is orm-sa do
47 sgríoḃ sé sin. Aċ mura gcreideann siḃ a sgríḃinn
sin, conus a ċreidfiḋ siḃ mo ḃréiṫre-se?

CAIBIDIOL VI.

Bia á ṫaḃairt ag Críost do ċúig ṁíle duine a' ċúig bulógaiḃ.
É ag siúḃal ar an ḃfarraige. É ag labairt ar arán na beaṫa.

1 Tar éis na neiṫe sin d'imṫiġ Íosa trasna mara
2 Ġaililí, 'sé sin Tiberias. Agus do lean sluaġ mór
daoine é, mar do ċonacadar na mírḃúiltí a ḃí aige
3 'á ḋéanaṁ ar easlánaiḃ. Agus d'imṫiġ Íosa an cnoc
4 suas agus do ṡuiḋ sé i ḃfoċair a ḋeisgiobul. Agus

[1] Deut. iv. 12. [2] I Cor. iv. 5.
[3] Gen. iii. 15, xxii. 18, xlix. 10; Deut. xviii. 15.

* Ver. 39. Cuardaiġṫear na scriptiúirí, nú Cuarduiġiḋ, nú Cuarduiġeann siḃ, na scriptiúirí. Ní h-aṁlaiḋ a ḋ'órduiġṫear do'n uile ḋuine na scriptiúirí do sgrúdú. Is aṁlaiḋ a ċasann ár Slánuiġṫeóir leis na Fairisínig go raḃdar i gcoṁnuiḋe ag sgrúdúġaḋ na scriptiúirí ċun ná beaṫa síoruiḋe ḟáġail ionta agus, tar éis an sgrúduiġṫe go léir, ná glacfidís an t-é ar a raiḃ na scriptiúirí go léir ag taḃairt fiaḋnaise, an t-é aṁáin a ṫaḃarfaḋ an beaṫa síoruiḋe dóiḃ.

ḃí an Ċáisg, lá féile na n-Iúdaċ, ana-aċmair. Nuair 5
a d'árduiġ Íosa a súile, agus nuair a ċonaic sé go
raiḃ camṫa mór daoine tagaiṫe ċuige, duḃairt sé le
Pilib: Cá gceannóċaimíd arán i dtreó go n-íosfid
siad so ruḋ? 'Ġá ḃraṫ, ámṫaċ, isead aduḃairt sé 6
an caint sin, óir ḃí fios aige féin cad a ḃí beartuiġṫe
aige a ḋéanaṁ. D'ḟreagair Pilib é: Ní ḃeaḋ 7
i luaċ ḋá ċéad pingin de ḃulógaiḃ oiread agus
taḃarfaḋ blúire beag do'n duine acu. Duḃairt 8
duine ḋá ḋeisgiobuil leis, Aindrias, driotáir
Ṡímóin Peadar: Tá buaċaill anso agus tá cúig bul- 9
óga eórnan aige agus ḋá iasg; aċ cad é an faid le
dul an méid sin ar oiread daoine? Ansan duḃairt 10
Íosa: Cuiriḋ na daoine 'n-a suiḋe. Ḃí mórán féir
sa n-áit. Ṡuiḋ na daoine síos, timpal cúig ṁíle
duine. Ansan do ṫóg Íosa an t-arán agus ġaiḃ sé 11
buiḋeaċas agus do roinn sé é ar na daoine agus iad
'n-a suiḋe, agus na h-éisg ar an gcuma gcéadna, go
raḃadar go léir sásta. Nuair a ḃíodar lán-sásta 12
duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ḃailiġiḋ an mion-
arán atá fágṫa, sar a raġaḋ sé amú. Do ḃailiġ- 13
eadar, agus do líonadar ḋá ċiseán déag de'n ṁion
arán a ḃí ar na cúig bulógaiḃ eórnan i ndiaiḋ na
ndaoine do ċaiṫ an bia. Ansan, nuair a ċonaic na 14
daoine sin gur ḋein Íosa an ṁirbúilt, duḃradar:
Gan amras isé an fear so an fáiḋ atá le teaċt sa
doṁan. Nuair a ḃí fios ag Íosa, ámṫaċ, go raḃadar 15
ċun teaċt agus breiṫ air agus rí a ḋéanaṁ de,
[1] d'imṫiġ sé uaṫa arís fé'n gcnoc i n' aonar.

Agus nuair a ḃí sé 'n-a ṫráṫnóna do ċuaiḋ a ḋeis- 16
giobuil síos ċun na farraige. Agus ċuadar ar bórd 17
na luinge, agus ċuadar trearsna na farraige go Caṗ-
arnaum; agus ḃí an doirċeaċt ann feasda, agus
ní raiḃ Íosa tagaiṫe ċúċa. Agus d'eiriġ gaoṫ ṁór, 18
agus ḃí an ḟarraige ag eiriġe árd. Agus nuair a ḃí 19
cúig stada ficid nó deiċ stada ficid d'iomraṁ
déanta acu do ċonacadar Íosa agus é ag siuḃal ar
an ḃfarraige, i n-aice na luinge, agus ṫáinig sgannraḋ
orṫa. Agus duḃairt sé leó: Mise atá ann; ná 20

[1] Maiṫ. xiv. 23; Marc. vi 46.

21 bíoḋ eagal orraiḃ. Annsan doḃ' áil leó é teaċt ċúċa
isteaċ sa luing, agus láiṫreaċ, ḃí an long ag an dtír
go raḃadar ag dul ann.

22 Amáireaċ a ḃí ċúġainn do ċonaic an tsluaġ daoine
a ḃí 'n-a seasaṁ ar an dtaoḃ eile de'n ḟarraige ná
raiḃ aon long eile ann aċ an t-aon long aṁáin agus
ná deaġaiḋ Íosa i n aonḟeaċt le n-a ḋeisgioḃuil sa
luing sin, agus nár imṫiġ inti aċ a ḋeisgioḃuil
23 aṁáin; Ṫáinig, áṁṫaċ, loingeas eile ó Ṫiberias
i n-aice na h-áite 'n-ar h-iṫeaḋ an t-arán, nuair a
24 ġaiḃ an Tiġearna buiḋeaċas; Agus nuair a ċonaic
an tsluaġ ná raiḃ Íosa ná a ḋeisgioḃuil sa n-áit,
ċuadar ar bórd na long agus ṫánadar go Capar-
25 naum ag lorg Íosa. Agus nuair a ḟuaradar é las-
tall de'n ḟarraige duḃradar leis: A Ṁáiġistir,
26 conus a ṫáinis ċun na h-áite seo? D'ḟreagair Íosa
iad agus duḃairt sé: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ,
táṫaoi a'm lorg-sa, agus ní mar ġeall ar na mír-
ḃúiltiḃ a ċonacaḃair é, aċ mar ġeall ar na bulógaiḃ
a ḋ'iṫeaḃair agus do ṡásaiṁ siḃ.

27 Ná saoṫruiġiḋ an bia a ṫéiġeann ar neaṁníḋ, aċ
saoṫruiġiḋ an bia marṫanaċ a ṫugann beaṫa ḟíor-
uiḋe, an bia a ṫaḃarfaiḋ Mac an Duine daoiḃ. [1] Óir
28 is air sin a ċuir Dia, an t-Aṫair, séala. Annsan
duḃradar leis: Cad tá le déanaṁ againn ionus go
29 ndéanfaimís obair Dé? D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt sé leó: [2] Sidí obair Dé, go gcreidfeaḋ siḃ
30 san t-é a ċuir Dia uaiḋ. Agus duḃradar leis: Má
'seaḋ cad é an cóṁarṫa atá agat-sa ḋ'á ḋéanaṁ,
ionus go ḃfeicfimís é agus go gcreidfimís ionat?
31 Cad 'tá agat d'á oibriú? D'iṫ ár n-aiṫreaċa manna
sa ḃfásaċ, mar atá sgríoḃṫa: [3] Ṫug sé arán ó neaṁ
32 dóiḃ le n-iṫe. Annsan duḃairt Íosa leó: Go deiṁin
deiṁin adeirim liḃ, ní h-é Maois a ṫug arán ó neaṁ
daoiḃ, aċ isé m' Aṫair-se a ṫugann daoiḃ an t-arán
33 fírinneaċ ó neaṁ. Óir isé arán Dé an t-arán a
ṫagann anuas ó neaṁ agus a ṫugann beaṫa do'n
doṁan.

[1] Mait. iii. 17, xvii. 5. [2] 1 Eóin iii. 23.
[3] Exod. xvi 14; Uiṁ. xi. 7; Salm. lxxvii. 24; Eagna xvi. 20.

Agus duḃradar leis: A Ṫiġearna, taḃair dúinn 34
an t-arán san i gcóṁnuiġe. Ansan duḃairt Íosa leó: 35
Mise arán na beaṫa; [1] an t-é a ṫiocfaiḋ ċúġam-sa
ní ḃeiḋ ocras air; agus an t-é a ċreidfiḋ ionam-sa
ní ḃeiḋ tart air coiḋċe. Aċ duḃart liḃ go ḃfeac- 36
aḃair mé agus ná creideann siḃ. Gaċ níḋ d'á ḃfuil 37
taḃarṫa dóṁ-sa ag m' Aṫair tiocfaiḋ sé ċúġam,
agus an t-é a ṫiocfaiḋ ċúġam ní ċaiṫfead amaċ é.
Óir ní ċun mo toile féin a ḋéanaṁ a ṫánag anuas ó 38
neaṁ, aċ ċun go ndéanfainn toil an t-é a ċuir uaiḋ
mé. Agus siḋé toil an Aṫar a ċuir uaiḋ mise, ná 39
leigfinn aon níḋ d'ár ṫug sé dom a ċailleaṁaint,
aċ go ndéanfainn é ṫógáil suas an lá déanaċ. Agus 40
siḋé toil m' Aṫar, a ċuir uaiḋ me, gaċ duine a ċ onn
an Mac agus a ċreideann ann, an ḃeaṫa ṡíoruiḋe
ḃeiṫ aige, agus déanfad-sa é ṫógáil suas an lá
déanaċ.

Agus ḃí na Iúdaiġ ag gluaiseán 'n-a ċoinniḃ toisg 41
go nduḃairt sé: Is mise an t-arán beó a ṫáinig anuas
ó neaṁ, Agus duḃradar: Náċ é seo Íosa mac 42
Ióseph go ḃfuil aiṫne againn ar a aṫair agus ar a
ṁáṫair? Conus, d'á ḃríġ sin, is féidir dó so a ráḋ, Do
ṫánag anuas ó neaṁ? Ansan d'ḟreagair Íosa iad agus 43
duḃairt sé leó: Ná bíḋiḋ ag gluaiseán eadraiḃ féin:
Ní ḟéadfaiḋ aoinne teaċt ċúġam-sa gan an t-Aṫair 44
a ċuir uaiḋ mé 'ġá ṫarang ċúġam, agus déanfad-sa
é ṫógáil suas an lá déanaċ.* Tá sgrioḃṫa ins na 45
fáiḋiḃ: [2]Agus beiḋ siad go léir d'á dteagasg ag
Dia. Gaċ duine a ċlois ó'n Aṫair agus d' ḟog-
luim, tagann sé ċúġam-sa. Ní h-é go ḃfeacaiḋ 46
aoinne an t-Aṫair aċ an t-é atá ó Ḋia, do ċonaic sé
sin an t-Aṫair. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, An 47
t-é a ċreideann ionam-sa tá an ḃeaṫa ṡíoruiḋe aige. Is 48
mise arán na beaṫa. [3] D'iṫ ḃúr n-aiṫreaċa an 49
manna sa ḃfásaċ, agus fuaradar bás. Siḋé an 50
t-arán a ṫáinig anuas ó neaṁ, i dtreó má iṫeann

[1] Eccli. xxiv. 29. [2] Isaias liv. 13. [3] Exod. xvi. 13.

* Ver. 44. "Ġá ṫarang." ní le h-éigin é, áṁṫaċ, ná le h-aon aiṁḋeóin do ḋéanaṁ ar a ṡaorṫoil, aċ le neart gráḋṁar milis a ġrásta naoṁṫa.

51 aoinne é ná fagaiḋ sé bás. Is mise an t-arán beó
52 a ṫáinig anuas ó neaṁ. Má iṫeann aon duine an
t-arán so, mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta; agus
an t-arán a ṫabarfaḋ-sa uaim isé mo ċuid feola
féin é ċun beaṫa an doṁain.
53 Ansan ḃí na Iúdaiġ ag aiġneas eatarṫa féin, agus
deiridís: Conus is féidir dó so a ċuid feola féin a
ṫaḃairt le n-iṫe dúinn?
54 Agus duḃairt Íosa leó: Go deiṁin deiṁin
adeirim liḃ, mura n-iṫiḋ siḃ feóil Ṁic an Duine
agus mura n-ólaiḋ siḃ a ċuid fola ní ḃeiḋ beaṫa
55 agaiḃ ionaiḃ.* An t-é a ḋ'iṫeann mo ċuid feola-sa
agus a ḋ'ólann mo ċuid fola, tá beaṫa síoruiḋe aige,
56 agus déanfaḋ-sa é ṫógáil suas an lá déanaċ. [1] Óir
is bia go fíor mo ċuid feola, agus is deoċ go fíor mo
57 ċuid fola. An t-é a ḋ'iṫeann mo ċuid feola agus a
ḋ'ólann mo ċuid fola, cóṁnuiġeann sé ionam-sa
58 agus coṁnuiġim-se ann. Fé mar a ċuir an t-Aṫair
atá beó mise uaiḋ agus go ḃfuilim-se beó ó'n
Aṫair, mar an gcéadna an t-é a ḋ'iṫeann mise, beiḋ
sé beó de m'ḃárr-sa.
59 Sidé an t-arán a ṫáinig anuas ó neaṁ. Ní h-ionan
agus mar a ḋ'iṫ ḃur n-aiṫreaċa manna, agus go
ḃfuilid siad marḃ. An t-é a ḋ'iṫeann an t-arán so
mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta.
60 Duḃairt sé an ċaint sin i gCafarnaum agus é ag
61 teagasg sa tsinagóig. Agus a lán d'á ḋeisgiobuil,
nuair airiġeadar an ċaint, duḃradar: Is cruaiḋ an
62 ċaint í sin, agus cé ḟéadfaḋ éisteaċt léi? Agus do

[1] I Cor. xi. 27.

* Ver. 54. "mura n-iṫiḋ siḃ . . . . ólaiḋ siḃ." Glactar i n-ḟírinne anso gurab é dliġ Dé do'n Ċríostaiḋe fuil agus feóil Ċríost do ġlacaḋ, agus cóṁlíonann an Críostaiḋe an dliġ sin nuair a ġlacann sé comaoine fé ġné aráin. Óir ní féidir fuil agus feóil ár Slánuiġṫeóra do ḋeiġilt ó n-a ċéile, agus gealltar beaṫa síoruiḋe anso do'n t-é a ġlacann ar deaġ-staid sé aon ġné aṁáin. Ver. 52. "Má iṫeann aon duine an t-arán so mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta;" "agus an t-arán a ṫabarfadsa uaim isé mo ċuid feola féin é ċun beaṫa an doṁain." Ver. 58. "An t-é a ḋ'iṫeann mise beiḋ sé beó de m' ḃárr-sa." Ver. 59. "an t-é a ḋ'iṫeann an t-arán so mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta.

ṫuig Íosa ann féin go raiḃ a ḋeisgiobuil ag gluaiseán
mar ġeall ar an niḋ sin, agus duḃairt sé leó: An
dtugann an méid sin sgannal daoiḃ? Aċ má ḟeic- 63
eann siḃ Mac an Duine ag dul suas mar a raiḃ sé
ar dtúis? * Isé an spiorad a ḋeineann beóḋaḋ. 64
Ní ḋeineann an ḟeóil tairḃe ar biṫ. Na focail atá
ráiḋte agam liḃ, spiorad agus beaṫa iseaḋ iad.† Aċ 65
tá cuid agaiḃ-se ná creideann. Óir ḃí fios ag Íosa
ó ṫúsaċ cé'r ḃ'iad nár ċreid, agus cé ḋéanfaḋ é
ḋíol.

Agus duḃairt sé: Uime sin iseaḋ aduḃart liḃ na 66
féadfaḋ aoinne teaċt ċúġam mura mbeaḋ taḃarṫa
ag m'Aṫair dó teaċt. Ansan do ṫarraing a lán d'á 67
ḋeisgiobuil siar, agus níor ṡiuḃladar leis a ṫuille.
Duḃairt Íosa d'á ḃríġ sin leis an dáréag: An maiṫ 68
liḃ-se, leis, imṫeaċt? Agus d'ḟreagair Símón 69
Peadar é: A Ṫiġearna, cé ċuige go raġaimíd? Is
agat-sa atáid bréiṫre na beaṫa síoruiḋe. Agus 70
creidimíd-ne agus tá fios againn gur tu Críost
Mac Dé. D'ḟreagair Íosa iad: Nár ḋeineas-sa an 71

* Ver. 63. "Aċ má ḟeiceann siḃ," ⁊rl. Le tráċt mar sin ar a ḋeargabáil, do ṫug Críost os a gcóṁair a ċóṁaċt, ċun fírinne na ḃfocal a ḃí ráiḋte aige do ḋeiṁniú agus ċun an bríġ míċúiḃraċ a ḃí bainte acu as a ċaint do ċur as a n-aigne, .i. go gcaiṫfidís a ċuid feóla d'iṫe mar iosfí feóil ainṁiġe. Ṫug an deargabáil le tuisgint dóiḃ go raġaḋ an corp céadna, slán foláin, suas ar neaṁ, ċun beiṫ n-a ṡuiḋe ar dearláiṁ an Aṫar Síorruiḋe, agus d'á ḃríġ sin ná déanfí é ḃriseaḋ agus do stracaḋ agus d'ídiú air an dtalaṁ so mar a ṁeasadar.

† Ver. 64. "Ní ḋeineann an ḟeoil tairḃe ar biṫ." Is fíor ná beaḋ aon tairḃe i ḃfeóil ṁarḃ, deiġilte ó'n spiorad, ar an gcuma ṁíċuíḃraċ i n-ar ṁeasadar go n-íosfidís a ċuid feóla agus go n-ólfidís a ċuid fola. Agus is fíor ná fuil aon tairḃe i ḃfeóil an duine, .i. i nadúir ċlaoin an duine (an nádúr ná h-úṁluiġeann do spiorad agus do ḃréiṫriḃ Ċríost). Aċ a ráḋ ná fuil aon tairḃe i ḃfeóil Ċríost, an ḟeóil ḃeó san a ġlacaimid nuair a ġlacaimíd Comaoine, mar aon le n-a spiorad, .i. le n' anam agus le n-a ḋiaḋaċt, diaṁarla marḃuiġṫeaċ ab eaḋ a leiṫéid sin do ráḋ. Óir dá mb'ḟíor é ná déanfaḋ feóil Ċríost aon tairḃe ḋúinn ní ġlacfaḋ sé colan daona i n-aon ċor ná ní ḟuiliġeoċ' sé bás ar ár son.—Ibid. "Spiorad agus beaṫa is eaḋ iad." .i. mar cuiriḋ siad os ḃúr gcóṁair sácramint naoṁṫa, go nglacfiḋ siḃ ann, ar ċuma iongantaċ, spiorad agus grásta, agus beaṫa a' tobar na beaṫa féin.

72 dáréag agaiḃ do ṫoġaḋ? Agus tá duine agaiḃ 'n-a
ḋiaḃal. Agus is ar Iúdás, mac Síṁóin, Iscarióṫ,
a ḃí sé ag caint. Óir isé sin a ḃí ċun é ḋíol, agus
gur duine de'n dáréag é.

CAIBIDIOL VII.

Téiġeann Críost suas ċun féile na dtabarnacul: tugann sé teagasg uaiḋ sa teampul.

1 I n-a ḋiaiḋ san do siuḃluiġeaḋ Íosa sa Ġaililí,
óir níor ḃ'áil leis siuḃal i nIúdaéa toisg na Iúdaiġ
2 a ḃeiṫ a d'iarraiḋ é ċur ċun báis. Agus ḃí féile
na n-Iúdaċ, [1] féile na dtabarnacul, i n-aċmaireaċt.
3 Agus duḃairt a ḃráiṫre féin leis: Fág an áit seo
agus eiriġ isteaċ i n-Iúdaéa i dtreó go ḃfeicfiḋ do
4 ḋeisgiobuil féin na gníoṁarṫa a ḋeineann tú. Óir
ní ḋeineann aoinne aon níḋ a gan fios agus é a d'iar-
raiḋ é féin a ḃeiṫ puiḃiliḋe; má ḋeineann tú na
5 neiṫe seo taisbeáin tu féin do'n doṁan. Mar níor
6 ċreiḋ a ḃráiṫre féin ann. Agus duḃairt Íosa leó:
Níor ṫáinig mo ṫráṫ-sa fós; aċ tá ḃúr dtráṫ-sa
7 ollaṁ i gcóṁnuiġe. Ní féidir do'n tsaoġal fuaṫ a
ṫaḃairt daoiḃ-se; tá fuaṫ aige ḋóṁ-sa, áṁ, mar tá
fiaḋnaise agam 'á ḋéanaṁ 'n-a ṫaoḃ go ḃfuil a
8 ġníoṁarṫa go h-olc. Téiġiḋ-se suas ċun na féile
seo, aċ ní'l im-se ag dul suas ċun na féile seo, mar
9 ní'l m'aimsir tagaiṫe fós. Nuair aduḃairt sé an
10 méid sin d'fan sé féin i nGaililí. Aċ nuair a ḃí a
ḃráiṫre imṫiġṫe suas, ansan do ċuaiḋ sé féin suas
ċun na féile, aċ níor ḃ'ós árd é, aċ amáin sé ċeilṫ
ar sliġ.
11 Agus ḃí na Iúdaiġ 'ġá lorg, lá na féile, agus deiri-
12 dís: Cá ḃfuil sé siúd? Agus ḃí gluaiseán mór
ameasg na ndaoine mar ġeall air. Cuid acu 'ġá
ráḋ, Duine fóġanta iseaḋ é. Tuille acu 'ġá ráḋ,
Ní h-eaḋ, aċ ag meallaḋ an poḃuil iseaḋ atá sé.
13 Níor laḃair aoinne amaċ 'n-a ṫaoḃ áṁ, toisg eagla
na n-Iúdaċ a ḃeiṫ orṫa.

[1] Leḃit. xxiii. 34.

Aċ timpal meaḋon lae na féile ċuaiḋ Íosa suas 14
isteaċ sa teampul agus ḃí sé ag teagasg.
Agus ḃí na Iúdaiġ ag déanaṁ iongna ḋe, agus 15
deiridís: Cá ḃfuair sé seo an léiġeann a ḃeiṫ aige,
agus nár ḟoġluim sé é? D'ḟreagair Íosa iad agus 16
duḃairt sé: An teagasg so a ṫugaim-se, ní liom é,
aċ leis an t-é a ċuir uaiḋ mé. Má's mian le duine a 17
ṫoil sin do ḋéanaṁ aiṫneoċaiḋ sé i dtaoḃ an teagaisg,
an ó Ḋia é, nó an uaim féin atáim ag caint. An t-é 18
a laḃrann uaiḋ féin, a ġlóire féin a loirgeann sé;
aċ an t-é a loirgeann glóire an t-é a ċuir uaiḋ é, tá
sé sin fírinneaċ agus ní'l éagcóir ann. [1] Nár ṫug 19
Maois an dlíġ ḋaoiḃ-se, agus ní ċóṁlíonann aoinne
agaiḃ an dlíġ? Cad ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ a d'iarraiḋ 20
mé ċur ċun báis? D'ḟreagair an sluaġ agus duḃ-
radar: Deaṁan atá ionat; cia 'tá a d'iarraiḋ tú ċur
ċun báis? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: 21
Ḋeineas aon obair aṁáin, agus tá iongna oraiḃ go
léir. Uime sin tug [2] Maois an timpal-ġearraḋ 22
ḋaoiḃ (ní gur ó Ṁaois é, [3] aċ ó sna h-aiṫreaċaiḃ),
agus deineann siḃ timpal-ġearraḋ ar ḋuine sa trab-
bóid. Má deineann siḃ timpal-gearraḋ sa trab- 23
bóid i dtreó ná cuirfí dlíġ Ṁaoise ar neaṁníḋ, an
ḃfuil fearg agaiḃ ċúġam-sa mar ġeall air gur ḋein-
eas an duine ar fad do leiġeas sa trabbóid? [4] Ná 24
tugaiḋ breiṫ do réir mar a ċítear, aċ tugaiḋ breiṫ
ċeart.
Agus duḃairt cuid de ṁuintir Ierúsaleim: Náċ é 25
seo an t-é go ḃfuilid siad a d'iarraiḋ é ċur ċun báis?
Agus féaċ tá sé ag caint go puibilíḋe, agus ní deirid 26
siad aon níḋ leis. An ḃfuil a ḟios go fíor ag na
h-uaċtaráin gur b'é seo Críost? Aċ tá aiṫne 27
againn air seo, cá dtáinig sé; aċ Críost, nuair a
ṫiocfaiḋ sé, ní h-eól d'aoinne cá h-áit gurab as é.
Ansan do laḃair Íosa do ġuṫ árd, agus é ag teagasg 28
sa teampul, agus duḃairt sé: Tá aiṫne agaiḃ orm-sa
agus is eol ḋaoiḃ cár ab as mé; agus ní uaim féin
a ṫánag; aċ tá an t-é a ċuir uaiḋ mé fíor, agus ní'l

[1] Exod. xxiv 3 [2] Lebit. xii. 3. [3] Gen. xvii. 10.
[4] Deut. i. xvi.

29 aiṫne agaiḃ-se air. Tá aiṫne agam-sa air, mar is
30 uaiḋ mé, agus isé féin a ċuir uaiḋ mé. Ansan ḃíodar
a d'iarraiḋ beirṫe air, aċ níor ċuir aoinne lám ann
mar ní raiḃ a ṫráṫ tagaiṫe fós.
31 Do ċreid a lán de'n tsluaġ ann, ám, agus
deiridís: Nuair a ṫiocfaiḋ Críost an ndéanfaiḋ sé
níos mó mírḃúiltí 'ná mar a deineann an duine seo?
32 D'airiġ na Fairisíniġ an tsluaġ ag cur 's ag cúit-
eaṁ n-a ṫaoḃ ar an gcuma san, agus ċuir na h-uaċta-
ráin agus na Fairisíniġ oificeaċa ċun beirṫe air.
33 Agus duḃairt Íosa leó: Táim agaiḃ fós tamall beag
aimsire; agus táim ag imṫeaċt ag triall ar an t-é
34 a ċuir uaiḋ mé. Beiḋ siḃ a'm lorg, agus ní ḃfaġaiḋ
siḃ mé; agus an áit 'n-a ḃfuilim-se, ní féidir daoiḃ-se
35 teaċt ann. Agus duḃairt na Iúdaiġ eatarṫa féin:
Cá ḃfuil sé seo ag dul agus ná faiġmíd é? An ag
triall ar an muintir atá sgaipiṫe ameasg na ngeinte
36 atá sé ag dul, ċun na ngeinte ṫeagasg? Cad í an
ċaint seo aduḃairt sé: Loirgeóċaiḋ siḃ mé agus ní
ḃfaġaiḋ siḃ mé, agus an áit 'n-a ḃfuilim-se ní féidir
daoiḃ-se teaċt ann?
37 Agus an lá deireanaċ, [1] an lá mór d'aimsir na
féile, ḃí Íosa 'n-a seasaṁ agus é ag labairt go h-árd,
agus deireaḋ sé: Má tá tart ar aoinne, tagaḋ sé
38 ċuġam-sa agus ólaḋ sé. [2] An t-é a ċreideann ionam-
sa, mar aduḃairt an Sgríḃinn: Ruiṫfiḋ as a ḃroinn
39 sruṫana uisge beó. Agus do labair sé an ċaint sin
ar an Spioraid a ḃí le glacaḋ ag an muintir a ċreid-
feaḋ ann; óir ḃí an Spioraid gan taḃairt fós, mar
40 ḃí Íosa gan dul isteaċ 'n-a ġlóire fós. Duḃairt
daoine de'n tsluaġ, ám, nuair a d'airiġeadar an
41 ċaint sin uaiḋ: Isé seo an Fáiḋ gan aṁras. Duḃ-
airt tuille acu: Isé an Críost é seo. Agus duḃairt
42 raint acu: An ó Ġaililí atá Críost ag teaċt? Ná
43 deir an Sgríḃinn gur de ṡíol Dáiḃid, agus [3] ó ḃaile
Ḃetlehem, mar a raiḃ Dáiḃid, atá Críost ag teaċt?
Agus d'eiriġ aiġneas sa tsluaġ mar ġeall air.
44 Agus ba ṁian le cuid acu breiṫ air; aċ níor ċuir
aoinne lám air.

[1] Lebit. xxiii. 27. [2] Isáias xliv. 3, lviii. 11. [3] Mich. v. 2.

Ansan ṫáinig na h-oificeaċa ag triall ar na h-árd- 45
ṡagairt agus ar na Fairisíniġ agus duḃradar-san
leó: Cad 'n-a ṫaoḃ nár ṫugabair liḃ é? Agus duḃ- 46
airt na h-oificeaċa leó: Níor laḃair aon duine riaṁ
mar a laḃrann an duine seo. Agus d'ḟreagair na 47
Fairisíniġ: Ní h-éidir go ḃfuiltí-se meallta, leis?
An dóiġ go gcreideann aoinne de sna h-uaċtarán- 48
aiḃ nó de sna Fairisíniġ ann? Aċ an tsluaġ so ná 49
fuil eólus ar an ndlíġ acu, tá mallaċt orta. Duḃ- 50
airt Nicodémus leó, [1] an fear úd a ṫáinig ċuige sa
n-oiḋċe, mar duine acu ab eaḋ é: An dtugann ár 51
ndlíġ-ne breiṫ ar ḋuine gan a ḋ'aireaċtaint ar
dtúis uaiḋ féin, [2] agus a ḋ'aiṫint cad a ḋeineann sé?
D'ḟreagradar agus duḃradar leis: An aṁlaiḋ is 52
Gaililiaċ tusa leis? Cuardaiġ an Scríḃinn, agus
ċífir ná h-eiriġeann fáiḋ a' Ġaililí.
Ansan ċuaiḋ gaċ aoinne acu abaile ċun a ṫiġe féin. 53

CAIBIDIOL VIII.

An bean a fuaraḋ ag déanaṁ adaltranais. Críost á ḋeiṁniú gur ceart a ṫeagasg.

Ansan do ċuaiḋ Íosa amaċ go cnoc Olibet. 1
Agus ṫáinig sé isteaċ sa teampul airís go moċ ar 2
maidin, agus ṫáinig na daoine go léir ag triall air
agus do ṡuiḋ sé agus ḃí sé 'ġá dteagasg.
Agus ṫug na Sgríḃneóirí agus na Fairisíniġ leó 3
bean gur rugaḋ uirṫi i n-adaltranas, agus ċuireadar
'n-a seasaṁ i láṫair í, Agus duḃradar leis: A Ṁáiġ- 4
istir, do rugaḋ ar an mnaoi seo anois agus í ag
déanaṁ adaltranais. Agus [3] tá órduiġṫe ag Maois 5
dúinn sa dlíġ a leiṫéid seo do ċur ċun báis le
gabáil do ċloċaiḃ inti. Cad deirir-se? Aċ 'ġá 6
ṫriail isead a duḃradar an caint sin le h-ionaċus go
ḃféadfaidís rud éigin a ċur 'n-a leiṫ. Agus do
ċrom Íosa síos agus ḃí sé ag sgrí le n-a ṁéir ar an
dtalaṁ. Agus do leanadar ag cur na ceiste 7

[1] *Supra* iii. 2. [2] Deut xvii. 8, xix. 15. [3] Lebit. xx. 10.

ċuige. Ansan d'eiriġ sé suas agus duḃairt sé leó:
[1] An duine agaiḃ atá gan ṗeaca caiṫeaḋ sé an ċéad
8 ċloċ léi. Agus do ċrom sé síos arís agus ḃí sé ag
9 sgrí ar an dtalaṁ. Nuair a d'airiġeadar an focal
d'imṫiġeadar 'n-a nduine 's 'n-a nduine, na seanóirí
ar dtúis; agus do fágaḋ Íosa i n' aonar agus an ḃean
10 'n-a seasaṁ i láṫair. Ansan d'eiriġ Íosa suas, agus
duḃairt sé leis an mnaoi: A ḃean, cá ḃfuil na daoine
a ḃí ag cur ad' leiṫ? An aṁlaiḋ nár ḋaor aoinne
11 tu? Agus duḃairt sí: Níor ḋaor, a Ṫiġearna.
Agus duḃairt Íosa: Ní ḋaorfad-sa tu aċ ċóṁ beag.
Imṫiġ, agus as so amaċ ná dein an peaca arís.

12 Agus ansan do laḃair Íosa arís agus duḃairt sé:
[2] Mise solus an domain; an t-é a leanfaiḋ mé ní
siuḃlóċaiḋ sé sa doirċeaċt, aċ beiḋ aige solus na
13 beaṫa. Agus duḃairt na Fairisínig leis: Taoi-se ag
déanaṁ fiaḋnaise ort féin; Ní'l t'fiaḋnaise fírinn-
14 eaċ. D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: Bíoḋ
go ḃfuilim-se ag déanaṁ fiaḋnaise orm féin tá
m'fiaḋnaise fírinneaċ, óir is eól dom cá dtánag agus
cá ḃfuilim ag dul; aċ ní h-eól daoiḃ-se cá dtánag ná
15 cá ḃfuilim ag dul. Tugann siḃ-se breiṫ do réir na
16 feóla; ní ṫugaim-se breiṫ ar aoinne. Agus má
beirim-se breiṫ, tá mo ḃreiṫ fíor, óir ní h-am' aonar
atáim, aċ mé féin agus an t-é a ċuir uaiḋ mé, an
17 t-Aṫair. Agus [3] tá sgrioḃṫa i nḃúr ndlíġ-se go
18 ḃfuil fiaḋnaise ó ḃeirt fíor. Is mise a ṫugann fiaḋ-
naise orm féin, agus tá an t-Aṫair, a ċuir uaiḋ mé,
19 ag taḃairt fiaḋnaise orm. Agus duḃradar leis:
Cá ḃfuil t'Aṫair? Agus d'ḟreagair Íosa: Ní'l
aiṫne agaiḃ orm-sa agus ní lúġa 'ná mar atá aiṫne
agaiḃ ar m'Aṫair; dá mbeaḋ aiṫne agaiḃ orm-sa
b'ḟéidir go mbeaḋ aiṫne agaiḃ ar m'Aṫair, leis.
20 Do laḃair Íosa na focail sin i n-áit coiméadta an
ċiste, agus é ag teagasg sa teampul; agus níor
rug aoinne air, mar ní raiḃ a ṫráṫ tagaiṫe fós.
21 Agus duḃairt Íosa leó: Táim-se ag imṫeaċt, agus
beiḋ siḃ-se a'm lorg, agus ġeoḃaiḋ siḃ bás i nḃúr

[1] Deut. xvii. 7. [2] I Eóin i. 5. [3] Deut. xvii. 6, xix. 15.

bpeaca; an áit 'n-a ḃfuilim-se ag dul ní ḟéadfaiḋ
siḃ-se teaċt ann. Agus duḃairt na Iúdaiġ: An 22
aṁlaiḋ a ṁarḃóċaiḋ sé é féin, go nduḃairt sé, An áit
'n-a ḃfuilim-se ag dul ní ḟéadfaiḋ siḃ-se teaċt ann?
Agus duḃairt sé leó: Ó'n áit ṫíos siḃ-se, ó'n áit 23
ṫuas mise; de'n tsaoġal so siḃ-se, ní de'n tsaoġal
so mise. Uime sin aduḃart liḃ, ġeoḃaiḋ siḃ bás 24
i nbúr bpeacaiḃ; óir mura gcreidiḋ siḃ gur mise é
ġeoḃaiḋ siḃ bás i nbúr bpeaca. Agus duḃradar leis: 25
Cé h-é ṫu? Duḃairt Íosa leó: An Tosaċ, atá anois
féin ag caint liḃ-se. Tá a lán agam le ráḋ agus le 26
breiṫniú i nbúr dtaoḃ; aċ [1] tá an t-é a ċuir uaiḋ
mé fíor; agus na neiṫe a ḋ'airiġeas-sa uaiḋ siniad
na neiṫe a laḃraim sa tsaoġal. Agus níor ṫuigea- 27
dar go raiḃ sé 'ġá ráḋ gur ḃ'é Dia a Aṫair. Agus 28
duḃairt Íosa leó: Nuair a ḋ'árdóċaiḋ siḃ suas Mac
an Duine, ansan isead ḃeiḋ fios agaiḃ gur mé é,
agus ná deinim níḋ ar biṫ uaim féin, aċ gur fé mar
a ṫeagaisg m'Aṫair dom a laḃraim na neiṫe seo.
Agus an t-é a ċuir uaiḋ mé tá sé am' ḟoċair, agus níor 29
ḟág sé am' aonar mé, óir deinim i gcóṁnuiġe na neiṫe
a ṫaiṫneann leis. Nuair a laḃair sé na neiṫe sin 30
do ċreid a lán daoine ann.

Agus duḃairt Íosa leis na Iúdaiġ a ċreid ann: 31
Má ḟanann siḃ ar mo ḃriaṫar is fíordeisgioḃuil agam
siḃ feasda; Agus cuirfiḋ siḃ eólus ar an ḃfírinne, 32
agus saorfaiḋ an fírinne siḃ. D'ḟreagradar é: Is 33
de ṡíol Ábrahaim sinn, agus ní raḃamair riaṁ i n-ár
ndaorsaiḃ ag aoinne; conus a deirir-se, Saorfar
siḃ? D'ḟreagair Íosa iad: Go deiṁin deiṁin 34
adeirim liḃ, [2] gaċ aoinne a ḋeineann an peaca tá
sé 'n-a ḋaor ag an bpeaca. Ní ḟanann an daor sa 35
teaġlaċ do ṡíor, áṁtaċ; aċ fanann an mac sa
teaġlaċ do ṡíor. D'á ḃríġ sin, má ṡaorann an mac 36
siḃ beiḋ siḃ saor dáiríriḃ. Tá fios agam gur de 37
ṡíol Ábrahaim siḃ. Aċ ní foláir liḃ mise ċur ċun
báis, mar ní ḃfaġann mo ḃriaṫar slíġ ionaiḃ. Laḃ- 38
raim-se an níḋ a ċonac i ḃfoċair m'Aṫar; agus
deineann siḃ-se neiṫe a ċonacaḃair i ḃfoċair búr

[1] Róṁ. iii. 4. [2] Róṁ. vi. 15, 16; 2 Pead. ii. 19.

39 n-aṫar féin. D'ḟreagradar agus duḃradar leis:
Isé Ábraham ár n-aṫair-ne. Duḃairt Íosa leó:
Má's clann d'Ábraham siḃ deiniḋ oibreaċa Ábra-
40 haim. Aċ anois ní foláir liḃ mise ṁarḃú, duine
a laḃrann liḃ an ḟírinne a d'airiġeas ó Ḋia; níor
41 ḋein Ábraham san. Deineann siḃ-se obair ḃúr
n-aṫar féin. Agus duḃradar leis: Ní h-a' ḋrúis
a geineaḋ sinne; tá aon aṫair aṁáin againn, Dia.
42 Ansan duḃairt Íosa leó: Dá mb' é Dia ḃúr n-aṫair
ḃeaḋ gráḋ agaiḃ dóṁ-sa; óir do ġluaiseas-sa ó
Ḋia agus do ṫánag uaiḋ; óir ní h-uaim féin a ṫánag,
43 aċ do ċuir seisean uaiḋ mé. Cad 'n-a ṫaoḃ ná h-aiṫ-
niġeann siḃ mo ċaint? Mar ní ḟéadann siḃ m'
44 urlaḃra d'aireaċtaint. [1] Is ó'n nDiaḃal ḃúr n-aṫair,
siḃ-se, agus isiad na neiṫe a ṫaiṫneann le nḃúr
n-aṫair a ḋeineann siḃ. Dúnṁarḃṫóir ab eaḋ é sin
ó ṫosaċ, agus níor ṡeasaiṁ sé sa ḃfírinne, óir ní'l
fírinne ann; nuair a laḃrann sé an t-éiṫeaċ laḃrann
sé an níḋ is leis féin, óir tugann sé an t-éiṫeaċ agus
45 isé aṫair an éiṫiġ é. Aċ nuair a d'innsim-se an
46 fírinne ní ċreideann siḃ mé. Cé'cu agaiḃ a ċuirfiḋ
peaca am'leiṫ? Má innsim an ḟírinne ḋaoiḃ cad
47 'n-a ṫaoḃ ná creideann siḃ mé? [2] An t-é is ó Ḋia
éisteann sé le ḃréiṫriḃ Ḋé. Isé cúis ná h-éisteann
siḃ-se leó mar ní h-ó Ḋia siḃ.
48 Agus d'ḟreagair na Iúdaiġ é agus duḃradar:
Náċ maiṫ adeirimíd-ne é gur Samaritánaċ tusa agus
49 go ḃfuil deaṁan ionat? D'ḟreagair Íosa: Ní'l
deaṁan ionam-sa, aċ tugaim onóir do m'Aṫair, agus
50 tá easonóir taḃarṫa agaiḃ-se dóṁ-sa. Aċ nílim-se
ag lorg mo ġlóire féin; tá aon a loirgeann agus
51 a ṫugann breiṫ. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ,
má ċoimeádann aon duine mo ḃriaṫar ní ḟeicfiḋ sé
52 bás go deó. Ansan duḃairt na Iúdaiġ: Tá fios
againn anois go ḃfuil deaṁan ionat. Tá Ábraham
marḃ, agus na fáiḋe, agus deirir-se, Má ċoimeádann
53 duine mo ḃriaṫar-sa ní ḃlaisfiḋ sé bás go deó. An
aṁlaiḋ is mó de ḋuine tusa 'ná ár n-aṫair Ábraham,
atá tar éis ḃáis? Agus táid na fáiḋe tar éis ḃáis.

[1] 1 eóin iii. 8. [2] 1 eóin iv. 6.

Cé h-é ṫusa, dar leat? D'ḟreagair Íosa: Má ṫug- 54
aim-se glóire dom féin is neaṁníḋ mo ġlóire. Isé
m'Aṫair a ṫugann glóire dom, an t-é a deir siḃ-se
gur b'é ḃúr nDia é; Agus ní'l aiṫne agaiḃ air; aċ 55
tá aiṫne agam-sa air. Agus má deirim ná fuil
aiṫne agam air beiḋ mé mar siḃ-se, ag ráḋ an éiṫiġ.
Aċ tá aiṫne agam air, agus táim ag cóṁlíonaḋ a
ḃriaṫair. Ba ṁór ag ḃúr n-aṫair Ábraham go 56
ḃfeicfeaḋ sé mo lá-sa. Do ċonaic, agus ḃí áṫas air.
Ansan duḃairt na Iúdaiġ: Ní'l caogaḋ blian d'aois 57
fós agat, agus ċonaicis Ábraham? Agus duḃairt Íosa 58
leó: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, táim-se ann ó
roiṁ Ábraham a ḃeiṫ ann.

Ansan do ṫógadar na cloċa ċun iad do ċaiṫeaṁ 59
leis; aċ do ċeil Íosa a ċló orta agus d'imṫiġ sé
amaċ as an dteampul.

CAIḂIDIOL IX.

Raḋarc ag Críost 'á ṫaḃairt do'n duine do rugaḋ 'n-a ḋall.

Agus ag gaḃáil na sliġe ḋó do ċonaic Íosa duine 1
a ḃí 'n-a ḋall, agus gur dall a rugaḋ é. Agus 2
d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil de: A Rabbi, cé'cu a
ḋein peaca, é seo nó a aṫair 's a ṁáṫair, treás gur
rugaḋ 'n-a ḋall é? D'ḟreagair Íosa: Níor ṗeacaiġ 3
sé seo ná a aṫair ná a ṁáṫair; aċ ċun go dtaisbeán-
fí oibreaċa Dé ann. Tá orm-sa oibreaċa an t-é a 4
ċuir uaiḋ mé do ḋéanaṁ an faid atá an lá ann; tá an
oiḋċe ag teaċt nuair náċ féidir d'aoinne obair a
ḋéanaṁ. An faid atáim ar an saoġal is mé solus 5
an tsaoġail. Nuair aduḃairt sé an ċaint sin do 6
ċuir sé seile ar an dtalaṁ, agus ḋéin sé lataċ leis
an seile, agus ċimil sé an lataċ de ṡúiliḃ an ḋaill,
Agus duḃairt sé leis: Imṫiġ agus niġ i loċán Siloé, 7
(a míniġtear: Teaċtaire). D'imṫiġ sé agus do
niġ, agus ṫáiniġ sé ṫar n-ais agus raḋarc aige.

Ansan duḃairt a ċóṁarsain agus na daoine a ċonaic 8
roiṁis sin é agus é a d'iarraiḋ déarca: Náċ é seo

an fear a ḃíoḋ 'n-a ṡuiḋe ag lorg déarca? Agus
9 duḃairt daoine: Is é é. Duḃairt daoine eile, áṁṫaċ:
Ní h-é é, aċ is cosṁail leis é. Aċ duḃairt an duine
10 féin: Is mé é. Agus duḃradar leis: Conus a
11 h-osglaḋ do ṡúile ḋuit? D'ḟreagair sé: An fear
san ar a dtugtar Íosa, ḋein sé lataċ agus ċimil sé
de m' ṡúiliḃ é, agus duḃairt sé liom, Imṫig go Loċán
Siloé agus niġ. Agus d'imṫiġeas, agus do niġeas,
12 agus ċím. Agus duḃradar leis: Cá ḃfuil an fear
san? Duḃairt seisean: Ní feadar.
13 Ṫugadar ċun na ḃFairisíneaċ an fear a ḃí roiṁe
14 sin 'n-a ḋall. Agus sa trabbóid ab eaḋ é nuair a
ḋein Íosa an lataċ agus d'osgail sé súile an duine.
15 Agus arís d'ḟiafraiġ na Fairisínig ḋé conus a fuair
sé a raḋarc. Agus duḃairt seisean leó: Ċuir sé
lataċ ar mo ṡúiliḃ, agus do niġeas iad, agus ċím.
16 Agus duḃairt cuid de sna Fairisínig: Ní h-ó Ḋia an
fear so ná coimeádann an trabbóid. Agus duḃ-
airt tuille acu: Conus is féidir do ḋuine ṗeacaṁail
na mírḃúiltí seo ḋéanaṁ? Agus ḃí siosma eatarta.
17 Agus duḃradar arís leis an ndall: Cad deirir-se
leis an t-é sin a d'osgail do ṡúile? Duḃairt seis-
ean: Fáiḋ iseaḋ é.
18 Agus níor ċreid na Iúdaiġ go raiḃ sé 'n-a ḋall agus
go ḃfuair sé a raḋarc, go dtí gur ġlaoḋadar ar
aṫair agus ar ṁáṫair an t-é sin go raiḃ a raḋarc
19 fáġalta aige. Agus ċeistiġeadar iad, agus duḃra-
dar: An é seo ḃúr mac adeir siḃ a rugaḋ 'n-a ḋall?
Conus a ṫárla go ḃfuil raḋarc anois aige?
20 D'ḟreagair aṫair agus máṫair an fir iad, agus duḃ-
radar: Tá fios againn gur mac dúinn é seo, agus
21 gur dall a rugaḋ é; Aċ conus do ṫárla raḋarc a
ḃeiṫ anois aige ní h-eól dúinn, ná ní h-eól dúinn cé
d'osgail a ṡúile; fiafraiġiḋ de féin é; tá aos aige;
22 labraḋ sé féin air féin. Duḃairt an t-aṫair agus
an ṁáṫair na neiṫe sin mar ḃí eagla na n-Iúdaċ
orṫa, óir ḃí socair ag na Iúdaiġ an uair sin, aoinne
a déarfaḋ gur ḃ' é Críost é, é ċur amaċ as an sina-
23 góig. Mar ġeall air sin iseaḋ aduḃairt an t-aṫair
agus an ṁáṫair, Tá aos aige, deiniḋ é féin do
ċeistiú.

Ansan do ġlaoḋadar arís ar an nduine a ḃí 'n-a 24
ḋall, agus duḃradar leis: Taḃair glóire do Ḋia.
Is eól dúinne gur peacaċ an duine sin. Duḃairt 25
seisean leó: Má's peacaċ é ní ḟeadar-sa san. Tá
ḟios agam aon níḋ aṁáin, go raḃas am' ḋall agus go
ḃfuil radarc anois agam. Agus duḃradar-san 26
leis: Cad a ḋein sé leat? Conus a ḋ'osgail sé do
ṡúile duit? D'ḟreagair sé iad: D'innseas ċeana 27
ḋaoiḃ é agus d'aireaḃair mé. Cad ab áil liḃ 'ġá
aireaċtaint arís? An aṁlaiḋ ba ṁait liḃ-se, leis,
beiṫ i nḃúr ndeisgiobuil aige? Ansan do ṫugadar 28
droċ-ċaint dó agus duḃradar: Ḃí-se ad' ḋeisgiobul
aige; is do Ṁaois is deisgiobuil sinne. Is eól 29
dúinne gur laḃair Dia le Maois, aċ an fear so, ní
h-eól dúinn cá dtáinig sé. D'ḟreagair an fear 30
agus duḃairt sé leó: Go deiṁin is iongantaċ an
sgéal é sin, gan a ḟios a ḃeiṫ agaiḃ-se cá dtáinig sé,
agus d'osgail sé mo ṡúile ḋóṁ-sa: Tá ḟios againn, 31
áṁṫaċ, ná h-éisteann Dia le luċt peacaí ḋéanaṁ;
aċ má ṫugann duine onóir do Ḋia agus má deineann
sé toil Dé, éisteann Dia leis an nduine sin. Níor 32
h-airiġeaḋ riaṁ ó ṫusaċ an doṁain gur osgail aoinne
a ṡúile do ḋuine a rugaḋ 'n-a ḋall. Mura mbeaḋ gur ó 33
Ḋia an duine seo ní ḟéadfaḋ sé aon níḋ a ḋéanaṁ.
D'ḟreagradar agus duḃradar leis: I bpeacaiḃ a gein- 34
eaḋ tu ar fad, agus an ndeineann tú sinne do
ṫeagasg? Agus do ċomáineadar amaċ é.

D'airiġ Íosa gur ċaiṫeadar amaċ é; agus nuair 35
a fuair sé é duḃairt sé leis: An gcreideann tusa
i Mac Dé? D'ḟreagair seisean agus duḃairt: Cé 36
h-é sin, a Ṫiġearna, go gcreideaḋ ann? Agus duḃ- 37
airt Íosa leis: Ċonaicis é, agus an t-é atá ag caint
leat isé é. Ansan duḃairt seisean: Creidim, a 38
Ṫiġearna. Agus do ṡléaċt sé dó, 'ġá aḋraḋ.
Agus duḃairt Íosa: Ag taḃairt breiṫeaṁantais a 39
ṫánag-sa ar an saoġal so; i dtreó go bfeicfeaḋ
an ṁuintir ná feiceann, agus go ndallfaí an ṁuintir
a ċíonn.* Agus d'airiġ cuid de sna Fairisínig a ḃí 40

* Ver. 39. "I dtreó." Is ċuige sin a ḃí an ṁírḃúilt. Ní 'ġá raḋ é gur ṫáinig Críost ċun aon duine ḋéanaṁ dall, aċ gur ṫug na Iúdaiġ a ndaille 'n-a ḃreiṫeaṁantas orṫa féin

i n-ḟoċair é, agus duḃradar leis: An aṁlaiḋ
41 atáimíd-ne dall, leis? Duḃairt Íosa leó: Dá mbeaḋ
siḃ dall ní ḃeaḋ peaca oraiḃ. Aċ anois abrann siḃ,
Tá radarc againn: leanann ḃúr bpeaca oraiḃ.*

CAIBIDIOL X.

Isé Críost an dorus, agus isé Críost an t-aoḋaire fóġanta. Is aon é agus a Aṫair.

1 Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, an t-é ná tagann
an dorus isteaċ i gcró na gcaorac, aċ do ṫagann
isteaċ ar a ṁalairt de ċuma le sárú, biṫeaṁnaċ
2 iseaḋ é sin agus robálaiḋe. Aċ an t-é a ṫagann
3 isteaċ an dorus, siné aoḋaire na gcaorac. Osgalann
an dóirseóir dó san, agus airiġid na caoire a ġuṫ, agus
glaoḋann sé ar a ċaoire féin, ar a n-ainim, agus seó-
4 lann sé amaċ iad. Agus nuair a ṡeólann sé amaċ
a ċaoire féin gluaiseann sé rómpa, agus leanaid na
5 caoire é, mar aiṫniġid siad a ġuṫ. Aċ ní leanaid siad
duine iasaċta, aċ teiṫid siad uaiḋ, mar ní aiṫniġid
siad guṫ na ndaoine iasaċta.
6 Do labair Íosa an tsoluíd sin leó. Aċ ní ḟead-
7 radar cad a ḃí aige d'á ráḋ leó. Ansan duḃairt
Íosa leó airís: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ gur
8 mise dorus na gcaorac. Gaċ ar ṫáinig, biṫeaṁnaiġ
agus robálaiṫe ab eaḋ iad, agus níor éist na caoire
leó.
9 Is mise an dorus. Má's tríom-sa a raġaiḋ duine
isteaċ, saorfar é; agus geoḃaiḋ sé isteaċ agus
10 amaċ, agus ġeoḃaiḋ sé an foruiġeaċt. Ní ṫagann an
biṫeaṁnaċ aċ ċun beiṫ ag guid agus ag marbú agus
ag dísgiú. Ṫánag-sa ionnus go mbeaḋ an beaṫa acu,
11 agus go mbeaḋ sí acu níos iomadaṁla. [1] Mise an
t-aoḋaire fóġanta. Tugann an t-aoḋaire fóġanta

[1] Isáias xl. 11; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24.

leis an ndroċ úsáid a ḋeineadar d'á ṫeaċt agus leis an ndiúltú a ṫugadar dó.

* Ver. 41. Dá mbeaḋ siḃ dall, .i. dá mbeaḋ ainḃfios tar cumas oraiḃ ní ḃeaḋ an peacaḋ oraiḃ, aċ táṫaoí ag maoíḋeaṁ as ḃúr n-eólus ar an scriptiúir agus ní'l aon leaṫsgéal agaiḃ.

a anam ar son a ċaoraċ. An fear tuarasdail 12
áṁṫaċ, óir ní h-é an t-aoḋaire é, agus ní leis féin
na caoire, ċíonn sé an maċtíre ag teaċt, agus fágann
sé na caoire agus teiṫeann sé; agus deineann an
maċtíre fogail ar na caoire agus sgaipeann sé iad.
Agus teiṫeann an fear tuarasdail mar is fear tuar- 13
asdail é, agus ní'l spéóis aige ins na caoire. Mise an 14
t-aoḋaire fóġanta agus aiṫniġim mo ċuid féin, agus
aiṫniġid siad-san mé. Fé mar a ḋ'aiṫniġeann an 15
t-Aṫair mise is eaḋ ḋ' aiṫniġim-se an t-Aṫair leis;
agus tá m'anam agam 'á ṫaḃairt ar son mo ċaoraċ.
Agus tá caoire eile agam ná baineann leis an 16
gcró so; agus tá orm iad san a ṫaḃairt liom,
agus éistfid siad le m' ġlór; agus beiḋ aon ċró
amáin ann agus aon aoḋaire amáin. Mar ġeall air 17
seo atá gráḋ ag an Aṫair dom, [1] mar go ḃfuilim ag
taḃairt m'anama uaim, i dtreó go ndéanfainn é
ġlacaḋ ċúġam arís. Ní'l aoinne 'ġá ṫógaint uaim, 18
aċ is uaim féin atáim 'ġá ṫaḃairt uaim; agus tá ar
mo ċumas é ṫaḃairt uaim, agus tá ar mo ċumas é
ṫógaint ċúġam arís. Sin í an aiṫne a fuaras ó
m'Aṫair.

D'eiriġ siosma arís idir na Iúdaiġ mar ġeall ar 19
an gcaint sin. Agus duḃairt cuid acu: Is aṁlaiḋ atá 20
deaṁan ann, agus tá sé as a ṁeaḃair; cad ab áil
liḃ ag éisteaċt leis? Duḃairt tuille acu: Ní caint 21
fir go mbeaḋ deaṁan ann an ċaint sin; an ḃféad-
faḋ deaṁan súile na ndall a ḋ'osgailt?

Agus ḃí féile an toirḃearta i n-Ierúsalem, agus 22
sa ġeiṁreaḋ ab eaḋ é. Agus ḃí Íosa ag siuḃal sa 23
teampul, i bpóirse Ṡalomóin. Agus ṫáinig na 24
Iúdaiġ 'n-a ṫimpal, agus ḃíodar 'ġá ráḋ leis: An fada
a leanfair ag baint an anama asainn? Má's tú
Críost, innis dúinn é go soiléir. D'ḟreagair Íosa 25
iad: Táim 'ġá innsint daoiḃ, agus ní ċreideann siḃ é.
Na h-oibreaċa atá agam 'á ḋéanaṁ i n-ainim m'Aṫar,
tá fiaḋnaise acu 'á ḋéanaṁ dom. Aċ ní ċreideann 26
siḃ-se, mar ní de'm' ċaoire-se siḃ. Éistid mo 27

[1] Isáias liii. 7.

ċaoíre-se le m' ġlór, agus aiṫniġim-se iad, agus
28 leanaid siad mé. Agus tá an ḃeaṫa ṡíorruiḋe
agam-sa 'á ṫaḃairt dóiḃ; agus ní caillfar go deó
iad, agus ní ḋéanfaiḋ aoinne iad a ḋ'ḟuadaċ as
29 mo láiṁ-se. Tá an níḋ a ṫug m'Aṫair dom níos
mó 'ná gaċ uile níḋ; agus ní féidir d'aoinne fuadaċ
30 as láiṁ m'Aṫar. Is aon mise agus an t-Aṫair. *
31 Ansan do ṫóg na Iúdaiġ na cloċa ċun gaḃáil do
32 ċloċaiḃ ann. D'ḟreagair Íosa iad: Tá a lán oib-
reaċa fóġanta taisbeánta agam daoiḃ ó m'Aṫair;
cé'cu obair acu go ḃfuil siḃ ag gaḃáil do ċloċaiḃ
33 ionam mar ġeall air? D'ḟreagair na Iúdaiġ é: Ní
mar ġeall ar obair fóġanta atáimíd ag gaḃáil do
ċloċaiḃ ionat, aċ mar ġeall ar ḋiaṁaslaḋ, agus go
ndeineann tú Dia ḋíot féin, bíoḋ gur duine tu.
34 D'ḟreagair Íosa iad: Ná fuil sgríoḃṫa i nḃúr ndlíġ
35 féin, [1] Duḃart-sa, is déiṫe siḃ? Má duḃairt sé
gur ḋéiṫe iad súd gur labraḋ briaṫar Dé leó, agus
36 náċ féidir an scrioptiúir do ċur ar neaṁníḋ, An t-é a
ḃeannuiġ an t-Aṫair agus do ċuir sé uaiḋ ar an
saoġal, an ndeir siḃ-se leis, Tá diaṁaslaḋ agat
'á ḋéanaṁ, toisg go nduḃart, Is mé Mac Dé?
37 Mura ndeinim oibreaċa m'Aṫar ná creidiḋ mé.
38 Aċ má ḋeinim, mura maiṫ liḃ mise ċreideaṁaint,
creidiḋ na h-oibreaċa, i dtreó go mbeiḋ ḟios agaiḃ
an t-Aṫair a ḃeiṫ ionam-sa agus mise sa n-Aṫair.
39 Ansan ḃíodar a d'iarraiḋ beirṫe air; agus d'imṫiġ
40 sé as a láṁaiḃ. Agus d'imṫiġ sé arís ṫar Iórdan,
ċun na h-áite 'n-a raiḃ Eóin ag baisteaḋ ar dtúis;
41 agus d'ḟan sé ansan. Agus ṫáinig a lán daoine ag
triall air, agus deiridís: Níor ḋein Eóin aon níḋ
42 míorḃúilteaċ; Aċ na neiṫe go léir aduḃairt Eóin
'n-a ṫaoḃ so doḃ' ḟíor iad. Agus do ċreid a lán ann.

[1] Salm. lxxxi. 6.

* Ver. 30. "Is aon mise agus an t-Aṫair," .i. aon náḋúir aṁáin diaḋa agus ḋá ṗearsain fé leiṫ.

CAIBIDIOL XI.

Lasarus á ṫabairt ag Críost ó'n mbás. Coṁairle na riaġaltóirí ċun é ċur ċun báis.

Agus ḃí duine dár ḃ'ainim Lasarus, ó Ḃetánia, ó 1
ḃaile Ṁáire agus Ṁarta a drifiúr, agus ḃí sé
breóite. Ḃ'í sin Máire [1] do ḋoirt an ola ar an 2
dTiġearna agus do ṫriomuiġ a ċosa le n-a gr aig
agus isé a driṫáir Lasarus a ḃí breóite. Agus do 3
ċuir an ḃeirt driféar teaċtaireaċt ċuige 'ġá ráḋ:
A Ṫiġearna, féaċ, an t-é is ionṁuin leat tá sé
breóite. Nuair airiġ Íosa an níḋ sin duḃairt sé: 4
Ní ċun báis an ḃreóiteaċt so, aċ ċun glóire Dé,
ionus go dtaḃarfaí glóire do Ṁac Dé tríṫe.
Agus dob' ionṁuin le h-Íosa Marta agus a dri- 5
fiúr Máire agus Lasarus. Aċ nuair a ḋ'airiġ sé é 6
ḃeiṫ breóite d'ḟan sé sa n-áit ċéadna ar feaḋ dá
lá. Ansan, tar a éis sin, duḃairt sé le n-a ḋeis- 7
giobuil: Téiġmís go Iúdaéa arís. Duḃairt a 8
ḋeisgiobuil leis: A Rabbi, ḃí na Iúdaiġ a d'iarraiḋ
gaḃáil do ċloċaiḃ ionat anois, agus an ḃfuilir ag dul
ċun na h-áite sin arís? D'ḟreagair Íosa: Ná fuil 9
ḋá uair ḋéag sa lá? Má ṡiuḃlann duine sa lá ní
ġeiḃeann sé baraṫuisle, mar ċíonn sé solus an trao-
ġail seo. Aċ má ṡiuḃlann sé sa n-oiḋċe ġeiḃeann 10
sé baraṫuisle, óir ní'l an solus sa duine sin. Duḃ- 11
airt sé an méid sin; agus ansan duḃairt sé leó: Tá
ár gcara Lasarus 'n-a ċodla, aċ táim ag dul [2] ċun é
ḋúiseaċt. Duḃairt a ḋeisgiobuil leis, áṁ: A Ṫiġ- 12
earna, má tá sé 'n-a ċodla beiḋ sé go maiṫ. Aċ is ar 13
a ḃás a laḃair Íosa; agus ṁeasadar-san gur ar ṡuan
codlata do laḃair sé. D'á ḃríġ sin duḃairt Íosa 14
leó go soiléir: Tá Lasarus tar éis ḃáis; Agus mar 15
ġeall oraiḃ-se, ionus go gcreidfeaḋ siḃ, is maiṫ
liom ná raḃas ann; aċ téiġmís ag triall air. Ansan 16
duḃairt Tomás, ar a dtugtar Didimus, le n-a ċóṁ-

[1] Maiṫ. xxvi. 7; Lúc. vii. 37; *infra* xii. 3.
[2] .i. a' codla an ḃáis.

deisgiobuil: Téiġmís-ne mar an gcéadna, ionus go
ḃfaiġmís bás i n-aonḟeaċt leis.
17 Ansan do ṫáinig Íosa, agus fuair sé é agus é
18 ċeiṫre lá sa tuama. Agus ḃí Ḃetánia i ngioraċt tim-
19 pal ċúig stad déag do Ierúsalem. Agus ḃí cuid
ṁór Iúdaċ tagaiṫe ag triall ar Ṁarta agus ar
Ṁáire ċun sóláis a ċur orṫa i ndiaiḋ a ndriṫár.
20 Agus d'airiġ Marta Íosa ḃeiṫ ag teaċt, agus d'imṫiġ
sí amaċ 'n-a ċoinniḃ, agus ḃí Máire 'n-a suiḋe sa
21 tiġ. Ansan duḃairt Marta le h-Íosa: A Ṫiġ-
earna, dá mbeiṫeá anso ní ḃeaḋ mo ḋriṫáir marḃ;
22 Aċ anois féin tá ḟios agam pé rud a iarrfair ar Ḋia
23 go dtaḃarfaiḋ Dia ḋuit é. Duḃairt Íosa léi:
24 Eireóċaiḋ do ḋriṫáir arís. Duḃairt Marta leis:
Tá ḟios agam [1] go n-eireóċaiḋ sé sa n-aiseiriġe an
25 lá déanaċ. Duḃairt Íosa léi: Is mise an aiseiriġe
agus an ḃeaṫa; [2] an t-é a ċreideann ionam-sa, má
26 ġeiḃeann sé bás féin, beiḋ sé beó; Agus gaċ duine
atá beó agus do ċreideann ionam-sa ní ḃfaġaiḋ sé
27 bás coiḋċe. An gcreideann tú san? Duḃairt sí
leis: Creidim, a Ṫiġearna; creidim-se gur tusa
Críost Mac Dé ḃeó, agus gur ṫáinis ar an saoġal
28 so. Nuair a ḃí an ċaint sin ráiḋte aici d'imṫiġ sí
agus ġlaoiḋ sí i gcogar ar a ḋriḟiúr Máire, agus
duḃairt sí léi: Ṫáinig an Máiġistir, agus tá sé ag
29 glaoḋaċ ort-sa. Nuair airiġ sisi an méid sin d'eiriġ
30 sí láiṫreaċ agus ċuaiḋ sí ag triall air. Óir ní raiḃ
Íosa tagaiṫe fós isteaċ sa ḃaile, aċ ḃí sé 'n-a stad
31 sa n-áit 'n-a dtáinig Marta ċuige. Agus na Iúdaiġ a
ḃí sa tiġ i ḃfoċair Ṁáire, ag cur sóláis uirṫi, nuair
a ċonacadar ag eiriġe í agus ag imṫeaċt amaċ ċóṁ
h-obann, do leanadar í agus duḃradar: Ag dul ċun
an tuama atá sí, ċun guil a ḋéanaṁ ann.
32 Aċ nuair a ṫáinig Máire ċun na h-áite 'n-a raiḃ
Íosa agus nuair a ċonaic sí é, do ċaiṫ sí í féin agá
ċosaiḃ agus duḃairt sí leis: A Ṫiġearna, dá
33 mbeiṫeá anso ní ḃeaḋ mo ḋriṫáir marḃ. Agus nuair a
ċonaic Íosa ag gol í, agus na Iúdaiġ a ṫáinig i n-aon-
ḟeaċt léi ag gol, do leig sé osna teaċt ó n-a sprioraiḋ

[1] Lúc. xiv. 14; *supra* v. 29. [2] *Supra* vi. 40.

agus buaireaṁ a ṫeaċt air, Agus duḃairt sé: Cár 34
ċuireaḃair é? Agus duḃradar leis: Tar, a Ṫiġ-
earna, agus feic.

Agus ḃí Íosa ag sileaḋ. 35

Agus duḃairt na Iúdaiġ: Féaċ, cad é an cion a ḃí 36
aige air. Duḃairt cuid acu, áṁṫaċ: An fear so 37
a ḋ'osgail súile an t-é a rugaḋ 'n-a ḋall, an aṁlaiḋ
nar ḟéad sé an duine seo ċoimeád gan bás d'ḟaġáil?

Agus ḋein Íosa osna airís, agus ṫáinig sé ċun an 38
tuama; agus pluais ċaraige ab eaḋ an tuama, agus
cloċ anuas uirṫi. Duḃairt Íosa: Tógaiḋ an cloċ. 39
Duḃairt Marta leis, drifiúr an duine ṁairb: A
Ṫiġearna, tá sé bréan um an dtaca so, mar tá sé
ċeiṫre lá marḃ. Duḃairt Íosa léi: Ná duḃart 40
leat má ċreideann tú go bḟeicfir glóire Dé? Ansan
do tógaḋ an cloċ. Agus d'ḟéaċ Íosa suas agus 41
duḃairt sé: A Aṫair, beirim a ḃuiḋeaċas leat gur
éistis liom. Ḃí fios agam féin, áṁṫaċ, go n-éisteann 42
tú liom i gcóṁnuiġe, aċ duḃart é sin ar son na
ndaoine atá anso am' ṫimpal, i dtreó go gcreid-
fidís gur ċuiris-se uait mé. Tar éis na cainte sin 43
do ráḋ dó do ġlaoiḋ sé do ġuṫ árd: A Lasaruis,
tar amaċ. Agus ṫáinig amaċ láiṫreaċ an t-é a ḃí 44
marḃ, agus na ceangail ḃáis ar a láṁaiḃ agus ar a
ċosaiḃ, agus an t-éadaċ ar a ċeannaċaiḃ. Duḃairt
Íosa leó: Sgaoiltear é agus leigtear ċun siuḃail é.

Ansan do ċreid a lán de sna Iúdaiġ ann, de'n 45
ṁuintir a ṫáinig ag triall ar Ṁáire agus ar Ṁarta,
agus a ċonaic na neiṫe a ḋein sé. Aċ d'imṫiġ cuid 46
acu ag triall ar na Fairisínig agus d'innseadar dóiḃ
cad a ḋein Íosa. Ansan do ċruinnig na h-árd- 47
ṡagairt agus na Fairisínig cóṁairle, agus deiridís:
Cad 'tá againn 'á ḋéanaṁ, agus é seo ag déanaṁ a
lán mírḃúiltí? Má sgaoilimíd leis ar an gcuma 48
so creidfid na daoine go léir ann, agus tiocfaid na
Rómánaiġ agus sgriosfid siad ár dtír agus ár
gcinéal. Agus ḃí aoinne aṁáin orṫa agus Caiṗas 49
ab ainm dó, agus b'é árdṡagart na bliana san é,
agus duḃairt sé leó: Ní tuigeann siḃ-se aon níḋ.
Ní ṁaċtnuiġeann siḃ conus mar isé ḃúr leas aon 50

ḋuine aṁáin d'ḟáġail báis ṫar ċeann an ṗobuil, agus
51 gan an cinéal go léir do ḋul ar ceal. Ní uaiḋ féin,
aṁṫaċ, aḋubairt sé an ċaint sin, aċ ó b'é an t-árd-
ṡagart é do'n ḃliain, do labair sé tairgaireaċt, go
52 raiḃ Íosa ċun báis d'ḟágáil ar son an ċinéil; Agus
ní h-ar son an ċinéil aṁáin, aċ ċun clainne Dé a ḃí
53 sgaipiṫe do ċruinniú i n-aon ḃuiḋin. Ó'n lá san
amaċ, d'á ḃríġ sin, ḃíodar ag beartú ar é ċur ċun
54 báis. Uime sin níor ṡiubluiġ Íosa feasda go puib-
iliḋe ameasg na n-Iúdaċ, aċ d'imṫiġ sé isteaċ
i gceanntar i n-aice an ḟásaiġ, go caṫair ar a dtug-
tar Eprem, agus d'ḟan sé ansan i ḃfoċair a ḋeis-
giobul.
55 Ansan ḃí cáisg na n-Iúdaċ go h-aċamair, agus mórán
daoine ag teaċt go Ierúsalem ó'n dtuaṫ roimis
56 an gcáisg ċun iad féin do naoṁú. Agus ḃíodar ag
lorg Íosa, agus iad ag caint eaṫarṫa féin 'n-a
seasaṁ sa teampul: Cad is dóiġ liḃ fé ndeara ḋó
gan teaċt ċun lae na féile? Agus ṫug na h-árd-
ṡagairt agus na Fairisíniġ órdú, dá mbeaḋ fios
ag aoinne cá raiḃ sé, é ḋ'innsint, i dtreó go
mbéarfaiḋís air.

CAIBIDIOL XII.

Cosa Ċríost d'á n-ungaḋ. A ḋul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin asail. An guṫ ó neaṁ.

1 Aċ sé lá roim féile na cásga ṫáinig Íosa go
[1] Betánia mar a ḃfuair Lasarus bás agus gur ṫóg
2 Íosa ó'n mbás é. Agus ḋeineadar féasta ḋó ann,
agus ḃí Marta ag frioṫálaṁ, agus duine de'n ċuid-
eaċtain a ṡuiḋ ċun biḋ i n'ḟoċair aḃ eaḋ Lasarus.
3 Agus ṫóg Máire púnt meaġċaint d'ola ana-uasal,
de spicnárd ḋílis, agus ċuir sí ar ċosaiḃ Íosa é,
agus ansan do ċimil sí a ċosa le n-a gruaig; agus
do líonaḋ an tiġ de ḃaluiṫ ċúṁra an spicnáird.
4 Agus duḃairt duine de sna deisgiobuil, Iúdás
5 Iscariót, an fear a ḃí ċun é ḋíol: Cad 'n-a ṫaoḃ nár

[1] Mait. xxvi. 6; Marc. xiv. 3.

díolaḋ an ola so ar trí ċéad pingin agus é ṫabairt
do sna boċtaiḃ? Ní tré aon speóis a ḃeiṫ aige ins 6
na boċtaiḃ aduḃairt sé an méid sin, áṁṫaċ, aċ é
ḃeiṫ 'n-a ḃiṫeaṁnaċ, agus is aige a ḃíoḋ an sparán,
agus isé a ḋ'iomparaḋ an méid a cuirtí ann. Ansan 7
duḃairt Íosa: Leigiḋ di féin, agus coimeádaḋ sí é
sin i gcóir lae m'aḋlacta. Ḃíd na boiċt i gcóṁ- 8
nuiġe i nḃúr ḃfoċair agaiḃ, aċ ní ḃím-se agaiḃ
i gcóṁnuiġe.*

Agus ḃí ḟios ag sluaġ ṁór de sna Iúdaiġ é ḃeiṫ sa 9
n-áit, agus ṫánadar, ní h-aṁáin mar ġeall ar Íosa, aċ
ċun go ḃfeicfidís Lasarus, an duine a ṫóg sé ó sna
mairḃ. Agus ḃí uaċtaráin na sagart 'ġá ḃeartú go 10
marḃóċaidís Lasarus, mar an gcéadna, Mar ḃí 11
mórán de sna Iúdaiġ ag imṫeaċt agus ag creideaṁ-
aint i n-Íosa mar ġeall air.

Aċ amáireaċ a ḃí ċúġainn do ġluais amaċ sluaġ 12
ṁór de sna daoine a ḃí tagaiṫe ċun na féile, mar
d'airiġeadar Íosa ḃeiṫ ag teaċt go Ierúsalem
Agus ṫógadar géaga pailme agus ṡiuḃluiġeadar 13
fé n-a ḋéin agus iad ag liúiriġ: Hósanna, molaḋ
do'n t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna, rí
Israéil. Agus do fuair Íosa asal óg, agus do ṡuiḋ 14
sé ar a ṁuin, do réir mar atá sgríoḃṫa: [1] Ná bíoḋ 15
eagal ort, a inġean Ṡióin; Féaċ, tá do rí ag teaċt agus
é 'n-a ṡuiḋe ar ṡearraċ asail. Níor ṫuig a ḋeisgio- 16
buil na neiṫe sin ar dtúis; aċ nuair a tugaḋ glóire
d'Íosa do ċuiṁniġeadar ar na neiṫiḃ sin a ḃeiṫ
sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ, agus gur ḋeineadar na neiṫe sin
leis. An tsluaġ a ḃí i n-a ḟoċair nuair a ġlaoiḋ sé 17
Lasarus as an dtuama agus ṫóg sé ó sna mairḃ é,
ṫugadar fiaḋnaise uaṫa. Agus uime sin do ṫáinig 18
an tsluaġ amaċ 'n-a ċoinniḃ, mar d'airiġeadar gur
ḋein sé an ṁírḃúilt sin. Duḃairt na Fairisíniġ, 19
d'á ḃríġ sin, eatarṫa féin: An ḃfeiceann siḃ ná fuil
ag eiriġe linn i n-aon ċor? Siné an saoġal go léir
imṫiġṫe 'n-a ḋiaiḋ.

[1] Zach. ix. 9.

* Ver. 8. Feic an nóta ar Mait. xxvi. 11.

20 Ḃí, áṁ, geinteaċa áiriṫe ar na daoine a ṫáinig
21 go Ierúsalem ċun Dia d'aḋraḋ lá na féile. Ṫána-
dar san ag triall ar Ṗilib, an fear ó Ḃetsaida
Gaililí, agus d'iarradar níḋ air agus duḃradar:
22 A ḋuine ċóir, ba ṁaiṫ linn Íosa d'ḟeisgint. Ṫáinig
Pilib agus d'innis sé d'Aindrias é, agus ansan
23 d'innis Pilib agus Aindrias d'Íosa é. Aċ d'ḟrea-
gair Íosa iad agus duḃairt sé: Ṫáinig an uair ċun
24 glóire ṫaḃairt do Ṁac an Duine. Go deiṁin,
deiṁin, a deirim liḃ, mura ḃfaġaiḋ an gráinne ar-
25 ḃair a ṫuiteann sa talaṁ bás, Ní ḃíonn ann aċ é féin;
aċ má ġeiḃeann sé bás tugann sé toraḋ mór uaiḋ. [1]An
t-é a ġráḋann a anam féin caillfiḋ sé é; agus an
t-é a ḋ'ḟuaṫuiġeann a anam féin ar an saoġal so,
26 coimeádann sé é i gcóir na beaṫa síoruiḋe. Má
ḟrioṫálann duine mise, leanaḋ sé mé; agus an áit
i n-a ḃfuilim-se is ann a ḃeiḋ an t-é a ḟrioṫálfaiḋ.
Má ḋeineann duine frioṫálaṁ orm-sa taḃarfaiḋ
27 m'Aṫair onóir dó. Tá m'anam ar buaireaṁ anois.
Agus cad déarfad? A Aṫair, dein mé ḟaoraḋ ó'n
uair seo. Aċ is ċuige seo do ṫánag ċun na h-uaire
28 seo. A Aṫair, dein t'ainim do ṡoillsiú. Ansan
do ṫáinig guṫ ó neaṁ: Do ṡoillsiġeas ċeana é, agus
soillseóċad arís é.
29 Agus na sluaiġte a ḃí láiṫreaċ d'airiġeadar an
guṫ agus duḃradar gur ṫóirṫneaċ a deineaḋ. Aċ
30 duḃairt tuille acu: Do laḃair aingeal leis. D'ḟrea-
gair Íosa agus duḃairt sé: Ní mar ġeall orm-sa a
31 ṫáinig an guṫ so, aċ mar ġeall oraiḃ-se. Anois atá
breiṫ taḃarṫa ar an saoġal so; anois a caiṫfar
32 amaċ priúnsa an tsaoġail seo. Agus má árduiġ-
ṫear mise ó'n dtalaṁ tarraiceóċad gaċ níḋ ċúgam
33 féin. Agus duḃairt sé an méid sin 'ġá ċur i gcéill
34 cad é an bás a ġeoḃaḋ sé. D'ḟreagair na daoine é:
D'airiġeamair-ne as an ndlíġ [2]Críost a ḃeiṫ ann
do ṡíor: agus conus a deirir-se náċ foláir Mac an
Duine d'árdú? Cé h-é an Mac san an Duine?
35 Ansan duḃairt Íosa leó: Tá an solus agaiḃ tamall

1 Mait. x. 39, xvi. 25: Marc. viii. 35; Lúc. ix. 24, xvii. 33.
2 Salm. cix. 4, cxvi. 2; Isáias xl. 8; Ezech. xxxvii. 25.

beag fós. Deiniḋ siuḃal an fad atá an solus
agaiḃ, i dtreó ná béarfaiḋ an doirċeaċt oraiḃ;
agus an t-é ḃíonn ag siuḃal sa doirċeaċt ní fea-
dair sé cá mbíonn sé ag dul. An fad atá an solus 36
agaiḃ creidiḋ sa tsolus, i dtreó go mbeaḋ siḃ
i nbúr gclann ag an solus. Do laḃair Íosa na neiṫe
sin agus d'imṫiġ sé agus do ċeil sé é féin orṫa.

Agus bíoḋ gur ḋein sé an oiread san míorḃúiltí os 37
a gcómair níor ċreideadar ann; ionus go gcóṁ- 38
líonfaí an ċaint aduḃairt Isáias Fáiḋ: [1] A Ṫiġearna,
cé ċreid a gcloistear uainn? Agus cé ḋó gur foill-
siġeaḋ cuisle an Tiġearna? Uime sin níor féadadar 39
creideaṁaint, óir duḃairt Isáias aris:* [2] Do ḋall sé 40
a súile, agus do ḋúr sé a gcroiḋe, sar a ḃfeicfidís
le n-a súiliḃ agus sar a dtuigfidís 'n-a gcroiḋe.
agus go n-iompóċaidís, agus go saorfainn iad.
Duḃairt Isáias na neiṫe sin nuair a ċonaic sé a 41
ġlóire, agus nuair a laḃair sé air. Aċ sa n-am 42
gcéadna do ċreid a lán de sna h-uaċtaráin féin
ann; aċ níor aḋmuiġeadar é, le h-eagla roimis na
Fairisínig, sar a gcuirfaí as na sinagógaiḃ iad. Óir 43
bá ṁó acu glóire daoine 'ná glóire Dé.

Ansan do laḃair Íosa do ġuṫ árd, agus duḃairt sé: 44
An t-é a ċreideann ionam-sa, ní h-ionam-sa a ċreid-
eann sé aċ san t-é a ċuir uaiḋ mé. Agus an t-é a 45
ċíonn mise, ċíonn sé an t-é a ċuir uaiḋ mé. Is am' 46
ṡolus do ṫánag ar an saoġal, ionus, an t-é a ċreid-
eann ionam, ná fanfaḋ sé sa doirċeaċt. Agus má 47
airiġeann aoinne mo ḃréiṫre agus ná coimeádfaiḋ
sé iad, ní ṫugaim-se breiṫ air, óir ní ċun breiṫeaṁ-
antais a ṫaḃairt ar an nDoṁan do ṫánag, aċ ċun an
doṁain do ṡaoraḋ. An t-é ná tugann toraḋ orm- 48
sa agus ná glacann mo ḃréiṫre, tá aige an t-é a ṫugann
breiṫ air; [3] an briaṫar atá ráiḋte agam-sa,
taḃarfaiḋ an briaṫar san breiṫ air an lá déanaċ.
Óir ní h-uaim féin do laḃras-sa, aċ an t-Aṫair a 49

[1] Isáias liii. 1. [2] Isáias vi. 9. [3] Marc. xvi. 16.

*Ver. 39. "Níor féadadar creideaṁaint." "Mar sin níor ḃ'áil leó." N. Aug. Tr. 33 in Joan. Feic an nóta ar Ṁarc. iv. 12.

ċuir uaiḋ mé, ṫug sé sin órdú dom, cad déarfad agus
50 cad a laḃarfad. Agus tá fios agam gur beaṫa
ṡíoruiḋe a órdú. Na neiṫe a laḃraim, d'á ḃríġ sin,
is mar aduḃairt an t-Aṫair liom do laḃraim iad.

CAIBIDIOL XIII.

Ċosa a ḋeisgiobol á niġe ag Críost. Feall Iúdáis. An aiṫne nua, .i. aiṫne an ġráḋa.

1 Roiṁ lá ḟéile na cásga, ó ḃí fios ag Íosa go raiḃ
a ṫráṫ tagaiṫe ċun imṫeaċt as an saoġal so ag triall
ar an Aṫair: ó ṫug sé gráḋ d'á ṁuintir féin, do
ġráḋuiġ sé iad go deire.*
2 Agus nuair a ḃí an suipéar críoċnuiġṫe, agus an
diaḃal tar éis a ċur i gcroiḋe Iúdáis Iscariót, ṁic
3 Ṡímóin go ndéanfaḋ sé é ḋíol, Ó ḃí fios ag Íosa
gaċ uile níḋ a ḃeiṫ taḃarṫa isteaċ 'n-a láiṁ dó ag
an Aṫair, agus gur ó Ḋia a ṫáinig sé agus go raiḃ
4 sé ag dul ag triall ar Ḋia, D'éiriġ sé ó'n suipéar,
agus ḃain sé de a ċuid éadaiġ agus ċeangail sé
5 línéadaċ fan ċoim air féin. Ansan ċuir sé uisge
i mbáisín agus ċrom sé ar ċosaiḃ a ḋeisgiobul do
niġe, agus ar iad do ṫriomú leis an línéadaċ a ḃí fan
6 ċoim air. Ansan do ṫáinig sé go dtí Símón Peadar.
Duḃairt Peadar leis: Tusa ag niġe mo ċos-sa, a
7 Ṫiġearna? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leis:
An rud atá agam-sa 'á ḋéanaṁ ní fios duit-se anois
8 é; beiḋ a fios agat ar ball, áṁṫaċ. Duḃairt
Peadar leis: Ní níġfir mo ċosa-sa dóṁ-sa go bráṫ.
D'ḟreagair Íosa é: Mura niġeaḋ tu ní ḃeiḋ páirt agat
9 liom. Duḃairt Símón Peadar leis: A Ṫiġearna,
ní h-aṁáin mo ċosa, aċ fós mo láṁa agus mo ċeann.
10 Duḃairt Íosa leis: An t-é a nigtear ní gáḋ a niġe

* Ver. 1. "Roiṁ lá ḟéile na cásga." B'ḟiní an ceaṫraṁaḋ cáisg agus an ċáisg ḋeirineaċ fé ḟriṫálaṁ Ċríost. Do réir an ġnáṫ-ċóṁairiṁ ṫáinig an ċáisg sin sa tríṁaḋ bliain déag ar ḟiċid d'aois ár dTiġearna. Deir drong de'n luċt cóṁairiṁ gur sa seaċtṁaḋ bliain déag ar ḟiċid d'á ḃeaṫa d'ḟuilig ár Slánuiġṫeóir bás. Aċ ní'l ins na baraṁlaiḃ sin seaċas a ċéile aċ neaṁníḋ.

aċ a ċosa agus tá sé glan ar fad. Táṫaoi-se glan,
aċ ní'l siḃ go léir glan. Óir ḃí ḟios aige cé r' ḃ'é 11
an t-é a ḋíolfaḋ é ; mar ġeall air sin iseaḋ a duḃ-
airt sé : Ní'l siḃ go léir glan.

Ansan, nuair a ḃí a gcosa niġte aige agus a éad- 12
aiġe curṫa uime aige, agus é 'na ṡuiḋe arís duḃairt
sé leó : An ḃfuil ḟios agaiḃ cad 'tá déanta agam
daoiḃ ? Glaoḋann siḃ-se orm-sa Máiġistir, agus 13
Tiġearna, agus tá an ceart agaiḃ, óir is mé san.
D'á ḃríġ sin, má niġeas-sa ḃúr gcosa ḋaoiḃ-se agus 14
gur mé an Tiġearna agus an Máiġistir, is ceart
daoiḃ-se, mar an gcéadna, cosa a ċéile do niġe.
Óir tá sampla taḃarṫa agam daoiḃ, ionus sé mar 15
atá déanta agam-sa ḋaoiḃ-se go ndéanfaḋ siḃ-se
mar an gcéadna. Go deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ. 16
Ní'l an seirḃíseaċ níos mó 'ná a ṁáiġistir, 'ná ní'l
an t-aspol níos mó 'ná an t-é ċuir uaiḋ é. Má tá 17
ḟios agaiḃ na neiṫe sin, is aoiḃinn daoiḃ má ḋeineann
siḃ iad. Ní'lim ag laḃairt oraiḃ go léir ; aiṫním 18
na daoine a ṫoġas : Aċ ionus go gcóṁlíonfí an
Sgríḃinn : [1] An t-é a ḋ'iṫeann arán am' ḟoċair
árdóċaiḋ sé a ṡál am' ċoinniḃ. Táim 'ġá innsint sin 19
daoiḃ anois roim ré, i dtreó, nuair a ṫuitfiḋ sé
amaċ, go gcreidfeaḋ siḃ gur mé atá ann. Go 20
deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ : [2] An t-é a ġlacann
aoinne a ċuirfeaḋ uaim, glacann sé mise ; agus an
t-é a ġlacann mise, glacann sé an t-é a ċuir uaiḋ mé.

Nuair a ḃí an méid sin ráiḋte ag Íosa ṫáinig buair- 21
eaṁ spioraide air agus do ḋeiṁniġ sé, agus duḃairt
sé : [3] Go deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ, déanfaiḋ duine
agaiḃ-se mise ṫaḃairt i láiṁ. D'ḟéaċ na deisgio- 22
buil ar a ċéile agus mearḃall orṫa i dtaoḃ cé air
gur laḃair sé. Ṫárla go raiḃ 'n-a luiġe i n-uċt Íosa 23
duine d'á ḋeisgiobulaiḃ ba ró-ionṁuin le h-Íosa.
Agus do ḃagair Símón Peadar ċuige sin agus duḃairt 24
sé leis : Cé h-é an t-é adeir sé ? D'á ḃríġ sin, 25
duḃairt seisean, agus é 'n-a luiġe ar uċt Íosa : A
Ṫiġearna, cé h-é féin ? D'ḟreagair Íosa : An fear 26

[1] Salm. xl. 10. [2] Mait. x. 40; Lúc. x. 16.
[3] Mait. xxvi. 21; Marc. xiv. 18; Lúc. xxii. 21.

go dtaḃarfad-sa blúire d'arán túmṫa dó, sin é.
Ansan do ṫúm sé blúire aráin agus ṫug sé d'Iúdás
27 Iscarióṫ mac Ṡímóin é. Agus i ndiaiḋ an blúire
aráin, ċuaiḋ Sátan isteaċ ann. Agus duḃairt Íosa
leis: An níḋ atá agat 'á ḋéanaṁ, dein gan ṁoill é.*
28 Agus ní raiḃ ḟios ag aoinne sa ċuideaċtain cad ċuige
29 go nduḃairt sé leis é. Mar do ċeap cuid acu, ó ḃí
an sparán ag Iúdás, gur ḃ'aṁlaiḋ aduḃairt Íosa
leis: Ceannaiġ na neiṫe teastóċaiḋ uainn i gcóir
na féile; nó rud éigin a ṫaḃairt do sna daoine
30 boċta. Aċ nuair a ġlac seisean an blúire aráin
d'imṫiġ sé amaċ gan ṁoill. Agus ḃí an oiḋċe ann.

31 Agus nuair a ḃí sé imṫiġṫe amaċ duḃairt Íosa:
Tá glóire fáġalta anois ag Mac an Duine, agus tá
32 glóire fáġalta ann ag Dia. Má tá glóire fáġalta
ag Dia ann taḃarfaiḋ Dia, leis, glóire ḋó-san ann
33 féin, agus taḃarfaiḋ sé glóire ḋó gan ṁoill. A
ċlann ó, táim i ndúr ḃfoċair tamall beag fós. Ḃeiḋ
siḃ a'm lorg agus mar aduḃart leis na Iúdaiġ, An
áit 'n-a ḃfuilim ag dul ní féidir daoiḃ-se teaċt
34 ann; deirim liḃ-se anois é. [1] Tá aiṫne nua agam
'á ṫaḃairt daoiḃ: go mbeaḋ gráḋ agaiḃ d'á ċéile;
fé mar a ṫugas-sa gráḋ ḋaoiḃ-se go dtaḃarfaḋ siḃ-se
35 gráḋ d'á ċéile. As san iseaḋ a ḋ' aiṫneoċaid na
daoine go léir gur siḃ mo ḋeisgiobuil-se, má ḃíonn
gráḋ agaiḃ d'á ċéile.
36 Duḃairt Símón Peadar leis: A Ṫiġearna cá
ḃfuilir ag imṫeaċt? D'ḟreagair Íosa. An áit 'n-a
ḃfuilim ag imṫeaċt ní féidir duit-se mé a leanṁ-
aint ann anois; leanfir me áṁṫaċ 'n-a ḋiaiḋ so.
37 Duḃairt Peadar leis: Cad 'n-a ṫaoḃ náċ féidir dom
ṫú a leanṁaint anois? Taḃarfad m'anam ar do
38 ṡon. D'ḟreagair Íosa é: Taḃarfair t'anam ar mo

[1] Leḃiṫ. xix. 18.

* Ver. 27. "An níḋ atá agat d'á ḋéanaṁ dein gan ṁoill é." Ní h-aṁlaiḋ a ċéaduiġ sé é, agus ní lúġa ná mar a ḋ'órduiġ sé é. Ní raiḃ ann aċ 'ġá ċur i n-úil dó ná coisgfaḋ Críost an feall a ḃí beartuiġṫe aige; ná raiḃ bac air imṫeaċt agus é ḋéanaṁ ċóm luaṫ agus ba ṁaiṫ leis é; go raiḃ Críost ollaṁ agus toilṫeanaċ ċun báis a ḋ'ḟulag ar ár son.

ṡon? Go deiṁin, deiṁin, adeirim leat, ní ġlaoḋ-
faiḋ an coileaċ san a séanfair trí h-uaire mé.

CAIBIDIOL XIV.

Caint Ċríost tar éis a ṡuipéir déiḋeanaiġ.

Ná tagaḋ buaireaṁ ar ḃúr gcroiḋe. Creideann 1
sib i nDia; creidiḋ ionam-sa leis. Is mó árus 2
i dtiġ m'Aṫar; dá mba ná beaḋ, do neósfainn daoiḃ
é: óir táim ag dul ag cur áite i n-eagar ḋaoiḃ.
Agus má imṫiġim agus áit do ċur in-eagar ḋaoiḃ, 3
táim ag teaċt arís agus glacfad ċúġam féin sib,
i dtreó, an áit 'na mbeaḋ-sa go mbeiḋ sib-se ann,
leis. Agus is eól daoiḃ cá ḃfuilim ag imṫeaċt, 4
agus tá eólas na sliġe agaiḃ. Duḃairt Tomás leis: 5
A Ṫiġearna, ní h-eól dúinn cá ḃfuilir ag imṫeaċt,
agus conus is féidir dúinn an tsliġ d'aiṫint?
Duḃairt Íosa leis: Is mise an tsliġ, agus an fír- 6
inne, agus an ḃeaṫa; ní ṫagann aoinne ċun an Aṫar
aċ tríom-sa. Dá n-aiṫniġeaḋ sib mise d'aiṫneóċ' 7
sib m'Aṫair gan aṁras, agus aiṫneóċaiḋ sib é
feasda, agus do ċonacaḃair é. Duḃairt Pilib leis: 8
A Ṫiġearna, taisbeáin dúinn an t-Aṫair, agus is
leór dúinn san. Duḃairt Íosa leis: An ḃfuilim an 9
faid seo aimsire agaiḃ agus gan aiṫne agaiḃ orm?
A Ṗilib, an t-é a ċionn mise ċionn sé an t-Aṫair,
leis; agus conus adeirir-se, Taisbeáin dúinn an
t-Aṫair? Ná creideann sib go ḃfuilim-se sa 10
n-Aṫair agus an t-Aṫair ionam-sa? Na bréiṫre a
laḃraim-se liḃ-se ní h-uaim féin a laḃraim iad; aċ
an t-Aṫair atá 'n-a ċóṁnuiġe ionam, ise a ḋeineann
na mírḃúiltí. [1] Ná creideann sib mise beiṫ sa 11
n-Aṫair agus an t-Aṫair a beiṫ ionam-sa? Nó murab 12
é sin é, creidiḋ mé mar ġeall ar na h-oibreaċa
féin.

Go deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ, an t-é a ċreideann
ionam-sa, na h-oibreaċa a ḋeinim-se déanfaiḋ sé féin

[1] Nó, Creidiḋ mé go ḃfuilim-se sa n-Aṫair, ⁊rl.

iad, agus déanfaiḋ sé oibreaċa is mó 'ná iad;
13 mar táim-se ag dul ag triall ar an Aṫair. [1] Agus
pé rud a ḋ'iarrfaiḋ siḃ ar an Aṫair am' ainim-se
déanfad-sa an rud san, i dtreó go ḃfaġaiḋ an
14 t-Aṫair glóire sa Ṁac. Má iarrann siḃ aon rud
orm am' ainim-se déanfad an rud san.
15 Má tá gráḋ agaiḃ dom coimeádaiḋ m'aiṫeanta.
16 Agus iarrfad-sa ar an Aṫair é, agus cuirfiḋ sé ċúġ-
aiḃ Sólásaiḋe eile ċun fanṁaint agaiḃ go deó;*
17 Spiorad na fírinne, náċ féidir do'n tsaoġal a
ġlacaḋ, óir ní ḟeiceann sé é ná ní aiṫniġeann sé é;
aċ aiṫnéoċaiḋ siḃ-se é, mar fanfaiḋ sé agaiḃ, agus
18 beiḋ sé ionaiḃ. Ní ḟágfad siḃ i nḃúr ndíleaċ-
19 taiṫiḃ; tiocfad ċúġaiḃ. Tamall beag eile agus ní
ḟeiceann an saoġal mé feasda; aċ ċíonn siḃ-se mé:
20 óir táim-se beó agus beiḋ siḃ-se beó, leis. An lá
san aiṫneóċaiḋ siḃ-se go ḃfuilim-se am' Aṫair, agus
go ḃfuil siḃ-se ionam-sa, agus mise ionaiḃ-se.
21 An t-é go ḃfuil m'aiṫeanta-sa aige agus do
ċoimeádann iad, sin é an t-é go ḃfuil gráḋ aige ḋom;
agus an t-é go ḃfuil gráḋ aige ḋom, beiḋ gráḋ
agam' Aṫair dó; agus beiḋ gráḋ agam-sa dó agus
22 taisbeánfad mé féin dó. Duḃairt Iúdás leis, níor
ḃ'é an t-Iscariót úd: A Ṫiġearna, cad fé ndeár go
ndéanfair ṫu féin a ṫaisbeáint dúinne agus ná tais-
23 beánfair ṫu féin do'n tsaoġal? D'ḟreagair Íosa,
agus duḃairt sé leis: Má tá gráḋ ag duine ḋóṁ-sa
coimeádfaiḋ sé mo ḃréiṫre, agus beiḋ gráḋ ag
m' Aṫair dó, agus tiocfaimíd ċuige agus déanfaimíd
24 cóṁnuiġe i n-a ḟoċair. An t-é ná fuil gráḋ aige
ḋom ní ċoimeádann sé mo ḃréiṫre; agus an briaṫar
d'aireaḃair ní h-é mo ḃriaṫar-sa é, aċ briaṫar an
Aṫar a ċuir uaiḋ mé.
25 Do laḃras an méid seo liḃ agus mé i nḃúr

[1] Maiṫ. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24.

* Ver. 16. "Sólásaiḋe" (Paraclét), nú, leis, comairceaċ, óir, nuair a spriocann sé sinn ċun guiḋe ḋéanaṁ deineann sé an ġuiḋe istiġ ionainn mar a déarfí;—Ibid. "go deó," d'á ḃríġ sin, is léir gur ġeallaḋ an Spiorad sin na fírinne, ní h-amáin do sna h-Asbolaiḃ féin aċ do'n eaglais n-a ndiaiḋ cóṁ maiṫ, go dtí deire an tsaoġail.

ḃfoċair. Aċ an Sólásaiḋe, an Spiorad Naoṁ, an 26
t-é a ċuirfiḋ an t-Aṫair uaiḋ am' ainim-se, múinfiḋ
sé sin daoiḃ gaċ niḋ, agus cuirfiḋ sé i nḃúr gcuiṁne
gaċ niḋ d'á ndéarfad liḃ.* Fágaim síoṫċáin agaiḃ; 27
tugaim mo ṡíoṫċáin daoiḃ; ní mar a ṫugann an saoġal
a ṫugaim-se daoiḃ. Ná bíoḋ buaireaṁ ar ḃúr
gcroiḋe, ná eagla. D'aireaḃair conus mar aduḃart 28
liḃ: Táim ag imṫeaċt, agus ag teaċt ċúġaiḃ. Dá
mbeaḋ gráḋ agaiḃ dom, ḃeaḋ áṫas oraiḃ toisg mé
ḃeiṫ ag dul ag triall ar an Aṫair; óir is mó an
t-Aṫair 'ná mise. Agus anois tá sé innste agam 29
daoiḃ roim ré, i dtreó nuair a ṫiocfaiḋ sé go gcreid-
fiḋ siḃ. Ní déarfad puinn i nḃúr ḃfoċair anois. 30
Óir tá priúnsa an doṁain seo ag teaċt, agus ní'l niḋ
ar biṫ aige ionam-sa. Aċ ionus go n-aiṫneóċaḋ an 31
doṁan go ḃfuil gráḋ agam do'n Aṫair; agus [1] do
réir mar a ṫug an t-Aṫair órdú dom, is mar sin a
ḋeinim. Eiriġiḋ, imṫiġmís as so.

CAIBIDIOL XV.

Caint Ċríost le n-a ḋeisgiobulaiḃ ar leanṁaint.

Is mise an ḟíneaṁuin ḟírinneaċ, agus isé m'Aṫair 1
an saoṫruiġṫeóir. Gaċ géag atá orm agus ná 2
tugann toraḋ, gearrfaiḋ sé í; agus gaċ géag a

[1] Gníoṁ ii. 23.

* Ver. 26. "Múinfiḋ sé sin daoiḃ gaċ niḋ." Geallṫar anso an Spiorad Naoṁ, dos na h-Asboil agus don ċléir' n-a ndiaiḋ, ċun gaċ fírinne do ṫeagasg dóiḃ agus ċun iad do ċimeád ó ḋul amú.

† Ver. 28. "Óir is mó an t-Aṫair 'ná mise." Is léir gur sa ṁéid gur duine é do laḃair Críost air féin anso, óir, sa ṁéid gur Dia é tá sé ar aon dul leis an Aṫair: (feic Philipian. Caib. II). Imṫeóċaiḋ gaċ deacaraċt tuisgiona as an gcaint seo aċ na neiṫe do leanann í, agus do ġaḃann léi, do ċimeád os coṁair ár n-aigne. Ḃí Críost go luaṫ ċun báis a ḋ'fulag, agus ċuir sé, leis an gcaint sin, a ḋaonaċt i n-úil dá Asbolaiḃ. Níor ḃ'féidir dó bás d'ḟáġail sa ṁéid gur Ḋia é, aċ ó ḃí sé n-a Ḋia agus n-a ḋuine ba léir gur sa ṁéid gur ḋuine é do ċaiṫfaḋ sé bás d'ḟáġail, agus ḃí na h-Asboil ċun san a ḋ'ḟeisgint agus do ċreideaṁaint go luaṫ 'n-a ḋiaiḋ san, mar adeir sé féin.

ṫugann toraḋ, glanfaiḋ sé í, ionus go dtaḃarfaḋ
3 sí breis toraḋ. [1] Táṫaoi-se anois glan de ḃárr
4 na cainte do laḃras liḃ. Fanaiḋ ionam-sa, agus
mise ionaiḃ. Fé mar nách féidir do'n ġéig toraḋ
ṫaḃairt uaiṫe féin, mura ḃfanaiḋ sí ar an ḃfíneaṁ-
ṁuin, sin mar nach féidir daoiḃ-se mura ḃfanaiḋ siḃ
5 ionam-sa. Mise an ḟíneaṁuin, siḃ-se na géaga;
an t-é ḟanann ionam-sa agus mise ann, tugann sé sin
toraḋ mór uaiḋ; óir am' éaġmuis-se ní féidir daoiḃ
6 aon niḋ a ḋéanaṁ. An t-é ná fanfaiḋ ionam-sa,
caiṫfar amaċ é mar ġéag, agus feóċfaiḋ sé; agus
tógfar é agus caiṫfar sa teine é, agus loisgfar é.
7 Má ḟanann siḃ ionam-sa, agus má ḟanaiḋ mo
ḃréiṫre ionaiḃ, iarrfaiḋ siḃ pé niḋ is maiṫ liḃ, agus
8 déanfar daoiḃ é. As so a tugtar glóire do m'Aṫair,
siḃ-se do ṫaḃairt mór-toraḋ uaiḃ, agus siḃ a ḃeiṫ
i nḃúr ndeisgiobuil agam-sa.
9 Mar a ṫug an t-Aṫair gráḋ dóṁ-sa, sin mar a
10 ṫugas-sa gráḋ daoiḃ-se. Fanaiḋ am' ġráḋ. Má
ċoiméádann siḃ m'aiṫeanta fanfaiḋ siḃ am' ġráḋ;
fé mar a ċoimeádaim-se aiṫeanta m'Aṫar agus go
11 ḃfanaim 'n-a ġráḋ. Do laḃras na neiṫe sin liḃ ionus
go mbeaḋ m'áṫas-sa ionaiḃ, agus go mbeaḋ búr
n-áṫas-sa iomlán.

12 [2] Sidí m'aiṫne-se, go dtaḃarfaḋ siḃ-se gráḋ
13 d'á ċéile, fé mar a ṫugas-sa gráḋ daoiḃ-se. Ní'l
ag aon duine gráḋ is mó 'ná so, go dtaḃarfaḋ duine
14 a anam ar son a ċarad. Is siḃ-se mo ċáirde-se aċ
15 go ndéanfaiḋ siḃ na neiṫe aḋeirim liḃ. Ní seirḃ-
ísiġ a ṫaḃarfad oraiḃ feasda, óir ní fios do'n tseir-
ḃíseaċ an niḋ a ḋeineann a ṁáiġistir. Aċ is cáirde
atá tabarṫa agam oraiḃ; óir gaċ niḋ d'ár airiġeas
16 féin ó m'Aṫair do ċuireas i n-iúil daoiḃ-se é. Ní
siḃ-se a ḋein mise do ṫoġaḋ: aċ is mise a ḋein siḃ-se
do ṫoġaḋ, agus do ċeapaḋ ċun go n-imṫeoċaḋ siḃ
agus go dtaḃarfaḋ siḃ toraḋ uaiḃ, agus go leanfaḋ
búr dtoraḋ; i dtreó, pé rud a ḋ'iarrfaḋ siḃ ar an
Aṫair am' ainim-se, go dtaḃarfaḋ sé daoiḃ é.

[1] *Supra* xiii. 10. [2] *Supra* xiii. 34; Eṗes. v. 2; 1 Tess. iv. 9.

[1] Tugaim na h-aiṫeanta so ḋaoiḃ i dtreó go mbeaḋ 17
gráḋ agaiḃ d'á ċéile.

Má ṫugann an saoġal fuaṫ ḋaoiḃ, bíoḋ ḟios agaiḃ 18
gur ṫug sé fuaṫ ḋóṁ-sa róṁaiḃ. Dá mba leis an 19
saoġal a ḃainfeaḋ siḃ ḃeaḋ gráḋ ag an saoġal d'á
ċuid féin; aċ óir ná baineann siḃ leis an saoġal,
aċ gur ḋeinear-sa siḃ a ṫoġaḋ as an saoġal, uime
sin tá fuaṫ ag an saoġal ḋaoiḃ. Cuiṁniġiḋ ar an 20
ḃfocal aduḃart liḃ: [2] Ní'l an seirḃíseaċ níos mó
'ná a ṁáiġistir. [3] Má ḋeineadar géarleanṁaint
orm-sa déanfaid siad géarleanṁaint oraiḃ-se, leis;
má ċoimeádadar mo ḃréiṫre-se, coimeádfaid siad
ḃúr mbréiṫre-se, leis. Aċ déanfaid siad na neiṫe 21
sin go léir liḃ mar ġeall ar m' ainim-se, toisg gan
aiṫne ḃeiṫ acu ar an t-é a ċuir uaiḋ mé. Dá mba ná 22
tiocfainn agus labairt leó, ní ḃeaḋ an peaca orṫa;
aċ anois ní'l aon leaṫsgéal acu i dtaoḃ a bpeaca.
An t-é go ḃfuil fuaṫ aige ḋóṁ-sa, tá fuaṫ aige do 23
m'Aṫair, leis. Dá mba na déanfainn na h-oibreaċa 24
'n-a measg, oibreaċa nár ḋein aoinne eile, ní ḃeaḋ
an peaca orṫa; aċ anois do ċonacadar agus ṫugadar
fuaṫ i n-aonḟeaċt, dóṁ-sa agus do m'Aṫair
i n-aonḟeaċt. Aċ ionus go gcóṁlíonfaí an focal 25
atá sgríoḃṫa sa dlíġ atá acu: [4] Do ṫugadar fuaṫ
ḋom gan ċúis.

Aċ nuair a ṫiocfaiḋ an Sóláisiḋe, an t-é a ċuir- 26
feaḋ-sa ċúġaiḃ-se ó'n Aṫair, Spioraid na fírinne, a
ġluaiseann ó'n Aṫair, déanfaiḋ sé sin fiaḋnaise
orm-sa.* Agus déanfaiḋ siḃ-se fiaḋnaise, óir 27
táṫaoi am' ḟoċair ó ṫúsaċ.

[1] I Eóin iii. 11, iv. 7. [2] *Supra* xiii. 16; Maiṫ. x. 24.
[3] Maiṫ xxiv. 9. [4] Salm. xxiv. 19.

*Ver. 26. "A ċuirfeaḋ-sa"—deiṁníġeann an ċaint sin, i n-aġaiḋ na nGréagaċ ndeirsineaċ so, go ngluaiseann an Spioraid Naoṁ ó'n Mac, ċóṁ maiṫ le h-ó'n Aṫair. Mura mbeaḋ san ní ḟéadfaḋ an Mac beiṫġá ċur uaiḋ.

CAIBIDIOL XVI.

Críochnú cainte Ċríost le n-a ḋeisgiobulaiḃ.

1 D'innseas na neiṫe seo ḋaoiḃ ionus ná glacfaḋ
2 siḃ sgannal. Cuirfid siad amaċ as na sinagógaiḃ
siḃ: feaḋ, agus tá an t-am ag teaċt nuair a ṁeasfaiḋ
an t-é a ċuirfiḋ ċun báis siḃ go mbeiḋ onóir aige 'á
3 ṫaḃairt do Ḋia. Agus déanfaid siad na neiṫe sin
liḃ-se toisg gan aiṫne beiṫ acu ar an Aṫair, ná orm-sa.
4 Aċ táid na neiṫe seo innste agam daoiḃ i dtreó, nuair
a ṫiocfaiḋ an t-am dóiḃ, go gcuiṁneóċaiḋ siḃ ar mé
5 'ġá n-innsint daoiḃ. Aċ níor innseas na neiṫe seo
ḋaoiḃ ó ṫosaċ, mar bíos i nbúr bfoċair. Agus anois
táim ag imṫeaċt ag triall ar an t-é a ċuir uaiḋ mé,
agus ní'l aoinne agaiḃ 'ġá ḟiafraiġe díom: Cá
bfuilir ag imṫeaċt?

6 Aċ toisg gur laḃras na neiṫe seo liḃ do líon búr
7 gcroiḋe de ḋólás. Aċ táim-se ag innsint na fír-
inne daoiḃ: Isé búr leas mé d'imṫeaċt; óir mura
n-imṫiġead ní ṫiocfaiḋ an Sólásaiḋe ċúġaiḃ; aċ má
8 imṫiġim, cuirfead ċúġaiḃ é. Agus nuair a ṫiocfaiḋ
sé sin déanfaiḋ sé an doṁan do ḋaoraḋ i dtaoḃ an
ṗeacta, agus i dtaoḃ cirt, agus i dtaoḃ breiṫeaṁan-
9 tais:* i dtaoḃ peacta, toisg ná creidid siad ionam-
10 sa; i dtaoḃ cirt, óir táim ag dul ċun an Aṫar,
11 agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé feasda. Agus i dtaoḃ breiṫ-
eaṁantais, óir tá breiṫeaṁantas taḃarṫa ċeana féin
ar ṗriúnsa an doṁain seo.
12 Tá mórán eile neiṫe agam le ráḋ liḃ, aċ ní féidir
13 daoiḃ iad a ḃreiṫ liḃ anois. Aċ nuair a ṫiocfaiḋ an
Spiorad úd na fírinne, múinfiḋ sé ḋaoiḃ an uile
ḟírinne. Óir ní h-uaiḋ féin a laḃarfaiḋ sé, aċ laḃar-
faiḋ sé gaċ a gcloisfiḋ sé; agus neósfiḋ sé ḋaoiḃ-se

* Vers. 8. "I dtaoḃ an ṗeacta;" nuair a ṫáinig an Spiorad Naoṁ do ṫug sé milte ċun a ṫuisgint cad é an peaca a ḃí acu 'á ḋéanaṁ tré gan Críost d'adṁáil; ċun cirt Ċríost do ṫuisgint, agus é n-a ṡuiḋe anois ar ḋeasláiṁ a Aṫar; agus ċun a ṫuisgint cad í an daor-ḃreiṫ atá i gcóir na ndaoine atá ag gabáil le Sátan, agus Sátan féin fé ḋaor-ḃreiṫ anois.

na neiṫe atá le teaċt.* Taḃarfaiḋ sé sin glóire dóṁ- 14
sa, óir is de m' ċuid-se a ġlacfaiḋ sé agus a neósfaiḋ
sé daoiḃ-se. Gaċ uile níḋ atá ag an Aṫair is liom- 15
sa é. Uime sin iseaḋ aduḃart: Is de m' ċuid-se
a ġlacfaiḋ sé agus a neósfaiḋ sé daoiḃ-se.

Tamall beag, agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus ansan 16
tamall beag arís, agus ċífiḋ siḃ mé; mar táim ag
dul ag triall ar an Aṫair.
Ansan duḃairt cuid d'á ḋeisgiobulaiḃ le n-a 17
céile: Cad é seo adeir sé linn? Tamall beag, agus
ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus tamall beag arís, agus
ċífiḋ siḃ mé; agus, Mar táim ag dul ag triall ar an
Aṫair? Agus duḃradar: Cad é seo adeir sé, 18
Tamall beag? Ní ḟeadramair cad 'deir sé.
Agus ḃí ḟios ag Íosa gur ṁian leó é ċeistiú; 19
agus duḃairt sé leó: Táṫaoi ag ceistiúċán ead-
raiḃ féin i dtaoḃ an ḟocail sin aduḃart: Tamall
beag, agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus, tamall beag
arís, agus ċífiḋ siḃ mé. Go deiṁin, deiṁin, 20
adeirim liḃ, go ndéanfaiḋ siḃ caoi agus gol, agus
go mbeiḋ áṫas ar an saoġal; agus go mbeiḋ siḃ-se
buarṫa, aċ iompófar ḃúr mbrón ċun áṫais. Nuair 21
a ḃíonn an ḃean i mbreóiteaċt clainne, bíonn buair-
eaṁ uirṫi, toisg a h-am a ḃeiṫ tagaiṫe; aċ nuair a
ḃeireann sí an mac, ní ḃíonn cuiṁne aici ar an dtein-
neas, mar ġeall ar an áṫas, toisg duine ḃeiṫ tagaiṫe
ar an saoġal. Sin mar atá buaireaṁ oraiḃ-se anois, 22
aċ ċífead-sa siḃ arís, agus beiḋ áṫas ar ḃúr gcroiḋe;
agus ní ḃainfiḋ aoinne ḃúr n-áṫas díḃ. Agus ní 23
ḟiafróċaiḋ siḃ aon níḋ díom-sa an lá san. [1] Go
deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ, má iarrann siḃ aon rud
ar an Aṫair am' ainim taḃarfaiḋ sé daoiḃ é. Go 24
dtí so níor iarrabair aon níḋ am' ainim: Iarraiḋ,
agus ġeoḃaiḋ siḃ, ionus go mbeaḋ ḃúr n-áṫas iomlán.

Do laḃras na neiṫe seo liḃ i ḃfuirm soluídí. Tá 25
an t-am ag teaċt nuair ná laḃarfad liḃ feasda i sol-

[1] Maiṫ. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24; Lúc. xi. 9; *supra* xiv. 13; Séam. i. 5.

* Ver. 13. "Múinfiḋ sé ḋaoiḃ an uile ḟírinne." Feic an nóta ar Ċaib. xiv. 26.

uídiḃ, aċ neósfad daoiḃ go soiléir i dtaoḃ an Aṫar.
26 Sa lá san iarrfaiḋ siḃ am' ainim-se; agus ní deirim
27 liḃ go nguiḋfead an t-Aṫair ar ḃúr son; Óir tá
grád ag an Aṫair féin daoiḃ, toisg grád ḃeiṫ
agaiḃ dóṁ-sa agus gur ċreideaḃair gur ó Ḋia do
28 ġluaiseas. Do ġluaiseas amaċ ó'n Aṫair, agus
do ṫánag ar an saoġal; táim ag fágáilt an tsaoġ-
ail arís, agus ag dul ag triall ar an Aṫair.
29 Duḃairt a ḋeisgiobuil leis: Féaċ, anois taoí ag
laḃairt go soiléir, agus ní h-aon tsoluíd atá agat
30 d'á laḃairt. Tá fios againn anois go ḃfuil fios
gaċ uile níḋ agat, agus náċ gáḋ duit aoinne ḃeiṫ
'ġad' ċeistiú: ar so ċreidimíd gur ó Ḋia a ġluaisís.
31 D'ḟreagair Íosa iad: An gcreideann siḃ anois?
32 [1] Féaċ, tá an tráṫ ag teaċt, agus tá sé tagaiṫe
ċeana féin, 'n-a sgaipfar siḃ, gaċ duine ċun a ċoda
féin, agus 'n-a ḃfágfaiḋ siḃ mise am' aonar; aċ
ní'lim am' aonar, mar tá an t-Aṫair am' ḟoċair.
33 Do laḃras na neiṫe sin liḃ ionus go mbeaḋ síoṫċáin
agaiḃ ionam-sa. Beiḋ trioblóid sa tsaoġal agaiḃ;
aċ glacaiḋ misneaċ, tá buaiḋte agam-sa ar an
saoġal.

CAIBIDIOL XVII.

Guiḋe Ċríost ar son a ḋeisgiobul.

1 Do laḃair Íosa an ċaint sin, agus ansan do ṫóg sé
a ṡúile suas ċun na ḃflaṫas, agus duḃairt sé: A
Aṫair, tá an uair tagaiṫe; taḃair glóire do d'Ṁac
2 ionus go dtaḃarfaiḋ do Ṁac glóire duit: Fé mar
a ṫugais dó ċóṁaċt os cionn gaċ feóla, ionus, gaċ
ar ṫugais dó, go dtaḃarfaiḋ sé dóiḃ beaṫa ṡíoruiḋe.
3 Agus isí seo an ḃeaṫa ṡíoruiḋe, go gcuirfidís aiṫne
ort-sa, an t-aon Dia fírinneaċ aṁáin, agus ar Íosa
4 Críost a ċuiris uait. Do ṡoillsiġeas-sa tú ar an
dtalaṁ so; tá an obair déanta agam a ṫugais dom
5 le déanaṁ. Agus soillsiġ-se mise anois, a Aṫair,
ad' ḟoċair féin, leis an soillseaċt a ḃí agam ad'
ḟoċair sar a raiḃ an doṁan ar biṫ.

1 Maiṫ. xxvi. 31; Marc. xiv. 27.

Do noċtas t'ainim do sna daoine a ṫugais dom 6
as an saoġal; ba leat-sa iad, agus ṫugais dóṁ-sa
iad; agus tá do ḃriaṫar coimeádta acu. Tá ḟios 7
acu anois gurab uait-se gaċ níḋ d'á dtugais dóṁ-sa.
Óir, na bréiṫre a ṫugais dom, do ṫugas dóiḃ iad; 8
agus do ġlacadar iad, agus is eól dóiḃ go fíor gur
uait-se a ṫánag, agus do ċreideadar gur tú a ċuir
uait mé.

Guiḋim orṫa; ní h-ar an saoġal a ġuiḋim, aċ orṫa 9
so a ṫugais-se dom; mar is leat-sa iad. Agus is 10
liom-sa gaċ níḋ is leat-sa, agus is leat-sa gaċ níḋ
is liom-sa; agus táim soillsiġṫe ionta. Agus 11
nílim ar an saoġal feasda, agus táid siad so ar an
saoġal, agus táimse ag dul ag triall ort-sa. A
Aṫair naoṁṫa, coimeád, at' ainim féin, an ṁuintir
a ṫugais dóṁ-sa, ionus go mba h-aon iad, fé mar is
aon sinne. An ḟaid a ḃíos 'n-a ḃfoċair ar an 12
saoġal do ċoimeádas iad at' ainim-se. An
ṁuintir a ṫugais dom do ċoimeádas iad, agus níor
imṫiġ íde ar aoinne acu aċ ar ṁac na h-íde,
[1] ionus go gcóṁlíonfaí an scrioptiúir. Aċ anois 13
táim ag teaċt ag triall ort-sa; agus tá an ċaint
seo agam 'á ráḋ ar an saoġal, ionus go mbeaḋ acu,
iomlán ionta féin, an t-áṫas is liom-sa. Ṫugas-sa 14
dóiḃ do ḃriaṫar-sa; agus do ṫug an saoġal fuaṫ
dóiḃ, óir ní de'n tsaoġal iad, fé mar náċ de'n
tsaoġal mise. Ní'lim 'ġá iarraiḋ go dtógfá as an 15
saoġal iad, aċ go gcoimeádfá saor ó'n olc iad. Ní 16
de'n tsaoġal iad, fé mar náċ de'n tsaoġal mise.
Dein iad do naoṁú sa ḃfírinne. Is fírinne do 17
ḃriaṫar. Fé mar a ċuiris-se uait mise isteaċ sa 18
tsaoġal, do ċuireas-sa uaim iad so isteaċ sa tsaoġal.
Agus naoṁuiġim-se mé féin ar a son, ionus go 19
mbeidís sin, leis, naoṁṫa sa ḃfírinne.

Ní h-ar a son amáin, áṁṫaċ, atáim ag guiḋe, aċ, 20
mar an gcéadna, ar son na ndaoine a ċreidfiḋ
ionam tré n-a mbriaṫar; Ionus go mb' aon iad go 21
léir, fé mar ataoi-se, a Aṫair, ionam-sa agus mise
ionat-sa; go mbeidís seo 'n-a n-aon ionainn; i dtreó
go gcreidfeaḋ an saoġal gur ċuiris-se uait mé.

[1] Salm. cviii. 8.

22 Agus an soillsiú a ṫugais-se orm-sa, do ṫugas-sa
orṫa so é, ionus go mb' aon iad, fé mar is aon sinne.
23 Mise ionta so, agus tusa ionam-sa, ionus go
mbeidís beaċtuiġṫe i n-aon; agus go n-aiṫneoċaḋ
an saoġal gur ċuiris-se uait mé, agus gur ṫugais
24 gráḋ ḋóiḃ seo fé mar a ṫugais gráḋ ḋóṁ-sa. A
Aṫair, na daoine seo a ṫugais dom, is mian liom, an
áit i n-a ḃfuilim-se, iad-san do ḃeiṫ ann mar aon
liom; ionus go ḃfeicfidís mo ġlóire, an ġlóire a
ṫugais-se dom, mar gur ṫugais gráḋ dom roiṁ
25 ċruiṫniú an doṁain. A Aṫair atá ró-ċeart, ní
raiḃ aiṫne ag an saoġal ort; aċ ḃí aiṫne agam-sa
ort; agus ḃí fios acu so gur ċuiris-se uait mise.
26 Agus do ṫugas-sa ḋóiḃ, agus taḃarfad, eólus ar
t'ainim; ionus, an gráḋ a ṫugais-se ḋóṁ-sa, go
mbeaḋ sé ionta so, agus mise ionta.

CAIBIDIOL XVIII.

Tuairisg ar Ṗáis Ċríost.

1 Nuair a ḃí an ċaint sin ráiḋte ag Íosa ċuaiḋ sé
amaċ, mar aon le n-a ḋeisgiobuil [1] ṫar sruṫ
Ċedrón, mar a raiḃ gáirdín, agus ċuaiḋ sé féin agus
2 a ḋeisgiobuil isteaċ sa ġáirdín: Agus ḃí fios na
h-áite ag Iúdás, leis, an fear a ḋíol é, mar do ċuaiḋ
Íosa ann go minic i n-aonfeaċt le n-a ḋeisgiobul-
3 aiḃ. Agus nuair a fuair Iúdás buiḋean saiġdiúirí
agus oificeaċa ó sna h-árd-ṡagairt agus ó sna
Fairisíniġ, ṫáinig sé ċun na h-áite agus lóċranna aige,
4 agus tóirsí, agus airm. Agus ó ḃí fios ag Íosa gaċ
níḋ d'á raiḃ le teaċt air, ċuaiḋ sé amaċ agus
5 duḃairt sé leó: Cé 'tá uaiḃ? D'ḟreagradar é:
Íosa an Nasarénaċ. Duḃairt Íosa leó: Is mise é.
Agus ḃí Iúdás, an fear a ḋíol é, 'n-a ṡeasaṁ 'n-a
6 dteannta. Agus ċoṁ luaṫ agus aduḃairt sé leó,
Is mise é, ċuadar i ndiaiḋ a gcúl agus ṫuiteadar
7 ar an dtalaṁ. Ansan d'ḟiafraiġ sé ḋíoḃ arís:
Cé 'tá uaiḃ? Agus duḃradar-san: Íosa an Nasa-

[1] 2 Ríġ. xv. 23.

rénaċ. D'ḟreagair Íosa iad: Duḃart liḃ gur mise 8
é; agus má's mise atá uaiḃ leigiḋ dóiḃ seo imṫeaċt.
Ionus go gcóṁlíonfaí an focal aduḃairt sé: [1] An 9
ṁuintir a ṫugais dom níor ċailleas aon duine acu.
Agus ḃí claiḋeaṁ ag Símón Peadar, agus ṫaraing 10
sé an claiḋeaṁ, agus ḃuail sé seirḃíseaċ an árd-
ṡagairt, agus ḃain sé an ċluas ḋeas de. Agus
Malcus ab ainim do'n tseirḃíseaċ. Agus duḃairt 11
Íosa le Peadar: Cuir do ċlaiḋeaṁ n-a ṫruaill
tairse. An ċailís a ṫug an t-Aṫair dom, an aṁlaiḋ
ná h-ólfad í?

Ansan do rug an ḃuiḋean agus an captaén agus 12
seirḃísiġ na n-Iúdaċ ar Íosa, agus do ġaḃadar é;
Agus do rugadar i láṫair Annas ar dtúis é, óir 13
b'é sin aṫair céile Ċáipais, árdsagairt na bliana
san. [2] Agus b'é Cáipas an t-é ṫug an ċóṁairle 14
úd do sna Iúdaiġ, gur ḃ' é a leas aon duine aṁáin
d'ḟáġail ḃáis ar son an ṗobuil.

Do lean Símón Peadar, áṁṫaċ, agus deisgiobul 15
eile, Íosa. Agus ḃí aiṫne ar an ndeisgiobul eile
sin ag an árdsagart, agus ċuaiḋ sé isteaċ i ḃfoċair
Íosa i halla an árdsagairt. Agus ḃí Peadar 'n-a 16
ṡeasaṁ i n-aice an dorais lasmuiġ. Ansan, an
deisgiobul eile sin go raiḃ aiṫne ag an árdsagart air,
d'imṫiġ sé amaċ agus do laḃair sé le cailín an
dorais agus ṫug sé Peadar isteaċ. Agus duḃairt 17
cailín an dorais le Peadar: Náċ duine de ḋeisgiobul-
aiḃ an ḟir úd tusa, leis? Deir seisean: Ní h-ead.
Agus ḃí na seirḃísiġ agus na h-oificeaċa 'n-a sea- 18
saṁ i n-aice na teine, 'ġá dtéiḋ féin, mar ḃí sé fuar;
agus ḃí Peadar 'n-a dteannta, leis, agus é 'n-a
ṡeasaṁ, 'ġá ṫéiḋ féin.

Agus do ċeistiġ an t-árdsagart Íosa i dtaoḃ 19
a ḋeisgiobul agus i dtaoḃ a ṫeagaisg. D'ḟreagair 20
Íosa é: Do laḃras go h-osgailte leis an ndoṁan;
ḋeineas teagasg i gcóṁnuiġe sa tsinagóig, agus sa
teampul, mar a gcruinniġid na Iúdaiġ go léir; agus
níor laḃras aon niḋ fé ċeilt. Cad 'n-a ṫaoḃ duit 21
mise ċeistiú? Ceistiġ na daoine a ḃí ag éisteaċt le
n-ar laḃras leó; féaċ, is eól dóiḃ seo cad 'duḃart.

[1] *Supra* xvii. 12. [2] *Supra* xi. 49.

22 Nuair aduḃairt sé an méid sin do ḃuail feirḃíseaċ
a ḃí láiṫreaċ buille ḃais ar Íosa agus duḃairt sé;
An mar sin a ṫugann tú freagra ar an árdṡagart?
23 D'ḟreagair Íosa é: Má's olc mo ċaint, taḃair fiaḋ-
naise ar an olc; má's maiṫ í, cad ċuige duit mé ḃua-
24 laḋ? [1] Ansan do ċuir Annas uaiḋ é gaḃṫa ag
triall ar Ċáiṗas an t-árdṡagart.
25 Aċ ḃí Símón Peadar 'n-a ṡeasaṁ 'ġá ṫéiḋ féin
[2] Agus duḃradar leis: Náċ duine d'á ḋeisgiobuil
siúd ṫusa leis? Do ṡéan seisean agus duḃairt sé:
26 Ní h-eaḋ. Ansan duḃairt duine de ṡeirḃísiġ an
árdṡagairt, gaol do'n ḟear gur ḃain Peadar an
27 ċluas de: Ná feaca-sa ṫu sa ġáirdín i n'ḟoċair? Do
ṡéan Peadar aris: agus do ġlaoiḋ an coileaċ láiṫ-
reaċ.

28 Ansan do rugadar Íosa leó ó Ċáiṗas go dtí an
[3] Praetórium. Ḃí sé 'n-a ṁaidin an uair sin, agus
níor ċuadar féin isteaċ sa halla, i [4] dtreó ná
truailleófaí iad, agus go n-iosfaidís an ċáisg.
29 Uime sin do ċuaiḋ Pilát amaċ ag triall orṫa, agus
duḃairt sé: Cad 'tá agaiḃ 'á ċur i leiṫ an duine seo?
30 D'ḟreagradar agus duḃradar leis: Mura mbeaḋ
é seo ḃeiṫ 'n-a ċuirpṫeaċ ní ṫaḃarfaimís ag triall
31 ort-sa é. Duḃairt Pilát leó: Tógaiḋ féin é agus
tugaiḋ breiṫ air do réir ḃúr ndliġe féin. Agus
duḃairt na Iúdaiġ leis: Ní'l ceaduiġṫe dúinne
32 aoinne ċur ċun báis. [5] Ionus go gcóṁlíonfaí focal
Íosa, an focal aduḃairt sé 'ġá ċur i n-iúil cad é an
bás a ġeoḃaḋ sé.
33 Ansan [6] do ċuaiḋ Pilát isteaċ sa ċúirt aris,
agus ġlaoiḋ sé ċuige Íosa agus duḃairt sé leis:
34 An tusa rí na n-Iúdaċ? D'ḟreagair Íosa: An uait
féin a deirir-se an níḋ sin, nó an daoine eile d'innis
35 duit é am' ṫaoḃ-sa? D'ḟreagair Pilát: An Iúdaċ
mise? Do ḋaoine féin agus na h-árdṡagairt isiad

1 Mait. xxvi. 57; Marc. xiv. 53; xxii. 54.
2 Mait. xxvi. 69; Marc. xiv. 67; Lúc. xxii. 56.
3 nó, halla an ġoibearnóra. 4 Gníoṁ. x. 28, xi. 3.
5 Mait. xx. 19.
6 Mait. xxvii. 11; Marc. xv. 2; Lúc. xxiii. 3.

a ṫug suas dóṁ-sa ṫú. Cad 'tá déanta agat?
D'ḟreagair Íosa: Ní ḃaineann mo ríġeaċt-sa leis 36
an saoġal so. Dá mbaineaḋ mo ríġeaċt leis an
saoġal so ní baoġal ná go dtroidfeaḋ mo ṁuintir
ionus ná taḃarfaí suas do sna Iúdaiġ mé: aċ anois
ní h-as so atá mo ríġeaċt-sa. Ansan duḃairt 37
Pilát: An rí tu, mar sin? D'ḟreagair Íosa: Mar
adeirir, is rí mé. Is ċuige do ruġaḋ mise, agus
is ċuige do ṫánag ar an saoġal, ċun go ndéanfainn
fiaḋnaise do'n ḃfírinne. Gaċ n-aon a ḃaineann leis
an ḃfírinne, éisteann sé le m' ġlór-sa. Deir Pilát 38
leis: Cad is fírinne ann? Agus nuair aduḃairt sé
an focal san d'imṫiġ sé amaċ airís ċun na n-Iúdaċ,
agus duḃairt sé leó: Ní ḃfaġaim-se coir ar biṫ ann.
[1] Aċ is nós agaiḃ-se go leigfinn duine saor ċúġaiḃ 39
uim Ċáisg; an mian liḃ, mar sin, go leigfinn saor
ċúġaiḃ rí na n-Iúdaċ? Ansan do liúġadar go léir 40
airís agus duḃradar: Ná leig saor é seo, aċ Bar-
abbas. Agus biṫeaṁnaċ ab eaḋ Barabbas.

CAIBIDIOL XIX.

Tuairisg ar Ṗáis Ċríost ar leanṁaint.

Agus ansan do ṫóg Pilát Íosa, agus [2] do sgiúr- 1
sáil sé é. Agus d'ḟiġeadar na saiġdiúirí coróinn 2
ḋeilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í, agus ċuir-
eadar éadaċ corcra uime. Agus ṫagaidís ċuige 3
agus deiridís: Go mbeannuiġtear duit, a rí na
n-Iúdaċ; agus do ḃuailidís dóirne air. Ansan do 4
ċuaiḋ Pilát amaċ airís, agus duḃairt sé leó: Féaċ,
táim 'ġá ṫaḃairt ċúġaiḃ amaċ, go dtuigfeaḋ siḃ ná
faġaim aon ċoir ann. Agus ṫáinig Íosa amaċ agus 5
an ċoróinn ḋeilgneaċ air agus an brat corcra uime.
Agus duḃairt seisean leó: Féaċ an duine! Agus 6
nuair a ċonaic na h-árd-ṡagairt agus a n-oificeaċa é
do liúġadar agus duḃradar: Céas é, céas é. Duḃ-
airt Pilát leó: Tógaiḋ féin é, agus céasaiḋ é; óir

[1] Mait. xxvii. 15; Marc. xv. 6; Lúc. xxiii. 17.
[2] Mait. xxvii. 26; Marc. xv. 15.

7 ní ḃfaġaim-se aon ċoir ann. D'ḟreagair na Iúdaiġ: Tá
dlíġ againne, agus do réir na dlíġe sin is ceart dó
bás d'ḟáġail, de ḃríġ gur dein sé Mac Dé de féin.
8 Nuair airiġ Pilát an focal san táinig tuille eagla
9 air. Agus ċuaiḋ sé isteaċ sa ċúirt arís agus
duḃairt sé le h-Íosa: Cad as duit-se? Aċ níor
10 ṫug Íosa freagra air. Duḃairt Pilát leis, d'á ḃríġ
sin: An amlaiḋ ná labarfair liom? Ná fuil ḟios
agat go ḃfuil ar mo ċumas-sa tú ċéasaḋ, agus go
11 ḃfuil ar mo ċumas tú leigint saor? D'ḟreagair
Íosa: Ní ḃeaḋ aon níḋ ar do ċumas am' aġaiḋ mura
mbeaḋ gur tugaḋ duit é ó'n áit ṫuas. Uime sin an
t-é a ṫug suas duit mé, is mó an peaca atá air.
12 Agus as san amaċ ḃí Pilát a d'iarraiḋ é leigint
saor. Aċ do liúiġ na Iúdaiġ, agus duḃradar: Má
leigeann tú saor é seo ní cara do Ċaesar tu; Óir,
gaċ aoinne a ḋeineann rí de féin labrann sé i n-aġaiḋ
13 Ċaesair. Nuair a ḋ'airiġ Pilát na focail sin do
ṫug sé Íosa leis amaċ, agus do ṡuiḋ sé sa ċaṫaoir
ḃreiṫeaṁntais, sa n-áit ar a dtugtar Litostrótos;
14 sa teangain Eabra, áṁṫaċ, Gabbata. Agus b'é
lá ollaṁuiġṫe na Cásga é, timpal an séṁaḋ h-uair,
15 agus duḃairt sé leis na Iúdaiġ: Féaċ ḃúr rí:* Aċ
do liúġadar: Tóg uainn é, tóg uainn é; céas é! Duḃ-
airt Pilát leó: An ndéanfad ḃúr rí do ċéasaḋ?
D'ḟreagair na h-árd-ṡagairt: Ní'l aon rí againn aċ
16 Caesar. Ansan do ṫug sé suas dóiḃ é le céasaḋ.
17 Agus ṫógadar Íosa, agus do rugadar leó amaċ é.

Agus [1] ag iompar a ċroise ċuaiḋ sé amaċ ċun na
h-áite ar a dtugtar Áit an Ċloiginn, agus Golgota sa
18 teangain Eabra, Mar ar ċéasadar é, agus beirt eile
'n-a ṫeannta, duine ar gaċ taoḃ, agus Íosa i lár
19 baill. Agus do sgríoḃ Pilát teidiol, agus ċuir sé
ar an gcrois é. Agus b' é seo an sgríḃinn: ÍOSA
20 NASARÉNAĊ RÍ NA N-IÚDAĊ. Agus do léiġ

[1] Maiṫ. xxvii. 33; Marc. xv. 22; Lúc. xxiii. 33.

*Ver. 14. "Lá ollaṁuiġṫe na Cásga," .i. an lá roim Ṡabbóid na Cásga, "Parascevé" a tugtí ar gaċ oiḋċe Ċásga, .i. "oiḋċe an ollṁúċáin. Áċ b'í seo oiḋċe na Sabbóide móire, .i. Sabbóid seaċtṁaine na Cásga.

mórán de sna Iúdaiġ an teidiol san, mar ḃí an áit
'n-ar céasaḋ Íosa aċmair do'n ċaṫair. Agus ḃí sé
sgríoḃṫa i n-Eaḃrais, agus i nGréigis, agus i Laidin.
Duḃairt árd-ṡagairt na n-Iúdaċ, áṁ, le Pilát: 21
Ná sgríoḃ: Rí na n-Iúdaċ; aċ go nduḃairt sé: Is mé
rí na n-Iúdaċ. D'ḟreagair Pilát: An níḋ do 22
sgríoḃas, do sgríoḃas é.

Agus na saiġdiúirí, nuair a ċéasadar é, do ṫóga- 23
dar a ċuid éadaiġ agus deineadar ceiṫre coda díoḃ,
cuid do gaċ saiġdiúir, agus a ċasóg. Ḃí an ċasóg,
áṁ, gan fuaġáil inti, aċ í fiġte ar fad ó n-a bárr.
Agus duḃradar le n-a ċéile: Ná stracaimís í, aċ 24
cuirimís ar ċrannaiḃ cé aige go mbeiḋ sí; go gcóṁ-
lionfaí an scriptiúir adeir: [1] Do rainneadar
eatarṫa mo ċuid éadaiġ, agus ċuireadar ar ċrann-
aiḃ mo ċúṁdaċ. Agus do ḋein na saiġdiúirí na
neiṫe sin.

Agus ḃí 'n-a seasaṁ i n-aice croise Íosa a ṁáṫair, 25
agus deirḃṡiúr a ṁáṫar, Máire Ċleopais, agus
Máire Ṁaġdalén. Agus nuair a conaic Íosa a 26
ṁáṫair agus an deisgiobul ab ionṁuin leis 'n-a
ṡeasaṁ, duḃairt sé le n-a ṁáṫair: A ḃean, siné
do ṁac! Ansan deir sé leis an ndeisgiobul: 27
Féaċ do ṁáṫair. Agus ó'n uair sin amaċ do ġlac an
deisgiobul ċun a teaġlaiġ féin í.

I 'n-a ḋiaiḋ san, ó ḃí fios ag Íosa go raiḃ gaċ níḋ 28
críoċnuiġṫe, [2] ionus go gcóṁlionfaí an scriptiúir,
duḃairt sé: Tá tart orm. Agus ḃí árṫaċ ann agus 29
é lán d'ḟínéigir. Ċuireadar ċun a ḃéil spúins
agus é lán d'ḟínéigir agus iosóip timpal air. Agus 30
nuair a ġlac Íosa an fínéigir, duḃairt sé: Tá críoċ-
nuiġṫe. Agus do ċrom sé a ċeann, agus ṫug sé a
anam uaiḋ.

Aċ na Iúdaiġ, óir b'é lá an ollaṁuiġṫe é, i dtreó 31
ná fanfaḋ na cuirp ar an gcrois i gcaiṫeaṁ na sab-
bóide, óir ba lá mór sabbóide an lá san, d'iarradar
ar Pilát go mbrisfí a gcosa agus go dtógfaí as iad.
Ansan do ṫáinig na saiġdiúirí, agus ḃriseadar cosa 32
an ċéad duine, agus cosa an duine eile a ḃí céasda
i n-aonfeaċt leis. Aċ nuair a ṫánadar ċun Íosa, 33

[1] Salm. xxi. 19. [2] Salm. lxviii. 22.

ċonacadar go raiḃ sé marḃ ċeana féin, agus níor
34 ḃriseadar a ċosa; aċ d'osgail duine de sna saiġ-
diúiriḃ a ṫaoḃ le sleaġ, agus ṫáinig amaċ as, láiṫ-
35 reaċ, fuil agus uisge. Agus an t-é a ċonaic é ṫug
sé fiaḋnaise ann, agus is fíor a ḟiaḋnaise. Agus is
eól dó san go ḃfuil an ḟírínne aige 'á ráḋ, ionus go
36 gcreidfeaḋ siḃ-se. Óir do deineaḋ na neiṫe sin
ionus go gcóṁlíonfaí an scriptiúir: [1] Ní ḃrisfiḋ
37 siḃ aon ċnáṁ ann. Agus airís deir scriptiúir eile:
[2] Ċífid siad an t-é a ṡádadar.

38 'N-a ḋiaiḋ san d'iarr Ióseṗ ó Arimataea ar Pilát
(mar deisgiobul le h-Íosa dob eaḋ é, aċ fé ċéilt, le
h-eagla na n-Iúdaċ) leigint dó corp Íosa do ḃreiṫ
leis. Agus do ṫoiliġ Pilát. Agus ṫáinig sé agus
39 do rug sé leis corp Íosa. Agus do ṫáinig Nico-
démus, leis, [3] an fear úd a ṫáinig ar dtúis ċun Íosa
sa n-oiḋċe, agus measgán mirr agus aloé aige, timpal
40 céad púnt meáġċaint. Agus do ṫógadar corp
Íosa, agus do ċeangaladar é le línéadaċ agus leis
na spíosraiḃ, fé mar is gnáṫ leis na Iúdaiġ aḋlacaḋ
41 ḋéanaṁ. Agus ḃí sa n-áit 'n-ar céasaḋ é gáirdín,
agus sa ġáirdín ḃí tuama nua nár h-aḋlacaḋ aoinne
42 fós ann. Ċuireadar Íosa sa tuama san, mar ḃí
sé 'n-a gcóṁgar, agus b'é lá ollaṁuiġṫe na n-Iúdaċ é.

caibidiol XX.

Aiséirġe Ċríost agus é 'ġá ṫaisbeáint féin d'á ḋeisgiobulaiḃ.

1 Agus [4] an céad lá de'n tseaċtṁain ṫáinig Máire
Ṁaġdalén ar maidin, agus an doirċeaċt fós ann,
ċun na h-uaġa, agus ċonaic sí an leac tógṫa ó'n uaiġ.
2 Ansan do riṫ sí agus ṫáinig sí ag triall ar Ṡímón
Peadar agus ar an ndeisgiobul eile úd ab ionṁuin
le h-Íosa, agus duḃairt sí leó: Do ṫógadar an
Tiġearna as an dtuama, agus ní fios dúinn cár ċuir-
3 eadar é. Agus d'imṫiġ Peadar agus an deisgiobul

[1] Exod. xii. 46; Uiṁ. xi. 12. [2] Zach. xii. 10. [3] *Supra* iii. 2.
[4] Mait. xxviii. 1; Marc. xvi. 1; Lúc. xxiv. 1.

eile amaċ, agus ṫánadar ċun an tuama. Agus ḃí 4
an ḃeirt ag ruiṫ i n-aonḟeaċt, agus do riṫ an deis-
giobul eile níba luaṫa 'ná Peadar, agus isé ba
ṫúisge ṫáinig ċun an tuama. Agus nuair do ċrom 5
sé do ċonaic sé an línéadaċ leagaiṫe ann; aċ níor
ċuaiḋ sé isteaċ. Ansan do ṫáinig Símón Peadar 6
'n-a ḋiaiḋ, agus ċuaiḋ sé isteaċ sa tuama, agus ċonaic
sé an línéadaċ leagaiṫe ann, Agus an ciarsúir a ḃí 7
ar a ċeann, agus ní h-i dteannta na n-éadaiġe lín a
ḃí sé sin, aċ i n-áit fé leiṫ agus é fillte i n-aon áit
aṁáin. Ansan do ċuaiḋ isteaċ an deisgiobul eile, 8
a ṫáinig ar dtúis ċun an tuama; agus do ċonaic sé
agus do ċreid sé. Óir níor ḃ'ḟios fós dóiḃ an 9
scrioptiúir, nár ḃ'ḟoláir é ḋ'éiriġe ó sna mairḃ.
Ansan d'imṫiġ na deisgiobuil aḃaile arís. 10
Aċ [1] d'ḟan Máire 'n-a seasaṁ i n-aice an tuama 11
agus í ag gol. Sa ġol di, áṁṫaċ, do ċrom sí, agus
d'ḟéaċ sí isteaċ sa tuama; Agus ċonaic sí an dá 12
aingeal, i n-éadaċ ġeal, agus iad 'n-a suiḋe, aingeal
acu ag ceann agus an t-aingeal eile ag cosaiḃ na
h-áite 'n-ar cuireaḋ corp Íosa. Duḃradar léi: A 13
ḃean, cad fé ndeara ḋuit ḃeiṫ ag gol? Duḃairt sí
leó: Mar do ṫógadar mo Ṫiġearna, agus ní ḟeadar
cár ċuireadar é. Nuair a ḃí na focail sin ráiḋte aici 14
d'iompuiġ sí siar, agus ċonaic sí Íosa 'n-a ṡeasaṁ,
agus ní raiḃ ḟios aici gur ḃ' é Íosa é. Duḃairt Íosa 15
léi: A ḃean, cad fé ndeara ḋuit ḃeiṫ ag gol? Cé
atá uait? Ċeap sise gur ġárdnóir é, agus duḃairt
sí leis: A ḋuine ṁacánta, má's tusa a ṫóg é, innis
dam cár ċuiris é, agus béarfad liom é. Duḃairt 16
Íosa léi: A Ṁáire. D'iompuiġ sise agus duḃairt sí
leis: Rabboní; ('sé sin le ráḋ, A Ṁáiġistir). Duḃ- 17
airt Íosa léi: Ná teangṁuiġ liom, óir níor ċuas suas
ċun m' Aṫar fós; aċ imṫiġ ag triall ar mo ḃráiṫre
agus abair leó, Táim ag dul suas ċun m' Aṫar agus
ċun ḃúr n-Aṫar, ag triall ar mo Ḋia agus ar ḃúr
nDia. Ṫáinig Máire Ṁagdalén agus d'innis sí do 18
sna deisgiobuil: Do ċonac an Tiġearna agus duḃairt
sé na neiṫe seo liom.
Agus um ṫráṫnóna an lae ċéadna, an ċéad lá de'n 19

[1] Mait. xxviii. 1; Marc. xvi. 5; Lúc. xxiv 4

treaċtṁain, agus na dóirse dúnta, mar a raiḃ na
deisgiobuil cruinniġṫe le h-eagla na nIúdaċ,
[1] ṫáinig Íosa agus do ṡeasaiṁ sé i lár baill, agus
20 duḃairt sé leó: Síoṫċáin daoiḃ.* Agus nuair
aduḃairt sé an focal san do ṫaisbeáin sé dóiḃ a
láṁa agus a ṫaoḃ. Agus ḃí áṫas mór ar na deis-
21 giobulaiḃ toisg go ḃfeacadar an Tiġearna. Ansan
duḃairt sé arís leó: Síoṫċáin daoiḃ. Fé mar a ṡeól
22 an t-Aṫair mise seólaim-se siḃ-se. Tar éis an méid
sin a ráḋ, do ċuir sé anál fúṫa; agus duḃairt sé leó:
23 Glacaiḋ an Spiorad Naoṁ. [2] Na daoine go maiṫfiḋ
siḃ a bpeacaí dóiḃ, táid siad maiṫte dóiḃ; agus na
daoine go gcoimeádfaiḋ siḃ a bpeacaí gan maiṫeaṁ
dóiḃ, táid siad gan maiṫeaṁ dóiḃ.†
24 Aċ Tomás, duine de'n dáréag, go dtugtí Didimus
25 air, ní raiḃ sé 'n-a ḃfoċair nuair a ṫáinig Íosa. Agus
d'á ḃríġ sin, duḃairt na deisgiobuil eile leis: Ċonaca-
mair an Tiġearna. Aċ duḃairt seisean leó: Mura
ḃfeicead i n-a ḋearnaċaiḃ rian na dtarainġí, agus
mura gcuiread mo ṁéar isteaċ i n-inead na dtar-
ainġí, agus mura gcuiread mo láṁ isteaċ 'n-a ṫaoḃ,
ní ċreidfead é.
26 Agus tar éis oċt lá ḃí na deisgiobuil istiġ arís,
agus Tomás 'n-a ḃfoċair. Ṫáinig Íosa, agus na
dóirse dúnta, agus ṡeasaiṁ sé i lár baill, agus
27 duḃairt sé: Síoṫċáin daoiḃ. Ansan deir sé le
Tomás: Cuir do ṁéar anso isteaċ agus féaċ mo
ḋearnaċa, agus sín anso do láṁ, agus cuir isteaċ
am' ṫaoḃ í; agus ná bí díċreideaṁaċ, aċ bí creid-
28 eaṁaċ. D'ḟreagair Tomás agus duḃairt sé leis:
29 Is tú mo Ṫiġearna agus mo Ḋia. Duḃairt Íosa leis:

[1] Marc. xvi. 14; Lúc. xxiv. 36; 1 Cor. xv. 5.
[2] Maiṫ. xviii. 18.

*Ver. 19. "Agus na dóirse dúnta." An ċóṁaċt ċéadna a ṫug corp Ċríost, go h-iomlán, slán 'n-a ballaiḃ beaṫa go léir, tré sna dóirse dúnta, féadann sí gan aṁras ar biṫ, an corp céadna do ċur láiṫreaċ go fíor sa tsácramínt, bíoḋ go ḃfuil san agus súd os cionn ár dtuisgiona.

† Ver. 23. "Na daoine go maiṫfiḋ siḃ a bpeacaí dóiḃ." Sin cóṁaċt ċun peacaí ṁaiṫeaṁ nuair a h-innstear iad i ḃfaoisdin, agus úġdarás ċuige, agus séala mór leaṫan, ó neaṁ anuas, ag deiṁniúġaḋ na cóṁaċta san agus an úġdaráis sin.

Do ċreidis, a Ṫomáis, mar do ċonaicis mé. Is
aoiḃinn do'n ṁuintir ná feacaiḋ, agus do ċreid.
[1] Do ḋein Íosa, i láṫair a ḋeisgiobul, mórán eile 30
mírḃúiltí ná fuil sgríoḃṫa sa leaḃar so. Aċ do 31
sgríoḃaḋ an méid seo ionus go gcreidfeaḋ siḃ gur
b' é Íosa is Críost Mac Dé ann; agus, 'gá ċreideaṁ-
aint, go mbeaḋ an ḃeaṫa agaiḃ i n-a ainim.

CAIBIDIOL XXI.

Críost 'á ṫaisbeáint féin d'á ḋeisgiobulaiḃ ar bruaċ na farraige agus cúram a ṫréad 'á ċur aige ar Ṗeadar.

I n-a ḋiaiḋ san do ṫaisbeáin Íosa é féin arís do 1
sna deisgiobulaiḃ ag muir Ṫiberias, agus seo mar a
ṫaisbeáin. Ḃí Símón Peadar, agus Tomás ar a 2
dtugtar Didimus, agus Natanaél, an fear ó Ċána
na Gaililí, agus clann Sebedé, agus beirt eile deis-
giobul, agus iad i bfoċair a ċéile. Agus duḃairt 3
Símón Peadar leó: Táim-se ag dul ag iasgaireaċt.
Duḃradar leis: Raġaimíd-ne leat. Agus d'imtiġ-
eadar agus ċuadar ar bórd luinge; agus i gcaiṫeaṁ
na h-oiḋċe sin níor rugadar ar aon iasg. Aċ nuair 4
a táinig an ṁaidean, ḃí Íosa 'n-a ṡeasaṁ ar an
dtráiġ; aċ ní raiḃ fios ag na deisgiobuil gur ḃ' é
Íosa é. Agus duḃairt Íosa leó: An ḃfuil aon ḃia 5
agaiḃ, a ḃuaċaillí? D'ḟreagradar: Ní'l. Duḃairt 6
sé leó: Cuiriḋ an líon amaċ ar ḋeis na luinge agus
geóḃaiḋ siḃ. Ċuireadar; agus láiṫreaċ ḃí ag teip
orṫa an líon do ṫarang isteaċ, ḃí oiread san iasg ann.
Ansan, an deisgiobul san doḃ' ionṁuin le h-Íosa, 7
duḃairt sé le Peadar: Isé an Tiġearna é. Nuair
airiġ Símón Peadar gur ḃ' é an Tiġearna é, do ċuir
sé a ḃrat uime (oir ḃí sé noċt) agus ċait sé é féin sa
ḃfarraige. Aċ táinig na deisgiobuil eile ar an luing, 8
mar ní raḃadar aḃfad ó'n dtír, aċ timpal dá ċéad
cúbat, agus tarraingeadar 'n-a ndiaiḋ an líon lán
d'iasgaiḃ. Agus nuair a tánadar i dtír ċonacadar 9
gríosaċ ann, agus iasg anuas air, agus arán. Duḃ- 10

[1] *Infra* xxi. 25

airt Íosa leó: Tugaiḋ anso cuid de sna h-éisg a
11 tógaḃair anois. Ċuaiḋ Símón Peadar suas, agus
tarraing sé an líon i dtír agus é lán d'iasgaiḃ móra,
céad agus caogad agus a trí. Agus bíoḋ go raiḃ
12 oiread san ann dióḃ, níor ḃriseaḋ an líon. Duḃairt
Íosa leó: Tagaiḋ agus itiḋ rud. Agus níor
leómaiġ aoinne d'á raiḃ ag caiteaṁ an ḃiḋ a ḟiafraiġe
de: Cé h-é tusa? Mar ḃí fios acu gur ḃ'é an
13 Tiġearna é. Agus táinig Íosa, agus tóg sé an
t-arán, agus tug sé dóiḃ é, agus an t-iasg mar an
14 gcéadna. B'ḟiné an tríṁaḋ h-uair ag Íosa 'ġá
taisbeáint féin d'á ḋeisgiobulaiḃ agus é eiriġte ó
sna mairḃ.

15 Ansan, nuair a ḃí bia caitte acu, duḃairt Íosa le
Símón Peadar: A Ṡímóin ṁic Eóin, an mó do ġráḋ-
sa dom 'ná a ngráḋ so? Duḃairt seisean leis:
Isead, a Ṫiġearna, is eól duit go ḃfuil gráḋ agam
duit. Duḃairt sé leis: Dein m'uain do ċotú.
16 Duḃairt sé arís leis: A Ṡímóin ṁic Eóin, an ḃfuil
gráḋ agat dom? Duḃairt sé leis: Tá, a Ṫiġearna,
17 is eól duit go ḃfuil gráḋ agam duit. Duḃairt sé
leis: Dein m' uain do ċotú. Duḃairt sé leis an
tríṁaḋ h-uair: A Ṡímóin ṁic Eóin, an ḃfuil gráḋ
agat dom? Ṫáinig buairt ar Ṗeadar, toisg é 'ġá
ráḋ leis an tríṁaḋ h-uair: An ḃfuil gráḋ agat
dom? Agus duḃairt sé leis: A Ṫiġearna, tá fios
gaċ uile níḋ agat-sa; tá 'fios agat go ḃfuil gráḋ
agam duit. Duḃairt sé leis: Dein mo ċaoire do
ċotú.*
18 Go deiṁin, deiṁin, adeirim leat, nuair a ḃís níḃ'
óige, ċurtá féin do ċrios umat agus do ṡiuḃaltá sa
n-áit ba toil leat; [1] aċ nuair a ċríonócair, sínfir
amaċ do láṁa agus cuirfiḋ duine eile do ċrios
umat agus seólfaiḋ sé tu sa n-áit náċ toil leat.
19 Duḃairt sé an méid sin 'ġá ċur i n-iúil cad é an

[1] 2 Pead. i. 14.

* Ver. 17. "Dein mo ċaoire do ċotú." Do ġeall Críost uaċtaránaċt spioradálta do Ṗeadar (Marc. xvi. 19). Do ċóṁlíon sé an ġeallaṁaint sin anso, ag cur cúraim a ċréada go léir air, .i. cúram na h-eagailse go léir, idir ċléir agus tuaṫ.

saġas báis go dtaḃarfa séḋ glóire do Ḋia leis.
Agus nuair a ḃí an méid sin ráidte aige duḃairt sé
leis: Lean mise.
D'iompuiġ Peadar agus ċonaic sé an deisgiobul 20
eile, an t-é dob' ionṁuin le h-Íosa, ag leanṁaint,
[1] an t-é do luiġ ar a uċt ag an suipéar agus aduḃ-
airt: A Ṫiġearna, cé h-é an fear a ḋíolfaiḋ tú?
Nuair a ċonaic Peadar é sin duḃairt sé le h-Íosa: 21
Agus, a Ṫiġearna, cad mar ġeall air seo? Duḃ- 22
airt Íosa leis: Má's toil liom-sa é ḋ'ḟanṁaint go
dtagad, cad é sin duit-se sin? Lean-sa mise.
Ansan do ċuaiḋ an focal amaċ ameasg na mbráiṫre 23
ná faġaḋ an deisgiobul san bás. Agus ní duḃairt
Íosa leis, Ní ḃfaġaiḋ sé bás; aċ, Má's toil liom-sa
é ḋ'ḟanṁaint go dtagad, cad é sin duit-se sin?
Sidé an deisgiobul a ṫugann fiaḋnaise ins na 24
neiṫiḃ seo, agus do sgríḃ na neiṫe seo: agus is eól
dúinn gur fíor an ḟiaḋnaise a ṫugann sé.
Aċ [2] tá a lán neiṫe eile do ḋein Íosa, agus dá 25
sgríḃtí síos i leaḃraiḃ iad i ndiaiḋ ċéile, measaim
ná beaḋ slíġ sa doṁan féin do sna leaḃraiḃ nár ḃ'
ḟuláir a sgrí.

[1] *Supra* xiii. 23. [2] *Supra* xx. 30.

3/2